

REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD - EST

PRAI
2016-2025

Actualizat 2017

**PLANUL REGIONAL
DE ACȚIUNE PENTRU
ÎNVĂȚĂMÂNT**

infraed

**PLANUL REGIONAL DE
ACȚIUNE
PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT
(PRAI)**

2016 - 2025

**REGIUNEA DE DEZVOLTARE
SUD - EST**

ACTUALIZARE 2017

Experții care au elaborat PRAI al Regiunii de Dezvoltare Sud - Est, 2016-2025:

Mărginean Florin Gheorghe
Turcu Mihaela Daniela
Condei Daniela
Chivu Marian
Ionel Vlad

- expert coordonator
- expert pentru învățământul profesional și tehnic
- expert pentru învățământul profesional și tehnic
- expert pentru învățământul superior
- expert tehnic

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE 8

1. REZUMAT 9

2. CONTEXTUL EUROPEAN, NAȚIONAL ȘI REGIONAL 13

2.1. Contextul european 13

2.2. Contextul național..... 15

2.3. Contextul regional..... 19

3. ASPECTE DEMOGRAFICE 21

3.1. Evoluții și situația actuală..... 21

3.1.1. Statistica recensământului populației 201122

3.1.2. Structura pe grupe de vârstă22

3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)25

3.1.4. Distribuția pe sexe27

3.1.5. Structura etnică.....28

3.1.6. Mișcarea migratorie30

3.1.7. Nivelul de trai.....33

3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060 34

3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT 35

4. PROFILUL ECONOMIC REGIONAL 38

4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici 38

4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)38

4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active45

4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune - investiții.....52

4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create55

4.2. Proiecția principalilor indicatori economici 58

4.3. Alte informații și informații parțiale 59

4.3.1. Cercetarea - dezvoltare59

4.3.2. Industria.....59

4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu60

4.3.4. Agricultură.....62

4.3.5. Turismul63

4.3.6. Dezvoltarea durabilă.....63

4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT 65

5. PIATA MUNCII LA NIVEL REGIONAL 66

5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO).....66

5.1.1. *Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii* 66

5.1.2. *Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii* 68

5.1.3. *Șomajul de lungă durată* 69

5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)71

5.2.1. *Structura populației după participarea la activitatea economică*..... 71

5.2.2. *Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale* ... 71

5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați75

5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante.....77

5.4.1. *Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale* 77

5.4.2. *Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații* 78

5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei78

5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză)79

5.6.1. *Proiecția numărului mediu de salariați*..... 79

5.6.2. *Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului*..... 80

5.6.3. *Proiecția ratei șomajului înregistrat*..... 80

5.6.4. *Proiecția câștigului salarial mediu net lunar* 81

5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă82

5.7.1. *Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European - CEDEFOP* 82

5.7.2. *Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale*..... 83

5.7.3. *Anchete în firme* 92

5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT95

6. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN REGIUNE 99

6.1. Indicatori de intrare în IPT99

6.1.1. *Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență*..... 99

6.1.2. *Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)* 112

6.1.3. *Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională*..... 126

6.1.4. *Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional* 138

6.1.5. *Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal* 140

6.1.6. *Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2016-2017* 142

6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017	158
6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional	166
6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici	167
6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT	167
6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi	168
6.1.12. Proiectul ofertei de școlarizare în IPT pentru anul școlar 2018-2019.....	168
6.1.13. Resursele umane din ÎPT	188
6.1.14. Infrastructura unităților școlare din IPT.....	191
6.1.15. Cheltuieli publice pentru educație	196
6.1.16. Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen	197
6.2. Indicatori de proces	199
6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT	199
6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT	200
6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar	201
6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere	218
6.3. Indicatori de ieșire	218
6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație.....	218
6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED.....	220
6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație	224
6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	225
6.3.5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație	227
6.3.6. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)	228
6.3.7. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)	228
6.3.8. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)	230
6.4. Indicatori de impact.....	232
6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului.....	232
6.4.2. Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire, pe niveluri de educație.....	233
6.5. Concluzii din analiza ÎPT	233
6.5.1. Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire	235
6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)	236
7. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII PRAI 237	
7.1. Procesul de monitorizare	237
7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI	237

8. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA	240
9. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI	242
10. PLANUL DE MĂSURI	244
11. CONTRIBUȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR LA DEZVOLTAREA REGIONALĂ	259

Cuvânt înainte

Planificarea strategică¹ a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu poate răspunde, în sens restrâns, cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru o carieră de succes care presupune integrare socio - profesională. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie văzut ca o etapă în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care este imediat urmată de învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce prognoza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă.

Modelul propus și implementat începând cu anul 2003 urmărește asigurarea unei oferte de formare profesională prin IPT **relevantă** în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii

Relevanța ofertei de formare profesională se referă atât la aspectul cantitativ (deficitul de competențe și calificări de pe piața muncii) cât și la aspectul calitativ (teritorialitatea ofertei și calitatea rezultatelor învățării)

Modelul de planificare strategică se caracterizează prin:

- descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local
- realizarea exercițiului participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor economici și sociali multipli (Consortii regionale, Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Consilii de Administrație al unității de învățământ)
- combinarea fluxului decizional de sus în jos cu cel de jos în sus
- elaborarea, implementarea și monitorizarea instrumentelor de planificare strategică: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) - nivel regional ; Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) - nivel județean; Planul de Acțiune al Școlii (PAS) - nivelul comunității din aria de acțiune a școlii

Scopul Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional și de a crește contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2025. **PRAI** cuprinde:

- ✓ analiza contextului regional din punct de vedere al evoluțiilor și previziunilor demografice, de piață a muncii și economice;
- ✓ analiza capacității sistemului învățământului profesional și tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin analiza contextului regional;
- ✓ prioritățile, țintele și acțiunile pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic la nivel regional ca răspuns la nevoile identificate;
- ✓ contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională.

Rolul PRAI este de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local (PLAI, PAS)

¹ Termenul „planificare strategică” este utilizat cu semnificația de „prognoză” pe termen mediu de 5 - 7 ani a ofertei IPT realizată în contextul modelului propus de CNDIPT.

1. Rezumat

➤ Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însoțit de îmbătrânirea populației. De asemenea, se rețin din analiza demografică, nivelul scăzut de educație al populației, diversitatea etnică, ponderea semnificativă a populației rurale, nivelul de trai scăzut.

➤ **Scăderile înregistrate în ultimii ani la populația cu vârsta între 0-14 dar și scăderile prognozate pentru populația de vârstă școlară, la toate grupele de vârstă, la orizontul anului 2030, impun optimizarea ofertei de formare profesională inițială prin:**

- Concentrarea pregătirii în școli identificate ca viabile din punct de vedere al potențialului local și zonal de dezvoltare socio-economică;
- Eliminarea paralelismului nejustificat în oferta de formare profesională inițială pentru școli apropiate;
- Diversificarea ofertelor de formare profesională inițială a școlilor pentru a acoperi nevoile locale și regionale;
- Colaborarea școlilor în cadrul rețelelor de școli pentru utilizarea eficientă a resurselor și acoperirea teritorială a nevoilor de educație și formare profesională inițială;

➤ **Creșterea previzionată a populației cu vârsta de 65 de ani și peste, apreciem că va conduce la sporirea nevoilor din domeniul asistenței sociale și medicale, învățământul fiind chemat să răspundă prin oferta de formare la această realitate, atât prin planurile de școlarizare cât și prin curriculum adaptat;**

➤ **Ponderea mare a populației cu vârsta între 30-64 ani va conduce la o creștere a nevoilor de formare continuă. Acest fapt reprezintă o importantă oportunitate pentru unitățile școlare interesate în compensarea diminuării populației școlare.**

➤ Într-un mediu concurențial tot mai pronunțat, unitățile școlare vor trebui să pună accent pe calitate în formarea profesională, certificată prin inserția socio-profesională a absolvenților. În acest context, este necesară dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea unei pregătiri în concordanță cu nevoile acestora.

➤ **Ponderea mare a populației cu vârsta școlară din mediul rural, în toate județele regiunii, ridică problema adaptării rețelei școlare de formare profesională inițială și a adoptării unor măsuri eficiente pentru asigurarea accesului acestei categorii de populație școlară la educație și formare profesională, cu asigurarea egalității șanselor. Oferta de formare profesională inițială a școlilor va trebui să susțină valorizarea patrimoniului cultural specific și a resurselor naturale din mediul rural.**

➤ **Diversitatea etnică caracteristică regiunii impune soluții pentru asigurarea accesului la educație și formare profesională și sprijinirea grupurilor etnice defavorizate, în special pentru populația rromă.**

➤ **Deschiderea pieței muncii din întreaga Uniune Europeană, are ca efecte, datorită migrației externe, un important deficit de forță de muncă. Fenomenul este deja sesizat în Regiunea Sud Est în special în industria construcțiilor navale și în construcții. Se impun măsuri de creștere a atractivității locurilor de muncă și de stimulare a angajării proaspeților absolvenți de învățământ profesional și tehnic, măsuri la care să contribuie toți factorii de la nivel național și local.**

➤ **Preponderența populației feminine, inclusiv la categoria de vârstă 0-14 ani, apreciem că are implicații în structura ofertei de formare inițială. Este necesară adaptarea ofertei prin calificări specifice atât populației școlare de sex masculin cât și feminin**

➤ **Nivelul de trai din Regiunea Sud - Est, cel mai scăzut între toate regiunile de dezvoltare ale României, nivel apreciat prin rata deprivării materiale severe și rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), este un factor de influență important în abandonul școlar și nivelul scăzut de educație al unei importante părți din populație. Se impune continuarea și amplificarea măsurilor de sprijinire a elevilor din familiile cu nivel de trai scăzut pentru continuarea studiilor (burse școlare, susținere financiară pentru cazare și masă la internate școlare, asigurare/ decontarea transportului, etc.)**

➤ **Structura populației pe nivele de educație** arată nevoia ca atât școala cât și factorii responsabili să acționeze pentru crearea condițiilor și a motivației în deplină egalitate a șanselor pentru continuarea studiilor de către absolvenții de învățământ primar și gimnazial diminuând în acest fel procentul de populație cu nivel de pregătire primar, gimnazial sau fără școală absolvită. În același sens, apreciem că școlii îi revine o importantă sarcină de a aborda forme de învățământ pentru adulți în condițiile în care cerințele pieței muncii vor afecta și mai mult categoriile de populație cu nivel scăzut de educație.

➤ **Din analiza profilului economic al regiunii se poate aprecia că domeniile de formare profesională inițială prioritare sunt: comerț, turism și alimentație, construcții, mecanica prin calificări ce se adresează industriei navale, agricultura și industria alimentară.**

➤ Adaptarea formării profesionale inițiale la schimbările tehnologice și organizaționale din economie impun o serie de direcții de acțiune:

- Adaptări ale curriculum-ului în dezvoltare locală realizate în parteneriat cu agenții economici
- Dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea condițiilor de desfășurare a instruirii practice și dezvoltarea formării continue a cadrelor didactice prin stagii la agenți economici
- Asigurarea îndeplinirii standardelor de pregătire profesională prin implementarea sistemului de asigurare a calității în educație și formare profesională
- Asigurarea unei pregătiri de bază largi cu competențe tehnice generale solide
- Promovarea învățării pe tot parcursul întregii vieți
- Adaptarea ofertei de formare profesională inițială la tendințele de dezvoltare economică.

➤ **Rata ridicată a șomajului și mai ales șomajul ridicat al tinerilor și șomajul de lungă durată - obligă sistemul de ÎPT la:**

- anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii
- acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor
- abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți
- implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii.
- parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților - prioritate permanentă a managementului școlar.

➤ **Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă** - în contrast cu nevoile de formare în creștere (pentru întreprinderi, salariați, șomeri), decurgând din mobilitatea ocupațională accentuată de procesele de restructurare a economiei, nevoile de actualizare și adecvare competențelor la cerințele în schimbare la locul de muncă, etc. - oferă școlilor oportunitatea unei implicări active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:

- creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi
- adecvarea calificării cu locul de muncă
- reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii
- recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală
- diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.

➤ **Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă** - trebuie avute în vedere pentru:

- Planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)
- Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare

- Planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în construcții, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.
- **Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban - obligă la:**
 - Măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural
 - Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate
 - Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social
- **Gradul de acoperire cu profesori și maiștri calificați este *relativ bun* în majoritatea județelor regiunii dar se constată dificultăți în **acoperirea cu titulari** în unele domenii cum ar fi: profesori și maiștri în comerț/turism și alimentație, construcții, industrie alimentară, agricultură/veterinar/zootehnie, electronică și automatizări, etc. - situație care generează adesea o fluctuație importantă a personalului încadrat pe posturile respective. Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze:**
 - *competențele metodice* (în raport cu noile cerințe și schimbările introduse prin reformele din ÎPT)
 - *actualizarea competențelor de specialitate* cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic, realizată în parteneriat și cu sprijinul operatorilor economici parteneri.
- **Ponderea importantă a populației ocupate în educație în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate (mobilitate în cadrul sistemului, reconversie profesională, etc.).**
- **Situația bazei materiale a unităților școlare din ÎPT reprezintă o problemă prioritară, din perspectiva normelor obligatorii de siguranța, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev. Se impune ca o necesitate realizarea unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică.**
- **În ceea ce privește mecanismele decizionale și descentralizarea funcțională în IPT se recomandă:**
 - Consolidarea structurilor consultative din ÎPT și creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale
 - Susținerea eforturilor pentru generalizarea și dezvoltarea sistemului de asigurare a calității
 - Promovarea rețelelor de colaborare între școli, inclusiv cu școli din UE, pentru stimularea progresului în raport cu un set comun de indicatori de referință și adoptarea celor mai bune practici (*benchmarking*)
 - Adoptarea planificării prin PAS (planuri de acțiune ale școlilor) corelate cu planurile regionale și locale (PRAI și PLAI) de către toate unitățile de ÎPT
 - Adoptarea unor măsuri vizând creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere, cu privire la numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi testați aptitudinal și consiliați pentru o decizie informată în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire. Se recomandă adoptarea unui sistem unitar de raportare și a unui indicator calitativ de evaluare a activității serviciilor de orientare și consiliere.
- **Valorile ratei nete și a gradul de cuprindere în educație conduc la recomandarea adoptării unor măsuri de creștere a accesului la educație, în special pentru elevii din mediul rural și pentru cei din grupuri defavorizate, cu accent pe populația roma.**
- **Planificarea în ÎPT va trebui să aibă în vedere stabilirea unor ținte măsurabile privind ratele de tranziție la următorul nivel de calificare, care să țină cont de politicile educaționale, finalitățile în plan ocupațional pe fiecare traseu și nivel de pregătire, dar și de specificul și interesele particulare ale grupului țintă. Un prim reper în calcularea acestor ținte îl reprezintă benchmark-urile adoptate de UE privind rata abandonului școlar timpuriu, respectiv rata de absolvire a învățământului secundar superior.**

- **Abandonul școlar** reprezintă motiv de îngrijorare și în consecință, se recomandă:
 - monitorizarea atentă a indicatorului (abandon școlar)
 - eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit la învățământul profesional și în special în mediul rural, comunitățile dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației, etc.
- **Nivel scăzut al competențelor cheie**, constatat încă de la intrarea în sistemul de ÎPT, în special în ceea ce privește o parte din elevii din învățământul profesional - începând cu competențele de bază “tradiționale” (matematice, de comunicare, etc.) și continuând cu competențele de învățare, capacitatea de gândire critică și rezolvarea de probleme, de relaționare interpersonală, etc. - necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere:
 - învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual
 - programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate)
 - facilitarea unor trasee individualizate de formare, etc.
- **Implicarea școlilor din ÎPT în formarea adulților** nu reflectă potențialul acestora. De menționat că România (și implicit regiunea) înregistrează cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte. Școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie activ la ținta adoptată ca benchmark de UE.

Școlile din ÎPT sunt chemate să se implice activ în programele de „A doua șansă” - adresate prioritar grupurilor țintă dezavantajate, pentru ca, pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare.

2. Contextul european, național și regional

2.1. Contextul european

Educația și formarea profesională din România din perspectiva Țintelor și indicatorilor derivați din Strategia Europa 2020:

1. Strategia Europa 2020 definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2010-2020:

- a) creșterea ratei de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%²;
- b) alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare;
- c) obiectivul “20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990;
- d) reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii³ la maximum 10%⁴ și creșterea procentului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar la cel puțin 40%⁵ în 2020;
- e) reducerea la nivelul UE 28 a numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 20 de milioane de persoane până anul 2020 comparativ cu anul 2008⁶.

3. Țintele strategice pentru anul 2020, adoptate în cadrul ET 2020 sunt următoarele:

- 1) până în 2020, în medie, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții⁷;
- 2) până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani, cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte⁸, ar trebui să fie mai mic de 15 %;
- 3) până în 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar⁹, ar trebui să fie de cel puțin 40 %;
- 4) până în 2020, proporția părăsirii timpurii a școlii¹⁰ din sistemele de educație și formare, ar trebui să fie sub 10 %;
- 5) până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară, ar trebui să beneficieze de educație preșcolară;
- 6) până în 2020, proporția de absolvenți angajați¹¹ cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel mult trei ani

² Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei EFP

³ Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea miniștrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

⁴ Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁵ Față de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁶ Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul median disponibil în fiecare stat membru

⁷ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

⁸ Sursă: OCDE/PISA

⁹ Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE)

¹⁰ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscriși într-o instituție de învățământ sau de formare (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010¹².

3. Pentru obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2020 și Strategia Europa 2020, sunt prezentate, în continuare, comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene, 28 de state:

Indicatori	Unitate	România Perioada de referință								Media UE-28	Ținta RO	Ținta UE
		2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015	2020	2020
Rata de părăsire timpurie a școlii ¹³	% (18-24ani)	19,6	16,6	18,4	17,5	17,4	17,3	17,3	17,3	12	11,3	10
Ponderea absolvenților de învățământ terțiar ¹⁴	% (30-34 ani)	11,4	16,8	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	25,6	38,7	26,7	40
Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ¹⁵	% (15 ani)	Citire	40,4			37,3			38,7	19,7		15,0
		Matematică	47,0			40,8			39,9	22,1		15,0
		Științe	41,4			37,3			38,5	23,5		15,0
Participarea adulților în ÎPV ¹⁶	% (25-64 ani)	1,6	1,5	1,2	1,4	1,2	1,8	1,5	1,3	10,7	10	15
Rata de ocupare a absolvenților (ISCED 3-6) ¹⁷	% (20-34 ani)	ISCED 3-8	72,0	77,7	71,2	70,8	70,1	67,2	66,2	68,1		82
		ISCED 3-4	62,7	69,1	60,8	58,9	59,3	55,0	57,2	59,8		
		ISCED 5-8	84,7	85,9	82,4	81,3	79,0	77,1	74,2	77,1		
Rata de ocupare ¹⁸	% (20-64 ani)	63,6	63,5	64,8	63,8	64,8	64,7	65,7	66,0	70,1	70,0	75

Sursa: Pentru datele Eurostat, baza de date online

4. Analizând evoluția indicatorilor de mai sus, comparativ cu media europeană și țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele constatări:

- rata părăsirii timpurii a școlii în România, 17,3% în 2015, cu 5,3 puncte procentuale peste media europeană de 12%, este una din cele mai ridicate din Europa, cu o evoluție sinuoasă, fără un progres semnificativ în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020;
- ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres bun în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2020, în creștere de la 16,8% în 2009, la 25,6% în 2015. Cu toate acestea, se constată un decalaj semnificativ între valorile indicatorului la nivel național și cele la nivelul UE 28: media europeană de 38,7% în 2015, ținta europeană de 40% pentru 2020.

¹¹ Se referă la absolvenții învățământului secundar superior (ISCED 3), terțiar nonuniversitar (ISCED 4) și absolvenții învățământului terțiar (ISCED 5-6)

¹² Măsurată ca proporția populației angajată cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care a absolvit în urmă cu 1, 2 și 3 ani și care nu este înscrisă în prezent în nici o altă activitate de educație și formare profesională.

¹³ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_40)

¹⁴ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_41)

¹⁵ Sursa: Educational Training Monitor 2014, conform OECD (PISA 2009 și 2012),

¹⁶ Sursa: Eurostat (date online, code: trng_lfs_13)

¹⁷ Sursa: Eurostat (date online, code: edat_lfse_32)

¹⁸ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_10)

- c) impactul redus al serviciilor de orientare în carieră oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea și conștientizarea abilităților native ale elevilor, atât de către aceștia, cât și de către familii și cadre didactice;
 - d) România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA¹⁹. În ciuda unui progres bun înregistrat la testarea din 2015 față de testarea din 2012 la matematică, rezultatele tinerilor români, în vârstă de 15 ani, indică un procent foarte ridicat al celor cu competențe scăzute, de 39,9%, în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 22,1%. În 2015 se înregistrează o creștere a ponderii tinerilor cu competențe scăzute la citire și la științe față de 2012. La citire, 38,7% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 19,7% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. La științe, 38,5% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 23,5% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. Ținta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15% pentru toate cele 3 criterii, citire, matematică și științe;
 - e) în contextul crizei economice și financiare, rata de ocupare a absolvenților cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, la cel mult 3 ani de la absolvire, a cunoscut o evoluție descrescătoare după anul 2009, cu o ușoară revenire în anul 2015. În cazul absolvenților de învățământ secundar superior ISCED 3-4, rata de ocupare în 2015 a fost de 59,8%, față de 69,1% în 2009 și față de media UE 28 de 70,9%. Cu o rată a ocupării absolvenților de 68,1% în anul 2015, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se plasează cu peste 8 puncte procentuale sub media europeană, de 76,9% și departe de ținta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2020;
 - f) în ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2015, de 66% față de media europeană de 70,1%, fără progrese semnificative în perioada analizată, în raport cu ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020;
 - g) rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2015, de 1,3 %, în scădere în ultimii 3 ani, mult sub valoarea europeană de 10,7% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2020.
- 5. Ponderea relativ bună a tinerilor înscriși în învățământul profesional și tehnic în totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, ISCED 3, în 2015, de 56,3%, în România, față de media UE-28 de 48,1%²⁰, demonstrează importanța formării profesionale inițiale pentru piața muncii din România. Cu toate acestea, în perioada 2013-2015 s-a înregistrat o scădere continuă a valorii indicatorului, de la 62,9% în 2013 la 56,3% în 2015.**

2.2. Contextul național

Contextul național este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanță deosebită pentru educația și formarea profesională se numără:

- Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020
- Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 -2020
- Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România
- Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020
- Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030
- Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020
- Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni

¹⁹ OECD 2016 - PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education

²⁰ Date actualizate pentru anul 2012, conf. Eurostat (date online, code: *educ_uoe_enra13*)

- Strategia națională pentru competitivitate 2014-2020
- Strategia guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2014-2020
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020
- Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020
- Strategia națională de gestionare a deșeurilor 2014-2020
- Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030
- Planul strategic național multianual privind acvacultura 2014-2020
- Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 actualizată pentru perioada 2011-2020
- Strategia Națională de Sănătate 2014-2020

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 are următoarele obiectivele strategice și direcțiile de acțiune:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 ani, necuprinși în educație și formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, față de 57,2% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupațiilor și calificărilor, a curriculumului și a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilității în educație și formare profesională și pentru creșterea relevanței pentru piața muncii.
2. Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competențelor solicitate pe piața muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanță cu abilitățile și cunoștințele relevante pentru nevoile pieței forței de muncă și adaptarea programelor de învățământ la nevoile și tendințele pieței muncii.
3. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare.
4. Îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională.
5. Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică și privată a formării profesionale.
6. Creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014
- b) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

7. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal.
8. Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră.
9. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal.
10. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile.

Obiectivul strategic 3: Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014
- b) Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45 % în 2014
- c) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

- 11. Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem.
- 12. Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării.
- 13. Îmbunătățirea competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială și formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal.
- 14. Îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și continue.
- 15. Promovarea excelenței în educație și formare profesională.

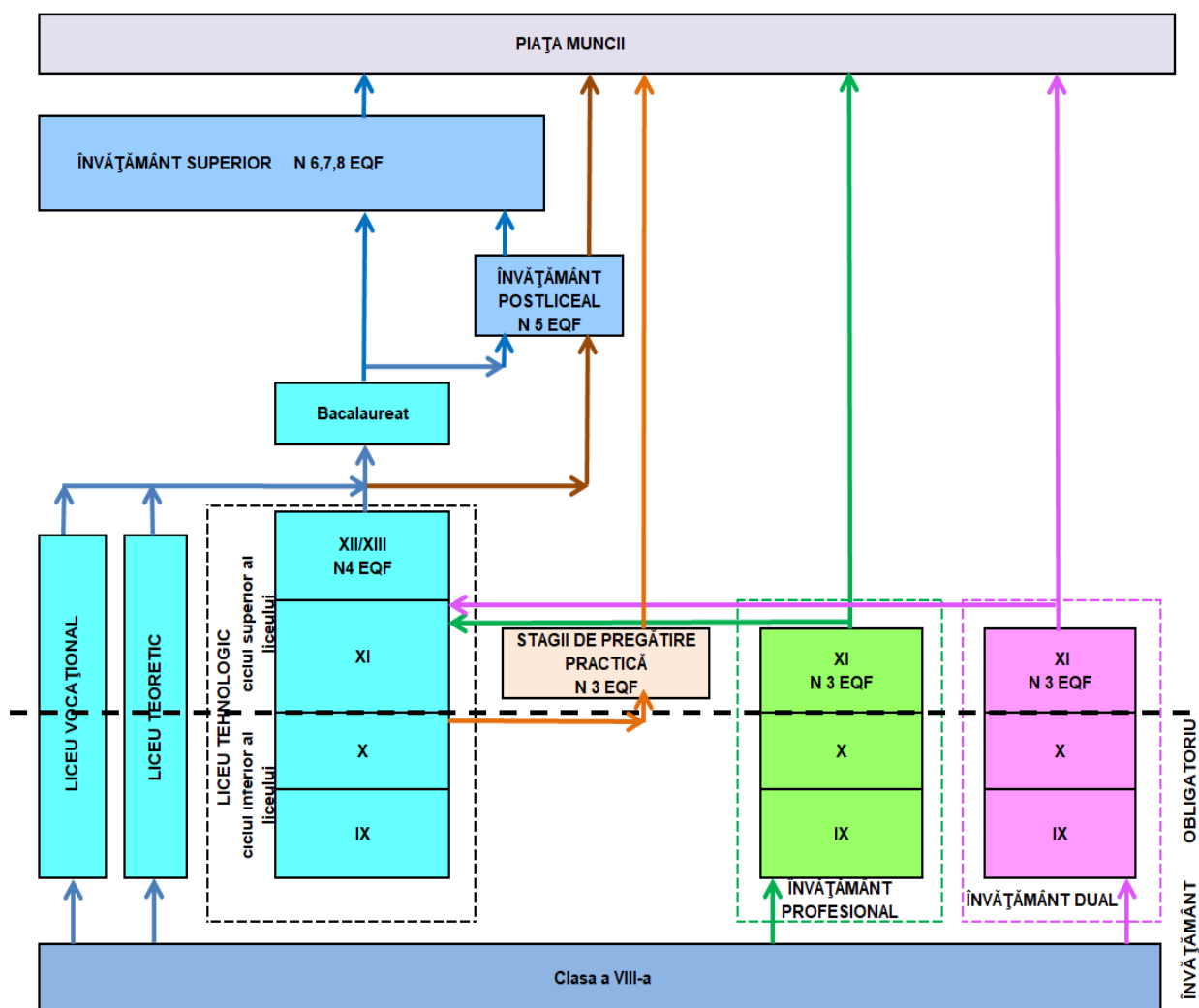
Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltarea spiritului antreprenorial la 50.000 în 2020, de la 40.000 în 2014
- b) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2020, de la 2.800 în 2014 .

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

- 16. Dezvoltarea componentelor privind inovarea, creativitatea și spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională.
- 17. Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională.
- 18. Extinderea învățării mutuale și a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive.

Contextul în care se urmărește dezvoltarea învățământului profesional și tehnic prin strategiile menționate mai sus este definit prin Legea Educației Naționale, nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare. Structura învățământului profesional și tehnic este ilustrată în figura de mai jos.

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- a) filiera teoretică, cu profilurile umanist și real;
- b) filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- c) filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocatională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în **învățământul postliceal** și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare

regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ - agentul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

- învățământ profesional, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014/ 2015, pe baza unui contract cadru, încheiat între unitatea de învățământ și operatorii economici implicați în formarea profesională a elevilor;
- învățământul dual cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2017/ 2018, pe baza unui contract de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o asociație/un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară. unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ - agentul economic și elev;
- stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu , formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional, indiferent de forma de organizare, elevul încheie un contract de pregătire practică cu unitatea de învățământ și operatorul economic.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

2.3. Contextul regional

Contextul regional este definit în principal de următoarele documente strategice:

- Planul de Dezvoltare Regională Sud - Est, 2014 - 2020;
- Strategia de Dezvoltare a Județului Brăila, 2014 - 2020;
- Strategia de Dezvoltare Durabilă și Planul de Acțiune ale Județului Buzău, 2014 - 2020;
- Programul de Dezvoltare a Județului Galați, 2016-2021;
- Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Tulcea, 2014 - 2020;
- Strategia de Dezvoltare Integrată a Județului Vrancea, 2014 - 2020.

Planul de Dezvoltare Regională Sud - Est, 2014 - 2020

Obiectivul specific care privește domeniul educației în Strategia de Dezvoltare a Regiunii Sud - Est pentru perioada 2014-2020, parte a PDR 2014-2020, este „Creșterea ratei participării populației în sistemul de învățământ prin îmbunătățirea serviciilor de educație și a infrastructurii din sistemul educațional”

Acest obiectiv este susținut prin prioritatea 7 „Îmbunătățirea calității în domeniile educație, sănătate și incluziune socială”, domeniu de intervenție 1 „Investiții în educație pentru îmbunătățirea calității învățământului și dezvoltarea infrastructurii din mediul urban și rural”.

Operațiunile orientative/activitățile aferente domeniului de intervenție mai sus menționat sunt :

- Construcția/ reconstrucția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii educaționale;
- Dotarea infrastructurii antepreșcolare (creșe), grădinițe;
- Dotarea infrastructurii educaționale (școli, licee);
- Înființarea/dezvoltarea infrastructurii de after-school;
- Dotarea infrastructurii de after-school;
- Construcția/ reconstrucția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii culturale;

- Dotarea infrastructurii culturale;
- Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de educație universitară;
- Construcția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea campusurilor universitare;
- Dotarea infrastructurii universitare;
- Facilitarea accesului tuturor persoanelor la educație, la formare profesională, la activități sportive și culturale, în special din categoriile dezavantajate;
- Înființarea/dezvoltarea bazelor sportive, dotarea bazelor de agrement și de recreere;
- Corelarea ofertei sistemului educațional și de formare profesională cu noile cerințe ale pieței muncii;
- Dezvoltarea de platforme e-learning pentru formare profesională continuă;
- Dezvoltarea de programe educaționale specifice pentru categorii speciale (copii cu potențial înalt de educație);
- Dezvoltarea parteneriatelor între unitățile de învățământ și mediul de afaceri, universități și administrația publică și susținerea cercetării și inovării;
- Dezvoltarea acțiunilor inovative în vederea îmbunătățirii tranziției de la școală la piața muncii;
- Dezvoltarea de programe educaționale specifice și promovarea tehnicilor TIC în educație;
- Monitorizarea inserției absolvenților din învățământul preuniversitar și universitar;
- Acțiuni întreprinse pentru reducerea abandonului școlar;
- Campanii de informare și conștientizare cu privire la rolul educației în dezvoltarea durabilă;

Documentele strategice elaborate la nivelul județelor și municipiilor din Regiunea de Dezvoltare Sud - Est plasează educația și formarea profesională între prioritățile de dezvoltare.

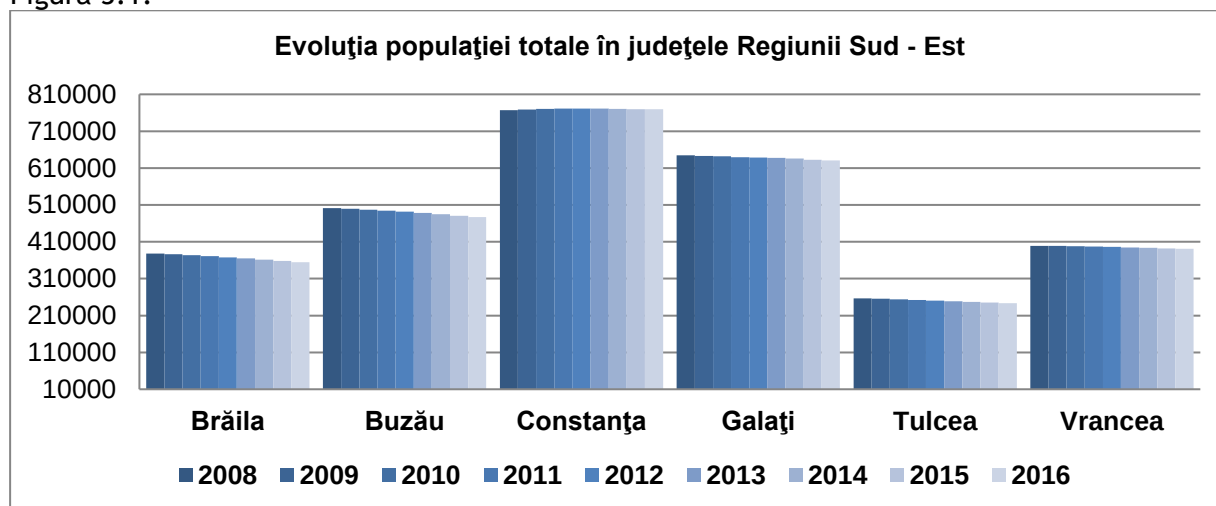
3. Aspecte demografice

3.1. Evoluții și situația actuală²¹

La data de 1 iulie, 2016, populația după domiciliu în Regiunea de Dezvoltare Sud - Est număra 2.865.838 persoane, ceea ce reprezintă 12,89 % din totalul populației României. Regiunea Sud - Est este a treia regiune ca numărul al populației, după Regiunea Nord - Est și Regiunea Sud-Muntenia. Cele mai populate județe ale regiunii sunt: Constanța, cu 769.337 locuitori (26,85% din totalul populației regiunii), Galați, cu 630.683 locuitori (22,01% din totalul populației regiunii) și Buzău, cu 477.071 locuitori (16,65% din totalul populației regiunii). La popul opus se situează, județele Vrancea, cu 390.861 locuitori (13,64% din totalul populației regiunii), Brăila, cu 354.467 locuitori (12,37% din totalul populației regiunii) și Tulcea, cu 243.419 locuitori (8,49% din totalul populației regiunii).

În perioada 2008 - 2016, populația regiunii, după domiciliu, la data de 1 iulie, a înregistrat o scădere cu 80.836 persoane. Scăderea a fost continuă, în perioada 2008 -2016. Toate județele regiunii au înregistrat scăderi ale populației în perioada de analiză, cu excepția județului Constanța, care a cunoscut o ușoară creștere a populației, cu 2.679 persoane.

Figura 3.1.

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

În valori absolute, cele mai mari scăderi ale populației s-au înregistrat în județul Buzău, unde în anul 2016 populația a scăzut cu 24.543 persoane față de anul 2008. Pe locul secund se situează foarte aproape județul Brăila, județ în care scăderea populației în perioada 2008-2016 a fost de 23.735 persoane. Județul Galați a înregistrat o scădere cu 13.800 persoane iar județul Tulcea cu 13.107 persoane. Cea mai mică scădere a fost înregistrată în județul Vrancea, cu 8.330 persoane. Procentual, cele mai mari scăderi s-au înregistrat, în perioada analizată în județele Brăila (scădere cu 6,28% în 2016 față de 2008), Tulcea (scădere cu 5,11% în 2016 față de 2008) și Buzău (scădere cu 4,89% în 2016 față de 2008). Județele Galați și Vrancea au înregistrat cele mai mici scăderi procentuale ale populației (cu 2,14% în județul Galați și cu 2,09% în județul Vrancea). Județul Constanța a înregistrat o creștere a populației cu 0,35% în 2016 față de 2008.

²¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 DEMOGRAFIE” - [pentru vizualizare clic aici](#)

3.1.1. Statistica recensământului populației 2011

Populația Regiunii Sud - Est era la data de 20 octombrie 2011, la recensământul populației, de 2.545.923 persoane ceea ce reprezintă 7,9 % din populația României.

La 20 octombrie 2011, în Regiunea Sud - Est, distribuția populației pe grupe de vârstă are ponderi apropiate de valorile naționale la toate grupele de vârstă, diferențele fiind în jurul valorii de 1-2 puncte procentuale. Ponderea populației tinere cu vârsta între 0-24 ani era în 2011, la recensământul populației, superioară ponderii la nivelul regiunii în județele Galați, Constanța și Vrancea. Populația din grupa de vârstă 0-14 ani avea în 2011 cea mai mică pondere din totalul populației în județul Brăila (14,64%) și cea mai mare în județul Vrancea(17,22%).

La populația din grupa de vârstă 15-19 ani cel mai mare decalaj, de 1,7 puncte procentuale, se înregistra, în 2011, la recensământul populației, între județul Tulcea (cu pondere de 7,1% din totalul populației) și județul Buzău (cu pondere de 5,4%). Populația de vârstă 20-24 ani era mai bine reprezentată în județele Constanța (7,1%) și Galați (6,2%), la polul opus situându-se județele Buzău (5,4%), Brăila (5,5%) Tulcea (5,7%) și Vrancea (5,8%).

Populația cu vârsta de peste 65 ani are ponderi mai mari decât valorile naționale și regionale în județele: Brăila, Buzău și Vrancea. Cea mai mare pondere se înregistrează în județul Buzău (19,5%), mai mare cu aproape 3 puncte procentuale față de valoarea la nivel regional.

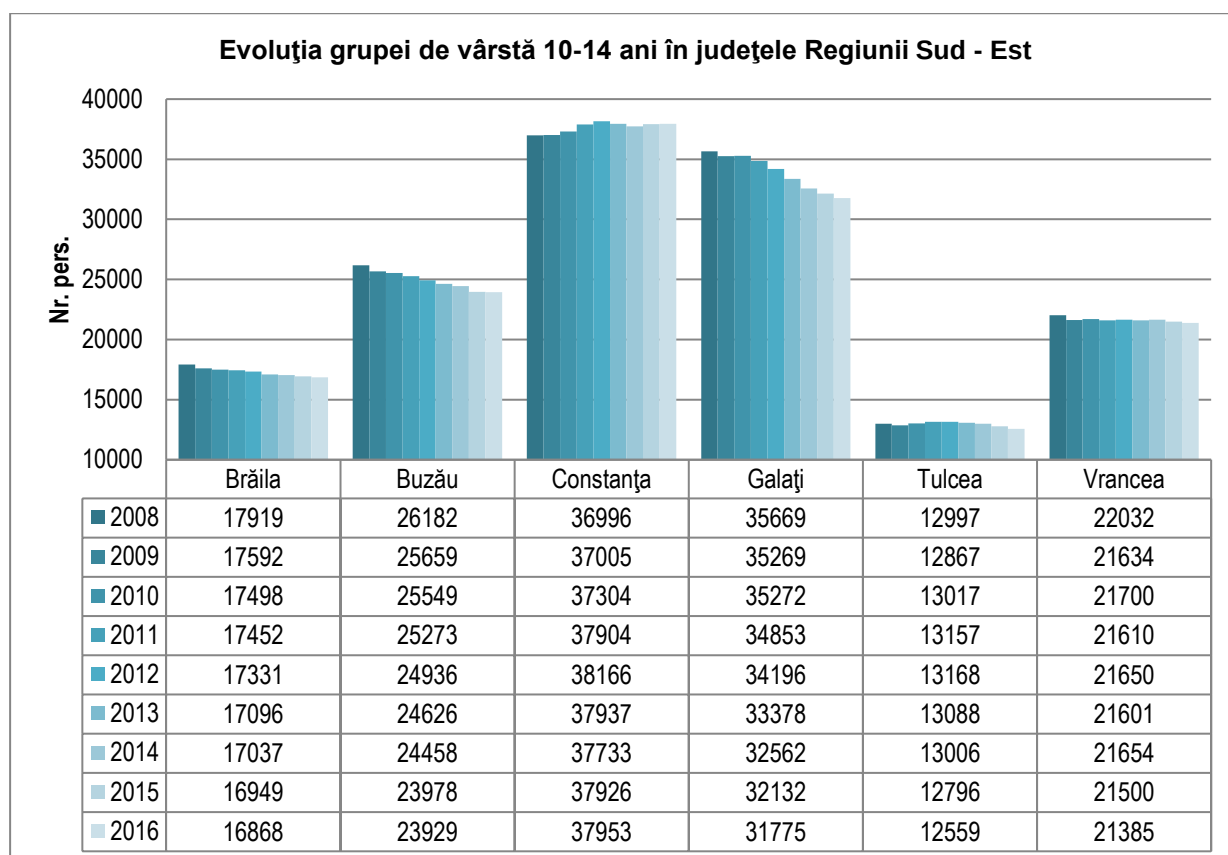
Din punct de vedere al distribuției pe medii rezidențiale se constată că la nivel Regiunii Sud Est ponderile sunt apropiate de valorile naționale. La nivelul regiunii Sud - Est 46,5% din totalul populației la recensământul din 2011, avea mediul de rezidență rural. Între județele regiunii Sud - Est se disting însă diferențe notabile: județele Brăila, Constanța, Galați au populație rezidentă preponderent în mediul urban iar județele Buzău, Tulcea și Vrancea au populație rezidentă preponderent în mediul rural. Județul cu cea mai mare pondere a populației urbane este județul Constanța, cu aproape 69% din totalul populației, în anul 2011 iar județul cu cea mai mare pondere a populației rurale este județul Vrancea cu 63,8%, în același an, la recensământul populației.

Distribuția pe sexe la grupele de vârstă 10-14 ani și 15-19 ani este una echilibrată, diferențele fiind în jurul a 1 punct procentual în favoarea populației de sex masculin, în toate județele regiunii.

3.1.2. Structura pe grupe de vârstă

Evoluția grupelor de vârstă, în perioada 2008-2016, arată că pentru grupa de vârstă 10-14 ani se înregistrează o scădere pe întregul interval, în toate județele, cu excepția județului Constanța. Pe întreaga perioadă analizată, doar județul Constanța a înregistrat o creștere cu 957 persoane, ceea ce reprezintă o creștere cu 2,59% (de la 36.996 persoana în 2008 la 379.53 persoane în 2016). Județele cu cele mai mari scăderi ale populației cu vârsta cuprinsă între 10 și 14 ani, în perioada 2008 - 2016 sunt: județul Galați (scădere cu 3.894 persoane), județul Buzău (scădere cu 2.253persoane) și județul Brăila (scădere cu 1.051 persoane). Județele care au înregistrat cele mai mici scăderi sunt: județul Vrancea (scădere cu 647 persoane) și județul Tulcea (scădere cu 438 persoane). Procentual, cele mai mari scăderi s-au înregistrat pe întreaga perioadă analizată în județele Galați (scădere cu 10,9%), Buzău (scădere cu 8,6%) și Brăila (scădere cu 5,9%). Cele mai mici scăderi procentuale s-au înregistrat în județele Tulcea (scădere cu 3,4%) și Vrancea (scădere cu 2,9%).

Figura 3.2

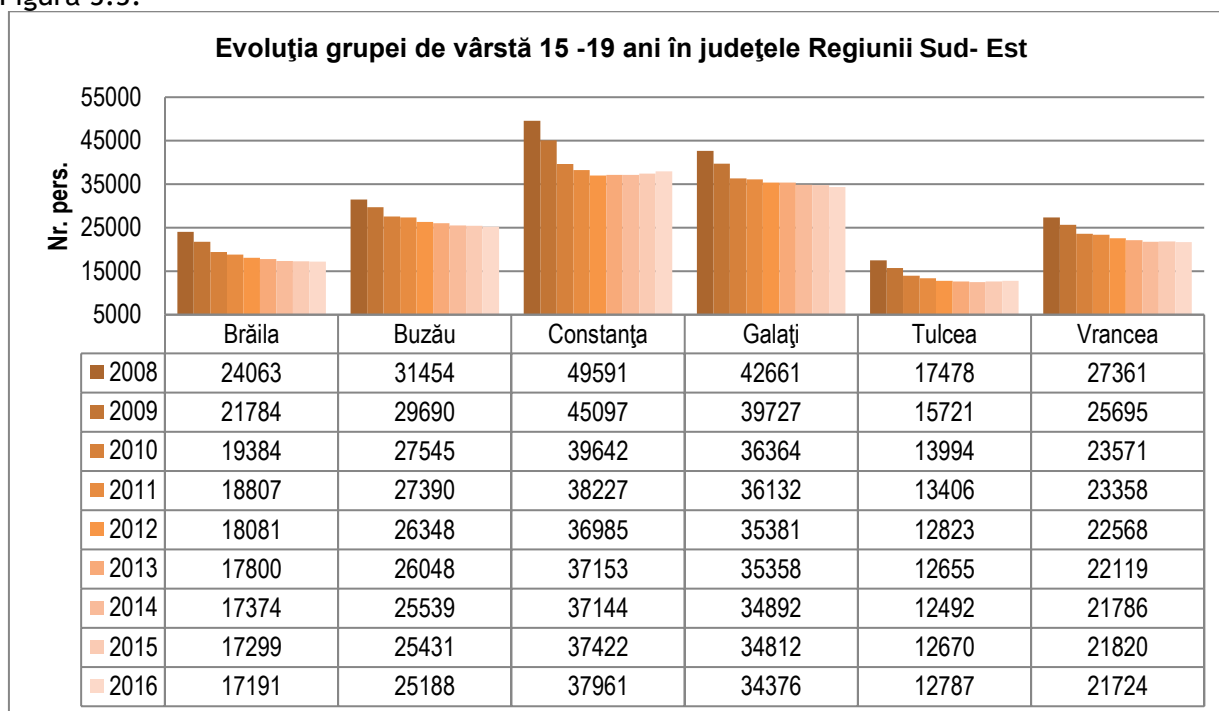
Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

La grupa de vârstă 15-19 ani, evoluția în perioada 2008-2016 arată o scădere a populației din această grupă în toate județele regiunii. În ultimii 2 ani ai perioadei analizate se constată o ușoară revenire pe creștere în județul Constanța și Tulcea. Pe județele regiunii scăderile populației cu vârsta între 15-19 ani sunt următoarele:

- Constanța - scădere cu 11.630 persoane, de la 49.591 persoane în 2008 la 37.961 persoane în 2016;
- Galați - scădere cu 8.285 persoane, de la 42.661 persoane în 2008 la 34.376 persoane în 2016
- Brăila - scădere cu 6.872 persoane, de la 24.063 persoane în 2008 la 17.191 persoane în 2016;
- Buzău - scădere cu 6.266 persoane, de la 31.454 persoane în 2008 la 25.188 persoane în 2016;
- Vrancea - scădere cu 5.637 persoane, de la 27.361 persoane în 2008 la 21.724 persoane în 2016;
- Tulcea - scădere cu 4.691 persoane, de la 17.478 persoane în 2008 la 12.787 persoane în 2016.

Procentual, toate județele au înregistrat scăderi cu peste 19% a populației cu vârsta între 15 și 19 ani, în perioada 2008 - 2016. Cele mai mari scăderi procentuale ale populației din grupa de vârstă 15-19 ani s-au înregistrat în perioada analizată în județele Brăila (scădere cu 28,56%), Tulcea (scădere cu 26,84%) și Constanța (scădere cu 23,45%). Cele mai mici scăderi au fost înregistrate în județele: Vrancea (scădere cu 20,6%), Buzău (scădere cu 19,92%) și Galați (scădere cu 19,42%)

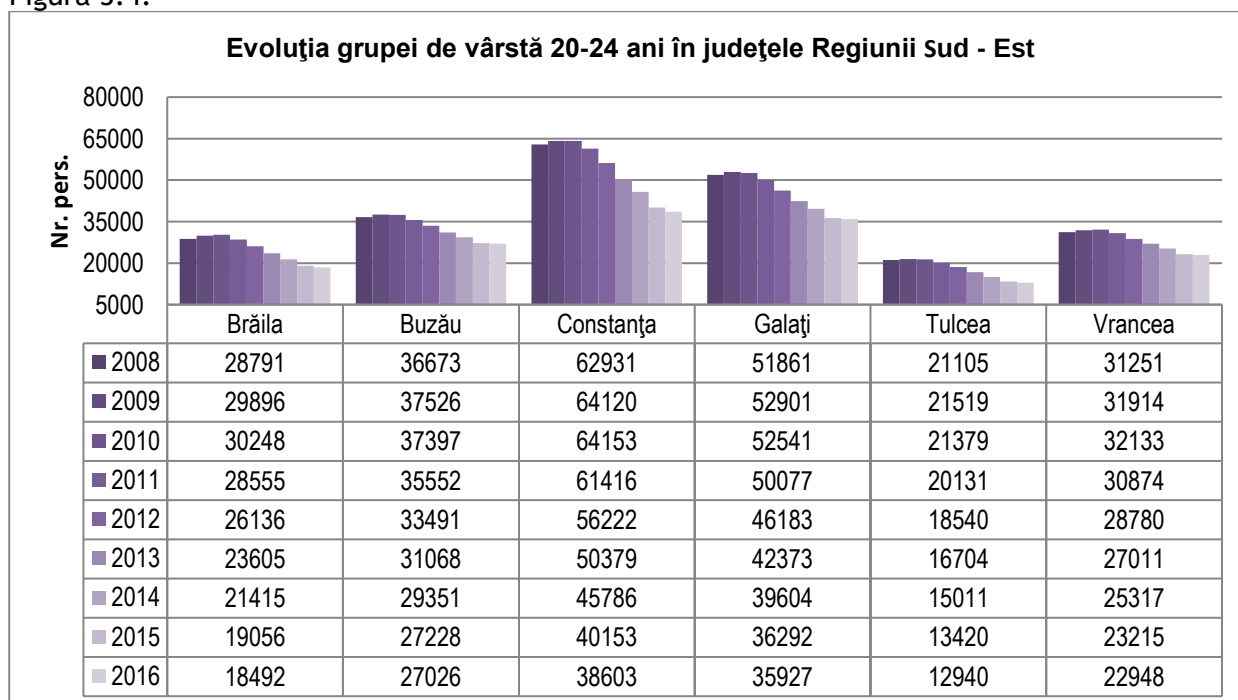
Figura 3.3.

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

La grupa de vârstă 20-24 de ani în perioada 2008-2016 s-a înregistrat cea mai accentuată scădere dintre toate grupele de vârstă, atât la nivelul regiunii cât și la nivelul fiecărui județ din regiune. Ce mai puternică scădere s-a produs în județul Constanța, scădere cu 24.328 persoane a populației din grupa de vârstă 20-24 ani, în 2016 față de 2008, ceea ce reprezintă o diminuare cu 38,66%. La popul opus se situează județul Tulcea, cu o diminuare de 8.165 persoane, diminuare care însă reprezintă 38,69% din populația din grupa respectivă de vârstă din anul 2008.

Figura 3.4.

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

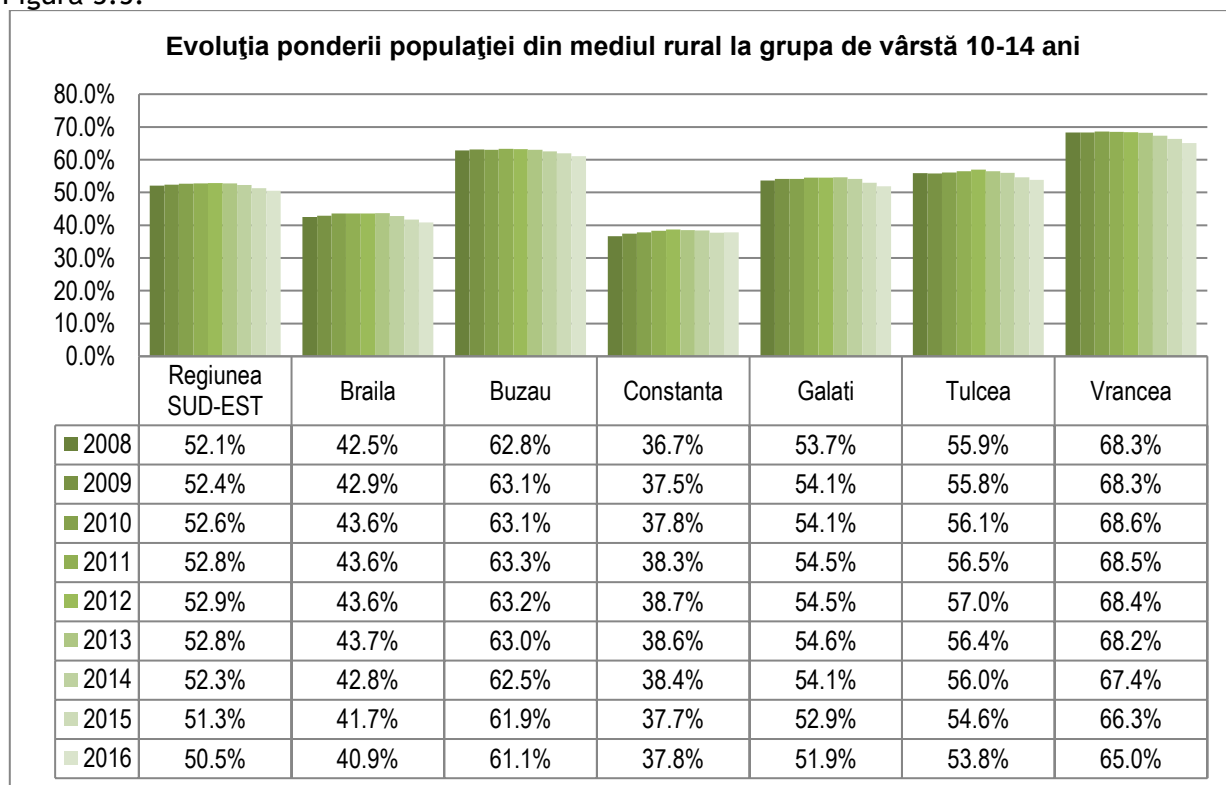
Cu o pondere de 62,5% a populației din mediul rural, la grupa de vârstă 10-14 ani, în anul 2016, Regiunea Nord -Est ocupă prima poziție între regiunile țării. Este urmată la mică distanță de Regiunea Sud Muntenia, cu 60,7%, Regiunea Sud - Vest Oltenia cu 52,8% și Regiunea Nord - Vest cu 51,4%. Regiunea Sud - Est se situează pe poziția a 5-a între regiunile țării, cu o pondere de 50,5% a populației din mediul rural, la grupa de vârstă 10-14 ani, din totalul populației din această grupă de vârstă. Cele mai mici ponderi ale populației din mediul rural, la grupa de vârstă 10-14 ani, s-au înregistrat în anul 2016, în regiunile București - Ilfov (10,0%), Regiunea Vest (40,3%) și Regiunea Centru (47%).

La grupa de vârstă 10-14 ani, evoluția în perioada 2008-2016, pe medii de rezidență, la data de 1 iulie, în Regiunea Sud - Est, arată o scădere a populației din mediul rural în toate județele, cu excepția județului Constanța. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în județele: Galați (scădere cu 2658 persoane), Buzău (scădere cu 1825 persoane), Vrancea (scădere cu 1151 persoane). Cele mai mici scăderi s-au înregistrat în județele Brăila (scădere cu 718 persoane) și Tulcea (scădere cu 500 persoane). În județul Constanța populația cu vârsta între 10 și 14 ani din mediul rural a crescut în perioada analizată cu 778 persoane.

Ponderile populației din mediul rural la această grupă de vârstă sunt cuprinse, în 2016, între 65% în județul Vrancea și 37,8% în județul Constanța. Sub media regională din 2016, de 50,5%, se situează doar județele Constanța (37,3%) și Brăila (40,9%).

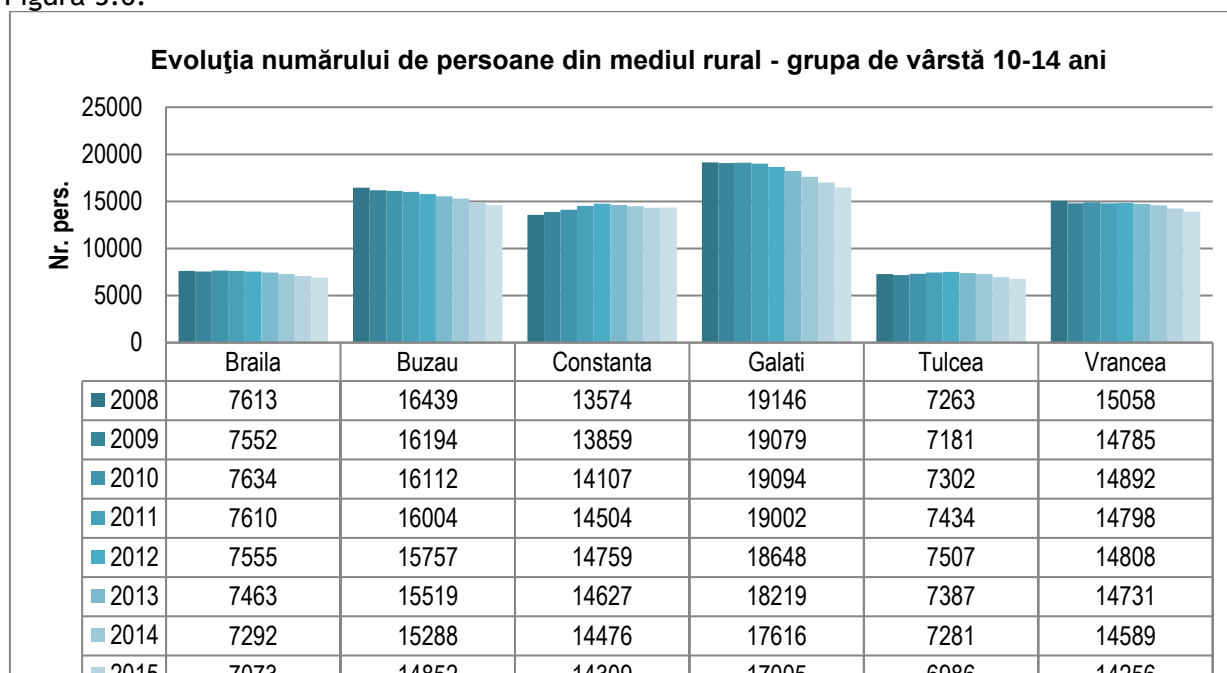
Cel mai ridicat grad de urbanizare la grupa de vârstă 10-14 ani, în anul 2016, se înregistrează în județele Constanța (62,2%), Brăila (59,1%), Galați (48,1%). La polul opus se situează județele Vrancea (35,0%), Buzău (38,9%) Tulcea (46,2%).

Figura 3.5.

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

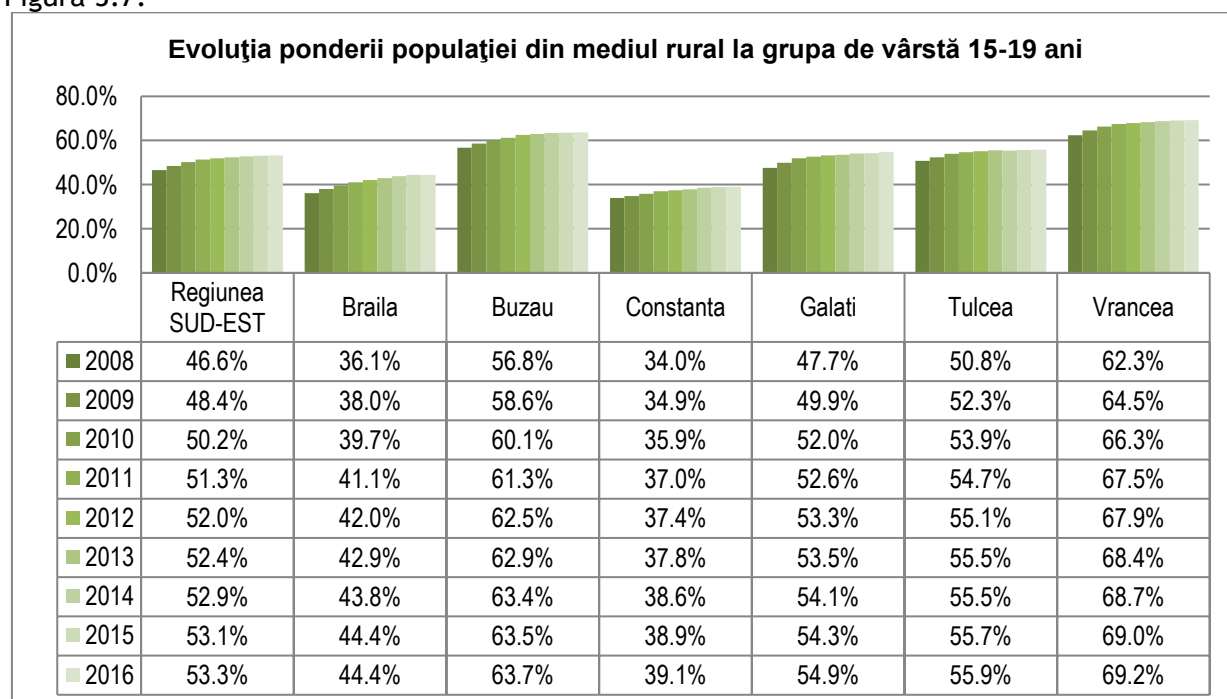
Figura 3.6.

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

La grupa de vârstă 15-19 ani, ca și în cazul grupei de vârstă 10-14 ani, Regiunea Nord -Est ocupă, în anul 2016, prima poziție între regiunile țării în ceea ce privește ponderea populației din mediul rural din această grupă, cu 65%. Este urmată la mică distanță de Regiunea Sud Muntenia, cu 62,8%, Regiunea Sud - Vest Oltenia cu 55,6% și Regiunea Nord - Vest cu 53,4%. Regiunea Sud - Est se situează pe poziția a 5-a între regiunile țării, cu o pondere de 53,3% a populației din mediul rural, la grupa de vârstă 15-19 ani, din totalul populației din această grupă de vârstă. Cele mai mici ponderi ale populației din mediul rural, la grupa de vârstă 15-19 ani, s-au înregistrat în anul 2016, în regiunile București - Ilfov (12%), Regiunea Vest (42,1%) și Regiunea Centru (48,7%).

Figura 3.7.

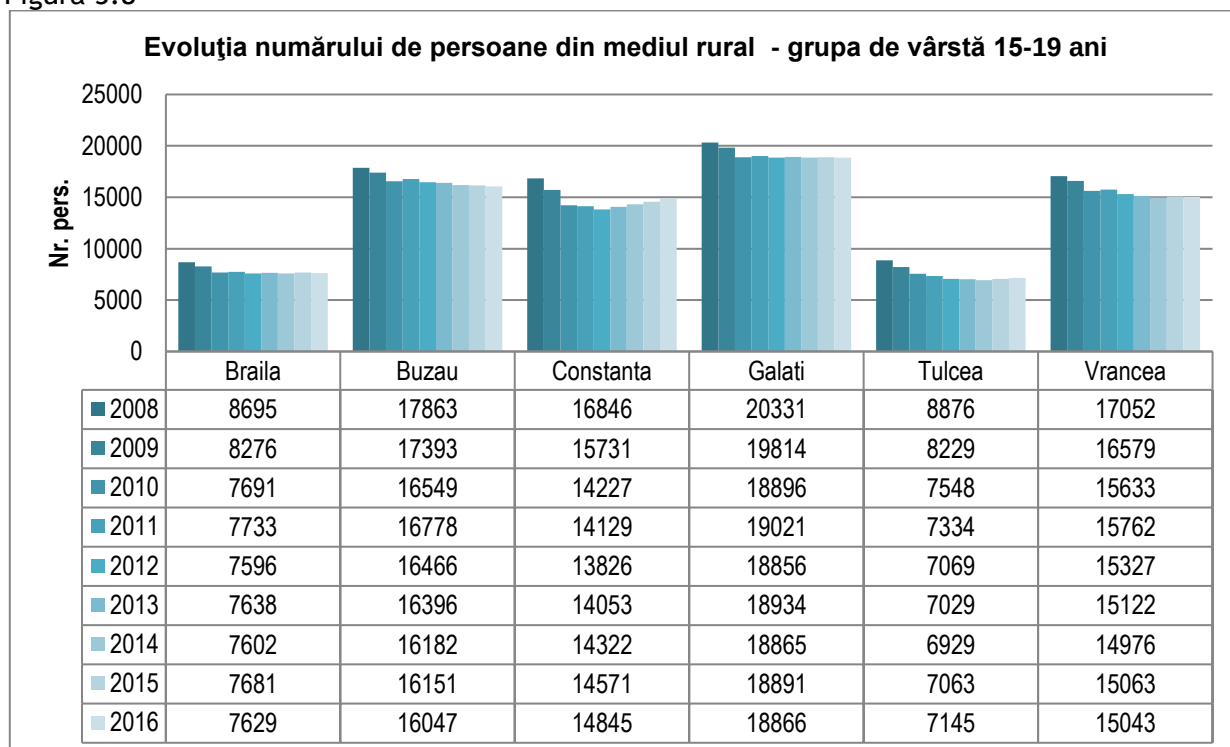
Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

La grupa de vârstă 15-19 ani, evoluția în perioada 2008-2016, pe medii de rezidență, la data de 1 iulie, arată o creștere a ponderii populației din mediul rural în toate județele. Ponderile populației din mediul rural la această grupă de vârstă sunt cuprinse, în 2016, între 69,2% în județul Vrancea și 39,1% în județul Constanța. Sub media regională de 53,3% se situează doar județele Constanța (39,1%) și Brăila (44,4%).

În valori absolute, la grupa de vârstă 15-19 ani, evoluția în perioada 2008-2016, pe medii de rezidență, arată o scădere a populației din mediul rural în toate județele Regiunii Sud - Est. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în județele: Vrancea (scădere cu 2009 persoane), Constanța (scădere cu 2001 persoane) Buzău (scădere cu 1816 persoane). Cele mai mici scăderi s-au înregistrat în județele Brăila (scădere cu 1006 persoane), Galați (scădere cu 1465 persoane) și Tulcea (scădere cu 1731 persoane).

Cel mai ridicat grad de urbanizare la grupa de vârstă 15-19 ani, în anul 2016, se înregistrează în județele Constanța (61,1%), Brăila (55,6%), Galați (45,7%). La polul opus se situează județele Vrancea (31%), Buzău (36,5%) Tulcea (44,3%).

Figura 3.8

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

3.1.4. Distribuția pe sexe

Structura populației pe sexe este foarte apropiată la nivel regional și județean de structura la nivel național, variațiile fiind sub 1 punct procentual. Este preponderentă populația de sex masculin atât la nivel regional cât și la nivelul fiecărui județ din cadrul regiunii, atât la grupa de vârstă 10-14 ani cât și la grupa de vârstă 15-19 ani.

La grupa de vârstă 10-14 ani, cea mai mare diferență dintre ponderea populației feminine și a celei masculine, în anul 2016, se înregistrează în județul Tulcea, diferența fiind de 3,3 puncte procentuale în favoarea populației masculine (48,3% ponderea populației feminine și 51,4% ponderea populației masculine).

La grupa de vârstă 15-19 ani, cea mai mare diferență dintre ponderea populației feminine și a celei masculine, în anul 2016, se înregistrează în județul Brăila, diferența fiind de 3,7 puncte

procentuale în favoarea populației masculine (48,1% ponderea populației feminine și 51,9% ponderea populației masculine).

În perioada 2008 - 2016 nu s-au produs modificări relevante în structura pe sexe a populației, nici la grupa de vârstă 10-14 ani, nici la grupa de vârstă 15-19 ani, fluctuațiile fiind sub 1 punct procentual.

3.1.5. Structura etnică

Regiunea Sud - Est se caracterizează printr-o mare diversitate etnică, lingvistică și religioasă. Structura etnică la nivelul regiunii, ca procent din totalul populației stabile, conform recensământului populației din 2011 se prezintă astfel :

- 2,7 % etnia Romă, reprezentând 69864 persoane - distribuită în toate județele regiunii;
- 0,9% comunitatea turcă, reprezentând 22850 persoane, concentrată în județele Constanța, Tulcea și Brăila
- 0,8% comunitatea tătară, reprezentând 19733 persoane, concentrată în județele Constanța și Tulcea
- 0,6% comunitatea rușilor lipoveni, reprezentând 22850 persoane - concentrată în principal în județele Tulcea, Constanța și Brăila;
- 0,1% comunitatea grecilor, reprezentând 1798 persoane, concentrată în județele Tulcea și Brăila
- 0,1% comunitatea ucrainenilor, reprezentând 1278 persoane, concentrată în principal în județul Tulcea

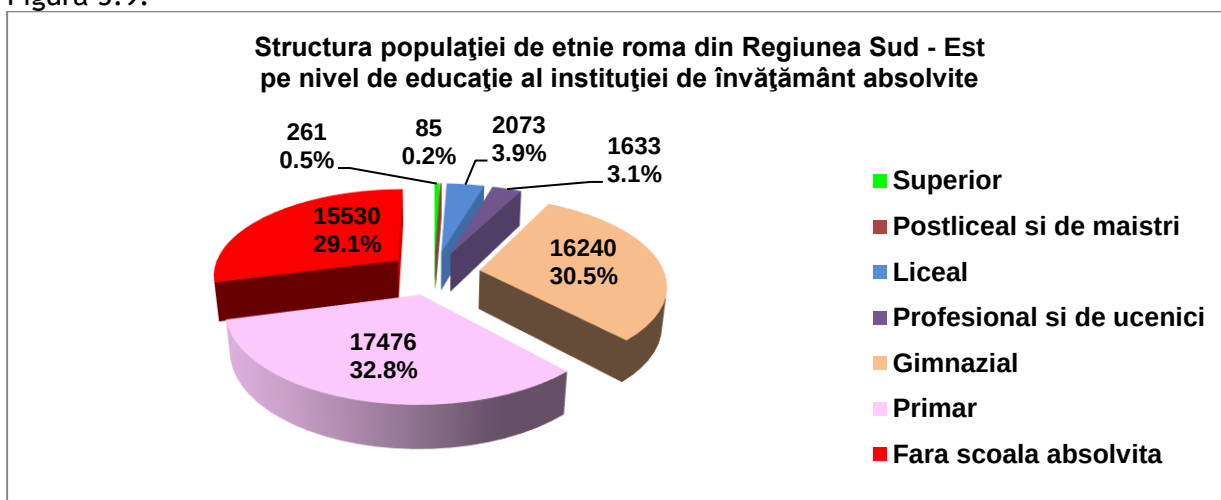
Din punct de vedere al nivelului de educație pe etnii, o situație îngrijorătoare se înregistrează la recensământul populației din 2011 în cazul populației roma. Astfel, la nivelul Regiunii Sud - Est, 15.530 de persoane de etnie romă sunt fără școală absolvită, ceea ce reprezintă 29,1% din totalul populației stabile de 10 ani și peste de etnie romă. Mai mult, 11420 de persoane sunt analfabete, ceea ce reprezintă un procent de 21,4% din totalul populației stabile de 10 ani și peste de etnie romă.

63,3% din totalul populației stabile de 10 ani și peste de etnie romă au absolvit doar învățământul primar sau gimnazial (32,8% absolvenți doar de învățământ primar și 30,5% absolvenți doar de învățământ gimnazial). Sunt absolvenți de învățământ secundar superior doar 7% din totalul populației stabile de 10 ani și peste de etnie romă (3,1% absolvenți de învățământ profesional și de ucenici și 3,9% absolvenți de învățământ gimnazial). Doar 0,2% din totalul populației stabile de 10 ani și peste de etnie romă a absolvit învățământ postliceal și de maiștrii și doar 0,5% învățământ superior.

Într-o situație apropiată se află și populația de etnie turcă. Astfel, din totalul populației stabile de 10 ani și peste de etnie turcă, 70,3% este fie fără școală absolvită, fie absolventă doar de învățământ primar sau gimnazial.

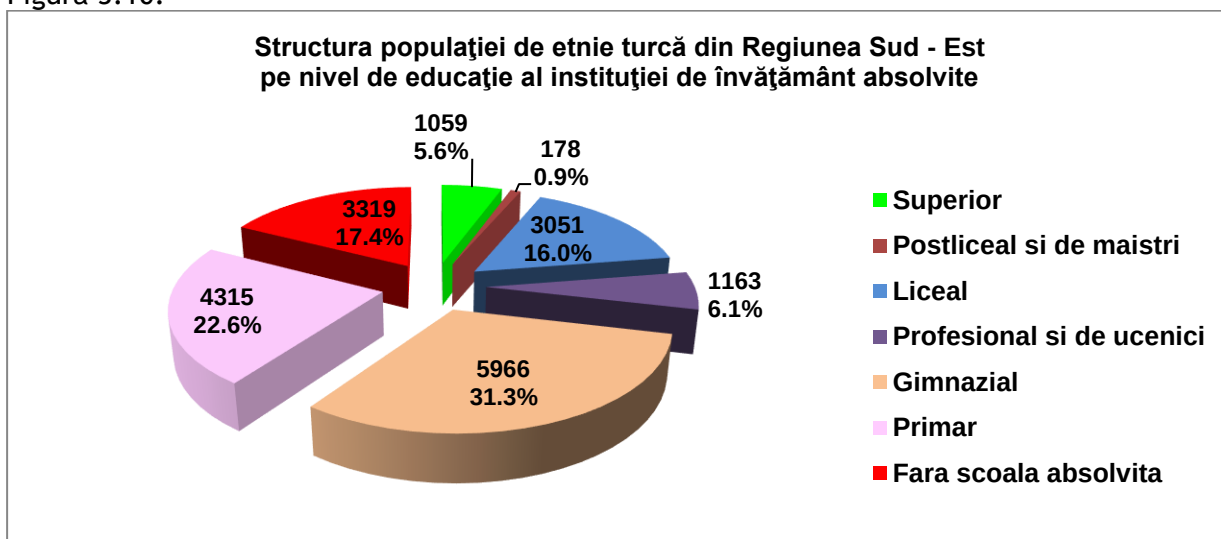
În cazul populației de etnie tătară, cu toate că ponderea persoanelor de 10 ani și peste absolvenți de învățământ superior, învățământ postliceal și de maiștrii și secundar superior este net superioară față de valorile în cazul populației roma sau a populației de etnie tătară, se înregistrează valori mai ale populației care a absolvit doar învățământ primar sau gimnazial (12,7% doar cu învățământ primar absolvit și 25,4% doar cu învățământ gimnazial)

Figura 3.9.

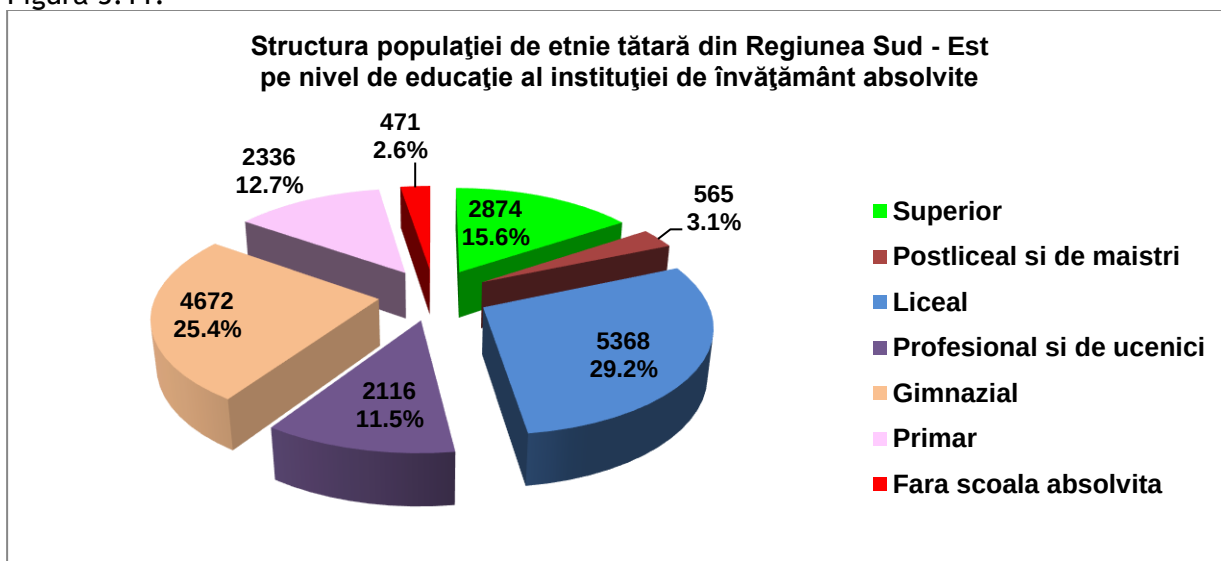
Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

Figura 3.10.

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

Figura 3.11.

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

3.1.6. Mișcarea migratorie

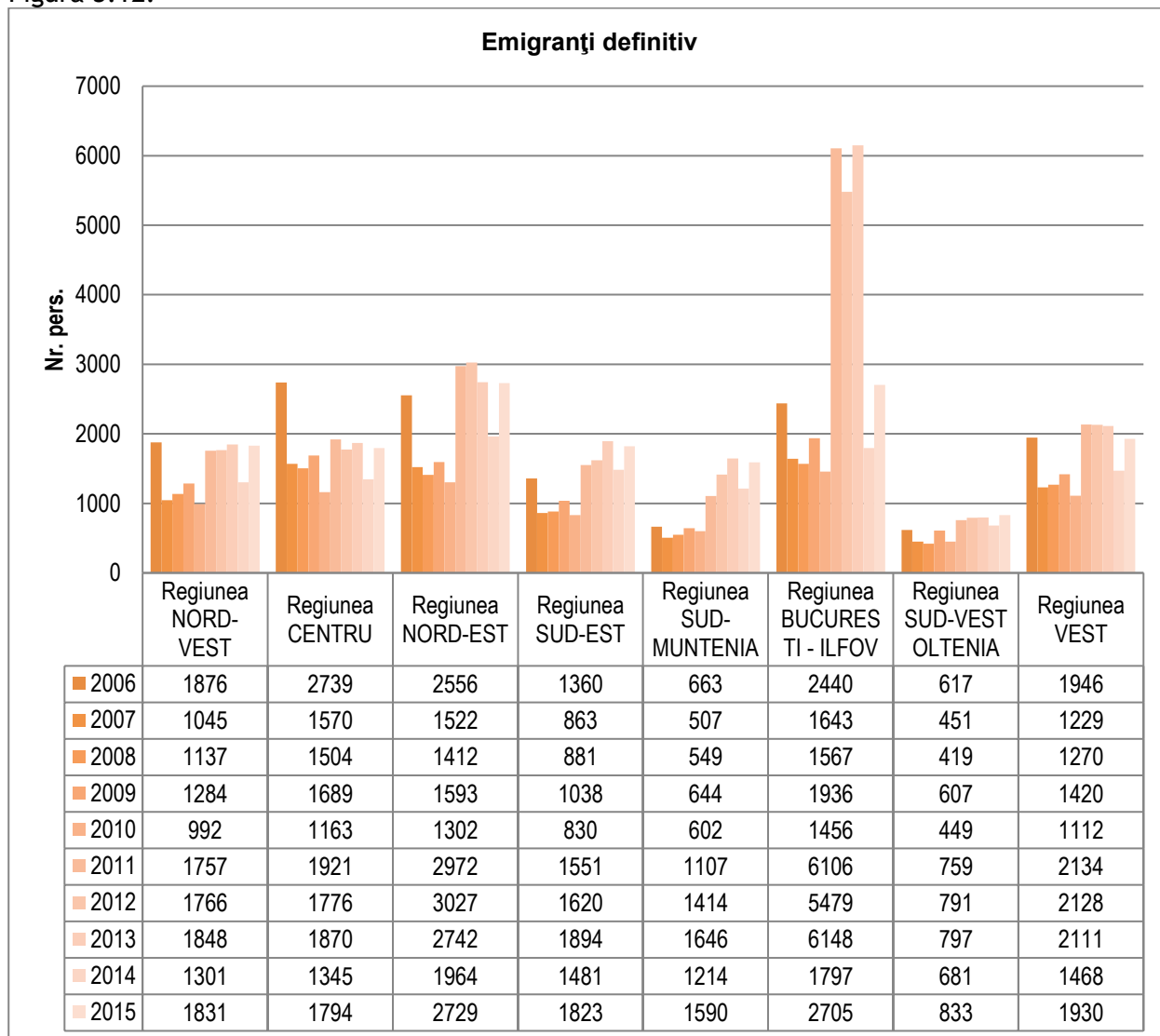
Emigrația este dificil de surprins pe baza surselor administrative, deoarece în legislația națională nu există obligația cetățenilor de a anunța autoritățile în cazul stabilirii reședinței obișnuite în altă țară. Înregistrarea în evidențele Direcției Pașapoarte se face numai în cazul în care cetățeanul român solicită stabilirea domiciliului (reședința permanentă) în alt stat, membru al Uniunii Europene, sau nu.

Pentru emigrație, datele existente din surse administrative nu acoperă întregul fenomen al emigrației, existând o subevaluare severă a numărului de emigranți.

Lipsa disponibilității cifrelor exacte privind emigrația a condus la necesitatea unei noi gândiri statistice, bazate pe metode de estimare, la recomandarea Comisiei Europene, prin care se permite institutelor naționale de statistică utilizarea, în cadrul procedurii statistice, a unor „metode de estimare statistică bine documentate, bazate pe date științifice”.

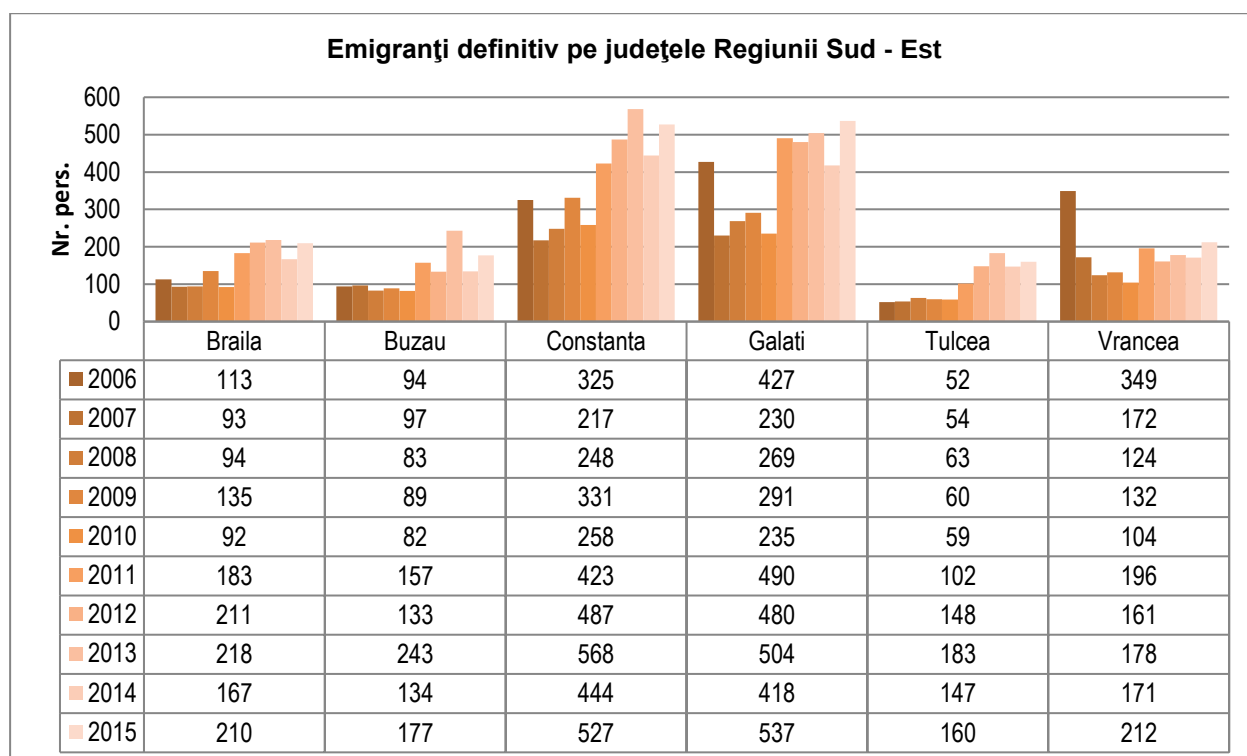
Evoluția numărului de emigranți definitiv, deși, în cifre absolute, pare puternic subevaluată și indică pentru intervalul 2006-2015 o tendință de creștere la nivelul tuturor regiunilor țării, cu excepția regiunilor Nord - Vest, Centru și Vest.

Figura 3.12.

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

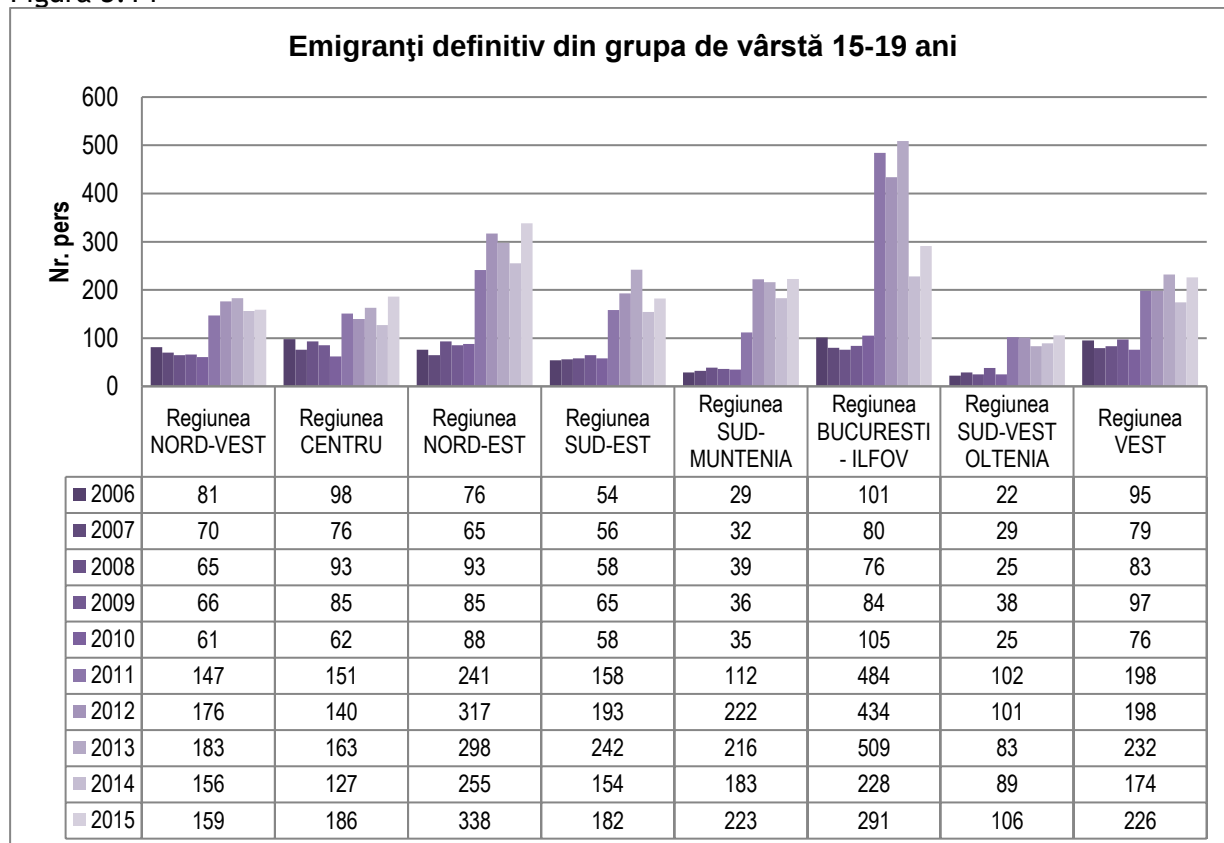
Figura 3.13.

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

În ceea ce privește emigranții definitiv, pe grupe de vârstă, datele pentru grupa de vârstă 15-19 ani indică o tendință de creștere în perioada 2006 - 2015 atât la nivel național cât și regional și al județelor Regiunii Sud - Est.

Figura 3.14

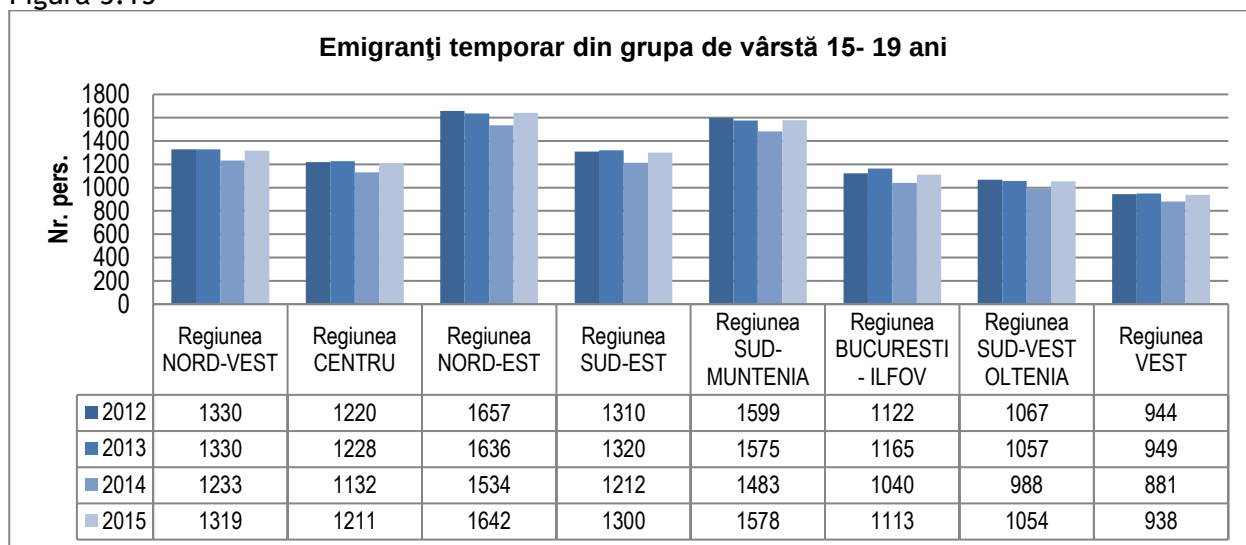

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

În ceea ce privește emigrația temporară se constată că numărul emigranților temporari este unul semnificativ la nivel național și la nivelul tuturor regiunilor țării. De asemenea, se constată că, pentru perioada 2012- 2016, există o tendință de creștere a numărului de emigranți temporari din grupa de vârstă 15-19 ani.

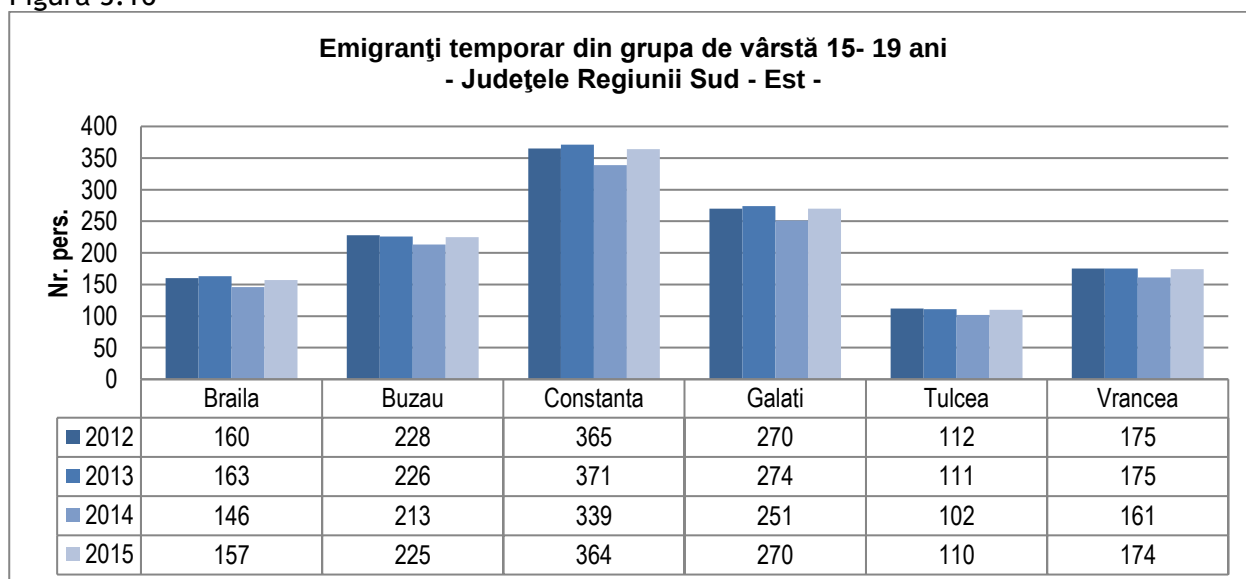
În ceea ce privește emigrația temporară, la nivelul județelor regiunii, tendința este de creștere a numărului emigranților temporari, la grupa de vârstă 15 - 19 ani în toate județele, valorile absolute indică o importantă influență asupra populației școlare, mai ales în învățământul secundar superior. Pentru grupa de vârstă 15-19 ani, valorile cele mai mari s-au înregistrat în anul 2016, la nivelul județului Constanța (518 persoane - echivalentul a peste 18 clase de elevi), la nivelul județului Galați (322 persoane - echivalentul a aproape 14 clase de elevi) și la nivelul județului Buzău (213 persoane - echivalentul a aproape 12 clase de elevi). Cele mai mici valori înregistrate în 2016 pentru emigranții temporari din grupa de vârstă 15-19 ani s-au înregistrat în județul Tulcea (155 persoane - echivalentul a aproape 6 clase de elevi), Brăila (224 persoane - echivalentul a 8 clase de elevi) și Vrancea (245 persoane - echivalentul a aproape 9 clase de elevi)

Figura 3.15

Sursa datelor: INS, TEMPO - Online

Figura 3.16

Sursa datelor: INS, TEMPO - Online

3.1.7. Nivelul de trai

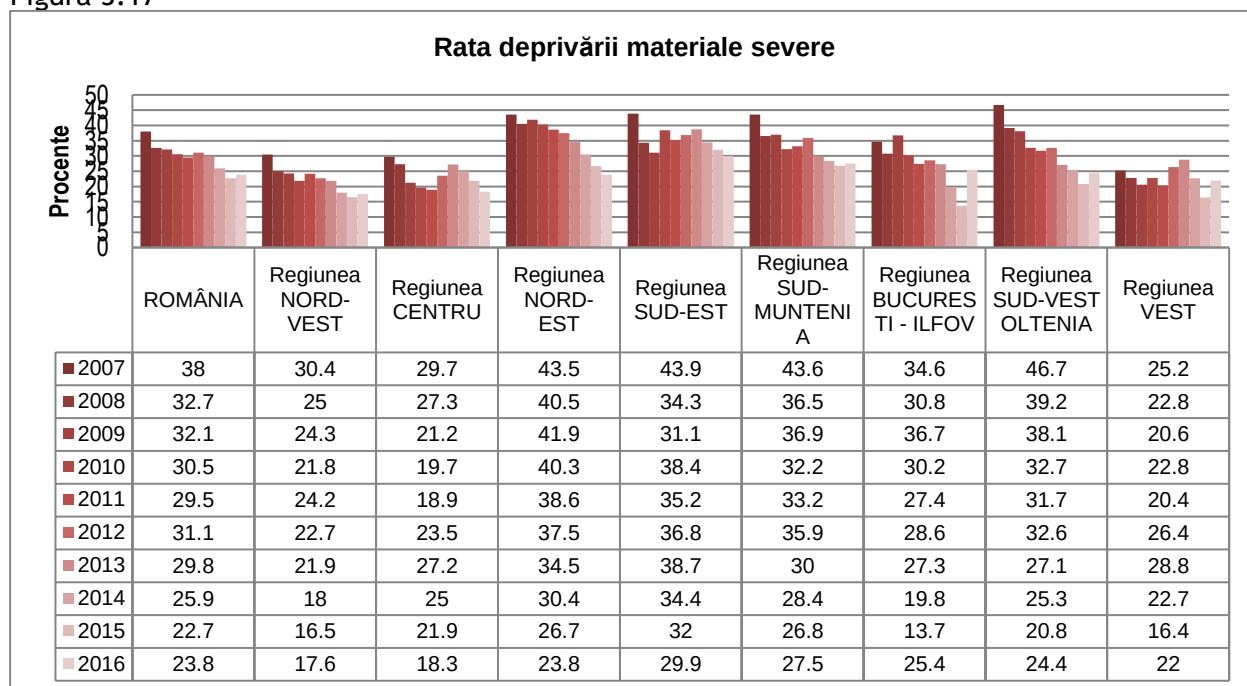
Un indicator important care reflectă nivelul de trai este rata deprivării materiale severe care reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare materială severă, adică a persoanelor în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;
- consumul de carne, pui, peste (sau alt echivalent de proteine) cel puțin o dată la două zile;
- posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie);
- deținerea unui telefon fix sau mobil;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui autoturism personal;
- asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.

Cu o valoare de 29,9 % a ratei deprivării materiale severe, în anul 2016, Regiunea Sud - Est se află pe primul loc între Regiunile de Dezvoltare ale țării, cu 6,1 puncte procentuale peste media națională.

Evoluția indicatorului în perioada 2007-2016 este fluctuantă, pe ansamblul înregistrându-se o scădere de la 42,3% în anul 2007 la 29.9% în 2016.

Figura 3.17

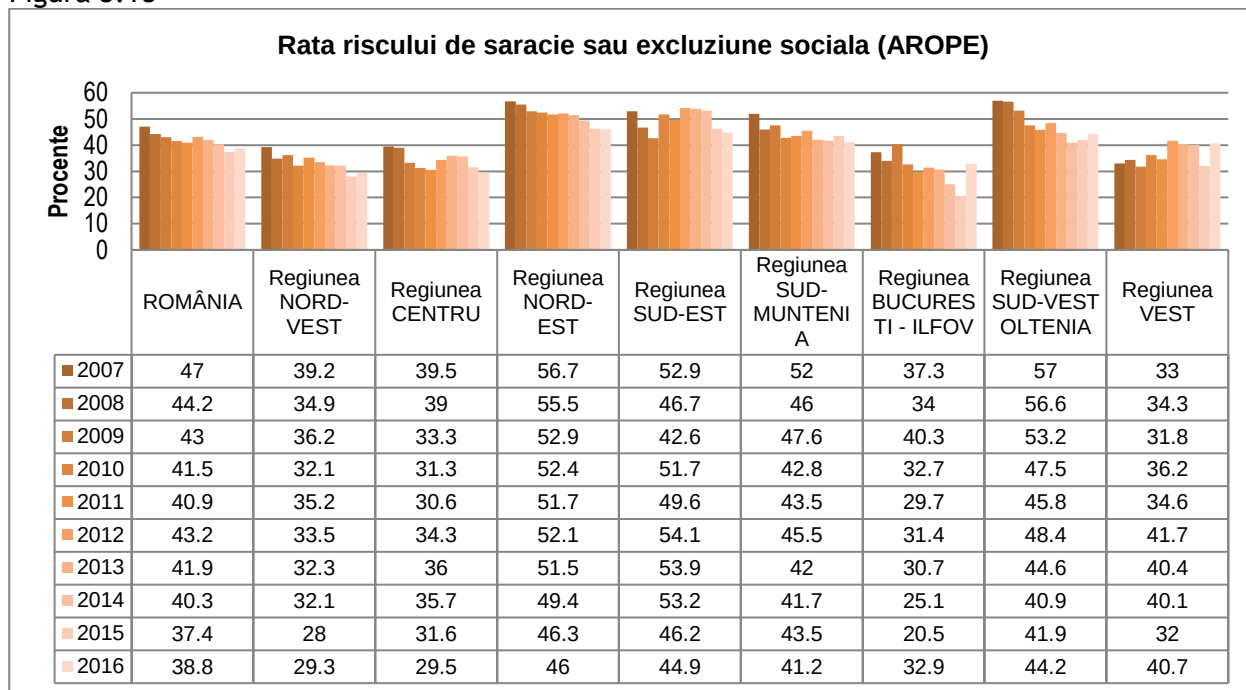
Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

Un alt indicator relevant pentru nivelul de trai este rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROE). AROE este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- sunt în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

La acest indicator Regiunea Sud - Est se situează pe locul doi între regiunile României, cu o valoare de 44,9% în anul 2016, valoare cu peste 11 puncte procentuale mai mare decât media națională. Evoluția indicatorului în perioada 2007-2016, pentru Regiunea Sud - Est arata că au fost înregistrate îmbunătățiri semnificative și, chiar mai mult, în ultimii 4 ani s-a înregistrat scăderi continue.

Figura 3.18

Sursa datelor: INS baza de date TEMPO On-line

3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060²²

La orizontul anului 2060, la nivelul Regiunii Sud - Est sunt prognozate scăderi la grupele de vârstă 10-14 ani, 15-64 de ani și 65 de ani și peste. Este de remarcat scăderea semnificativă a populației rezidente din grupa de vârstă 10 - 14 ani. Astfel, în anul 2060, la nivelul Regiunii Sud - Est, proiecția estimează o scădere cu 184.602 persoane, ceea ce reprezintă o scădere cu 47,8% față de populația din grupa de vârstă 10-14 ani la data de 1 iulie 2015.

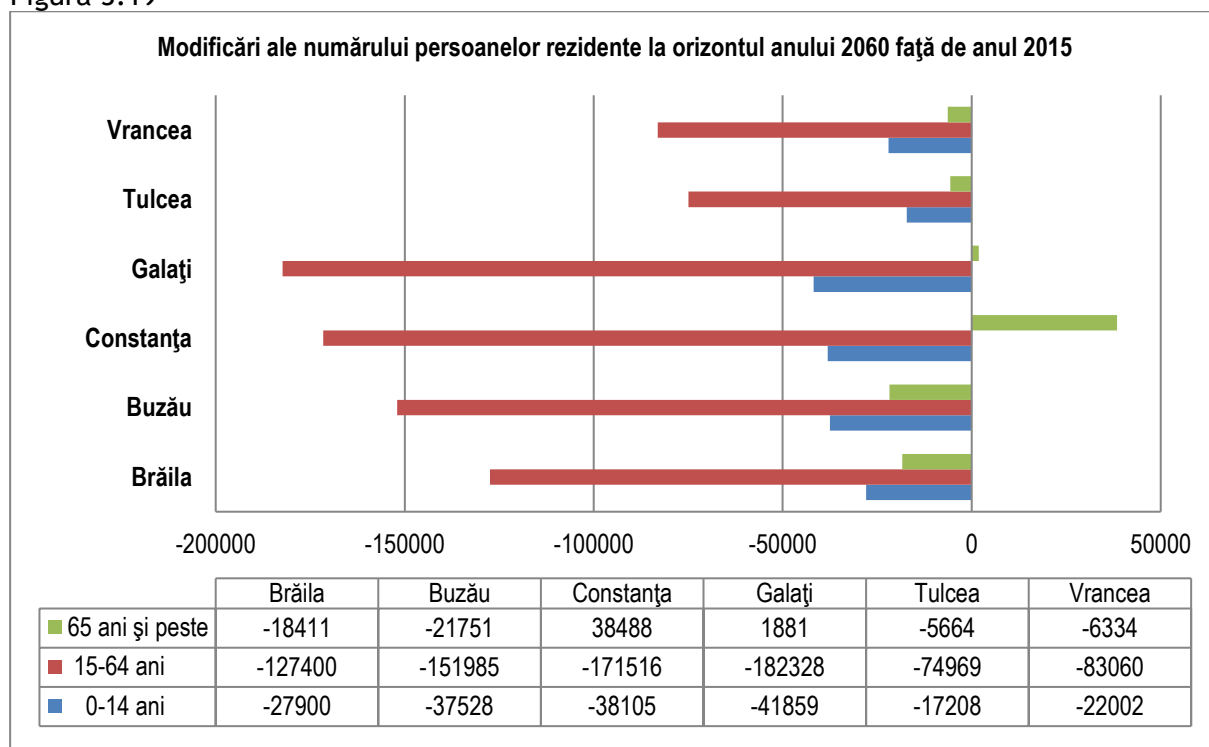
Proiecția modificărilor numărului de persoane rezidente la nivelul județelor regiunii arată o scădere semnificativă la grupele de vârstă 10-14 ani și 15-64 de ani în toate județele regiunii. La grupa de vârstă 65 de ani și peste scăderile prognozate sunt mult mai mici comparativ cu celelalte două grupe mari de vârstă. Mai mult, în județele Constanța și Galați proiecțiile arată o creștere a numărului de persoane rezidente cu vârsta de 65 de ani și peste, în perspectiva anului 2060 față de anul 2015.

Proiecția populației școlare, cu vârsta între 15 și 18 ani, la orizontul anului 2030 și în perspectiva anului 2060, la nivelul Regiunii Sud - Est arată o scădere drastică.

La orizontul anului 2030 sunt cele mai mari scăderi ale populației rezidente din grupa de vârstă 15-18 ani de la nivelul Regiunii Sud - Est sunt prognozate în județele: Galați (scădere cu 6252 de persoane), Buzău (scădere cu 4681 persoane), Brăila (scădere cu 3446 persoane), Vrancea (scădere cu 2253 persoane) și Tulcea (scădere cu 1554 persoane). Cele mai mici scăderi sunt prognozate în județul Constanța (scădere cu 317 persoane).

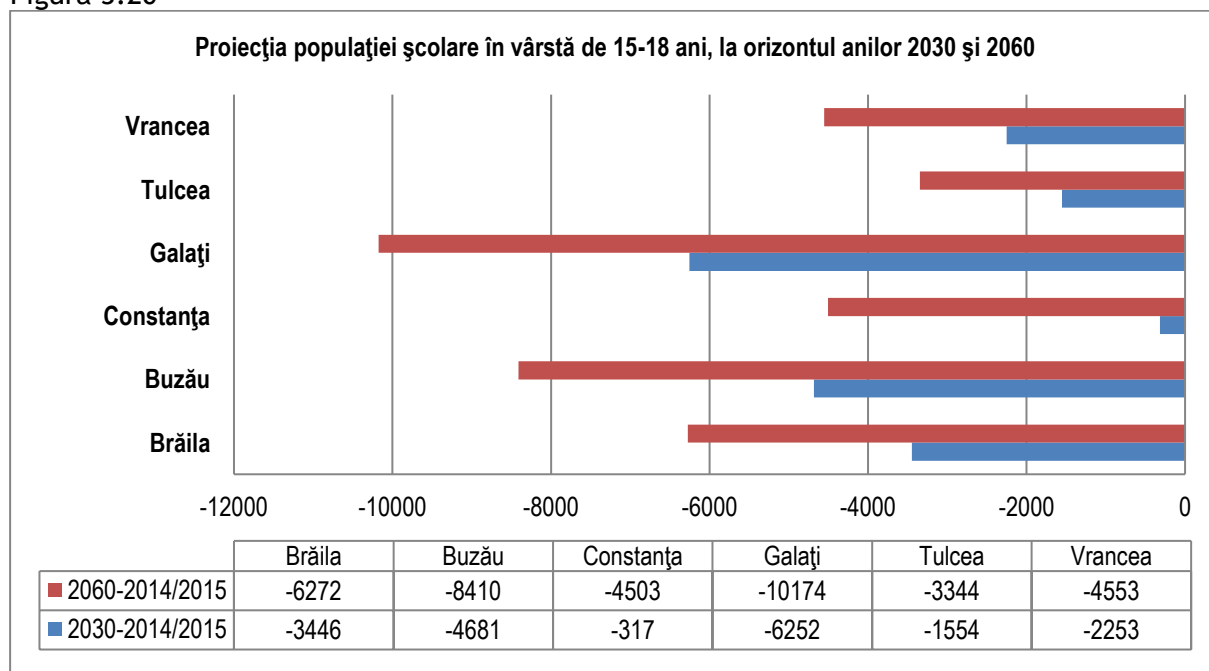
²² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexele „01 DEMOGRAFIE” - pentru vizualizare clic aici și „02 Proiectarea populației școlare” - pentru vizualizare clic aici

Figura 3.19

Sursa: INS, Proiectarea populației României, în profil teritorial, la orizontul anului 2060

Figura 3.20

Sursa: INS, Proiectarea populației școlare a României, la orizontul anului 2060

3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT

Din punct de vedere al influențelor datelor prezentate asupra educației și formării profesionale, apreciem următoarele:

- Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însoțit de îmbătrânirea populației. De asemenea, se rețin din analiza demografică, diversitatea etnică, ponderea semnificativă a populației rurale, nivelul de trai scăzut.

- **Scăderile înregistrate în ultimii ani la populația cu vârsta între 0-14 dar și scăderile prognozate pentru populația de vârstă școlară, la toate grupele de vârstă, la orizontul anului 2030, și în perspectiva anului 2060, impun optimizarea ofertei de formare profesională inițială prin:**
 - Concentrarea pregătirii în școli identificate ca viabile din punct de vedere al potențialului local și zonal de dezvoltare socio-economică;
 - Eliminarea paralelismului nejustificat în oferta de formare profesională inițială pentru școli apropiate;
 - Diversificarea ofertelor de formare profesională inițială a școlilor pentru a acoperi nevoile locale și regionale;
 - Colaborarea școlilor în cadrul rețelelor de școli pentru utilizarea eficientă a resurselor și acoperirea teritorială a nevoilor de educație și formare profesională inițială;
- **Creșterea previzionată a populației cu vârsta de 65 de ani și peste**, apreciem că va conduce la sporirea nevoilor din domeniul asistenței sociale și medicale, învățământul fiind chemat să răspundă prin oferta de formare la această realitate, atât prin planurile de școlarizare cât și prin curriculum adaptat;
- **Ponderea mare a populației cu vârsta între 30-64 ani** va conduce la o creșterea a nevoilor de formare continuă. Acest fapt reprezintă o importantă oportunitate pentru unitățile școlare interesate în compensarea diminuării populației școlare.
- Într-un mediu concurențial tot mai pronunțat, unitățile școlare vor trebui să pună accent pe calitate **în formarea profesională, certificată prin inserția socio-profesională a absolvenților**. În acest context, este necesară dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea unei pregătiri în concordanță cu nevoile acestora.
- **Ponderea mare a populației cu vârsta școlară din mediul rural**, în toate județele regiunii, ridică problema adaptării rețelei școlare de formare profesională inițială și a adoptării unor măsuri eficiente pentru asigurarea accesului acestei categorii de populație școlară la educație și formare profesională, cu asigurarea egalității șanselor. Oferta de formare profesională inițială a școlilor va trebui să susțină valorizarea patrimoniului cultural specific și a resurselor naturale din mediul rural.
- **Diversitatea etnică caracteristică regiunii** impune soluții pentru asigurarea accesului la educație și formare profesională și sprijinirea grupurilor etnice defavorizate, în special pentru populația rromă.
- **Deschiderea pieței muncii din întreaga Uniune Europeană, are ca efecte, datorită migrației externe, un important deficit de forță de muncă**. Fenomenul este deja prezent în Regiunea Sud Est în special în industria construcțiilor navale și în construcții. Se impun măsuri de creștere a atractivității locurilor de muncă și de stimulare a angajării proaspeților absolvenți de învățământ profesional și tehnic, măsuri la care să contribuie toți factorii de la nivel național și local.
- **Preponderența populației feminine**, inclusiv la categoria de vârstă 0-14 ani, apreciem că are implicații în structura ofertei de formare inițială. Este necesară adaptarea ofertei prin calificări specifice atât populației școlare de sex masculin cât și feminin
- **Nivelul de trai din Regiunea Sud - Est, cel mai scăzut între toate regiunile de dezvoltare ale României**, nivel apreciat prin rata deprivării materiale severe și rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), este un factor de influență important în abandonul școlar și nivelul scăzut de educație al unei importante părți din populație. Se impune continuarea și amplificarea măsurilor de sprijinire a elevilor din familiile cu nivel de trai scăzut pentru continuarea studiilor (burse școlare, susținere financiară pentru cazare și masă la internate școlare, asigurare/ decontarea transportului, etc.)
- **Structura populației pe nivele de educație** arată nevoia ca atât școala cât și factorii responsabili să acționeze pentru crearea condițiilor și a motivației în deplină egalitate a șanselor pentru continuarea studiilor de către absolvenții de învățământ primar și gimnazial diminuând în acest fel procentul de populație cu nivel de pregătire primar, gimnazial sau fără școală absolvită. În același sens, apreciem că școlii îi revine o

importantă sarcină de a aborda forme de învățământ pentru adulți în condițiile în care cerințele pieței muncii vor afecta și mai mult categoriile de populație cu nivel scăzut de educație.

4. Profilul economic regional

4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici

4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)²³

Analiza valorii adăugate brute arată că în valori absolute la prețuri curente a avut loc o creștere în perioada 2008 - 2014 în toate regiunile țării, regiunea Sud - Est situându-se, în 2014 pe locul patru, după regiunea București - Ilfov, Sud - Muntenia și Nord - Vest în ceea ce privește contribuția la formarea VAB naționale. Este de remarcat că în 2014, contribuția regiunii Sud - Est la formarea VAB națională a fost în scădere față de anul 2013, cu 0,05 puncte procentuale.

Tabelul 4.1. Ponderea VAB regionale în VAB națională

Regiunea de dezvoltare	ANUL						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ROMÂNIA	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Nord - Vest	11.29%	11.53%	11.28%	10.91%	11.34%	11.25%	11.47%
Centru	11.08%	11.37%	11.22%	10.96%	11.35%	11.05%	10.94%
Nord - Est	10.55%	10.79%	10.52%	10.13%	10.30%	10.25%	10.05%
Sud - Est	10.32%	10.47%	10.64%	10.53%	10.88%	11.31%	11.26%
București - Ilfov	26.58%	24.98%	25.67%	27.21%	26.58%	26.79%	26.79%
Sud Muntenia	12.39%	12.94%	12.52%	12.38%	11.92%	12.21%	12.99%
Sud - Vest Oltenia	7.78%	7.92%	7.95%	7.89%	7.78%	7.54%	7.24%
Vest	9.92%	9.91%	10.07%	9.89%	9.77%	9.51%	9.19%

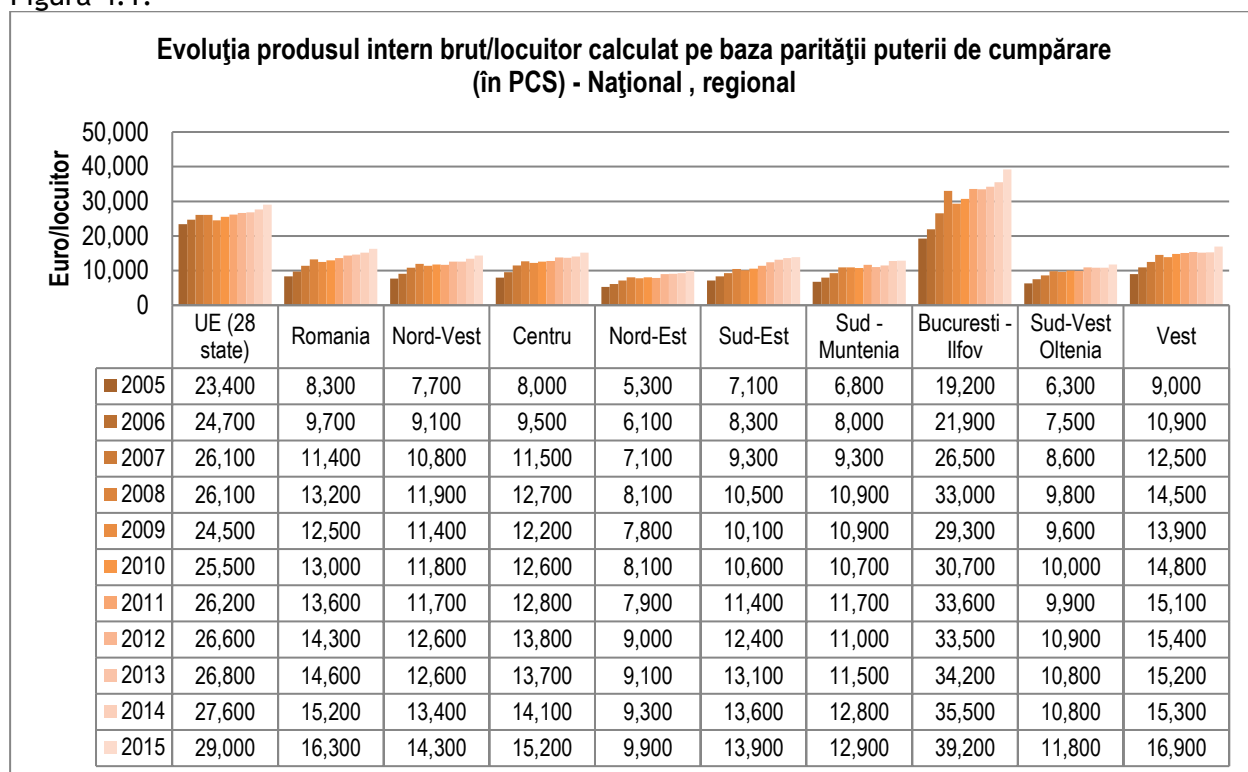
Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

Calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS), PIB/locuitor la nivelul Regiunii Sud - Est reprezenta în 2015, 47,9% din media europeană (UE-28=100%). Cu toate că se constată un ritm important de creștere a acestui indicator în perioada 2005-2015, se menține în continuare un decalaj important între valorile naționale și media europeană, singura regiune de dezvoltare care a înregistrat în anul 2015 valori peste media UE 28 fiind Regiunea București - Ilfov, cu 39200 euro/locuitor, față de media UE 28 de 29000 euro/locuitor. Regiunea Sud - Est a înregistrat în 2015 un PIB/locuitor, calculat pe baza parității puterii de cumpărare, de 13900 euro/locuitor, sub media națională de 16300 euro/locuitor. Singurul județ al regiunii care a înregistrat un PIB/locuitor, calculat pe baza parității puterii de cumpărare, peste media regională, în 2015, a fost județul Constanța, cu 21800 euro/locuitor. Cu această valoare, județul Constanța a depășit, în 2015 și media națională. Cel mai mic PIB/locuitor, calculat pe baza parității puterii de cumpărare, în 2015, a fost înregistrat pentru județul Vrancea, de 9900 euro/locuitor.

Valorile indicelui de disparitate privind produsul intern brut pe locuitor calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS), în perioada 2005-2015, în raport cu media europeană (UE 28) arată o evoluție pozitivă, atât la nivel național cât și la nivelul tuturor regiunilor țării. Cu toate acestea, se menține un decalaj semnificativ între media UE 28 și valorile naționale și regionale. Astfel, cu excepția Regiunii București - Ilfov, la care în 2015 indicele de disparitate a fost de 135,2% (UE-28=100%), în celelalte regiuni ale țării, indicele de disparitate a fost sub 60% (cea mai mare valoare fiind la regiunea Vest, 58,3%, iar cea mai mică valoare la regiunea Nord - Est, de 34,1%), Regiunea Sud - Est a înregistrat în 2015 un indice de disparitate de 47,9%, inferior mediei naționale de 56,2% (UE-28=100%).

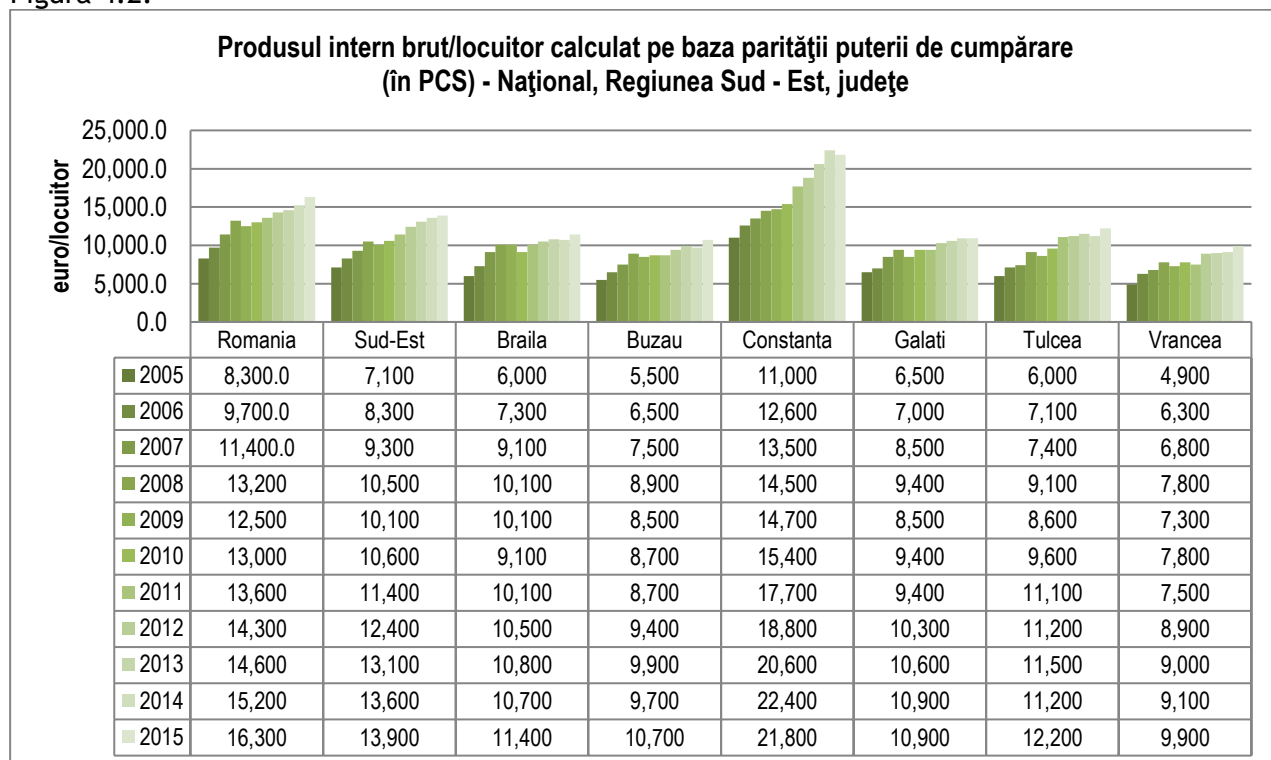
²³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 ECONOMIE” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 4.1.

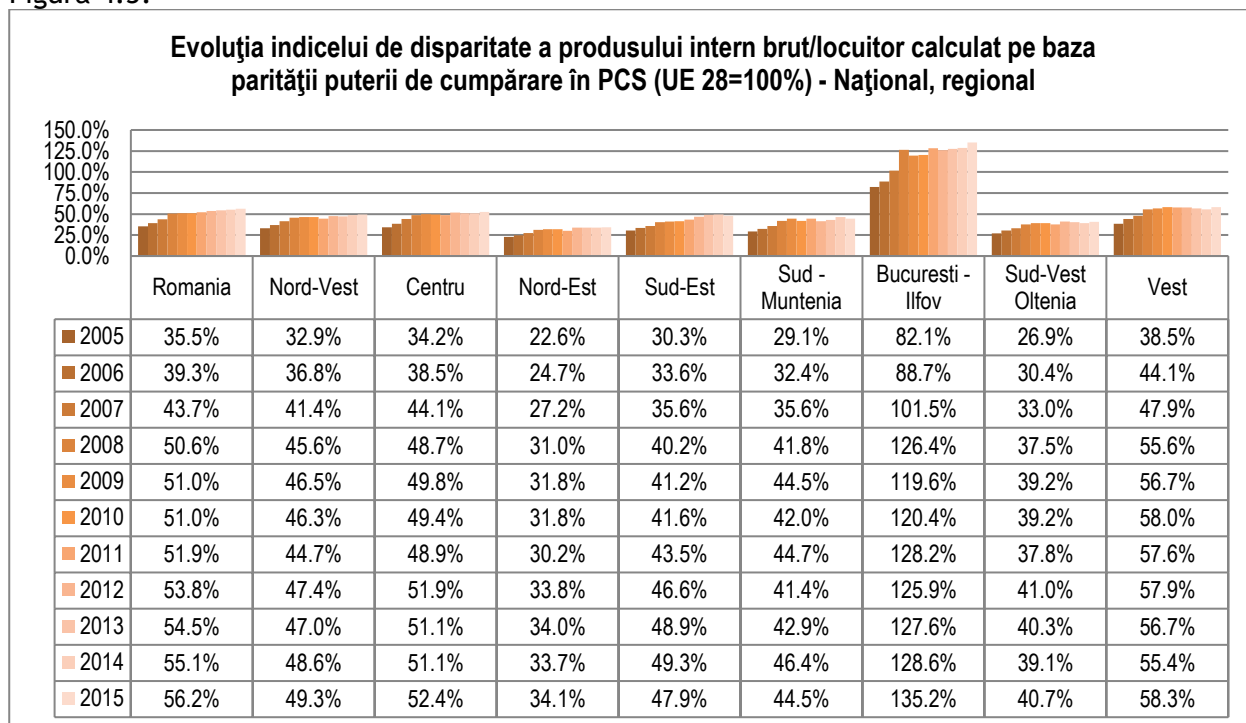
Sursa datelor: Eurostat [nama_10r_2gdp]

Figura 4.2.

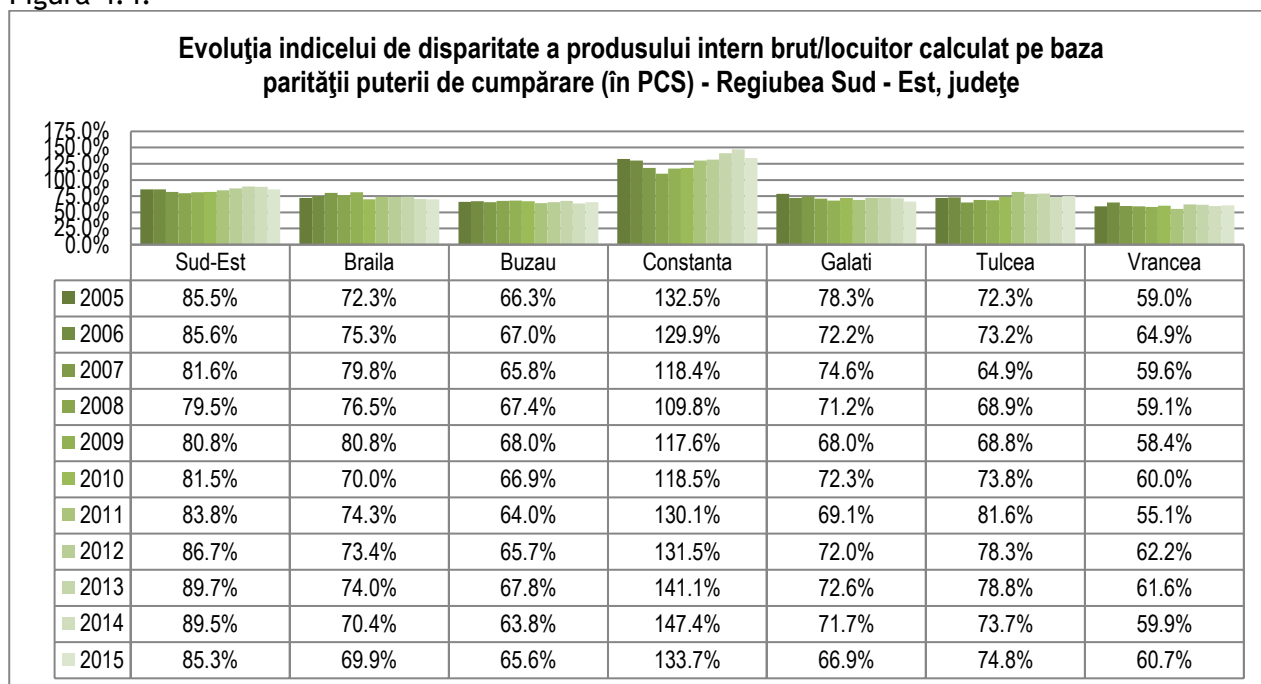
Sursa datelor: calculat pe baza datelor Eurostat [nama_10r_3gdp]

Figura 4.3.

Sursa datelor: calculat pe baza datelor Eurostat [nama_10r_2gdp]

Figura 4.4.

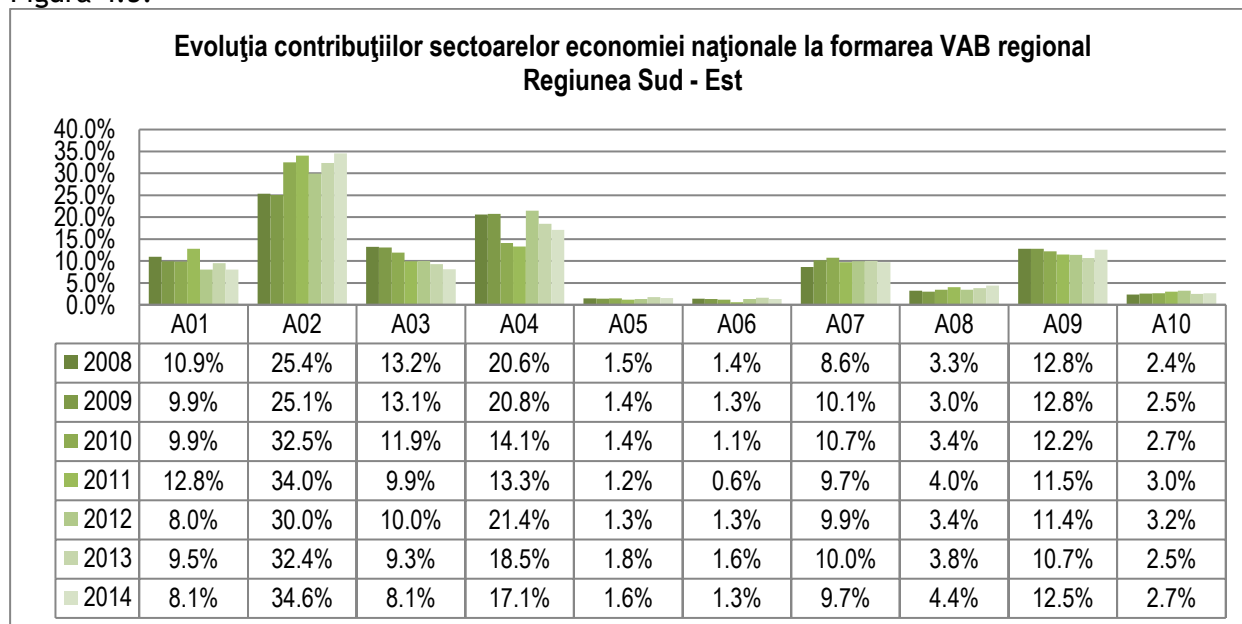
Sursa datelor: calculat pe baza datelor Eurostat [nama_10r_3gdp]

PIB pe locuitor la prețuri curente în 2015 a fost la nivelul Regiunii Sud - Est sub cel național (6900 euro/locuitor la nivelul Regiunii Sud - Est față de 8100 euro/locuitor la nivel național). Singurul județ din Regiunea Sud - Est care au înregistrat în 2015 un PIB/locuitor la prețuri curente mai mare ca cel regional a fost județul Constanța (10800 euro/locuitor, față de nivelul național care a fost de 8100 euro/locuitor).

Situația privind indicele de disparitate a produsului intern brut/locuitor la prețuri curente este similară cu cea privind indicele de disparitate privind produsul intern brut pe locuitor calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS).

Comparând ponderea sectoarelor mari de activitate la formarea valorii adăugate brute regionale anuale constatăm că domeniile, Industrie, Intermedieri financiare și asigurări, Tranzacții imobiliare, Activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport, se înscriu pe un trend crescător în timp ce Agricultură, silvicultură și pescuitul, Construcțiile și Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante au trenduri descrescătoare.

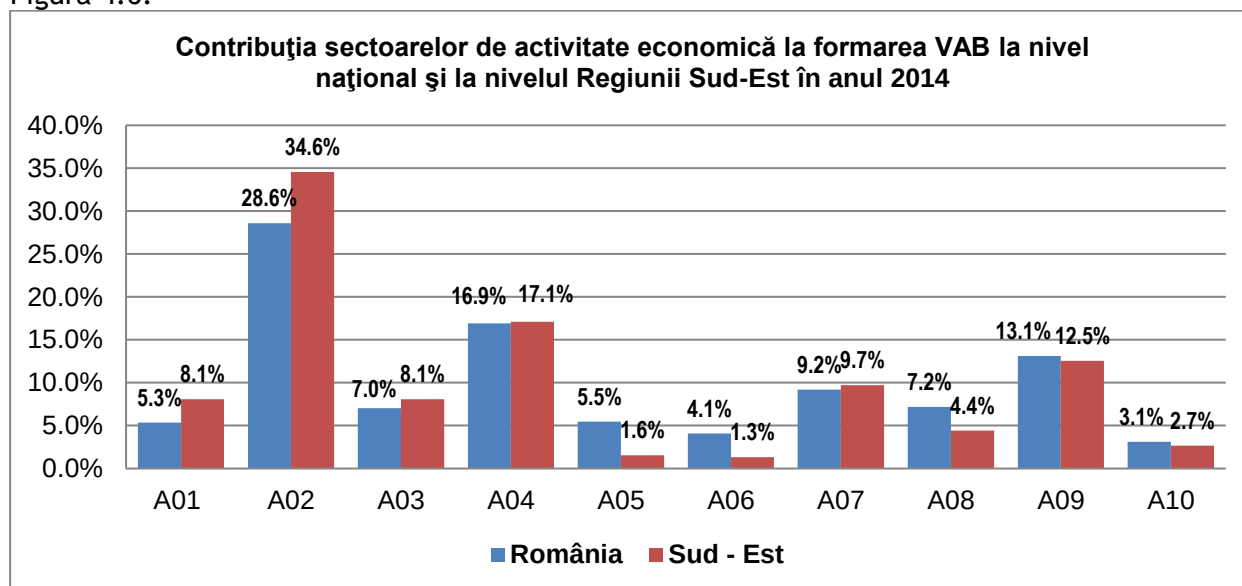
Figura 4.5.

Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

Comparativ cu structura VAB la nivel național în anul 2014, la nivelul regiunii Sud - Est se remarcă ponderea mare, peste media națională, a agriculturii, industriei, construcțiilor și comerțului în formarea VAB regional. De asemenea, se remarcă contribuția mai mică a ramurilor de activitate informații și comunicații și intermedieri financiare și asigurări la formarea VAB regional comparativ cu mediile naționale.

Figura 4.6.

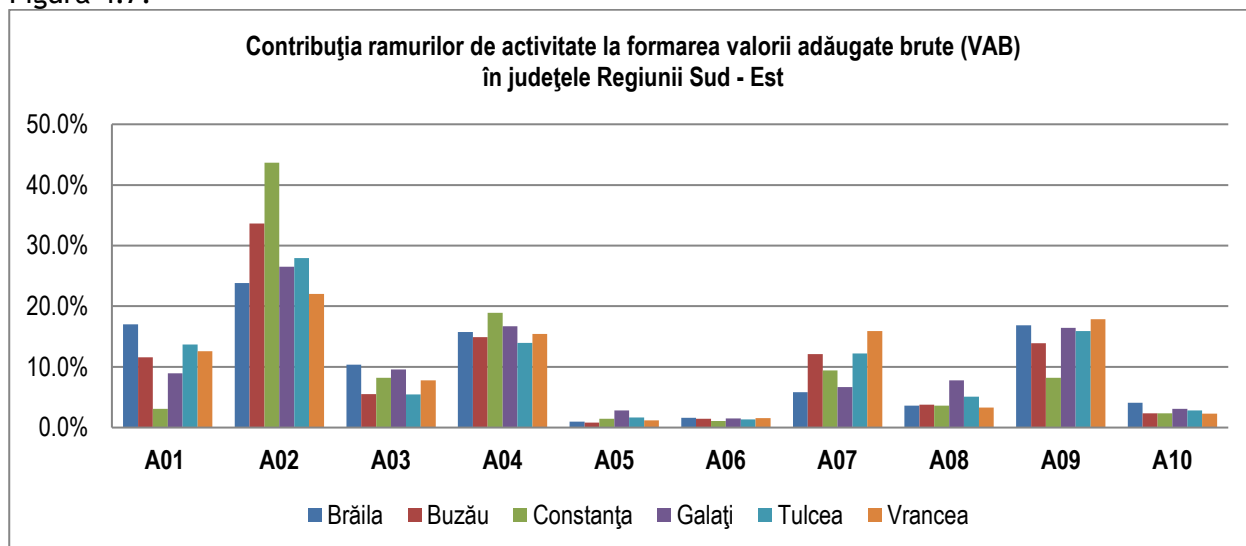
Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

Legenda:

- A01** Agricultură, silvicultură și pescuit
- A02** Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
- A03** Construcții
- A04** Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante
- A05** Informații și comunicații
- A06** Intermedieri financiare și asigurări
- A07** Tranzacții imobiliare
- A08** Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport
- A09** Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială
- A10** Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii

Comparația între județele regiunii privind structura VAB în anul 2014 evidențiază o serie de aspecte evidențiate în rândurile de mai jos.

Figura 4.7.

Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

Județul Brăila

Deține cea mai mare pondere a agriculturii din VAB județean dintre toate județele regiunii (17%), de peste 3 ori mai mare decât media națională și de peste 2 ori mai mare decât media regională.

Ocupă prima poziție în regiune în ceea ce privește ponderea construcțiilor la formarea VAB județean (16%).

Ponderea industriei la formarea VAB județean plasează județul în penultima poziție între județele regiunii, cu o pondere de 24%, cu 11 puncte procentuale sub media regională.

În ce privește comerțul Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante, județul se plasează pe antepenultimul loc între județele regiunii după ponderea acestui sector la formarea VAB (16%).

Ponderea de 2 % a intermedierilor financiare la formarea VAB, dublu față de media regională plasează județul în prima poziție între județele regiunii.

Cu ponderi modeste, sub media regională, au activitățile din informații și comunicații și tranzacțiile imobiliare.

Activitățile de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii contribuie cu 4% la formarea VAB județean, pondere superioară mediei regionale de 3%

Județul Buzău

Deține pondere importantă a agriculturii (11,6%), peste media regională (8,1%).

Ponderea construcțiilor (5,5%) este sub media regională și plasează județul pe penultima poziție între județele regiunii.

Industria ocupă locul 2 între județele regiunii cu o pondere de 33,6%, dar inferioară mediei regionale (34,6%).

Activitățile din tranzacții imobiliare contribuie la formarea VAB județean cu 12,1%, pondere mai mare decât media regională și care situează județul pe locul 2, după

Județul Vrancea.

Activitățile din comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante, informații și comunicații, au ponderi din VAB sub media regională, plasând județul pe penultimul loc în cadrul regiunii (14,9% județul Buzău față de 17,1% media regională).

Județul Constanța

Județul Constanța deține poziția de lider în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean a activităților din industrie (43,6%) și comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante (18,9%).

Construcțiile contribuie la VAB județean cu 8,2% (locul 3 între județe)

Agricultura este sectorul economic care contribuie în cea mai mică măsură la VAB județean (3,1%, pondere sub media regională și națională)

Județul Galați

Județul se situează pe locul 2 între județele regiunii în ceea ce privește ponderea construcțiilor la formarea VAB județean (9,6%, pondere superioară mediei regionale și naționale).

Industria deține locul 3 între județele regiunii, cu o pondere de 25,5% în formarea VAB județean, valoare sub media regională.

Ponderea agriculturii la VAB județean (9%) este superioară mediei regionale dar situează județul pe penultimul loc în regiune.

Comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante, cu o pondere de 16,7% la formarea VAB județean, plasează județul pe locul 2 între județele regiunii, cu toate că ponderea este inferioară valorii regionale.

Județul Tulcea

Agricultura, prin ponderea de 13,7 % din VAB județean plasează județul pe locul 2 între județele regiunii.

Ponderile cu care construcțiile (5,4%) și comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante (13,9%) contribuie la VAB județean sunt inferioare mediilor regionale și naționale.

Județul se situează pe locul 3 între județele regiunii, după județul Constanța și Buzău în ceea ce privește ponderea activităților din industrie (27,9%, pondere sub media regională)

Județul Vrancea

Județul deține poziția de lider la nivel regional în ceea ce privește contribuția tranzacțiilor imobiliare la VAB județean (15,9%, pondere superioară mediei naționale și a celei regionale).

Industria ocupă ultima poziție între județele regiunii în ceea ce privește contribuția acestui sector la VAB județean (22% din VAB) ;

Construcțiile contribuie cu 7,8% din VAB județean ceea ce plasează județul în poziția a 4-a între județele regiunii.

Agricultura și silvicultura dețin o pondere în VAB de 13%, superioară mediei regionale (locul 3 între județe).

Evoluțiile contribuțiilor sectoarelor la formarea VAB județean arată serie de tendințe menționate în rândurile următoare.

Județul Brăila

În județul Brăila au înregistrat în perioada 2009-2014 un trend crescător în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean, următoarele sectoare economice: Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport; Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială; Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii. Toate celelalte sectoare economice au înregistrat tendințe de scădere a ponderii în formarea VAB județean. Cu toate că industria a înregistrat pe întregul interval o tendință de creștere, este de remarcat faptul că în ultimii 4 ani ai intervalului de analiza ponderea industriei a scăzut constant, de la valoarea maximă de 29,8% înregistrată în 2011 la 23,8% în 2014.

Județul Buzău

În județul Buzău au înregistrat în perioada 2009-2014 un trend crescător în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean, următoarele sectoare economice: Agricultură, silvicultură și pescuit; Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială.

Construcțiile, Comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante și Tranzacțiile imobiliare au înregistrat scăderi ale ponderilor în formarea VAB județean.

Ca și în cazul județului Brăila, cu toate că industria a înregistrat pe întregul interval o tendință de creștere, este de remarcat faptul că în ultimii 4 ani ai intervalului de analiza ponderea industriei a scăzut constant, de la valoarea maximă de 36,1% înregistrată în 2011 la 33,6% în 2014.

Județul Constanța

În județul Constanța s - au înregistrat în perioada 2009-2014 tendințe de creștere a ponderii la formarea VAB județean, în sectorul economic Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare.

Creșterea ponderii acestui sector este semnificativă, de la 28% în anul 2009 la 43,6% în 2014.

Pe fondul acestei creșteri spectaculoase a ponderii industriei în formarea VAB județean, toate celelalte sectoare economice au înregistrat în perioada analizată scăderi ale ponderii la formarea VAB județean

Județul Galați

În județul Galați s - au înregistrat în perioada 2009-2014 trenduri crescătoare în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean, pentru următoarele sectoare economice:

Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport; Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială.

Toate celelalte sectoare economice au înregistrat, în mai mare sau în mai mică măsură evoluții descendente în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean. Se remarcă scăderea drastică contribuției industriei la formarea VAB județean, de la 35,9% în 2010 la 26,5% în 2014.

Județul Tulcea

În județul Tulcea s - au înregistrat în perioada 2009-2014 trenduri crescătoare în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean, pentru următoarele sectoare economice: Agricultură, silvicultură și pescuit; Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială.

Cu toate că industria a înregistrat pe întregul interval o tendință de creștere, este de remarcat faptul că în intervalul 2011 - 2013 s-a produs o scădere semnificativă, de 6,8 puncte procentuale la contribuția acestui sector economic la formarea VAB județean, cu o ușoară revenire pe creștere în 2014, de la 26,8% în 2013, la 27,9% în 2014. Toate celelalte sectoare economice au înregistrat tendințe de scădere a ponderii la formarea VAB județean, pe întregul interval de analiză.

Județul Vrancea

În județul Vrancea s - au înregistrat în perioada 2009-2014 trenduri crescătoare în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean, pentru următoarele sectoare economice: Tranzacții imobiliare și Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială.

Este de remarcat scăderea semnificativă a ponderii industriei în formarea VAB județean, de la 30,3% în 2010, la 22% în 2014.

4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active²⁴

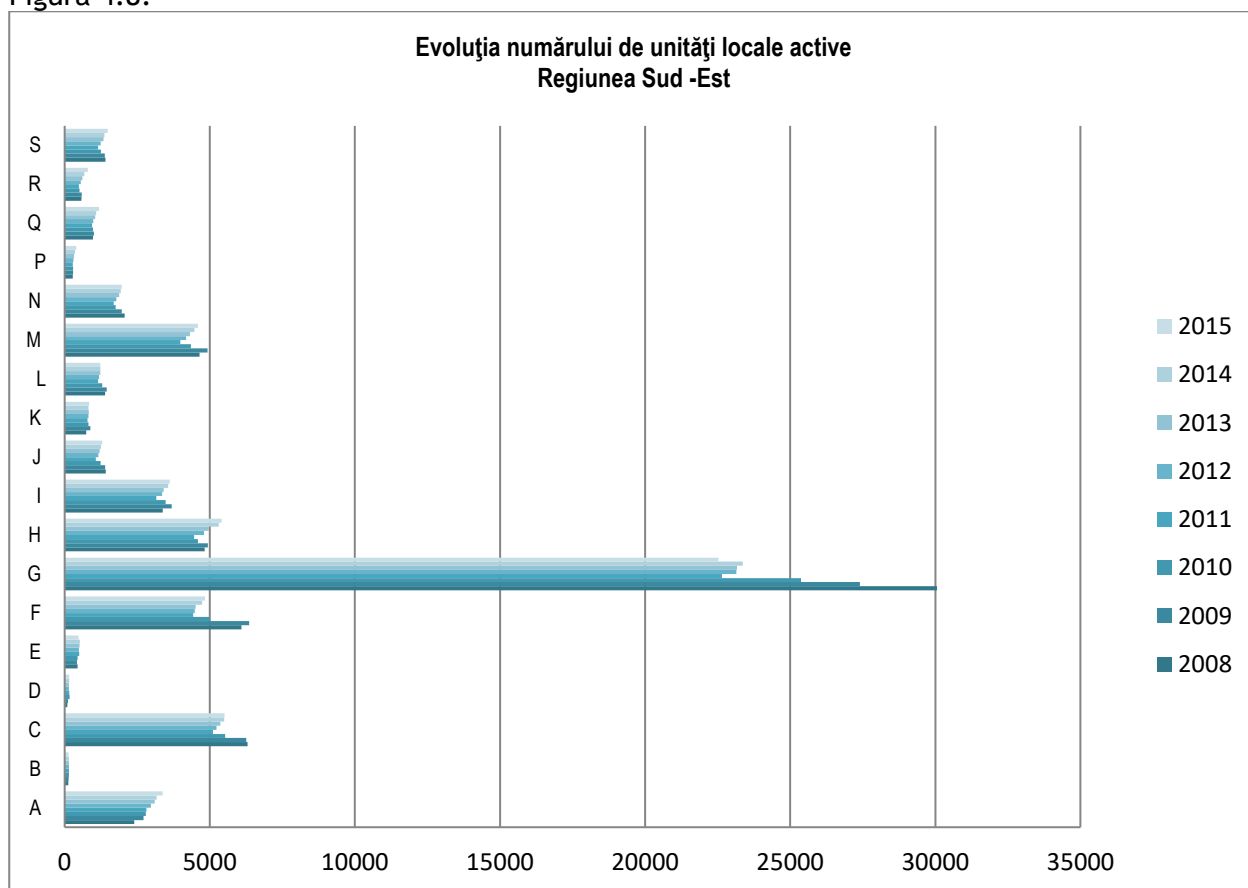
La nivelul regiunii, în anul 2015, erau active 59845 firme, cu 185 de firme mai mult decât în anul anterior. În perioada 2008-2015, numărul unităților locale active din Regiunea Sud - Est s-a diminuat cu peste 7300 de unități (de la 67203 de unități în 2008 la 59845 de unități în 2015).

În ceea ce privește tipul activității CAEN, majoritatea își desfășurau activitatea în anul 2015 în comerț (37,6%), pe locul doi plasându-se, la distanță mare, industria prelucrătoare (8,1%), transport și depozitare (9%), construcții (8,1%), activități profesionale, științifice și tehnice (7,7%).

Se constată că pentru perioada 2008-2014, la nivelul regiunii s-a înregistrat o creștere a numărului firmelor active din agricultură, silvicultură și pescuit; industria extractivă; producția și furnizarea energiei, transport și depozitare; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; activități de spectacole, culturale și recreative. Se constată o scădere a ponderii firmelor active în toate celelalte activități ale economiei naționale. Cea mai drastică scădere s-a înregistrat în Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, scădere cu peste 7500 de firme în perioada 2008 - 2015. În construcții scăderea a fost de peste 1200 de firme iar în industria prelucrătoare de aproape 790 de firme, în intervalul analizat.

²⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[02 ECONOMIE](#)” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 4.8.

Sursa datelor INS, Baza de date TEMPO Online INT101R

Legenda

A Agricultură, silvicultură și pescuit

B Industria extractivă

C Industria prelucrătoare

D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat

E Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare

F Construcții

G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor

H Transport și depozitare

I Hoteluri și restaurante

J Informații și comunicații

K Intermedieri financiare și asigurări

L Tranzacții imobiliare

M Activități profesionale, științifice și tehnice

N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport

P Învățământ

Q Sănătate și asistență socială

R Activități de spectacole, culturale și recreative

S Alte activități de servicii

Pe județele componente ale Regiunii Sud - Est situația evoluției firmelor locale active în perioada 2008-2015 se prezintă în rândurile de mai jos.

Județul Brăila

În județul Brăila, în anul 2015, sunt majoritare firmele din Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 40,5% din totalul firmelor locale

active în anul 2015. La mare distanță se situează firmele din Industria prelucrătoare, cu 9,6% urmate de firmele din Agricultură, silvicultură și pescuit, cu 8,6% și de firmele din sectorul Transport și depozitare cu 8,5%. Firmele din construcțiile dețin o pondere de 6,7% din totalul firmelor locale active din județ. 6,1% este ponderea firmelor din sectorul Hoteluri și restaurante. În perioada analizată s-a produs o scădere drastică a numărului de firme locale active, cu 981 de firme, de la 7445 firme în 2008 la 6464 în 2015. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, scădere cu 966 de firme. În industria prelucrătoare scăderea a fost de 159 de firme.

Este de remarcat faptul că în sectoarele economice Agricultură, silvicultură și pescuit; Transport și depozitare, numărul de firme locale active a crescut în perioada analizată. În sectorul hoteluri și restaurante numărul de firme locale active a avut o scădere minoră, de 26 de unități, de la 331 de unități în anul 2008, la 3005 unități în anul 2015

Județul Buzău

În județul Buzău, în anul 2015, sunt majoritare firmele din Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 40,7% din totalul firmelor locale active în anul 2015. La mare distanță se situează firmele din Industria prelucrătoare, cu 11,5% urmate de firmele din sectorul Transport și depozitare cu 9,1% și de firmele din Construcții cu 8,3%. Firmele din Agricultură, silvicultură și pescuit dețin o pondere de 5,9 % din totalul firmelor locale active din județ. Firmele din sectorul Hoteluri și restaurante dețin o pondere de 3,4%. În perioada analizată s-a produs o scădere drastică a numărului de firme locale active, cu 1332 de firme, de la 10553 de firme în 2008 la 9221 în 2015. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, scădere cu 1434 de firme. În industria prelucrătoare scăderea a fost de 112 de firme.

Este de remarcat faptul că în sectoarele economice Agricultură, silvicultură și pescuit; Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante, Intermedieri financiare și asigurări, numărul de firme locale active a crescut în perioada analizată. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în sectorul Transport și depozitare, creștere cu 98 de unități în perioada 2008 - 2015

Județul Constanța

În județul Constanța, în anul 2015, sunt majoritare firmele din Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 31,7% din totalul firmelor locale active în anul 2015. La mare distanță se situează firmele din sectorul Transport și depozitare cu 11%, urmate de firmele din Activități profesionale, științifice și tehnice cu 9,3%, firmele din sectorul Hoteluri și restaurante cu 8,5% și firmele din industria prelucrătoare cu 8%. Agricultură, silvicultură și pescuit dețin o pondere de 4 % din totalul firmelor locale active din județ.

În perioada analizată s-a produs o scădere drastică a numărului de firme locale active, cu 2945 de firme, cea mai mare scădere de la nivelul județelor regiunii, de la 24256 firme în 2008 la 21311 în 2015. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, scădere cu 2504 firme. În industria prelucrătoare scăderea a fost cu 273 de firme iar în sectorul construcții cu 575 de firme.

Este de remarcat faptul că în sectoarele economice Agricultură, silvicultură și pescuit; Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante, numărul de firme locale active a crescut în perioada analizată. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în sectorul Transport și depozitare, creștere cu 180 de unități în perioada 2008 - 2015, urmat de sectorul agricultură cu o creștere cu 184 de unități și de sectorul hoteluri și restaurante cu o creștere de 104 unități.

Județul Galați

Județul Galați este caracterizat din punct de vedere al structurii firmelor locale active de preponderența firmelor din sectorul Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea

autovehiculelor si motocicletelor, care dețin 44% din totalul firmelor active din județ. Firmele din Construcții dețin 9,3% din totalul firmelor din județ, iar firmele din Industria prelucrătoare deține 8,1%. Firmele din sectorul Transport și depozitare dețin 6,8% din totalul firmelor active din județ.

În perioada analizată s-a produs o scădere importantă a numărului de firme locale active, cu 1228 de firme, de la 13062 firme în 2008 la 11834 în 2015. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor si motocicletelor, scădere cu 1479 firme. În industria prelucrătoare scăderea a fost cu 154 de firme iar în sectorul construcții cu 80 de firme.

Este de remarcat faptul că în sectoarele economice Agricultură, silvicultură și pescuit; Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante, numărul de firme locale active a crescut în perioada analizată. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în sectorul Transport și depozitare, creștere cu 159 de unități în perioada 2008 - 2015, urmat de sectorul agricultură cu o creștere cu 144 de unități și de sectorul Intermedieri financiare și asigurări cu o creștere de 41 de unități.

Județul Tulcea

În județul Tulcea, în anul 2015, sunt majoritare firmele din Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor si motocicletelor, cu 34,1% din totalul firmelor locale active în anul 2015. La mare distanță se situează firmele din sectorul Agricultură, silvicultură și pescuit cu 11,3% și firmele din Transport și depozitare cu 9,3%. Firmele din sectorul Industrie prelucrătoare dețin 7,9% din totalul firmelor din județ iar firmele din sectorul Hoteluri și restaurante 7,5%. În construcții firmele locale active reprezintă 6,3% din totalul firmelor de la nivelul județului.

În perioada analizată s-a produs o scădere a numărului de firme locale active, cu 300 de firme, de la 4937 firme în 2008 la 4636 în 2015. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor si motocicletelor, scădere cu 514 firme. În industria prelucrătoare scăderea a fost cu 88 de firme iar în sectorul construcții cu 76 de firme.

Sectoarele economice Agricultură, silvicultură și pescuit; Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante; Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; Intermedieri financiare și asigurări; Activități profesionale, științifice și tehnice, numărul de firme locale active a crescut în perioada analizată. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în sectorul Agricultură, silvicultură și pescuit, creștere cu 174 de unități în perioada 2008 - 2015, urmat de sectorul Transport și depozitare cu o creștere cu 58 de unități și de sectorul hoteluri și restaurante cu o creștere de 48 de unități.

Județul Vrancea

În județul Vrancea, în anul 2015, sunt majoritare firmele din Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor si motocicletelor, cu 41% din totalul firmelor locale active în anul 2015. Firmele din sectorul industria prelucrătoare, cu o pondere de 12,5% din totalul firmelor active se situează pe poziția a doua. Firmele cu obiect de activitate în construcții dețin 9% din totalul firmelor din județ.

Firmele din sectorul Transport și depozitare dețin 6,9% din totalul firmelor din județ iar firmele din sectorul Agricultură, silvicultură și pescuit 7%. Activitățile profesionale, științifice și tehnice se derulează în firme care dețin 6,3% din totalul firmelor din județ. Firmele din sectorul Hoteluri și restaurante dețin 4,2%.

În intervalul cuprins între anii 2008 și 2015 s-a produs o scădere a numărului de firme locale active, cu 571 de firme, de la 6950 firme în 2008 la 6379 în 2015. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor si motocicletelor, scădere cu 629 de firme. În construcții scăderea a fost cu 137 de firme.

Este de remarcat faptul că în sectoarele economice Agricultură, silvicultură și pescuit, Hoteluri și restaurante, Intermedieri financiare și asigurări numărul de firme locale active a

crescut în perioada analizată. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în sectorul Agricultură, silvicultură și pescuit, creștere cu 163 de unități în perioada 2008 - 2015.

Pe clase de mărime, unitățile cu până la 10 angajați sunt majoritare, reprezentând, în 2015, 87,8% din totalul firmelor active. În perioada 2008 - 2015 se constată o scădere a numărului unităților locale active din toate clasele de mărime. Cea mai mare scădere, în cifre absolute, s-a înregistrat la firmele cu până la 9 salariați, scăderea fiind de 7064 de firme, de la 59612 firme în 2008 la 52548 firme în 2015.

Firmele cu 50-249 salariați au înregistrat o scădere cu 17,8% în 2015 față de 2008, de la 1247 firme în 2008 la 1047 firme în 2015. Procentual, cea mai mare scădere s-a înregistrat la firmele mari, cu peste 250 de salariați, la acestea scăderea fiind cu 18,9% în 2015 față de 2008 (de la 217 firme în 2008 la 176 firme în 2015).

În toate județele regiunii s-au înregistrat scăderi ale numărului de firme active la toate clasele de mărime, cu excepția județului Buzău și a județului Vrancea. În județul Buzău numărul firmelor active cu 10-49 salariați a crescut în 2015 față de 2008 cu 113 unități. În județul Vrancea aceeași categorie de unități locale active a crescut în perioada analizată cu 17 unități iar numărul unităților cu peste 250 de salariați s-a păstrat neschimbat.

Numărul de personal din unitățile locale active din regiune a scăzut în perioada 2008-2015 toate activitățile economiei, cu excepția activităților: distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; hoteluri și restaurante; informații și comunicații, tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor; învățământ; sănătate și asistență socială; alte activități de servicii, în care s-au înregistrat creșteri modeste. Cele mai mari scăderi ale numărului de personal, în perioada analizată, au avut loc în:

- industria prelucrătoare - scădere cu 39900 persoane (scădere cu 24,7%)
- comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea auto și motociclete - scădere cu 27280 persoane (scădere cu 21,4%)
- construcții - scădere cu 22846 persoane (scădere cu 36,2%)
- transport și depozitare - scădere cu 7817 persoane (scădere cu 15,1%)
- producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat - scădere cu 3674 persoane (scădere cu 32,9%)
- industria extractivă - scădere cu 1210 persoane (scădere cu 24,9%)

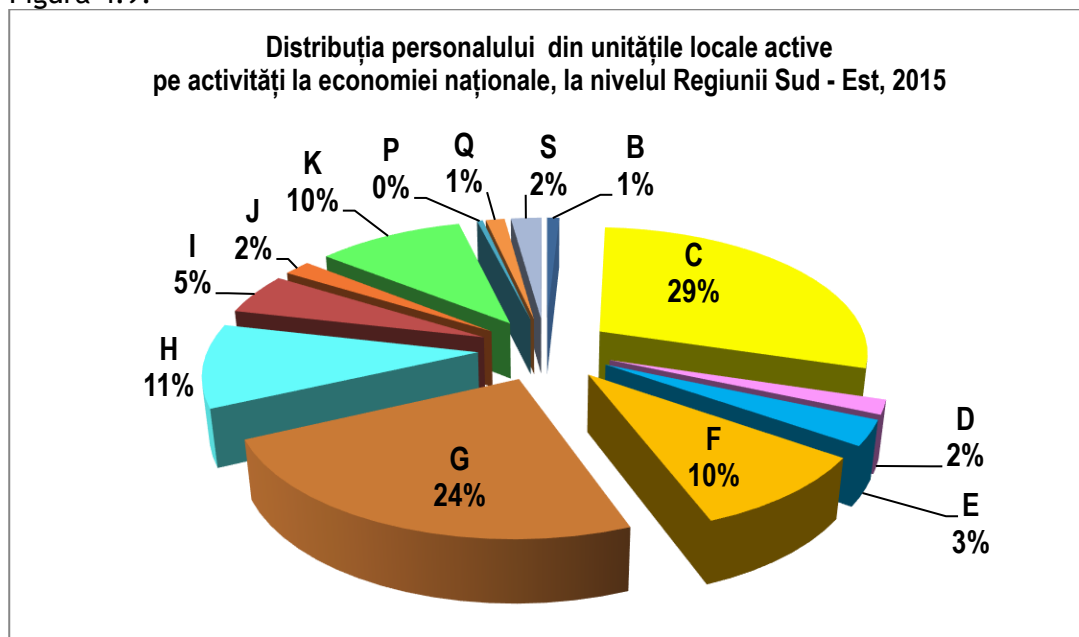
Activitățile economice în care s-au înregistrat creșteri ale numărului de personal în perioada 2008-2015 sunt:

- distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare - creștere cu 983 de persoane (creștere cu 8,1%)
- hoteluri și restaurante - creștere cu 1418 persoane (creștere cu 6,9%)
- informații și comunicații - creștere cu 461 de persoane (creștere cu 6,1%)
- tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor - creștere cu 1052 de persoane (creștere cu 2,5%)

S-au înregistrat creșteri ale numărului de personal și din învățământ, sănătate și asistență socială, alte activități de servicii.

Ca ponderi, activitățile din industria prelucrătoare dețin în anul 2015, la nivelul Regiunii Sud - Est cea mai mare pondere a numărului de personal, 28,9%, urmate de activitățile din comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 23,9%. Activitățile de transport și depozitare au o pondere a numărului de personal de 10,5%, iar activitățile din construcții 9,6%. Tranzacțiile imobiliare, închirierile și activitățile de servicii prestate în principal întreprinderilor au o pondere a numărului de personal de 10,4% din totalul personalului din unitățile locale. Activitățile din hoteluri și restaurante dețin o pondere a numărului de personal de 5,2%.

Figura 4.9.

Sursa datelor INS, Baza de date TEMPO Online INT102D

Situația numărului de personal din unitățile locale la nivelul județelor Regiunii Sud - Est este prezentată în continuare.

Județul Brăila

În județul Brăila cel mai mare număr de personal este cuprins în anul 2015 în industria prelucrătoare (15850 persoane). Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, se află pe locul 2 ca număr de personal în unitățile locale (11861 persoane). Un număr important de personal este activ în construcții (4231 persoane), în transport și depozitare (3392 persoane) și în hoteluri și restaurante (1693 persoane). Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Brăila a fost, în perioada 2008-2015 marcată de scăderea continuă în majoritatea sectoarelor economice. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în industria prelucrătoare, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și în construcții.

Județul Buzău

În județul Buzău cel mai mare număr de personal este cuprins, în anul 2015, în industria prelucrătoare (24586 persoane). Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, se află pe locul 2 ca număr de personal în unitățile locale (14492 persoane). Un număr important de personal este activ în construcții (5782 persoane), în transport și depozitare (3293 persoane) și în hoteluri și restaurante (1770 persoane), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (2617 persoane). Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Buzău a fost, în perioada 2008-2015 marcată de scăderea continuă în majoritatea sectoarelor economice. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în industria prelucrătoare, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și în construcții. Activitățile de distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare și activitățile din hoteluri și restaurante au înregistrat ușoare creșteri ale numărului de personal în perioada analizată.

Județul Constanța

În județul Constanța cel mai mare număr de personal este cuprins, în anul 2015, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (33752 persoane). La mică distanță se situează industria prelucrătoare (28654 persoane), urmată îndeaproape de activitățile din transport și depozitare (23833 persoane). Un număr important de personal este activ în construcții (15269 persoane), în hoteluri și restaurante (12844 persoane),

distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (4963 persoane), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (3962 persoane).

Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Constanța a fost, în perioada 2008-2015 marcată de scăderea continuă în toate activitățile economiei, cu excepția activităților din hoteluri și restaurante în care s-a înregistrat o ușoară creștere. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în industria prelucrătoare, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și în construcții. Activitățile de distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare și activitățile din hoteluri și restaurante au înregistrat ușoare creșteri ale numărului de personal în perioada analizată.

Județul Galați

În județul Galați cel mai mare număr de personal este cuprins, în anul 2015, în industria prelucrătoare (24230 persoane). La mică distanță se situează comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (22296 persoane), urmat de activitățile din construcții (1065 persoane). Un număr important de personal este activ în activități de transport și depozitare (9583 persoane), în hoteluri și restaurante (3008 persoane), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (2169 persoane), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (1486 persoane).

Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Galați a fost, în perioada 2008-2015 marcată de scăderea continuă în majoritatea activităților economiei, cu excepția activităților din hoteluri și restaurante și a activităților de informații și comunicații în care s-a înregistrat o ușoară creștere. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în industria prelucrătoare, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și în construcții.

Județul Tulcea

În județul Tulcea cel mai mare număr de personal este cuprins, în anul 2015, în industria prelucrătoare (12120 persoane). La mare distanță se situează comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (7461 persoane), urmat de activitățile din construcții (2158 persoane). Un număr important de personal este activ în activități de transport și depozitare (2151 persoane), în hoteluri și restaurante (1686 persoane), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (932 persoane), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (383 persoane).

Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Tulcea a fost, în perioada 2008-2015 marcată de scăderea continuă în majoritatea activităților economiei, cu excepția activităților din producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, hoteluri și restaurante, în care s-au înregistrat ușoare creșteri. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în industria prelucrătoare, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și în construcții.

Județul Vrancea

În județul Vrancea cel mai mare număr de personal este cuprins, în anul 2015, în industria prelucrătoare (15977 persoane). Pe locul doi se situează comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (10446 persoane), urmat de activitățile din construcții (2779 persoane). Un număr important de personal este activ în activități de transport și depozitare (1737 persoane), în hoteluri și restaurante (972 persoane), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (1060 persoane), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (571 persoane).

Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Vrancea a fost, în perioada 2008-2015 marcată de scăderea continuă în majoritatea activităților economiei, cu excepția activităților din distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de

decontaminare, hoteluri și restaurante, în care s-au înregistrat ușoare creșteri. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în industria prelucrătoare, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și în construcții.

4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune - investiții²⁵

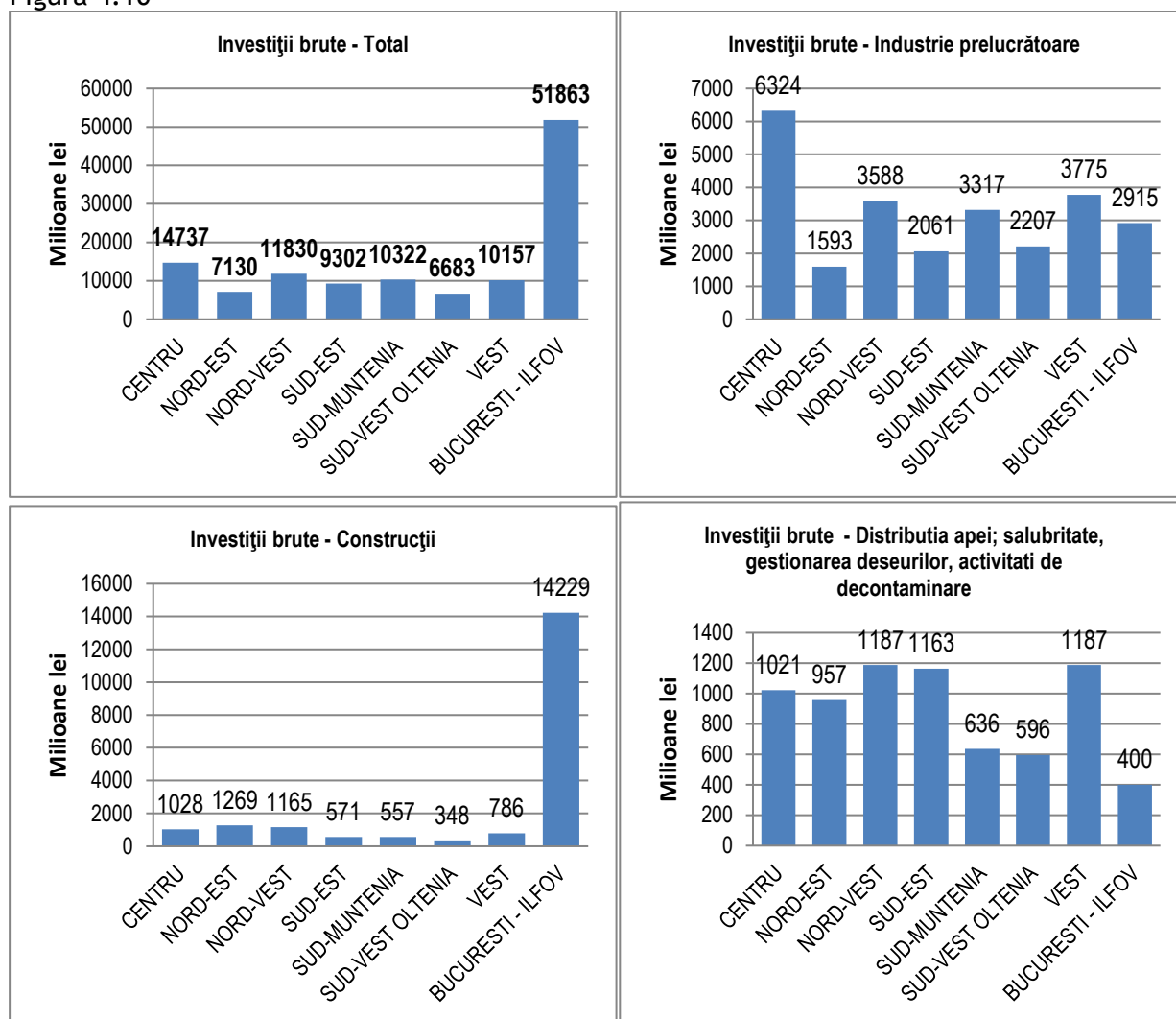
Totalul investițiilor brute în unități locale în industrie, construcții, comerț și alte servicii, în anul 2015 plasează regiunea Sud - Est pe locul 5 între regiunile de dezvoltare ale României. Volumul investițiilor a fost unul scăzut, de doar 9302 milioane lei.

În sectoarele transport și depozitare și hoteluri și restaurante, regiunea Sud - Est a beneficiat, în 2015, de cele mai mari investiții brute dintre toate regiunile de dezvoltare ale României, cu excepția regiunii București-Ilfov (433 milioane lei în hoteluri și restaurante și 1662 milioane lei în transport și depozitare). În schimb, investițiile brute din sectorul industrie prelucrătoare, plasează regiunea Sud - Est pe penultimul loc între regiunile țării, cu doar 2061 milioane lei investiții brute. În situație similară se află investițiile din sectorul informații și comunicații, sector în care investițiile brute în anul 2015 au fost la nivelul regiunii Sud - Est de doar 88 milioane lei, valoare ce plasează regiunea pe penultimul loc între regiunile țării. În sectorul tranzacții imobiliare, volumul investițiilor brute plasează regiunea Sud - Est pe locul 5. În sectorul comerț, investițiile brute la nivelul regiunii au fost în 2015 de 1224 milioane lei, valoare care plasează regiunea pe locul 4 între regiunile țării. Sectorul construcții a beneficiat în 2015 de investiții brute în valoare de 571 milioane lei, plasând regiunea Sud - Est pe locul 6 între regiunile țării. Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, este sectorul cu investiții brute la nivelul regiunii Sud - Est de 1163 milioane lei, valoare care plasează regiunea pe locul 3 între regiunile țării. Pe locul 4 se situează regiunea Sud - Est în ceea ce privește valoarea investițiilor brute în producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, cu investiții de 840 milioane lei în 2015. În toate regiunile țării, investițiile brute în învățământ și sănătate și asistență socială au fost deosebit de mici, sub 1% din totalul investițiilor brute, la fiecare dintre sectoarele economice menționate.

Între județele regiunii Sud - Est există mari decalaje în ceea ce privește investițiile brute în unități locale din industrie, construcții, comerț și alte servicii. În județul Constanța, în anul 2015, s-au concentrat 48% din totalul investițiilor brute de la nivel regional. Județul Buzău a concentrat 15,1% din totalul investițiilor brute de la nivelul regiunii iar județul Galați 16,6%. Județele Tulcea, Vrancea și Brăila au avut cele mai mici investiții brute, cu ponderi din totalul investițiilor brute de la nivel regional de 7,2% în județul Tulcea. 6,6% în județul Vrancea și 6,5% în județul Brăila.

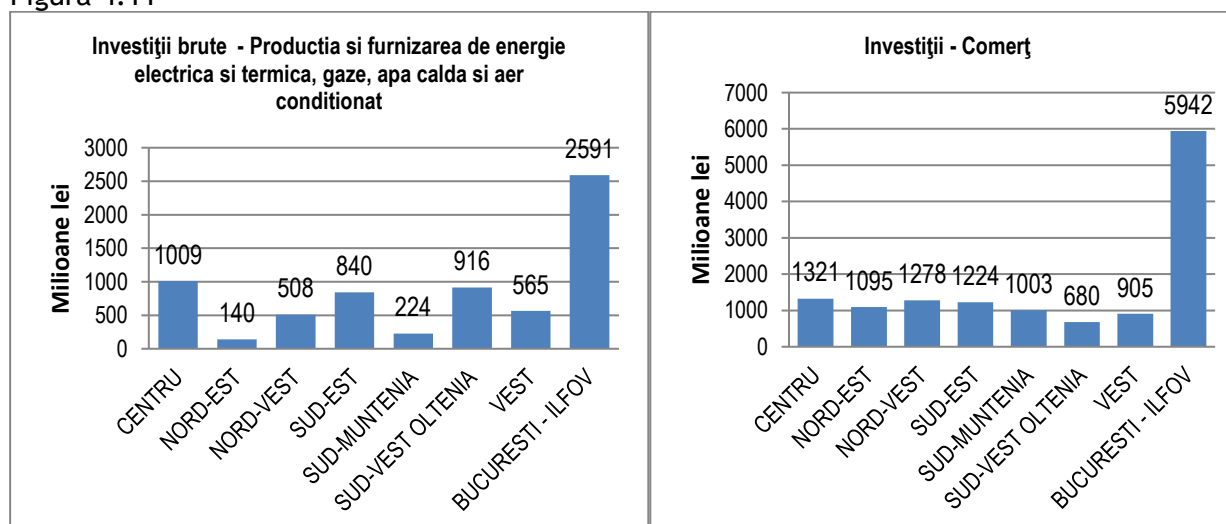
²⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„03 ECONOMIE” - pentru vizualizare clic aici](#)

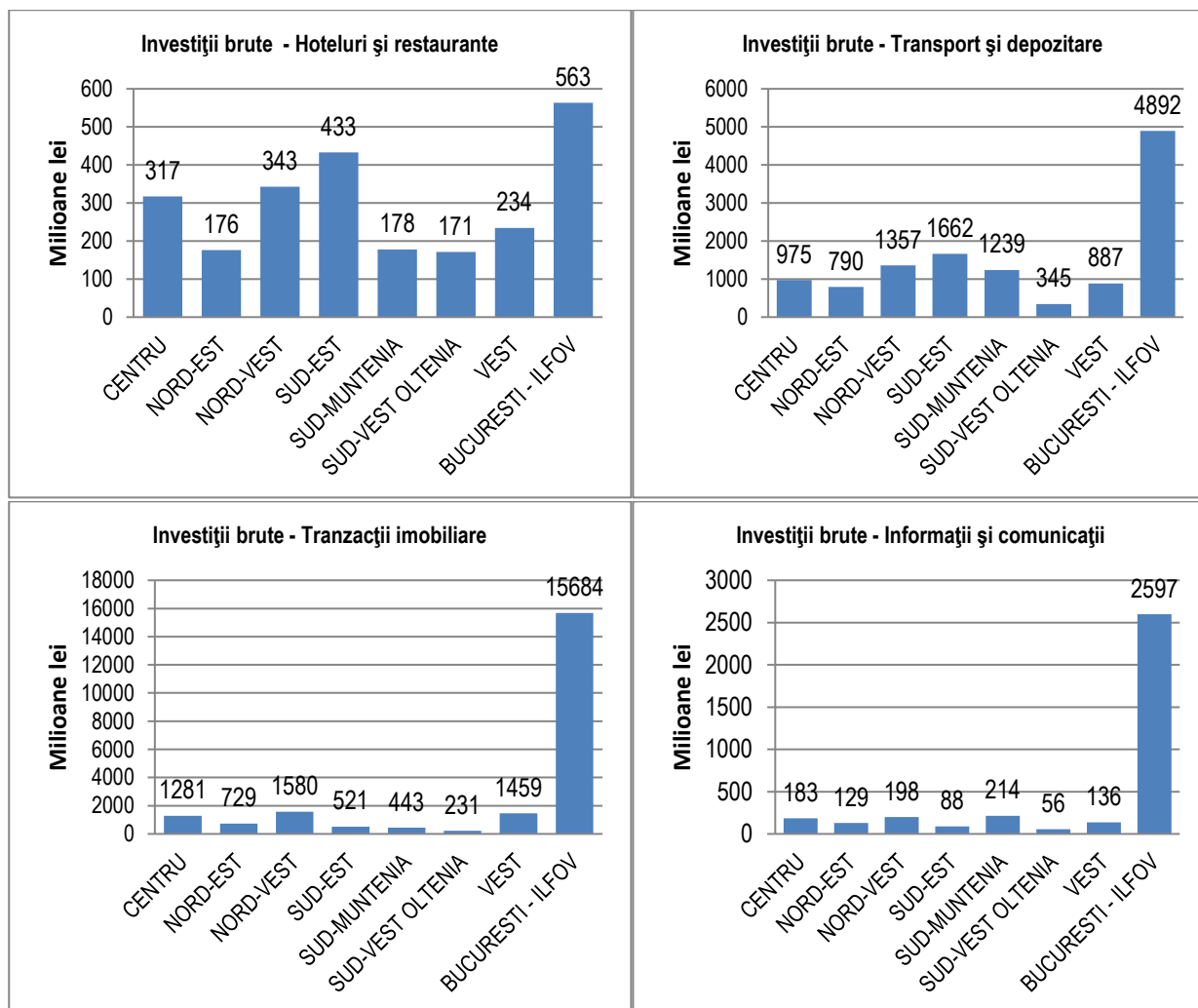
Figura 4.10

Sursa datelor: INS, TEMPO - Online

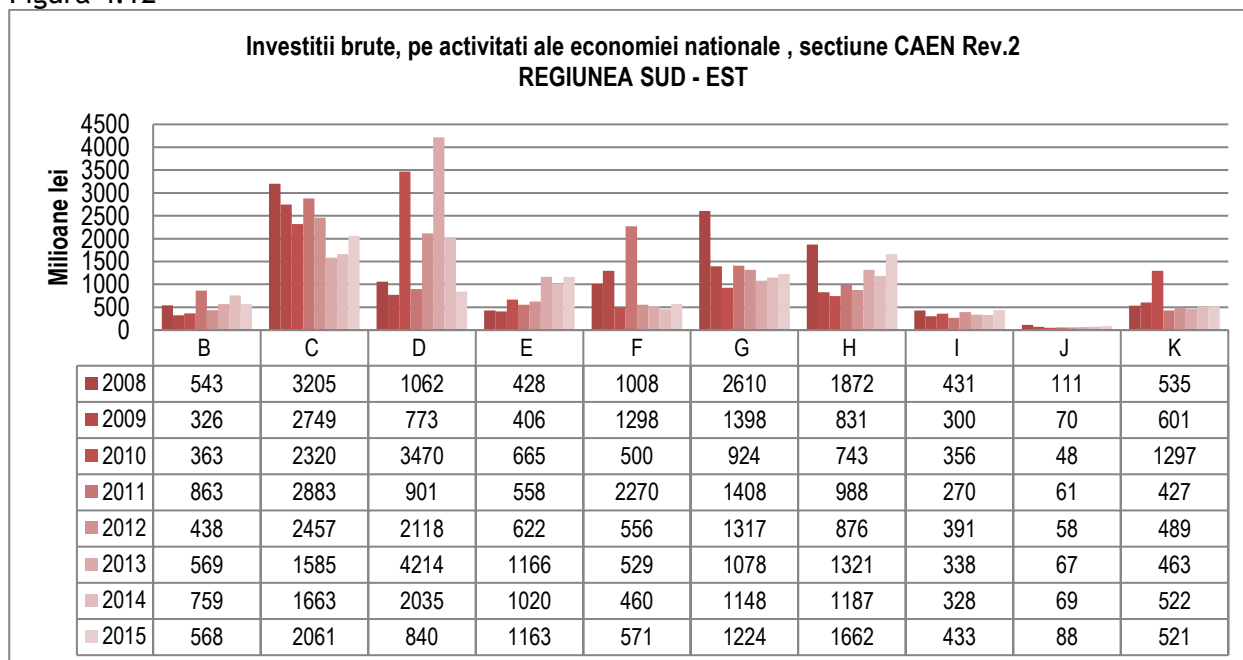
Figura 4.11

Sursa datelor: INS, TEMPO - Online

Figura 4.12

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online INT 105 D

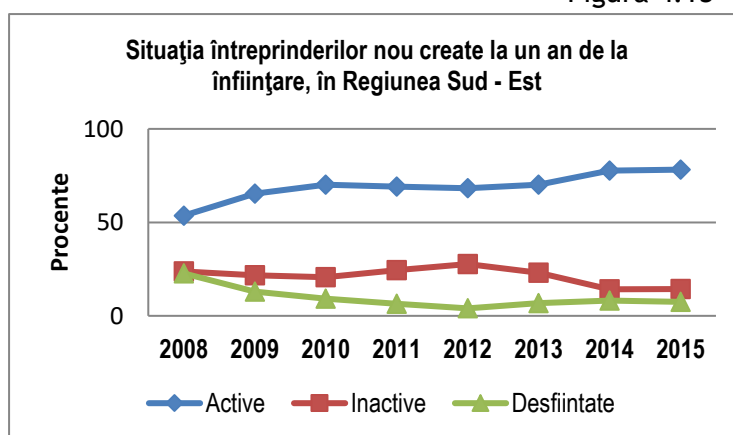
Evoluția volumului investițiilor brute în unități locale din industrie, construcții, comerț și alte servicii în perioada 2008-2015, în regiunea Sud - Est este crescătoare pentru sectoarele industrie extractivă, distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, hoteluri și restaurante. În sectorul transport și depozitare investițiile brute au înregistrat o creștere în perioada 2009-2015, nedepășind însă valoarea înregistrată în 2008. Restul sectoarelor economice au înregistrat scăderi ale volumului investițiilor brute în perioada analizată.

4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create²⁶

Numărul întreprinderilor nou create în anul 2015, în regiunea Sud - Est, a fost de 11310, ceea ce plasează regiunea pe a șasea poziție între regiunile țării. Evoluția numărului de întreprinderi nou create la nivelul regiunii Sud - Est, pentru perioada 2008 - 2015 este puternic descrescătoare, de la 19696 de întreprinderi nou create în 2008, s-a ajuns la 11310 întreprinderi nou create în 2015.

Figura 4.13

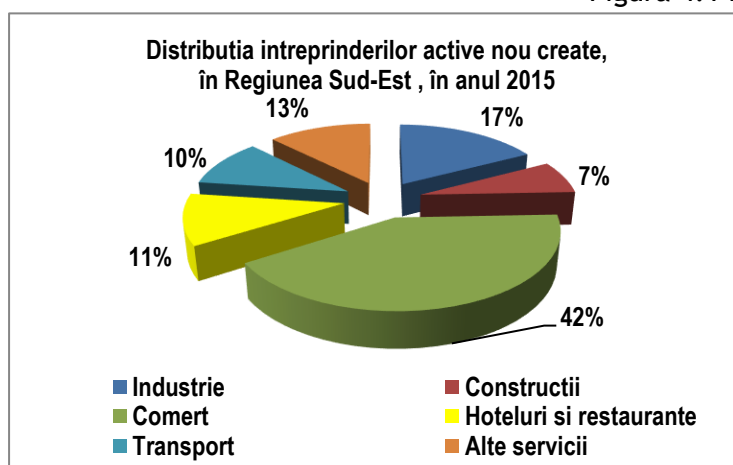
La un an de la înființare, ponderea firmelor active nou înființate a fost în creștere în perioada 2008-2015, ajungând în 2015 de 78,2%. În perioada analizată, ponderea firmelor inactive și a firmelor desființate, din cele nou create, la un an de la înființare, a scăzut semnificativ (de la 23,7% firme inactive în 2008 la 14,3% în 2015; de la 22,7% firme desființate în 2008 la 7,5% în 2015).

Sursa datelor: Baza de date TEMPO Online INT 111Y

Figura 4.14

Cele mai multe întreprinderi au fost create în sectorul comerț (42%). În sectoarele hoteluri și restaurante, transport și alte servicii au fost create între 10% și 13% din totalul întreprinderilor nou create. Sectorul construcții a contribuit cel mai puțin la crearea de noi întreprinderi, cu doar 7%. În industrie au fost create 17% din totalul întreprinderilor nou create.

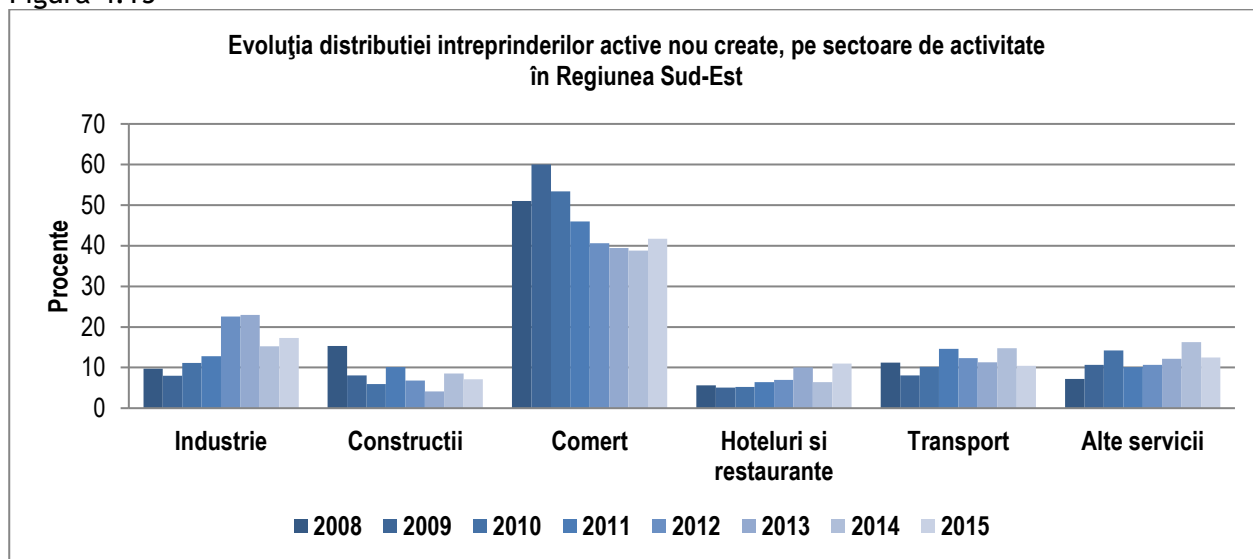

Sursa datelor: Baza de date TEMPO Online INT 111 N

Evoluția ponderilor întreprinderilor nou create pe sectoare de activitate în perioada 2008-2015 arată o scădere a ponderii întreprinderilor nou create din sectoarele comerț, construcții și transporturi și o creștere a ponderii sectoarelor industrie, hoteluri și restaurante și alte servicii.

²⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 ECONOMIE” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 4.15

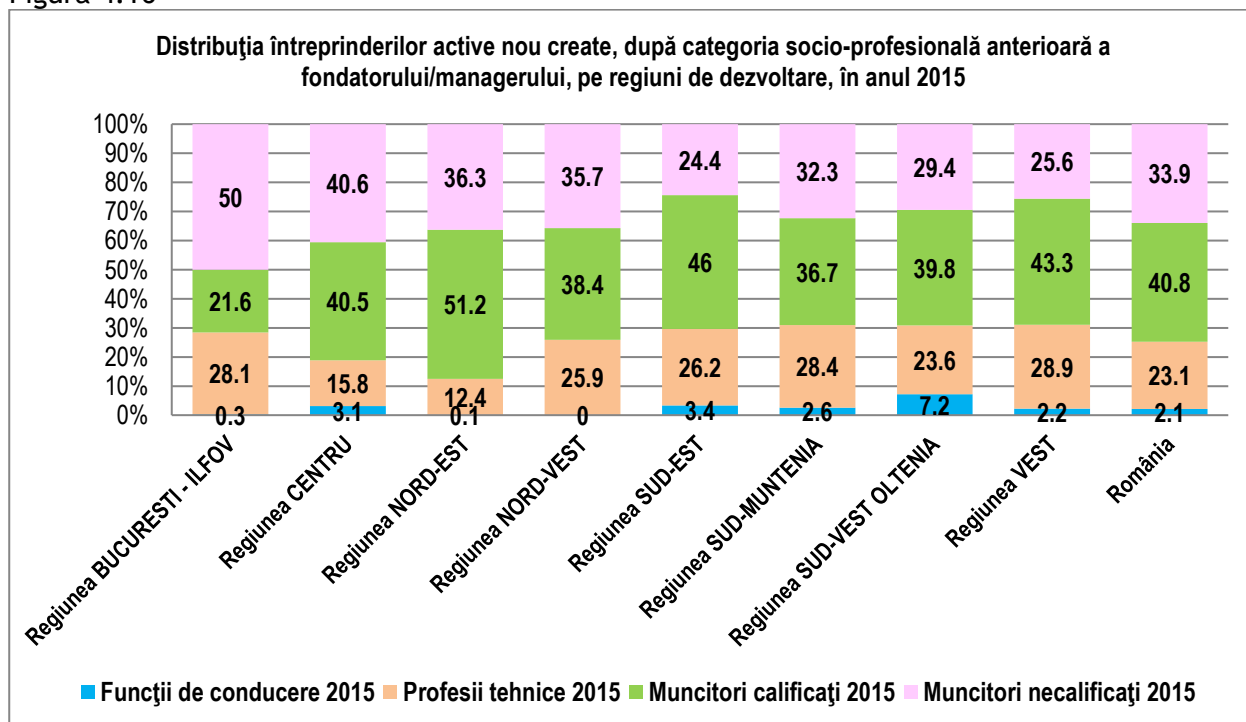

Sursa datelor: Baza de date TEMPO Online INT 111 N

Distribuția întreprinderilor active nou create, după nivelul de instruire al fondatorului/managerului, în anul 2015, arată că la nivelul regiunii Sud - Est se înregistrează, cea mai mică pondere a întreprinderilor nou înființate de muncitori necalificați dintre toate regiunile (24,4% față de media națională de 33,9%).

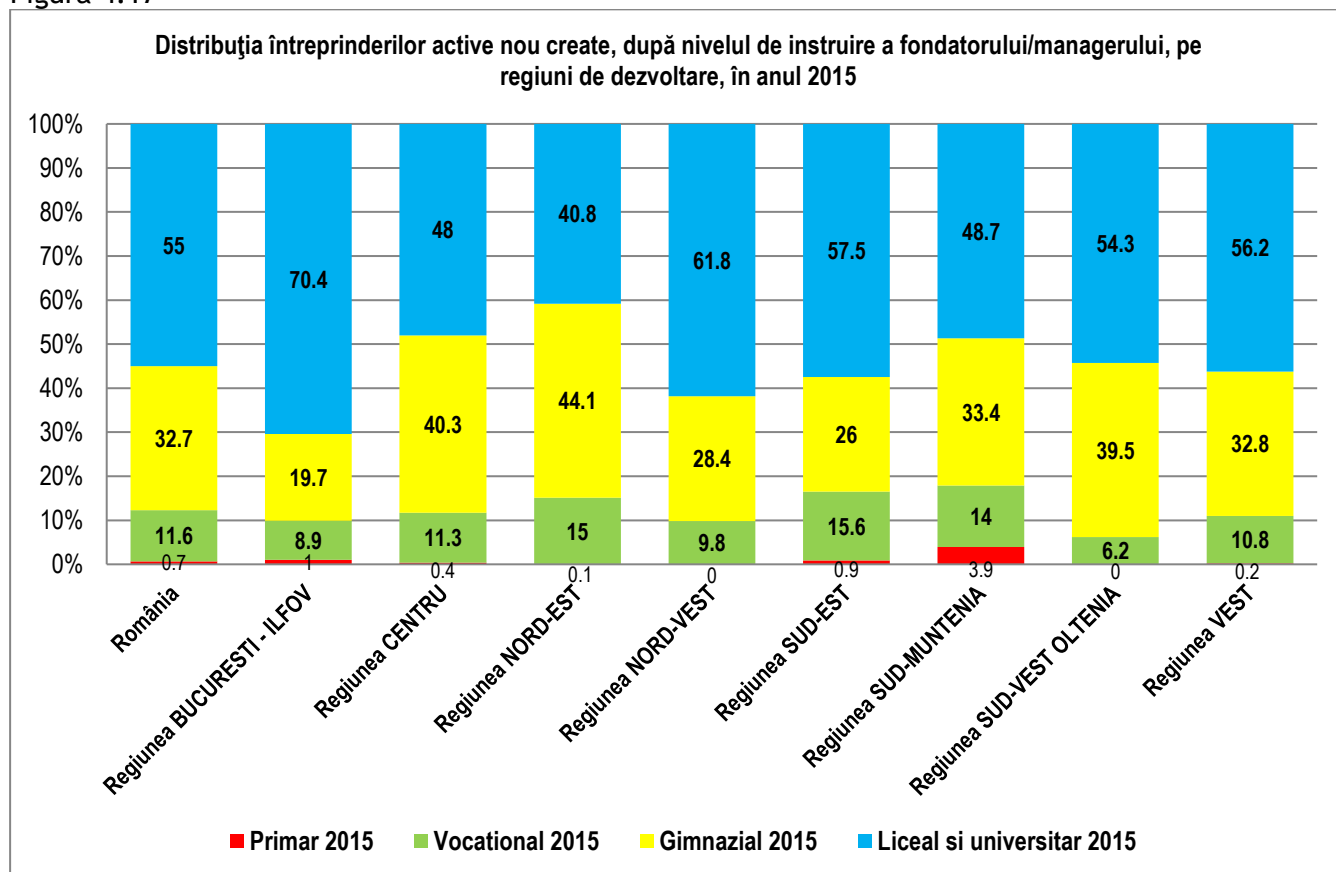
Distribuția întreprinderilor active nou create, după nivelul de instruire al fondatorului/managerului, în anul 2015, evidențiază faptul că la nivelul regiunii Sud - Est se înregistrează o pondere relativ mică a întreprinderilor nou create de persoane cu nivel de instruire gimnazial (26% dintre întreprinderi, a doua poziție în ierarhie, după regiunea București - Ilfov care are 19,7%). Ponderea întreprinderilor nou create în regiunea Sud - Est de către absolvenți ai învățământului liceal și universitar este de doar 57,5% față de media națională de 55%, regiunea plasându-se pe a 3-a poziție între regiunile de dezvoltare, după regiunile București - Ilfov și Nord - Vest.

Figura 4.16

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online INT 111W

Figura 4.17

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online INT 111V

Ponderea forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin din regiunea Sud - Est a fost în 2015 de 13,1%, apropiată de media națională de 13,7%.

Tabelul 4.2. Ponderea forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin
UM: Procente

Regiuni de dezvoltare	Ani							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ROMÂNIA	14,4	27,1	17,8	13,9	13,9	16,5	18,2	13,7
NORD-EST	6,2	17,4	10,3	8,7	11,6	9,9	9,1	10,4
SUD-MUNTENIA	9,7	16	8,1	10,5	16,5	16	6,9	6,9
SUD-VEST OLTENIA	6,6	3,6	10,5	6,4	2,4	6,3	6,7	17,6
NORD-VEST	14,6	17,4	28,4	17,1	14,5	22,2	11,9	4,5
VEST	17,6	65,6	15,8	17,4	15,8	18,3	22,1	14,4
SUD-EST	11	8	14,8	9,3	10,4	6,5	7,1	13,1
CENTRU	18,5	9,2	14,6	18,1	17,5	15,5	12,9	12
BUCURESTI - ILFOV	19,5	14,1	23,6	16,8	20,5	21,3	34,6	18,8

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online INT 111P

4.2. Proiecția principalilor indicatori economici ²⁷

Informațiile din studiile previzionale trebuie luate în considerare cu prudență și actualizate pe măsura apariției unor noi previziuni. O serie de concluzii pot fi formulate din analiza studiilor previzionale. În continuare sunt prezentate câteva din aspectele considerate relevante din cele mai recente studii previzionale.

Conform studiului Comisiei Naționale de Prognoză, “Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial, până în 2020”, realizat în mai 2017, pentru produsul intern brut național se prognozează o creștere anuală, până în 2020, de peste 5%. Ponderile creșterii previzionate a PIB al regiunii Sud - Est sunt ușor mai mici decât ponderile pentru nivelul național. **Valoarea adăugată brută pe ramuri ale economiei, prognozată pentru Regiunea Sud - Est, arată că cele mai mari ritmuri de creștere se vor înregistra în sectorul construcții, urmată de servicii, industrie și agricultură. În servicii ritmurile de creștere anuală la nivelul Regiunii Sud - Est sunt mai mari decât cele previzionate pentru nivelul național, pentru perioada 2018-2020. În schimb pentru industrie, pentru aceeași perioadă, ritmurile la nivelul Regiunii Sud - Est sunt inferioare celor pentru nivelul național. În agricultură și construcții, ritmurile anuale sunt aceleași la nivelul Regiunii Sud - Est cu cele de la nivel național. În construcții și servicii, ritmurile de creștere anuală sunt din ce în ce mai mari în perioada 2018-2020, în timp ce pentru industrie și agricultură ritmurile de creștere sunt în scădere. Se remarcă sectorul agricultură pentru care este previzionat în 2020 un ritm de creștere de 0,9% față de anul anterior, în timp ce în perioada 2017-2019 sunt prognozate ritmuri de creștere anuale de 1,8-1,9%. În industrie ritmul de creștere anuală în perioada 2018-2020 este în diminuare atât la nivelul regiunii cât și la nivel național.**

Tabelul 4.3. Evoluția prognozată pentru VAB - modificări procentuale față de anul anterior -

Ramura	Regiunea Sud - Est						Total România					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
VAB Industrie	-0.4	0.7	5.8	5.7	5.3	4.5	5.4	1.8	6.0	5.7	5.4	4.6
VAB Agricultură	-11.1	0.0	1.8	1.9	1.9	0.9	-11.8	0.0	1.9	1.9	1.9	0.9
VAB Construcții	7.7	1.9	4.9	7.0	7.2	7.7	6.8	1.8	5.0	7.0	7.2	7.7
VAB Servicii	3.7	7.4	5.4	5.8	6.3	6.7	3.7	7.0	5.3	5.7	6.1	6.4
PIB	2.1	4.2	5.1	5.5	5.6	5.6	3.9	4.8	5.2	5.5	5.7	5.7

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză, “Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2020”, mai 2017

Evoluția previzionată a contribuției județelor la formarea VAB regional arată că județul Constanța va avea în continuare cea mai mare contribuție, de peste 44%, în timp ce județele Vrancea și Brăila vor avea puțin peste 9%. Cea mai mică contribuție o are în continuare județul Tulcea, de doar 7%. Județul Galați contribuie cu 17,3% la formarea VAB regional iar județul Buzău cu 12,3%.

Tabelul 4.4. Evoluția prognozată pentru contribuția județelor la formarea VAB regional - milioane lei, preturi curente -

Regiune, Județ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Diferența 2020-2015	Creștere 2020 față de 2015
Sud - Est	78632	83733	89709	96614	103948	111267	32635	41.5%
Brăila	7602	7939	8514	9157	9846	10540	2938	38.6%
Buzău	9803	10287	11040	11881	12773	13661	3858	39.4%
Constanța	34957	37641	40221	43269	46483	49656	14699	42.0%
Galați	13624	14368	15458	16678	17983	19300	5676	41.7%
Tulcea	5478	5821	6251	6742	7267	7794	2316	42.3%

²⁷Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„05 Prognoza profil teritorial mai 2016” - pentru vizualizare clic aici](#)

Vrancea	7168	7677	8226	8887	9597	10315	3147	43.9%
---------	------	------	------	------	------	-------	------	-------

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognost, "Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2020", mai 2017

4.3. Alte informații și informații parțiale

4.3.1. Cercetarea - dezvoltare

Reducerea activităților de cercetare și dezvoltare reflectă capacitatea redusă și interesul scăzut al agenților economici pentru activitățile de cercetare-dezvoltare și inovare - atât pentru cele proprii, cât și pentru cele desfășurate în parteneriat cu instituțiile de profil C&D, precum și capacitatea redusă de absorbție a rezultatelor cercetării.

Costurile scăzute rămân principala sursă de competitivitate și nu inovarea produselor și a tehnologiilor. În mare parte, tehnologiile noi provin din import sau din investiții străine directe și nu prin efort local: o mare parte din întreprinderi desfășoară activități de asamblare, în regim de subcontractare și este în general puțin orientată spre producerea unor mărci proprii.

Județele Constanța și Galați sunt pe primul loc în regiune, deoarece mediul de afaceri este stimulat prin încheierea de parteneriate cu mediul academic și cu instituțiile statului. În Județul Galați funcționează cele mai multe centre de cercetare acreditate CNCSIS, din regiune (un număr total de 27), centrele de cercetare funcționând pe lângă Universitatea Dunărea de Jos din Galați. Și în județul Constanța, funcționarea un număr important de institute și centre de cercetare care au activitatea strâns legată de diversitatea și specificul universităților.

Activitatea de cercetare și dezvoltare este slabă în regiune. Toți indicatorii observați (numărul de cercetători, de angajați în sectorul C&D, cheltuieli în C&D) pun în evidență fie un mediu de cercetare relativ puțin dezvoltat, fie o performanță scăzută a actorilor din domeniu: regiunea este sub media națională și se clasifică pe ultimele poziții din Uniunea Europeană. Disparitățile intra - regionale sunt importante, județele mai active în cercetare și dezvoltare fiind Constanța, Galați și Tulcea. Cu toate că numărul de întreprinderi inovative a înregistrat o scădere ușoară în perioada 2008-2010, în mod surprinzător, Regiunea Sud - Est fiind a doua regiune din țară în această privință. În contextul inovării, activitățile de dezvoltare rămân totuși mai puțin importante decât achiziționarea de mașini, echipamente și software. Există în regiune un număr important de centre de cercetare, localizate în Constanța remarcându-se în cercetări specifice mării (privind tehnica marină, precum și ecologia marină), Galați, un centru de importanță regională, care se remarcă prin specializări tehnice specifice, în special arhitectură navală și metalurgie, iar două centre de cercetare sunt localizate în Brăila, în cadru Facultății de Inginerie.

4.3.2. Industria

Activitățile industriale sunt concentrate mai ales în centrele urbane, în special de mari dimensiuni, și sunt foarte puțin prezente în mediul rural. Aproape toate sectoarele fiind reprezentate, iar primele 5 sub-sectoare de producție industrială din Regiunea Sud - Est scot în evidență preponderența industriei tradiționale precum și a mecanicii grele

Industria alimentară și industria mobilei sunt sectoarele tradiționale principale, sectorul mecanic concentrează un mare număr din întreprinderi, ramurile de vârf fiind industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, repararea, întreținerea și instalarea de mașini și echipamente precum și fabricarea altor mijloace de transport. De remarcat că mijloacele de transport fabricate sunt aproape în totalitate construcții navale. Cu tradiție și caracterizată prin calitatea produselor sale apreciate atât pe piața internă cât și pe cea externă, industria construcțiilor navale este specifică acestei regiuni unde se constituie ca un

„cluster” în forma incipientă, iar șantierele navale de la Brăila, Galați, Mangalia, Tulcea și Constanța pun în valoare avantajul poziționării la Marea Neagră sau pe malul Dunării.

Dinamica sectorului terțiar este pozitivă confirmând evoluția treptată a Regiunii Sud - Est către o economie post-industrială, în care terțiarul este sectorul principal. Rata de creștere rămâne însă sub media națională. În termeni generali, subsectorul comerțului concentrează ponderea cea mai mare de firme din terțiar, urmat de sub domeniile transport și depozitare, activități profesionale, științifice și tehnice (având în vedere existența a 3 centre universitare în regiune) și hoteluri și restaurante. În județele Tulcea și Constanța, procentul de firme active în domeniul hotelier și al alimentației publice este relevant.

4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu

Transporturile

Dacă accesibilitatea față de București poate fi considerată bună, analiza accesibilității Regiunii Sud - Est pe drumuri, pe calea ferată și pe calea aerului în contextul Uniunii Europene efectuată de către ESPON pe baza datelor din anul 2006, arată gradul relativ de izolare regională și caracterul periferic al regiunii.

Izolarea derivă atât din obstacolele naturale geografice cât și din distanța față de coridoarele europene principale. În Regiunea Sud - Est, sunt trei județe la graniță - spațiu terestru, râu sau graniță maritimă - toate fiind granițe externe sau interne UE (cu Republica Moldova, Ucraina și Bulgaria, precum și granițele de-a lungul Mării Negre).

Fluviul Dunărea contribuie la definirea potențialului ridicat teritorial al Regiunii Sud - Est, dar este de asemenea o barieră pentru dezvoltarea sa din mai multe aspecte. De pildă, nu există o legătură directă între Brăila și Constanța. Accesibilitatea este un element cheie pentru dezvoltarea regională, având în vedere potențialul strategic al Regiunii Sud - Est ca zonă de tranzit pentru fluxurile internaționale de mărfuri, precum și importanța accesibilității pentru conectarea polilor regionali de creștere / polilor economici din regiune, inclusiv zonele cu înalt potențial turistic, cu piețe din alte regiuni ale României, precum și cu piețe internaționale, prin accesul la rețelele de transport internațional. O mare problemă pentru sectorul Brăila-Galați este dată de lipsa unui pod peste Dunăre. Începând de la Brăila, Dunărea devine maritimă.

Prin natura investiției propuse, existența unui pod peste Dunăre ar genera creșterea economică și creșterea nivelului de trai al populației în zona țintă datorită atragerii investițiilor și creșterea consumului proporțional cu creșterea frecvenței de utilizare a drumului de către transportatorii aflați în tranzit.

Lungimea drumurilor publice din regiune era în anul 2016 de 10.972 km, ceea ce situează regiunea pe locul VII la nivel național; din totalul drumurilor publice regionale, erau modernizate numai 27,2%, regiunea ocupând ultimul loc la nivel național (în afară de Regiunea București-Ilfov).

Dintr-un total de 4.578 km de drumuri județene la nivelul anului 2013, ponderea cea mai mare o dețin drumurile cu îmbrăcămînți ușoare rutiere (62,29%), în timp ce drumurile cu îmbrăcămînți asfaltice tip greu și mediu au o pondere 14,43%, singurul județ fără îmbrăcămînți asfaltice tip greu și mediu fiind județul Galați. De remarcat faptul că față de anul 2007 numărul de km aferenți drumurilor județene în Regiunea Sud - Est a crescut doar cu 40 de km.

La nivelul anului 2013, din cei 4.563 de km de drumuri județene existenți la nivelul regiunii, 78,21% dispuneau de conectivitate primară și secundară față de rețeaua TEN-T, așa cum reiese din inventarul drumurilor județene.

Regiunea se situează pe locul III la nivel național la egalitate cu Regiunea Nord - Vest, din punct de vedere al densității liniilor la 1.000 km, înregistrând o densitate de 48,8 față de media națională de 45,2, însă, doar 522 km de linie ferată sunt electrificați, regiunea aflându-se din acest punct de vedere pe locul V la nivel național. La nivel regional ponderea liniilor electrificate din totalul liniilor de căi ferate în exploatare, era de 29,9% în anul 2011, ocupând astfel penultimul loc față de nivelul național.

Principalele probleme care afectează căile ferate din regiune sunt legate de condițiile proaste în care se găsesc elementele rulante atât din punct de vedere tehnic, cât și al condițiilor de confort relativ scăzut al vagoanelor de transport persoane. Este necesar să se îmbunătățească cantitativ și calitativ situația drumurilor de acces a căilor ferate spre centrele economice majore și, de asemenea, legătura dintre acestea și coridoarele de transport europene.

Porturile românești la Dunăre se împart în două categorii: maritime (Constanța, Mangalia și Midia) și fluvial-maritime (Brăila, Galați, Tulcea și Sulina), care au caracteristici tehnice ce permit accesul navelor maritime. România este traversată de cel mai important fluviu european, Dunărea, și dispune de ieșire la Marea Neagră, porturile românești constituind o importantă componentă a rețelei fluvial-maritime europene. Rețeaua de căi navigabile se situează în întregime în partea de sud și sud-est a României cu o densitate de 6,5 km/1000 kmp; lungimea rețelei este de 1.779 km din care 1.075 km Dunărea navigabilă internațională, 524 km brațele navigabile ale Dunării și 91 km cai navigabile artificiale (canalele Dunăre - Marea Neagră și Poarta Alba - Năvodari); în rețeaua de căi navigabile interioare și Marea Neagră sunt integrate 36 porturi din care 3 porturi maritime, 4 porturi fluvio - maritime și 26 porturi fluviale.

Datorită regimului natural de curgere al fluviului, se impun măsuri de îmbunătățire a condițiilor de navigație pe Dunăre, care să asigure exploatarea eficientă în condiții de siguranță a sectorului maritim al Dunării precum și să asigure navigația permanentă pe Canalul Sulina prin refacerea și apărarea malurilor canalului și implementarea unui sistem de măsurători topo-hidrografice și de semnalizare pe sectorul românesc al Dunării.

Potrivit Strategiei de transport intermodal 2020, elaborată în anul 2011, în România există 26 de terminale feroviare, dintre care 12 nu au activitate. Terminalele utilizate pentru transportul intermodal au echipamente învechite, iar clădirile și drumurile de acces nu se află într-o stare adecvată, neputând fi exploatate în bune condiții. De asemenea în România există 19 terminale private a căror activitate o reprezintă încărcarea/descărcarea containerelor.

Constanța este punctul central pentru aproximativ 80% din totalul circulației intermodale feroviare din România. În anul 2011, portul Constanța a manipulat 5,2 milioane de tone de containere.

În regiune există patru aeroporturi: un aeroport internațional la Mihail Kogălniceanu situat la 24 km de Constanța, un aeroport internațional la Tulcea (care funcționează în prezent numai pentru curse charter), un aeroport internațional (utilitar) la Tuzla (Constanța) și un aeroport utilitar la Buzău. Problemele întâmpinate de transportul aerian sunt legate în special de lipsa dotărilor tehnice necesare pentru efectuarea manevrelor aeriene în condiții deosebite și de servicii de întreținere tehnică a aparatelor aflate în dotare care nu se ridică la nivelul internațional.

Cel mai important aeroport din regiune, aeroportul din Constanța are un trafic de pasageri modest, în această privință ocupând poziția 9 în anul 2012 între aeroporturile din România: 65.229 pasageri în anul 2012 față de cei 10.727.847 pasageri îmbarcați-debarcați, în total în toate aeroporturile din România. Fluxul de pasageri al aeroportului din Constanța din anul 2012 este în scădere față de anul 2011, când s-au înregistrat 76.445 pasageri.

Telecomunicațiile și societatea informațională

Comparativ cu alte regiuni din România, Regiunea Sud - Est are un nivel de “e-incluziune” relativ bun, dar în clasificările regiunilor Uniunii Europene ocupă mereu ultimele poziții, fiind printre regiunile cele mai puțin performante, fie în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii informației, fie în ceea ce privește nivelul de abilități informatice ale populației.

Infrastructura de utilități

Raportat la totalul localităților din regiune (390), ponderea localităților acoperite de sistemele de alimentare cu apă potabilă în regiunea Sud Est, la sfârșitul anului 2011, a fost de 87,43% . Se remarcă faptul că ponderea populației cu acces la apă potabilă a înregistrat un

trend crescător în ultimii ani dar diferențele între mediul urban și mediul rural rămân semnificative.

Gradul de acoperire cu rețele de canalizare în mediul urban este nesatisfăcător, necesitând investiții pentru extinderea acestora sau retehnologizarea și modernizarea celor existente. În mediul rural, în general, nu există rețelele de canalizare.

Infrastructura pentru distribuția de gaze este prezentă în 56 de localități din regiune din care 19 sunt municipii sau orașe, un număr dublu față de anul 2000 când localitățile deservite erau în număr de 27. Lungimea totală a rețelei a fost de 2.712 km, reprezentând 7,6% din rețeaua națională.

Infrastructura energetică regională este complexă. În Regiunea Sud - Est există mari producători de energie electrică din diferite surse, care includ termocentralele, hidrocentralele localizate în diferite județe, centrale eoliene precum și Centrala Nucleară de la Cernavodă, județul Constanța.

4.3.4. Agricultura

Prin tradiție Regiunea Sud - Est este o zonă agricolă. Condițiile pedoclimatice din regiune favorizează cultivarea porumbului (mai ales în zona de nord), a grâului (în zona de centru a regiunii), a orzului, a plantelor industriale, a florii soarelui.

La nivelul anului 2011, Regiunea Sud - Est deține 15,86% din suprafața agricolă a țării, producția agricolă reprezentând 15,76% din producția națională. O mențiune specială merită sectorul viticol: Regiunea Sud - Est se situează pe primul loc în țară, în ceea ce privește suprafața viilor roditoare, deținând 40,3% din suprafața viticolă a țării în mare parte localizată în județul Vrancea.

Sectorul zootehnic este bine dezvoltat - în special creșterea de caprine, porcine și păsări - producția animală reprezentând 14,88% din totalul producției agricole a țării la nivelul anului 2011.

Suprafața agricolă reprezintă peste 65% din totalul suprafeței regiunii, iar suprafața arabilă reprezintă 78,58% din totalul suprafeței agricole. În pofida potențialului agricol ridicat, capacitatea de prelucrare a produselor agricole nu este foarte ridicată. Fragmentarea suprafețelor arabile în porțiuni mici este un alt obstacol în calea dezvoltării agriculturii. Potențialul economic scăzut al micilor ferme și managementul ineficient al exploatărilor agricole au determinat subdezvoltarea sectorului de prelucrare a produselor agricole.

În perioada 2006-2011, producția de carne a înregistrat un trend negativ. Dacă în 2008, regiunea Sud - Est deținea primul loc în privința producției de carne de ovine și caprine (19,82% din producția națională), în anul 2010 Regiunea ocupă locul al doilea (17,50% din producția națională), iar în anul 2011 a urcat din nou pe prima poziție cu 19,72% din producția națională.

Importantă pentru regiune rămâne și producția de carne de porcine - 17,93% față de nivelul național. 8,93% din carnea de bovine și 12,84 carnea de pasăre din România provine din Regiunea Sud - Est la nivelul anului 2011. Produsele de origine animală, altele decât carnea, au crescut în general în perioada 2000-2011, remarcabilă fiind producția de lână deși a avut o variație negativă în această perioadă (locul 2 în România, cu 16,78% din producția la nivel național) precum și de ouă (locul 3, cu aproximativ 16,04% în scădere față de anul 2008 când procentul era de 17%).

Creșterea suprafeței ocupate cu păduri este unul dintre obiectivele Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României, Orizonturi 2013-2020-2030 și Strategiei Naționale a României privind Schimbările Climatice 2013 - 2020, precum și o obligație și prioritate națională definite în cadrul Codului Silvic.

Fondul forestier de la nivelul Regiunii Sud - Est ocupă o suprafață de 551.373 ha, reprezentând un procent de 15% din suprafața totală a regiunii (3.576.200 ha). Fondul forestier al județului Vrancea reprezintă 33% din fondul forestier de la nivel regional.

Volumul de lemn recoltat în anul 2011 în regiune era de 1.297,5 mii m³, reprezentând 6,94% din volumul de materie lemnoasă exploatată la nivel național, regiunea situându-se pe penultimul loc între regiuni

4.3.5. Turismul

Regiunea Sud - Est cuprinde aproape toate formele de relief: lunca Dunării, câmpia Bărăganului, podișul Dobrogei cu Munții Măcinului, în nord-vest o parte a Carpaților și Subcarpaților de Curbură și este mărginită la est de întreg litoralul românesc al Mării Negre. Pe lângă bogățiile naturale enumerate mai sus, aceasta regiune conține cea mai frumoasă formă de relief a României și anume Delta Dunării.

Aici există lacuri naturale cu proprietăți terapeutice, vulcanii noroiși, rezervația din Delta Dunării, Insula Mică a Brăilei și litoralul Mării Negre. În zona Soveja - Lepșa din Vrancea se remarcă, pe lângă un peisaj pitoresc, un aer nepoluat, cu concentrație mare de ozon.

Cel mai bine reprezentat este turismul de litoral, litoralul Mării Negre cuprinzând 13 stațiuni situate de-a lungul a 70 km de coastă între stațiunile Năvodari și Mangalia. Regiunea prezintă un cadru propice pentru dezvoltarea agroturismului, înființarea tipurilor de structuri de primire specifice, luând amploare în județele Buzău, Tulcea și Vrancea.

Regiunea Sud-Est este caracterizată printr-un potențial turistic ridicat. Patrimoniul bogat de resurse naturale precum și patrimoniul cultural reprezentat prin vestigii istorice, mănăstiri - au favorizat dezvoltarea sectorului.

Situarea Regiunii Sud-Est printre primele locuri în ierarhia națională la numărul structurilor de cazare implică un nivel ridicat al turismului, reprezentând un factor semnificativ pentru obținerea procentului de 12,22% din PIB-ul regional.

Regiunea Sud - Est se situează pe primul loc în România în ceea ce privește conservarea biodiversității: este regiunea cu cea mai mare suprafață din ariile protejate din totalul României (43,8 % din totalul suprafețelor protejate din România), precum și regiunea cu cea mai mare suprafață ocupată de arii naturale protejate (cca. 32 % din suprafața regiunii). Pe teritoriul său se află 144 de arii naturale protejate de interes național - aproximativ 680.463 ha - inclusiv o rezervație a biosferei, un parc național și 3 parcuri naturale - precum și 108 situri care fac parte din rețeaua comunitară Natura 2000.

Suprafața însumată a acestor arii este de aproximativ 1.029.206 ha, ariile protejate fiind localizate în toate județele. Datorită varietății de condiții geoclimatice existente, fiecare județ prezintă trăsături specifice în ceea ce privește habitatele și speciile de floră și faună.

În regiune există numeroase rezervații naturale, localizate în toate județele, dintre care se remarcă rezervația Vulcanii noroiși (30 ha), una dintre cele mai interesante rezervații mixte (geologică și botanică) din România, situată în județul Buzău.

Litoralul românesc cuprinde 13 stațiuni, cu unități de cazare turistică, tratament și agrement, și atrage fluxuri remarcabile de turiști (1.044.043 sosiri în anul 2010, reprezentând 17,2% din totalul sosirilor în țară). În anul 2011 se constată o scădere semnificativă a numărului de sosiri: 735.881 de sosiri, reprezentând 10,47% din totalul sosirilor în România.

Regiunea mai prezintă un cadru propice pentru practicarea agroturismului, care a luat amploare în județele Buzău (Gura-Teghii, Lopătari, Bisoca, Cătina, Calvini), Tulcea (Delta Dunării) și Vrancea (Lepșa, Soveja). În momentul de față, totuși dezvoltarea agroturismului rămâne încă limitată: la nivelul anului 2010, doar 7,5% din structurile de cazare din regiune sunt clasificate ca pensiuni rurale, care sunt concentrate în județele Buzău, Constanța, Vrancea și Tulcea.

4.3.6. Dezvoltarea durabilă

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, elaborată în anul 2008, stabilește obiective-țintă și modalități de acțiune la orizontul anilor 2013, 2020, 2030, conform orientărilor strategice ale UE. În cadrul temelor inter- și trans-sectoriale, este abordată și educația și formarea profesională.

În cadrul strategiei, îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România este recunoscută ca un obiectiv prioritar de importanță strategică și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltării durabile pe termen mediu și lung. Se are în vedere și faptul că

reforme de sistem și investițiile de efort și resurse în acest domeniu prezintă un înalt grad de inerțialitate, capacitatea de absorbție fiind un factor determinant, iar rata de rentabilitate este mică pe termen scurt, rezultatele tangibile devenind evidente abia numai după un număr însemnat de ani.

La orizontul anului 2020 este stabilit ca obiectiv național: Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.

Pentru acest orizont de timp se vor avea în vedere, sub rezerva elaborărilor și fundamentării ulterioare, următoarele direcții strategice de acțiune:

- Restructurarea ciclurilor de învățământ pe baza profilului de formare specific, și redefinirea programelor de pregătire în funcție de nivelurile de referință agreeate pentru Cadrul Național al Calificărilor, astfel încât să fie asigurate transparența sistemului care sprijină învățarea pe tot parcursul vieții, precum și mobilitatea ocupațională. Operațiunile de restructurare trebuie să ducă la asigurarea accesului și la îmbunătățirea substanțială a calității ofertei de pregătire prin dobândirea de competențe care să susțină dezvoltarea personală, competitivitatea și dezvoltarea durabilă;
- Dezvoltarea capacității și inovației instituționale, având la bază managementul cunoașterii, și crearea rețelelor de cooperare care să includă parteneriatele public-privat, în condițiile descentralizării sistemului de învățământ și al autonomiei universitare;
- Profesionalizarea managementului educațional și școlar prin formarea resurselor umane pentru leadership eficient, pentru promovarea atitudinilor participative, proactive și anticipative, și prin dezvoltarea competențelor specifice, acordând aceeași prioritate celor sociale și personale;
- Deschiderea sistemului formal de educație prin recunoașterea achizițiilor de învățare dobândite în contexte non-formale sau informale. Este de așteptat ca, până în 2020, să existe acces real la centre de validare a competențelor dobândite în asemenea contexte, promovând astfel importanța acordată experienței de viață și muncă și relevanța ofertei educaționale, atât pentru aspirațiile celor care învață cât și pentru nevoile de dezvoltare economică și socială;
- Dezvoltarea bazei instituționale și logistice a sistemului educațional național, inclusiv în ceea ce privește educația fizică și activitățile sportive și recreative, paralel cu diversificarea ofertei educaționale non-formale și informale. Cuprinderea în sisteme de învățare permanentă, recalificare sau reciclare profesională se va ridica la minimum 15% din grupa de vârstă 25-64 ani;
- Creșterea calității procesului de formare a personalului didactic și de conducere din învățământ prin sisteme flexibile, pentru înnoirea stocului de cunoștințe, punând accentul pe promovarea comportamentelor de tip „practician reflexiv”, capabil să transmită abordări interdisciplinare în susținerea dobândirii rezultatelor învățării, în special a celor derivate din exigențele socio-culturale, economice și ambientale ale dezvoltării durabile;
- Accentuarea pregătirii tinerilor pentru a se instrui pe tot parcursul vieții, pentru a dobândi inteligența socio-emoțională și capacitatea de a se adapta competitiv pe piața muncii din Uniunea Europeană;
- Dezvoltarea unor programe de studiu diferențiate conform specificului regiunilor și nevoilor elevilor/studentilor, acoperirea unui spectru larg și echilibrat de domenii ale cunoașterii pentru înțelegerea în profunzime a legăturilor corelative între aspectele economice, sociale și de mediu, însușirea limbilor străine, valorizarea oportunităților pentru învățare inter- și trans-disciplinară, dobândirea de abilități privind planificarea/cercetarea atât la nivel individual cât și în echipe, implicarea participativă în serviciile pentru comunitate; spiritul de responsabilitate față de problemele globale comune; respect față de valorile universale, multiculturalitate și specificul identitar; dezvoltarea curiozității creatoare și (auto)interogarea continuă;

- Extinderea învățământului și formării profesionale de calitate în mediul rural, cultivarea egalității de șanse și atragerea în sistemul educațional a tinerilor din grupurile defavorizate;
- Extinderea cooperării internaționale prin inițierea și participarea la programe și proiecte europene, bilaterale, transfrontaliere; lărgirea prezenței școlii românești în organismele reprezentative la nivel european și internațional; încurajarea participării diasporei științifice românești la proiecte educaționale realizate în România, și la evaluarea proiectelor, programelor și politicilor educaționale relevante pentru domeniul dezvoltării durabile.

La orizontul anului 2030, obiectivul național este: Situirea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.

Sunt menționate pentru orizontul anului 2030 următoarele acțiuni:

- Principiile și practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale. În baza direcțiilor strategice care urmează să fie convenite, în linii generale, în anul 2009, se vor realiza exerciții de viziune bazate pe evaluarea comparativă a rezultatelor obținute la fiecare 5 ani, cel relevant pentru orizontul 2030 fiind anul 2019.
- Eficiența internă și externă a sistemului de educație, de la educația timpurie la studiile post-doctorale, de la educația formală la cea non-formală, de la formarea profesională inițială și continuă până la accesul echitabil la învățare, în condiții de calitate, va fi în continuare obiectivul principal. Învățarea eficientă va rămâne o prioritate, iar formele și metodele de predare vor fi caracterizate prin diversitatea și flexibilitatea abordărilor pedagogice, și se vor concentra pe formarea deprinderii de a învăța și de acumula cunoștințe utile și a capacității de a aplica aceste deprinderi într-un spectru larg de domenii.
- Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional, precum și a relevanței acestuia pe piața muncii se va alinia la procedurile de raportare la reperele de performanță adoptate în Uniunea Europeană, și la cele mai bune practici existente pe plan mondial.
- Extinderea în continuare a cooperării internaționale.

4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

Din analiza profilului economic al regiunii se poate aprecia că domeniile de formare profesională inițială prioritare sunt: comerț, turism și alimentație, construcții, mecanica prin calificări ce se adresează industriei navale, agricultura și industria alimentară. Prioritizarea acestora și ponderile recomandate pentru fiecare domeniu trebuie să țină cont de previziunile privind ocuparea (vezi capitolul Piața muncii).

Adaptarea formării profesionale inițiale la schimbările tehnologice și organizaționale din economie impun o serie de direcții de acțiune:

- Adaptări ale curriculum-ului național și în dezvoltare locală, realizate în parteneriat cu agenții economici;
- Dezvoltarea parteneriatului cu agenții economici pentru asigurarea condițiilor de desfășurare a instruirii practice și dezvoltarea formării continue a cadrelor didactice prin stagii la agenți economici;
- Asigurarea îndeplinirii standardelor de pregătire profesională prin implementarea sistemului de asigurare a calității în educație și formare profesională, inclusiv pentru stagiile de pregătire practică desfășurate la operatorii economici;
- Asigurarea unei pregătiri de bază largi cu competențe tehnice generale solide
- Promovarea învățării pe tot parcursul întregii vieți;
- Adaptarea ofertei de formare profesională inițială la tendințele de dezvoltare economică.

5. Piața muncii la nivel regional

5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)

5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁸

Populația activă din Regiunea Sud - Est număra, în 2016, 1035 mii persoane, respectiv 11,5% din populația activă a țării. Din punct de vedere al evoluției, în perioada 2002-2016, la nivelul regiunii Sud - Est, s-a înregistrat o reducere a populației active cu 260 mii persoane.

Structura populației active din regiunea Sud Est în 2016 arată că populația activă de sex masculin este superioară celei de sex feminin cu 216 mii persoane iar populația activă din mediul rural este cu 115 mii persoane mai redusă față de populația active din mediul urban.

Pe sexe, populația activă de sex masculin s-a redus în perioada 2002-2016 mai puțin (cu aprox. 118 mii persoane), comparativ cu reducerea populației active de sex feminin (cu 142 mii persoane). Populația activă de sex masculin a înregistrat în perioada 2002-2016 o creștere a ponderii în structura populației active a regiunii de la 57,5% în 2002 la 60,4% în 2016, creștere înregistrată pe seama scăderii ponderii populației feminine, de la 42,5% în 2002 la 39,6% în 2016.

Evoluția pe medii rezidențiale, în perioada analizată, arată o scădere a populației active atât din mediul urban, cu 123 mii persoane, cât și din mediul rural, cu 137 mii persoane. Structura populației active pe medii de rezidență nu a suferit modificări semnificative în perioada analizată. Astfel, dacă, în 2002, populația activă din mediul urban reprezenta 53,9% din totalul populației active din regiune, în anul 2016, această categorie de populație activă a avut ponderea de 55,5% din total. Creșterea de 1,6 puncte procentuale a ponderii populației active din mediul urban, realizată pe seama scăderii ponderii populației active din mediul rural, arată că nu s-au produs mutații semnificative în perioada analizată.

Populația ocupată din regiunea Sud - Est număra în 2016 aproximativ 956 mii persoane ceea ce reprezenta 11,3% din populația ocupată a României. De-a lungul perioadei analizate, populația ocupată din Regiunea Sud - Est a cunoscut evoluții oscilante de la un an la altul, dar pe întreaga perioadă se înregistrează o scădere cu 204 mii persoane.

Populația ocupată de sex masculin este preponderentă față de cea feminină (diferența de 190 mii persoane în 2016). Populația ocupată de sex masculin reprezenta în 2016 59,9% din totalul populației ocupate din regiune, față de doar 40,1% cât era ponderea populației ocupate de sex feminin.

Populația ocupată din mediul urban a fost în 2016 de 527 mii persoane iar cea din mediul rural de 429 mii persoane

Pe medii rezidențiale, în anul 2016, populația ocupată din mediul urban reprezenta 55,1% din totalul populației ocupate la nivelul regiunii.

Populația ocupată din mediul urban a înregistrat o scădere cu 77 mii persoane, în timp ce populația ocupată din mediul rural a înregistrat o scădere cu 127 mii persoane. Ponderea populației ocupate din mediul rural a scăzut în perioada 2002-2016 cu 3 puncte procentuale, de la 47,9% în 2002 la 44,9% în 2016.

Pe sexe, evoluția populației ocupate a înregistrat o scădere a populației masculine cu 97 mii persoane iar cea feminină a înregistrat o scădere cu 107 mii persoane. Ponderea populației ocupate de sex feminin din totalul populației ocupate la nivelul regiunii a scăzut în perioada analizată de la 42,2% în 2002 la 40,1% în 2016.

Numărul șomerilor (BIM) din regiunea Sud - Est se ridica în anul 2016 la 79 mii persoane, în scădere față de anul anterior cu 18 mii persoane.

²⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCII” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Situația șomajului pe sexe arată că, în anul 2016, din totalul șomerilor, 66,7% sunt de sex masculin.

Din punct de vedere al distribuției șomerilor pe medii de rezidență, se constată că, în anul 2016, 60,9% din totalul șomerilor sunt în mediul urban.

Din punct de vedere al evoluției șomajului în perioada 2002-2016 se constată că numărul șomerilor în 2016 a scăzut față de 2002 cu 56 mii persoane. Evoluția a fost însă oscilantă.

Pe sexe, evoluția în perioada 2002-2016 a fost fluctuantă. Numărul șomerilor a scăzut, atât pentru sexul masculin (scădere cu aproximativ 21 mii persoane în 2016 față de 2002) cât și pentru cel feminin (scădere cu aproximativ 35 mii persoane în 2016 față de 2002).

În mediul urban scăderea numărului de șomeri a fost mai accentuată (scădere cu 46 mii persoane în 2016 față de 2002) în timp ce în mediul rural evoluția a fost cu o scădere minoră (scădere cu 10 mii persoane în 2016 față de 2002).

Rata de activitate a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) au crescut în anul 2015 față de anul 2002 ajungând la cea mai mare valoare din intervalul analizat. În anul 2016 s-a înregistrat o scădere a ratei de activitate cu 2 puncte procentuale față de anul anterior, ajungându-se 61,3%, valoare inferioară celei înregistrate în 2002 (62,1%). Cu toată această scădere, la nivelul Regiunii Sud - Est se înregistra în anul 2016 o rată de activitate superioară mediei naționale (61,3% la nivelul regiunii față de 53,7% la nivel național). Rata de activitate a populației de sex masculin, în anul 2016, este cu 24 de puncte procentuale peste rata de activitate a populației de sex feminin (73,1% rata la populația de sex masculin, 49,1% rata la populația de sex feminin). Rata de activitate a populației de sex masculin a cunoscut în perioada 2002-2016 o creștere cu 1,5 puncte procentuale, cu un maxim în anul 2015 (75,8%) în timp ce rata de activitate a populației de sex feminin a înregistrat o scădere cu 3,6 puncte procentuale.

Rata de activitate în mediul urban este superioară celei pentru mediul rural cu 4 puncte procentuale (63,1% în mediul urban, față de 59,1% în mediul rural). În perioada 2002 - 2016, rata de activitate în mediul urban a crescut cu 4 puncte procentuale, în timp ce rata de activitate în mediul rural a scăzut cu 7,5 puncte procentuale.

Rata de ocupare la nivelul regiunii a fost în 2016 de 56,5%, mai mare cu 1,2 puncte procentuale față de anul 2002 dar în scădere față de anul 2015 cu 1 punct procentual. Rata de ocupare la nivelul regiunii, în anul 2016, este superioară mediei naționale care este de 50,6%.

Rata de ocupare a populației de sex masculin a fost în 2016 cu 21 de puncte procentuale mai mare decât rata de ocupare a populației de sex feminin (66,8% rata la populația de sex masculin, 45,8% rata la populația de sex feminin).

Valorile ratele de ocupare, pe medii de rezidență, în 2016, arată o ocupare mai mare a populației din mediul urban față de cea din mediul rural (57,8% rată de ocupare în mediul urban, față de 54,8% în mediul rural). În anul 2016, față de anul anterior, s-a înregistrat o creștere a ratei de ocupare în mediul urban și o scădere a ratei în mediul rural.

Deși rata de ocupare în Regiunea Sud Est, în anul 2016, este cu peste 6 puncte procentuale peste media națională, acesta se situează la o valoare relativ modestă, de doar 56,5%.

În cazul tinerilor (15-24 ani), rata de activitate și rata de ocupare la nivelul regiunii sunt în scădere în perioada 2002-2016. Astfel, rata de activitate a fost în 2016 de 27 %, cea mai scăzută valoare din intervalul analizat și, la mare distanță de valoarea din 2002, de 39,3%. Rata de ocupare înregistrează și ea o scădere de la 29,7% în 2002 la 19,2% în 2016, cea mai scăzută valoare din întreaga perioadă analizată. Dacă în 2002, regiunea Sud - Est înregistra o rată de activitate la grupa de vârstă 15-24 de ani superioară mediei naționale, în anul 2016 valoarea acestei rate se situează cu 1 punct procentual sub media națională.

În 2016 se înregistrează decalaje semnificative între populația feminină și cea masculină și între mediul urban și cel rural privind ratele de activitate și ocupare, în defavoarea populației feminine și a mediului urban. Rata de activitate a populației feminine cu vârsta între 15 și 24 de ani a fost în 2016 de doar 18,4%, comparativ cu 35% cât a fost rata la populația de sex masculin. În mediul rural, rata de ocupare a populației tinere a fost în 2016 de 30,2% față de doar 23,3% în mediul urban.

Rata de ocupare a populației tinere de sex feminin, din grupa de vârstă 15-24 de ani a fost în 2016 de doar 11,7% iar a populației de sex masculin de 26,2%

În mediul rural, rata de ocupare la grupa de vârstă 15-24 de ani, a fost în 2016 cu mult mai mare decât în mediul urban (23% în mediul rural, față de 14,8% în mediul urban)

Rata șomajului (BIM) la nivelul Regiunii Sud Est se menține mai ridicată decât la nivel național, în anul 2016 (7,9% la nivelul regiunii față de 5,9% la nivel național). Pe întreaga perioadă analizată rata șomajului la nivelul regiunii a scăzut cu 2,5 puncte procentuale dar evoluția indicatorului a fost oscilantă.

Rata șomajului la nivelul regiunii este mai ridicată în mediul urban (8,4%) față de mediul rural (7,2%) și mai mare în cazul populației de sex masculin (8,7%), față populația de sex feminin (6,7%).

În timp ce rata șomajului în mediul urban a înregistrat o scădere în perioada 2002-2016 de la 13,4% în 2002 la 8,4% în 2016, rata șomajului în mediul rural a înregistrat o creștere de la 6,9% în 2002 la 7,2% în 2016. În ultimul an al perioadei analizate, față de anul anterior s-a înregistrat o scădere a ratei șomajului atât la populația din mediul urban cât și la cea din mediul rural.

Rata șomajului în rândul populației de sex feminin a cunoscut o evoluție oscilantă, dar, pe întregul interval de analiză a înregistrat o scădere importantă, de la 11,1% în 2002 la 6,7% în 2016. Rata șomajului la populația de sex masculin a avut o evoluție oscilantă în perioada analizată, cu un maxim de 11% înregistrat în 2014, urmat de o scădere semnificativă în următorii doi ani, ajungând în 2016 la 8,7%. În ultimul an al perioadei analizate, față de anul anterior s-a înregistrat o scădere a ratei șomajului atât la populația de sex masculin cât și la cea de sex feminin.

Regiunea Sud - Est s-a situat în 2016 pe poziția a 2-a în topul regiunilor cu cea mai ridicată rată a șomajului la populația din grupa de vârstă 15-24 de ani, după Regiunea Sud Muntenia (28,9% în Regiunea Sud - Est, 29,8% în Regiunea Sud Muntenia). La grupa de vârstă 15-24 de ani, populația feminină înregistrează în 2016 cea mai ridicată rată a șomajului din întreaga perioadă 2002-2016, de 36,2%, în creștere cu 1,7 puncte procentuale față de anul anterior. Populația de sex masculin din grupa de vârstă 15-24 ani a înregistrat în 2016 o rată a șomajului de 25,2%, în creștere cu 1,7 puncte procentuale față de anul anterior. În mediul urban din Regiunea Sud - Est, populația din grupa de vârstă 15-24 ani a înregistrat în 2016 o rată a șomajului de 36,4%, mult peste media națională de 24,9% pentru același mediu de rezidență, însă, în scădere cu 3,1 puncte procentuale față de anul anterior. În mediul rural, rata șomajului, în 2016, a fost 23,8%, peste media națională de 18,3% și în ușoară creștere față de anul anterior..

Semnificativ este faptul că, în anul 2016, din totalul șomerilor BIM din Regiunea Sud - Est 26,2 % îl reprezentau tinerii cu vârsta cuprinsă între 15 și 24 de ani, pondere mai mare decât media națională de 23,6%.

5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁹

În ceea ce privește structura populației ocupate după nivelul de educație, la nivelul regiunii Sud - Est se constată că în perioada 2008-2016 s-a produs o creștere a ponderii populației ocupate cu nivel de educație superior, pe seama scăderii ponderilor populației ocupate cu nivel mediu și cu nivel scăzut de educație. Ponderea populației ocupate cu nivel de educație profesional a scăzut drastic în perioada 2008 - 2014, cu 8,3 puncte procentuale (de la 26,1% în 2008 la 17,9% în 2014). Începând cu anul 2015, ponderea populației ocupate cu nivel de educație profesional a început să crească, ajungând în anul 2016 la 20,1%.

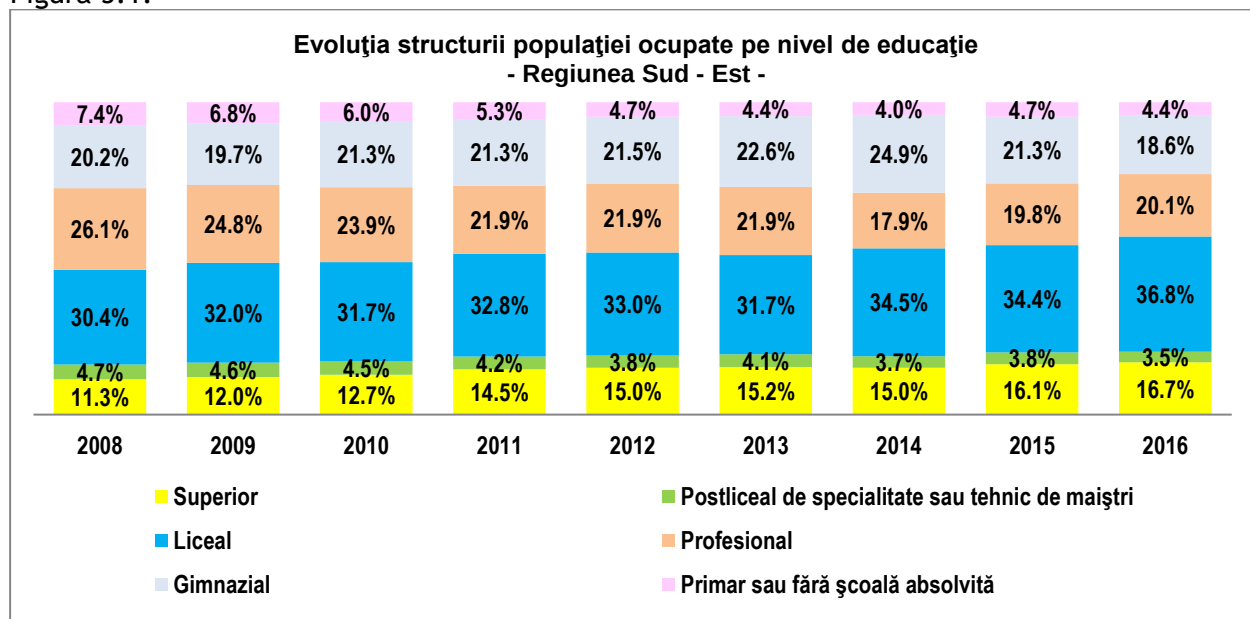
Ponderea populației ocupate cu nivel de educație liceal a crescut, în perioada analizată, cu 6,4 puncte procentuale (de la 30,4% în 2008 la 36,8% în 2016).

Populația cu nivel de educație postliceal a scăzut în perioada analizată cu 1,2 puncte procentuale (de la 4,7% în 2008 la 3,5% în 2016).

În ceea ce privește populația ocupată cu nivel scăzut de educație, deși ponderea acesteia a scăzut în perioada analizată cu 4,5 puncte procentuale aceasta se menține la valori ridicate (scădere de la 27,5% în 2008 la 23% în 2016)

²⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCII” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 5.1.

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO - Online

În mediul rural, ponderea populației ocupate cu nivel de educație superior, deși în creștere în perioada 2008-2016, reprezenta în 2016 doar 7,2% din totalul populației ocupate. Se remarcă o creștere în mediul rural a ponderii populației ocupate cu nivel de educație liceal, de la 20,5% în 2008 la 30,4% în 2016. Ponderea persoanelor ocupate cu nivel de educație profesional a scăzut, în perioada analizată, cu aproape 6 puncte procentuale (de la 26,7% în 2008 la 21% în 2016). Ponderea populației cu nivel scăzut de educație (gimnazial și primar sau fără școală absolvită), deși a înregistrat o scădere în perioada 2008-2016, se menține în 2016 la valori foarte ridicate, 39,5% din totalul populației ocupate din mediul rural, față de 9,6% în mediul urban.

5.1.3. Șomajul de lungă durată³⁰

Datele Eurostat pe baza sondajelor de piața muncii indică pentru România, în 2016, un număr de persoane aflate în șomaj de lungă durată de 265 mii, ceea ce reprezintă un procent de 50% din totalul șomerilor și 3% din populația activă. În 2016, la nivelul Regiunii Sud - Est, se înregistrau 46,6 de mii persoane în șomaj de lungă durată ceea ce reprezintă 58,7% din totalul șomerilor și 4,5% din totalul populației active. Aceste valori plasează Regiunea Sud - Est pe a doua poziție între regiunile de dezvoltare ale României, după regiunea Sud Muntenia, cu cele mai mari valori privind șomajul de lungă durată.

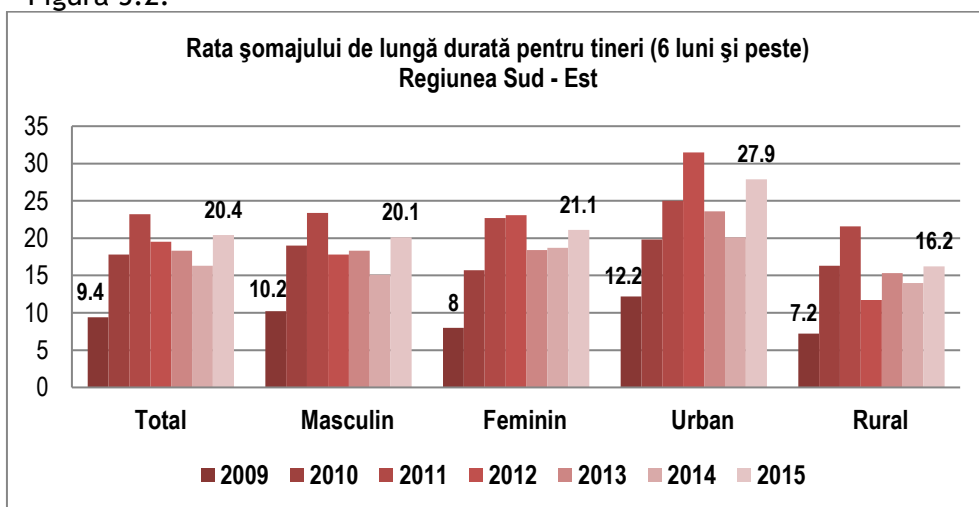
În 2015, conform AMIGO, rata totală a șomajului de lungă durată la nivelul Regiunii Sud - Est era de 4,4%, a doua cea mai mare rată înregistrată între regiunile de dezvoltare ale României. Rata șomajului de lungă durată pentru tineri a avut în 2015, la nivelul Regiunii Sud - Est valoarea de 20,4%, valoare care plasează regiunea pe locul 2 între regiunile țării cu cele mai mari rate ale șomajului de lungă durată în rândul tinerilor. Incidența șomajului de lungă durată a fost în Regiunea Sud - Est, în 2015, de 48,3%. Incidența șomajului de lungă durată pentru tineri a fost de 69,6%. valoare care plasează regiunea pe primul loc între regiunile de dezvoltare, din punct de vedere al celor mai mari valori ale acestui indicator.

Rata șomajului de lungă durată pentru tinerii din mediul urban a fost în 2015, la nivelul Regiunii Sud - Est cu 11,7 puncte procentuale peste rata șomajului de lungă durată pentru tinerii din mediul rural (27,9% în mediul urban, 16,2% în mediul rural). Populația tânără de sex feminin înregistrează o rată a șomajului de lungă durată mai mare decât populația de sex

³⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 h PIATA MUNCII” - [pentru vizualizare clic aici](#)

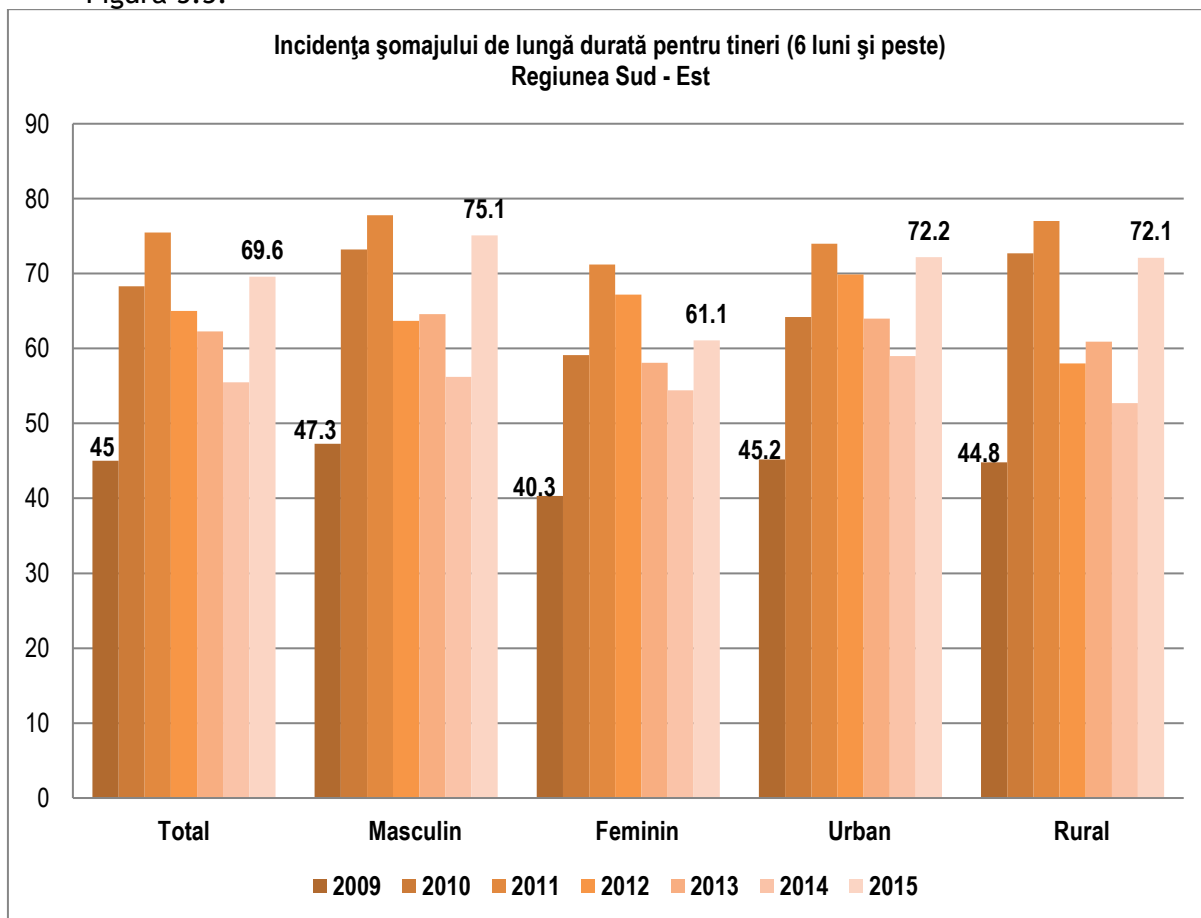
masculin. Este de remarcat faptul că pentru tineri rata șomajului de lungă durată a crescut semnificativ în perioada 2009-2015, de la 9,4% în 2009 la 20,4% în 2015. Creșterea ratei șomajului de lungă durată în rândul tinerilor s-a înregistrat la toate categoriile: populația de sex feminin și de sex masculin, populația din mediul urban și cea din mediul rural.

Figura 5.2.

Sursa: Anuarul Statistic al României, 2015, AMIGO

Figura 5.3.

Sursa datelor: Anuarul Statistic al României, 2015, AMIGO

5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)

5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică³¹

Din analiza evoluției indicatorilor furnizați de BFM pentru perioada 2002-2016, rezultă evoluții în creștere, la nivel regional și în toate județele, a ratelor de activitate și de ocupare a resurselor de muncă³². Cu toate acestea, se constată că în ultima perioadă, cuprinsă între anii 2014-2016, atât rata de activitate cât și rata de ocupare a resurselor de muncă au înregistrat scăderi, atât la nivelul regiunii cât și la nivelul tuturor județelor regiunii.

Este de semnalat faptul că în 2016 în județul Vrancea s-au înregistrat valori superioare mediilor regiunii și a celor naționale pentru rata de activitate și rata de ocupare a resurselor de muncă. Cea mai mare rată de activitate (70%) se înregistrează în județul Vrancea. La polul opus se situează județul Galați cu o rată de activitate de 58,7%.

Cea mai mare rată de ocupare de 65,9% se înregistrează în județul Vrancea iar cea mai mică rată, de 53%, în județul Galați.

Valori peste media regională pentru rata de activitate se înregistrează în toate județele regiunii, mai puțin județul Galați.

Rata șomajului înregistrat are în perioada analizată evoluții oscilante la nivelul regiunii și al tuturor județelor din regiune. Tendința generală a fost de scădere a ratei șomajului înregistrat la nivel regional și în toate județele componente ale regiunii, cu excepția județelor Vrancea și Buzău.

Ca și în AMIGO, BFM raportează o rată a șomajului³³ (șomeri înregistrați) mai mare la nivelul Regiunii Sud - Est decât media națională (6,7% la nivelul regiunii, față de 4,8% la nivel național).

Cea mai mare rată a șomajului înregistrat în anul 2016 este la nivelul județului Buzău (9,8%) iar cea mai scăzută se înregistrează în județul Constanța (3,5%)

5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale³⁴

Datele anuale furnizate de INS, pe baza rezultatelor din Balanța forței de muncă (BFM) permit analiza comparativă la nivel regional și județean a evoluției în timp a structurii populației ocupate civile pe principalele activități ale economiei naționale.

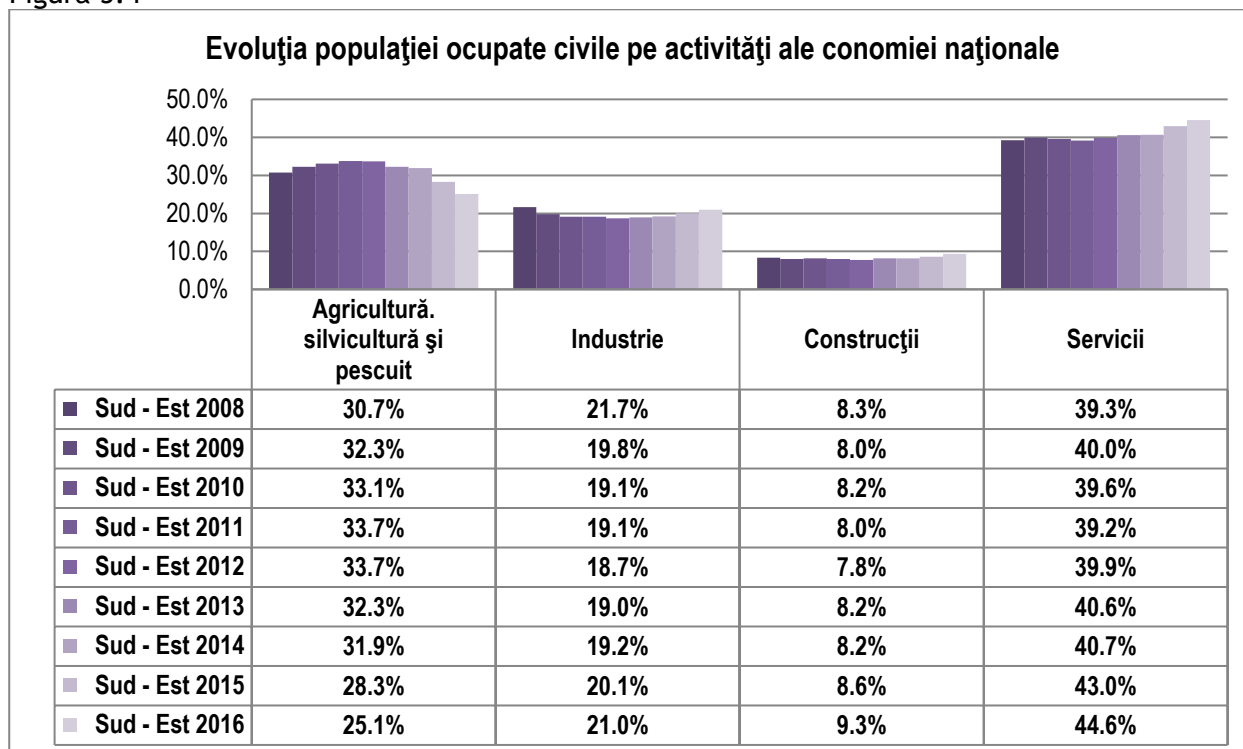
³¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 c PIATA MUNCII” - [pentru vizualizare clic aici](#)

³² Calculate ca procent al populației active civile, respectiv al populației ocupate civile din totalul resurselor de muncă. Resursele de muncă includ populația în vârstă de muncă, mai puțin persoanele pensionate anticipat și cele în incapacitate permanentă de muncă, la care se adaugă salariații sub și peste vârsta de muncă și alte persoane sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate.

³³ Rata șomajului înregistrat se calculează ca procent din totalul populației active civile.

³⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 d PIATA MUNCII” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 5.4

Sursa datelor: Anuarul Statistic al României, 2015, AMIGO

Se constată, pentru perioada 2008- 2016, la nivelul Regiunii Sud - Est, o scădere a populației ocupate civile în aproape toate activitățile economiei naționale, cu excepția activităților: Construcții, Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, Hoteluri și restaurante, Informații și comunicații, Activități profesionale științifice și tehnice, Activități de servicii administrative și activități de servicii suport, Activități de spectacole, culturale și recreative, în care populația ocupată civilă a crescut.

Ponderile populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale au înregistrat creșteri în perioada 2008-2016 la nivelul regiunii Sud - Est în următoarele activități: Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, Construcții, Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante, Informații și comunicații, Activități profesionale științifice și tehnice, Activități de servicii administrative și activități de servicii suport, Activități de spectacole, culturale și recreative.

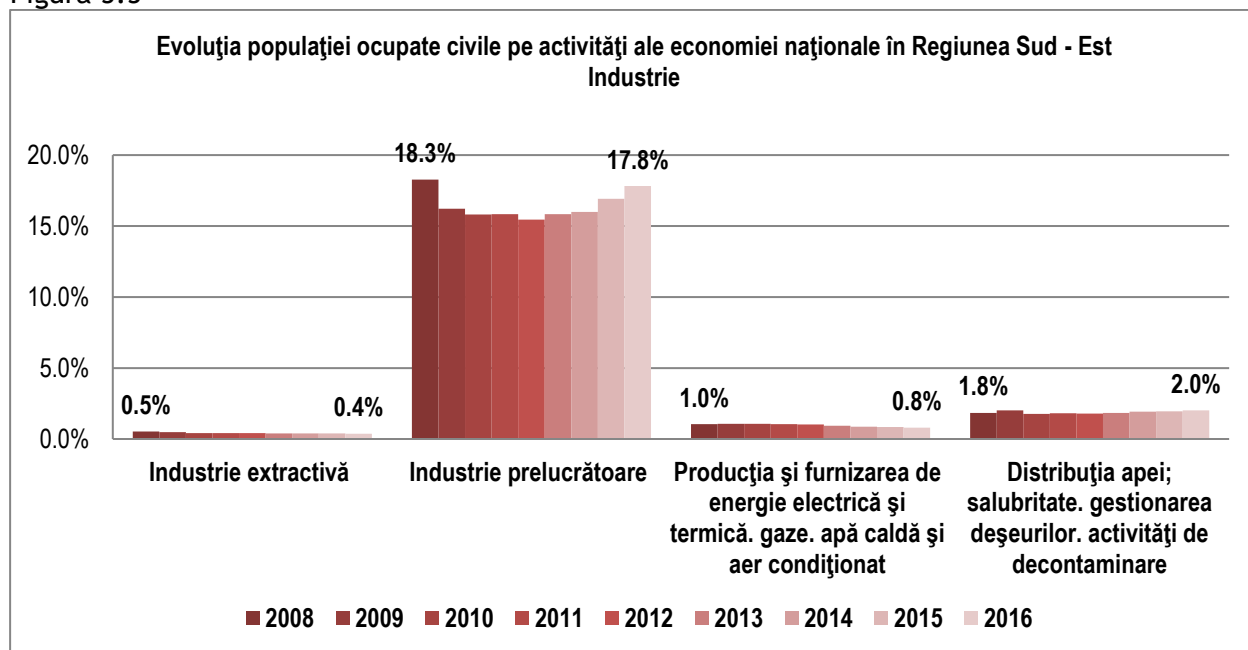
Cele mai importante creșteri ale populației ocupate civile s-au înregistrat, în perioada analizată, în: Informații și comunicații (creștere cu 6,5 mii persoane), Activități de servicii administrative și activități de servicii suport (creștere cu 6,4 mii persoane), Comerț (creștere cu 4,7 mii persoane), Activități de spectacole culturale (creștere cu 1,8 mii persoane), Hoteluri și restaurante (creștere cu 1,4 mii persoane), Activități profesionale științifice și tehnice (creștere cu 1,3 mii persoane), Construcții (creștere cu 0,5 mii persoane).

Cele mai importante scăderi ale populației ocupate civile au înregistrat, în perioada analizată, industria prelucrătoare (scădere cu 24,8 mii persoane) agricultura (scădere cu peste 87,9 mii persoane) Transport și depozitare (scădere cu 4,2 mii persoane), Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (scădere cu 3,5 mii persoane), Intermedieri financiare și asigurări (scădere cu 2,5 mii persoane), Industrie extractivă (scădere cu 2 mii persoane), Tranzacții imobiliare (scădere cu 1,4 mii persoane). O mențiune specială este legată de scăderea populației ocupate în învățământ (scădere cu 5,7 mii persoane) și în Sănătate și asistență socială (scădere cu 4,1 mii persoane). Dacă în cazul învățământului scăderea populației ocupate se poate explica prin faptul că populația școlară a fost în toată perioada analizată în scădere, deci pe o lipsă de locuri de muncă, în cazul sănătății și asistenței sociale se pare că este mai degrabă o situație generată de un deficit de forță de muncă, cauzat de emigrația semnificativă de cadre medicale.

În 2016, pe sectoare mari de activitate, la nivelul regiunii, se detașează serviciile care totalizează o pondere de 44,6% din populația ocupată civilă, urmată de agricultură cu 25,1%, industrie cu 21% și construcții cu 9,2%.

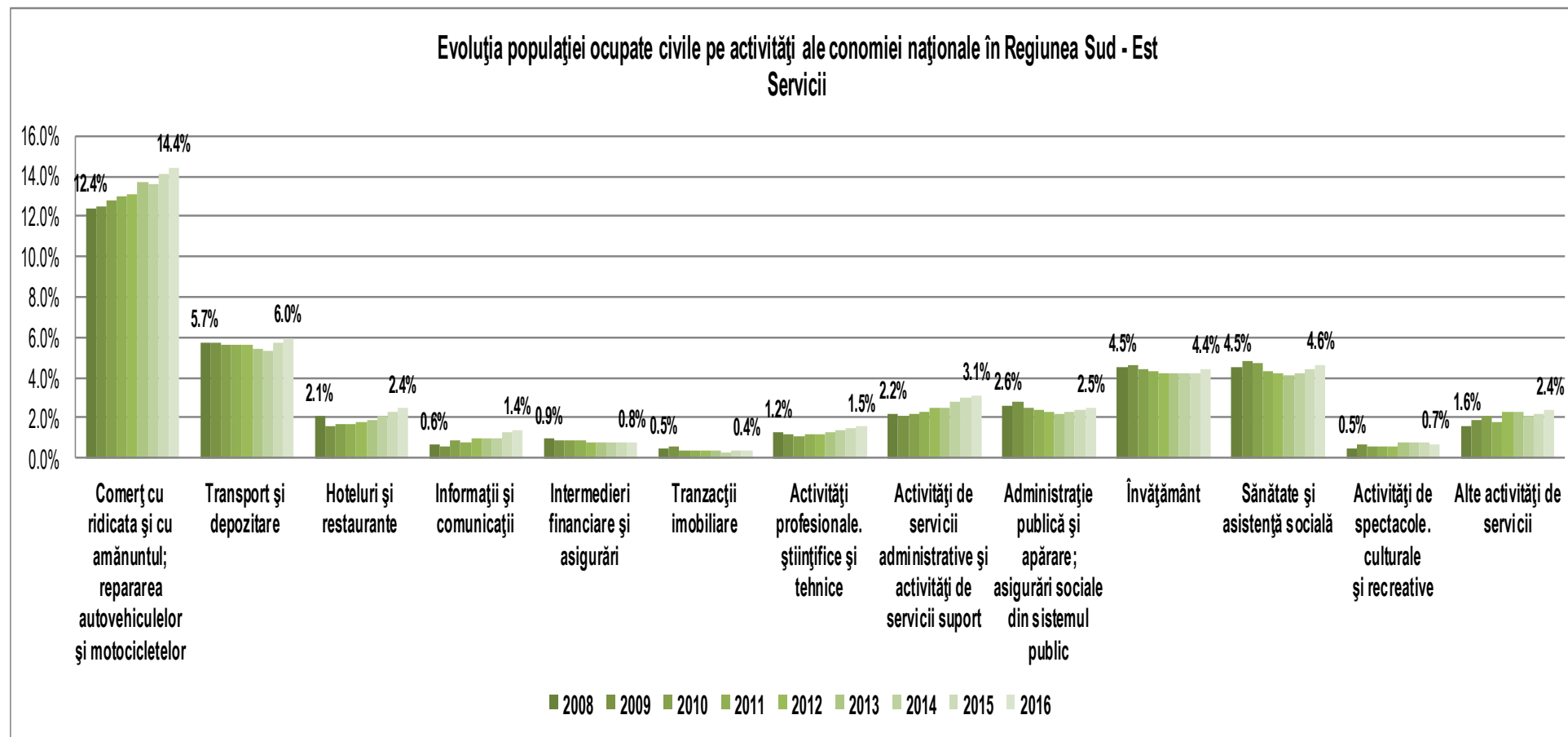
Comparativ cu structura ocupării civile la nivel național, este mai bine reprezentată agricultura (cu 4,3 puncte procentuale peste media națională) și construcțiile (cu 1,1 puncte procentuale peste valoarea națională) în timp ce industria este sub nivelul național (cu 2,5 puncte procentuale sub ponderea la nivel național). Serviciile au o pondere mai mică decât media națională cu 2,9 puncte procentuale.

Figura 5.5

Sursa datelor: Anuarul Statistic al României, 2015, AMIGO

Figura 5.6

În situația regiunii de dezvoltare Sud Est, structura populației ocupate civile în anul 2016 ne sugerează următoarele concluzii pe sectoare de activitate:

- **În agricultură toate județele regiunii, cu excepția județului Constanța dețin ponderi ale populației civile ocupate peste media națională, de 20,8%. Județele cu ponderi peste media regională (25,1%) sunt: Vrancea (34,3%), Buzău (33,4%) și Tulcea (28,1%). Disparitățile intraregionale în ceea ce privește populația ocupată civilă în agricultură sunt semnificative. Astfel ponderea populației ocupată în agricultură în județul Vrancea (34,3%) este peste dublul ponderii din județul Constanța (16,2%).**
 - **În industrie, disparitățile se mențin între județele regiunii. Astfel, deși ponderea populației ocupate civile în industrie la nivelul regiunii (21%) este sub media națională 23,5%), în județul Buzău ponderea este superioară mediei naționale (24,9%). Județele cu ponderi peste media regională sunt Brăila (22,8%), Vrancea (22,7%), Tulcea (21,1%). Sub media regională se situează județele: Constanța (18,2%) și Galați (19,7%)**
 - **În construcții ponderea populației ocupate civile la nivelul regiunii (9,3%) este peste media națională (8,2%) Se remarcă județele Constanța, Brăila Galați cu ponderi peste media regională (12% în Constanța, 11,9% în Brăila și 9,5% în Galați). La polul opus, cu ponderi sub media regională și națională, se situează județele: Buzău (4,8%), Vrancea(7,6%) și Tulcea(7,7%)**
 - **În cazul serviciilor procentul populației ocupate civile a regiunii (44,6%) este cu 2,9 puncte procentuale sub media națională. Toate județele regiunii, cu excepția județelor Constanța și Galați înregistrează ponderi ale populației ocupate civile în servicii sub media regională. Județele cu cele mai mici ponderi sunt: Buzău (37%) și Vrancea (35,4%). În cadrul serviciilor se remarcă activitățile din transport, depozitare și comunicații în care ponderea populației ocupate civile este superioară mediei naționale (6% la nivel regional față de 5,3% la nivel național). Cea mai importantă contribuție la această situație o are județul Constanța în care ponderea este de 1,5 ori mai mare față de media națională (9%). Și pentru această activitate a economiei naționale disparitățile interregionale sunt semnificative. Astfel, cu excepția județului Constanța și Galați celelalte județe au ponderi ale populației ocupate civile în transport, depozitare și comunicații sub media regională și națională.**
- În comerț media regională este cu 0,3 puncte procentuale sub media națională. Cu pondere peste media regională și națională se situează județul Constanța (17,1% față de 14,7% media națională și 14,4% media regională).**
- Activitatea din hoteluri și restaurante deține o pondere a populației ocupate civile la nivel regional peste media națională cu 0,1 puncte procentuale. Singurul județ cu pondere peste media regională (2,4%) și națională (2,3%) este județul Constanța (3,5%)**

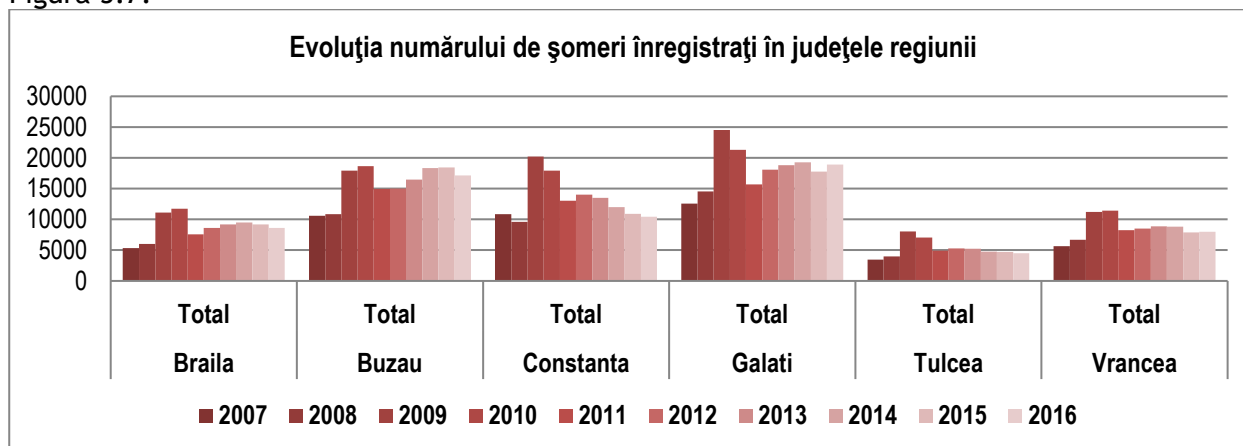
5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați³⁵

La sfârșitul anului 2016 în evidențele AJOFM din Regiunea Sud Est erau înregistrați 67573 șomeri, față de 48485 șomeri în 2007, în creștere cu 39,4% față de anul 2007.

Conform BFM, rata șomajului înregistrat la nivel regional cunoaște o evoluție constant descrescătoare în perioada 2002-2007, urmată de o evoluție fluctuantă în intervalul 2008-2016. În toate județele se înregistrează aceleași tendințe. Rata șomajului regional înregistrat a fost în 2016 de 6,7%, mai ridicată decât la nivel național (4,8%). Județele cu rată mai mică decât rata națională și regională sunt: Constanța (3,5%), Tulcea (5,4%) și Vrancea (5,8%). Se remarcă județele Buzău, Galați și Brăila cu rate ale șomajului peste media regională (9,8% în Buzău, 9,7% în Galați și 6,9% în Brăila).

³⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 e PIATA MUNCII” - pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 5.7.

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO - Online

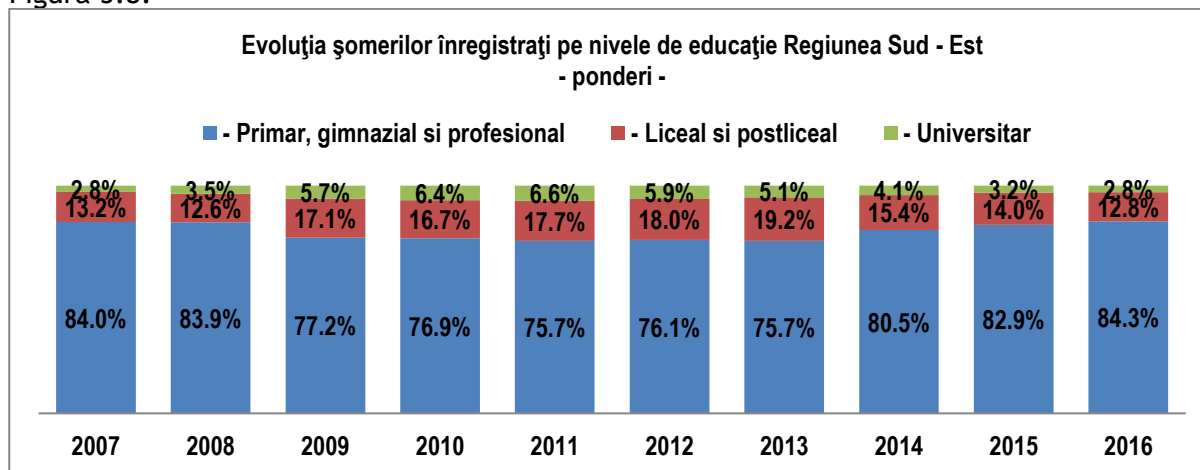
Evoluția șomajul înregistrat la nivelul Regiunii Sud - Est, pe nivele de educație arată o creștere a numărului de șomeri în perioada 2007-2016, pentru toate nivelele de educație. Cea mai mare creștere a numărului de șomeri înregistrați este la nivelul de educație primar, gimnazial și profesional la care se constată o creștere cu 16.245 șomeri în anul 2016 față de anul 2008. În aceeași perioadă, șomajul înregistrat la nivelul de educație liceal și postliceal a înregistrat o creștere mult mai mică, de 2281 șomeri, în timp ce pentru nivelul universitar creșterea a fost de numai 562 de persoane.

Ponderea șomerilor înregistrați cu nivel de educație primar, gimnazial și profesional a înregistrat la nivelul regiunii o scădere în perioada 2007-2011, urmată de o creștere în perioada 2012-2016.

Ponderea șomerilor înregistrați cu nivel de educație liceal și postliceal din regiunea Sud - Est a avut o evoluție crescătoare în perioada 2007-2013, urmată de scădere semnificativă în perioada 2014-2016 (de la 19,2 % în 2013 la 12,8% în 2016).

Șomerii înregistrați cu nivel de educație universitar au avut o pondere din totalul șomerilor înregistrați din regiune în creștere în perioada 2007-2011, urmată de o perioadă de scădere continuă până în 2016 când ponderea a fost de 2,8%, pondere identică cu cea înregistrată la începutul intervalului de analiză, în 2007

Figura 5.8.

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO - Online

5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale³⁶

Structura locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale în anul 2016, la nivelul regiunii Sud - Est, arată că activitățile cu cele mai mari valori sunt: industria prelucrătoare, comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, construcții, transport și depozitare. În perioada 2008-2016, la nivel regional, au înregistrat creșteri ale numărului de locuri de muncă vacante distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, informații și comunicații.

Tabel 5.1. Locuri de muncă vacante pe activități ale economiei naționale în Regiunea Sud - Est

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Ani								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TOTAL	8369	2909	1412	1562	1873	1695	2300	2761	4483
A Agricultură, silvicultură și pescuit	174	123	18	32	19	28	32	74	54
B Industria extractivă	40	:	:	:	:	1	:	0	5
C Industria prelucrătoare	2247	609	558	610	538	354	526	484	1078
D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	14	10	5	4	5	7	7	11	21
E Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	49	36	35	92	117	151	80	82	84
F Construcții	642	212	163	63	43	33	79	76	196
G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	370	155	111	148	143	179	162	407	436
H Transport și depozitare	132	70	49	67	63	90	112	118	107
I Hoteluri și restaurante	84	85	23	15	32	14	19	21	39
J Informații și comunicații	20	11	4	11	13	15	37	36	65
K Intermedieri financiare și asigurări	199	72	39	49	51	53	53	53	77
L Tranzacții imobiliare	29	12	:	3	7	31	33	42	39
M Activități profesionale, științifice și tehnice	87	55	35	4	34	21	39	64	127
N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	245	62	9	45	44	45	57	27	58

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO - Online

³⁶Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” - [pentru vizualizare clic aici](#)

5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații³⁷

Pe grupe majore de ocupații se observă că, în anul 2016, la nivelul regiunii, cele mai solicitate au fost locurile de muncă pentru Specialiști în diverse domenii de activitate (1080 locuri), Lucrători în domeniul serviciilor (709 locuri) Muncitori calificați și asimilați (994 locuri) Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente (242 locuri). Este de remarcat faptul că au fost înregistrate 682 locuri de muncă vacante pentru Muncitori necalificați, ceea ce reprezintă o creștere de mai mult de 2 ori față de numărul locurilor vacante înregistrate în anul anterior..

Tabelul 5.2. Locuri de muncă vacante pe grupe majore de ocupații (ISCO-08) în Regiunea Sud - Est

Grupe majore de ocupații (ISCO-08)	Ani					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Total	1562	1873	1695	2300	2761	4483
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori	60	75	80	135	126	182
Specialiști în diverse domenii de activitate	292	542	389	635	699	1080
Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic	122	125	182	210	259	371
Funcționari administrativi	67	91	106	110	139	210
Lucrători în domeniul serviciilor	152	218	250	350	561	709
Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit	:	3	3	3	4	13
Muncitori calificați și asimilați	152	180	183	238	344	994
Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente	467	364	232	346	311	242
Muncitori necalificați	250	275	270	273	318	682

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO - Online

5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei³⁸

Efectivele cele mai mari de salariați la sfârșitul anului 2016, la nivelul Regiunii Sud - Est se regăsesc în Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, Industria alimentară, Fabricarea altor mijloace de transport (înafara autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor) Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații, Industria metalurgică. În toate secțiunile și diviziunile activităților industriale s-au înregistrat scăderi ale efectivului de salariați în perioada 2008-2014, cu excepția următoarelor activități în care s-au înregistrat creșteri ale efectivului de salariați: Fabricarea produselor textile, Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor, Captarea, tratarea și distribuția apei.

În perioada 2008-2016, majoritatea activităților economiei naționale de la nivelul Regiunii Sud - Est au înregistrat scăderi ale efectivului de salariați. Activitățile care au înregistrat creșteri modeste sunt: Captarea, tratarea și distribuția apei, Fabricarea produselor textile, Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice.

³⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” - [pentru vizualizare clic aici](#)

³⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 g PIATA MUNCII” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Tabelul 5.3. Ponderea salariaților la sfârșitul anului 2014, pe secțiuni și diviziuni ale industriei în Regiunea Sud - Est

Activități ale economiei naționale	Pondere 2016
10 Industria alimentară	12.5%
11 Fabricarea băuturilor	2.4%
12 Fabricarea produselor din tutun	0.1%
13 Fabricarea produselor textile	1.4%
14 Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	16.9%
15 Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blănurilor	1.4%
16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și pluta, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	2.1%
17 Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	0.9%
18 Tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	0.3%
19 Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului	0.4%
20 Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	0.9%
21 Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice	0.1%
22 Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	2.7%
23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	2.4%
24 Industria metalurgică	5.6%
25 Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	6.5%
26 Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	0.3%
27 Fabricarea echipamentelor electrice	0.6%
28 Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	2.1%
29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	1.7%
30 Fabricarea altor mijloace de transport	10.4%
31 Fabricarea de mobilă	3.4%
32 Alte activități industriale n.c.a.	0.3%
33 Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	6.3%

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO - Online

5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognost)

5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați³⁹

Conform studiului realizat de Comisia Națională de Prognost Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2020, publicat în mai 2017, numărul mediu de salariați va crește continuu până în 2020, în toate județele regiunii. Ce mai importantă creștere se prognozează în județul Constanța, județ în care, în 2020 numărul mediu de salariați va crește față de 2015 cu 33,6 mii persoane, ceea ce reprezintă o creștere de 20,1%. Creșteri importante, cu peste 20% se estimează în toate județele regiunii.

³⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognost profil teritorial mai 2017” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Tabelul 5.4. Proiecția numărului mediu de salariați

Regiune Județ	Numărul mediu de salariați (mii persoane)						Diferența 2020-2015	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	mii pers.	%
SUD - EST	509.6	524.5	547.1	569.7	594.2	619.1	109.5	21.5%
Brăila	61.3	62.9	65.7	68.4	71.5	74.5	13.2	21.5%
Buzău	80.5	82.8	86.3	89.9	93.8	97.6	17.1	21.2%
Constanța	166.8	171.9	178.8	185.6	193.1	200.4	33.6	20.1%
Galați	105.4	108.2	112.7	117.1	122.0	127.3	21.9	20.8%
Tulcea	42.8	44.3	46.5	48.7	51.0	53.4	10.6	24.8%
Vrancea	52.8	54.5	57.2	60.0	62.9	65.9	13.1	24.8%

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoza, Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017

5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului⁴⁰

Conform studiului realizat de Comisia Națională de Prognoza Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2020, publicat în mai 2017, Regiunea Sud - Est va înregistra în 2020 o importantă scădere a numărului de șomeri înregistrați la sfârșitul anului, atât ca valoare absolută cât și ca pondere. Cu toate acestea, numărul de șomeri înregistrați, estimat la sfârșitul anului 2020 se menține ridicat (51 mii persoane)

Tabelul 5.5. Proiecția șomerilor înregistrați

România/ Regiunea	Șomeri înregistrați, la sfârșitul anului - mii persoane						Diferența 2020-2015	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	mii pers.	%
România	436.2	429	387	359	341	312	-124.2	-28.5%
NORD - EST	77.8	77	67	61	58	56	-21.8	-28.0%
SUD - EST	68.9	66	60	55	52	51	-17.9	-26.0%
SUD MUNTENIA	79.3	78	70	65	62	60	-19.3	-24.3%
SUD - VEST OLTEANIA	70.4	70	65	64	60	54	-16.4	-23.3%
VEST	25.6	25	23	19	18	15	-10.6	-41.4%
NORD - VEST	41	40	36	33	31	25	-16	-39.0%
CENTRU	50.2	50	46	43	41	34	-16.2	-32.3%
BUCUREȘTI - ILFOV	23	23	20	20	19	17	-6	-26.1%

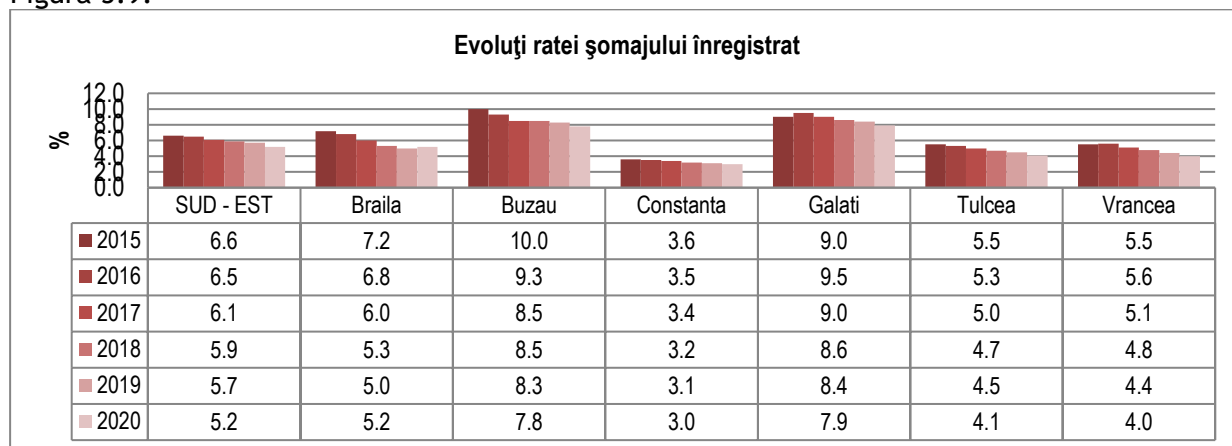
5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat⁴¹

Rata șomajului înregistrat este estimat că va scădea în toate județele regiunii, în perspectiva anului 2020, conform studiului realizat de Comisia Națională de Prognoza Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2020, publicat în mai 2017. Cea mai mare scădere se estimează pentru județul Buzău, cu 2,2 puncte procentuale. Cea mai mică scădere se estimează pentru județul Constanța, cu doar 0,6 puncte procentuale. Conform estimărilor, se vor menține importante decalaje între județele regiunii. Astfel, rata șomajului înregistrat estimat pentru județul Constanța, la orizontul anului 2020 va fi de doar 3%, în timp ce la polul opus se va situa județul Galați, cu o rată a șomajului înregistrat de 7,9%.

⁴⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2017” - [pentru vizualizare clic aici](#)

⁴¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2017” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 5.9.

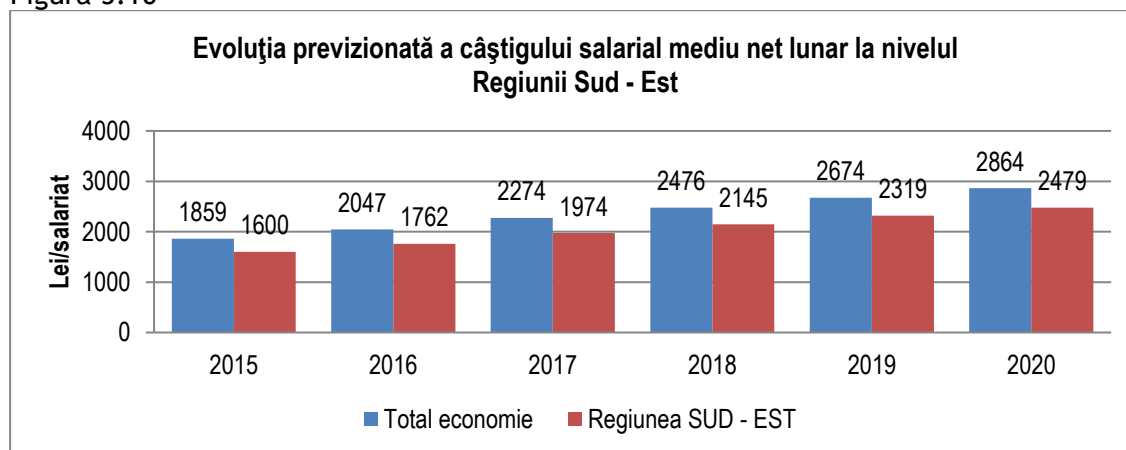

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoza, Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017

5.6.4. Proiecția câștigului salarial mediu net lunar

Câștigul salarial mediu net lunar, previzionat la orizontul anului 2020, pentru Regiunea Sud - Est, este în creștere continuă dar se menține pe toată perioada 2015-2020 sub media națională.

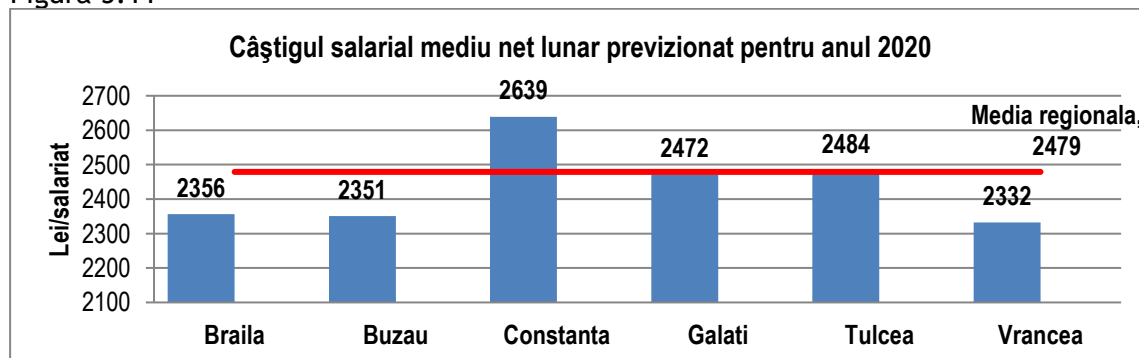
Figura 5.10

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoza, Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017

La nivelul județelor regiunii se constată că doar județele Constanța și Tulcea depășesc media regională a câștigului salarial mediu net lunar în 2020.

Figura 5.11

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoza, Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017

5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă

5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European - CEDEFOP

Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung realizată de CEDEFOP în anul 2016, la nivelul fiecărui stat membru al UE 28 evidențiază o serie de tendințe privind cererea expandată și cererea de înlocuire a forței de muncă la orizontul anului 2025.

În cazul României, valorile pentru cererea de înlocuire la muncitori în agricultură și pescuit, la orizontul 2025, de peste 2 milioane de locuri de muncă, sugerează că studiul pornește de la structura populației ocupate în agricultură în care sunt incluse persoanele cu statut profesional de lucrători pe cont propriu și lucrători familiari neremunerați și introduce ipoteze de lucru care conduc la scăderi modeste ale populației ocupate în agricultură în perspectiva 2025. Mai mult, ultimele date ale INS arată că în 2016 populația ocupată în agricultură a fost de 1728,6 mii persoane, în scădere cu peste 783 de mii față de anul 2012. Aceste date arată că rezultatele studiului CEDEFOP în cazul României trebuie utilizate cu prudență.

Tabelul 5.6.Oportunități de locuri de muncă⁴² - valori absolute - perioada 2015-2025 - mii persoane

Grupe de ocupații	Valoare	Ponderi
Total	3928	100.0%
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori	55	1.4%
Specialiști în diverse domenii de activitate	454	11.6%
Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic	204	5.2%
Funcționari administrativi	122	3.1%
Lucrători în domeniul serviciilor	357	9.1%
Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit	1742	44.3%
Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente	124	3.2%
Muncitori calificați și asimilați	272	6.9%
Muncitori necalificați	601	15.3%

Sursa datelor: CEDEFOP, <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/data-visualisations/job-opportunities>

Pe baza previziunilor realizate de CEDEFOP privind oportunitățile de locuri de muncă în perspectiva 2025 se poate estima care sunt cererile de calificări pe nivele de educație și filiere.

În acest scop față de datele din tabelul de mai sus au fost eliminate grupele de ocupații:

- Muncitori necalificați, având în vedere că IPT nu se adresează acestei grupe;
- Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit, având în vedere gradul mare de distorsionare pe care îl introduce această grupă datorită populației ocupate cu statut profesional lucrători pe cont propriu și lucrători familiari neremunerați care sunt asociate mai curând cu agricultura de subzistență și cu lipsa alternativelor decât cu oportunitățile de locuri de muncă.

Grupelor de ocupații reținute le-au fost asociate nivelul de educație la intrare în piața muncii și traseul de formare profesională conform tabelului de mai jos.

⁴² Oportunitățile de locuri de muncă reprezintă suma dintre cererea expandată și cererea de înlocuire

Tabelul 5.7. Oportunități de locuri de muncă și criterii asociate pentru IPT

Oportunități de locuri de muncă - CEDEFOP			Criterii asociate	
Grupe de ocupații	Valoare mii pers.	Ponderi	Nivel de educație la intrare în piața muncii	Traseul de formare
Total	1588	100.0%		
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori	55	3.5%	învățământ superior	prin învățământ liceal
Specialiști în diverse domenii de activitate	454	28.6%	învățământ superior	prin învățământ liceal
Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic	204	12.8%	IPT	preponderent prin învățământ liceal tehnologic
Funcționari administrativi	122	7.7%	preponderent învățământ superior	2/3 prin învățământ liceal teoretic și vocațional 1/3 prin învățământ liceal tehnologic
Lucrători în domeniul serviciilor	357	22.5%	IPT	preponderent prin învățământul profesional
Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente	124	7.8%	IPT	preponderent prin învățământul profesional
Muncitori calificați și asimilați	272	17.1%	IPT	preponderent prin învățământul profesional

Sursa datelor pentru oportunitățile de locuri de muncă: CEDEFOP, <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/data-visualisations/job-opportunities>

Prin această analiză sunt estimate ponderile pentru oportunitățile de locuri de muncă pe niveluri de educație și filiere, la orizontul anului 2025 din tabelul următor

Tabelul 5.8. Ponderi propuse pentru învățământul liceal și profesional

Pondere sugerată liceu filiera teoretică, tehnologică și vocațională	52.6%
Pondere sugerată învățământ profesional	47.4%
Pondere sugerată liceu tehnologic	15,4%
Pondere sugerată IPT	62,8 %

5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale

Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) a realizat, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020. Studiul a fost realizat de către INCSMPS în calitate de partener în cadrul Proiectului strategic cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”, proiect al cărui lider de parteneriat a fost Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic.

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată utilizând o metodologie similară cu cea utilizată de Universitatea Cambridge în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite.

În cadrul metodologiei studiului, s-a realizat o proiecție a **cererii potențiale** de forță de muncă, reprezentând volumul de forță de muncă (număr persoane) estimat ca necesar pentru derularea activităților economice, în termeni de populație ocupată. Acest nivel va fi satisfăcut când numărul persoanelor efectiv ocupate este egal cu nivelul estimat ca necesar de populație ocupată; în celelalte cazuri vom avea un deficit sau un excedent fata de necesarul de populație ocupată. Cererea potențială estimează necesarul de populație ocupată, însă evoluția populației efectiv ocupate depinde nu numai de evoluțiile economiei ci și de o multitudine de alți factori (ex. factori demografici, migrație, potrivirea calitativă între cererea și oferta de forță de muncă etc.). În consecință, cererea potențială de forță de muncă nu trebuie confundată cu populația ocupată (deși are valori aparent identice sau apropiate față de aceasta) și nu trebuie considerată ca cerere efectivă în termeni de locuri de muncă vacante. În schimb, previziunile privind cererea potențială oferă repere de analiză pentru evoluția structurii cererii pe sectoare de activitate, ocupații, niveluri de calificare, domenii de pregătire profesională. Pentru estimarea cererii potențiale s-a utilizat o tehnică de modelare econometrică.

A fost estimată și **cererea înlocuită** (definită ca număr de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor și a altor pierderi naturale pentru orizontul de prognoză). Este de menționat că cererea înlocuită este o variabilă intermediară, astfel încât valorile ei nu descriu decât evoluții ale unor structuri economice trecute. Mai mult, lipsa unor informații detaliate cu privire la structura pe vârste a populației ocupate a făcut ca estimarea să fie făcută pe grupe de vârstă și în ipoteze care induc un anumit grad de eroare al estimării. Prin urmare, aceste estimări trebuie privite cu rezerve.

Utilizând cele două variabile (cererea potențială și cererea înlocuită) s-a estimat **cererea agregată** de forță de muncă pentru anul 2013 și s-a extins prognoza pentru orizontul 2020.

Analizând informațiile cu privire la dinamica cererii potențiale (măsura creării sau distrugerii de locuri de muncă în viitor) și a cererii înlocuite s-au estimat **locurile de muncă disponibile**, în ipotezele de calcul al celor două variabile. Acest indicator poate lua valori pozitive dacă există cerere potențială sau dacă aceasta indică distrugere de locuri de muncă dar nivelul cererii înlocuite este mai mare decât distrugerea de locuri de muncă.

Modelul econometric macroeconomic utilizat pentru estimarea cererii de forță de muncă la nivel național a utilizat serii de date de la Institutul Național de Statistică, pentru perioada 2000-2008 privind:

- populația ocupată în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea investițiilor brute în bunuri corporale în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea adăugată brută în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea costului mediu lunar al salariaților în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată în trei tipuri de scenarii:

❖ **Scenariul MODERAT** a fost construit pe baza următoarelor ipoteze:

- evoluția valorii adăugate brute (VAB) conform prognozelor Comisiei Naționale de Prognoză (Prognoza de primăvară 2011) pentru perioada 2011-2013
- pentru perioada 2014 - 2020 s-a presupus următoarea evoluție a **valorii adăugate brute**: un ritm anual de creștere în industrie de 1,0325, un ritm de 1,0305 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1,0165 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 - 2012). S-a considerat că în cadrul fiecărei ramuri, diviziunile componente urmează evoluția ramurii. S-a optat pentru alegerea pentru perioada 2014-2020 a unor ritmuri de creștere a VAB inferioare anului 2013 deoarece s-a dorit luarea în considerare a prezumtivei crize economice pe care specialiștii o previzionează după anul 2013.

- pentru evoluția **Costului forței de muncă** pentru anii 2009 și 2010 s-a ținut cont de valorile reale publicate de Institutul Național de Statistică, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere constant și egal cu 1,015.
- pentru evoluția **Investițiilor brute** s-a pornit de la ritmul de scădere anual pentru 2009 (0,76) pe total industrie calculat din datele de la INS - tempo online. În lipsa altor informații s-a considerat că această scădere a fost înregistrată identic la nivelul fiecărei diviziuni CAEN. Pentru perioada 2010 - 2020 s-a estimat trendul liniar al variabilei pe baza datelor observate pe întreaga perioadă de analiză.

❖ **Scenariul OPTIMIST** a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1,1 față de 2009 în industrie, un ritm de scădere de 0,9 față de 2009 în construcții, în timp ce în servicii se menține constantă pe perioada 2010-2011. Pentru perioada 2012- 2013 se mențin evoluțiile prognozate de Comisia Națională de Prognoză, în timp ce pentru perioada 2014- 2020 s-a considerat un ritm anual de creștere în industrie de 1,036, un ritm de 1,044 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1.032 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 - 2013).
- **Investițiile brute** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1,15 față de 2009. Pentru perioada 2011- 2020 s-a estimat apoi trendul liniar al variabilei.

❖ **Scenariul PESIMIST** a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în perioada 2014 - 2020 se menține la nivelul prognozat pentru anul 2011. De asemenea, s-a ținut cont și de rezultatele anchetei în firme, conform cărora peste jumătate dintre cei intervievați sunt de părere că România nu își va reveni din criza economică până în anul 2013.
- **Costul forței de muncă** în 2010 își menține ritmul de creștere pe care l-a avut în 2009 comparativ cu 2008, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere de 1,015 constant.

A fost prognozată separat și evoluția celor 18 diviziuni CAEN (Rev.1) ce au fost excluse din modelul econometric din cauza lipsei de date. Pentru acestea s-a emis ipoteza conform căreia evoluția populației ocupate din cadrul lor își menține trendul observabil pentru perioada 2000- 2008.

În final, s-a corectat modelul cu eroarea obținută din predicția populației ocupate totale la nivel național pentru anii 2009 și 2010 (engl. *nowcast*) cu valorile reale (erorile au fost de aprox. 1-2%).

Rezultatele proiecțiilor

Proiecția cererii de forță de muncă la nivel național

La nivel național, proiecția **cererii potențiale** de muncă (determinată pe baza modelelor econometrice de tip panel) pentru scenariul moderat și cel optimist tendințele de evoluție pe orizontul de prognoză sunt staționare, astfel că la orizontul anului 2020 cererea potențială se previzionează a fi cu 1% mai mare decât în 2010 în ipoteza scenariului moderat și cu 0,2% în ipoteza scenariului optimist, în timp ce pentru scenariul pesimist cererea potențială se previzionează a fi cu 5% mai mică în 2020 față de 2010.

Pentru **cererea înlocuită** de forță de muncă tendințele la nivel național sunt de creștere în ipotezele scenariului optimist și staționare în ipotezele scenariului moderat și ale celui pesimist.

Proiecțiile **locurilor de muncă disponibile** la nivel național (determinate prin însumarea valorilor care reprezintă modificarea cererii potențiale față de anul anterior cu volumul cererii înlocuite) estimează o evoluție staționară pe întreg intervalul de prognoză în scenariul moderat, iar în scenariul pesimist o tendință de scădere până la valori negative semnificând desființare de locuri de muncă. Nici în ipotezele scenariului optimist, la nivel național nu se previzionează locuri de muncă disponibile în creștere decât după anul 2014.

Proiecțiile privind cererea potențială de forță de muncă pe activități economice (la nivel de secțiune CAEN Rev1) se referă la cererea relevantă pentru IPT. La nivel național, dintre activitățile economice pentru care se previzionează scăderi semnificative ale cererii potențiale de forță de muncă, în ipotezele scenariului moderat, se evidențiază: *agricultura, silvicultura și piscicultura*, precum și *administrația publică și apărarea, în care se estimează scăderi pe întreg intervalul de prognoză până în 2020*. Creșteri pe tot parcursul intervalului de prognoză se estimează în *comerț*, precum și în *intermedieri financiare*. Scăderi în perioada 2009-2013, urmate de creșteri între 2014 și 2020 se previzionează în sectoarele *industrie extractivă, industrie prelucrătoare, construcții și în transport, depozitare și comunicații*.

Tabelul 5.9. Proiecția cererii potențiale de forță de muncă, în ipotezele scenariului moderat, pe activități economice (persoane)

Activități economice	2009	2011	2013	2015	2017	2020
Agricultura, silvicultura si piscicultura	2.596.683	2.456.539	2.296.622	2.156.965	2.104.751	2.056.431
Industria extractiva	106.640	105.596	103.212	111.650	113.248	115.568
Industria prelucratoare	2.033.790	2.066.304	2.055.425	2.176.045	2.215.992	2.274.896
Energie electrica si termica, gaze si apa	170.392	169.055	165.055	175.101	176.689	179.033
Constructii	646.708	629.588	639.096	663.272	676.872	696.756
Comert	1.084.111	1.132.885	1.174.337	1.181.751	1.224.847	1.289.364
Hoteluri si restaurante	140.694	136.915	135.347	144.352	145.428	146.841
Transport, depozitare si comunicatii	511.056	505.038	502.483	525.423	529.654	535.465
Intermedieri financiare	100.425	105.948	110.707	110.817	115.384	122.234
Tranzactii imobiliare, inchirieri si activitati de servicii	205.857	201.690	198.556	212.674	214.494	216.919
Administratie publica si aparare	488.100	484.852	476.943	450.153	442.563	431.177
Invatamant	482.666	482.168	489.018	498.967	505.826	515.443
Sanatate si asistenta sociala	430.980	428.301	433.069	442.795	448.607	456.721
Celelalte activitati ale economiei nationale	245.450	256.185	264.871	271.159	281.573	297.117
Total	9.243.551	9.161.064	9.044.743	9.121.124	9.195.928	9.333.965

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS - Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

Pe **grupe ocupaționale**, cererea potențială prognozată la nivel național, în ipotezele scenariilor moderat și optimist, descrie configurații ocupaționale orientate către *Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați, Alte ocupații asimilate tehnicienilor și Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse*. În schimb, în ipotezele scenariului pesimist, nu se previzionează locuri de muncă disponibile pentru nici o sub-grupă ocupațională.

Evoluția cererii de formare profesională pe domenii de pregătire ale învățământului profesional și tehnic este estimată prin raportarea la distribuția cererii de forță de muncă într-o structură matriceală, realizată ca intersecție dintre structura pe grupe ocupații și structura pe activități CAEN. Calcularea proiecției cererii potențiale la intersecția COR și CAEN - în lipsa unor date valide cu privire la probabilitatea angajării într-o ocupație după finalizarea studiilor dintr-un anumit domeniu - permite o evaluare prin metode analitice a distribuției pe domenii de pregătire profesională a cererii potențiale de forță de muncă. Studiul menționează că pentru ocupațiile din subgrupa agricultori și lucrători calificați în agricultură, s-a luat în considerare numai populația salariată nu și alte categorii ale populației

ocupate în această activitate (ca de exemplu lucrători familiari neremunerați). Prin această corecție s-a dorit să se evite inducerea unor concluzii eronate bazate pe o falsă cerere de înlocuire. Pe de altă parte, nu trebuie neglijat potențialul acestui sector, care reclamă ca o parte din forța de muncă îmbătrânită care se va retrage din agricultura de subzistență să fie înlocuită de tineri fermieri pregătiți pentru o agricultură competitivă. Deoarece datele avute la dispoziție au permis realizarea proiecțiilor doar în intersecția subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN Rev2, pentru a detalia industria prelucrătoare pe diviziuni s-a utilizat structura pe ocupații și activități economice din Recensământul din anul 2002. Presupunând că structura populației ocupate pe diviziuni în cadrul industriei prelucrătoare nu s-a modificat de la data ultimului recensământ, s-a aplicat această structură la rezultatele proiecției cererii de forță de muncă pe subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN. Autorii studiului subliniază caracterul informativ al estimărilor deoarece acestea s-au bazat pe informații statistice incomplete și pe ipoteza că au avut loc alocări ale forței de muncă (și se va respecta înclinația și în viitor) strict în domeniul de activitate și în ocupația în care se face pregătirea.

Structura cererii potențiale de forță de muncă în ipotezele scenariului moderat, la nivel național în funcție de domeniile de formare ale IPT este prezentată în tabelul de mai jos, în evoluție prognozată la orizontul anilor 2017-2020. Domeniul *Mecanică* concentrează în jur de un sfert din cererea potențială de forță de muncă, iar importanța acestuia pare să crească la orizontul 2020, la fel ca și domeniile *Comerț* și *Economic* care totalizează peste 25% din cererea potențială relevantă pentru IPT. Și domeniile *Electric*, *Electromecanică* și *Electronică automatizări* cresc ca și pondere în cererea potențială relevantă pentru absolvenții de IPT, însă ponderea lor se situează la nivele relativ reduse. Cererea potențială pentru absolvenții domeniilor *Fabricarea produselor din lemn* și *Industrie alimentară* este în scădere la orizontul 2020, la nivel național.

Tabelul 5.10. Prognoza structurii cererii potențiale, în scenariul moderat, pe domenii de formare profesională din IPT, la nivel național în perspectiva 2017-2020

Domenii de formare	%
Agricultură	3,9
Chimie industrială	1,3
Construcții instalații și lucrări publice	8,2
Comerț	12,6
Economic	14,5
Electric	5,3
Electromecanică	3,6
Electronică automatizări	4,2
Fabricarea produselor din lemn	1,4
Industrie alimentară	0,8
Industrie textilă și pielărie	9,0
Materiale de construcții	1,3
Mecanică	24,1
Turism și alimentație	7,8
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,2

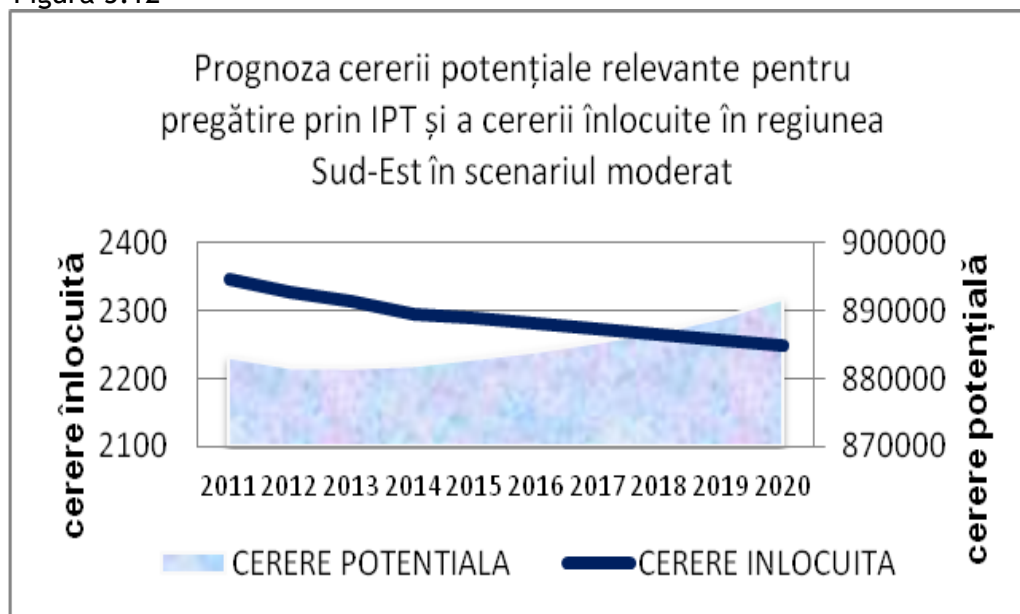
Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

Proiecția cererii de forță de muncă la nivelul Regiunii Sud Est

Proiecțiile obținute pe baza scenariului moderat prezintă un trend ușor ascendent, ritmuri anuale de creștere pozitive înregistrându-se începând cu anul 2014. Astfel proiecția cererii potențiale pentru anul 2020 o depășește pe cea din 2011 cu aproximativ 1%. Proiecțiile scenariilor optimist și pesimist urmează aceeași tendință de reducere a cererii potențiale, dar din motive diferite: în scenariul pesimist ca urmare a păstrării tendinței etapei anterioare celei de prognoză, în cel optimist ca urmare a ipotezei modificărilor structurale care impun o reducere a greutății specifice a ocupării din agricultură.

Proiecțiile în cazul **scenariului moderat** pun în evidență creșteri ale cererii potențiale cu 1% în întreg intervalul de proiecție și scăderi ale cererii înlocuite mai accentuate din anul 2014, astfel încât la nivelul anului 2020 aceasta va fi cu circa 4,1% mai mică decât în anul 2011.

Figura 5.12

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

În regiunea Sud - Est, în ipoteza scenariului moderat, scăderi în ceea ce privește cererea potențială pentru forță de muncă sunt previzionate în sectoarele *agricultură, industria extractivă, , tranzacții imobiliare, intermediari financiare, administrație publică*. Cererea potențială pentru forță de muncă ar înregistra creșteri în *industria prelucrătoare* și în *comerț*, iar după 2011 în *construcții, sănătate și asistență socială* și în activitățile din învățământ. După 2013 se profilează creșteri și în sectorul *energie electrică și termică, apă și gaze*.

Tabelul 5.11. Proiecția cererii potențiale de forță de muncă pentru regiunea Sud - Est, în ipotezele scenariului moderat, pe activități economice (persoane)

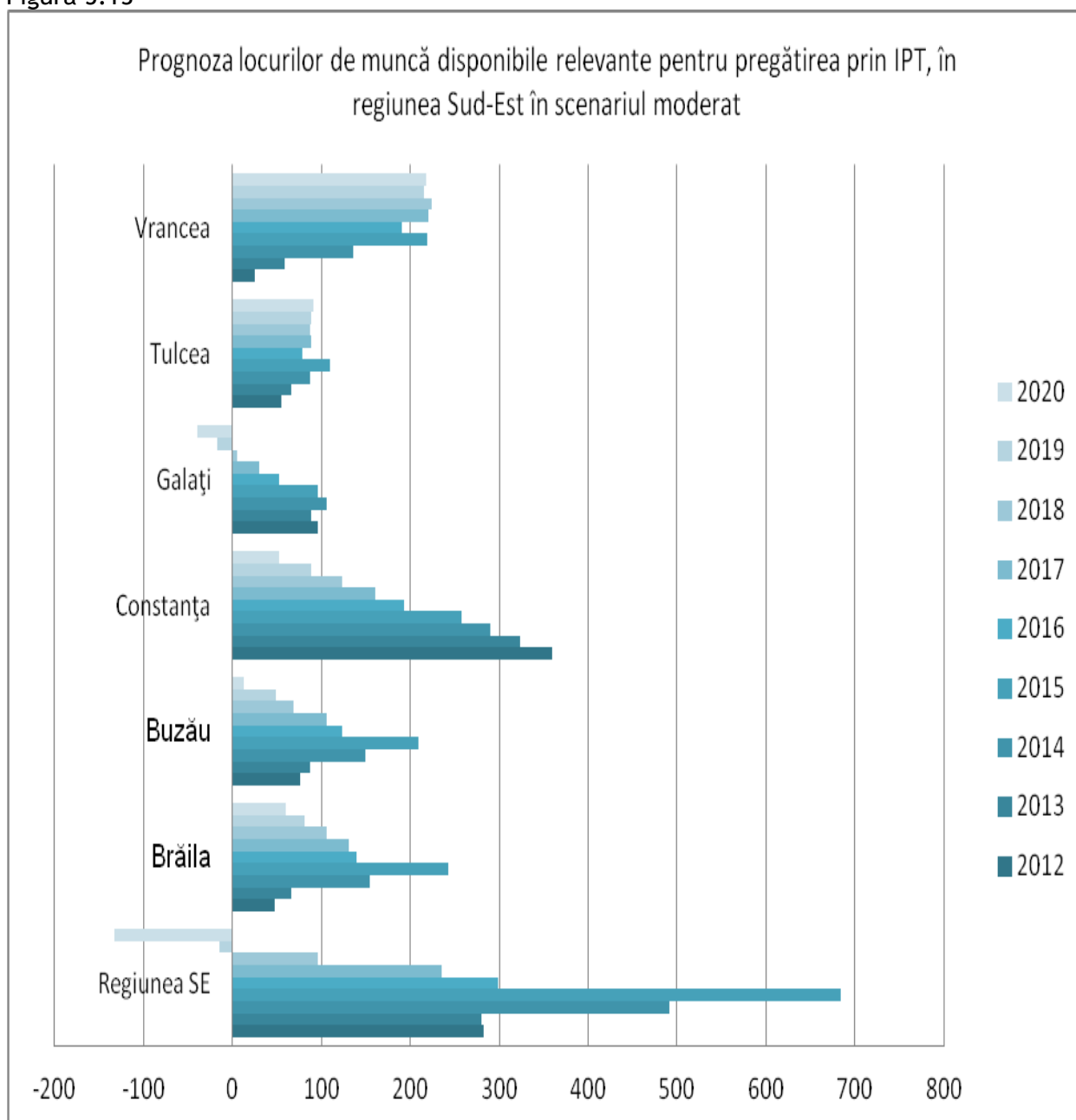
SUD-EST	2009	2011	2013	2015	2017	2020
Agricultura, silvicultura si piscicultura	335.529	317.864	294.631	300.865	280.103	274.841
Industria extractiva	6.070	4.833	3.529	4.527	4.561	4.689
Industria prelucrătoare	252.004	264.927	272.718	283.421	290.641	300.531
Energie electrica si termica, gaze si apa	20.728	20.491	19.942	21.581	21.991	22.692
Construcții	87.924	86.720	89.169	93.907	97.168	102.113
Comerț	128.283	130.700	131.409	130.779	132.455	134.619
Hoteluri si restaurante	20.571	19.625	19.010	19.925	19.699	19.336
Transport, depozitare si comunicații	76.419	73.621	71.230	73.730	73.651	74.174
Intermedieri financiare	8.169	7.634	6.991	7.025	7.044	7.272
Tranzacții imobiliare, închirieri si activități de servicii	19.483	18.578	17.816	18.865	18.737	18.545
Administrație publica si apărare	72.287	71.508	70.048	65.868	64.502	62.471
Învățământ	55.126	53.285	53.733	55.840	55.946	56.542
Sănătate si asistenta sociala	48.164	47.072	48.295	50.688	51.066	55.006
Celelalte activități ale economiei naționale	28.491	31.030	33.514	33.755	35.215	37.272
Total	1.159.249	1.147.887	1.132.037	1.620.775	1.512.779	1.170.103

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

Previziunile obținute în cadrul **scenariului moderat** la nivelul regiunii Sud-Est estimează o creștere a numărului de locuri de muncă disponibile în regiunea Sud Est în prima jumătate a intervalului de prognoză, urmată din 2016 de o reducere a numărului acestora.

Se previzionează locuri de muncă disponibile pe tot parcursul intervalului de prognoză în toate județele, cu excepția județului Galați în care spre sfârșitul intervalului de prognoză se previzionează valori negative (pierderi de locuri de muncă). Tendințe de evoluție diferite de cele ale regiunii se manifestă în județul Constanța unde pe fondul existenței locurilor de muncă disponibile se estimează un proces de reducere permanentă a numărului acestora pe intervalul de prognoză și în județul Vrancea în care are loc o evoluție crescătoare a locurilor de muncă disponibile.

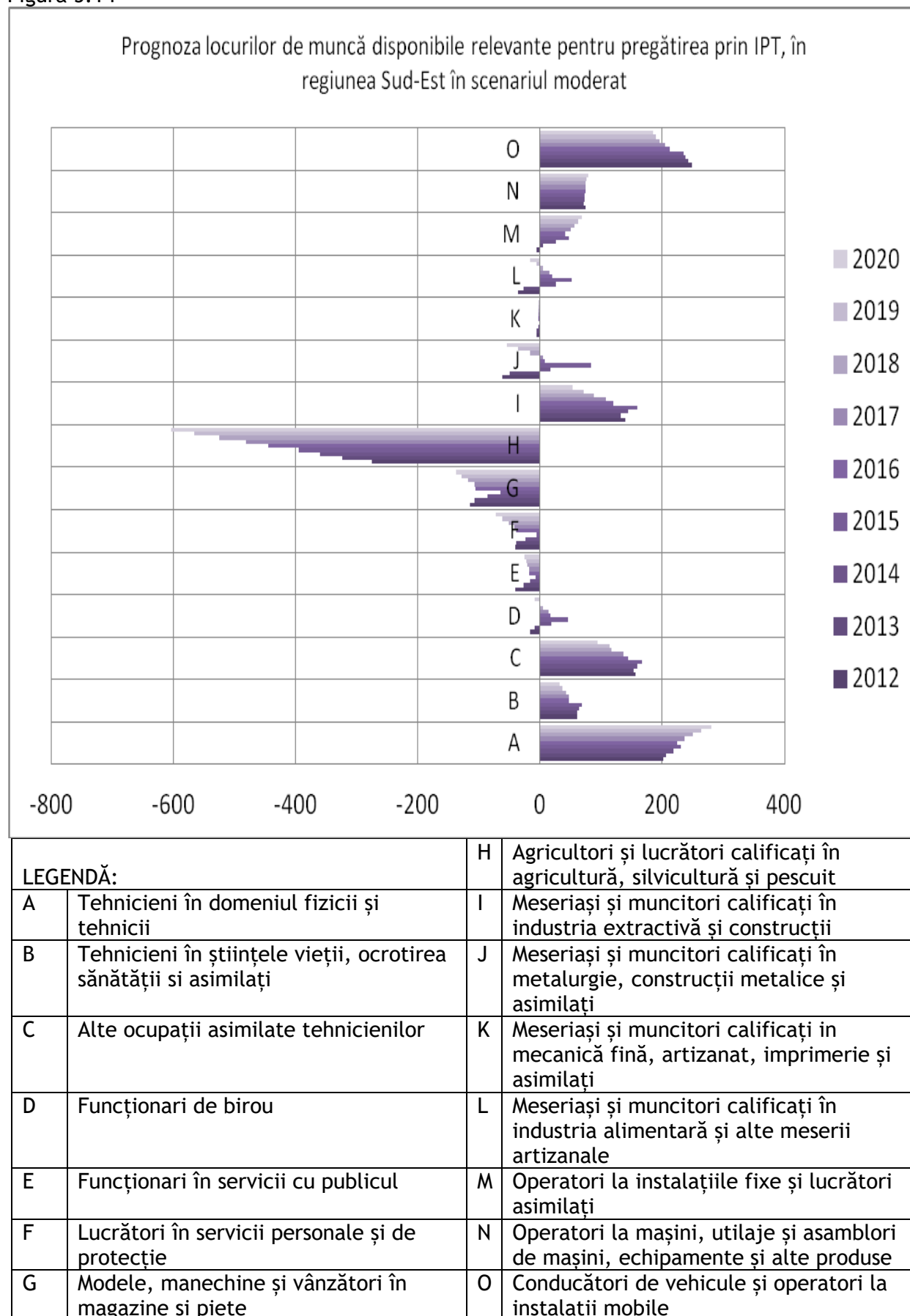
Figura 5.13

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

În scenariul moderat, grupele ocupaționale pentru care se previzionează ușoare creșteri ale locurilor de muncă disponibile ar fi *Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii, Operatori la instalațiile fixe și lucrători asimilați*. Se menține aproximativ constant numărul de locuri de muncă disponibile destinate *Operatorilor la mașini, utilaje și asamblorilor de mașini, echipamente și alte produse*. Evoluții care conduc spre valori negative care sugerează pierderi de locuri de muncă în economia regiunii par să afecteze grupele *Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Modele, manechine și vânzători în magazine și piețe, Lucrători în servicii personale și de protecție, Funcționari în servicii cu publicul*. Pentru celelalte grupele ocupaționale se profilează locuri de muncă disponibile în cea mai mare parte a intervalului de prognoză, în tendință descrescătoare însă.

Figura 5.14

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

Tabelul 5.12. Structura cererii potențiale, pe domenii de formare ale IPT, în ipoteza scenariului moderat, în regiunea Sud - Est în perspectiva 2017-2020

Domenii de formare	%
Agricultură	4,6
Chimie industrială	0,8
Construcții instalații și lucrări publice	8,2
Comerț	11,9
Economic	11,9
Electric	6,7
Electromecanică	3,9
Electronică automatizări	4,2
Fabricarea produselor din lemn	0,7
Industrie alimentară	1,0
Industrie textilă și pielărie	8,1
Materiale de construcții	1,0
Mecanică	28,6
Turism și alimentație	6,7
Resurse naturale și protecția mediului	1,5
Tehnici poligrafice	0,1
Total	100,0

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

Ponderea estimată pe baza datelor furnizate de studiul previzional cu privire la proiecția locurilor de muncă disponibile la nivelul regiunii Sud - Est în perspectiva anului 2020 (în scenariul moderat) de circa 2/3 pentru ocupațiile relevante pentru nivel 2 și 3 de calificare oferit prin învățământul liceal tehnologic și profesional este confirmată și de rezultatele anchetei în firme.

5.7.3. Anchete în firme

Ancheta în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt reprezintă componenta „Investigații de teren în rândul angajatorilor” a „Studiului previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013” realizat de Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) - partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”. Culegerea datelor a fost realizată de Centrul de Sociologie Urbană și Regională (CURS) în perioada 14 august - 14 septembrie 2011. Ancheta de teren în rândul angajatorilor s-a realizat prin interviuri „față în față” pe baza unui chestionar aplicat pe un eșantion regional de 484 firme, reprezentativ la nivel regional, în perioada 14 august - 14 septembrie 2011. Marja de eroare a eșantionului este de $\pm 4.37\%$ la un nivel de încredere de 95%.

Obiectivele anchetei în firme au fost următoarele:

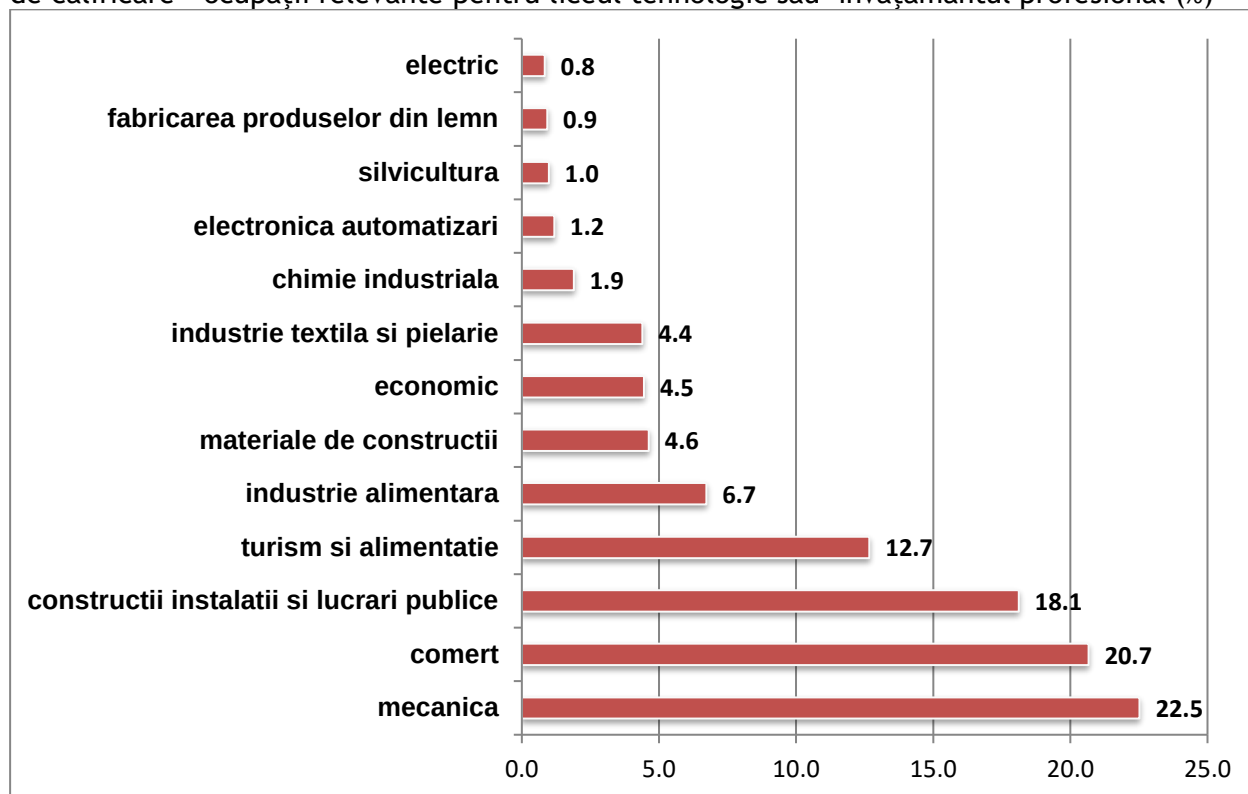
- Investigarea cererii de forță de muncă pentru absolvenți de învățământ profesional și tehnic pe termen scurt.
- Investigarea gradului de satisfacție a angajatorilor față de nivelul de pregătire profesională a absolvenților de învățământ profesional și tehnic.

Principalele rezultate obținute din prelucrarea informațiilor obținute din ancheta de teren pentru Regiunea Sud Est sunt următoarele:

- În anul 2009, toate județele din regiunea Sud - Est s-au confruntat cu pierderi la nivelul efectivului de salariați, înregistrându-se pe total eșantion regional, o scădere de 6,4%. În anul următor, volumul salariaților a continuat să scadă, afectând de asemenea toate județele, scăderea totală fiind de 5,2% la nivel regional. În primele opt luni ale anului 2011, evoluția efectivului de salariați pare a se stabiliza, scăderea la nivel regional fiind doar de 0,1% față de anul 2010; s-au înregistrat creșteri ale numărului de salariați în județele Tulcea, Buzău și Galați. La nivel sectorial, firmele din tranzacții imobiliare, hoteluri și restaurante, activități profesionale, științifice și tehnice, sănătate și asistență socială și industrie prelucrătoare au fost cele mai afectate de declinul numărului de salariați în perioada 2009-2011.
- La nivel regional, la momentul anchetei, 2,5% din totalul locurilor de muncă existente în firmele investigate erau vacante, valoarea ratei locurilor de muncă vacante fiind semnificativ peste media națională. Rata locurilor de muncă vacante era semnificativ mai mare decât media regională în județele Tulcea și Buzău, precum și în sectoarele învățământ, intermediari financiare și asigurări, industrie extractivă și industrie prelucrătoare. Pe de altă parte, tranzacțiile imobiliare și activitățile profesionale, științifice și tehnice au reprezentat practic zone "închise" pentru angajare, înregistrând rate nule ale locurilor de muncă vacante. Rata locurilor de muncă vacante atinge cele mai înalte nivele pentru grupa ocupațională muncitori din agricultură și pescuit (5,3%), urmată, cu nivele tot peste media regională de muncitori calificați (3,9%), funcționari (3,4%), tehnicieni (2,8%) și lucrători în servicii (2,7%).
- La nivel regional, din punctul de vedere a domeniului de calificare relevant pentru pregătirea prin liceu tehnologic și învățământ profesional, la momentul anchetei, cea mai semnificativă cerere de forță de muncă se adresează domeniilor construcții, instalații și lucrări publice (22,1%), mecanică (17,0%) și turism și alimentație (15,8%), urmate la distanță de domeniile comerț (9,6%), industrie textilă și pielărie (7,6%), industrie alimentară (6,8%) și economic (5,3%). În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, cele mai multe locuri de muncă vacante se adresează domeniilor protecția mediului (45,4%), sănătate și asistență pedagogică (22,0%) și informatică (21,6%). În medie, locurile de muncă vacante la momentul anchetei erau neocupate de circa 3,53 luni.
- Rezultatele analizei indică o evoluție diferențiată a numărului de locuri de muncă la orizontul 6 luni, respectiv 12 luni în funcție de clasele de mărime ale firmelor investigate: firmele micro și mici estimează o evoluție pozitivă (creșteri-scăderi) a numărului de locuri de muncă atât la orizontul următoarelor 6 luni cât și la orizontul următoarelor 12 luni; în vreme ce firmele mari estimează o evoluție negativă atât la 6 luni, cât și la 12 luni. La orizontul următoarelor 12 luni din cele șase județe ale regiunii, cinci estimează creșteri ale efectivului de salariați, județul Galați fiind singurul care estimează reduceri ale efectivului de personal. La același orizont de timp, în profil sectorial remarcăm că cele mai dinamice firme se estimează a fi cele din intermediari financiare și asigurări, tranzacții imobiliare, activități de servicii administrative și servicii suport și industrie prelucrătoare. Cele mai pesimiste cu privire la evoluțiile efectivului de salariați pe termen scurt (12 luni) sunt firmele din informații și comunicații, sănătate și asistență socială, distribuția apei și salubritate, construcții și transport și depozitare care estimează scăderi ale efectivului de personal.
- Comparând structura numărului curent de locuri de muncă cu cea a locurilor de muncă estimate a exista în firmele investigate peste 12 luni, se constată că întreprinderile din regiunea de dezvoltare Sud - Est anticipează o creștere a ponderii ocupațiilor din GO 4 (funcționari) și GO 5 (lucrători în servicii), dar și creșteri ușoare pentru GO 9 (muncitori necalificați) și GO 6 (muncitori în agricultură și pescuit).
- Din punctul de vedere al domeniilor de calificare relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional, la nivel regional, cea mai ridicată cerere de forță de muncă la orizontul următoarelor 12 luni se adresează domeniilor mecanică (22,5%), comerț

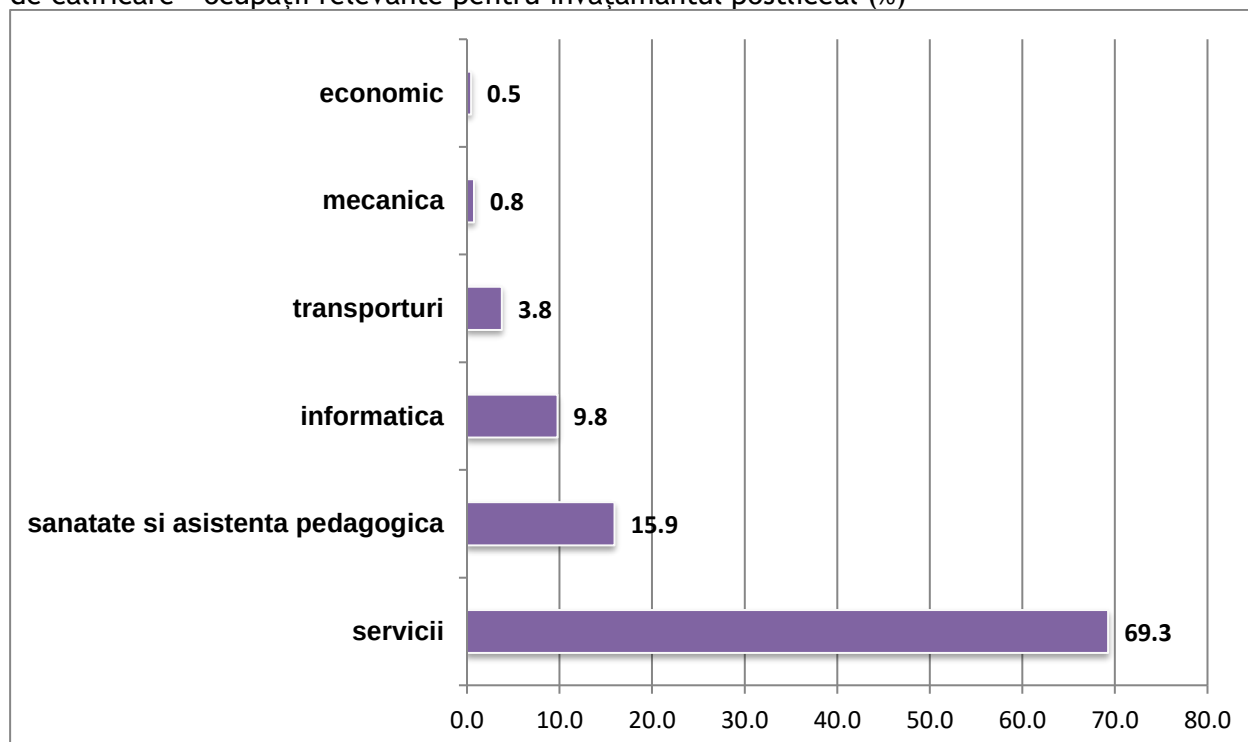
- (20,7%), construcții, instalații și lucrări publice (18,1%) și turism și alimentație (12,7%). În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, cea mai ridicată cerere de forță de muncă se adresează domeniilor servicii (69,3%), sănătate și asistență pedagogică (15,9%) și informatică (9,8%).
- Pe fondul unei perioade în care firmele au manifestat prudență sporită în acțiunile de recrutare și angajare, doar 13% dintre firmele investigate au angajat tineri absolvenți ai promoției 2010. Firmele însă au avut tendința de a recruta în mai mare măsură absolvenți de învățământ profesional și absolvenți de liceu tehnologic. Peste 70% dintre acestea s-au declarat a fi mulțumite și foarte mulțumite de nivelul de calificare al absolvenților. Absolvenții de învățământ postliceal și profesional sunt caracterizați de cele mai ridicate nivele de mulțumire. Gradul cel mai ridicat de nemulțumire caracterizează absolvenții de liceu tehnologic și absolvenții fără calificare (învățământ gimnazial, primar).
 - Din punctul de vedere al domeniului de calificare specific liceului tehnologic, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenți ai promoției 2010 necesitau calificări din comerț (34,4%), construcții, instalații și lucrări publice (18,5%), turism și alimentație (12,8%) și mecanică (12,1%). În ceea ce privește domeniile de calificare specifice școlilor postliceale, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenți ai promoției 2010 necesitau calificări din servicii (54,1%) și sănătate și asistență pedagogică (34,5%).
 - Una dintre cele mai importante dimensiuni ale cererii de calificări este *structura acesteia pe domenii de formare profesională*. 21,5% dintre locurile de muncă pentru care se estimează că va exista cerere la orizontul următoarelor 12 luni sunt *"lipsite de relevanță"* pentru ÎPT, cu alte cuvinte, fie necesită un nivel de educație mai ridicat (3,8%), fie unul mai scăzut (17,7%). Marea majoritate a locurilor de muncă vacante sunt relevante pentru absolvenții de liceu tehnologic și învățământ profesional (62,1%), în vreme ce 16,4% sunt destinate absolvenților de școli postliceale.
 - La nivel regional, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele estimează că vor crește cererea la orizontul următoarelor 12 luni și care necesită calificări relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional aparțin domeniilor *mecanică* (22,5%), *comerț* (20,7%), *construcții, instalații și lucrări publice* (18,1%) și *turism și alimentație* (12,7%), urmate de *industrie alimentară* (6,7%), *materiale de construcții* (4,6%), *economic* (4,5%) și *industrie textilă și pielărie* (4,4%).
 - La nivel regional, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele estimează că vor crește cererea la orizontul următoarelor 12 luni și care necesită calificări specifice învățământului postliceal aparțin domeniilor *servicii* (69,3%), *sănătate și asistență pedagogică* (15,9%) și *informatică* (9,8%).
 - Rugați să evalueze nivelul lor de satisfacție față de calificarea profesională a tinerilor absolvenți ai promoției 2010 angajați, majoritatea angajatorilor se declară "mai degrabă mulțumiți" și "foarte mulțumiți" (74,4%).

Figura 5.15. Distribuția locurilor de muncă pentru care se estimează creșteri, după domeniul de calificare - ocupații relevante pentru liceul tehnologic sau învățământul profesional (%)

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

Figura 5.16 Distribuția locurilor de muncă pentru care se estimează creșteri, după domeniul de calificare - ocupații relevante pentru învățământul postliceal (%)

Sursa datelor: CNDIPT/INCSMPS, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

Concluzii din analiza populației active și a populației ocupate

În perioada 2002-2015 atât populația activă cât și populația ocupată a cunoscut o scădere semnificativă. Scăderea a fost mai accentuată în cazul populației feminine. Populația ocupată din mediul rural reprezintă în anul 2016 44,4% din totalul populației ocupate la nivelul regiunii.

Concluzii din analiza ratei de activitate și a ratei de ocupare

Rata de activitate și rata de ocupare au crescut în perioada 2008 - 2015. În 2016 atât rata de activitate cât și rata de ocupare au înregistrat scăderi față de anul anterior. Rata de activitate și rata de ocupare la nivelul regiunii se situează în anul 2016 peste media națională.

În cazul tinerilor (grupa de vârstă 15-24 ani) atât rata de activitate cât și rata de ocupare se situează sub media națională, sunt pe un trend de scădere și au valori foarte mici (27% rata de activitate și 19,2% rata de ocupare în 2016)

Se remarcă un fenomen îngrijorător în ceea ce privește valorile extrem de mici și în scădere ale ratei de activitate (18% în 2016) și ratei de ocupare (11,7% în 2016) a populației feminine din grupa de vârstă 15-24 ani.

Concluzii din analiza șomajului

Rata șomajului BIM la nivelul regiunii, deși în scădere în ultimii 2 ani, se menține în anul 2016 la valori mai ridicate decât media națională (7,9% la nivelul regiunii, față de 5,9% media națională).

Rata șomajului tinerilor (15-24 ani) are în 2016, la nivelul regiunii, valori îngrijorător de mari (28,9%, cu 8,3 puncte procentuale mai mare decât media națională). Populația feminină de la această categorie de vârstă înregistrează valori mai mari ale ratei șomajului decât populația masculină. De asemenea, populația din mediul urban de la această categorie de vârstă înregistrează valori mai mari ale ratei șomajului decât populația din mediul rural. Este de menționat faptul că rata șomajului în rândul populației feminine din grupa de vârstă 15-24 ani este cu 11 puncte procentuale peste valoarea ratei în rândul populației de sex masculin (36,2% pentru populația de sex feminin, față de 25,2% pentru populația de sex masculin, în anul 2016)

Ponderea șomerilor tineri din totalul șomerilor, după o scădere înregistrată în perioada 2008 - 2014, a înregistrat o creștere în perioada 2014-2016. În anul 2016, acest indicator se situează 3,4 puncte procentuale peste media națională (26,2% la nivelul regiunii față de 23,6% la nivel național).

Rata șomajului de lungă durată pentru tineri a avut în 2015, la nivelul Regiunii Sud - Est valoarea de 20,4%, valoare care plasează regiunea pe locul 2 între regiunile țării cu cele mai mari rate ale șomajului de lungă durată în rândul tinerilor.

Rata șomajului de lungă durată pentru tinerii din mediul urban a fost în 2015, la nivelul Regiunii Sud - Est cu 11,7 puncte procentuale peste rata șomajului de lungă durată pentru tinerii din mediul rural (27,9% în mediul urban, 16,2% în mediul rural). Populația tânără de sex feminin înregistrează o rată a șomajului de lungă durată mai mare decât populația de sex masculin. Este de remarcat faptul că pentru tineri rata șomajului de lungă durată a crescut semnificativ în perioada 2009-2015, de la 9,4% în 2009 la 20,4% în 2015. Creșterea ratei șomajului de lungă durată în rândul tinerilor s-a înregistrat la toate categoriile: populația de sex feminin și de sex masculin, populația din mediul urban și cea din mediul rural.

Concluzii din analiza structurii populației ocupate civile

Ierarhia sectoarelor economice din punct de vedere al ponderii populației ocupate civile pe sectoare în 2016 la nivel regional este : *serviciile 44,6%, agricultura 25,1%, industria 21%, construcțiile 9,3%.*

Serviciile

Deși ponderea populației ocupate civile din servicii la nivel regional a crescut în perioada 2008 - 2016, în ultimul an al perioadei analizate este cu aproape 3 puncte procentuale sub media națională. Ponderea ocupării în transporturi și depozitare, hoteluri și restaurante și în alte activități de servicii este ușor mai ridicată față de media națională. În restul activităților din sfera serviciilor ponderile ocupării în regiune sunt sub valorile la nivel național.

Agricultura

Agricultura a înregistrat o scădere a ponderii populației ocupate civile în perioada 2008-2016 (cu 5,6 puncte procentuale) dar se situează peste media națională. Disparitățile intraregionale în ceea ce privește populația ocupată civilă în agricultură sunt semnificative. Astfel ponderea populației ocupată în agricultură, în anul 2016, în județul Vrancea (34,3%) este mai mult decât dublul ponderii din județul Constanța (16,2%)

Industria

În perioada 2012 - 2016 industria a cunoscut o creștere continuă a ponderii populației civile ocupate cu 2,3 puncte procentuale (de la 18,7% în 2012 la 21% în 2016). Disparitățile intraregionale în ceea ce privește populația ocupată civilă în industrie sunt semnificative. Astfel ponderile populației civile ocupate în industrie în județul Brăila (22,8%) și în județul Buzău (24,9%) și Vrancea (22,7%) sunt superioare mediei regionale (21,1%), în timp ce restul județelor au ponderi sub media regională (18,2% Constanța, 19,7% Galați, 21,1% Tulcea)

Construcțiile

Ponderea populației ocupate civile în construcții la nivelul regiunii în 2016 (9,3%) este peste media națională (8,2%). În perioada 2012 - 2016 construcțiile au cunoscut o creștere continuă a ponderii populației civile ocupate cu 1,5 puncte procentuale (de la 7,8% în 2012 la 9,3% în 2016). Și în acest domeniu se înregistrează disparități intraregionale. Trei județe au ponderi peste media regională și peste media națională (Constanța, Galați, Brăila), celelalte trei (Buzău, Tulcea, Vrancea) situându-se sub media regională și națională.

Concluzii din analiza proiecției cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu

În scenariul moderat, grupele ocupaționale pentru care se previzionează ușoare creșteri ale locurilor de muncă disponibile ar fi *Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii, Operatori la instalațiile fixe și lucrători asimilați*. Se menține aproximativ constant numărul de locuri de muncă disponibile destinate *Operatorilor la mașini, utilaje și asamblorilor de mașini, echipamente și alte produse*. Evoluții care conduc spre valori negative care sugerează pierderi de locuri de muncă în economia regiunii par să afecteze grupele *Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Modele, manechine și vânzători în magazine și piețe, Lucrători în servicii personale și de protecție, Funcționari în servicii cu publicul*. Pentru celelalte grupele ocupaționale se profilează locuri de muncă disponibile în cea mai mare parte a intervalului de prognoză, în tendință descrescătoare însă.

Implicațiile pentru IPT

- **Rata ridicată a șomajului și mai ales șomajul ridicat al tinerilor și șomajul de lungă durată** - obligă sistemul de IPT la:
 - anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii
 - acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor
 - abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți
 - implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii.
 - parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților - prioritate permanentă a managementului școlar.

- **Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă** - în contrast cu nevoile de formare în creștere (pentru întreprinderi, salariați, șomeri), decurgând din mobilitatea ocupațională accentuată de procesele de restructurare a economiei, nevoile de actualizare și adecvare competențelor la cerințele în schimbare la locul de muncă, etc.
 - oferă școlilor oportunitatea unei implicări active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:
 - creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi
 - adecvarea calificării cu locul de muncă
 - reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii
 - recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală
- **Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă** - trebuie avute în vedere pentru:
 - Planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)
 - Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare
 - Planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în construcții, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.
- **Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban** - obligă la:
 - Măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural
 - Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate
 - Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social
- **Adaptarea ofertei de formare profesională inițială la nevoile anticipate ale pieței muncii corelată cu validarea periodică a datelor din studiile previzionale pe baza datelor curente din surse oficiale și administrative**

6. Învățământul profesional și tehnic din regiune

6.1. Indicatori de intrare în IPT

6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență⁴³

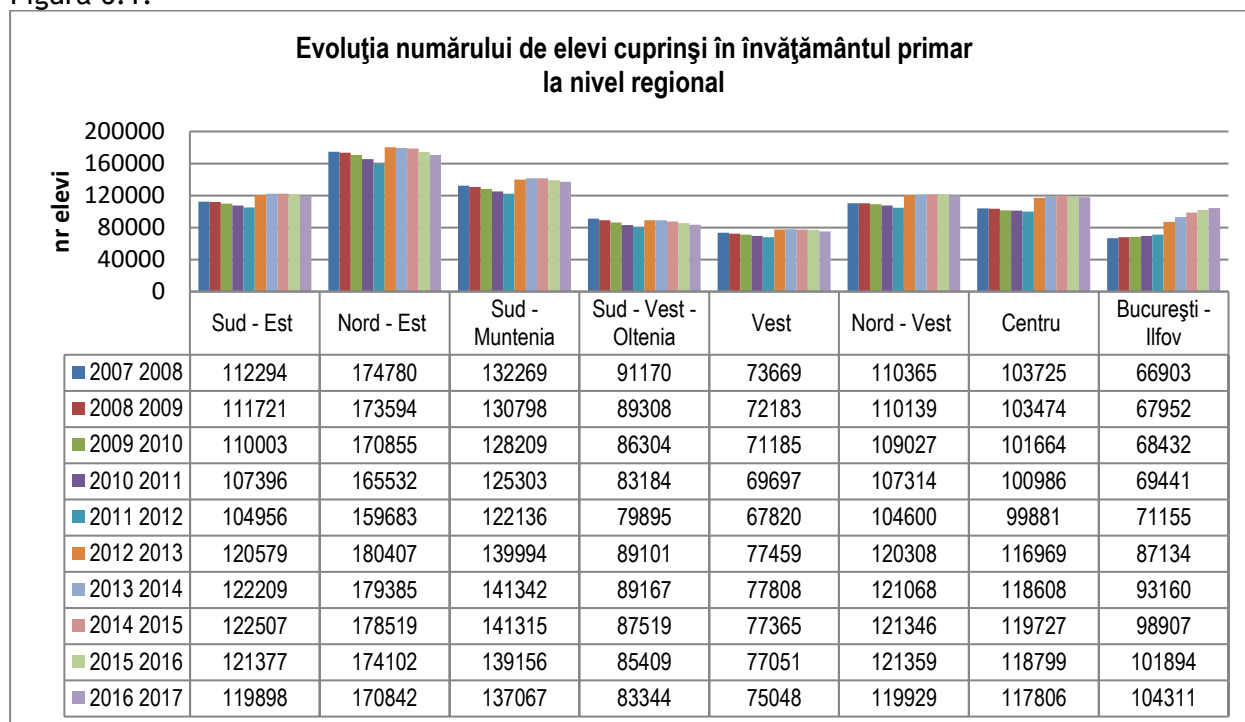
Învățământ primar

La învățământul primar populația școlară a crescut la nivelul Regiunii Sud Est în 2016-2017 față de anul școlar 2007-2008 cu 7604 elevi, ceea ce reprezintă o creștere de 6,8%. Pe întreaga perioadă analizată, cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017 evoluția populației școlare din învățământul primar a fost oscilantă la nivelul tuturor regiunilor țării.

Cu excepția Regiunilor Nord -Est și Sud Veste Oltenia, toate celelalte regiuni au înregistrat creșteri ale populației școlare din învățământul primar în perioada analizată.

Cea mai mare creștere a fost înregistrată în Regiunea București - Ilfov, creștere cu 37408 de elevi, ceea ce reprezintă o creștere cu aproape 56%.

Figura 6.1.

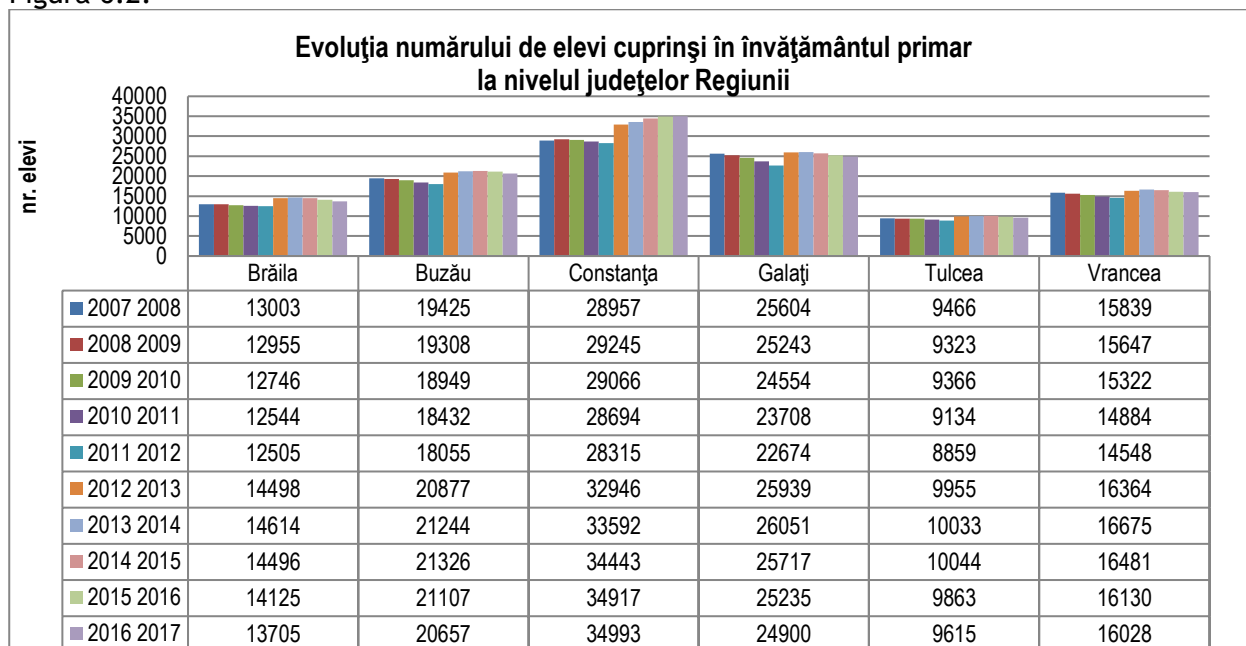
Sursa datelor: INS

La nivelul județelor Regiunii Sud -Est doar județul Galați a înregistrat o scădere a populației școlare din învățământul primar între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017 (scădere cu 704 elevi, 2,7%). Ce mai mare creștere în perioada analizată a fost înregistrată în județul Constanța (creștere cu 6036 elevi, creștere cu 20,8%).

Între județele Regiunii Sud - Est există semnificative disparități în ceea ce privește populația școlară, disparități care se înregistrează și la nivelul populației școlare din învățământul primar. Astfel, cel mai mare număr de elevi cuprinși în învățământul primar în anul școlar 2016-2017 s-au înregistrat în județul Constanța, 34993 elevi, iar cel mai mic număr în județul Tulcea, 9615 elevi.

⁴³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 Populația școlară (INS)” - [pentru vizualizare clic aici](#)

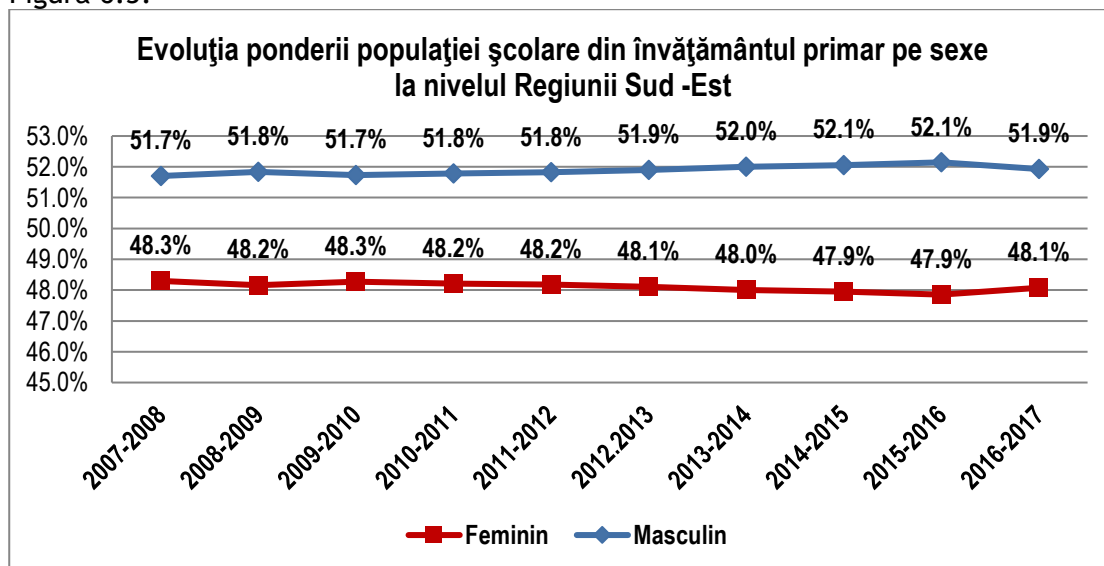
Figura 6.2.

Sursa datelor: INS

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud - Est se constată că populația de sex masculin este predominantă în învățământul primar în toată perioada analizată. În anul școlar 2016-2017, 51,9% dintre elevii din învățământul primar sunt de sex masculin, față de 48,1% cât reprezintă elevii de sex feminin. Fluctuațiile ponderilor populației școlare din învățământul primar în perioada analizată, la nivelul Regiunii Sud - Est sunt nesemnificative. Între județele regiunii, cea mai mică pondere a populației școlare de sex feminin în anul școlar 2016-2017, a fost în județul Tulcea, de 47,4% iar cea mai mare pondere în județul Galați, 48,8%.

Figura 6.3.

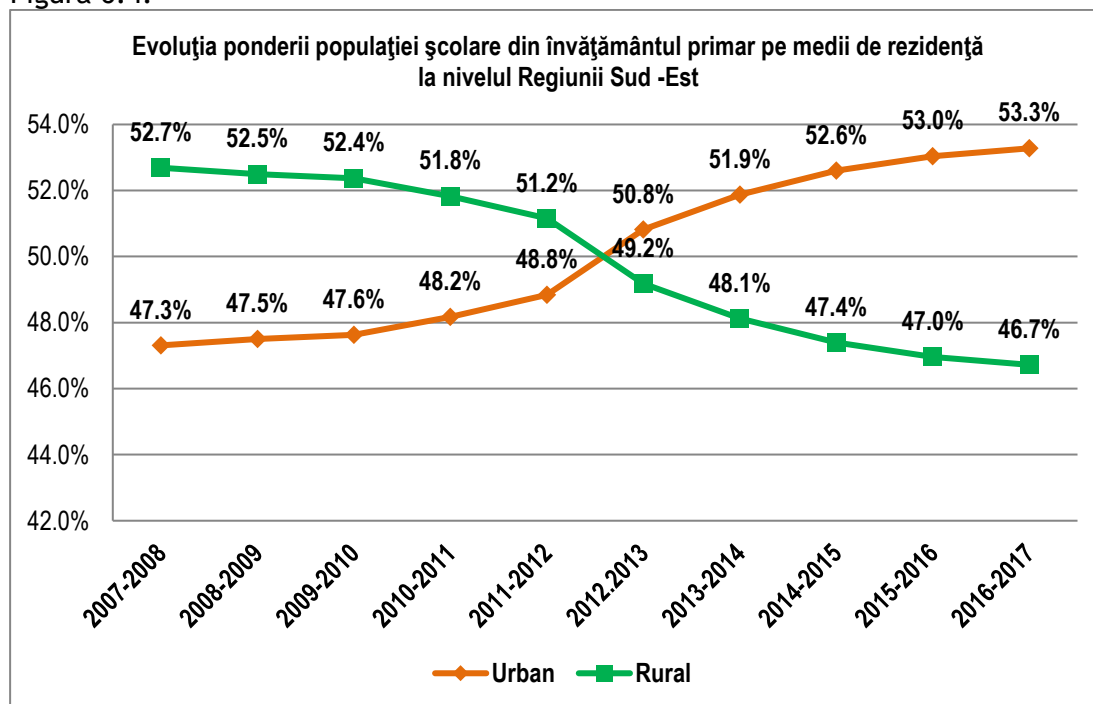
Sursa datelor: INS

Pe medii de rezidență (locația școlii), la nivelul Regiunii Sud - Est, în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017 s-a produs o inversare a ierarhiilor între mediul urban și mediul rural. Astfel, dacă în anul școlar 2007-2008, în mediul rural erau înscriși în învățământul primar 52,7% din totalul elevilor din acest ciclu de învățământ, în anul școlar 2016-2017, ponderea elevilor din mediul rural, din învățământul primar a fost sub 50%, de 46,7%. Scăderea cu 6 puncte procentuale a ponderii elevilor din mediul rural este cauzată de evoluția demografică, de migrația dinspre rural spre urban și de coagularea ofertei de

școlarizare în școli din mediul urban prin diminuarea ofertei din mediul rural în școli în care numărul elevilor era foarte mic și condițiile impuneau un învățământ simultan la clasele I-IV. În perioada analizată, în toate județele Regiunii Sud - Est s-au înregistrat scăderi ale ponderii populației școlare din învățământul primar din mediul rural

În ceea ce privește distribuția pe medii de rezidență, la nivelul județelor Regiunii sud -est se constată disparități majore. Astfel, cea mai mare pondere a populației școlare din învățământul primar în mediul rural, în anul școlar 2016-2017, a fost județul Vrancea, de 61,7% iar ce mai mică pondere în județul Constanța, de 34,9%

Figura 6.4.

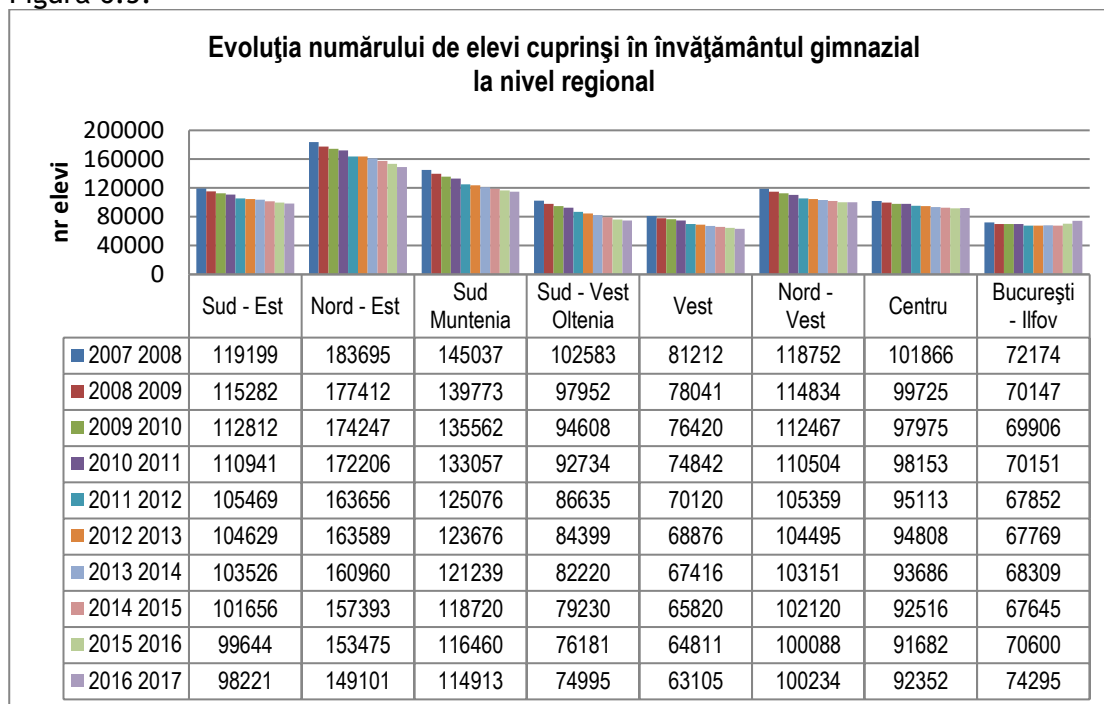
Sursa datelor: INS

Învățământ gimnazial

La învățământul gimnazial populația școlară a scăzut la nivelul Regiunii Sud Est în 2016-2017 față de anul școlar 2007-2008 cu 2530 elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 17.3%. Pe întreaga perioadă analizată, cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017 populației școlare din învățământul gimnazial a fost în scădere continuă la nivelul tuturor regiunilor țării, cu excepția Regiunii București - Ilfov unde s-a înregistrat o ușoară creștere.

În valori absolute, cea mai mare scădere a populației școlare din învățământul gimnazial din perioada analizată a fost înregistrată în Regiunea Nord - Est, scădere cu 34594 de elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 18,8%. Ca ponderi, cea mai mare scădere a populației școlare din învățământul gimnazial din perioada analizată a fost înregistrată în Sud - Vest Oltenia, scădere cu 26.9% în anul școlar 2016-2017 față de anul școlar 2007-2008.

Figura 6.5.

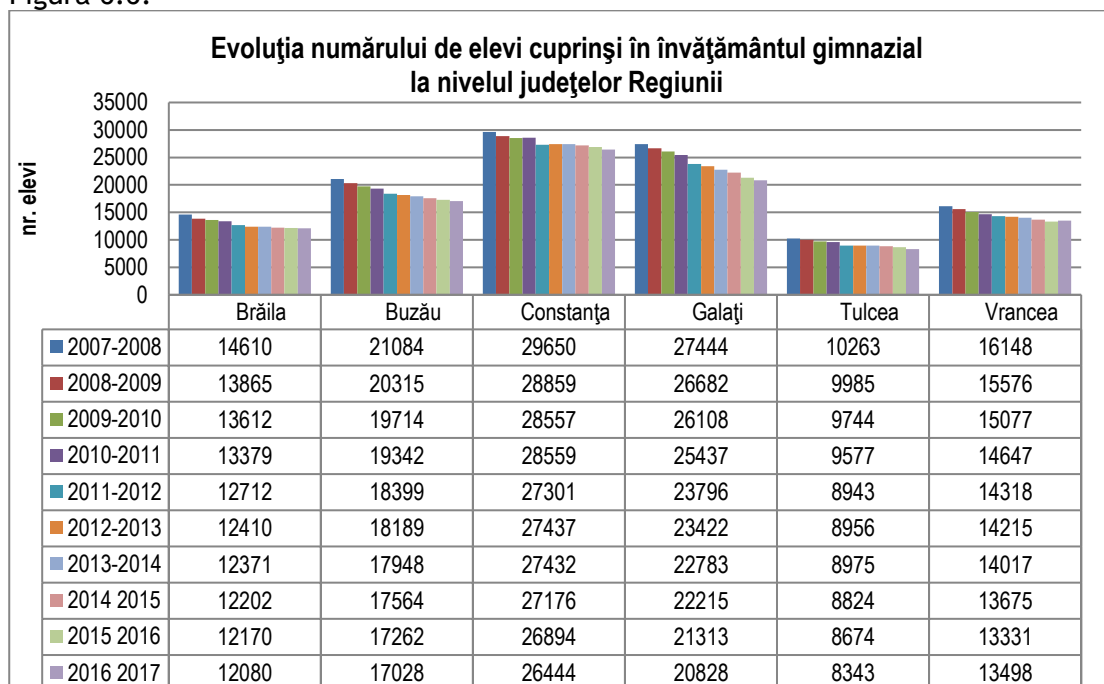

Sursa datelor: INS

Toate județele Regiunii Sud -Est au înregistrat o scădere a populației școlare din învățământul gimnazial între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017.Ce mai mare scădere s-a înregistrat în județul Galați, de 6616 elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 24,1%.

Între județele Regiunii Sud - Est există semnificative disparități în ceea ce privește populația școlară, disparități care se înregistrează și la nivelul populației școlare din învățământul gimnazial. Astfel, cel mai mare număr de elevi cuprinși în învățământul gimnazial, în anul școlar 2016-2017, s-a înregistrat în județul Constanța, 26444 elevi, iar cel mai mic număr în județul Tulcea, 8343 elevi.

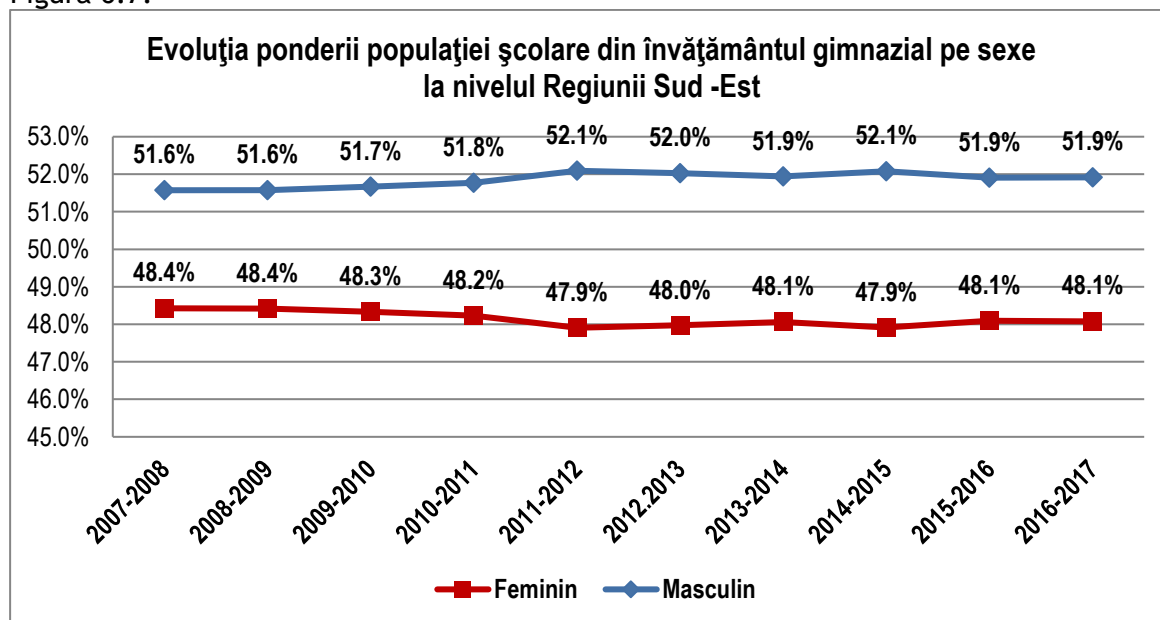
Figura 6.6.

Sursa datelor: INS

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud - Est se constată că populația de sex masculin, ca și în cazul populației școlare din învățământul primar, a fost predominantă în învățământul gimnazial în toată perioada analizată. În anul școlar 2016-2017, 51,9% dintre elevii din învățământul gimnazial sunt de sex masculin, față de 48,1% cât reprezintă elevii de sex feminin. Fluctuațiile ponderilor populației școlare din învățământul primar în perioada analizată, la nivelul Regiunii Sud - Est sunt nesemnificative. Între județele regiunii, cea mai mică pondere a populației școlare de sex feminin în anul școlar 2016-2017, a fost în județul Tulcea, de 47,2% iar cea mai mare pondere în județul Galați, 48,5%.

Figura 6.7.

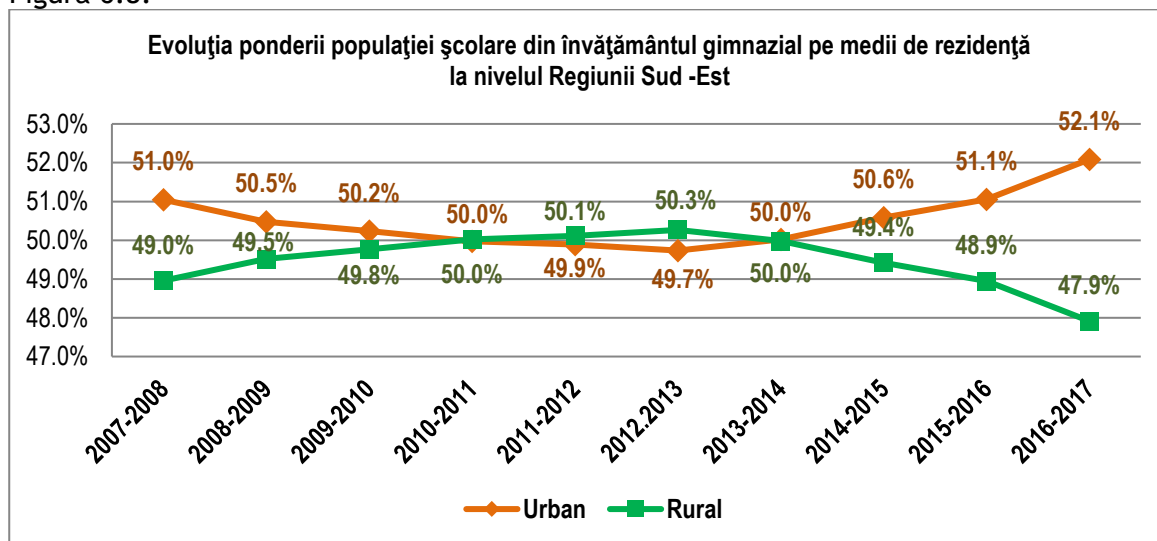

Sursa datelor: INS

Pe medii de rezidență (locația școlii), la nivelul Regiunii Sud - Est, în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017 se constată o primă perioadă de creștere a ponderii populației școlare din mediul rural între anii școlari 2007-2008 și 2012-2013, urmată de o scădere continuă până în anul școlar 2016-2017. La sfârșitul perioadei de creștere, în anul școlar 2012-2013, ponderea populației școlare din mediul rural, din învățământul gimnazial, era superioară ponderii aceleiași categorii din mediul urban (50,3%). Față de acest maxim, după anul școlar 2012-2013 s-a înregistrat o scădere continuă a populației școlare din învățământul gimnazial din mediul rural, ajungând în anul școlar 2016-2017 la 47,9%

Ca și în cazul populației din învățământul primar, din mediul rural, scăderea ponderii elevilor din mediul rural din învățământul gimnazial este cauzată de evoluția demografică, de migrația dinspre rural spre urban și de coagularea ofertei de școlarizare în școli din mediul urban prin diminuarea ofertei din mediul rural în școli în care numărul elevilor era foarte mic și condițiile impuneau un învățământ simultan la clasele V-VIII. În perioada analizată, în toate județele Regiunii Sud - Est s-au înregistrat scăderi ale ponderii populației școlare din învățământul gimnazial din mediul rural, cu excepția județului Constanța, unde s-a înregistrat o creștere cu 1,9 puncte procentuale, de la 34,2% la începutul perioadei analizate, la 36,1% în anul școlar 2016-2017. În ceea ce privește distribuția pe medii de rezidență, la nivelul județelor Regiunii Sud -Est se constată disparități majore. Astfel, cea mai mare pondere a populației școlare din învățământul gimnazial în mediul rural, în anul școlar 2016-2017, a fost județul Vrancea, de 61,9% iar ce mai mică pondere în județul Constanța, de 36,1%

Figura 6.8.

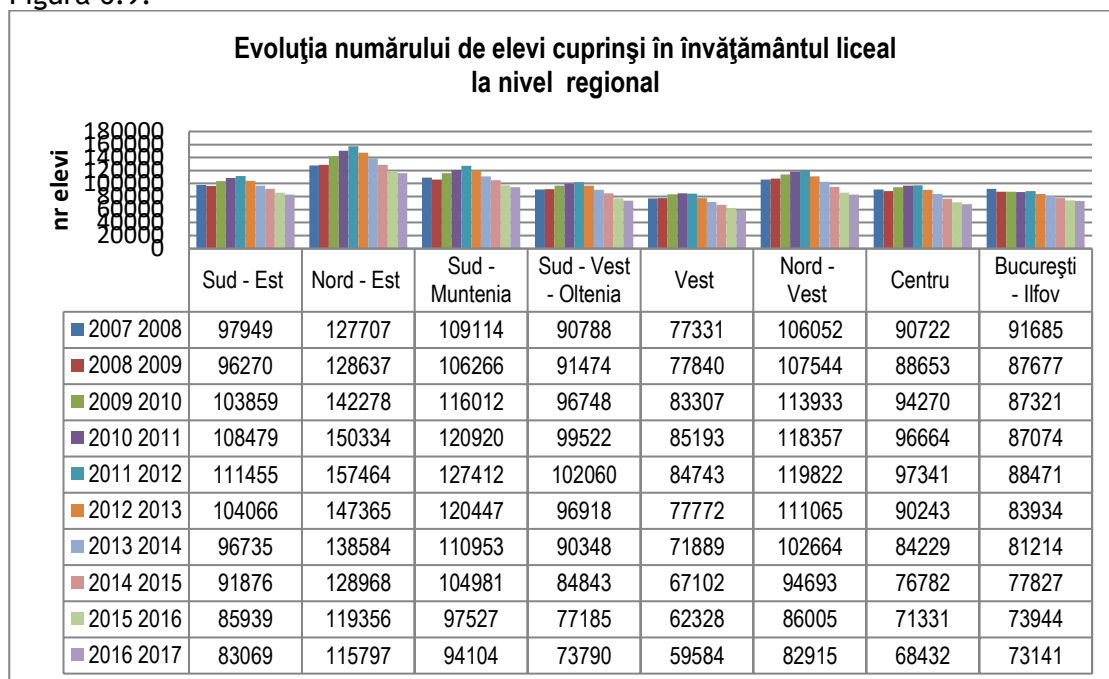
Sursa datelor: INS

Învățământ liceal

La învățământul liceal populația școlară a scăzut la nivelul Regiunii Sud Est în 2016-2017 față de anul școlar 2007-2008 cu 1861 elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 16,3%. Pe întreaga perioada analizată, cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017 populația școlară din învățământul liceal a fost în scădere la nivelul tuturor regiunilor țării.

În valori absolute, cea mai mare scădere a populației școlare din învățământul liceal din perioada analizată a fost înregistrată în Regiunea Nord - Vest, scădere cu 23137 de elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 21,8%. Ca ponderi, cea mai mare scădere a populației școlare din învățământul liceal din perioada analizată a fost înregistrată în Regiunea Centru, scădere cu 24,6% în anul școlar 2016-2017 față de anul școlar 2007-2008.

Figura 6.9.

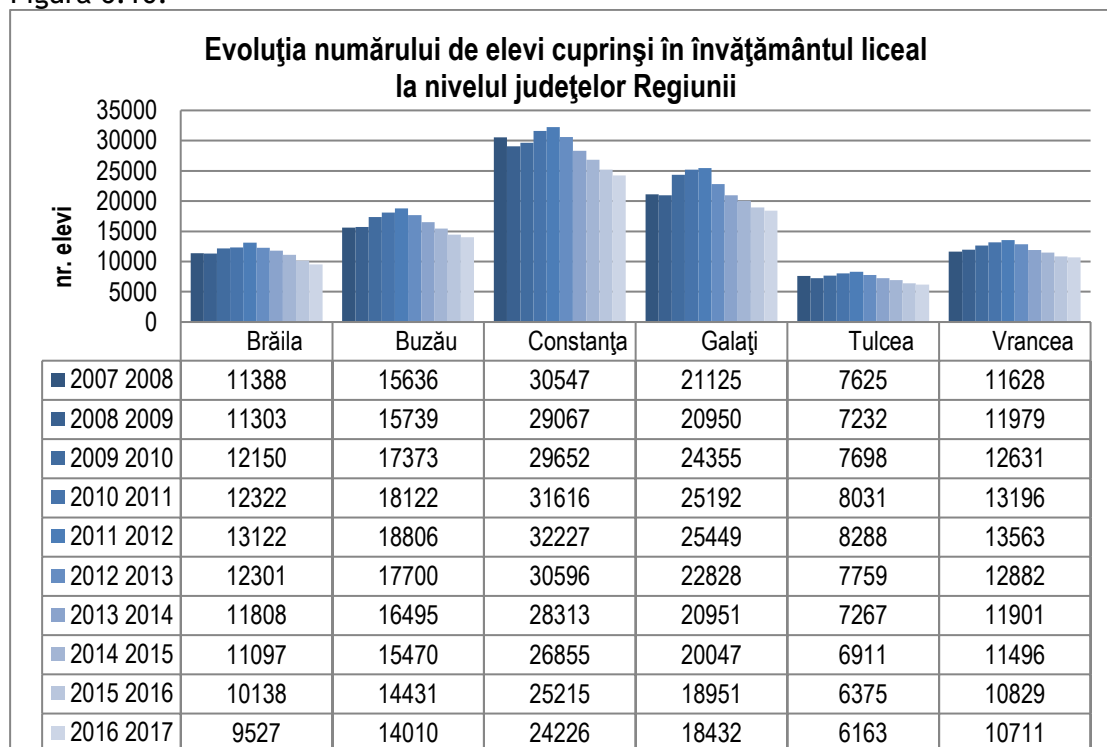

Sursa datelor: INS

Toate județele Regiunii Sud -Est au înregistrat o scădere a populației școlare din învățământul liceal între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017. Ce mai mare scădere s-a înregistrat în județul Constanța, de 6321 elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 20,7%.

Între județele Regiunii Sud - Est există semnificative disparități în ceea ce privește populația școlară, disparități care se înregistrează și la nivelul populației școlare din învățământul liceal. Astfel, cel mai mare număr de elevi cuprinși în învățământul liceal, în anul școlar 2016-2017, s-a înregistrat în județul Constanța, 24226 elevi, iar cel mai mic număr în județul Tulcea, 6163 elevi.

Figura 6.10.

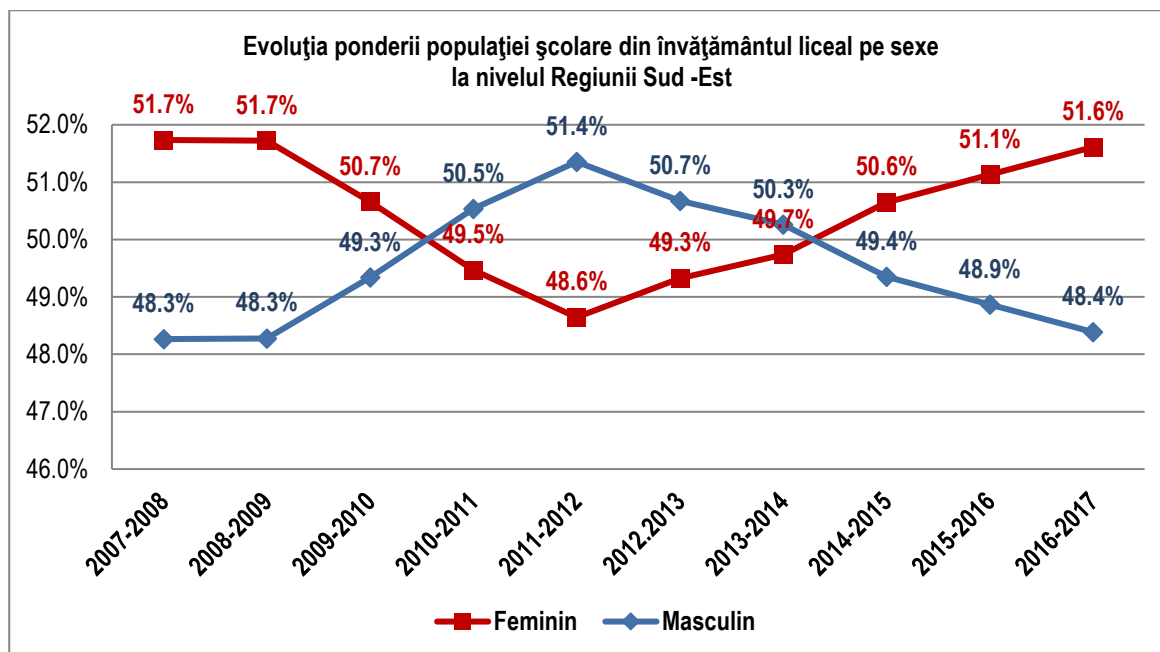
Sursa datelor: INS

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud - Est se constată că în perioada cuprinsă între anii școlari 2007 - 2008 și 2011 - 2012 populația de sex feminin, a scăzut ca pondere ajungând de la 51,7% în anul școlar 2007-2008 la 48,6% în anul școlar 2011-2012. După anul școlar 2011 - 2012 ponderea populației feminine din învățământul liceal a crescut continuu, ajungând să fie în anul școlar 2016-2017, din nou majoritară, cu 51,6%.

Între județele regiunii, cea mai mică pondere a populației școlare de sex feminin în anul școlar 2016-2017, a fost în județul Constanța, de 50,1% iar cea mai mare pondere în județul Tulcea, 53,1%.

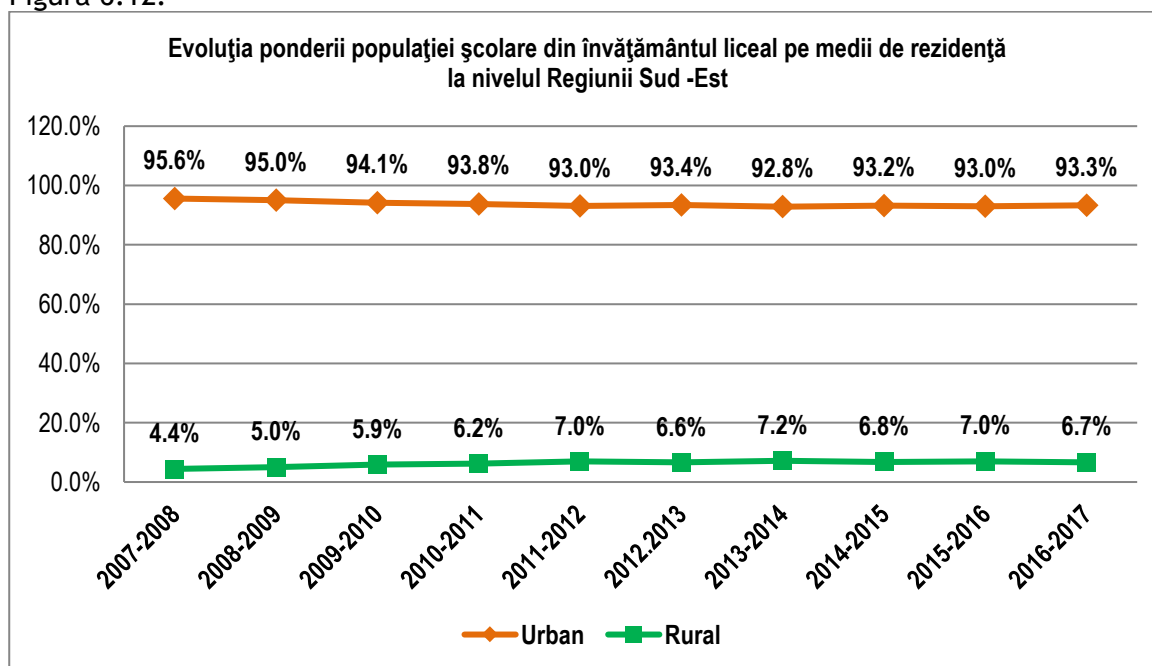
Pe medii de rezidență (locația școlii), la nivelul Regiunii Sud - Est, în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017 se constată că nu sunt fluctuații semnificative. Astfel, în mediul rural, populația școlară din învățământul liceal a crescut de la 4327 elevi în anul școlar 2007 - 2008 (4,4%) la 5554 elevi în anul școlar 2016-2017 (6,7%). Între județele Regiunii Sud - Est, cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământul liceal în mediul rural, în anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat în județul Constanța, 11,3% iar cea mai mică pondere în județul Brăila, 1%. În valori absolute, cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul liceal din mediul rural, în anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat în județul Constanța, 2726 de elevi. La polul opus s-a situat județul Brăila cu doar 97 de elevi înscriși în învățământul liceal din mediul rural, în anul școlar 2016-2017

Figura 6.11.

Sursa datelor: INS

Figura 6.12.

Sursa datelor: INS

Învățământ profesional

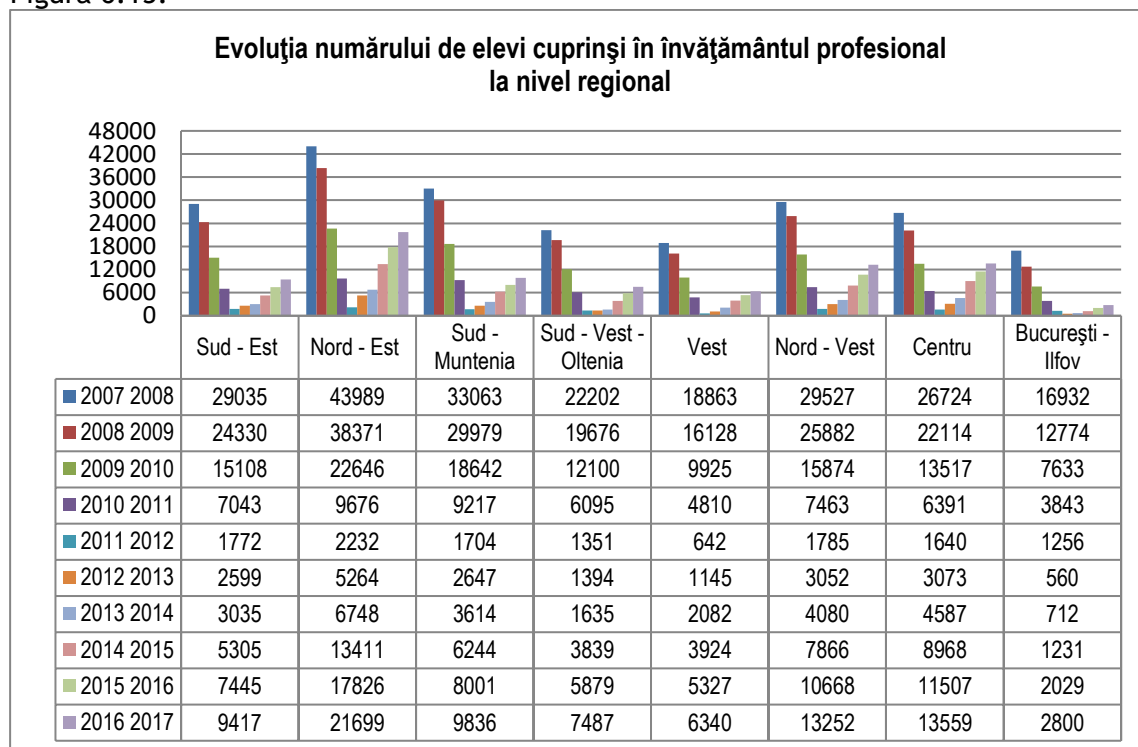
La învățământul profesional populația școlară a cunoscut o evoluție cu două importante perioade în intervalul cuprins între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017. O primă perioadă, cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2011-2012 este caracterizată de scăderea drastică a numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional în toate regiunile și în toate județele. Această scădere a fost cauzată de schimbarea legii educației naționale care a introdus începând cu anul școlarînvățământul profesional după clasa a IX-a de liceu.

Odată cu noua schimbare a Legii Educației Naționale din anul.....prin care s-a reintrodus accesul în învățământul profesional după clasa a VIII-a de învățământ gimnazial, numărul elevilor cuprinși în învățământul profesional a crescut continuu în toate regiunile și județele țării. Cu toate acestea, în anul școlar 2016-2017, încă nu s-au atins valorile din anul școlar 2007-2008, la nivelul nici unei regiuni.

La nivelul Regiunii Sud - Est, cu toate că în perioada cuprinsă între anii școlari 2011-2012 și 2016-2017, populația școlară din învățământul profesional a crescut de peste 5 ori (de la 1772 elevi în anul școlar 2011-2012 la 9417 în anul școlar 2016-2017), aceasta se situează mult sub valorile din anul școlar 2007-2008 (29035 elevi).

În valori absolute, cea mai mare scădere a populației școlare din învățământul profesional din perioada analizată a fost înregistrată în Regiunea Sud Muntenia, scădere cu 23227 de elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 70,3%. Cea mai mică scădere s-a înregistrat în Regiunea Centru, cu 13165 elevi, ceea ce reprezintă o scădere cu 49,3%

Figura 6.13.

Sursa datelor: INS

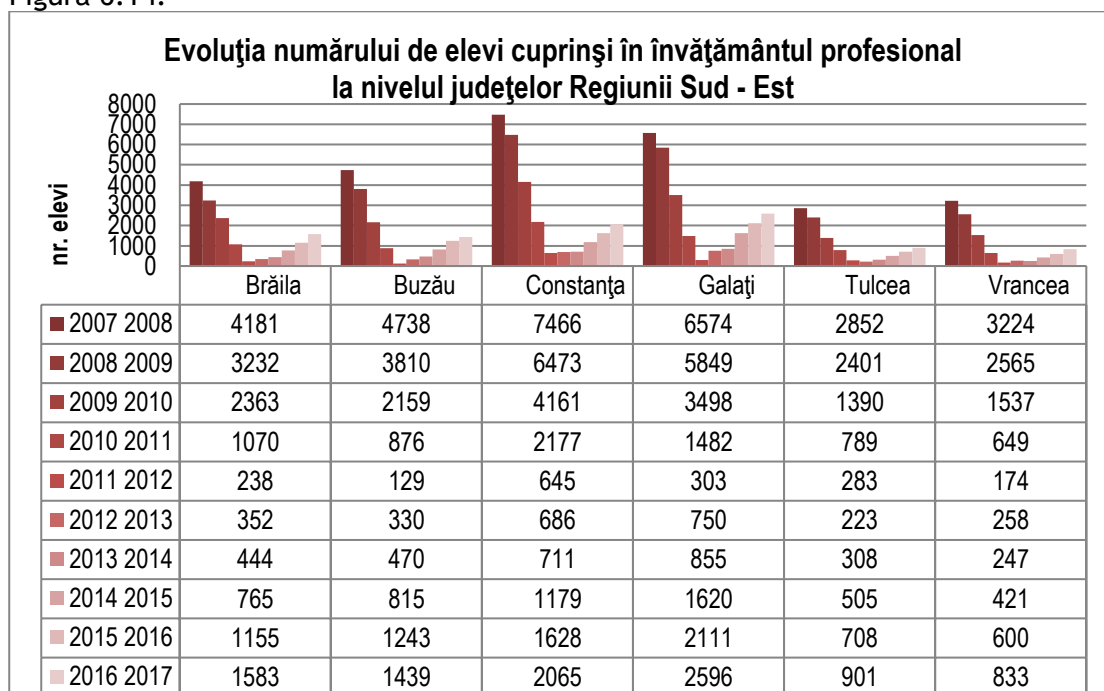
Toate județele Regiunii Sud -Est au înregistrat o scădere a populației școlare din învățământul profesional între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017. Ce mai mare scădere s-a înregistrat în județul Constanța, de 5401 elevi, de la 7466 elevi în anul școlar 2007-2008 la 2065 elevi în anul școlar 2016-2017, ceea ce reprezintă o scădere cu 72,3%. Cea mai mică scădere, în valori absolute s-a înregistrat în județul Tulcea, de 1951 elevi, de la 2852 elevi în anul școlar 2007-2008 la 1951 elevi în anul școlar 2016-2017, ceea ce reprezintă o scădere cu 68,4%. %.

Între județele Regiunii Sud - Est există semnificative disparități în ceea ce privește populația școlară din învățământul profesional. Astfel, cel mai mare număr de elevi cuprinși în învățământul profesional, în anul școlar 2016-2017, s-a înregistrat în județul Galați, 2596 elevi, iar cel mai mic număr în județul Vrancea, 883 elevi.

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud - Est se constată că în toată perioada analizată ponderea populației feminine din învățământul profesional a fost mult inferioară ponderii populației masculine. Astfel, în anul școlar 2016-2017, ponderea populației feminine din învățământul profesional, în Regiunea Sud - Est a fost de doar 29,5%. Mai mult, în perioada analizată, ponderea populației feminine din învățământul profesional din Regiunea Sud - Est a scăzut cu peste 9 puncte procentuale (de la 38,6% în anul școlar 2016-2017 la 29,5 în anul școlar 2016-2017)

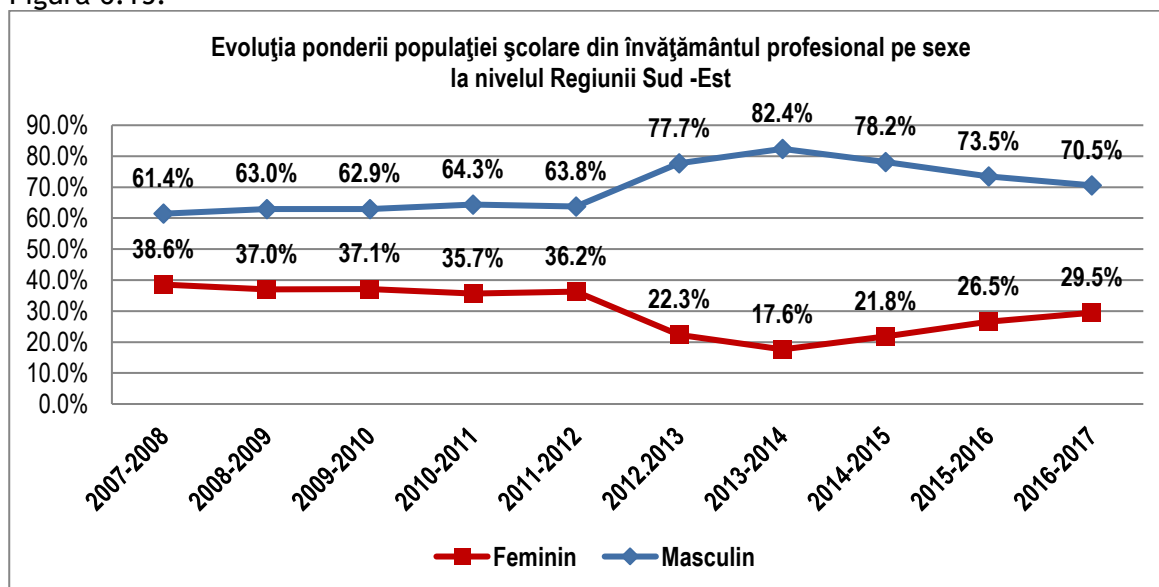
Între județele regiunii, cea mai mică pondere a populației școlare de sex feminin în anul școlar 2016-2017, a fost în județul Buzău, de 19,7% iar cea mai mare pondere în județul Tulcea, 34,2%.

Figura 6.14.

Sursa datelor: INS

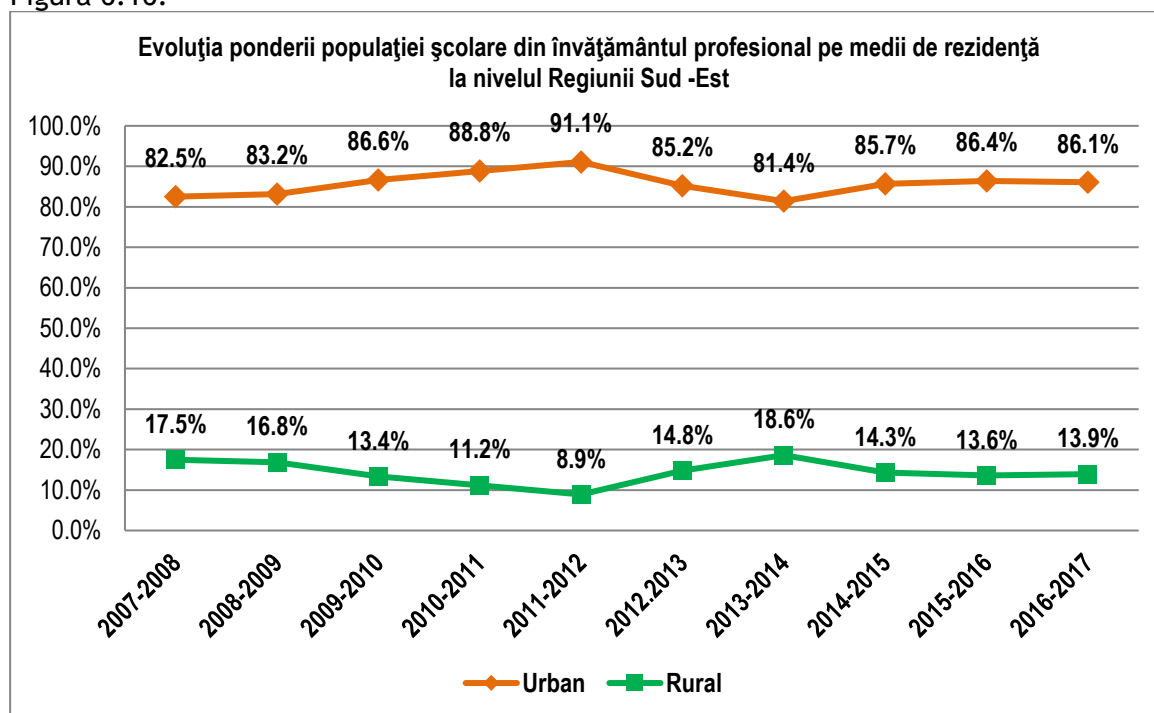
Figura 6.15.

Sursa datelor: INS

Pe medii de rezidență (locația școlii), la nivelul Regiunii Sud - Est, în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017 se constată că nu sunt fluctuații procentuale semnificative. Astfel, în mediul rural, populația școlară din învățământul profesional a scăzut de la 5079 elevi în anul școlar 2007 - 2008 (17,5%) la 1312 elevi în anul școlar 2016-2017 (13,9%). Între județele Regiunii Sud - Est, cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământul profesional în mediul rural, în anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat în județul Buzău, 19% iar cea mai mică pondere în județul Brăila, 4%. În valori absolute, cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul profesional din mediul rural, în anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat în județul Constanța, 381 de elevi. La polul opus s-a situat județul Brăila cu doar 63 de elevi înscriși în învățământul profesional din mediul rural, în anul școlar 2016-2017.

Figura 6.16.

Sursa datelor: INS

Învățământ postliceal

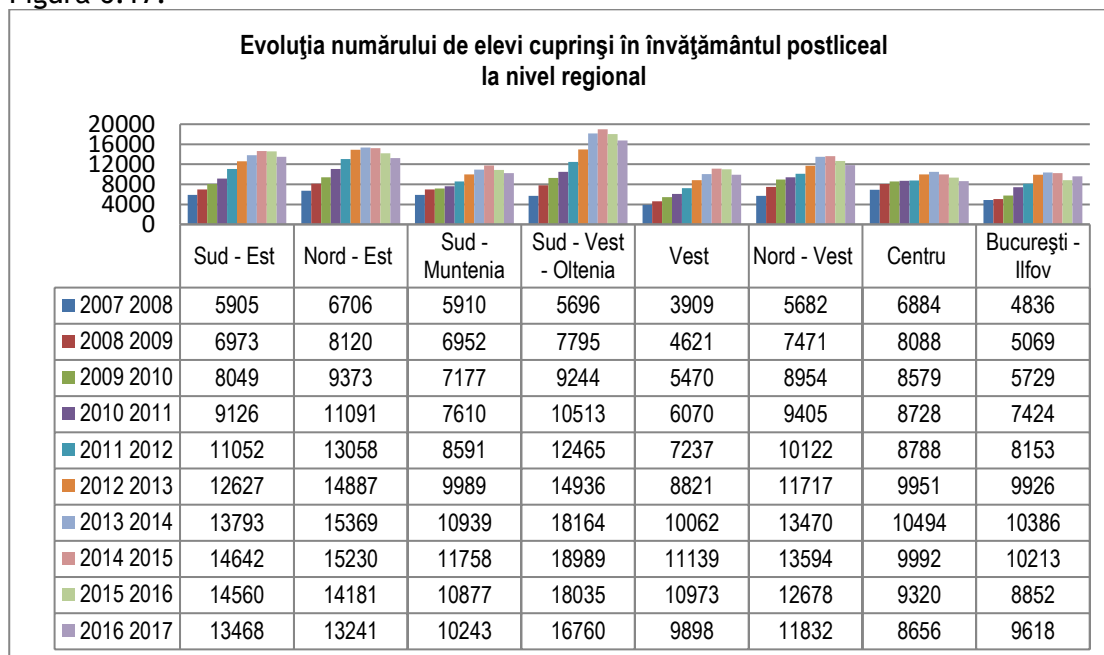
La învățământul postliceal populația școlară a cunoscut o creștere în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017 la nivelul tuturor regiunilor. Cu toate acestea, în ultimii 3-4 ani școlari s-a înregistrat o scădere a numărului de elevi din învățământul postliceal în toate regiunile. Ceastă scădere înregistrată pare a fi cauzată mai degrabă de măsurile administrative impuse pentru oferta de educație și formare profesională pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, de încadrare în fiecare an școlar într-un număr de posturi didactice impus, decât de cererea beneficiarilor educației.

La nivelul Regiunii Sud - Est în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017, populația școlară din învățământul postliceal a crescut de 2,3 ori (de la 5905 elevi în anul școlar 2007-2008 la 13468 în anul școlar 2016-2017).

În valori absolute, cea mai mare creștere a populației școlare din învățământul postliceal din perioada analizată a fost înregistrată în Regiunea Sud - Vest Oltenia, creștere cu 11064 de elevi, ceea ce reprezintă aproape o dublare a numărului de elevi în perioada analizată. Cea mai mică creștere s-a înregistrat în Regiunea Centru, cu 1772 elevi, ceea ce reprezintă o creștere cu 25,7%.

Comparația între regiuni, arată că cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat în Regiunea Sud - Vest Oltenia, de 16760 de elevi iar cel mai mic număr în Regiunea Centru, de 8656 de elevi.

Figura 6.17.

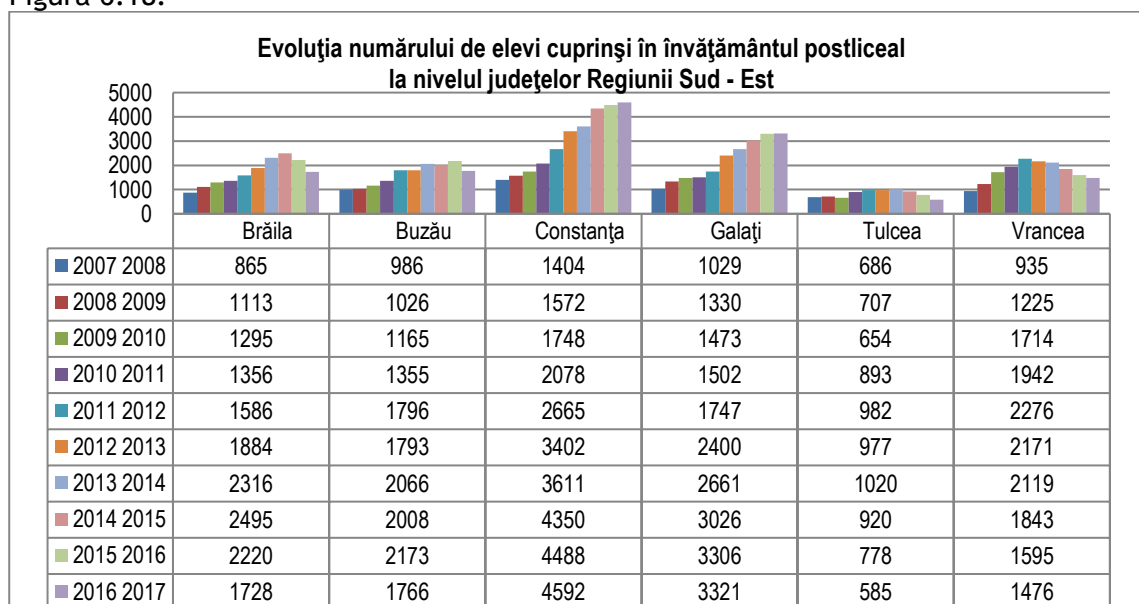
Sursa datelor: INS

Toate județele Regiunii Sud -Est, cu excepția județului Tulcea au înregistrat o creștere a populației școlare din învățământul postliceal între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017. Ce mai mare creștere s-a înregistrat în județul Constanța, de 3188 elevi, de la 1404 elevi în anul școlar 2007-2008 la 4592 elevi în anul școlar 2016-2017, ceea ce reprezintă o creștere de 3,3 ori.

În județul Tulcea, s-a înregistrat o scădere a numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal, în perioada analizată, cu 101 elevi, de la 686 elevi în anul școlar 2007-2008 la 585 elevi în anul școlar 2016-2017.

Între județele Regiunii Sud - Est există semnificative disparități în ceea ce privește populația școlară din învățământul postliceal. Astfel, cel mai mare număr de elevi cuprinși în învățământul postliceal, în anul școlar 2016-2017, s-a înregistrat în județul Constanța, 4592 elevi, iar cel mai mic număr în județul Tulcea, 585 elevi.

Figura 6.18.

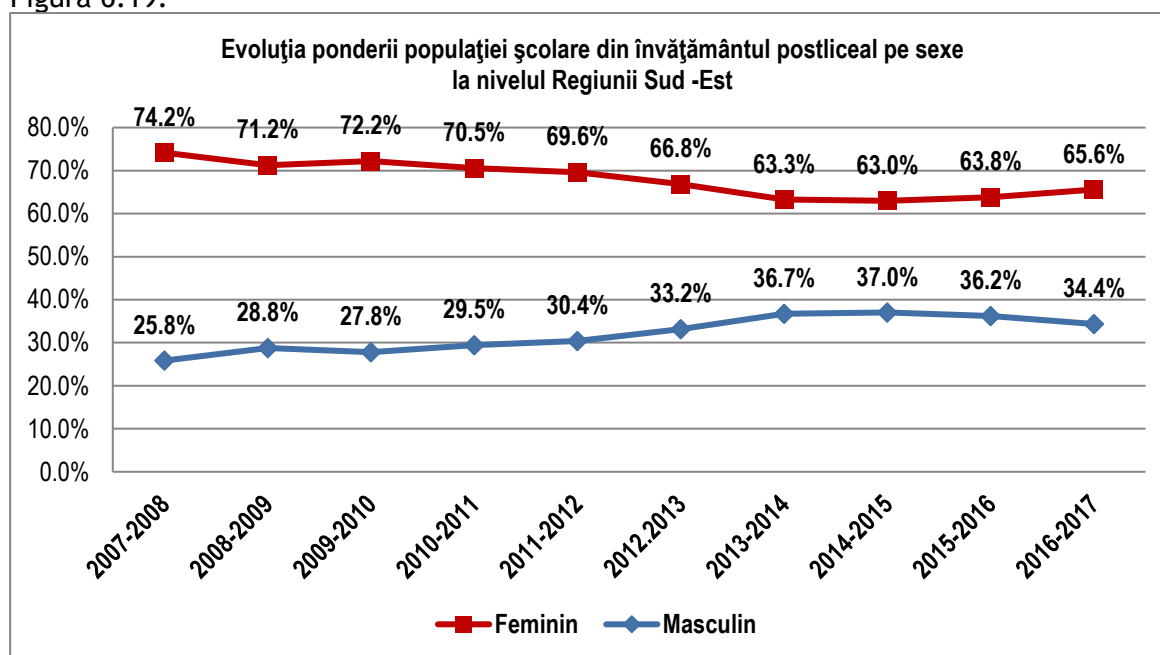

Sursa datelor: INS

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud - Est se constată că în toată perioada analizată ponderea populației feminine din învățământul postliceal a fost mult superioară ponderii populației masculine. Astfel, în anul școlar 2016-2017, ponderea populației feminine din învățământul postliceal, în Regiunea Sud - Est a fost de 65,6%. În perioada analizată, ponderea populației feminine din învățământul postliceal din Regiunea Sud - Est a scăzut cu 8,6 puncte procentuale (de la 74,2% în anul școlar 2007-2008 la 65,6% în anul școlar 2016-2017)

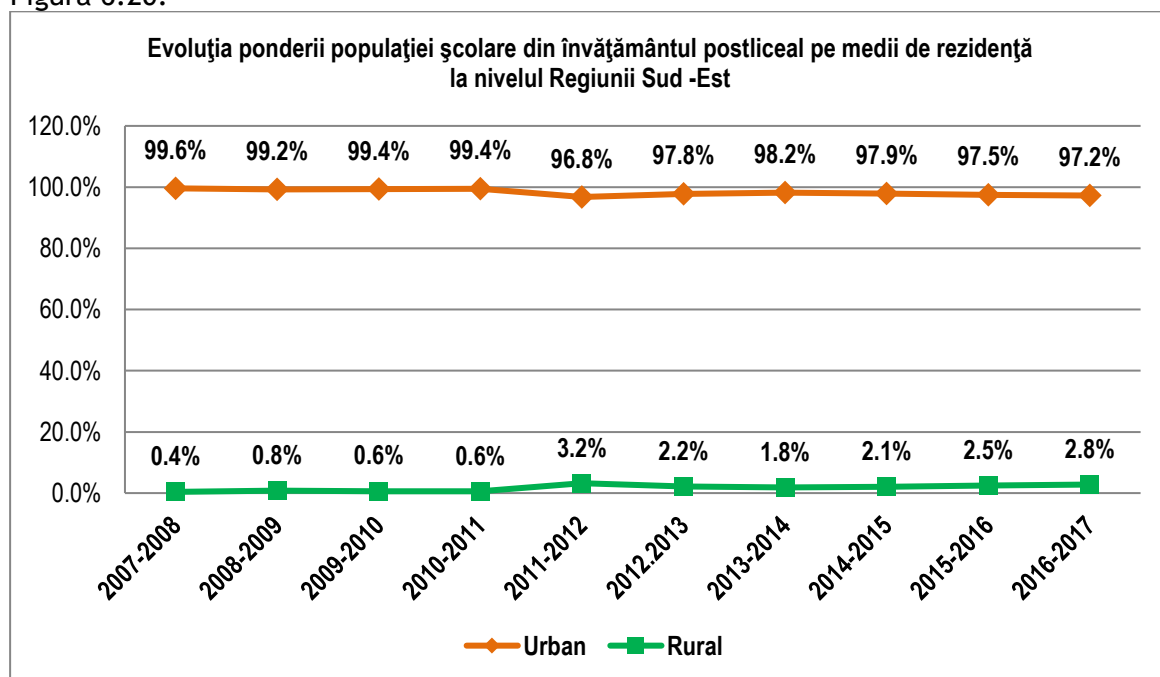
Între județele regiunii, cea mai mică pondere a populației școlare de sex feminin în anul școlar 2016-2017, a fost în județul Brăila, de 56,4 % iar cea mai mare pondere în județul Tulcea, 74,7%.

Figura 6.19.

Sursa datelor: INS

Figura 6.20.

Sursa datelor: INS

Pe medii de rezidență (locația școlii), la nivelul Regiunii Sud - Est, în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017 se constată că nu sunt fluctuații procentuale

semnificative. Astfel, în mediul rural, populația școlară din învățământul postliceal a avut fluctuații între valoarea minimă de 0,4% în anul școlar 2007-2008 și valoarea maximă de 3,2% în anul școlar 2011-2012. În anul școlar 2016-2017 ponderea populației școlare din învățământul postliceal înrolată în unități de învățământ din mediul rural a fost de 2,8%. Între județele Regiunii Sud - Est, cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământul postliceal în mediul rural, în anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat în județul Buzău, 10,8%. În județele Brăila și Tulcea nu sunt înregistrați elevi în învățământul postliceal din mediul rural. În valori absolute, situația arată că numărul elevilor din învățământul postliceal din mediul rural este nesemnificativ (între 191 de elevi în județul Buzău și 22 de elevi în județul Constanța, la care se adaugă județele Brăila și Tulcea cu 0 elevi)

6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)⁴⁴

Populația școlară din grupa de vârstă 3 - 23 de ani

În anul școlar 2016 - 2017, exceptând Regiunea București - Ilfov unde gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 3 - 23 de ani a fost de 101,2%, în celelalte regiuni gradul de cuprindere a avut valori modeste și s-a situat între 61,7% în Regiunea Sud Muntenia și 75,3% în Regiunea Nord - Vest. În regiunea Sud - Est gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 3 - 23 de ani a fost în anul școlar 2016 - 2017 de 68,4%.

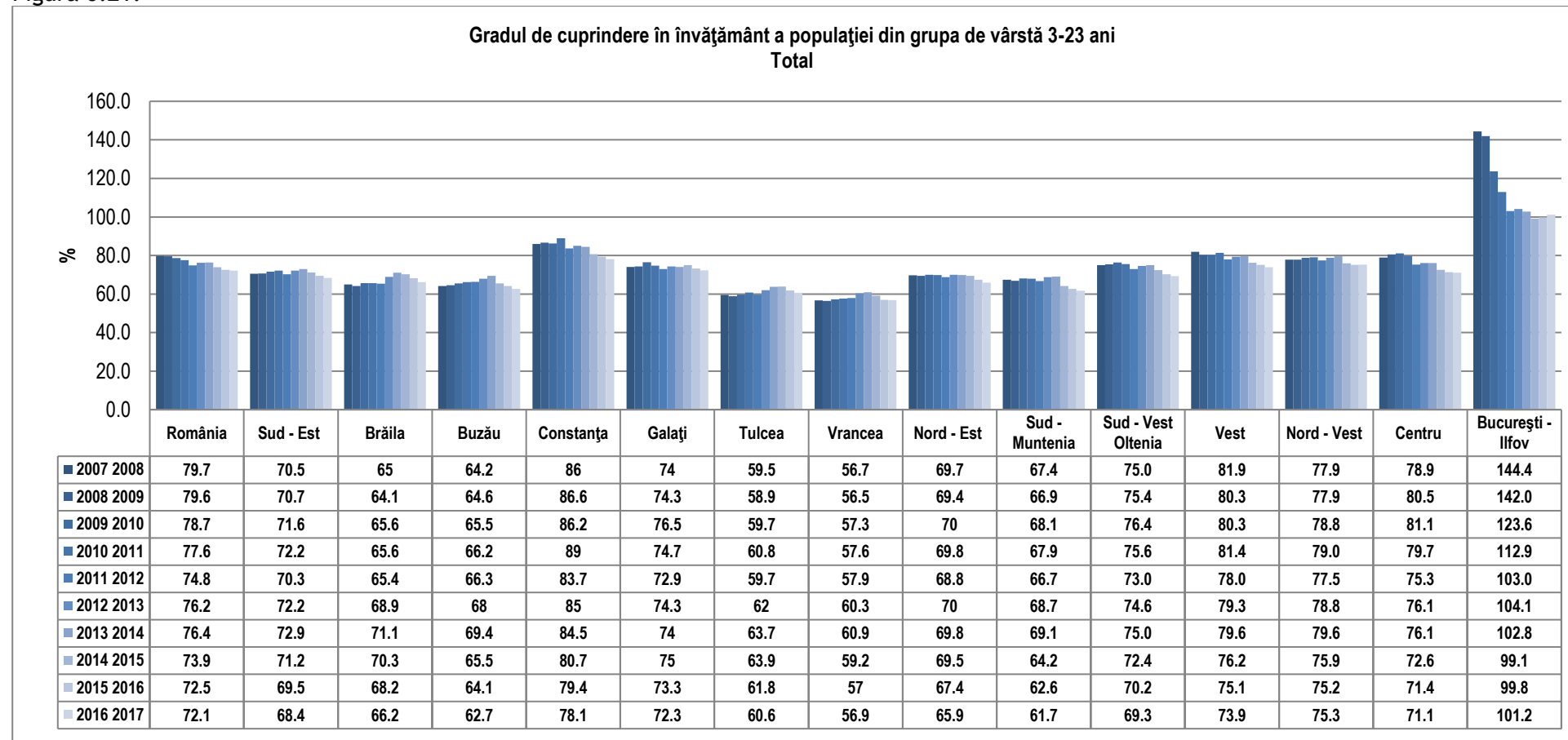
Gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 3 - 23 de ani la nivelul Regiunii Sud - Est, în anul școlar 2016-2017 este inferior mediei naționale. Este de menționat că doar Regiunile Vest, Nord - Vest și București - Ilfov au grade de cuprindere superioare mediei naționale. O mențiune specială este pentru Regiune București - Ilfov în care gradul de cuprindere la grupa de vârstă 3-23 de ani este de 101,2% datorită faptului că Bucureștiul atrage populație școlară și din alte regiuni iar în acest fel populația școlară devine mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă.

Pe întreaga perioadă analizată, cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017 se constată o scădere a gradului de cuprindere în toate regiunile țării.

La nivelul Regiunii Sud -Est numai județele Constanța și Galați înregistrează grade de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 3 - 23 de ani, în anul școlar 2016-2017 peste media regională și națională. Astfel, județul Constanța a înregistrat un grad de cuprindere de 78,1% iar județul Galați de 72,3% față de media Regiunii Sud - Est de 68,4% și media națională de 72,1%.

⁴⁴Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 Gradul de cuprindere (INS)” - [pentru vizualizare clic aici](#)

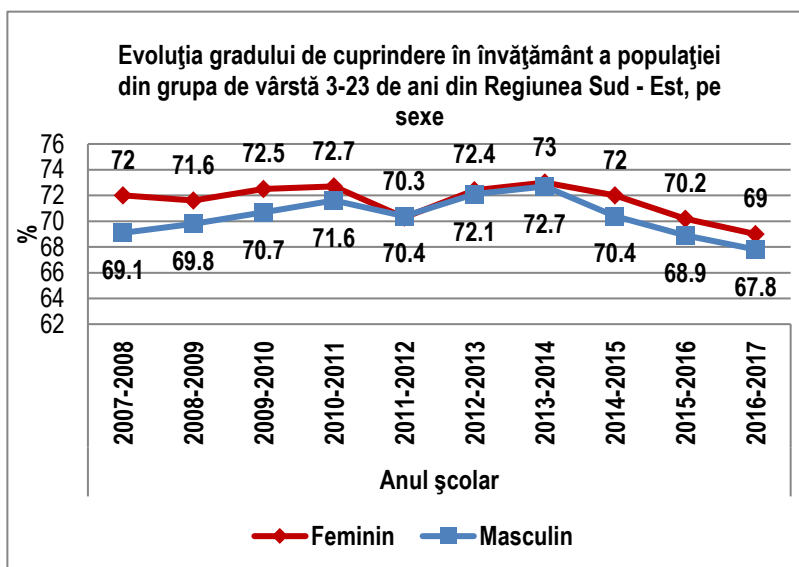
Figura 6.21.

Sursa datelor: INS

Figura 6.22.

Pe sexe, gradul de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 3 - 23 de ani, în anul școlar 2016-2017 a fost superior celui pentru populația de sex masculin la nivel național și în toate regiunile țării. Cea mai mare valoare a gradului de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 3 - 23 de ani, în anul școlar 2016-2017 a fost înregistrată în Regiunea Nord - Vest, de 77,6%, peste media națională de 73,7%. Tot peste media națională au înregistrat valori la acest indicator și Regiunea Vest, cu 75,1%. Regiunea Sud - Est a înregistrat în anul școlar 2016 - 2017 un grad de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 3 - 23 de ani de 69%, cu 4,3 puncte procentuale sub media națională. Dintre județele Regiunii Sud -Est, doar județele Constanța și Galați au înregistrat în anul școlar 2016-2017 un grad de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 3 - 23 de ani peste media națională (77,1% în Constanța și 75,1% în Galați, față de 73,7% media națională)

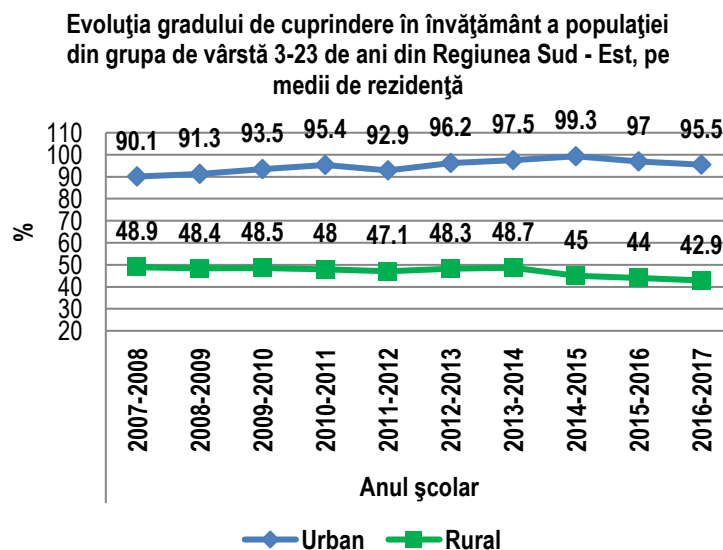

Sursa datelor: INS

Pe medii de rezidență se constată că la nivel național gradul de cuprindere în învățământ al populației din grupa de vârstă 3-23 de ani, în anul școlar 2016 - 2017 a fost de 103,3%. Această valoare indică faptul că numărul populației cuprinsă în învățământ în mediul urban este mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă din mediul urban. Prin urmare un număr semnificativ de persoane din mediul rural sunt înscrise în învățământ în unități din mediul urban. Aceeași situație se înregistrează în Regiunile Nord - Est, Sud - Vest, Nord - Vest și București - Ilfov.

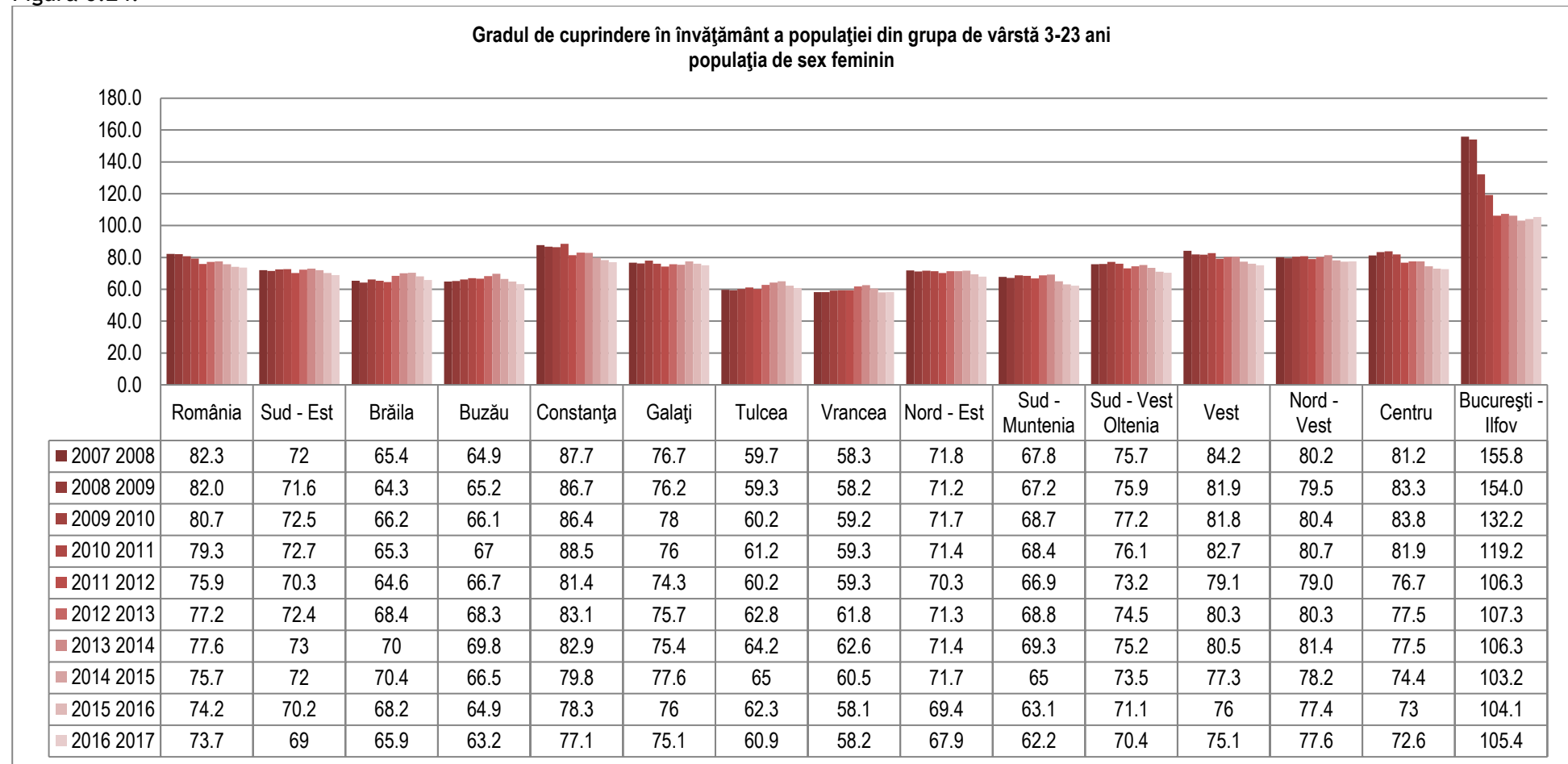
În mediul rural, gradul de cuprindere în învățământ pentru populația din grupa de vârstă 3-23 de ani este în anul școlar 2016 - 2017 de doar 41,4% la nivel național. Regiunea cu cea mai mare valoare a indicatorului este Regiunea Sud - Est, cu 42,9% iar regiunea cu cea mai mică valoare este Regiunea Vest cu 39,3%.

Figura 6.23.

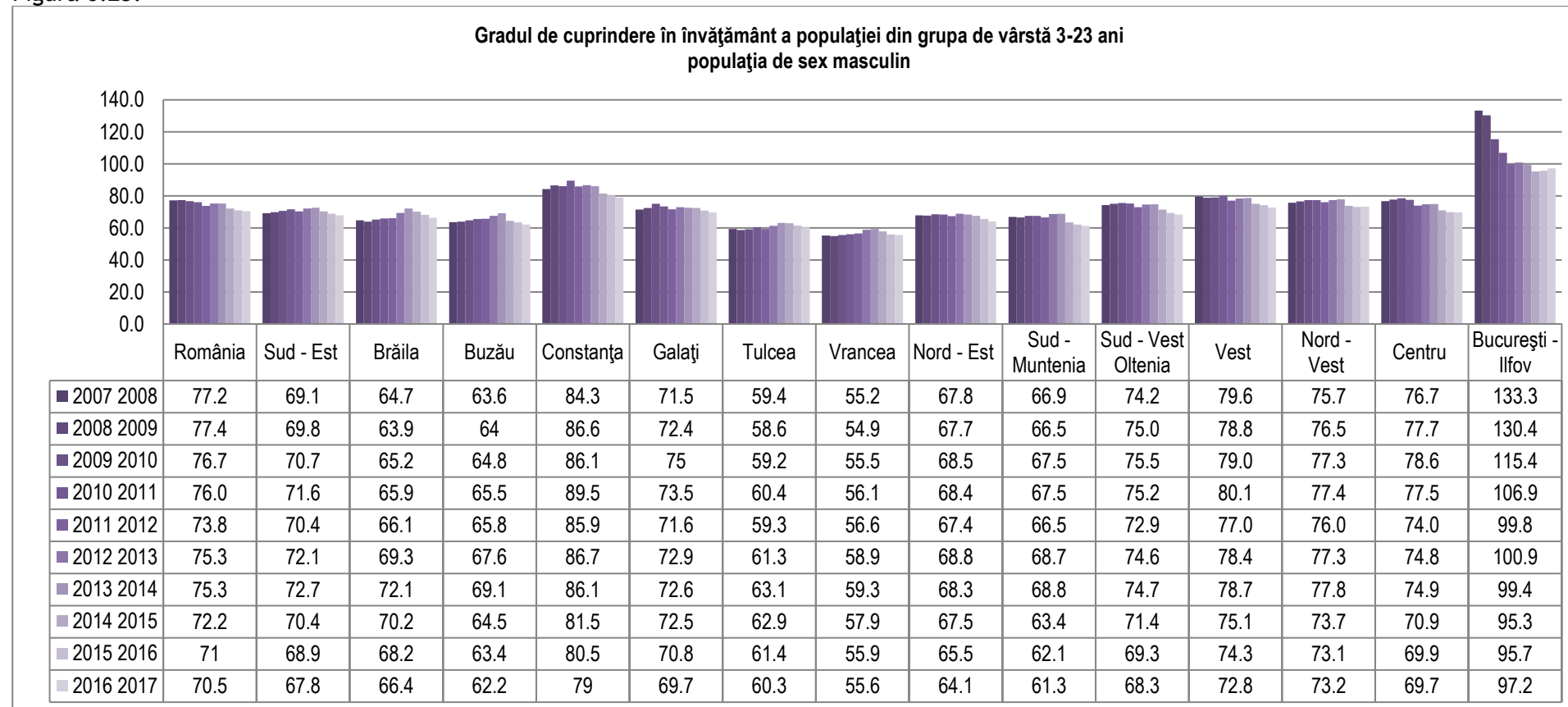
Sursa datelor: INS

Figura 6.24.

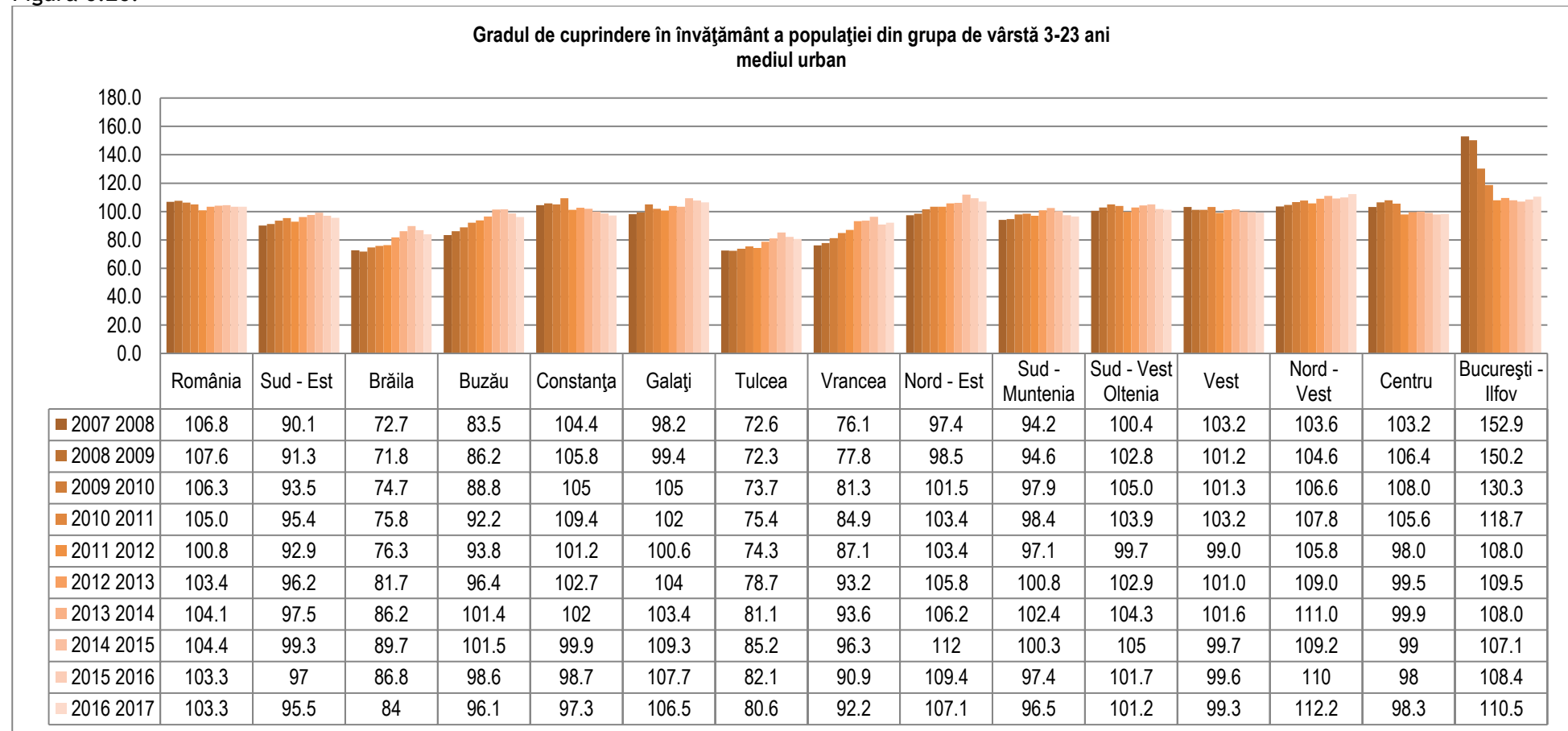
Sursa datelor: INS

Figura 6.25.

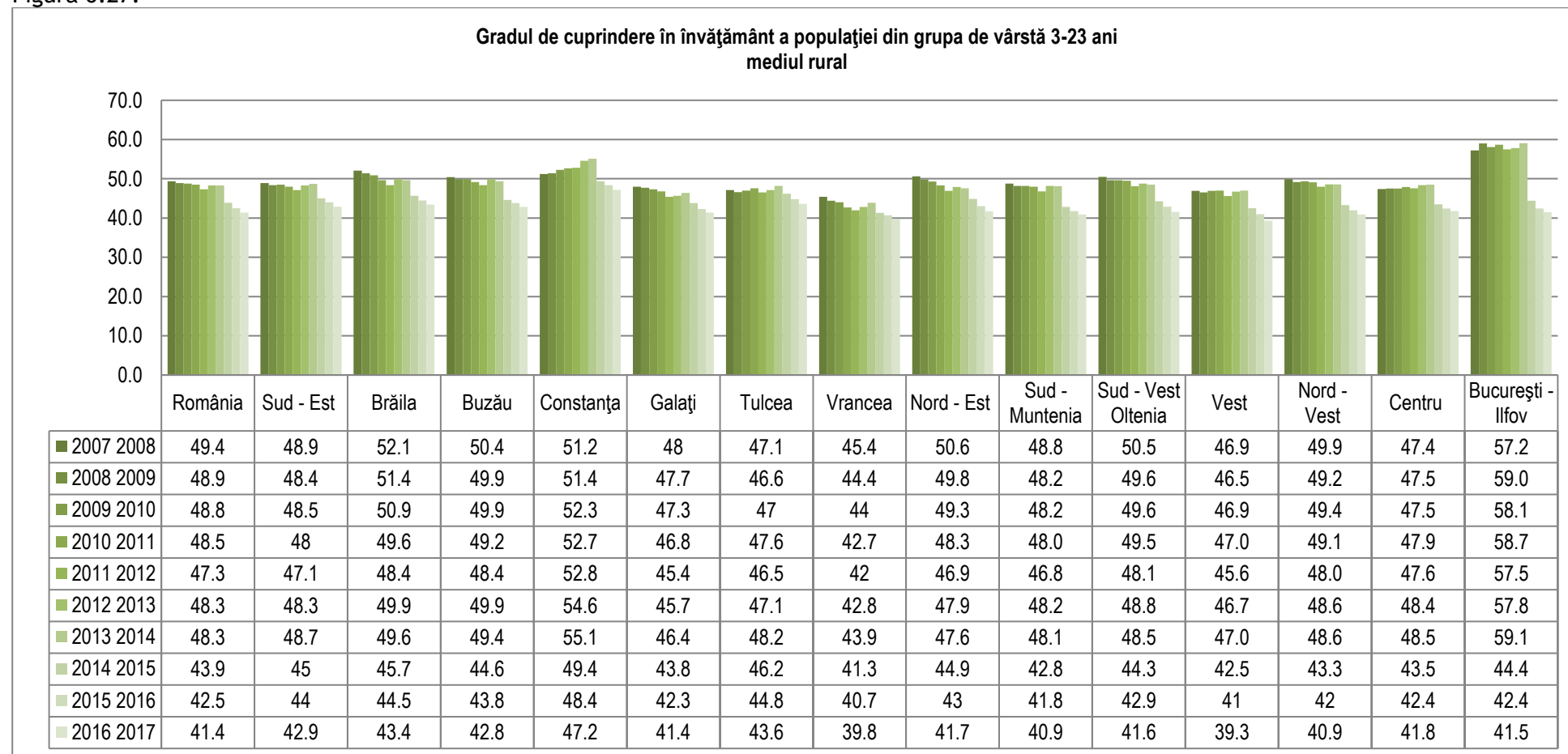
Sursa datelor: INS

Figura 6.26.

Sursa datelor: INS

Figura 6.27.

Sursa datelor: INS

Populația școlară din grupa de vârstă 15 - 18 ani

În anul școlar 2016 - 2017, exceptând Regiunea București - Ilfov unde gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 15-18 ani a fost de 106 %, în celelalte regiuni gradul de cuprindere a avut valori modeste și s-a situat între 69,8 % în Regiunea Sud Muntenia și 78,3% în Regiunea Nord - Vest. În regiunea Sud - Est gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 15-18 ani a fost în anul școlar 2016 - 2017 de 73,6%.

Gradul de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 15-18 ani la nivelul Regiunii Sud - Est, în anul școlar 2016-2017 este inferior mediei naționale. Este de menționat că doar Regiunile Nord - Vest și București - Ilfov au grade de cuprindere superioare mediei naționale. O mențiune specială este pentru Regiune București - Ilfov în care gradul de cuprindere la grupa de vârstă 15-18 ani este de 105,9% datorită faptului că Bucureștiul atrage populație școlară și din alte regiuni iar în acest fel populația școlară devine mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă.

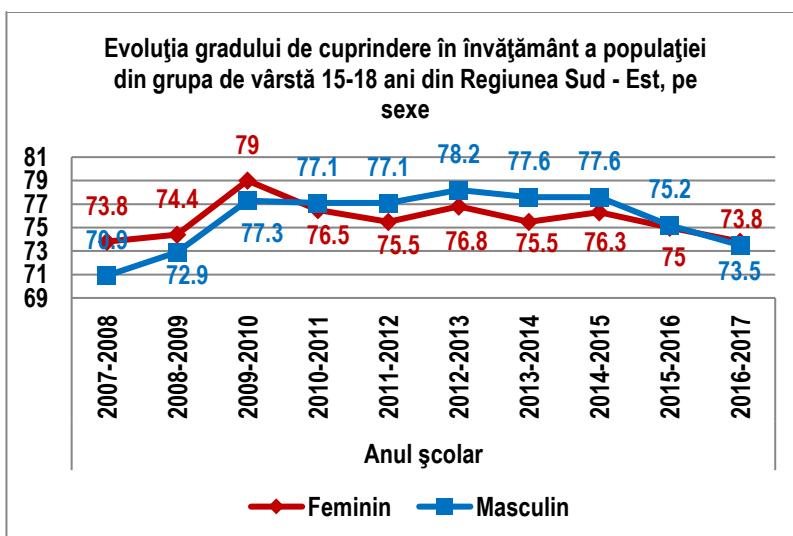
Pe întreaga perioadă analizată, cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017 se constată o scădere a gradului de cuprindere în regiunile Sud Muntenia, Vest și București Ilfov, în celelalte regiuni înregistrându-se o creștere a gradului de cuprindere. Cea mai mare creștere, de 2,6 puncte procentuale a fost înregistrată în Regiunea Nord Vest, de la 75,7% în anul școlar 2007 - 2008, la 78,3% în anul școlar 2016-2017. Cea mai mare scădere s-a înregistrat, în aceeași perioadă de analiză, în Regiunea București-Ilfov, de 11,2 puncte procentuale, de la 117,1% în anul școlar 2007-2008 la 105,9% în anul școlar 2016-2017. În Regiunea Sud - Est s-a înregistrat o creștere cu 1,2 puncte procentuale, de la 72,4% în anul școlar 2007-2008 la 73,6% în anul școlar 2016-2017. Cu toate acestea, în ultimii 3 ani școlari s-a înregistrat o scădere a gradului de cuprindere, de la cea mai mare valoare înregistrată pe tot intervalul de analiză, în anul școlar 2014-2015, de 77%, la 73,6% cât s-a înregistrat în anul școlar 2016-2017.

La nivelul Regiunii Sud -Est numai județul Constanța înregistrează un grad de cuprindere pentru populația din grupa de vârstă 15 -18 ani, în anul școlar 2016-2017, peste media regională și națională (79,7% în județul Constanța, față de 73,6% media Regiunii Sud -Est și 77,1% media națională). Județele Galați și Brăila au înregistrat în anul școlar 2016-2017 valori ale gradului de cuprindere superioare mediei regionale (75, 9% în județul Galați și 74,3% în județul Brăila). Este de remarcat faptul că județele Brăila, Galați, Tulcea și Vrancea au înregistrat în perioada analizată creșteri ale gradului de cuprindere. Cea mai mare creștere a înregistrat-o județul Brăila, creștere cu 6,5 puncte procentuale, de la 67,8% în anul școlar 2007-2008 la 74,3% în anul școlar 2016-2017. Județele Constanța și Buzău au înregistrat scăderi ale gradului de cuprindere în perioada analizată. Ce mai mare scădere s-a înregistrat în județul Constanța, cu 6,9 puncte procentuale, de la 86,8% în anul școlar 2007-2008 la 79,7% în anul școlar 2016-2017.

Pe sexe, gradul de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 15 - 18 ani, în anul școlar 2016-2017 a fost superior celui pentru populația de sex masculin la nivel național și în toate regiunile țării, cu excepția regiunilor Sud Muntenia și Sud - Vest. Cea mai mare valoare a gradului de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 15-18 ani, în anul școlar 2016-2017 a fost înregistrată în Regiunea București - Ilfov, de 109,1%, peste media națională de 77,9%. Tot peste media națională a înregistrat valori la acest indicator și Regiunea Nord - Vest, cu 79,6%. Regiunea Sud - Est a înregistrat în anul școlar 2016 - 2017 un gradul de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 15 -18 ani de 73,8%, cu 4,1 puncte procentuale sub media națională. Dintre județele Regiunii Sud -Est, doar județul Constanța a înregistrat în anul școlar 2016-2017 un grad de cuprindere al populației feminine din grupa de vârstă 15-18 ani peste

media națională (78,4% în Constanța, față de 77,9% media națională). Cea mai mică valoare a indicatorului în anul școlar 2016 - 2017 a fost înregistrată în județul Vrancea, de 63,5%, la peste 10 puncte procentuale sub media regională. În intervalul cuprins între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017, la nivelul Regiunii Sud -Est, valorile gradului de cuprindere a populației școlare feminine din grupa de vârstă 15-18 ani a înregistrat fluctuații în marja a 3 puncte procentuale.

Figura 6.28.

Județele Constanța și Buzău au înregistrat în perioada analizată scăderi ale valorii indicatorului.

Cea mai mare scădere a fost în județul Constanța, de 9 puncte procentuale, de la 86,6% în anul școlar 2007-2008 la 78,4% în anul școlar 2016-2017. Creșteri ale valorii indicatorului au înregistrat județele Brăila, Galați, Tulcea și Vrancea. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în județul Galați, de 6,1 puncte procentuale, de la 71,5% în anul școlar 2007-2008 la 77,6% în anul școlar 2016-2017.

Figura 629.

Pe medii de rezidență se constată că la nivel național gradul de cuprindere în învățământ al populației din grupa de vârstă 15-18 ani, în anul școlar 2016 - 2017 a fost de 156,4%. Această valoare indică faptul că numărul populației cuprinsă în învățământ în mediul urban este mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă din mediul urban. Prin urmare un număr semnificativ de persoane din mediul rural sunt înscrise în învățământ în unități din mediul urban. Aceeași situație se înregistrează în toate regiunile țării.

În mediul rural, gradul de cuprindere în învățământ pentru populația din grupa de vârstă 15-18 ani este în anul școlar 2016 - 2017 de doar 12,8% la nivel național. Regiunea cu cea mai mare valoare a indicatorului în mediul rural este Regiunea București - Ilfov, cu 25,1 % iar regiunea cu cea mai mică valoare este Centru cu 10,5%. La nivelul Regiunii Sud -Est gradul de cuprindere a populației din grupa de vârstă 15-18 ani din mediul urban a crescut de la 120,1% în anul școlar 2007-2008 la 150,4% în anul școlar 2016-2017, în timp ce pentru populația din mediul rural, indicatorul a cunoscut o scădere de la 14,9% în anul școlar 2007-2008 la 12,2% în anul școlar 2016 - 2017.

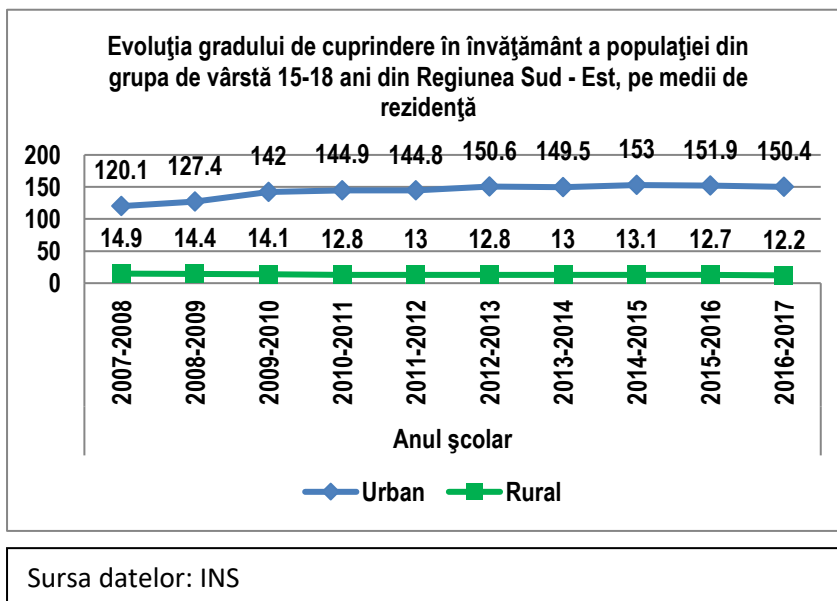
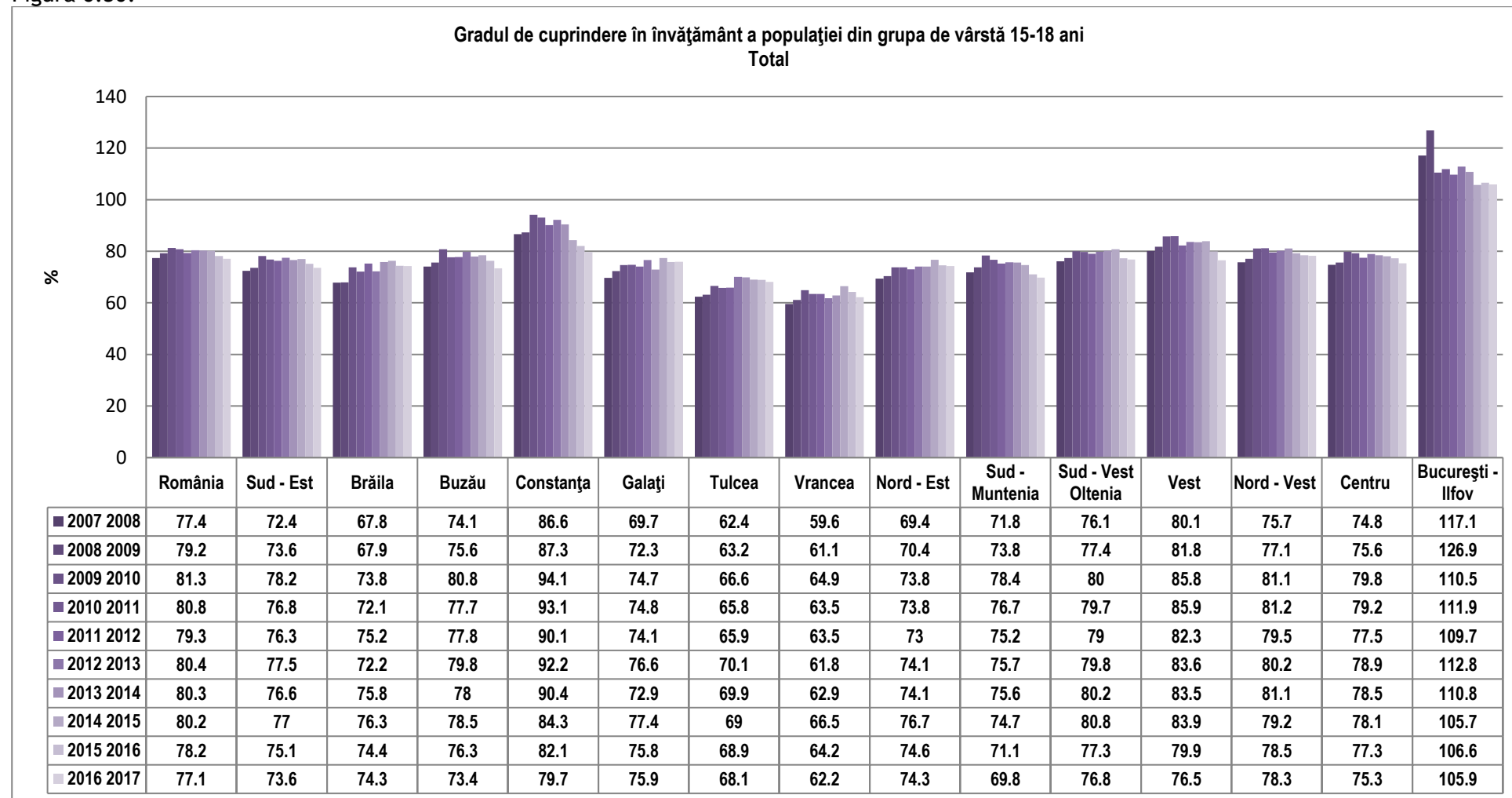
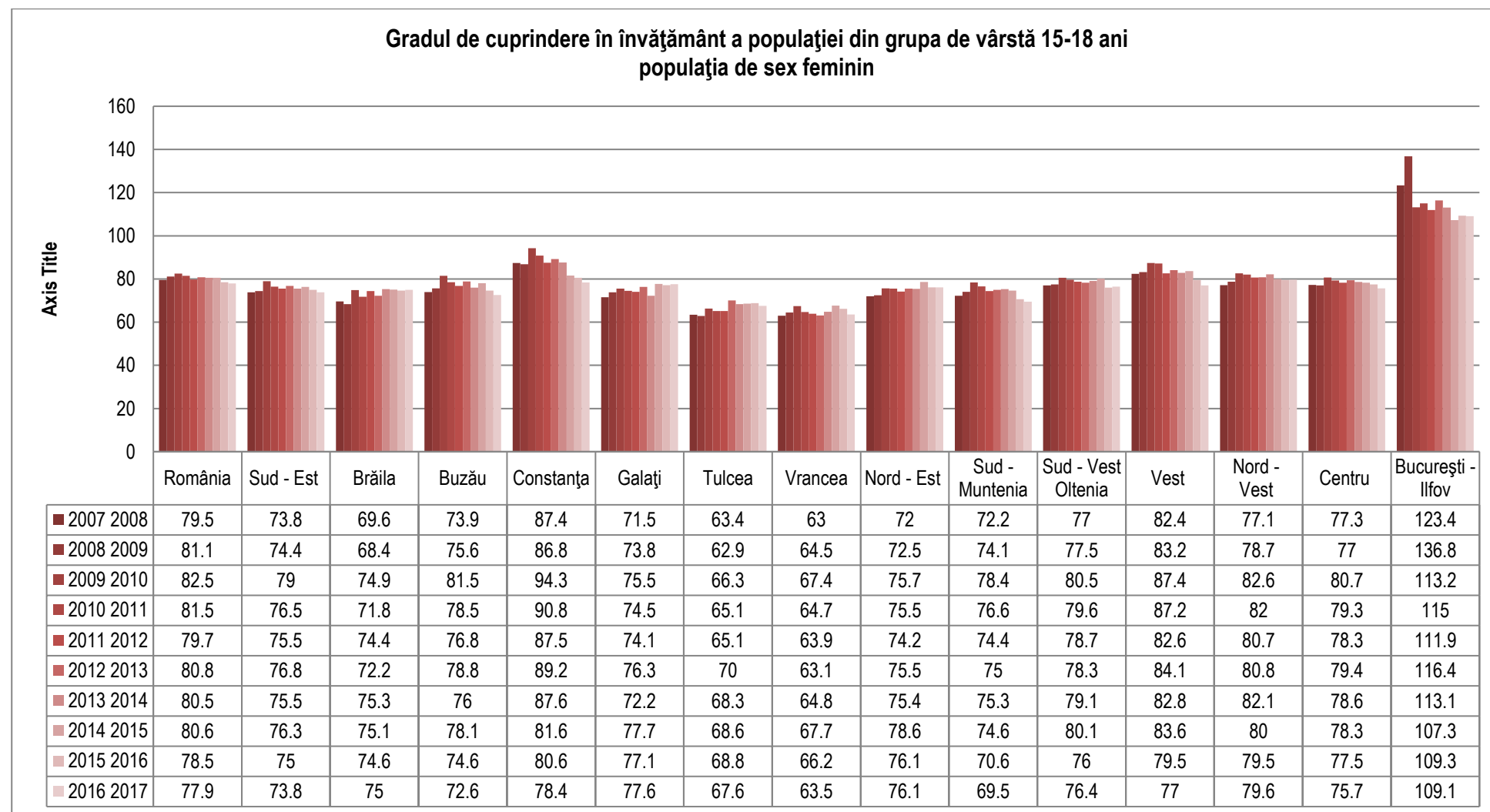

Figura 6.30.

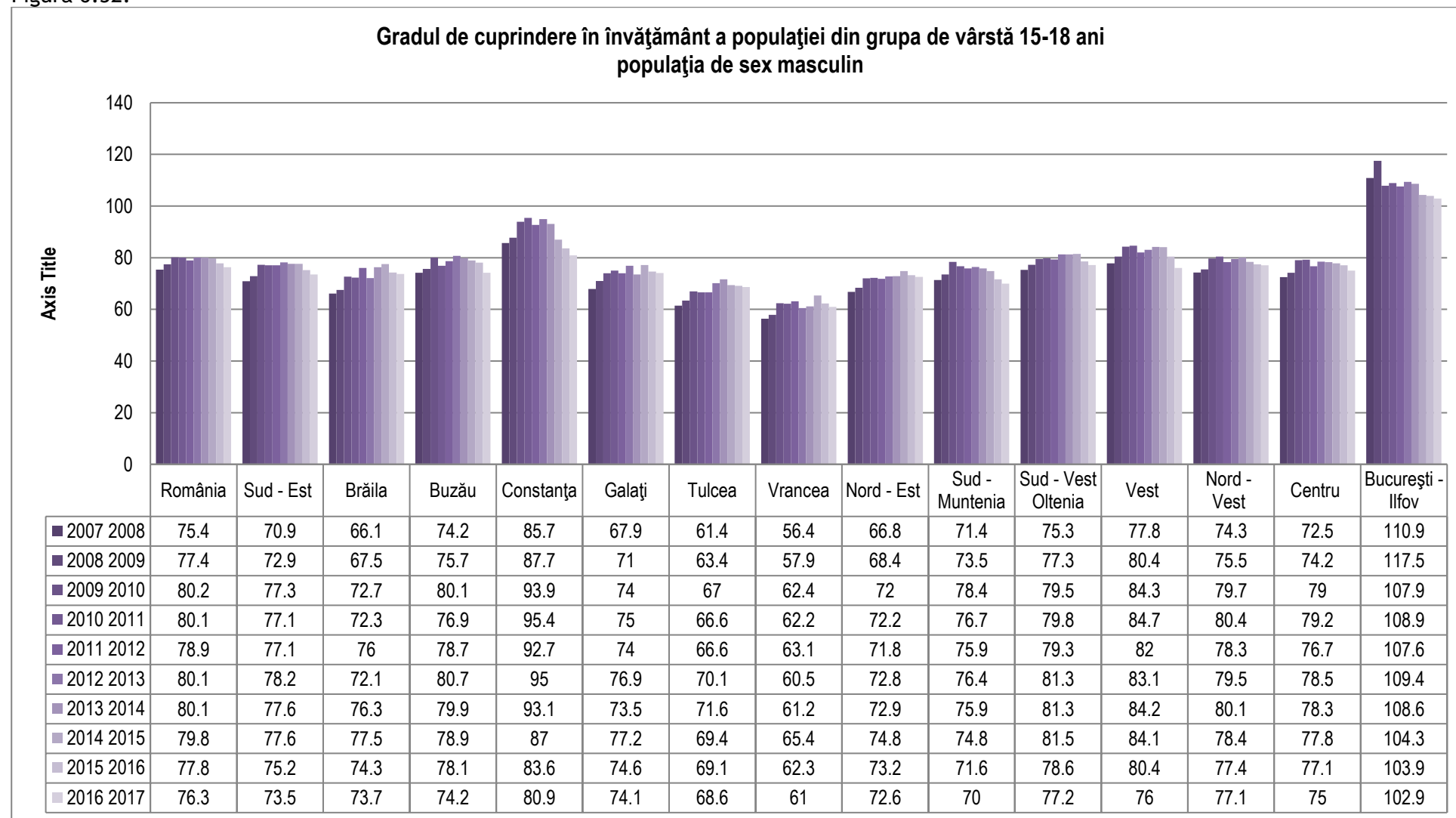
Sursa datelor: INS

Figura 6.31.

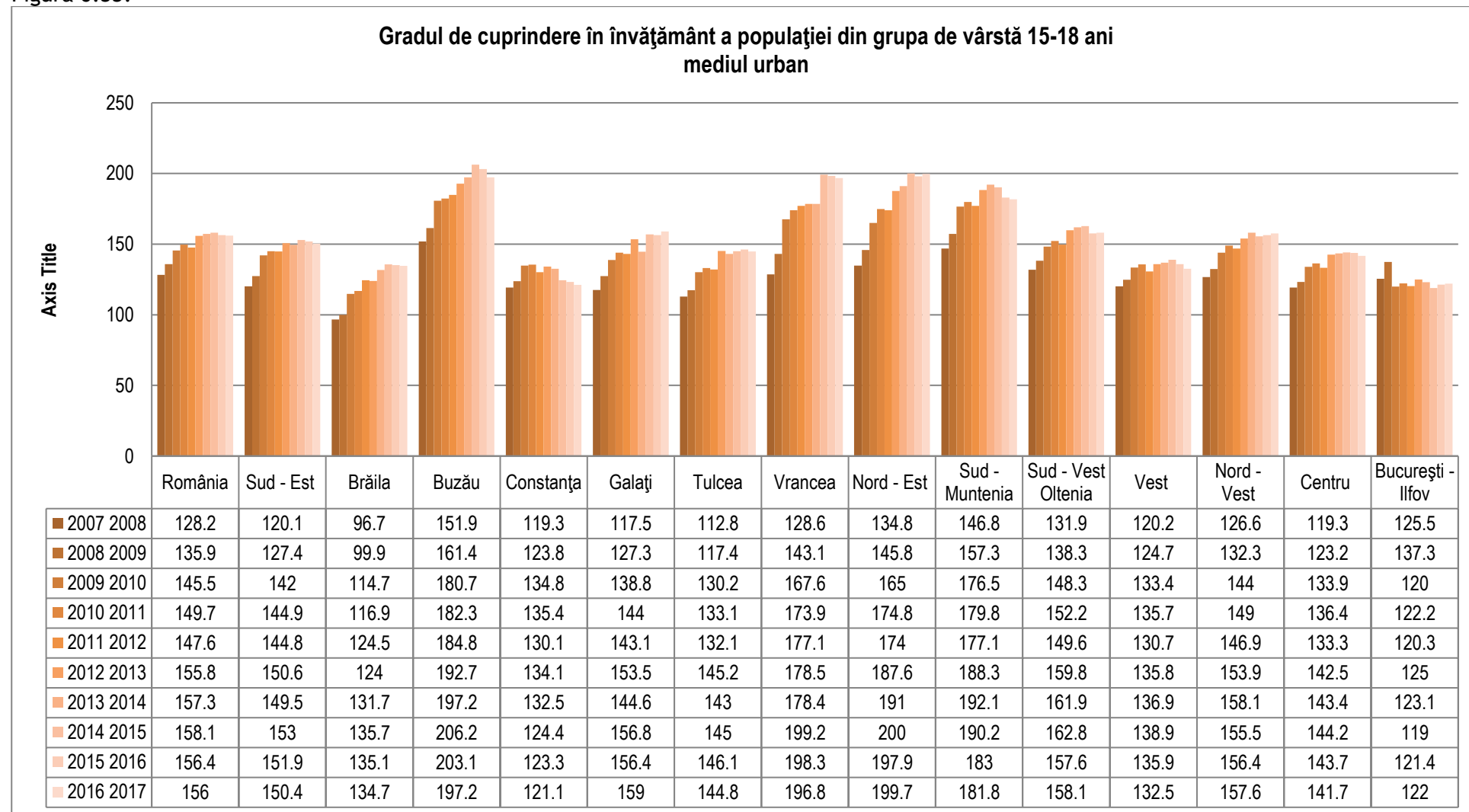
Sursa datelor: INS

Figura 6.32.

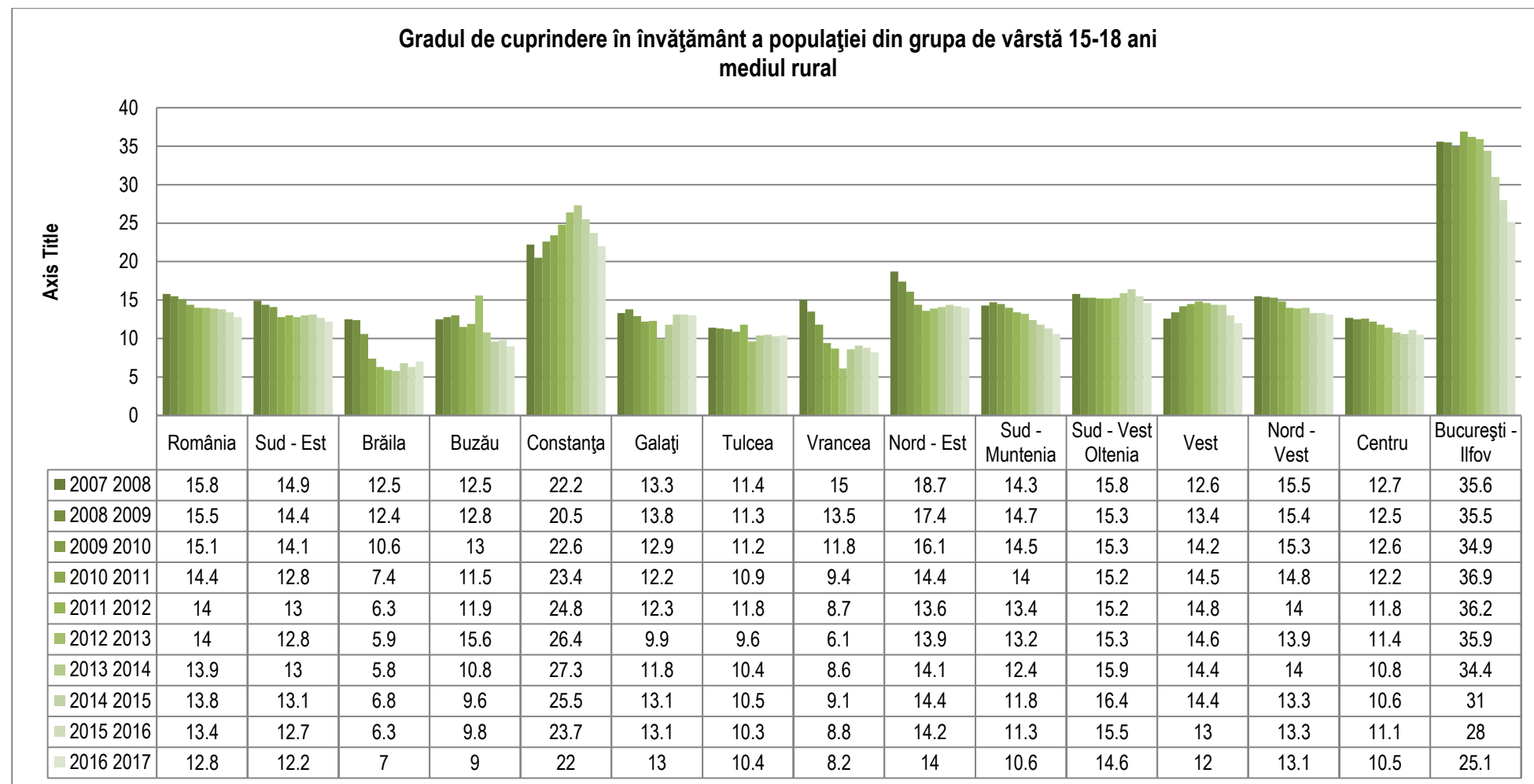
Sursa datelor: INS

Figura 6.33.

Sursa datelor: INS

Figura 6.34.

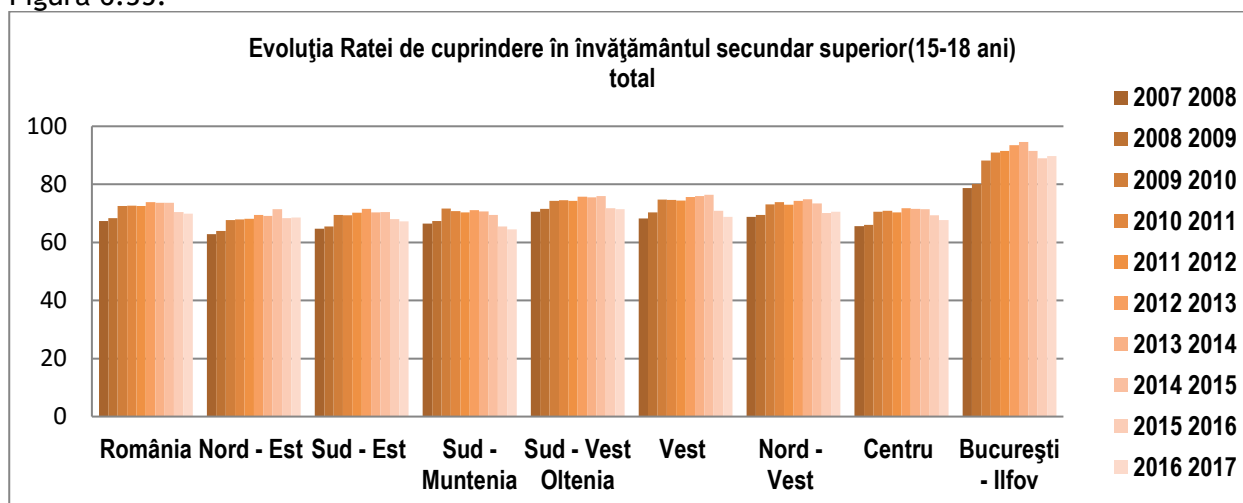

Sursa datelor: INS

6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională⁴⁵

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani) la nivelul Regiunii Sud - Est, în anul școlar 2016-2017, a fost de 67,3%, inferioară mediei naționale de 69,9% și plasează regiunea pe penultimul loc între regiunile de dezvoltare ale României, după Regiunea Sud Muntenia. Cea mai mare rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior din anul școlar 2016 - 2017 a fost înregistrată în Regiunea București - Ilfov, de 89,7%. În perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani) a cunoscut creșteri la nivel național și în toate regiunile țării, cu excepția Regiunii Sud - Muntenia în care s-a înregistrat o scădere cu 2 puncte procentuale, de la 66,5% în anul școlar 2007-2008 la 64,5% în anul școlar 2016-2017. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului s-a înregistrat în Regiunea București - Ilfov, cu 11 puncte procentuale, de la 78,7% în anul școlar 2007-2008 la 89,7% în anul școlar 2016-2017. La nivelul Regiunii Sud - Est s-a înregistrat o creștere de 2,6 puncte procentuale de la 64,7% în anul școlar 2007-2008 la 67,3% în anul școlar 2016-2017. Cu toate acestea, se constată că în ultimii trei ani școlari valoarea indicatorului în Regiunea sud - Est a scăzut continuu, de la 70,5% cât s-a înregistrat în anul școlar 2014-2015, valoare maximă pe tot intervalul de analiză, la 67,3% în anul școlar 2016-2017.

Figura 6.35.

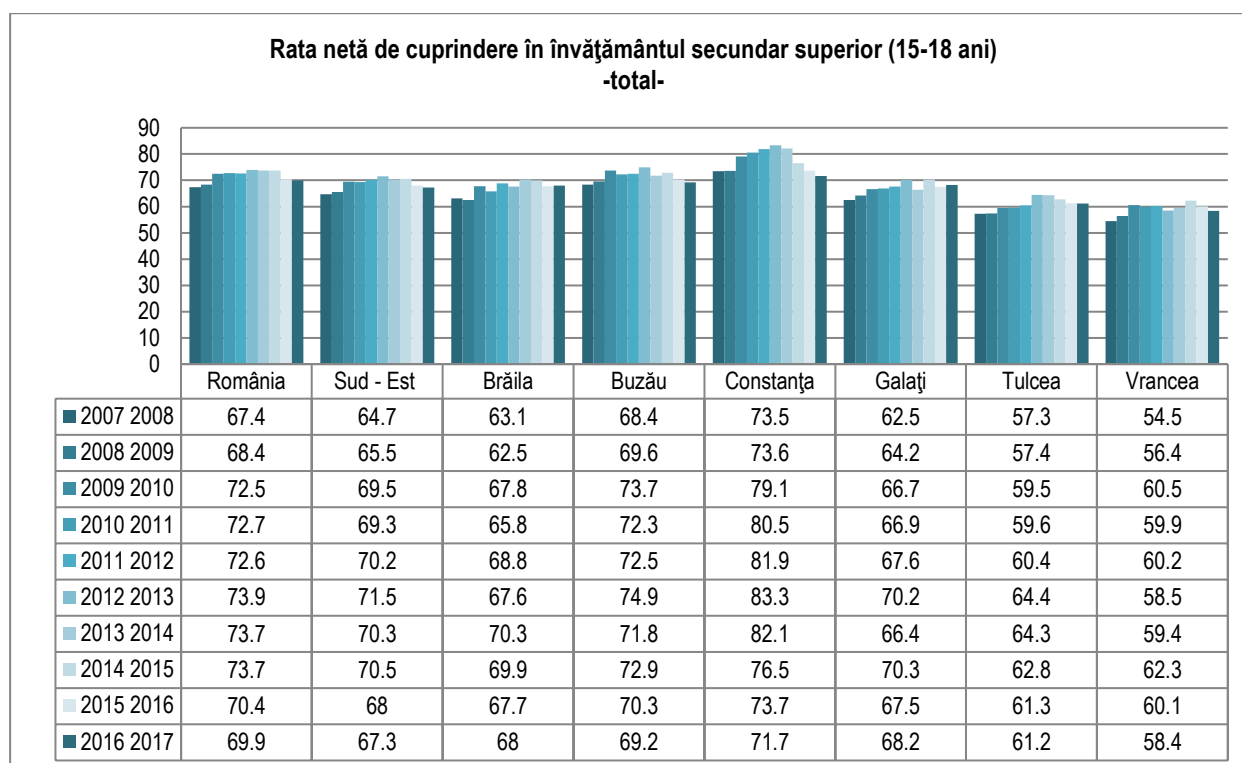

Sursa datelor: INS

La nivelul Regiunii de dezvoltare Sud - Est, singurul județ care a înregistrat în anul școlar 2016-2017 o rată de cuprindere în învățământul secundar superior în clasele IX-XII (15-18 ani) superioară mediei naționale a fost județul Constanța, cu o rată de 71,7% față de media națională de 69,9%. Județele Brăila și Buzău au înregistrat rate superioare mediei regionale (68% județul Brăila și 69,2% județul Buzău, față de 67,3% media regiunii). Cea mai mică valoare a indicatorului pentru anul școlar 2016-2017 a fost înregistrată pentru județul Vrancea, de numai 58,4%. Pe întreaga perioadă analizată, cuprinsă între anul școlar 2007-2008 și anul școlar 2016-2017, valoarea indicatorului a înregistrat creșteri în toate județele regiunii, cu excepția județului Constanța unde s-a înregistrat o scădere cu 1,8 puncte procentuale, de la 73,5% în anul școlar 2007-2008 la 71,7% în anul școlar 2016-2017. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului în perioada analizată a fost înregistrată în județul Galați, de 5,7 puncte procentual, de la 62,5% în anul școlar 2007-2008 la 68,2% în anul școlar 2016-2017.

Figura 6.36.

⁴⁵Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 Rata neta de cuprindere (INS)” - pentru vizualizare clic aici

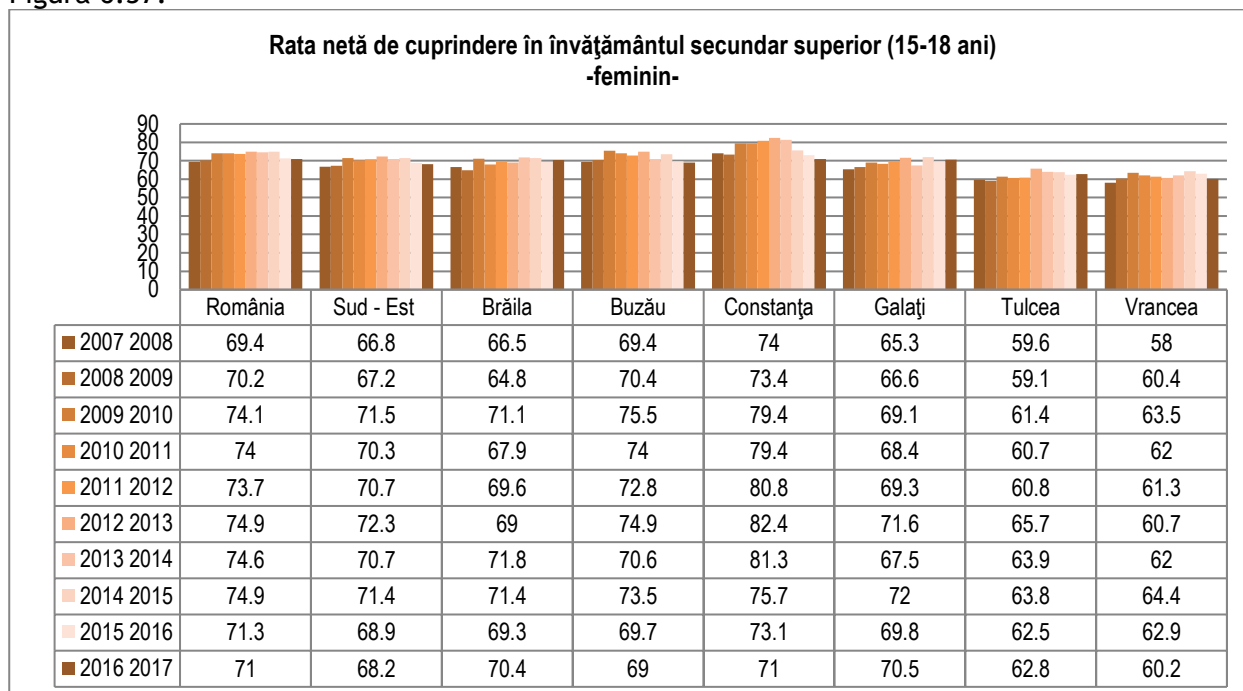
Sursa datelor: INS

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud -Est, se constată că în anul școlar 2016 -2017, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani) la **populația feminină** a fost superioară cu 1,8 puncte procentuale față de rata populației de sex masculin (68,2% pentru populația de sex feminin față de 66,4% pentru populația de sex masculin). În toate județele Regiunii Sud -Est, cu excepția județelor Buzău și Constanța, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani) pentru populația feminină a fost superioară ratei populației masculine.

În perioada analizată s-a produs o creștere a rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani) la populația feminină la nivelul Regiunii Sud -Est și în toate județele regiunii, cu excepția județelor Buzău și Constanța în care s-au înregistrat ușoare scăderi. Cea mai mare creștere a indicatorului în perioada analizată a fost înregistrată în județul Galați, de 5,2 puncte procentuale, de la 65,3% în anul școlar 2007-2008 la 70,5% în anul școlar 2016-2017. În anul școlar 2016-2017, cea mai bună performanță din punct de vedere al valorii indicatorului a fost înregistrată în județul Constanța (71%) iar cea mai slabă în județul Vrancea (60,2%).

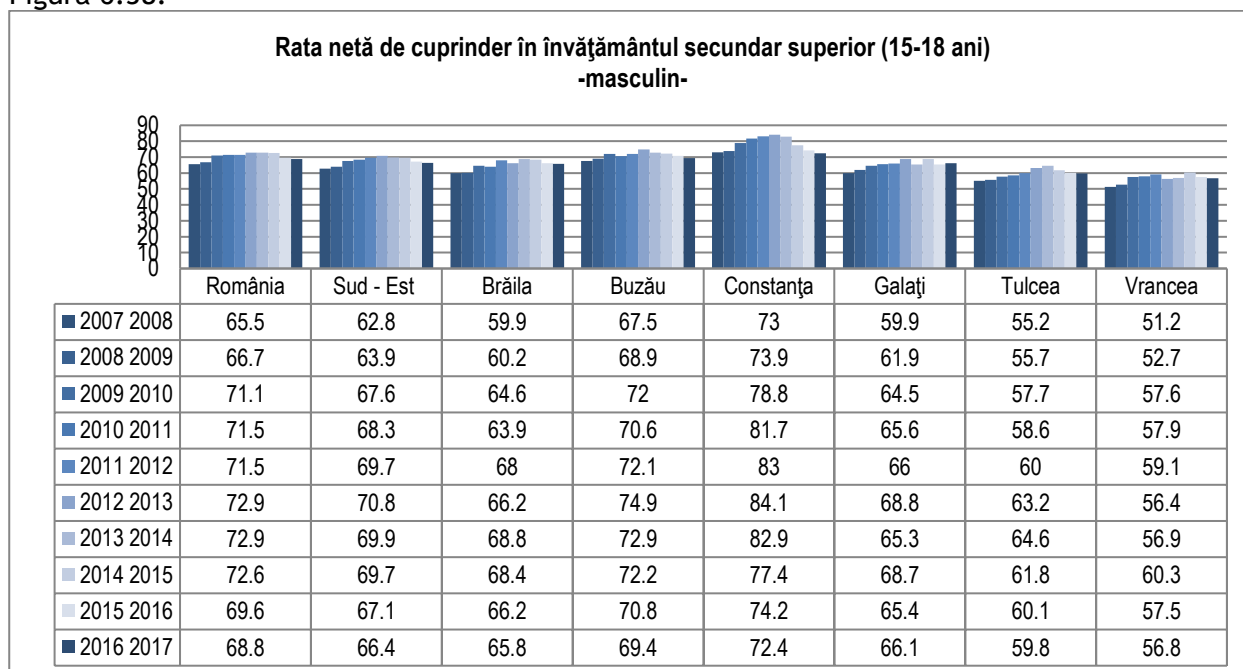
Pentru populația școlară de sex masculin, indicatorul a înregistrat în perioada analizată o creștere la nivelul Regiunii Sud -Est și în toate județele regiunii, cu excepția județului Constanța unde s-a înregistrat o ușoară scădere cu 0,6 puncte procentuale, de la 73% în anul școlar 2007-2008 la 72,4% în anul școlar 2016-2017. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului s-a înregistrat în județul Galați, cu 6,2 puncte procentuale, de la 59,9% în anul școlar 2007-2008 la 66,1% în anul școlar 2016-2017. În anul școlar 2016-2017, cea mai bună performanță din punct de vedere al valorii indicatorului a fost înregistrată în județul Constanța (72,4%) iar cea mai slabă în județul Vrancea (56,8%).

Figura 6.37.

Sursa datelor: INS

Figura 6.38.

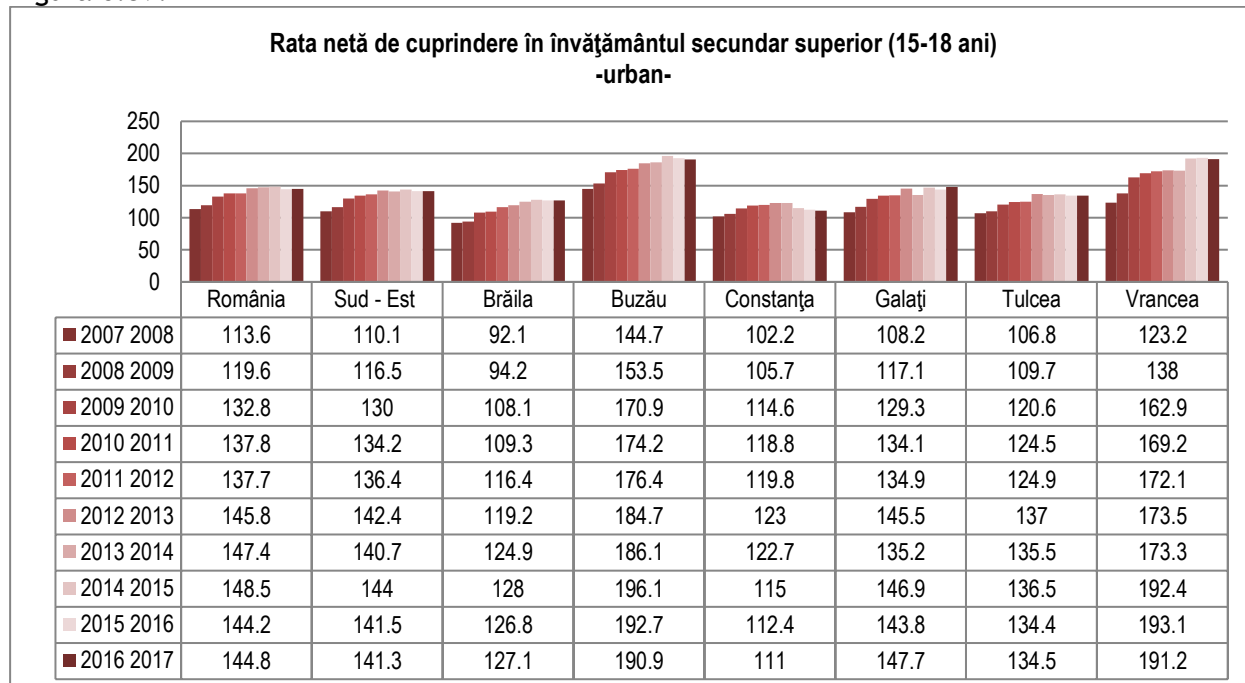

Sursa datelor: INS

Pe medii de rezidență (locația școlii) se constată că rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani) în mediul urban a fost cu mult peste cea din mediul rural în regiunea Sud - Est, în toate județele regiunii și în toți anii școlari din perioada analizată. Mai mult, în toate județele și în toți anii școlari valorile indicatorului au fost pentru mediul urban peste 100%. Aceste date arată că numărul populației cuprinsă în învățământul secundar superior, clasele IX-XII (15-18 ani), în mediul urban este mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă din mediul urban. Prin urmare, un număr semnificativ de persoane din mediul rural sunt înscrise în învățământ în unități din mediul urban. Pentru mediul rural cea mai mare valoare a indicatorului, în anul școlar 2016-

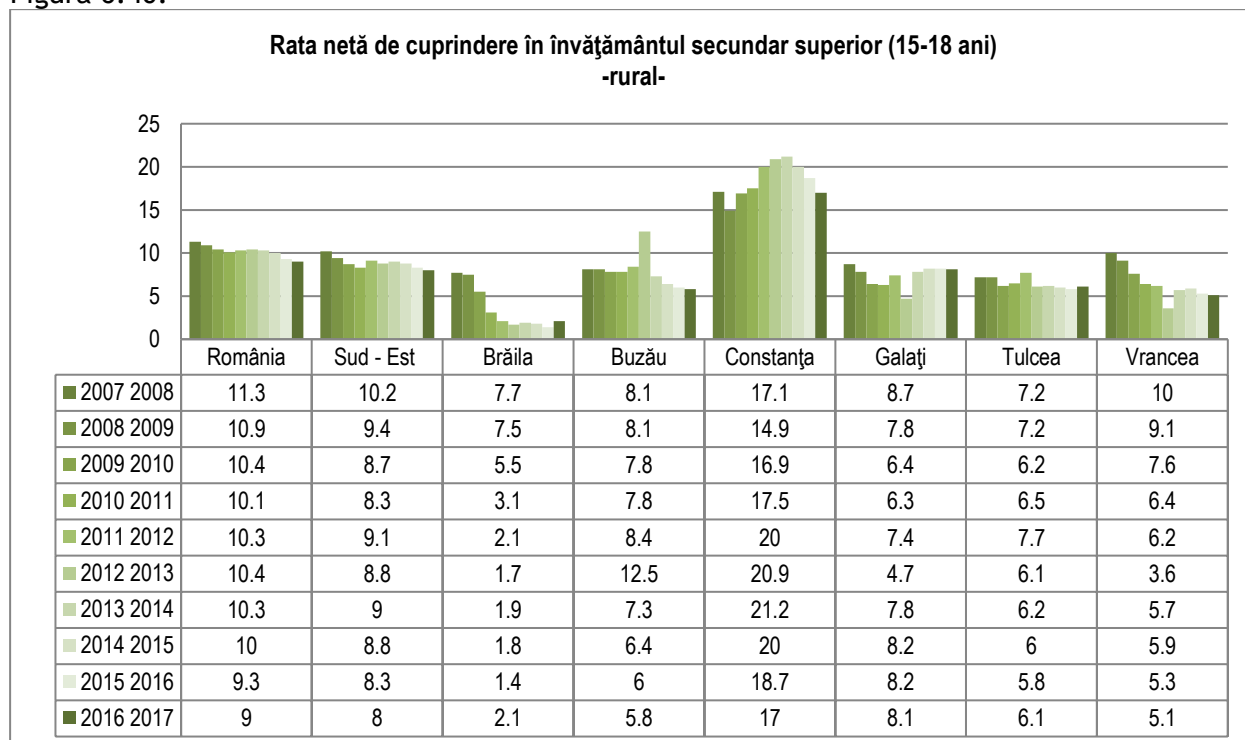
2017, s-a înregistrat în județul Galați, 8,1% iar cea mai mică în județul Brăila, 2,1%. În mediul urban cea mai mare valoare înregistrată în anul școlar 2016-2017 a fost în județul Vrancea, 191,2% iar cea mai mică în județul Constanța de 111%. Aceste date arată că, spre exemplu, în județul Vrancea un număr de elevi cu vârsta 15-18 ani, cu rezidența în mediul rural, aproape egal cu numărul de elevi cu rezidența în mediul urban au fost înscriși în învățământul secundar superior în unități de învățământ din mediul urban.

Figura 6.39.

Sursa datelor: INS

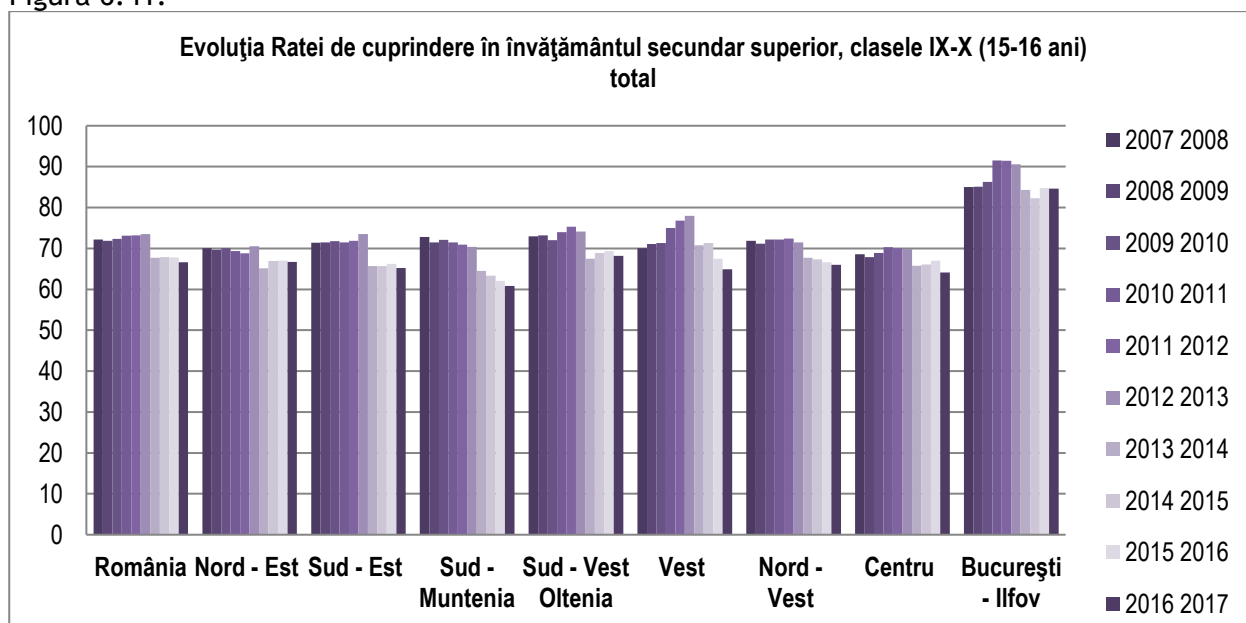
Figura 6.40.

Sursa datelor: INS

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani) la nivelul Regiunii Sud - Est, în anul școlar 2016-2017, a fost de 65,2%, inferioară mediei naționale de 66,6% și plasează regiunea pe locul 5 între regiunile de dezvoltare ale României, în ordinea descrescătoare a valorilor. Cea mai mare rată netă de cuprindere în învățământul secundar superior în clasele IX-X, din anul școlar 2016 - 2017 a fost înregistrată în Regiunea București - Ilfov, de 84,6%. În perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani) a cunoscut scăderi la nivel național și în toate regiunile țării. Cea mai mare scădere a valorii indicatorului s-a înregistrat în Regiunea Sud Muntenia, cu 12 puncte procentuale, de la 72,8 % în anul școlar 2007-2008 la 60,8% în anul școlar 2016-2017. La nivelul Regiunii Sud - Est s-a înregistrat o scădere de 6,2 puncte procentuale de la 71,4% în anul școlar 2007-2008 la 65,2% în anul școlar 2016-2017.

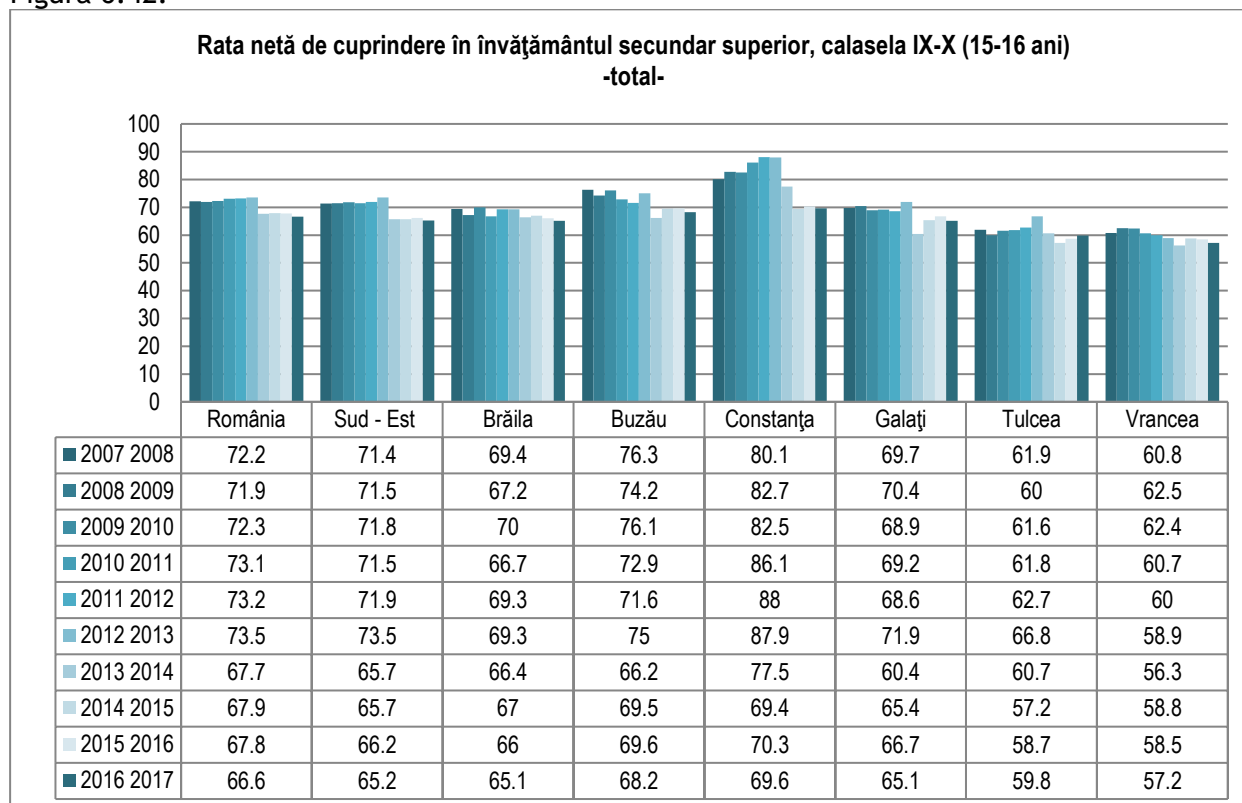
Figura 6.41.

Sursa datelor: INS

La nivelul Regiunii de dezvoltare Sud - Est, singurele județe care a înregistrat în anul școlar 2016-2017 o rată de cuprindere în învățământul secundar superior în clasele IX-X (15-16 ani) superioară mediei naționale au fost județele Constanța și Buzău, cu o rată de 69,6% și respectiv 68,2%, față de media națională de 66,6%. Cea mai mică valoare a indicatorului pentru anul școlar 2016-2017 a fost înregistrată pentru județul Vrancea, de numai 57,2%. Pe întreaga perioadă analizată, cuprinsă între anul școlar 2007-2008 și anul școlar 2016-2017, valoarea indicatorului a înregistrat scăderi în toate județele regiunii. Cea mai mare scădere a valorii indicatorului în perioada analizată a fost înregistrată în județul Constanța, de 10,5 puncte procentuale, de la 80,1% în anul școlar 2007-2008 la 69,6% în anul școlar 2016-2017. Cea mai mică scădere a fost înregistrată la nivelul județului Tulcea, de 2,1 puncte procentuale, de la 61,9% în anul școlar 2007-2008 la 59,8% în anul școlar 2016-2017. Este de menționat faptul că în ultimul an școlar s-au înregistrat valori inferioare anului școlar precedent la nivelul Regiunii Sud - Est și a județelor regiunii, cu excepția județului Tulcea în care s-a înregistrat o ușoară creștere, cu 1,1 puncte procentuale.

Figura 6.42.

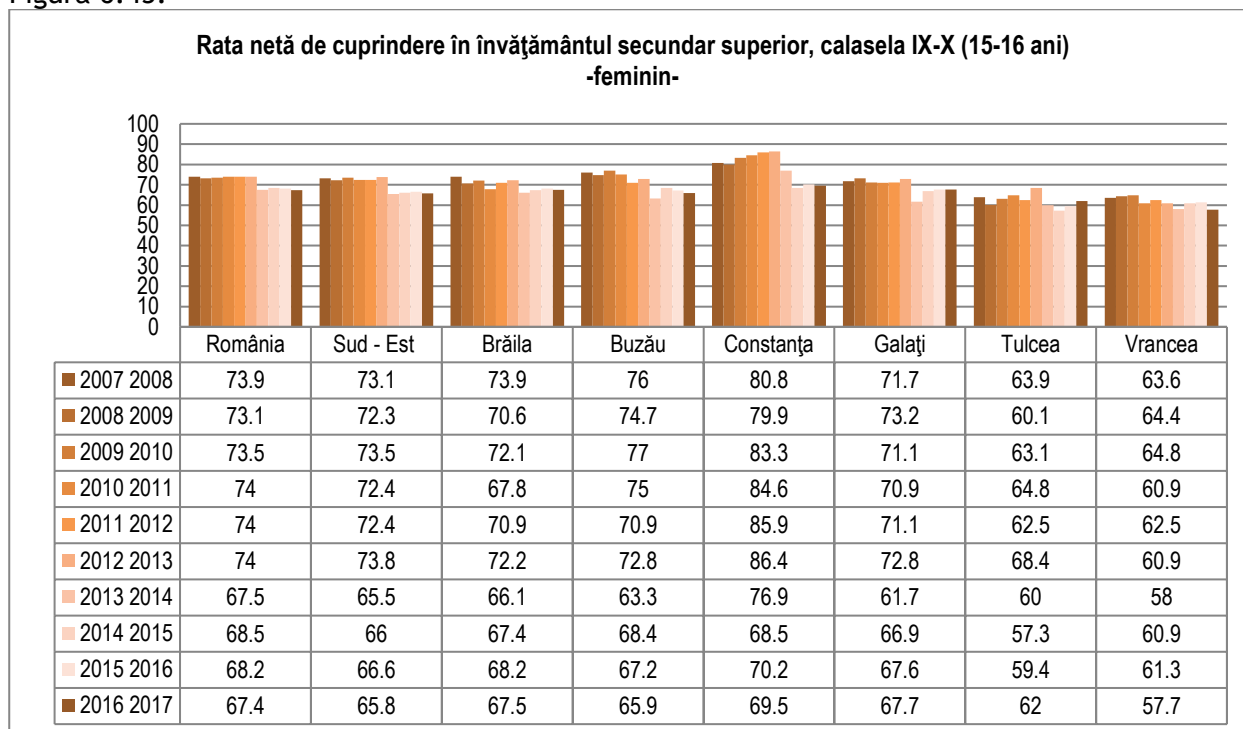
Sursa datelor: INS

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud -Est, se constată că în anul școlar 2016 -2017, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani) la **populația feminină** a fost superioară cu 1,2 puncte procentuale față de rata populației de sex masculin (65,8% pentru populația de sex feminin față de 64,6% pentru populația de sex masculin). În toate județele Regiunii Sud -Est, cu excepția județelor Buzău și Constanța, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani) pentru populația feminină a fost superioară ratei populației masculine.

În perioada analizată s-a produs o scădere a ratei netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani) la populația feminină la nivelul Regiunii Sud -Est și în toate județele regiunii. Cea mai mare scădere a indicatorului în perioada analizată a fost înregistrată în județul Constanța, de 11,3 puncte procentuale, de la 80,8% în anul școlar 2007-2008 la 69,5% în anul școlar 2016-2017. În anul școlar 2016-2017, cea mai bună performanță din punct de vedere al valorii indicatorului a fost înregistrată în județul Constanța (69,5%, valoare superioară mediei naționale) iar cea mai slabă în județul Vrancea (57,7%). Peste media națională a valorii indicatorului s-a înregistrat și în județele Brăila (67,5%) și Galați (67,7%)

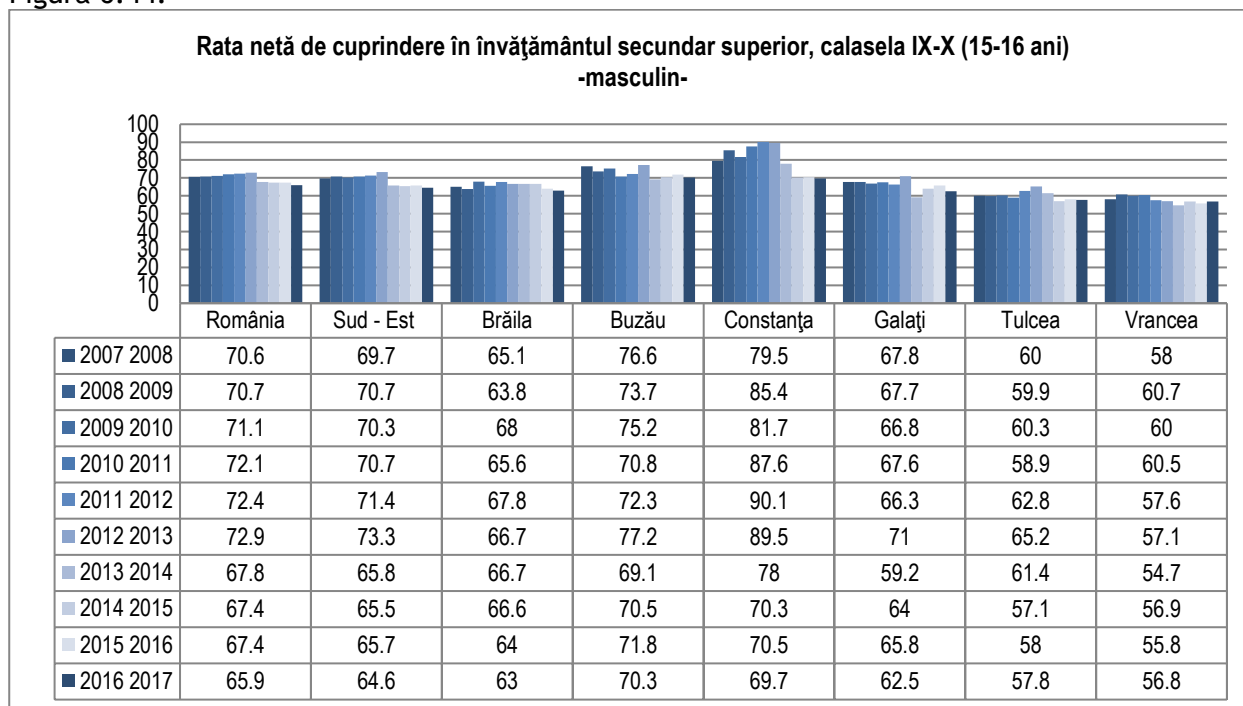
Pentru populația școlară de sex masculin, indicatorul a înregistrat în perioada analizată o scădere la nivelul Regiunii Sud -Est și în toate județele regiunii. Cea mai mare scădere a valorii indicatorului s-a înregistrat în județul Constanța, cu 9,8 puncte procentuale, de la 79,5% în anul școlar 2007-2008 la 69,7% în anul școlar 2016-2017. În anul școlar 2016-2017, cea mai bună performanță din punct de vedere al valorii indicatorului a fost înregistrată în județul Buzău (70,3%) iar cea mai slabă în județul Vrancea (56,8%).

Figura 6.43.

Sursa datelor: INS

Figura 6.44.

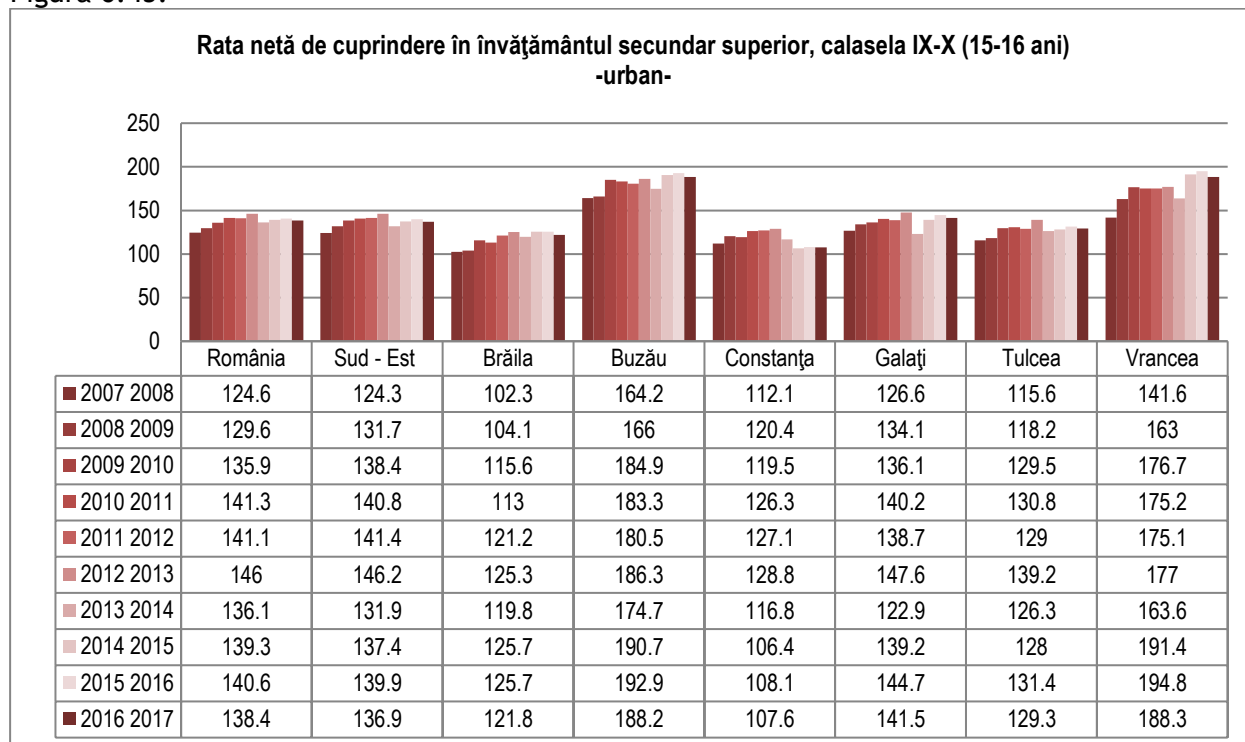

Sursa datelor: INS

Pe medii de rezidență (locația școlii) se constată că rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani) în mediul urban a fost cu mult peste cea din mediul rural în regiunea Sud - Est, în toate județele regiunii și în toți anii școlari din perioada analizată. Mai mult, în toate județele și în toți anii școlari valorile indicatorului au fost pentru mediul urban peste 100%. Aceste date arată că numărul populației cuprinsă în învățământul secundar superior, clasele IX-X (15-16 ani), în mediul urban este mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă din mediul urban. Prin urmare, un număr semnificativ de persoane din mediul rural sunt înscrise în învățământ în unități din mediul

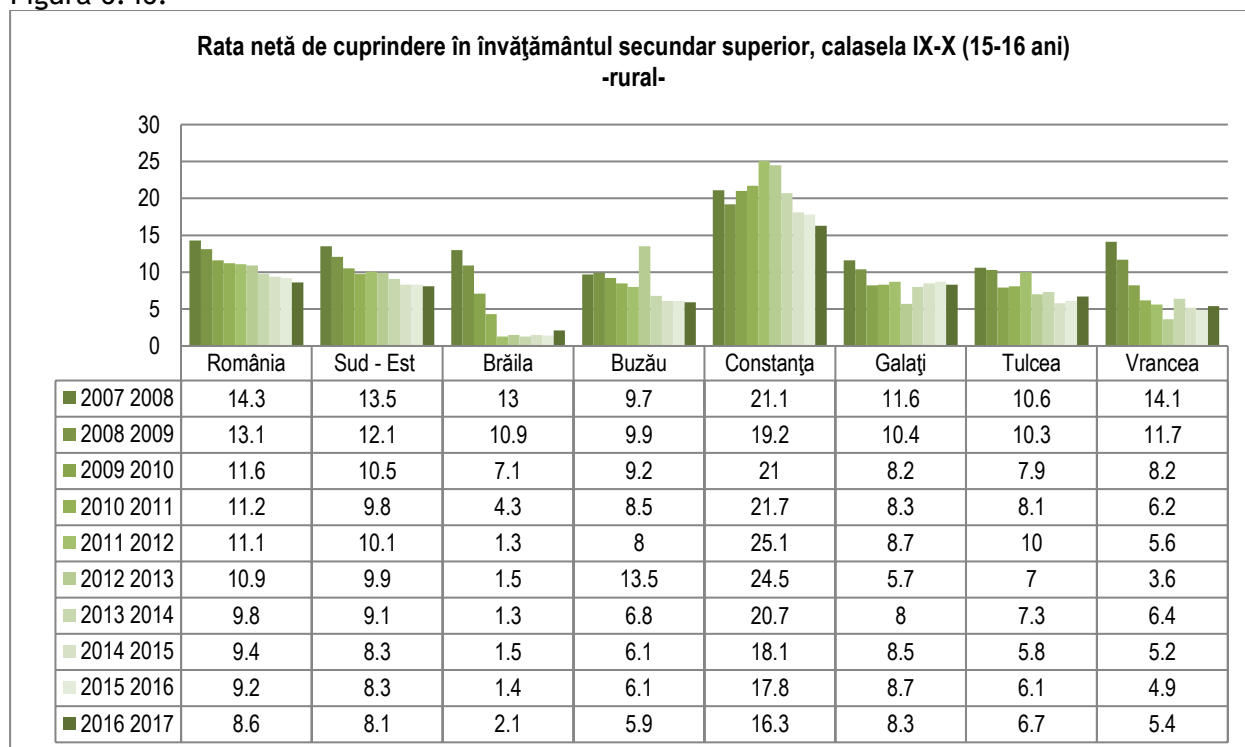
urban. Pentru mediul rural cea mai mare valoare a indicatorului, în anul școlar 2016-2017, s-a înregistrat în județul Constanța, 16,3% iar cea mai mică în județul Brăila, 2,1%. În mediul urban cea mai mare valoare înregistrată în anul școlar 2016-2017 a fost în județul Vrancea, 188,3% iar cea mai mică în județul Constanța de 107,6%.

Figura 6.45.

Sursa datelor: INS

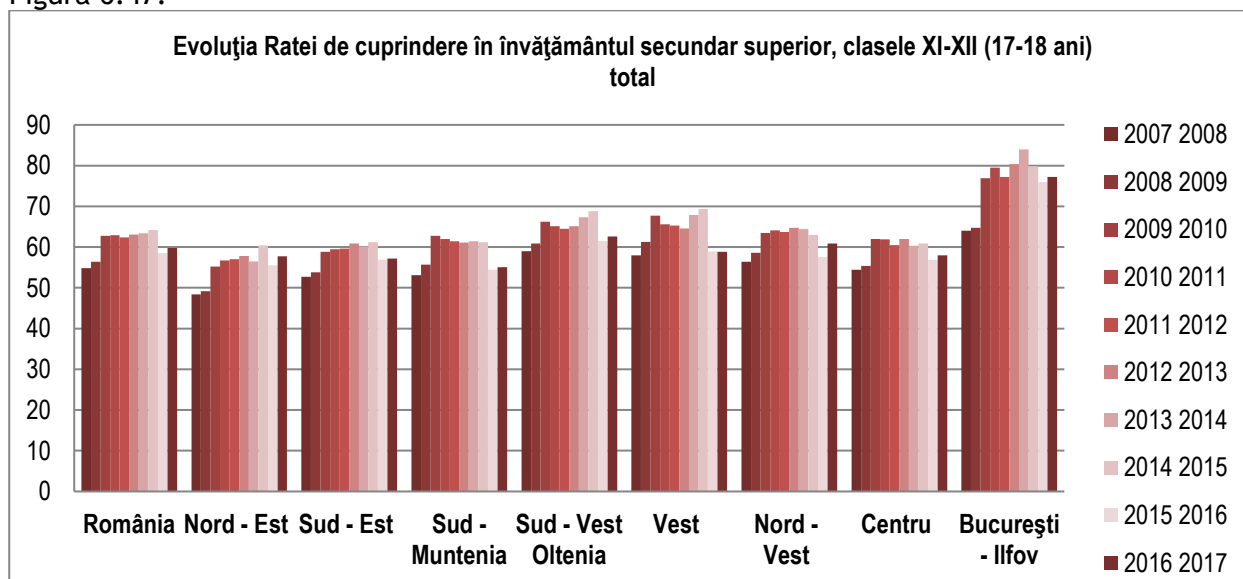
Figura 6.46.

Sursa datelor: INS

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani) la nivelul Regiunii Sud - Est, în anul școlar 2016-2017, a fost de 57,2%, inferioară mediei naționale de 59,8% și plasează regiunea pe penultimul locul între regiunile de dezvoltare ale României, în ordinea descrescătoare a valorilor. Cea mai mare rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior în clasele XI-XII, din anul școlar 2016 - 2017 a fost înregistrată în Regiunea București - Ilfov, de 77,2%. În perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani) a cunoscut creșteri la nivel național și în toate regiunile țării. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului s-a înregistrat în Regiunea București - Ilfov, cu 13,2 puncte procentuale, de la 64 % în anul școlar 2007-2008 la 77,2% în anul școlar 2016-2017. La nivelul Regiunii Sud - Est s-a înregistrat o creștere de 4,5 puncte procentuale de la 52,7% în anul școlar 2007-2008 la 57,2% în anul școlar 2016-2017. Cu toate acestea, se constată că în ultimii 3 ani școlari se înregistrează o tendință de scădere a valorilor indicatorului la nivel național și al tuturor regiunilor de dezvoltare ale țării.

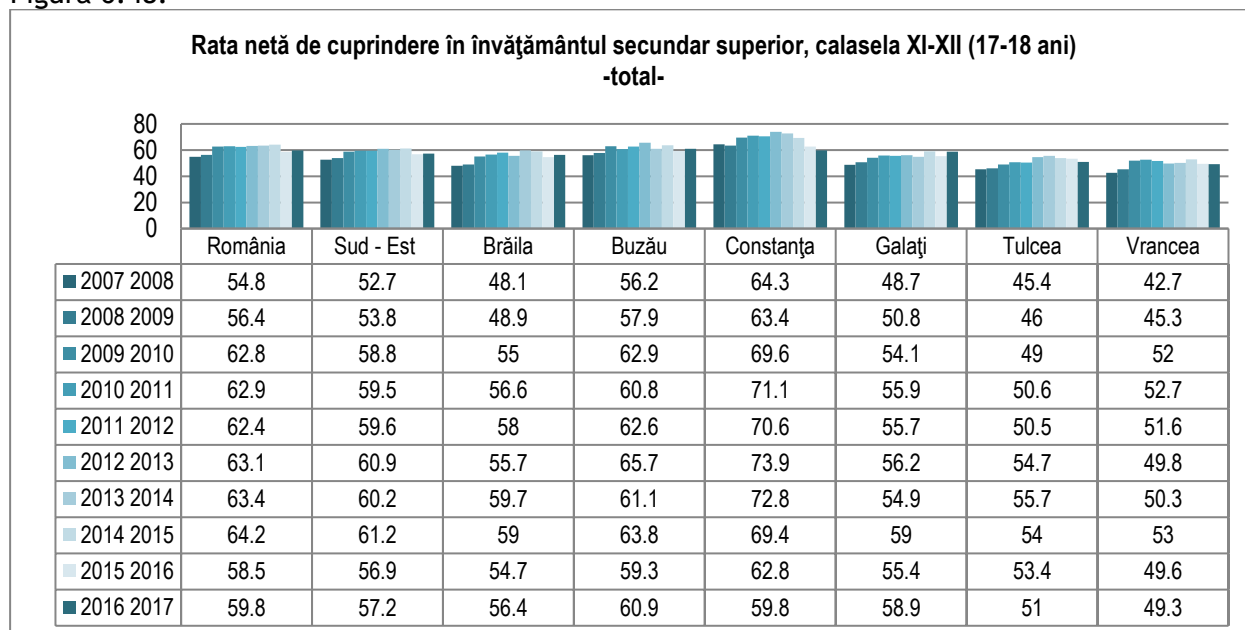
Figura 6.47.

Sursa datelor: INS

La nivelul Regiunii de dezvoltare Sud - Est, singurele județe care a înregistrat în anul școlar 2016-2017 o rată de cuprindere în învățământul secundar superior în clasele XI-XII (17-18 ani) superioară sau egală mediei naționale au fost județele Buzău și Constanța, cu o rată de 60,9% și respectiv 59,8%, față de media națională de 59,8%. Cea mai mică valoare a indicatorului pentru anul școlar 2016-2017 a fost înregistrată pentru județul Vrancea, de numai 49,3%. Pe întreaga perioadă analizată, cuprinsă între anul școlar 2007-2008 și anul școlar 2016-2017, valoarea indicatorului a înregistrat creșteri în toate județele regiunii, cu excepția județului Constanța în care s-a înregistrat o scădere cu 4,5 puncte procentuale, de la 64,3% în anul școlar 2007-2008 la 59,8% în anul școlar 2016-2017. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului în perioada analizată a fost înregistrată în județul Galați, de 10,2 puncte procentuale, de la 48,7% în anul școlar 2007-2008 la 58,9% în anul școlar 2016-2017. Este de menționat faptul că în ultimii 3 ani școlari se manifestă o ușoară tendință de scădere a valorii indicatorului la nivelul Regiunii Sud - Est și a județelor regiunii.

Figura 6.48.

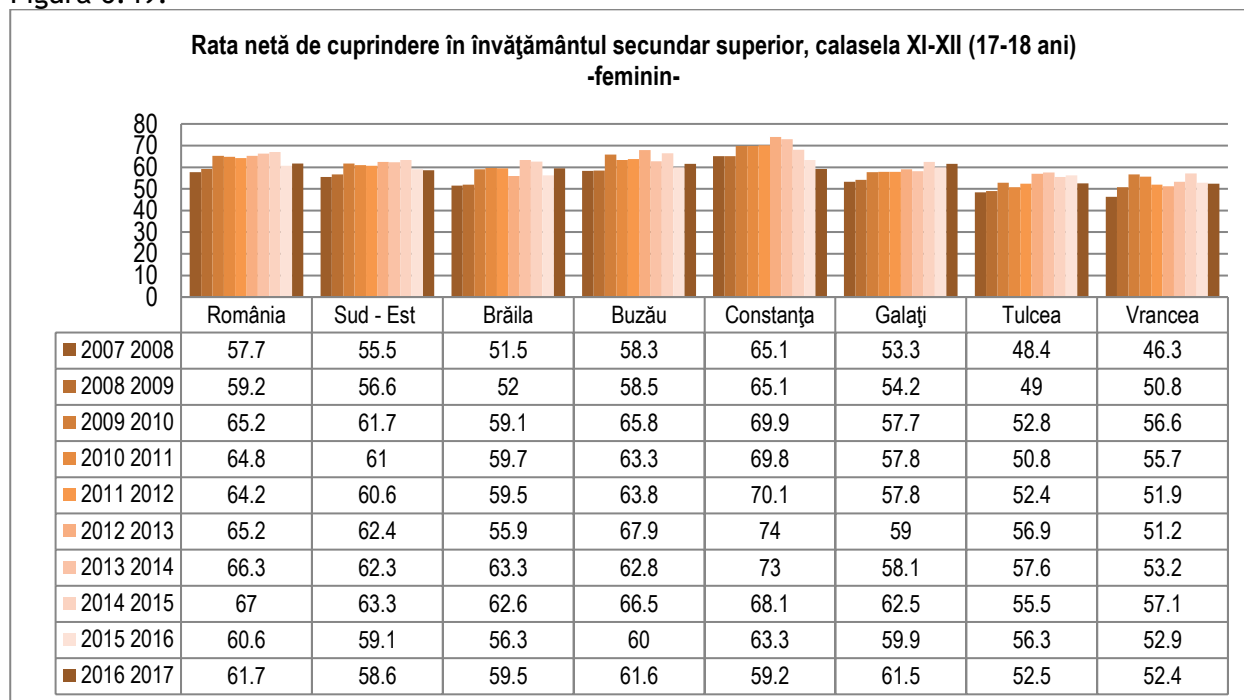
Sursa datelor: INS

Pe sexe, la nivelul Regiunii Sud -Est, se constată că în anul școlar 2016 -2017, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani) la **populația feminină** a fost superioară cu 2,8 puncte procentuale față de rata populației de sex masculin (58,6% pentru populația de sex feminin față de 55,8% pentru populația de sex masculin). În toate județele Regiunii Sud -Est, cu excepția județului Constanța, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani) pentru populația feminină a fost superioară ratei populației masculine.

În perioada analizată s-a produs o creștere a ratei netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani) la populația feminină la nivelul Regiunii Sud -Est și în toate județele regiunii, cu excepția județului Constanța unde s-a produs o scădere cu 5,9 puncte procentuale, de la 65,1% în anul școlar 2007-2008 la 59,2% în anul școlar 2016-2017. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului în perioada analizată a fost înregistrată în județul Galați, de 8,2 puncte procentuale, de la 53,3% în anul școlar 2007-2008 la 61,5% în anul școlar 2016-2017. În anul școlar 2016-2017, cea mai bună performanță din punct de vedere al valorii indicatorului a fost înregistrată în județul Buzău (61,6%, valoare apropiată de media națională de 61,7%) iar cea mai slabă în județul Vrancea (52,4%). Peste media regională a valorii indicatorului s-a înregistrat în județele Galați (61,5%) Brăila (59,5%) și Constanța (59,2%). Este de menționat faptul că în ultimii 3 ani școlari se manifestă o ușoară tendință de scădere a valorii indicatorului la nivelul Regiunii Sud - Est și a județelor regiunii.

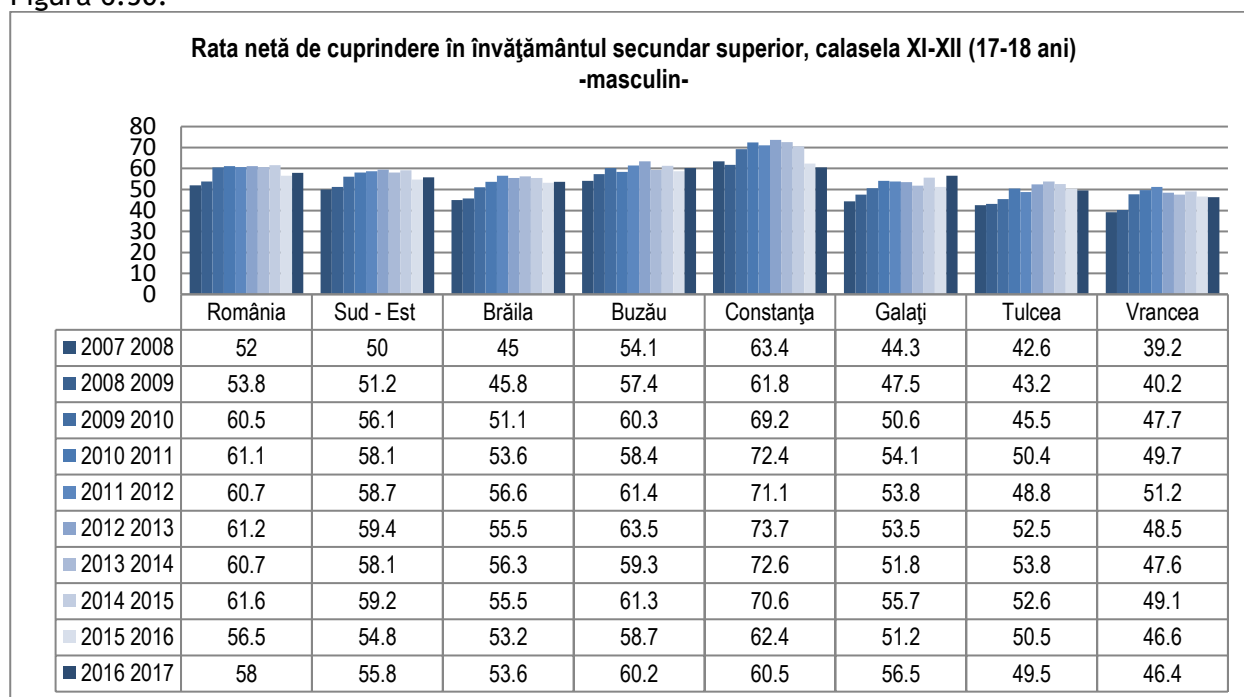
Pentru populația școlară de sex masculin, indicatorul a înregistrat în perioada analizată o creștere la nivelul Regiunii Sud -Est și în toate județele regiunii, cu excepția județului Constanța unde s-a produs o scădere cu 2,9 puncte procentuale, de la 63,4% în anul școlar 2007-2008 la 60,5% în anul școlar 2016-2017. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului s-a înregistrat în județul Galați, cu 12,2 puncte procentuale, de la 44,3% în anul școlar 2007-2008 la 56,5% în anul școlar 2016-2017. În anul școlar 2016-2017, cea mai bună performanță din punct de vedere al valorii indicatorului a fost înregistrată în județul Constanța (60,5%) iar cea mai slabă în județul Vrancea (46,4%). Este de menționat faptul că în ultimii 3 ani școlari se manifestă o ușoară tendință de scădere a valorii indicatorului la nivelul Regiunii Sud - Est și a județelor regiunii, cu excepția județului Galați.

Figura 6.49.

Sursa datelor: INS

Figura 6.50.

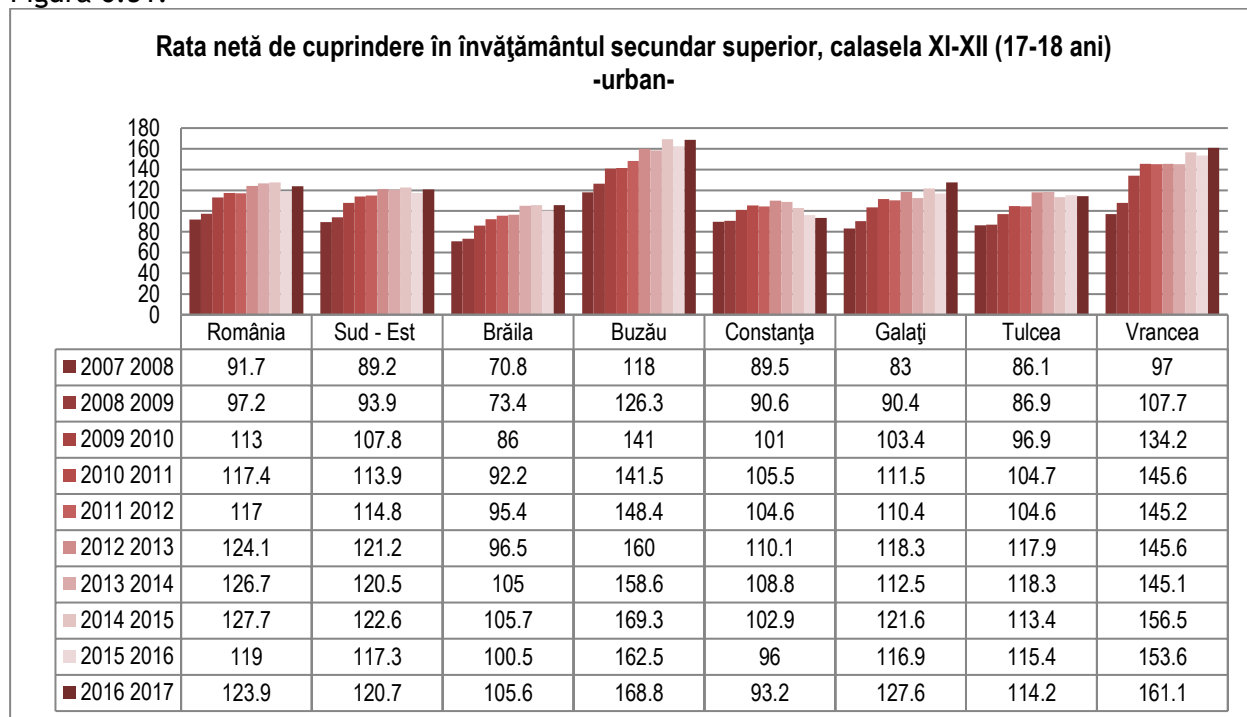

Sursa datelor: INS

Pe medii de rezidență (locația școlii) se constată că rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani) în mediul urban a fost cu mult peste cea din mediul rural în regiunea Sud - Est, în toate județele regiunii și în toți anii școlari din perioada analizată. Mai mult, în ultimul an școlar în toate județele, cu excepția județului Constanța valorile indicatorului au fost pentru mediul urban peste 100%. Aceste date arată că numărul populației cuprinsă în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani), în mediul urban este mai mare decât populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă din mediul urban. Prin urmare, un număr semnificativ de persoane din mediul rural sunt înscrise în

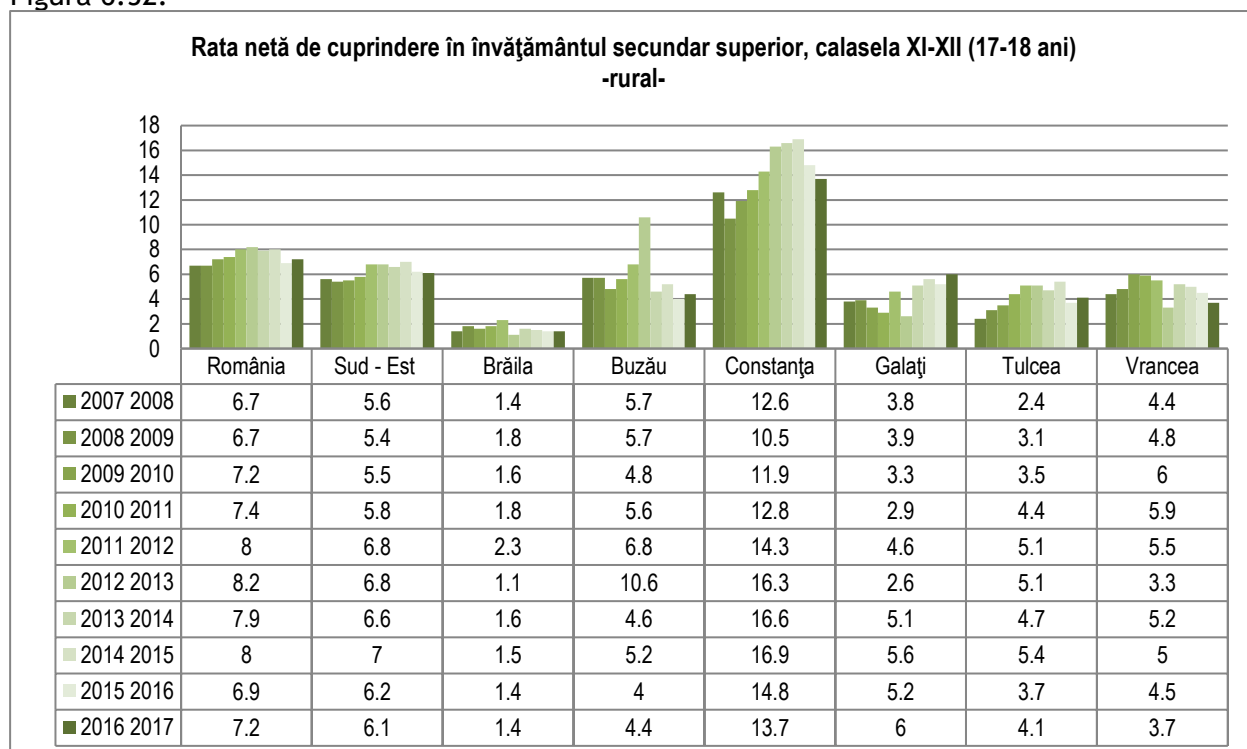
învățământ în unități din mediul urban. Pentru mediul rural cea mai mare valoare a indicatorului, în anul școlar 2016-2017, s-a înregistrat în județul Constanța, 13,7% iar cea mai mică în județul Brăila, 1,4%. În mediul urban cea mai mare valoare înregistrată în anul școlar 2016-2017 a fost în județul Buzău, 168,8% iar cea mai mică în județul Constanța de 93,2%.

Figura 6.51.

Sursa datelor: INS

Figura 6.52.

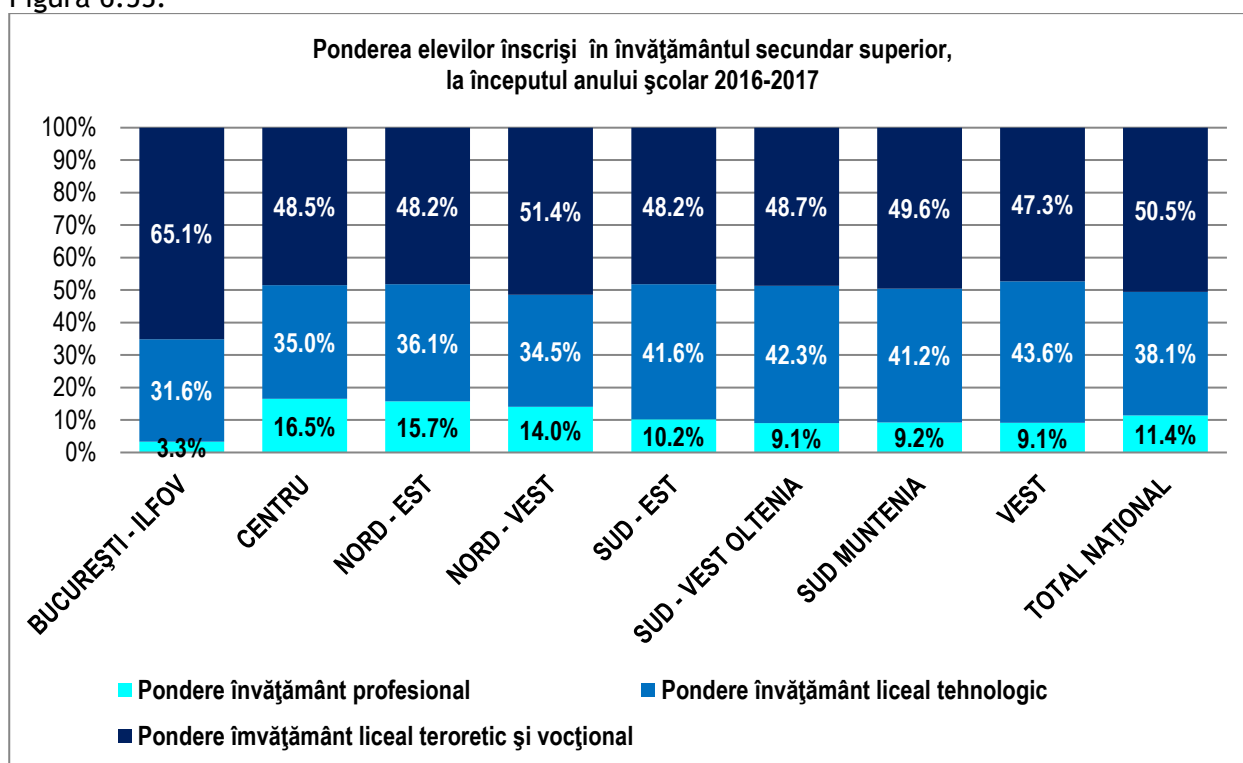

Sursa datelor: INS

6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional⁴⁶

Ponderea elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la nivel național, în anul școlar 2016-2017 este de 49,5%, valoare situată la 10,5 puncte procentuale față de ținta de 60% stabilită în Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016 - 2020. Regiunile cu cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional în anul școlar 2016-2017 au fost Regiunile Nord - Est și Sud - Est cu 51,8%. Cea mai mică pondere s-a înregistrat la nivelul regiunii București - Ilfov, de doar 34,9%. Învățământul profesional este cel mai bine reprezentat în Regiunea Centru, cu o pondere a elevilor înscriși în învățământul profesional de 16,5% din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal și profesional. La popul opus se situează Regiunea București - Ilfov, cu o pondere de doar 3,3%.

Figura 6.53.

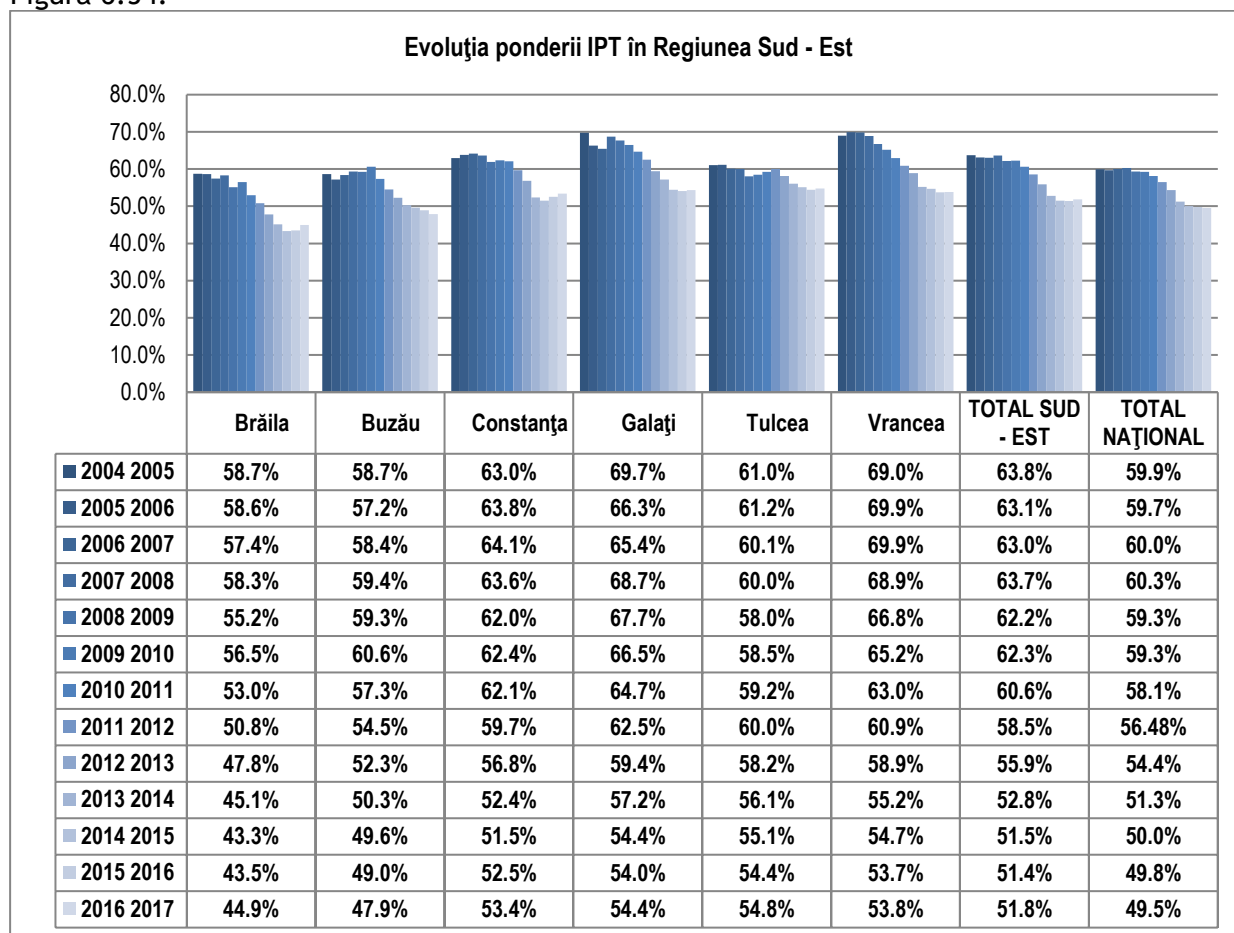
Sursa datelor: INS

Ponderea elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, la nivelul Regiunii Sud - Est se situează, în anul școlar 2016-2017 peste media națională dar inferior țintei de 60% menționată în Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016 - 2020. Este de remarcat faptul că atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii Sud - Est precum și în toate județele regiunii, în perioada cuprinsă între anii școlari 2004-2005 și 2016-2017 ponderea elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional a scăzut. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în județul Galați, scădere cu 15,4 puncte procentuale, de la 69,7 % în anul școlar 2004-2005 la 54,4% în anul școlar 2016 - 2017. Cea mai mică scădere s-a înregistrat în județul Tulcea, cu 6,3 puncte procentuale, de la 61% în anul școlar 2004 - 2005 la 54,8% în anul școlar 2016-2017. În Regiunea Sud - Est, județul cu cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, în anul școlar 2016-2017 a fost județul Galați,

⁴⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 Evoluția elevilor IPT(INS)”- [pentru vizualizare clic aici](#) și în anexa „05 Evoluția elevilor IPT liceu, sc prof (INS)”- [pentru vizualizare clic aici](#)

cu 54,4%. La polul opus s-a situat județul Buzău cu doar 47,9%. Învățământul profesional a fost cel mai bine reprezentat în anul școlar 2016-2017 în județul Brăila, cu 14,3% din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal și profesional. Cel mai mic procent de elevi cuprinși în învățământul profesional în anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat în județul Vrancea, de doar 7,2%.

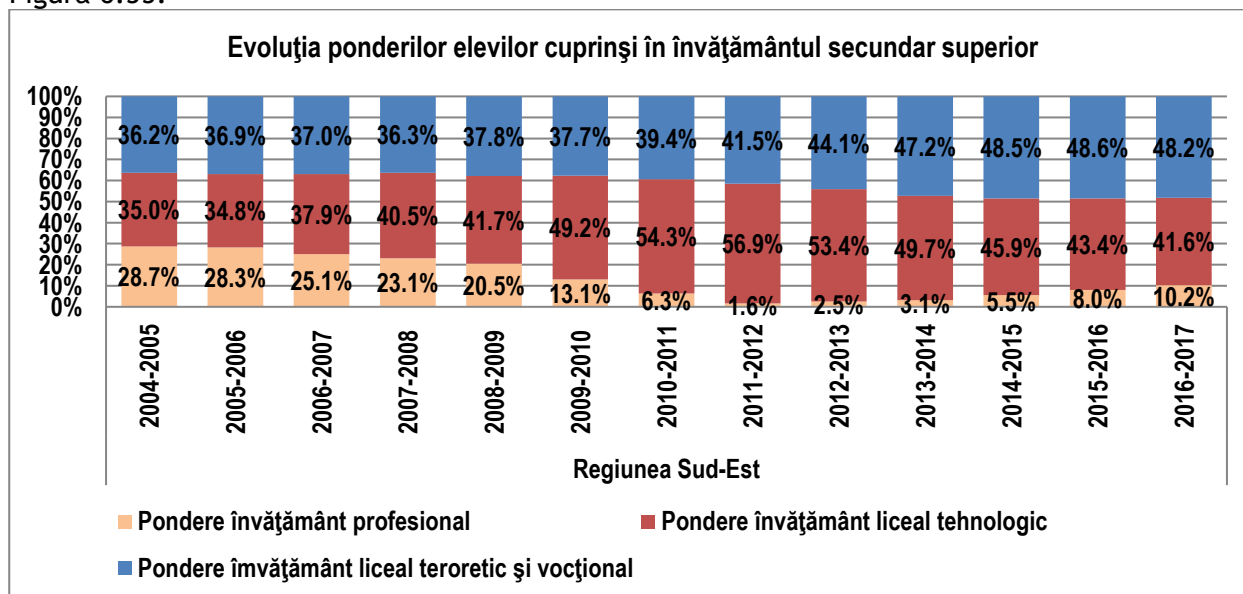
Figura 6.54.

Sursa datelor: INS

În ceea ce privește ponderile elevilor înscriși în învățământului liceal tehnologic și în învățământului profesional din totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, se remarcă faptul că învățământul profesional a înregistrat o puternică scădere în perioada cuprinsă între anii școlari 2009-2010 și 2011-2012. După anul școlar 2011-2012 se înregistrează o creștere continuă, ajungând în anul școlar 2016-2017 la 10,2%, valoare cu peste 18 de puncte procentuale sub valoarea din anul școlar 2004-2005. Această scădere este datorată modificărilor succesive ale Legii educației naționale cu privire la structura învățământului profesional și tehnic. Începând cu anul școlar 2014 -2015 a fost introdus învățământul profesional cu durata de 3 ani, după finalizarea învățământului gimnazial, fapt care a generat o creștere importantă a numărului și a ponderii elevilor înscriși în învățământul profesional. În perioada analizată, învățământul liceal tehnologic a înregistrat o creștere a ponderii, la fel ca și învățământul liceal teoretic și vocațional, creșteri realizate pe seama scăderii ponderii învățământului profesional.

Figura 6.55.

Sursa datelor: INS

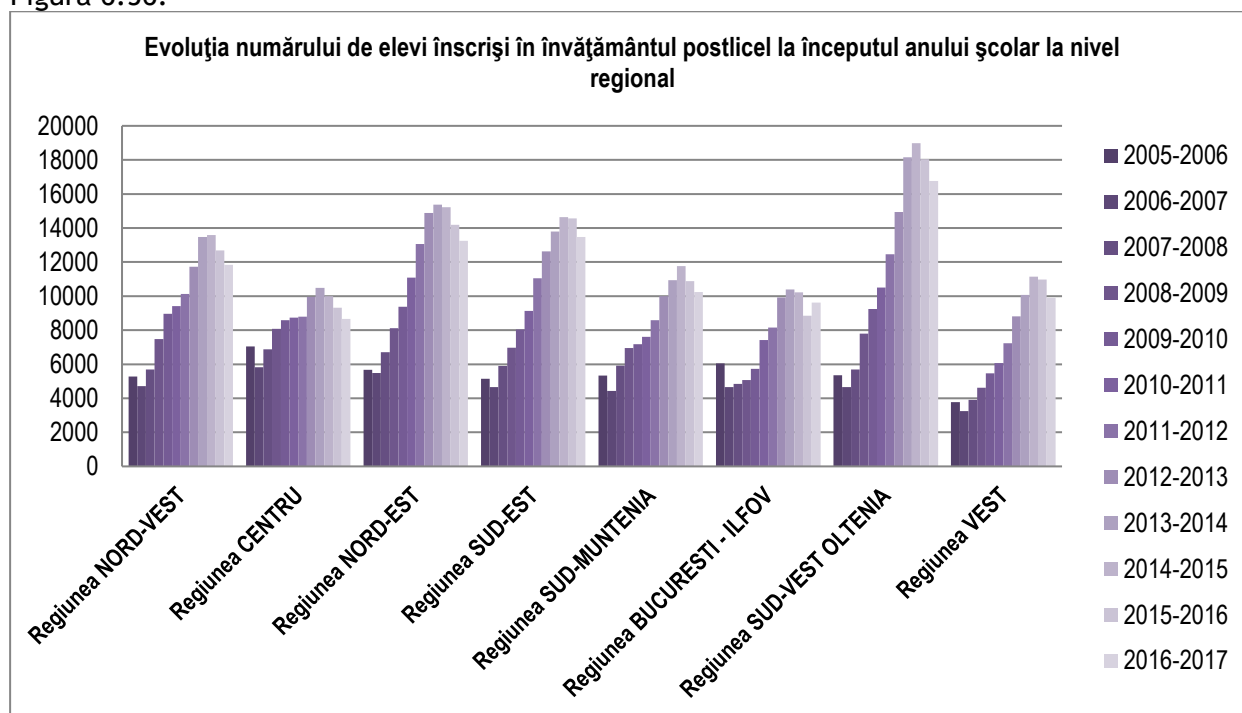
6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal⁴⁷

În perioada cuprinsă între anii școlari 2005-2006 și 2016 - 2017 s-a înregistrat o creștere a numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal la nivelul tuturor regiunilor țării. Cea mai mare creștere s-a înregistrat în Regiunea Sud - Vest Oltenia, creștere cu 11413 de elevi, de la 5347 de elevi în anul școlar 2005-2006 la 16760 elevi în anul școlar 2016-2017. . Cea mai mică creștere s-a înregistrat în Regiunea București - Ilfov, creștere cu 3578 de elevi, de la 6040 de elevi în anul școlar 2005-2006 la 9618 elevi în anul școlar 2016-2017. În Regiunea Sud - Est, creșterea înregistrată în perioada analizată a fost de 8326 de elevi, de la 5142 de elevi în anul școlar 2005-2006 la 13468 elevi în anul școlar 2016-2017. Cu toate acestea, în ultimii 3 ani școlari se constată o tendință de scădere a numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal în toate regiunile țării. Învățământul postliceal a fost în anul școlar 2016-2017 cel mai bine reprezentat în Regiunea Sud - Vest Oltenia, unde au fost înscriși 16760 elevi. Cel mai mic număr de elevi înscriși în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat în Regiunea Centru. Regiunea Sud - Est s-a situat pe poziția a doua, în ierarhia regiunilor cu cel mai mare număr de elevi în învățământul postliceal.

La nivelul Regiunii Sud - Est, în județele Constanța și Galați s-au înregistrat, în perioada cuprinsă între anii școlari 2005-2006 și 2016 - 2017, creșteri ale numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal. Cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul postliceal, în anul școlar 2016-2017, s-a înregistrat în județul Constanța, 4592 de elevi iar cel mai mic număr s-a înregistrat în județul Tulcea, 585 de elevi.

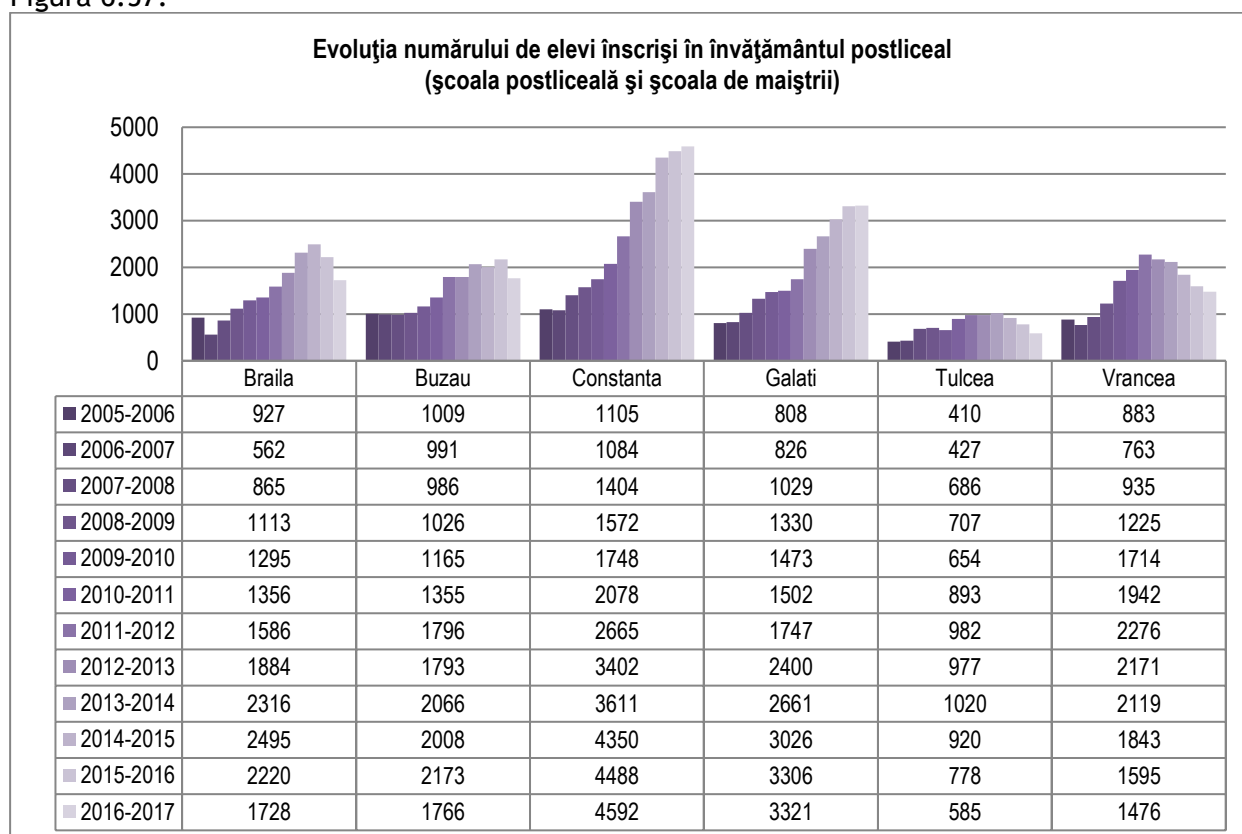
⁴⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „06 Evoluția elevilor Înv. postliceal(INS)”- [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 6.56.

Sursa datelor: INS

Figura 6.57.

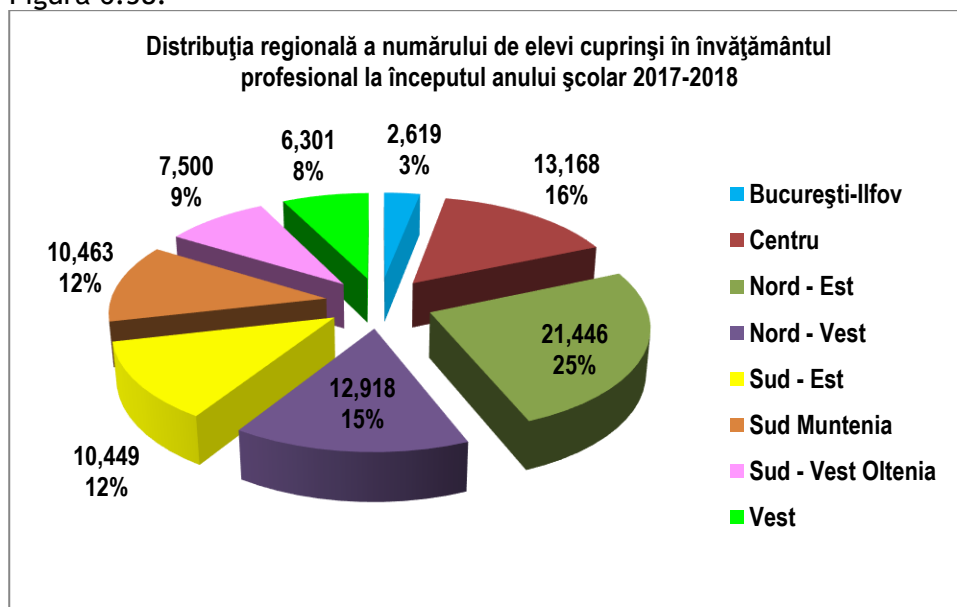
Sursa datelor: INS

6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2016-2017⁴⁸

Învățământ profesional

În anul școlar 2017-2018 au fost înscriși la învățământul profesional un număr de 84,864 elevi, din care 2568 elevi în clasa a IX-a învățământ dual, și 82,296 elevi în clasele IX-XI de învățământ profesional. Regiunea Nord - Est concentrează cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul profesional, 21446 elevi, ceea ce reprezintă 25% din totalul elevilor din învățământul profesional la nivel național. Regiunea cu cel mai mic număr de elevi cuprinși în anul școlar 2017-2018 în învățământul profesional este Regiunea București - Ilfov, cu doar 2619 elevi, ceea ce reprezintă 3% din totalul elevilor la nivel național. Regiunea Sud - Est cu 10449 elevi (12%) în învățământul profesional se situează pe locul 4 între regiunile țării în ierarhia privind numărul de elevi din învățământul profesional.

Figura 6.58.

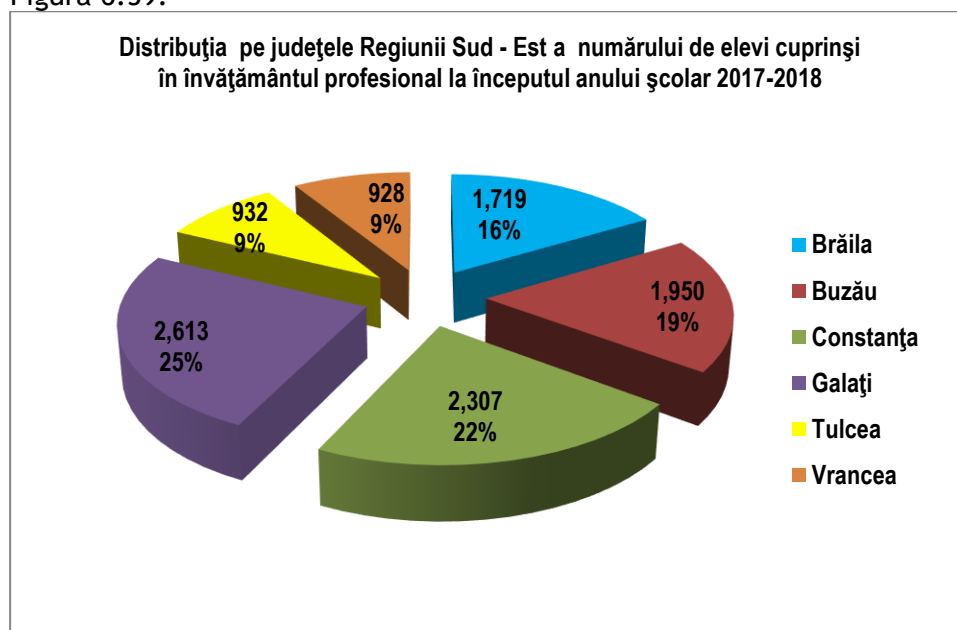

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Cea mai importantă contribuție la numărul total de elevi din Regiunea Sud -Est o are județul Galați cu 2613 elevi înscriși în învățământul profesional, ceea ce reprezintă 25% din totalul elevilor înscriși în anul școlar 2017-2018 în învățământul profesional la nivelul regiunii. Județul Galați este urmat îndeaproape de județul Constanța cu 2307 elevi, contribuția acestuia la numărul total de elevi din învățământul profesional fiind de 22%. Cel mai mic număr de elevi înscriși în învățământul profesional este în anul școlar 2017-2018 în județul Vrancea, 928 de elevi, ceea ce reprezintă 9% din totalul elevilor din regiune. Județul Tulcea se situează la același nivel, cu o contribuție tot de 9% din totalul elevilor înscriși în învățământul profesional la nivelul Regiunii Sud - Est prin cei 932 de elevi.

⁴⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „07Oferta IPT inv. liceal zi 2017-2018” - [pentru vizualizare clic aici](#) și în anexa „08 Oferta IPT inv. prof 2017-2018”- [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 6.59.

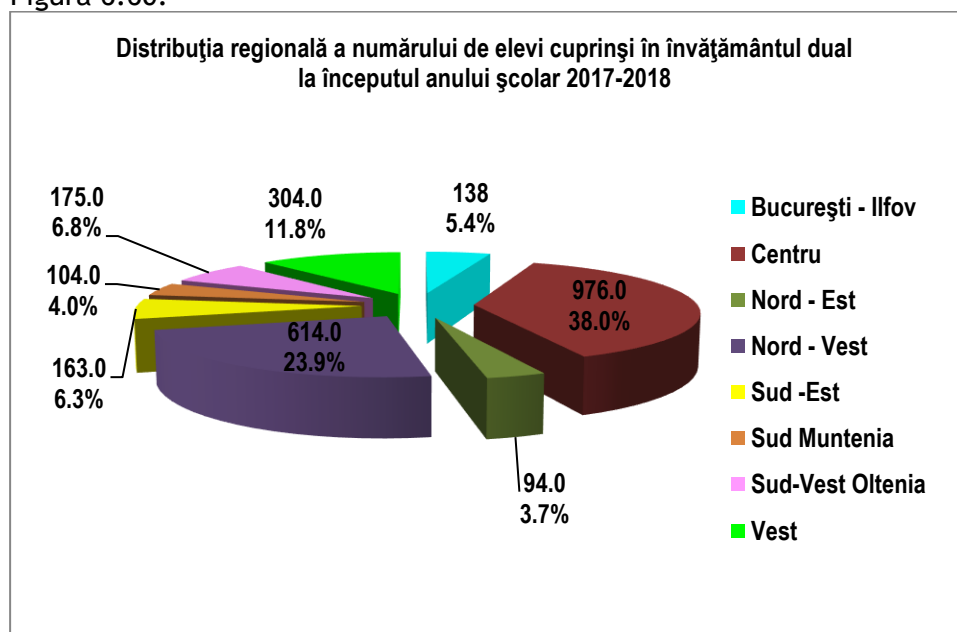

Sursa datelor: inspectoratele școlare

La învățământul dual se constată mari decalaje între regiunile țării. Astfel, dacă în Regiunea Centru sunt înscriși în anul școlar 2017-2018 un număr de 976 de elevi, în Regiunea Nord - est sunt înscriși numi 94 de elevi. Regiunea Centru concentrează 38% din totalul elevilor înscriși în învățământul dual. La polul opus se situează Regiunea Nord -Est cu o contribuție de doar 3,7%. Regiunea Sud - Est, cu 163 de elevi înscriși în învățământul dual are o contribuție la totalul elevilor înscriși la nivel național de 6,3%.

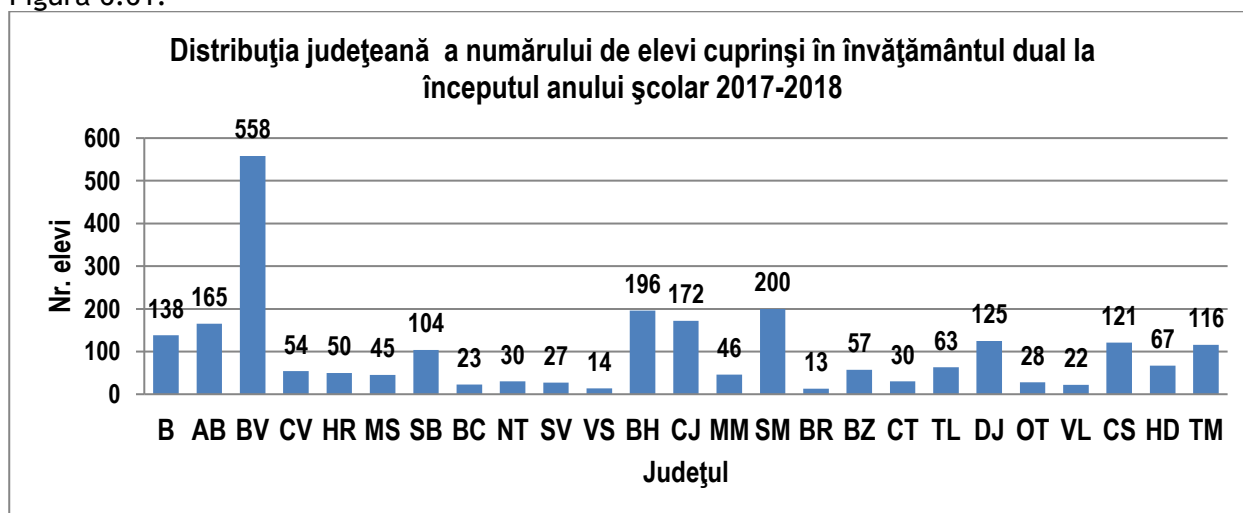
Analiza la nivel județean arată o puternică concentrare a învățământului dual în județul Brașov, unde sunt înscriși 558 de elevi. La nivelul Regiunii Sud -Est, județele Galați și Tulcea nu au elevi școlarizați în învățământul dual. Județul cu cel mai mare număr de elevi în învățământul dual este județul Tulcea, cu 63 de elevi, urmat de județul Buzău cu 57 de elevi. În județul Brăila sunt înscriși 43 de elevi în învățământul dual iar în județul Constanța 30 de elevi.

Figura 6.60.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.61.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Analiza pe domenii de formare profesională în învățământul profesional la nivelul Regiunii Sud - Est evidențiază faptul că domeniul de formare profesională cu cel mai mare număr de elevi înscriși este domeniul mecanică, cu peste 4100 de elevi înscriși. Se observă o creștere a numărului de elevi cuprinși în acest domeniu de formare profesională în ultimii 3 ani școlari. Astfel, dacă în anul școlar 2015 -2016 intrau în clasa a IX-a (actualii elevi cuprinși în clasa a XI-a) 1309 de elevi, în anul școlar 2017 - 2018 au fost înscriși în clasa a IX-a peste 1500 de elevi. La fel se constată pentru toate domeniile de formare profesională. Un alt domeniu bine reprezentat este domeniul Turism și alimentație în care sunt înscriși în anul școlar 2017 - 2018 un număr total de 2008 elevi. La domeniul Turism și alimentație s-a înregistrat o creștere de la 513 elevi admiși în clasa a IX-a, în școlar 2015 - 2016 (actualii elevi din clasa a XI-a) la 784 de elevi admiși în clasa a IX-a în anul școlar 2017 - 2018.

În toate județele componente ale Regiunii Sud -Est domeniile de formare profesională dominante din punct de vedere al numărului de elevi înscriși în învățământul profesional sunt în ordine mecanică și turism și alimentație. În poziția a 3-a în ordinea descrescătoare a numărului de elevi înscriși în învățământul profesional, la mare distanță de primele două poziții, sunt domeniile: industrie alimentară în județul Brăila, agricultură în județele Buzău și Constanța, industrie textilă și pielărie în județele Galați și Vrancea, comerț în județul Tulcea. La învățământul dual sunt înscriși elevi doar în domeniile mecanică și electric.

Calificările profesionale cele mai bine reprezentate în învățământul profesional, cu peste 300 de elevi înscriși în anul școlar 2017 - 2018 sunt:

Mecanic auto - 1.923 elevi;

Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație - 944 elevi;

Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist - 668 elevi;

Sudor - 607 elevi;

Bucătar - 546 elevi;

Brutar - patiser - preparator produse făinoase - 527 elevi;

Confectioner produse textile - 503 elevi;

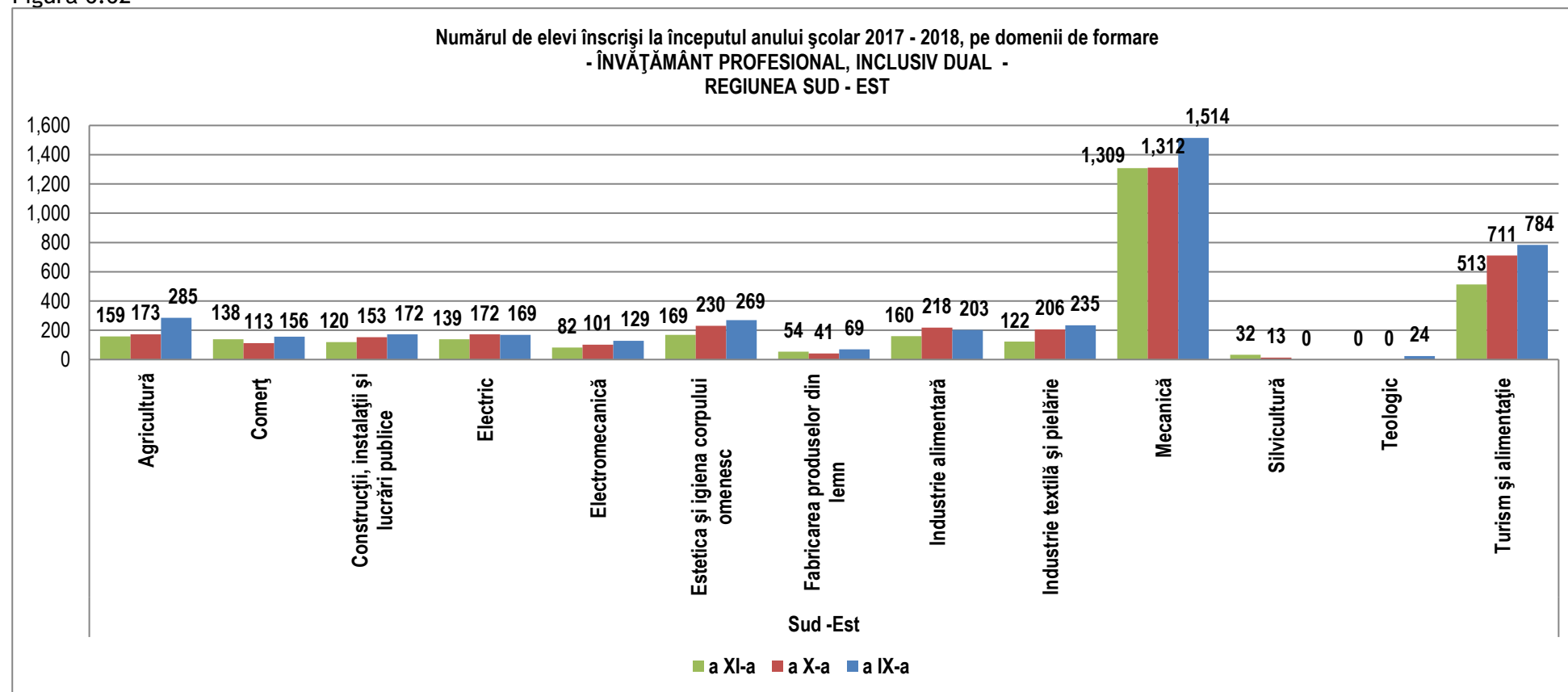
Comerciant-vânzător - 384 elevi;

Mecanic agricol - 353 elevi;

Cofetar - patiser - 341 elevi;

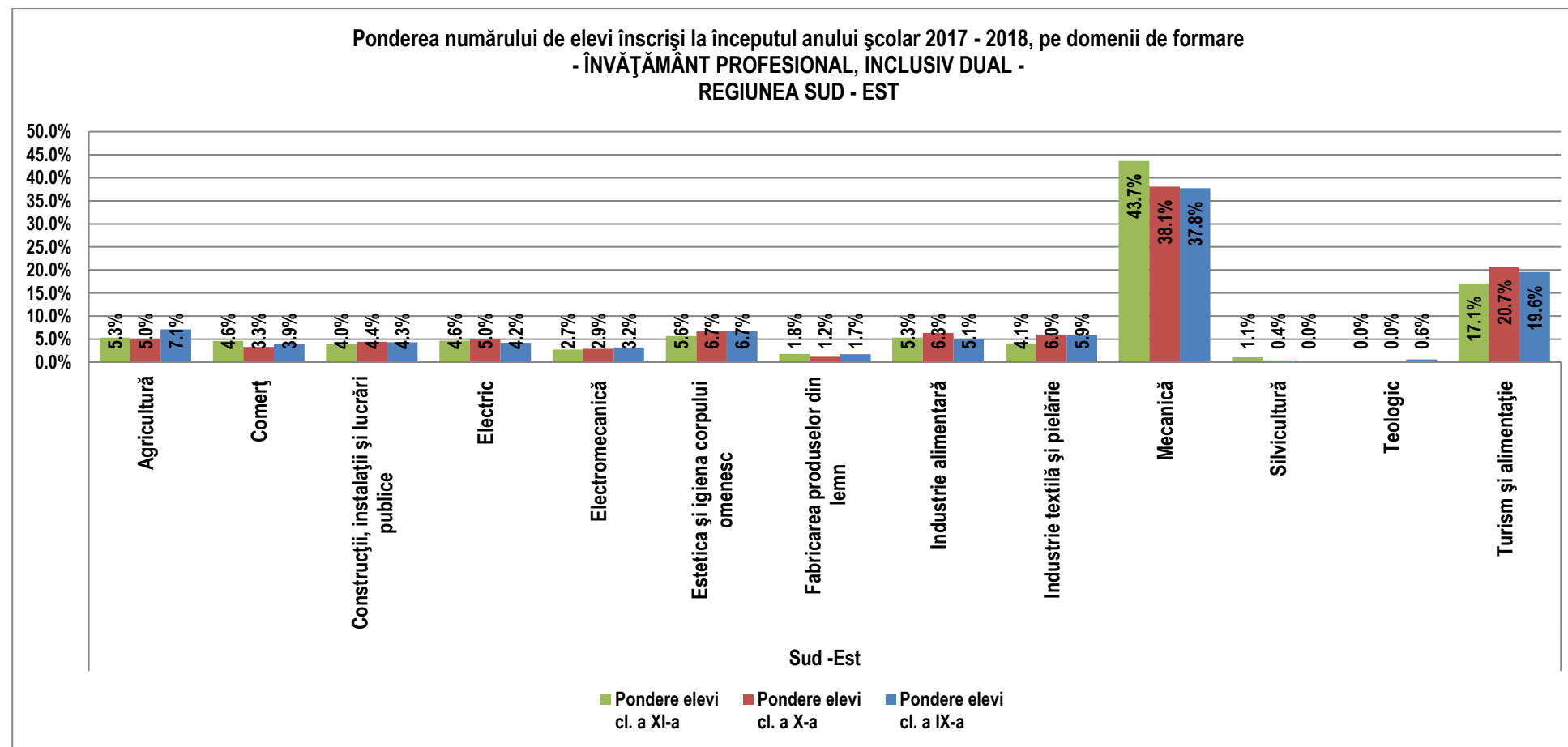
Tinichigiu vopsitor auto - 305 elevi.

Figura 6.62

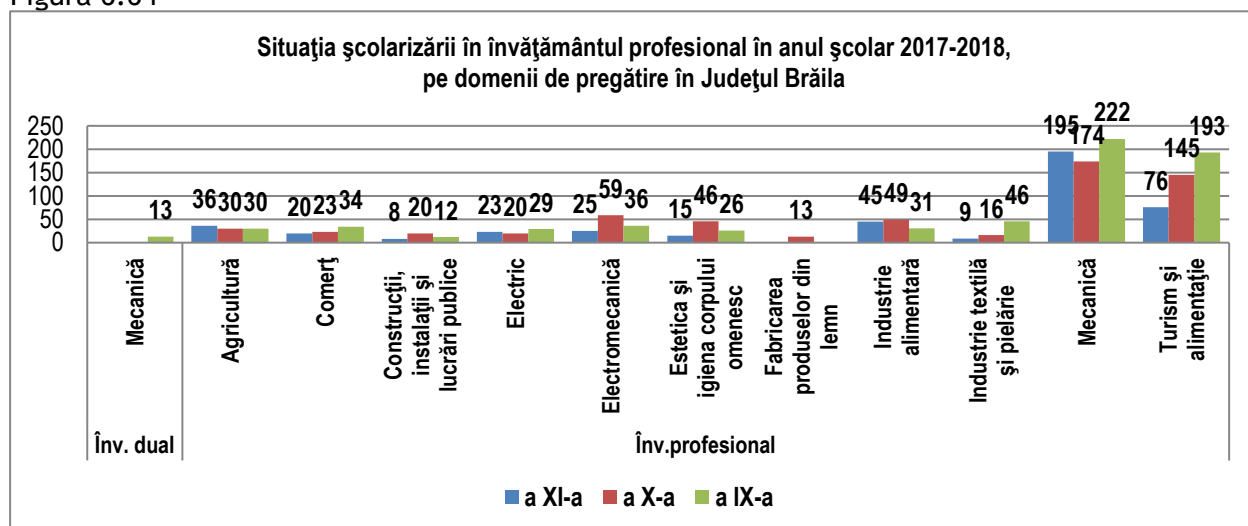
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.63

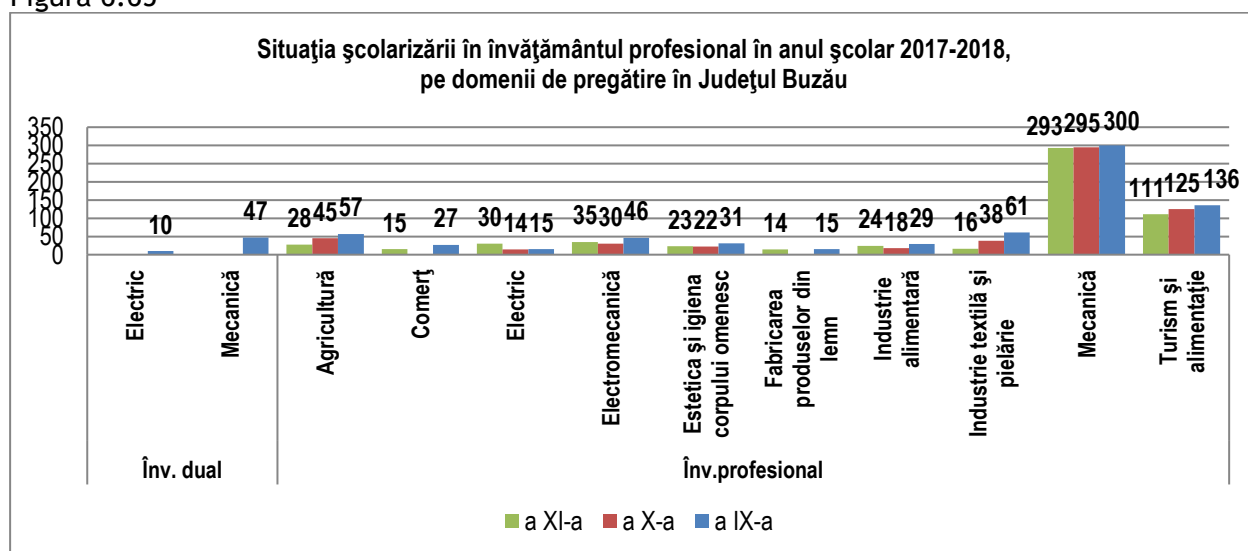
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.64

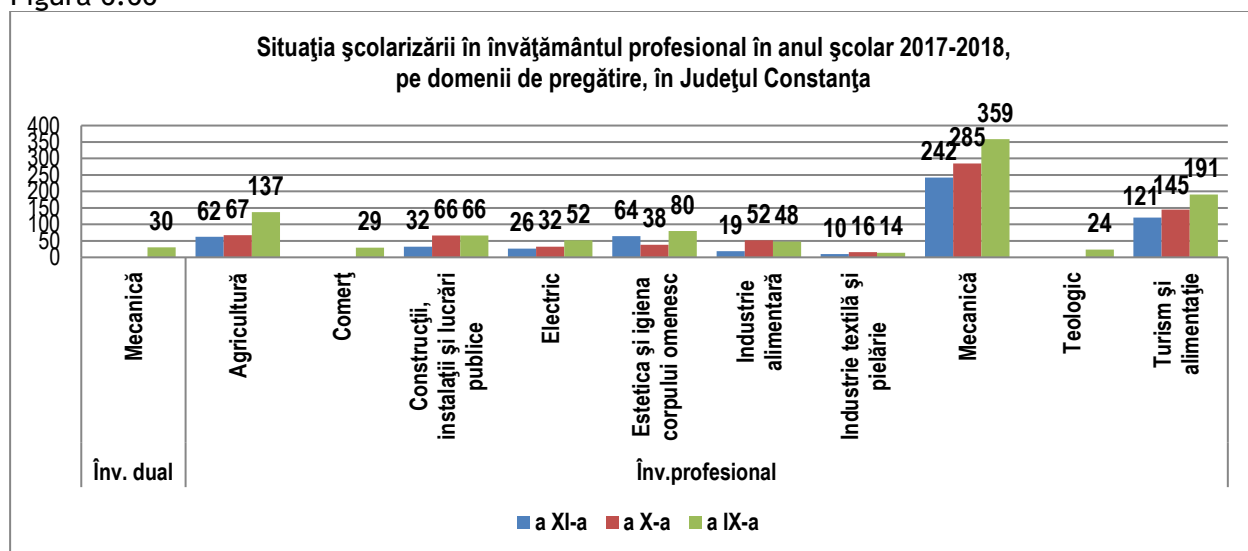
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.65

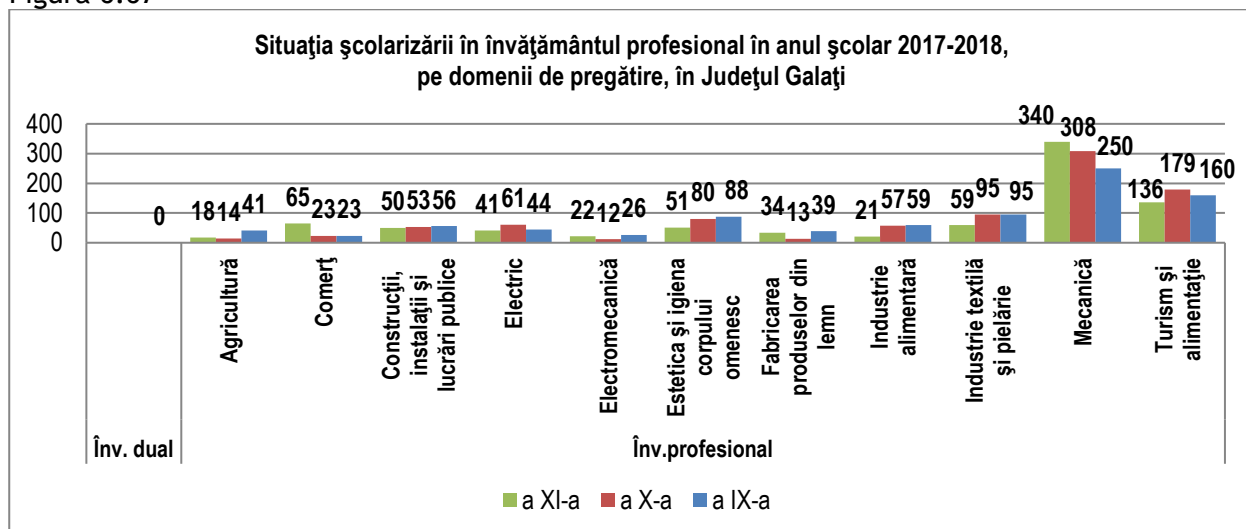
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.66

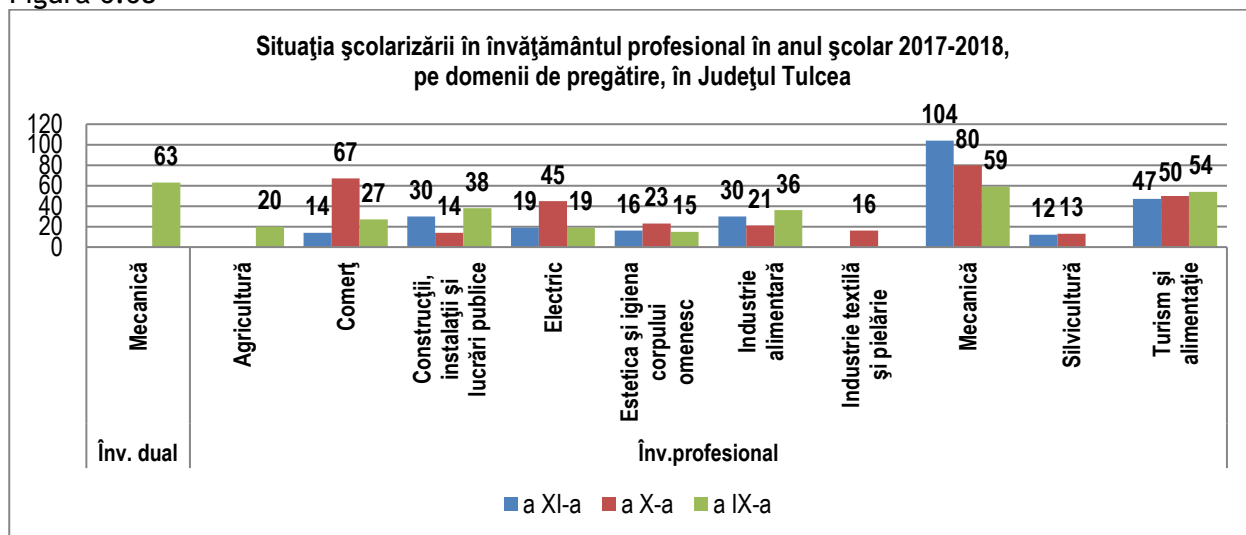
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.67

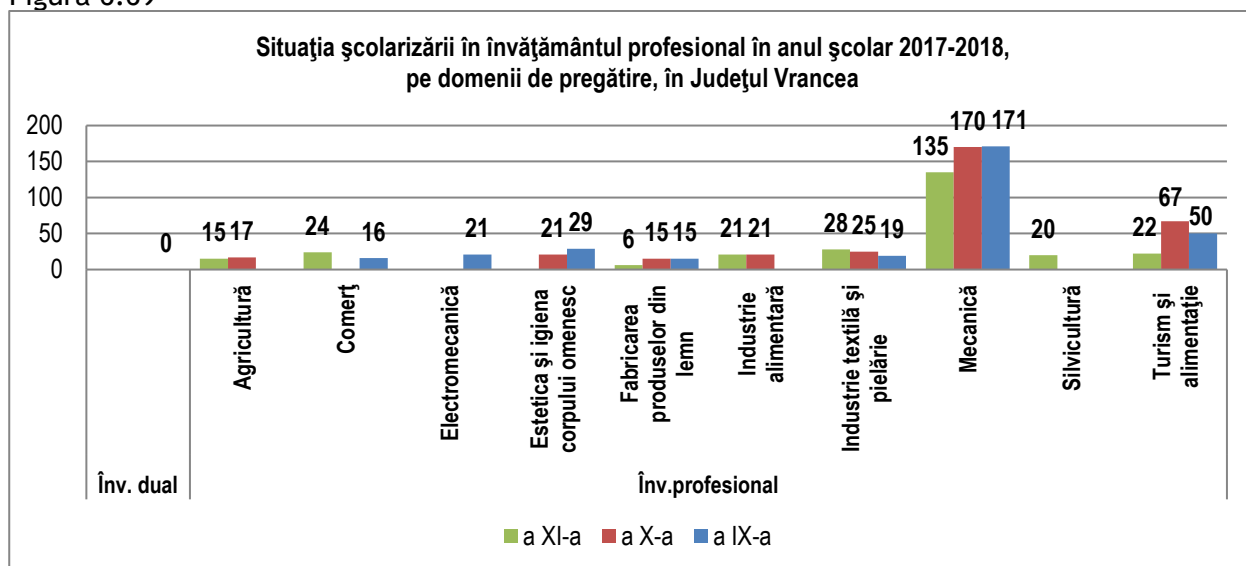
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.68

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.69

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Tabelul 1 - Numărul de clase și de elevi înscriși în anul școlar 2017-2018 la învățământul profesional

Forma de organizare	Calificarea profesională	Nr. clase			Nr. elevi			Total elevi
		a IX-a	a X-a	a XI-a	a IX-a	a X-a	a XI-a	
Învățământ dual	Sudor	2.0			62			62
	Lăcătuș construcții navale	1.0			25			25
	Mecanic auto	0.5			20			20
	Strungar	0.8			14			14
	Operator la mașini cu comandă numerică	0.5			12			12
	Electrician exploatare joasă tensiune	0.5			10			10
	Lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic	0.3			10			10
	Tinichigiu vopsitor auto	0.5			10			10
Total învățământ dual		6.0			163			163
Învățământ profesional	Mecanic auto	25.5	25.5	21.5	715	672	536	1,923
	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	11.5	14.5	11.5	305	370	269	944
	Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	10.5	11.0	7.0	269	230	169	668
	Sudor	7.0	9.5	8.0	184	229	194	607
	Bucătar	9.5	8.5	6.5	234	194	118	546
	Brutar - patiser - preparator produse făinoase	6.5	8.5	7.5	174	201	152	527
	Confecționar produse textile	8.0	10.0	6.0	208	189	106	503
	Comerciant-vânzător	5.5	5.0	6.5	133	113	138	384
	Mecanic agricol	6.5	5.0	5.5	125	105	123	353
	Cofetar - patiser	5.0	4.5	4.5	145	106	90	341
	Tinichigiu vopsitor auto	3.5	4.0	6.0	102	93	110	305
	Electrician exploatare joasă tensiune	3.5	4.5	4.0	83	112	87	282
	Zugrav, ipsosar, vopsitor, tapetar	4.0	3.0	3.5	80	69	52	201
	Lăcătuș mecanic prestări servicii	2.0	2.5	5.0	48	48	95	191
	Lucrător hotelier	4.0	2.0	2.0	100	41	36	177
	Lucrător în agroturism	2.5	2.0	2.0	78	51	48	177
	Lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic	3.0	2.5	2.5	68	57	50	175
	Agricultor culturi de câmp	3.5	3.0	2.0	79	53	35	167
	Electromecanic utilaje și instalații industriale	2.0	2.5	1.5	68	59	38	165
	Tâmplar universal	4.0	1.0	4.0	69	26	54	149
	Zidar - pietrar - tencuitor	1.0	3.0	2.5	20	70	48	138
	Lăcătuș construcții navale	1.0	1.5	5.0	23	24	84	131
	Lucrător în agricultură ecologică	1.0	3.0	3.0	15	52	43	110
	Zootehnist	2.0	1.0	2.0	44	17	33	94

Forma de organizare	Calificarea profesională	Nr. clase			Nr. elevi			Total elevi
		a IX-a	a X-a	a XI-a	a IX-a	a X-a	a XI-a	
	Confeccioner tâmplărie din aluminiu și mase plastice	1.0	1.0	1.5	25	29	35	89
	Instalator instalații tehnico - sanitare și de gaze	3.0		1.0	63		20	83
	Electrician constructor	2.0	1.0		47	29		76
	Electrician nave	1.0	1.0	1.0	29	20	23	72
	Marinar	1.0	1.0	2.0	13	19	37	69
	Tubulator naval	1.0	1.0	1.5	21	17	27	65
	Finisor produse textile	1.0	1.0	1.0	27	17	16	60
Învățământ profesional	Horticultor	3.0			56			56
	Electromecanic utilaje și instalații comerciale, electrocasnice și din industria alimentară	1.5		1.0	35		19	54
	Electromecanic material rulant		1.0	1.0		30	16	46
	Pădurar		0.5	1.5		13	32	45
	Electromecanic nave	1.0	0.5		26	12		38
	Operator în prelucrarea legumelor și fructelor	1.0			29			29
	Strungar	0.5	0.5	0.5	6	10	10	26
	Dascăl (catehet)	1.0			24			24
	Electrician de întreținere și reparații aparatură electrocasnică		1.0	1.0		11	12	23
	Mozaicar - montator placaje	0.5	1.0		9	14		23
	Recepționar - distribuitor	1.0			23			23
	Confeccioner produse electrotehnice			1.0			17	17
	Mecanic utilaje și instalații în industrie	1.0			17			17
	Operator la mașini cu comandă numerică		0.5	0.5		9	8	17
	Operator la producerea semifabricatelor pe bază de lemn		1.0			15		15
	Preparator produse din carne și pește		0.5	0.5		7	8	15
	Constructor-montator de structuri metalice	0.5			14			14
	Apicultor - sericicultor	0.5			13			13
	Preparator produse din lapte		1.0			10		10
	Frigotehnist			0.5			9	9
Total învățământ profesional		154.0	151.0	145.0	3,846	3,443	2,997	10,286
Total învățământ profesional și dual		160.0	151.0	145.0	4,009	3,443	2,997	10,449

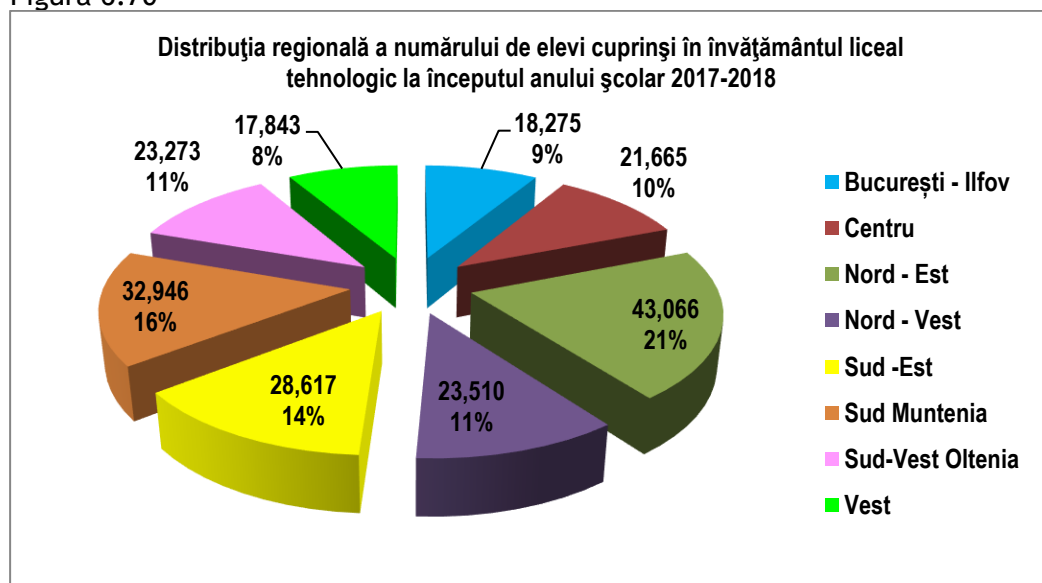
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Învățământ liceal tehnologic

În anul școlar 2017-2018 au fost înscriși la învățământul liceal tehnologic un număr de 209.195 elevi. Regiunea Nord - Est concentrează cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul profesional, 43.066 elevi, ceea ce reprezintă 21% din totalul elevilor din învățământul liceal tehnologic la nivel național. Regiunea cu cel mai mic număr de elevi cuprinși în anul școlar 2017-2018 în învățământul liceal tehnologic este Regiunea Vest, cu doar 17.843 elevi, ceea ce reprezintă 8% din totalul elevilor la nivel național. Regiunea Sud - Est cu 28.617 elevi (14%) în învățământul liceal tehnologic se situează pe locul 3 între regiunile țării în ierarhia privind numărul de elevi din învățământul liceal tehnologic.

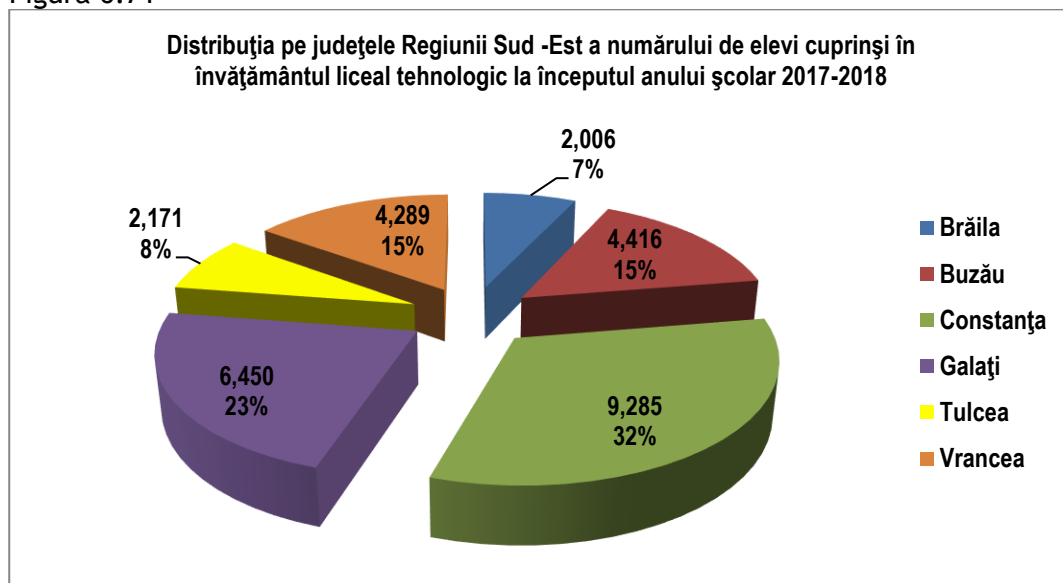
Cea mai importantă contribuție la numărul total de elevi din învățământul liceal tehnologic din Regiunea Sud -Est o are județul Constanța cu 9.285 elevi înscriși, ceea ce reprezintă 32% din totalul elevilor înscriși în anul școlar 2017-2018 în învățământul liceal tehnologic la nivelul regiunii. Județul Galați cu 6.450 elevi, se situează pe locul doi între județele regiunii în ceea ce privește numărul de elevi înscriși în anul școlar 2017-2018 în învățământul liceal tehnologic, ponderea acestui număr de elevi fiind de 23% din totalul elevilor din regiune. Cel mai mic număr de elevi înscriși în învățământul liceal tehnologic în anul școlar 2017-2018 este în județul Brăila, 2,006 elevi, ceea ce reprezintă 7% din totalul elevilor din regiune. Județul Tulcea se situează foarte aproape de ultima poziție ocupată de județul Brăila, cu o contribuție de 8% din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal tehnologic la nivelul Regiunii Sud - Est prin cei 2171 de elevi înscriși. Județele Buzău și Vrancea au aproape aceeași contribuție, de 15%, la totalul elevilor înscriși în învățământul liceal tehnologic din regiune prin cei 4416 elevi din județul Buzău și cei 4289 de elevi din județul Vrancea.

Figura 6.70

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.71

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Analiza pe domenii de formare profesională în învățământul liceal tehnologic, la nivelul Regiunii Sud - Est, evidențiază faptul că domeniul de formare profesională cu cel mai mare număr de elevi înscriși este domeniul turism și alimentație, cu 5.389 de elevi înscriși, ceea ce reprezintă 18,8% din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal tehnologic la nivelul regiunii. Se observă o creștere a numărului de elevi cuprinși în acest domeniu de formare profesională în ultimii 3 ani școlari. Astfel, dacă în anul școlar 2014 -2015 intrau în clasa a IX-a (actualii elevi cuprinși în clasa a XII-a în anul școlar 2017-2018) 1238 de elevi, în anul școlar 2017 - 2018 au fost înscriși în clasa a IX-a 1369 de elevi. La fel se constată pentru domeniile de formare profesională agricultură, electric, electronică și automatizări, mecanică. Un alt domeniu bine reprezentat este domeniul Economic în care sunt înscriși în anul școlar 2017 - 2018 un număr total de 5,078 elevi reprezentând 17,7% din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal tehnologic din regiune. Domeniul Mecanică contribuie cu 13,2% la totalul elevilor din învățământul liceal tehnologic din regiune în anul școlar 2017-2018, prin cei 3.767 de elevi înscriși. Domeniile de formare profesională comerț, electronică și automatizări și industrie alimentară au fiecare peste 2000 de elevi înscriși, ponderea acestor domenii fiind între 7,6% și 8,5%. Cele mai slab reprezentate domenii de formare profesională la nivelul Regiunii Sud - Est sunt: fabricarea produselor din lemn (36 de elevi, pondere 0,1%), producție media (233 de elevi, pondere 0,8%), construcții, instalații și lucrări publice(250 de elevi, pondere 0,9%), chimie industrială (321 de elevi, pondere 1,1%), Industrie textilă și pielărie(474 de elevi, pondere 1,7%), electromecanică (636 de elevi, pondere 2,2%),estetica și igiena corpului omenesc(621 de elevi, pondere 2,2%).

Domeniul de formare profesională Agricultură are o contribuție la totalul elevilor din învățământul liceal tehnologic din regiune de 4,4% prin cei 1265 de elevi înscriși.

În domeniul protecția mediului sunt înscriși în anul școlar 2017-2018 un număr de 1684 de elevi, ceea ce reprezintă 5,9% din totalul elevilor înscriși în liceul tehnologic din regiune.

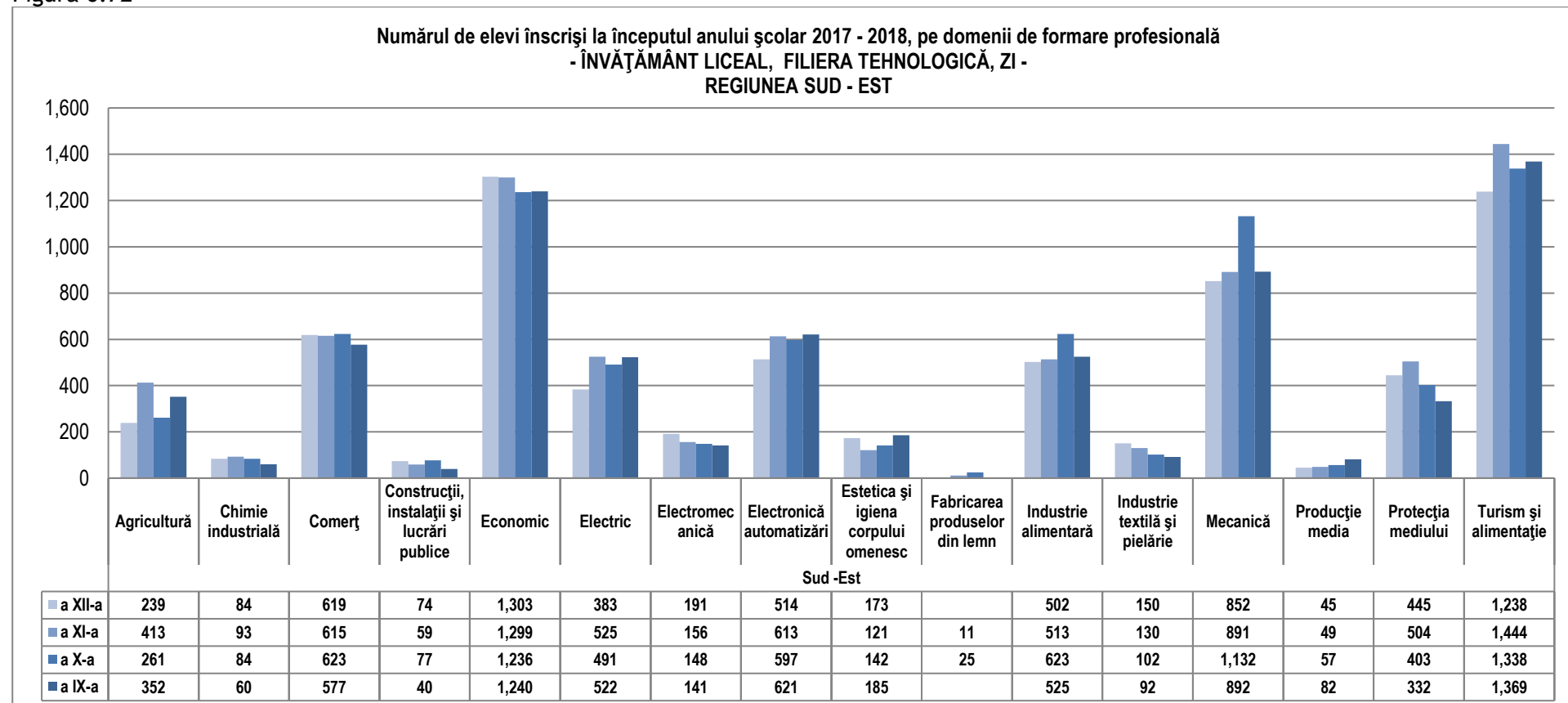
În județele componente ale Regiunii Sud -Est Brăila, Constanța și Vrancea domeniul de formare profesională dominant din punct de vedere al numărului de elevi înscriși în învățământul liceal tehnologic este domeniul turism și alimentație care deține 27,4% în județul Vrancea,21,3% în județul Brăila și 19,4% în județul Constanța, din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal tehnologic în fiecare județ. În județele Buzău și Galați și Tulcea, cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământul liceal tehnologic se regăsește în domeniul economic, domeniul care deține o pondere din totalul elevilor din învățământul liceal tehnologic de 21,3% în județul Buzău, 18,3% în județul Tulcea și 17% în județul Galați. Domeniul de formare profesională situat pe locul 2 din punct de vedere al numărului de elevi înscriși în învățământul liceal tehnologic este următorul:

- în județul Brăila, domeniul economic, cu 17,1%;
- în județul Buzău, domeniul mecanică, cu 16,5%;
- în județul Constanța, domeniul economic, cu 15,5%;
- în județul Galați, domeniul turism și alimentație, cu 16,9%;
- în județul Tulcea, domeniul mecanică, cu 14,4%;
- în județul Vrancea, domeniul economic, cu 20,1%.

Primele 10 calificări profesionale cele mai bine reprezentate în învățământul liceal tehnologic la nivelul Regiunii Sud - Est sunt:

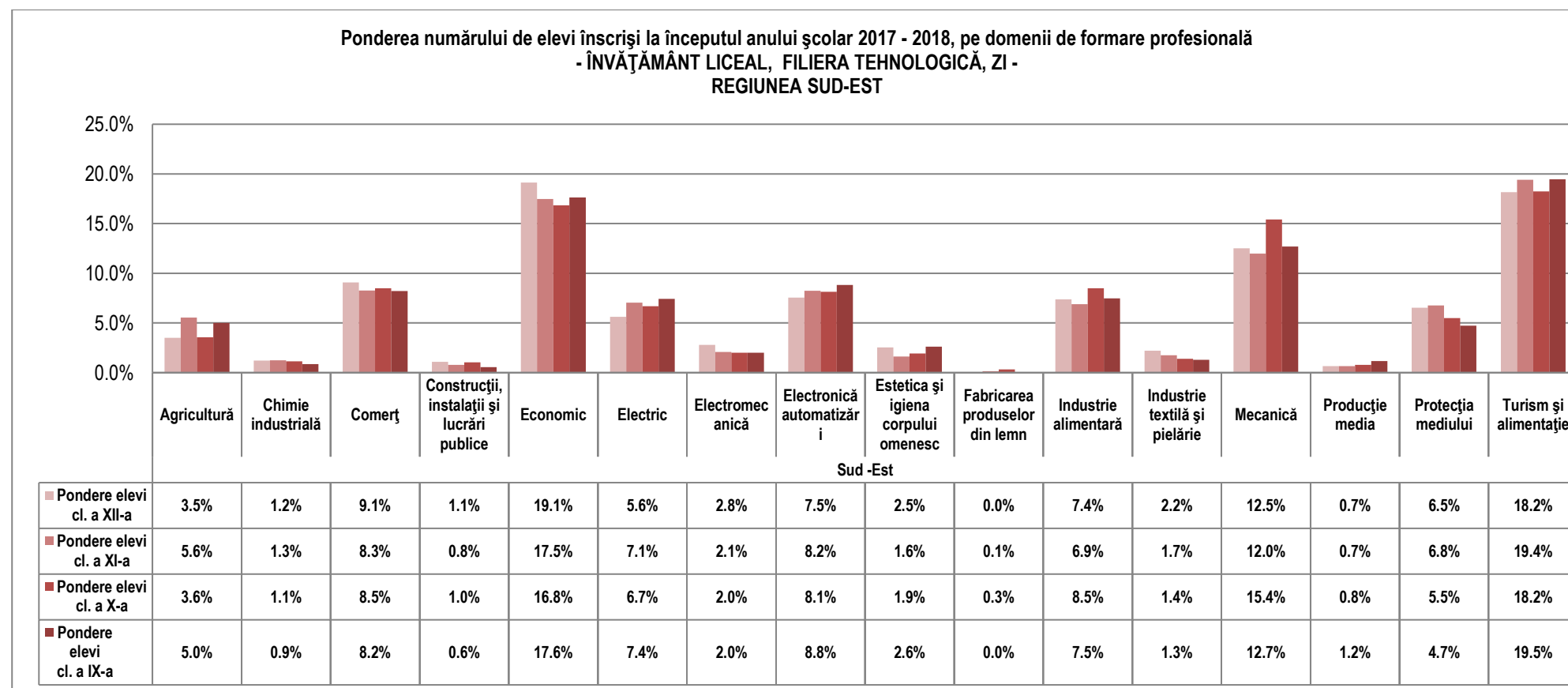
- Tehnician în activități economice, cu 3.945 elevi înscriși și pondere de 13,8%;
- Tehnician în turism, cu 3.945 elevi înscriși și pondere de 7,8%;
- Tehnician în activități de comerț, cu 2.220 elevi înscriși și pondere de 7,8%;
- Tehnician în gastronomie, cu 2.179 elevi înscriși și pondere de 7,6%;
- Tehnician ecolog și protecția calității mediului, cu 1.613 elevi înscriși și pondere de 5,6%;
- Tehnician în instalații electrice, cu 1.220 elevi înscriși și pondere de 4,3%;
- Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații, cu 1.218 elevi înscriși și pondere de 4,3%;
- Tehnician transporturi cu 1.184 elevi înscriși și pondere de 4,1%;
- Tehnician în administrație cu 982 elevi înscriși și pondere de 3,4%;
- Tehnician operator tehnică de calcul cu 982 elevi înscriși și pondere de 3,4%.

Figura 6.72

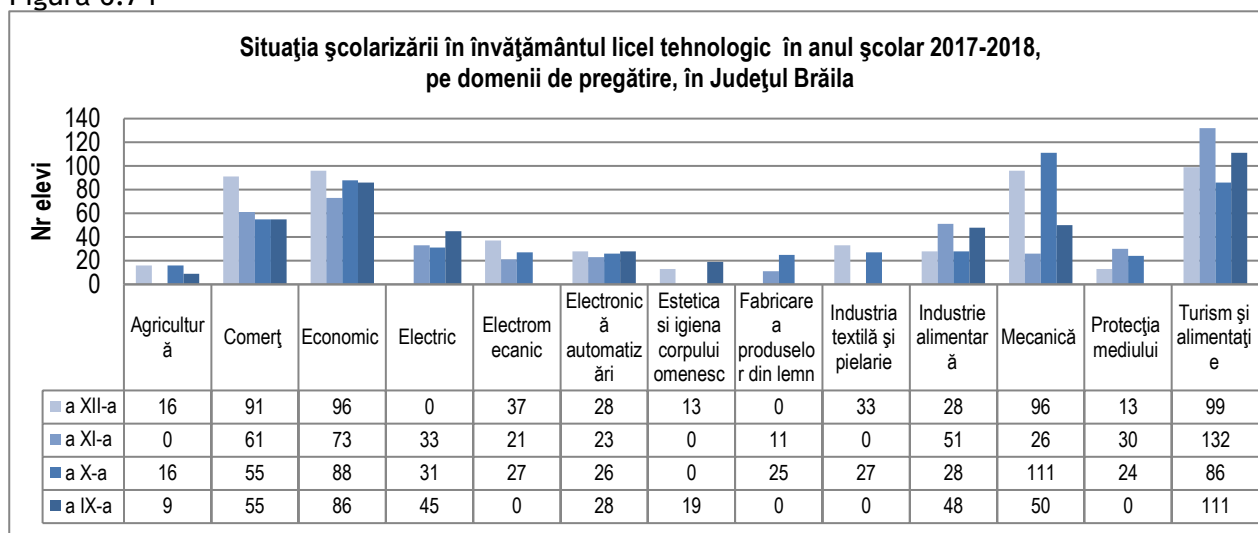
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.73

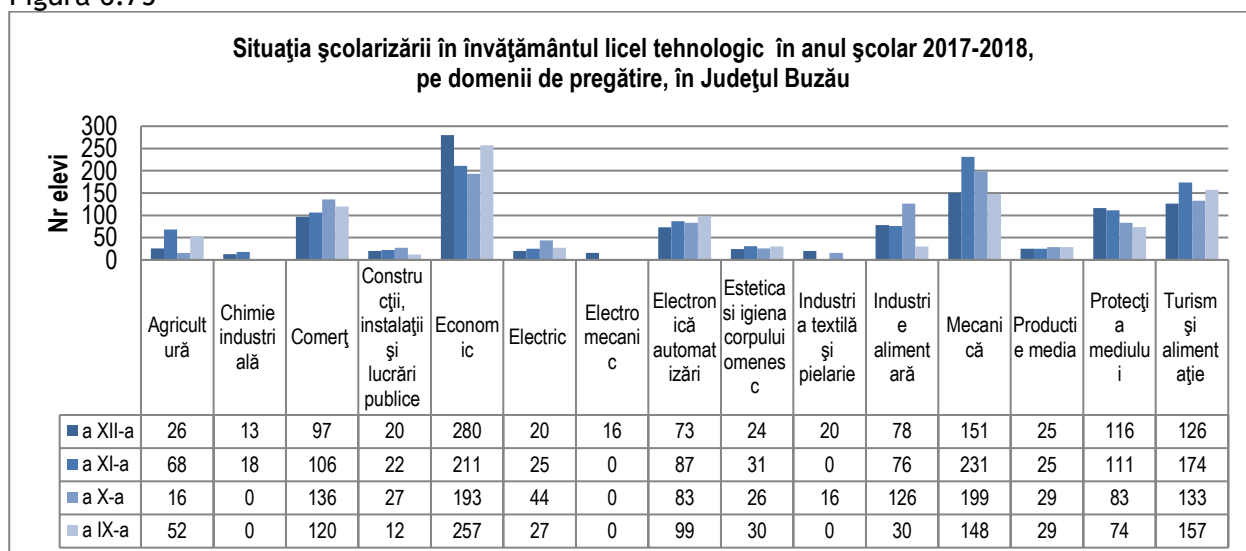
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.74

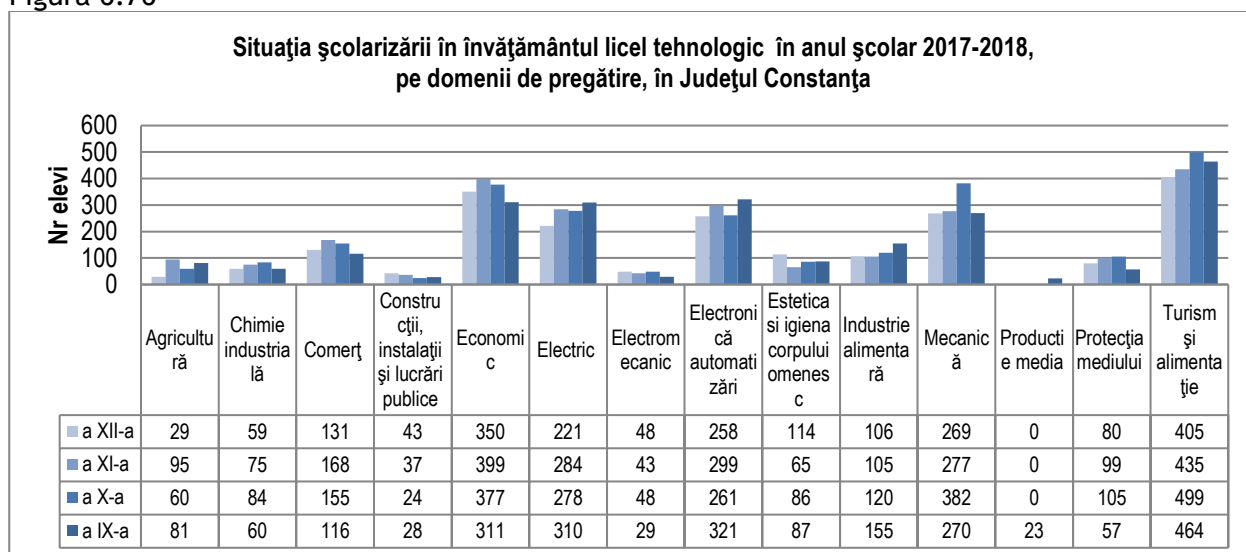
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.75

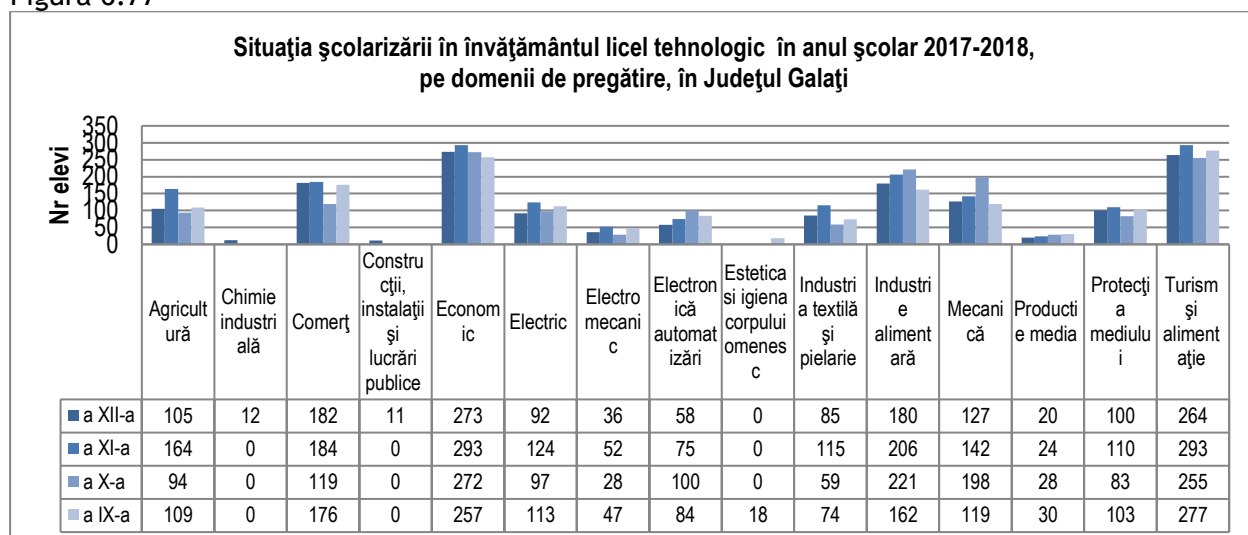
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.76

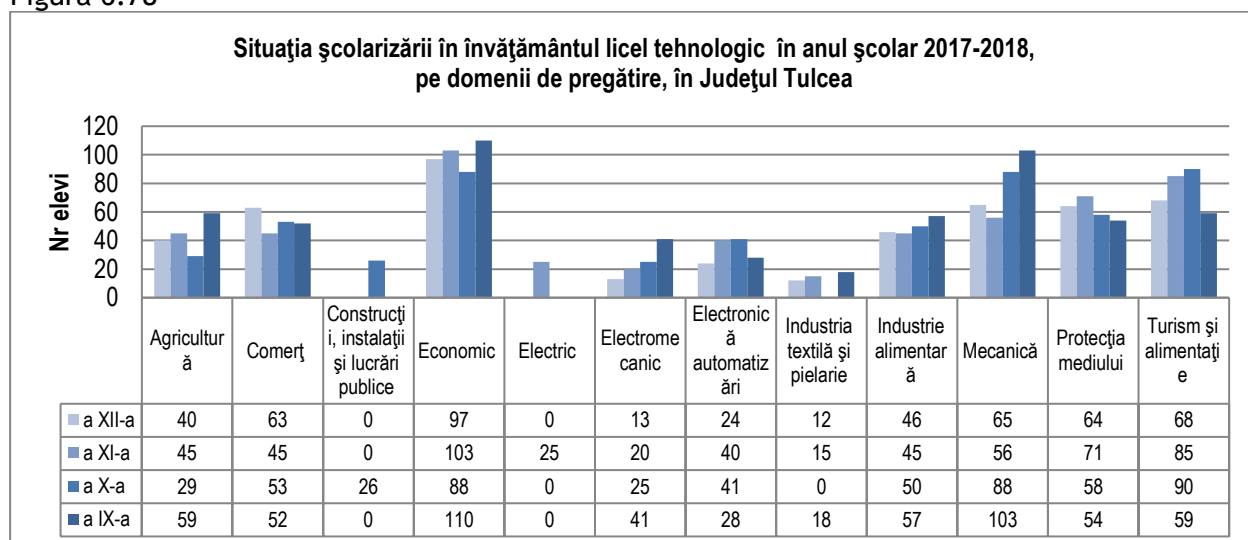
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.77

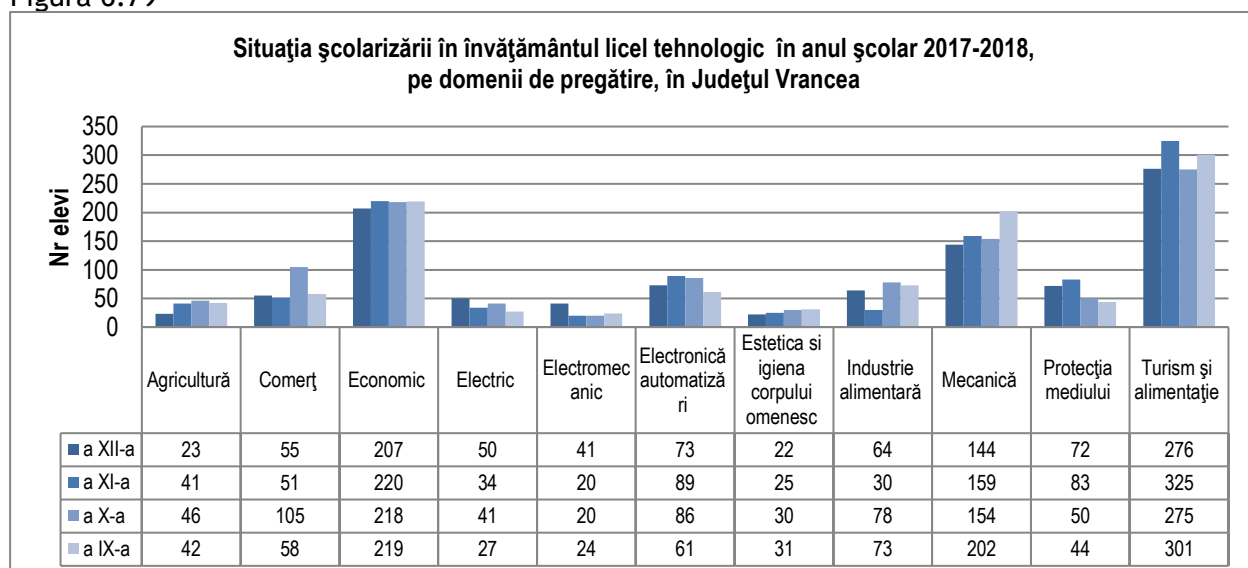
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.78

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.79

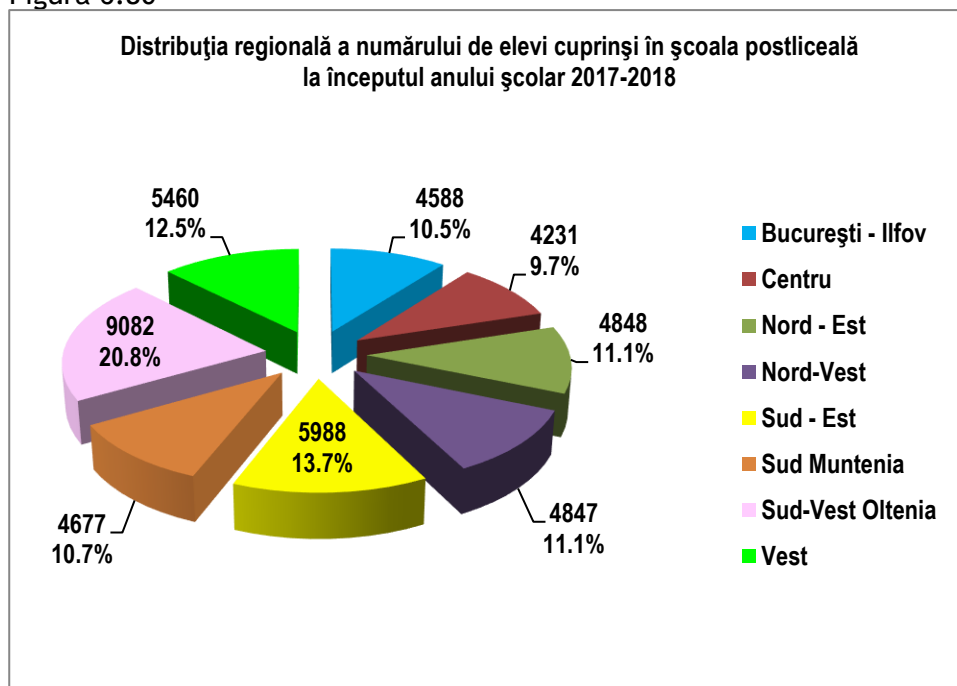
Sursa datelor: inspectoratele școlare

6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017⁴⁹

În anul școlar 2017-2018 au fost înscriși la școala postliceală un număr de 43.721 elevi. Regiunea Sud - Vest Oltenia concentrează cel mai mare număr de elevi înscriși în școala postliceală, 9.082 elevi, ceea ce reprezintă 20,8% din totalul elevilor din școala postliceală la nivel național. Regiunea cu cel mai mic număr de elevi cuprinși în anul școlar 2017-2018 în școala postliceală este Regiunea Centru, cu doar 4.231 elevi, ceea ce reprezintă 9,7% din totalul elevilor la nivel național. Regiunea Sud - Est cu 5.988 elevi (13,7%) în școala postliceală se situează pe locul 2 între regiunile țării în ierarhia privind numărul de elevi din școala postliceală.

Cea mai importantă contribuție la numărul total de elevi din școala postliceală din Regiunea Sud -Est o are județul Galați cu 1.650 elevi înscriși, ceea ce reprezintă 27,6% din totalul elevilor înscriși în anul școlar 2017-2018 în școala postliceală la nivelul regiunii. Județul Constanța cu 1.592 elevi, se situează pe locul doi între județele regiunii în ceea ce privește numărul de elevi înscriși în anul școlar 2017-2018 în școala postliceală, ponderea acestui număr de elevi fiind de 26,6% din totalul elevilor din regiune. Cel mai mic număr de elevi înscriși în școala postliceală în anul școlar 2017-2018 este în județul Tulcea, 229 elevi, ceea ce reprezintă 3,8% din totalul elevilor din regiune. Județul Buzău se situează foarte aproape de ultima poziție ocupată de județul Tulcea, cu o contribuție de 7,2% din totalul elevilor înscriși în școala postliceală la nivelul Regiunii Sud - Est prin cei 431 de elevi înscriși. Județele Brăila și Vrancea au contribuții apropiate la totalul elevilor înscriși în școala postliceală din regiune, de 18,4% județul Brăila și 16,5% județul Vrancea prin cei 1.099 elevi din județul Brăila și cei 987 de elevi din județul Vrancea.

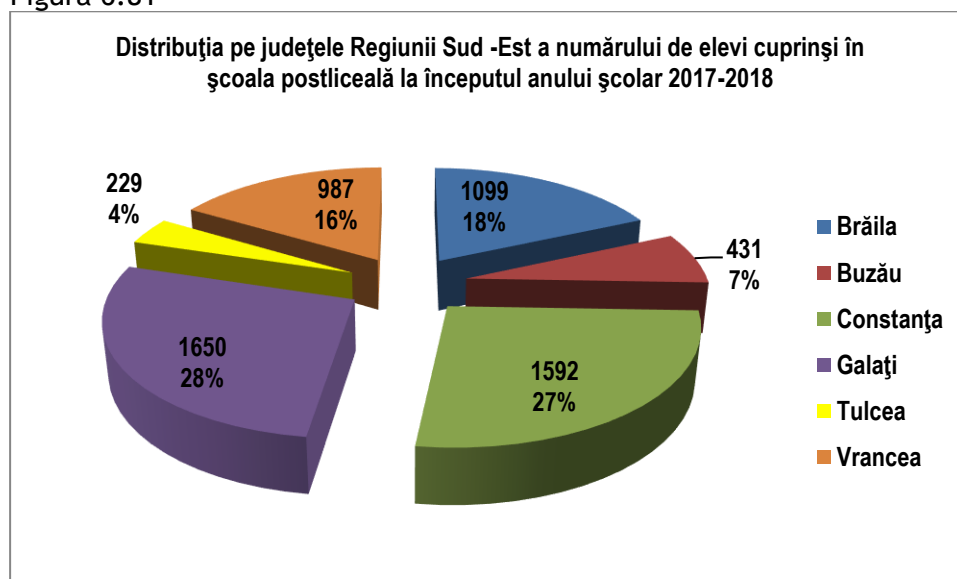
Figura 6.80

Sursa datelor: inspectoratele școlare

⁴⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „09 Oferta IPT inv. postliceal 2017-2018” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 6.81

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Analiza pe domenii de formare profesională în școala postliceală, la nivelul Regiunii Sud - Est, evidențiază faptul că domeniul de formare profesională cu cel mai mare număr de elevi înscriși este domeniul Sănătate și asistență pedagogică, cu 2.256 de elevi înscriși, ceea ce reprezintă 37,7% din totalul elevilor înscriși în școala postliceală la nivelul regiunii. Se observă o creștere a numărului de elevi cuprinși în acest domeniu de formare profesională în ultimii 3 ani școlari. Astfel, dacă în anul școlar 2015 -2016 intrau în anul I (actualii elevi cuprinși în anul III în anul școlar 2017-2018) 701 elevi, în anul școlar 2017 - 2018 au fost înscriși în anul I 880 de elevi. La fel se constată pentru majoritatea domeniilor de formare profesională, cu excepția domeniilor: comerț, energetic, fabricarea produselor din lemn, industrie alimentară, transporturi, la care s-au înregistrat ușoare scăderi. Un alt domeniu bine reprezentat este domeniul turism și alimentație în care sunt înscriși în anul școlar 2017 - 2018 un număr total de 432 elevi reprezentând 7,2% din totalul elevilor înscriși în școala postliceală din regiune. Domeniul Transporturi contribuie cu 6,1 % la totalul elevilor din școala postliceală din regiune în anul școlar 2017-2018, prin cei 367 de elevi înscriși. Domeniile de formare profesională electronică automatizări, industrie alimentară și informatică au fiecare ponderi de peste 5% din totalul elevilor înscriși la nivelul Regiunii Sud - Est. Cele mai slab reprezentate domenii de formare profesională la nivelul Regiunii Sud - Est, cu ponderi sub 3% din totalul elevilor cuprinși în școala postliceală sunt: textile-pielărie (31 de elevi, pondere 20,5%), fabricarea produselor din lemn (70 de elevi, pondere 1,2%), silvicultură (81 de elevi, pondere 1,4%), servicii (92 de elevi, pondere 1,5%), energetic (133 de elevi, pondere 2,2%), construcții, instalații și lucrări publice (154 de elevi, pondere 2,6%), agricultură (153 de elevi, pondere 2,6%). Domeniile de formare profesională comerț, economic, estetica și igiena corpului omenesc, mecanică și protecția mediului, au contribuții între 3,1% și 4,9% la totalul elevilor înscriși în școala postliceală la nivel regional.

În toate județele componente ale Regiunii Sud -Est Brăila, cu excepția județului Tulcea sunt școlarizați elevi în domeniul de formare profesională Sănătate și asistență pedagogică. Acest domeniu de formare profesională este dominant în structura școlii profesionale în toate județele în care este cuprins în oferta școlară, ponderile domeniului fiind cuprinse între 72,9% în județul Buzău (314 elevi) și 24,1% în județul Constanța (383 elevi). În județul Tulcea, domeniile de formare profesională cu cea mai mare contribuție la totalul elevilor înscriși în școala postliceală sunt domeniile energetic, cu 24,5% (56 de elevi) și industrie alimentară cu 22,3% (51 de elevi). La mare distanță față de domeniul de formare profesională Sănătate și asistență pedagogică se situează, pe județe, următoarele domenii:

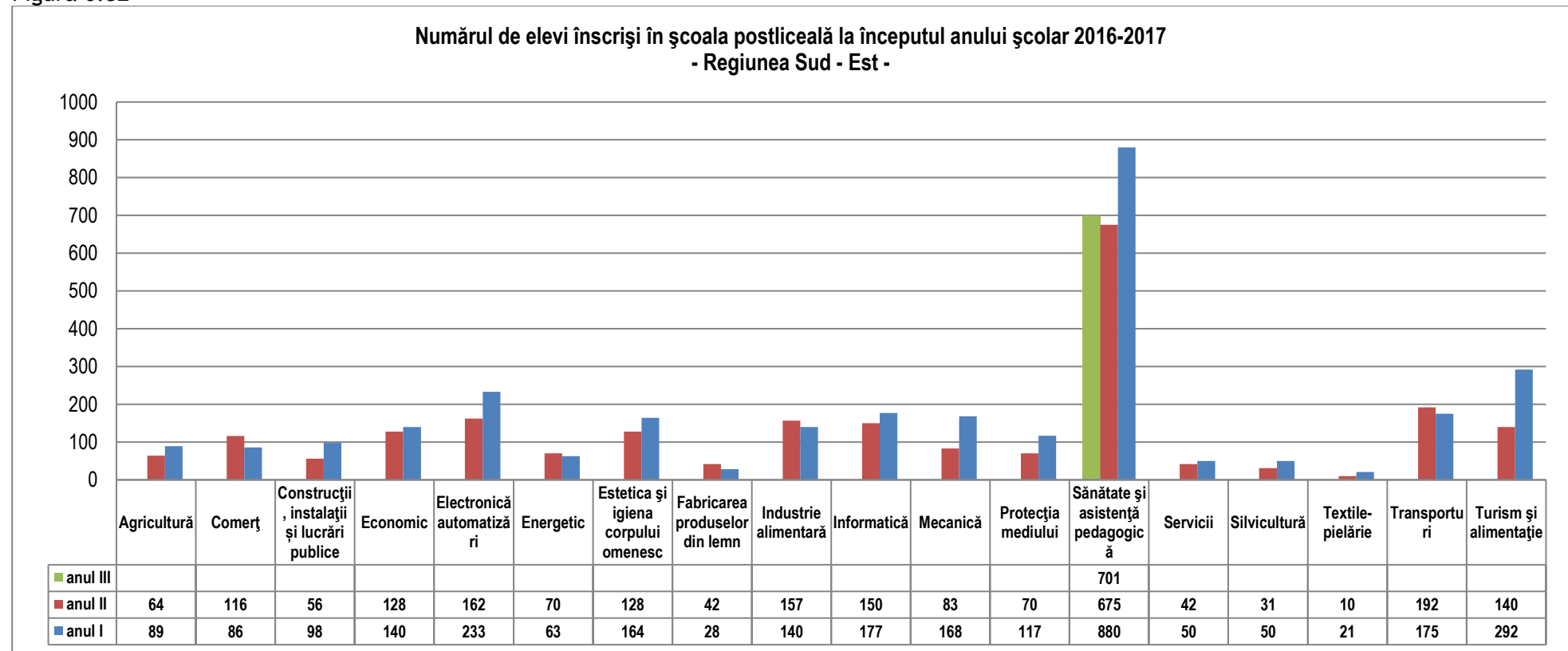
- în județul Brăila, domeniul Turism și alimentație, cu 107 elevi reprezentând 17,1%;
- în județul Buzău, domeniul mecanică, cu 67 de elevi reprezentând 15,5%;
- în județul Constanța, domeniul transporturi, cu 211 elevi reprezentând 13,3%;

- în județul Galați, domeniul Electronică automatizări, cu 215 elevi reprezentând 13%;
- în județul Vrancea, domeniul industrie alimentară, cu 157 de elevi reprezentând 15,9%.

Primele 10 calificări profesionale cele mai bine reprezentate în școala postliceală la nivelul Regiunii Sud - Est sunt:

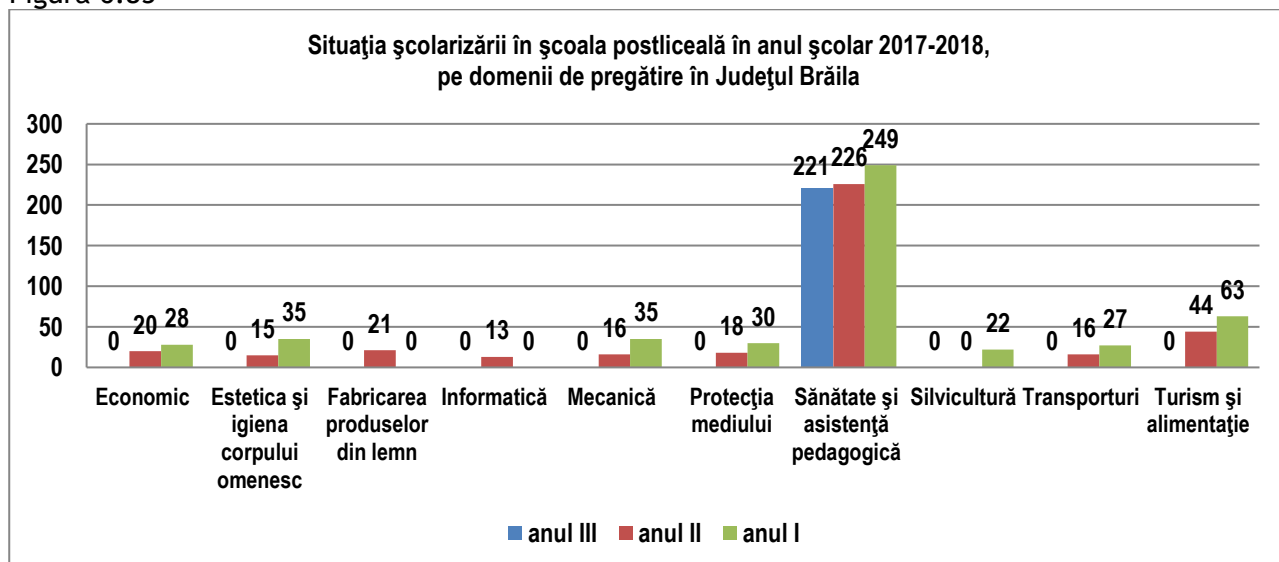
- Asistent medical generalist, cu 1457 reprezentând 24.3%;
- Asistent medical de farmacie, cu 561 elevi reprezentând 9.4%;
- Tehnician controlul calității produselor agroalimentare, cu 297 elevi reprezentând 5.0%;
- Tehnician nutriționist, cu 200 elevi reprezentând 3.3%;
- Asistent medical balneofiziokinetoterapie și recuperare, cu 194 elevi reprezentând 3.2%;
- Tehnician electronist echipamente de automatizare, cu 169 elevi reprezentând 2.8%;
- Tehnician laborant pentru protecția calității mediului, cu 157 elevi reprezentând 2.6%;
- Tehnician aparate electromedicale, cu 154 elevi reprezentând 2.6%;
- Tehnician echipamente periferice și birotică, cu 149 elevi reprezentând 2.5%.

Figura 6.82

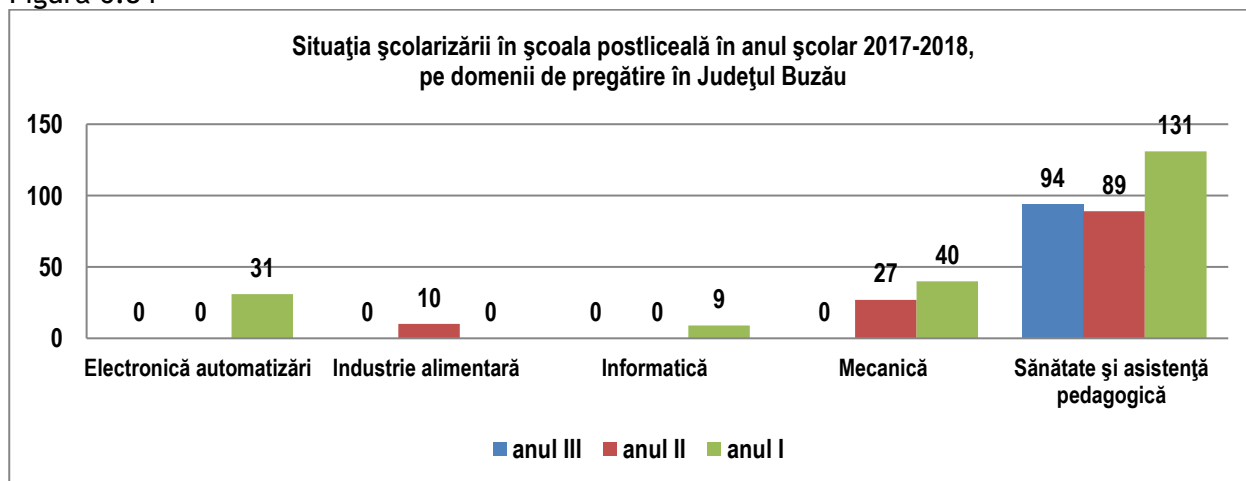
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.83

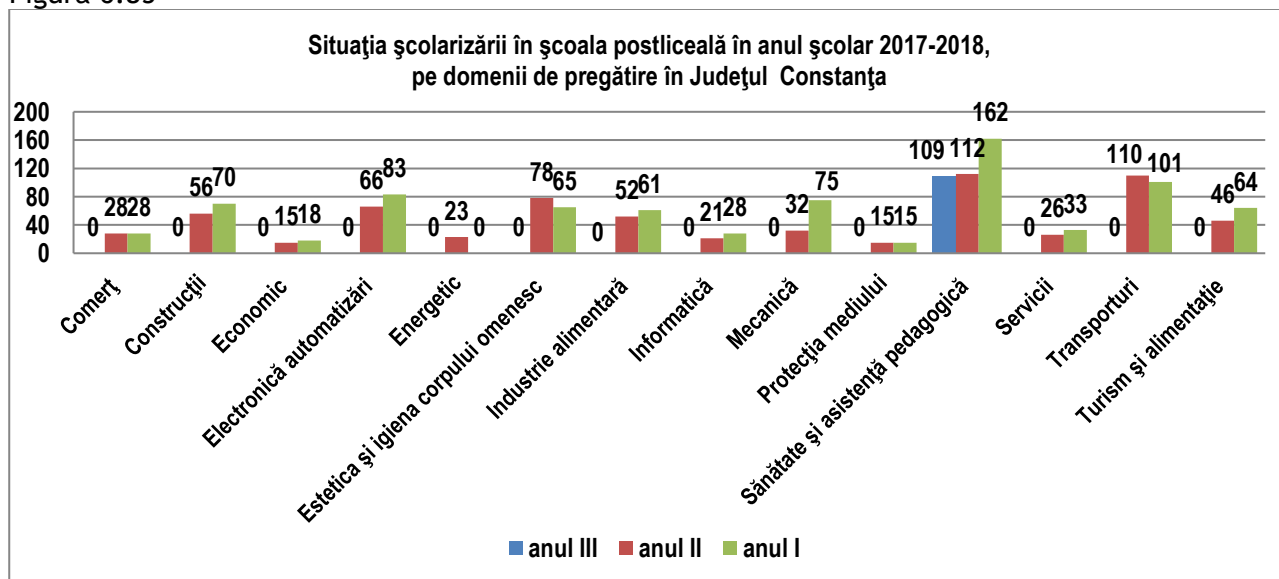
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.84

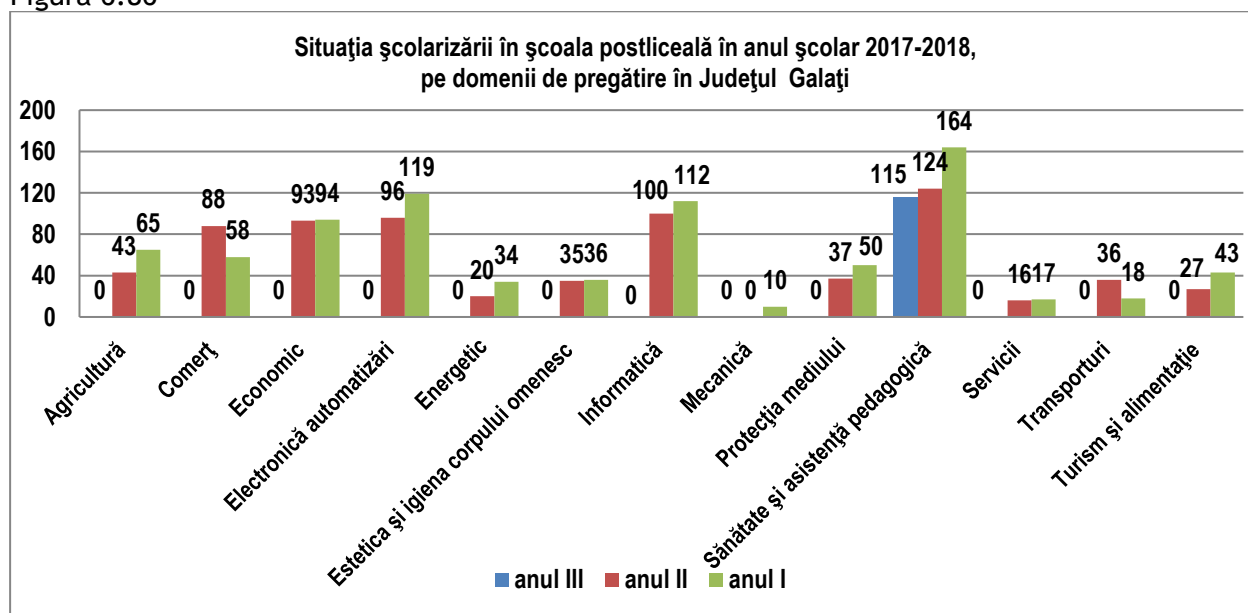
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.85

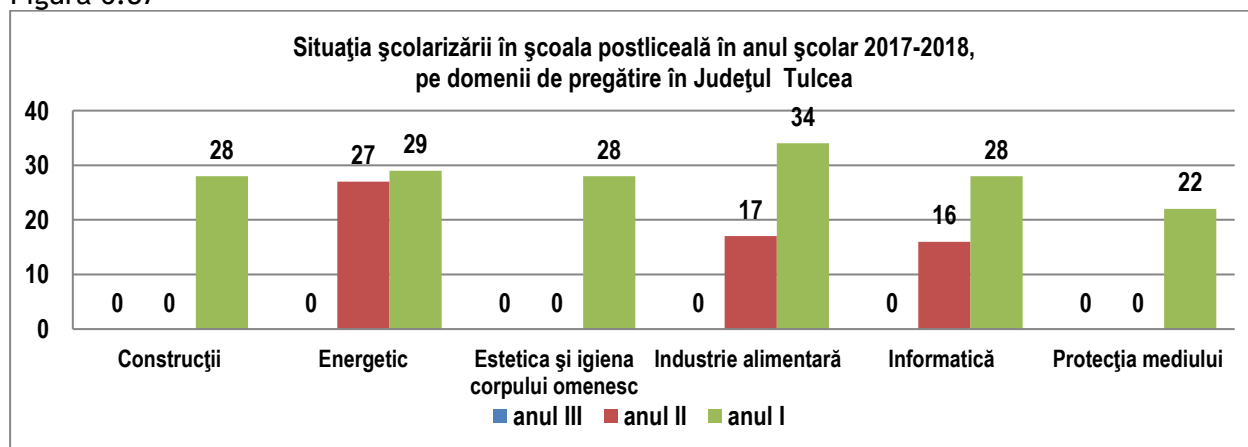
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.86

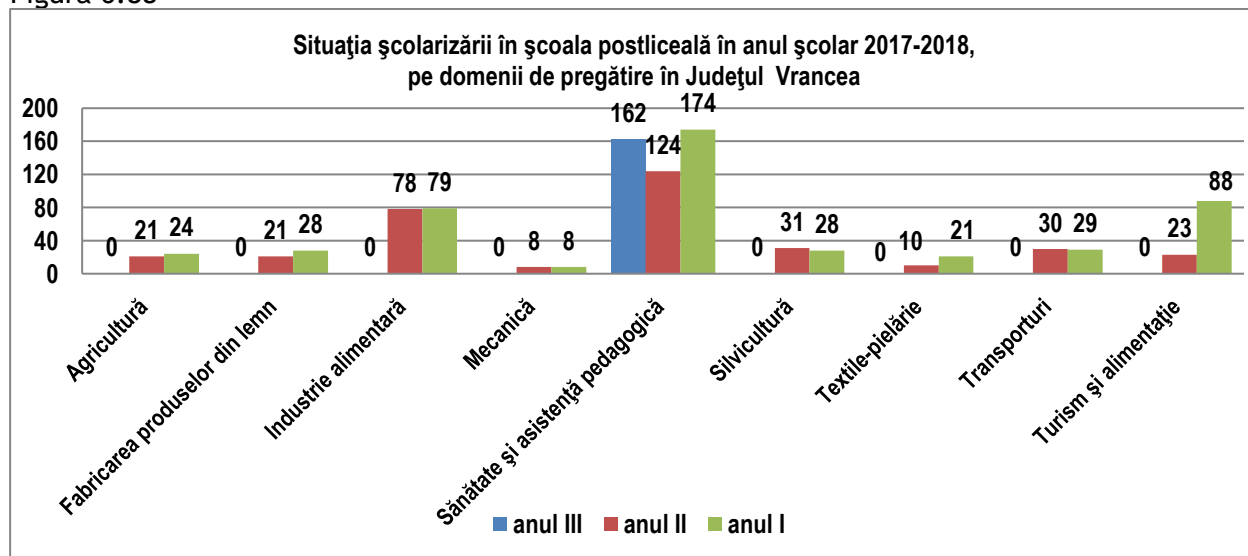
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.87

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.88

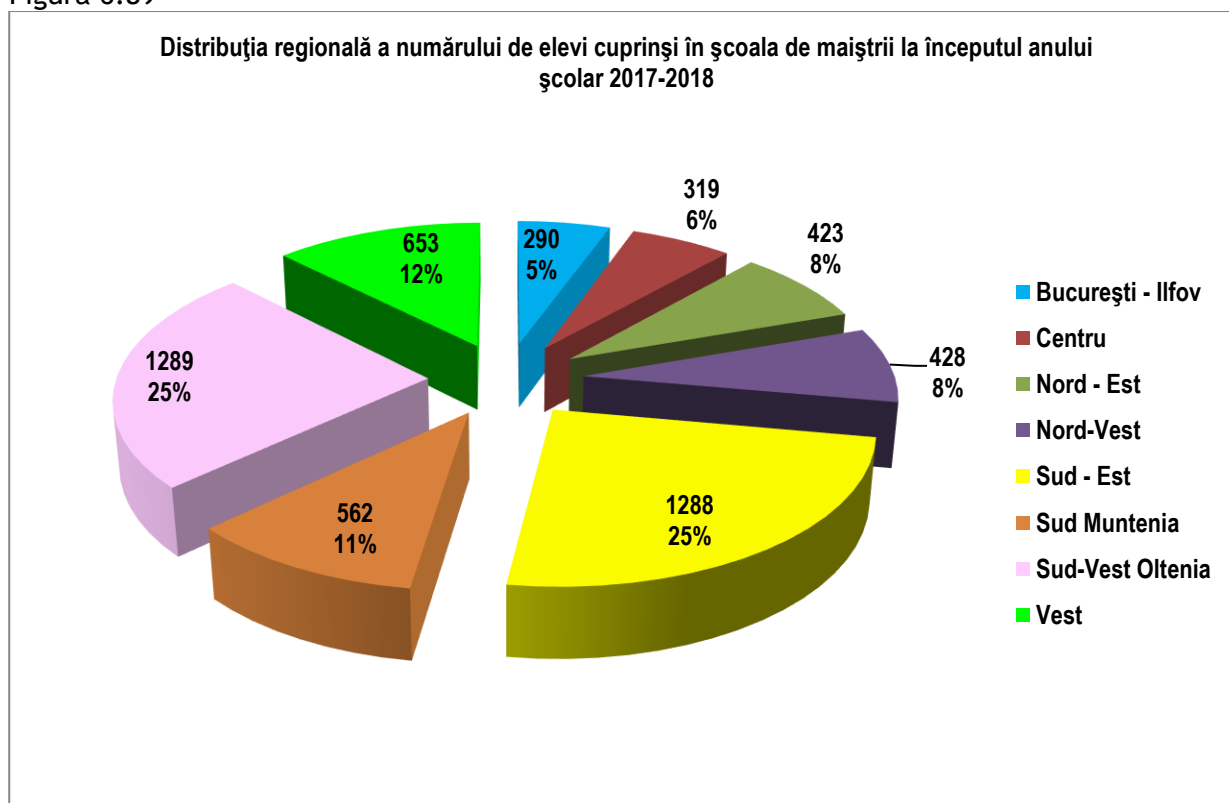
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Școala de maiștrii

În anul școlar 2017-2018 au fost înscriși la școala de maiștrii un număr de 5.252 elevi. Regiunea Sud - Vest Oltenia și Regiunea Sud - Est concentrează cel mai mare număr de elevi înscriși în școala de maiștrii în anul școlar 2017-2018, 1289 elevi în Regiunea Sud - Vest Oltenia, și 1288 elevi în Regiunea Sud - Est ceea ce reprezintă o contribuție însumată a celor două regiuni de 50% din totalul elevilor din școala de maiștrii la nivel național. Regiunea cu cel mai mic număr de elevi cuprinși în anul școlar 2017-2018 în școala postliceală este Regiunea București - Ilfov, cu doar 290 elevi, ceea ce reprezintă 5% din totalul elevilor la nivel național.

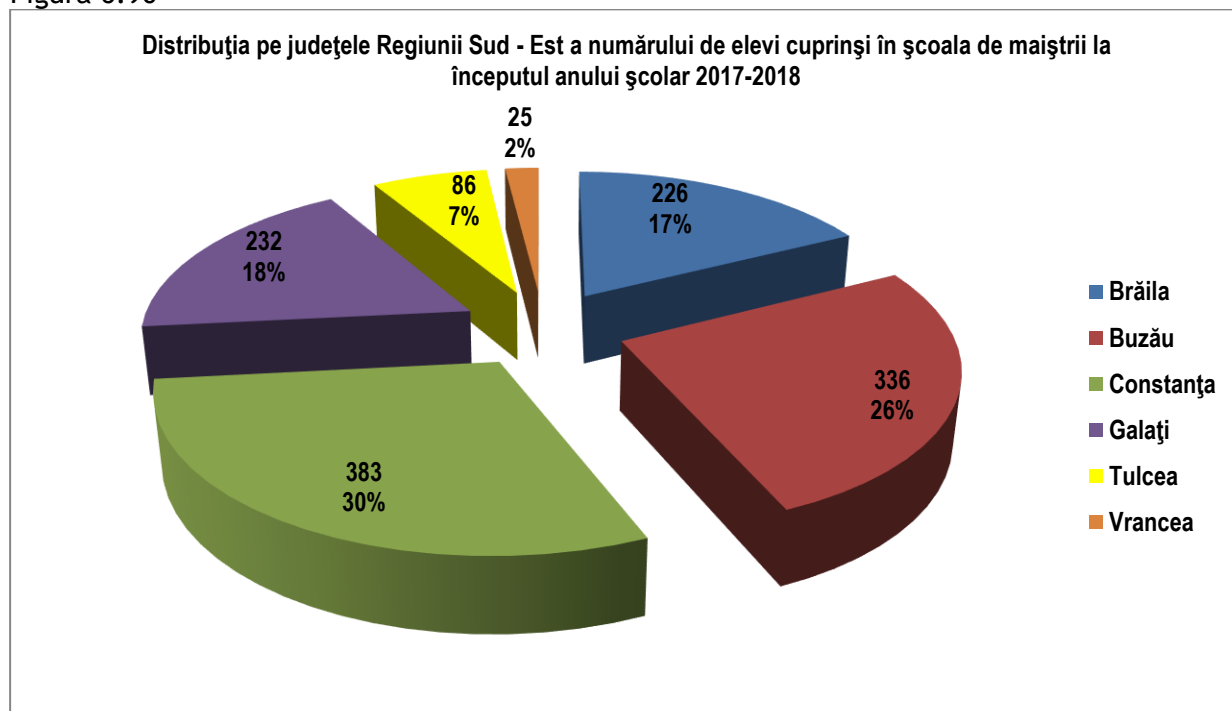
Figura 6.89

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Cea mai importantă contribuție la numărul total de elevi din școala de maiștrii din Regiunea Sud -Est o are județul Constanța cu 383 elevi înscriși, ceea ce reprezintă 29,7% din totalul elevilor înscriși în anul școlar 2017-2018 în școala de maiștrii la nivelul regiunii. La mică distanță se situează Județul Buzău cu 336 elevi, ponderea acestui număr de elevi fiind de 26,1% din totalul elevilor din regiune. Cel mai mic număr de elevi înscriși în școala de maiștrii în anul școlar 2017-2018 este în județul Vrancea, 25 elevi, ceea ce reprezintă 1,9% din totalul elevilor din regiune. Județul Tulcea se situează foarte aproape de ultima poziție ocupată de județul Vrancea, cu o contribuție de 6,7% din totalul elevilor înscriși în școala de maiștrii la nivelul Regiunii Sud - Est prin cei 86 de elevi înscriși. Județele Brăila și Galați au contribuții apropiate la totalul elevilor înscriși în școala de maiștrii din regiune, de 17,5% județul Brăila și 18% județul Vrancea prin cei 226 elevi din județul Brăila și cei 232 de elevi din județul Vrancea.

Figura 6.90

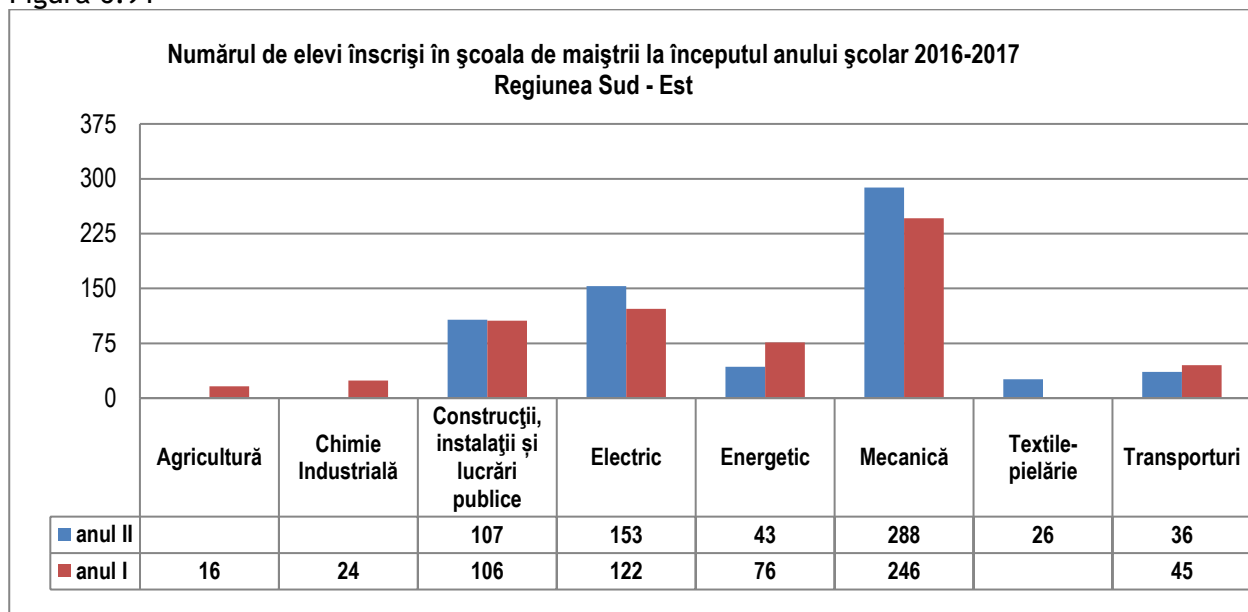

Analiza pe domenii de formare profesională în școala de maiștrii, la nivelul Regiunii Sud - Est, evidențiază faptul că domeniul de formare profesională cu cel mai mare număr de elevi înscriși este domeniul mecanică, cu 534 de elevi înscriși, ceea ce reprezintă 41,5% din totalul elevilor înscriși în școala de maiștrii la nivelul regiunii. Un alt domeniu bine reprezentat este domeniul electric în care sunt înscriși în anul școlar 2017 - 2018 un număr total de 275 elevi reprezentând 21,4% din totalul elevilor înscriși în școala de maiștrii din regiune. Domeniul Construcții, instalații și lucrări publice contribuie cu 16,5 % la totalul elevilor din școala de maiștrii din regiune în anul școlar 2017-2018, prin cei 367 de elevi înscriși. Domeniile de formare profesională energetic și transporturi au ponderi de 9,2% respectiv 6,3% din totalul elevilor înscriși la nivelul Regiunii Sud - Est. Cele mai slab reprezentate domenii de formare profesională la nivelul Regiunii Sud - Est, cu ponderi sub 2% din totalul elevilor cuprinși în școala de maiștrii sunt: textile-pielărie (26 elevi, pondere 1,2%).

Primele 10 calificări profesionale cele mai bine reprezentate în școala de maiștrii la nivelul Regiunii Sud - Est, cu ponderi peste 3% sunt:

- Maistru mecanic, cu 414 elevi reprezentând 32.1%;
- Maistru electrician centrale, stații și rețele electrice, cu 119 elevi reprezentând 9.2%;
- Maistru electronist, cu 116 elevi reprezentând 9.0%;
- Maistru construcții civile, industriale și agricole, cu 99 elevi reprezentând 7.7%;
- Maistru electromecanic aparate de măsură și automatizări, cu 98 elevi reprezentând 7.6%;
- Maistru construcții navale, cu 83 elevi reprezentând 6.4%;
- Maistru electromecanic auto, cu 81 elevi reprezentând 6.3%;
- Maistru instalator în construcții, cu 66 elevi reprezentând 5.1%;
- Maistru mașini și aparate electrice, cu 61 elevi reprezentând 4.7%;
- Maistru mecanic mașini și utilaje pentru construcții, cu 48 elevi reprezentând 3.7%.

Figura 6.91

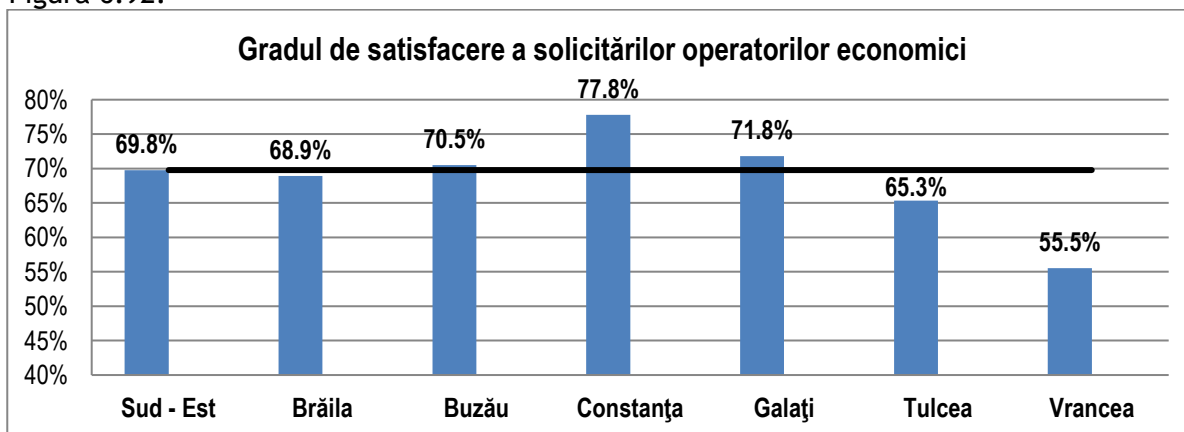
Sursa datelor: inspectoratele școlare

6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional⁵⁰

Conform metodologiei de organizare și funcționare a învățământului profesional, școlarizare în învățământul profesional se realizează numai în condiția încheierii între unitatea de învățământ și operatorii economici a unui contract de pregătire a elevilor, ca urmare a unei solicitări din partea operatorilor economici.

La nivelul Regiunii Sud Est solicitările operatorilor economici pentru școlarizarea prin învățământul profesional în anul școlar 2017/2018 au fost satisfăcute în procent de 69,8%. Principalele motive pentru care nu au fost satisfăcute toate solicitările operatorilor economici au fost generate de lipsa autorizării unităților de învățământ pentru calificările solicitate de operatorii economici, imposibilitatea constituirii formațiunilor de studiu pentru anumite calificări, conform legii, datorită numărului mic de solicitări din partea operatorilor economici, capacitatea limitată de școlarizare a unităților de învățământ.

Figura 6.92.

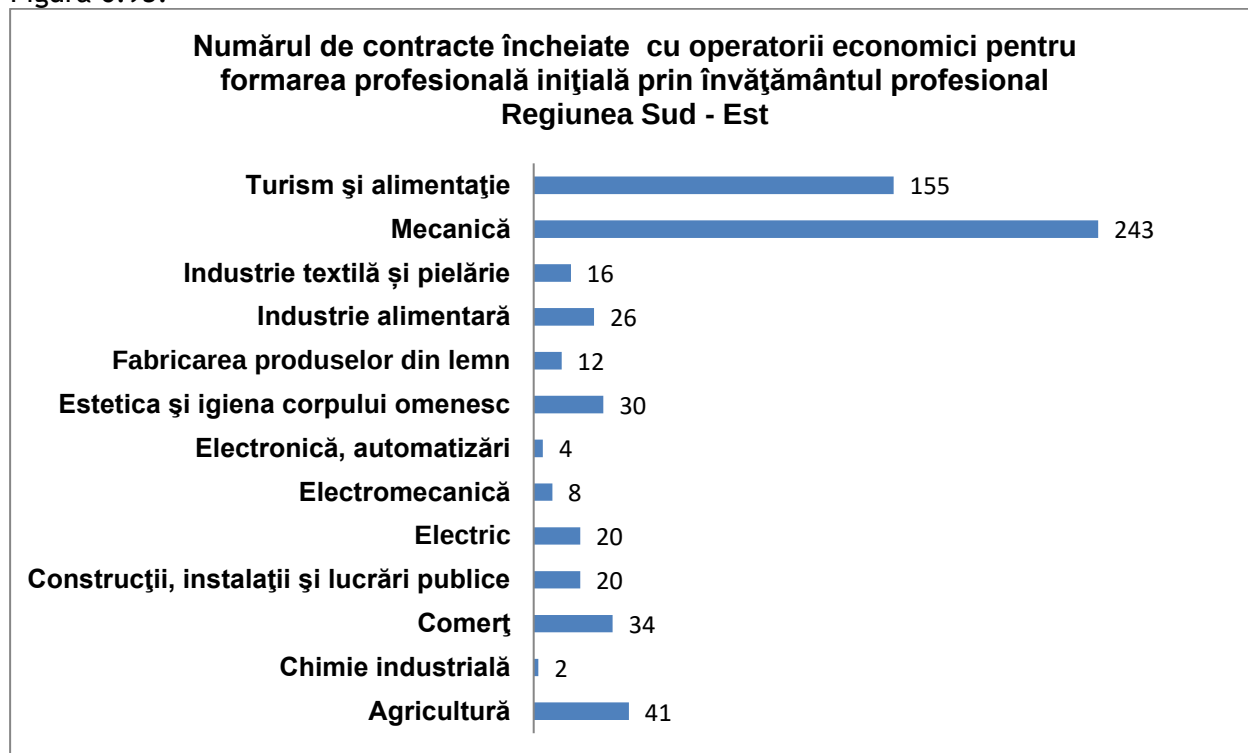
Sursa datelor: inspectoratele școlare

⁵⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[10 Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici](#)” - [pentru vizualizare clic aici](#)

6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici⁵¹

Contractele încheiate de unitățile de învățământ cu operatorii economici pentru formarea profesională prin învățământul profesional au o distribuție pe domenii de formare profesională în concordanță cu numărul de elevi școlarizați. Cele mai multe contracte sunt încheiate în domeniile de formare profesională Mecanică și turism și alimentație.

Figura 6.93.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT⁵²

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud - Est, în anul școlar 2017 - 2018 funcționează un număr de 122 de unități de învățământ de stat care școlarizează elevi în învățământul profesional și tehnic

Distribuția pe județe este următoarea:

- Brăila: 16 unități
- Buzău: 24 unități
- Constanța: 29 unități
- Galați: 23 unități
- Tulcea: 13 unități
- Vrancea: 17 unități

Datele generale ale unităților școlare sunt prezentate în anexă.

⁵¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„11 Parteneriatul cu operatori economici” - pentru vizualizare clic aici](#)

⁵² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„12 bis Școli IPT de stat IPT 2017-2018” - pentru vizualizare clic aici](#)

6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi⁵³

Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi este utilă, alături de alți indicatori, în prioritizarea investițiilor în școli, pe domenii de formare profesională, ținând cont că acest indicator oferă o imagine asupra gradului de atractivitate al școlii și capacitatea acesteia de a furniza programele de formare profesională.

6.1.12. Proiectul ofertei de școlarizare în IPT pentru anul școlar 2018-2019⁵⁴

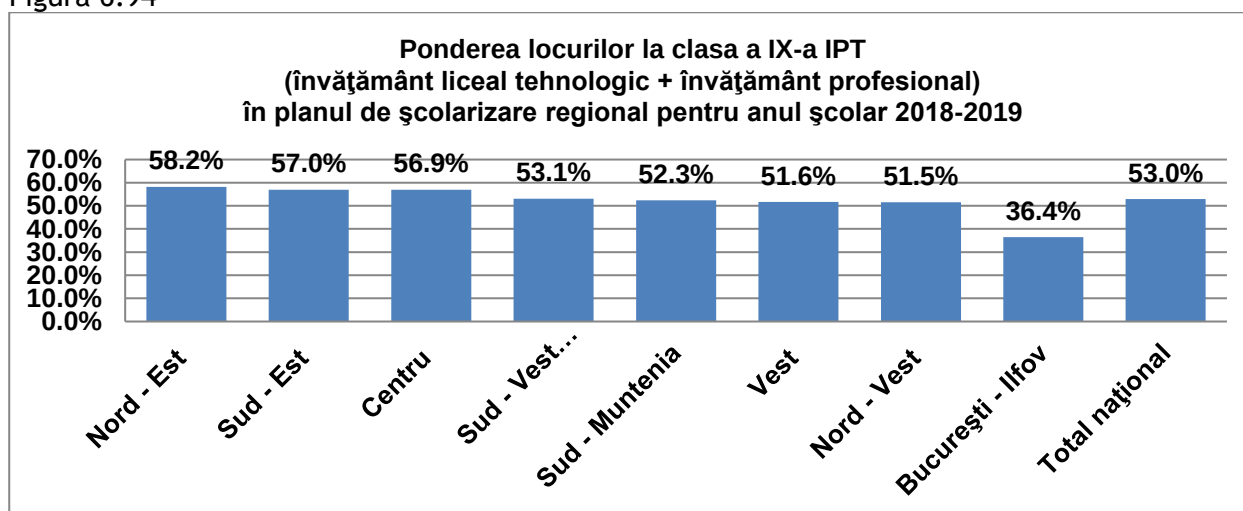
Proiectul ofertei de școlarizare la clasa a IX-a IPT (învățământ liceal tehnologic + învățământ profesional) pentru anul școlar 2018-2019

La nivelul Regiunii Sud - Est ponderea locurilor din planul de școlarizare la clasa a IX-a la învățământ liceal tehnologic și învățământul profesional pentru anul școlar 2018 - 2019, este de 57% din totalul locurilor la învățământul liceal și profesional, cu 4 puncte procentuale peste media națională. În condițiile în care planul de școlarizare va fi realizat în proporție de 100% la învățământ liceal tehnologic și învățământul profesional există premisele ca în anul școlar 2019-2020 să fie atinsă ținta de 60%. Experiența ultimilor ani ne arată însă că planul de școlarizare la învățământul profesional și tehnic, în general și la învățământul profesional, în special, nu se realizează integral. Din acest motiv, pentru anul școlar 2019-2020, se recomandă creșterea ponderii la învățământul profesional și tehnic, pe cât posibil, peste 60%.

Regiunea Sud - Est se situează pe poziția a doua între regiunile țării, în ordinea descrescătoare a ponderii locurilor din planul de școlarizare la clasa a IX-a la învățământ liceal tehnologic și învățământul profesional, din totalul locurilor la învățământul liceal și profesional, după Regiunea Nord - Est.

Față de planul de școlarizare din anul școlar 2017-2018 la clasa a IX-a la învățământ liceal tehnologic și învățământul profesional, planul de școlarizare pentru anul școlar 2018-2019 înregistrează o stagnare, în jurul valorii de 57%.

Figura 6.94

Sursa datelor: inspectoratele școlare

⁵³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„13 Ierarhizare școli” - pentru vizualizare clic aici](#)

⁵⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„28 Plan școlarizare IPT cl a IX-a 2018-2019” - pentru vizualizare clic aici](#)

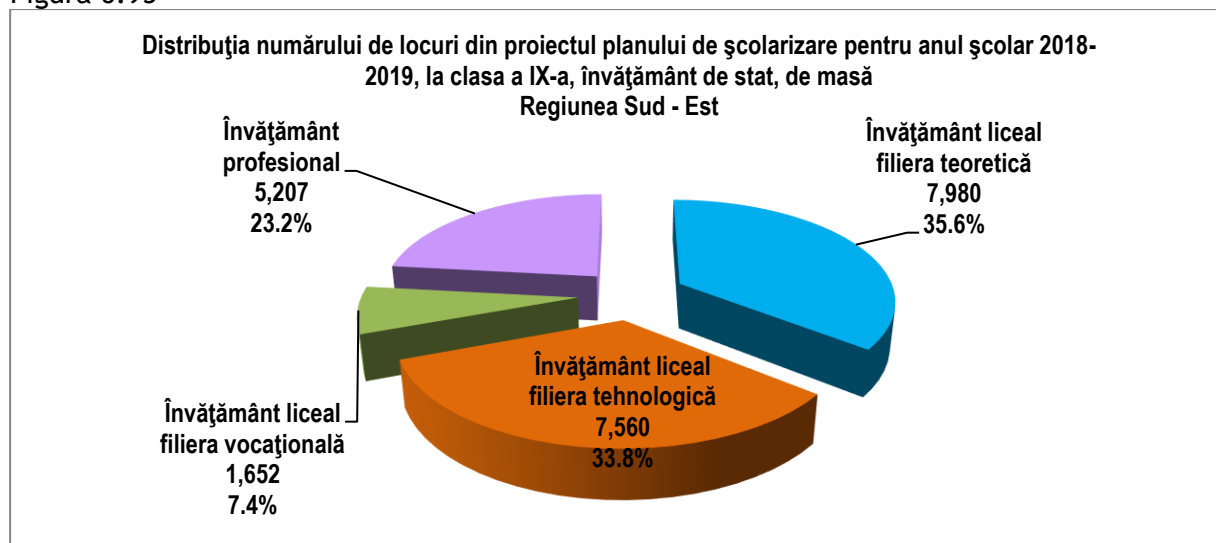
La învățământul liceal tehnologic sunt ofertate la nivelul Regiunii Sud - Est un număr de 7.560 de locuri, ceea ce reprezintă 33,8% din totalul de 22.399 de locuri ofertate la învățământul liceal și profesional.

La învățământul profesional sunt ofertate la nivelul Regiunii Sud - Est un număr de 5.207 de locuri, ceea ce reprezintă 23,2% din totalul locurilor ofertate la învățământul liceal și profesional.

Pentru învățământul liceal filiera teoretică, numărul de locuri ofertat este de 7980, ceea ce reprezintă 35,6% din totalul locurilor la clasa a IX-a

Învățământul liceal filiera vocațională beneficiază de o ofertă concretizată în 1652 de locuri, reprezentând un procent de 7,4% din totalul locurilor în planul de școlarizare pentru clasa a IX-a

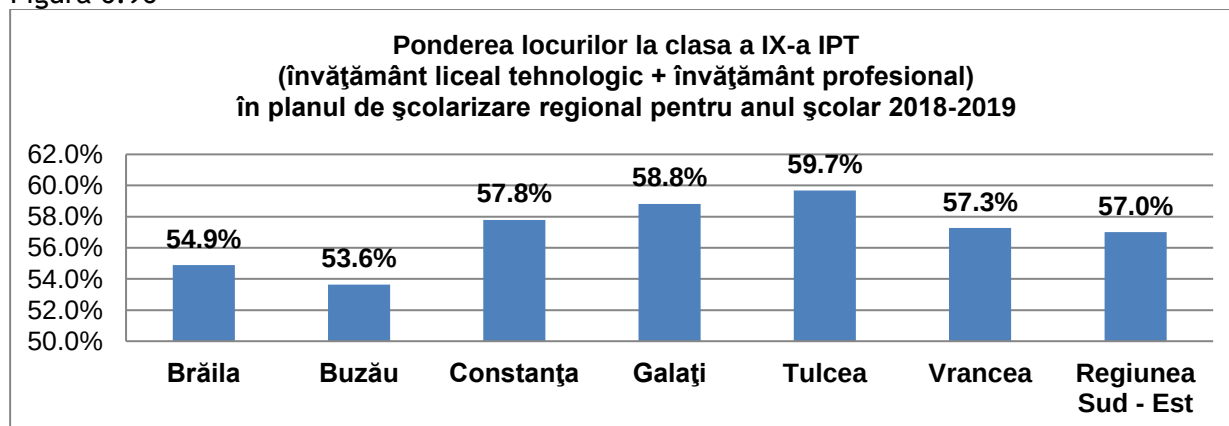
Figura 6.95

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Între județele Regiunii Sud - Est există semnificative decalaje în ceea ce privește ponderea locurilor din planul de școlarizare la clasa a IX-a la învățământ liceal tehnologic și învățământul profesional pentru anul școlar 2018 - 2019. Astfel, județul Tulcea are cea mai mare pondere a locurilor la clasa a IX-a la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, de 59,7%, cu 2,7 puncte procentuale peste media regională. La polul opus, sub media regională, se situează județul Buzău cu o pondere de doar 53,6% și județul Brăila cu o pondere de numai 54,9%. Restul județelor au ponderi peste media regională.

Figura 6.96

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Este de remarcat faptul că în ierarhia la nivel național, toate județele regiunii Sud - Est sunt cu ponderi ale ofertei de școlarizare pentru anul școlar 2018-2019 la învățământul liceal

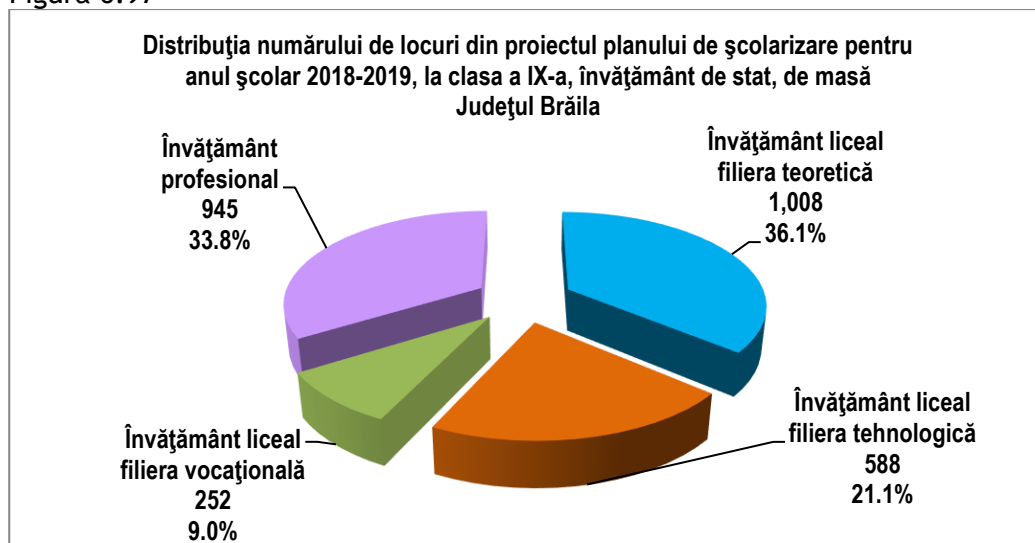
tehnologic și profesional pe media națională, trei județe fiind în primele 10 cu cea mai mare pondere (Tulcea, Galați, Constanța)

Distribuția la învățământul profesional și pe filiere la liceul tehnologic, în județele regiunii se prezintă, după cum urmează:

Județul Brăila

Este de remarcat faptul că județul Brăila are cea mai mare pondere a locurilor oferite la învățământul profesional, dintre toate județele regiunii. În schimb are cea mai mică pondere a locurilor la învățământul liceal tehnologic, dintre toate județele regiunii și a doua cea mai mare pondere a locurilor la învățământul liceal teoretic, după județul Buzău.

Figura 6.97

Sursa datelor: inspectoratele școlare

La învățământul liceal tehnologic sunt oferite la nivelul județului Brăila un număr de 588 de locuri, ceea ce reprezintă 21,1% din totalul de 2.793 de locuri oferite la învățământul liceal și profesional.

La învățământul profesional sunt oferite la nivelul județului Brăila un număr de 945 de locuri, ceea ce reprezintă 33,8% din totalul locurilor oferite la învățământul liceal și profesional.

Pentru învățământul liceal filiera teoretică, numărul de locuri oferit este de 1.008, ceea ce reprezintă 36,1% din totalul locurilor la clasa a IX-a.

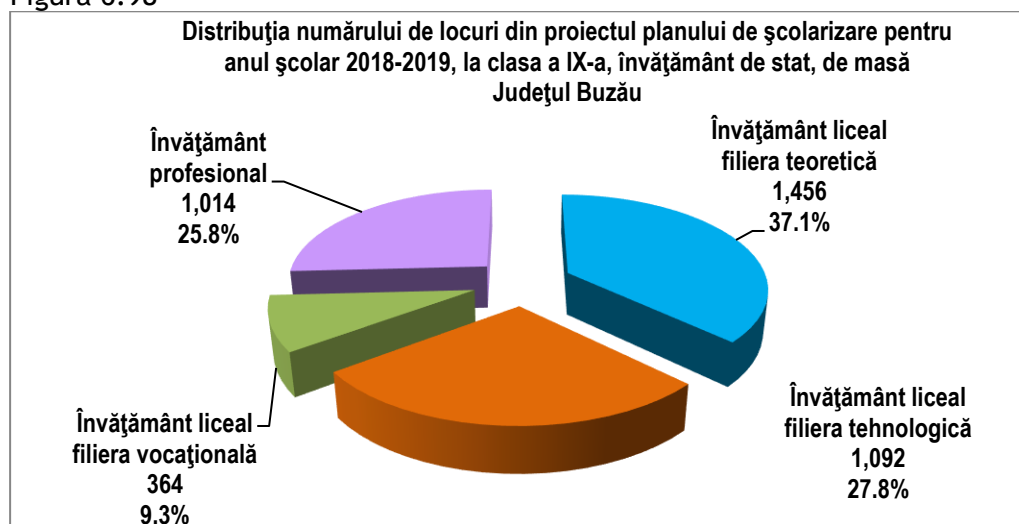
Învățământul liceal filiera vocațională beneficiază de o ofertă concretizată în 252 de locuri, reprezentând un procent de 9% din totalul locurilor în planul de școlarizare pentru clasa a IX-a.

Județul Buzău

Este de remarcat faptul că județul Buzău are cea mai mare pondere a locurilor oferite la învățământul liceal filiera teoretică, dintre toate județele regiunii. În schimb are a doua cea mai mică pondere a locurilor la învățământul liceal tehnologic, dintre toate județele regiunii, după județul Brăila.

La învățământul liceal tehnologic sunt oferite la nivelul județului Buzău un număr de 1.092 de locuri, ceea ce reprezintă 27,8% din totalul de 3.926 de locuri oferite la învățământul liceal și profesional.

Figura 6.98

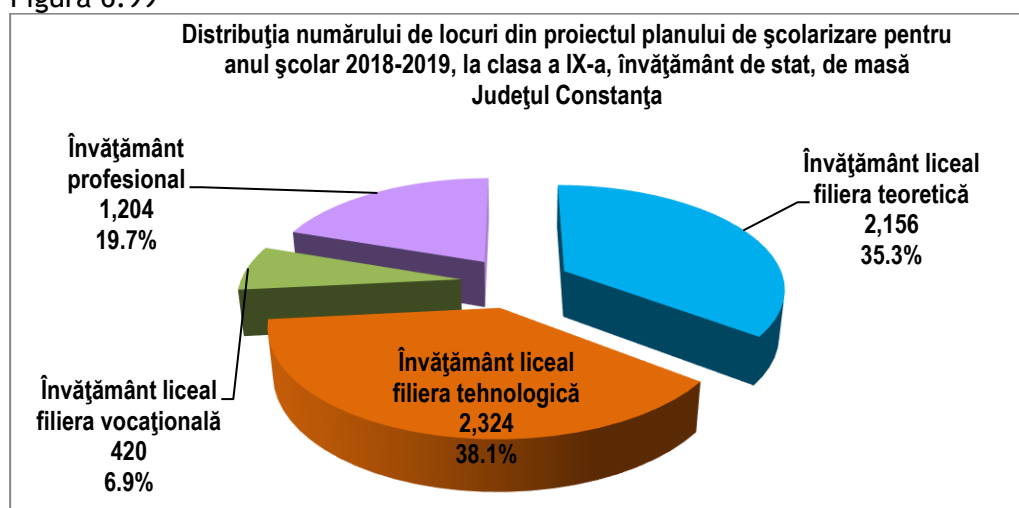
Sursa datelor: inspectoratele școlare

La învățământul profesional sunt oferite la nivelul județului Buzău un număr de 1.014 locuri, ceea ce reprezintă 25,8% din totalul locurilor oferite la învățământul liceal și profesional. Pentru învățământul liceal filiera teoretică, numărul de locuri oferit este de 1.456, ceea ce reprezintă 37,1% din totalul locurilor la clasa a IX-a. Învățământul liceal filiera vocațională beneficiază de o ofertă concretizată în 364 de locuri, reprezentând un procent de 9,3% din totalul locurilor în planul de școlarizare pentru clasa a IX-a.

Județul Constanța

Este de remarcat faptul că județul Constanța are a doua cea mai mare pondere a locurilor oferite la învățământul liceal filiera tehnologică, dintre toate județele regiunii, după județul Vrancea. În schimb are a doua cea mai mică pondere a locurilor la învățământul profesional, dintre toate județele regiunii, după județul Vrancea.

Figura 6.99

Sursa datelor: inspectoratele școlare

La învățământul liceal tehnologic sunt oferite la nivelul județului Constanța un număr de 2.324 de locuri, ceea ce reprezintă 38,1% din totalul de 6.104 locuri oferite la învățământul liceal și profesional.

La învățământul profesional sunt oferite la nivelul județului Constanța un număr de 1.204 locuri, ceea ce reprezintă 19,7% din totalul locurilor oferite la învățământul liceal și profesional.

Pentru învățământul liceal filiera teoretică, numărul de locuri ofertat este de 2.156, ceea ce reprezintă 35,3% din totalul locurilor la clasa a IX-a.

Învățământul liceal filiera vocațională beneficiază de o ofertă concretizată în 420 de locuri, reprezentând un procent de 6,9% din totalul locurilor în planul de școlarizare pentru clasa a IX-a.

Județul Galați

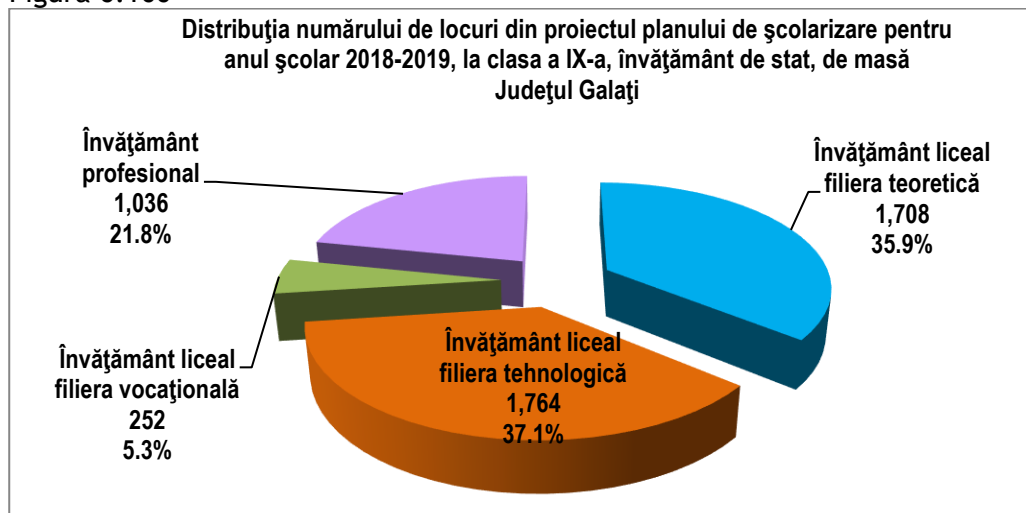
La învățământul liceal tehnologic sunt ofertate la nivelul județului Galați un număr de 1.764 de locuri, ceea ce reprezintă 35,9% din totalul de 4.760 de locuri ofertate la învățământul liceal și profesional.

La învățământul profesional sunt ofertate la nivelul județului Galați un număr de 1.036 locuri, ceea ce reprezintă 21,8% din totalul locurilor ofertate la învățământul liceal și profesional.

Pentru învățământul liceal filiera teoretică, numărul de locuri ofertat este de 1.708, ceea ce reprezintă 35,9% din totalul locurilor la clasa a IX-a.

Învățământul liceal filiera vocațională beneficiază de o ofertă concretizată în 252 de locuri, reprezentând un procent de 5,3% din totalul locurilor în planul de școlarizare pentru clasa a IX-a.

Figura 6.100

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Județul Tulcea

Este de remarcat faptul că județul Tulcea are a doua cea mai mare pondere a locurilor oferite la învățământul profesional, dintre toate județele regiunii, după județul Brăila. De asemenea, se remarcă faptul că județul Tulcea are cea mai mică pondere a locurilor la învățământul liceal filiera teoretică, dintre toate județele regiunii.

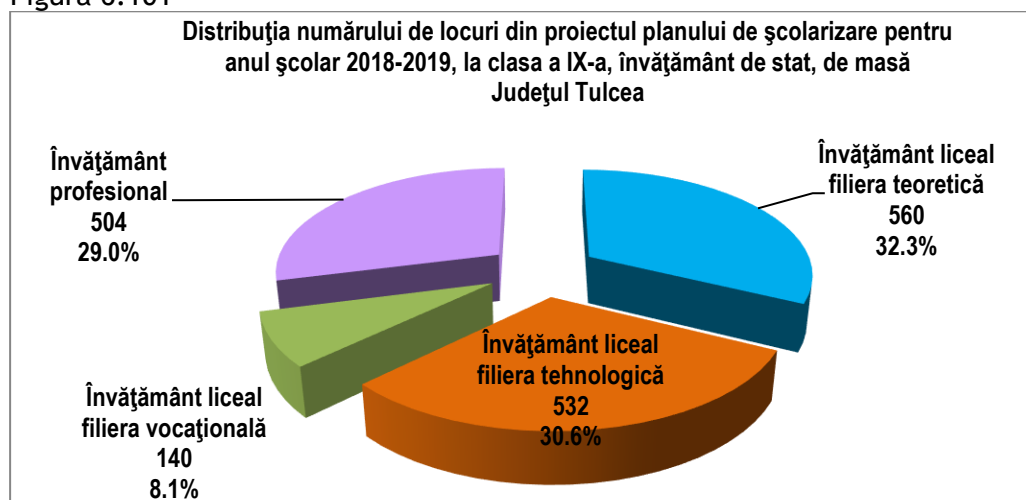
La învățământul liceal tehnologic sunt ofertate la nivelul județului Tulcea un număr de 532 de locuri, ceea ce reprezintă 30,6 % din totalul de 1.736 de locuri ofertate la învățământul liceal și profesional.

La învățământul profesional sunt ofertate la nivelul județului Tulcea un număr de 504 locuri, ceea ce reprezintă 29% din totalul locurilor ofertate la învățământul liceal și profesional.

Pentru învățământul liceal filiera teoretică, numărul de locuri ofertat este de 560, ceea ce reprezintă 32,3% din totalul locurilor la clasa a IX-a.

Învățământul liceal filiera vocațională beneficiază de o ofertă concretizată în 140 de locuri, reprezentând un procent de 8,1% din totalul locurilor în planul de școlarizare pentru clasa a IX-a.

Figura 6.101

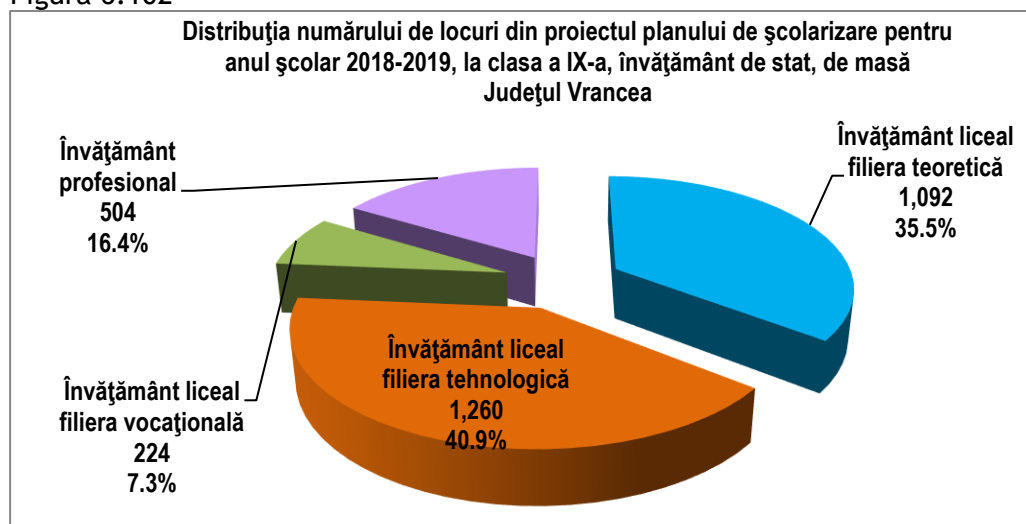

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Județul Vrancea

Este de remarcat faptul că județul Vrancea are cea mai mare pondere a locurilor oferite la învățământul liceal filiera tehnologică, dintre toate județele regiunii. În schimb are a doua cea mai mică pondere a locurilor la învățământul profesional, dintre toate județele regiunii.

Figura 6.102

Sursa datelor: inspectoratele școlare

La învățământul liceal tehnologic sunt oferite la nivelul județului Vrancea un număr de 1.260 de locuri, ceea ce reprezintă 40,9% din totalul de 3.080 de locuri oferite la învățământul liceal și profesional.

La învățământul profesional sunt oferite la nivelul județului Vrancea un număr de 504 locuri, ceea ce reprezintă 25,8% din totalul locurilor oferite la învățământul liceal și profesional.

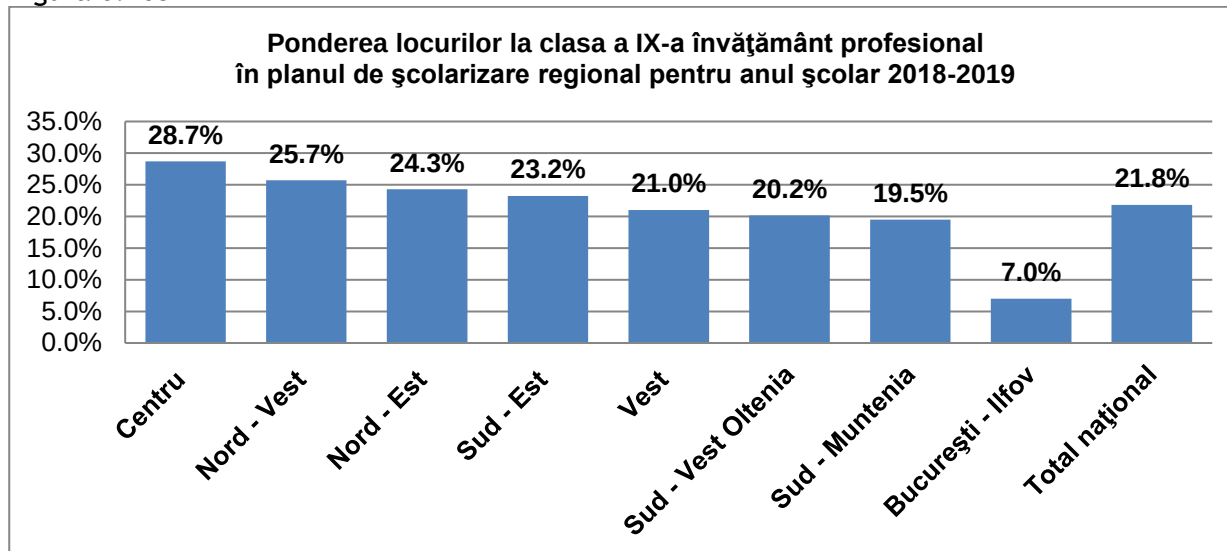
Pentru învățământul liceal filiera teoretică, numărul de locuri oferit este de 1.092, ceea ce reprezintă 35,5% din totalul locurilor la clasa a IX-a.

Învățământul liceal filiera vocațională beneficiază de o ofertă concretizată în 224 de locuri, reprezentând un procent de 7,3% din totalul locurilor în planul de școlarizare pentru clasa a IX-a.

Proiectul ofertei de școlarizare la clasa a IX-a învățământ profesional pentru anul școlar 2018-2019

La învățământul profesional Regiunea Sud - Est se plasează în ierarhia ponderilor locurilor la clasa a IX-a la învățământul profesional în planul de școlarizare pentru anul școlar 2018-2019 pe poziția a 4-a între regiunile țării.

Figura 6.103

Sursa datelor: inspectoratele școlare

În ierarhia națională, județele Brăila, Tulcea, Buzău și Galați dețin ponderi ale locurilor la clasa a IX-a la învățământul profesional în planul de școlarizare pentru anul școlar 2018-2019, mai mari decât media națională.

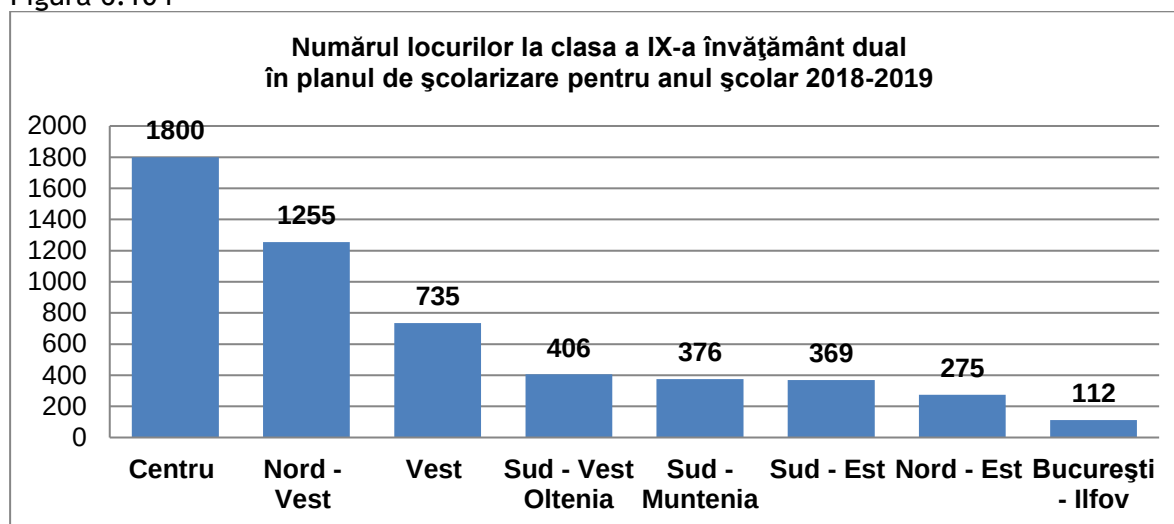
În schimb, județele Constanța și Vrancea dețin ponderi mai mici decât media națională. Se remarcă județul Brăila care, cu o pondere de 33,8% din planul de școlarizare la clasa a IX-a la învățământul profesional pentru anul școlar 2018-2019, se plasează pe poziția a 3-a la nivel național. În schimb județul Vrancea, cu doar 16,4% din planul de școlarizare la clasa a IX-a la învățământul profesional pentru anul școlar 2018-2019, se plasează pe poziția 38 între județele țării, la o distanță de peste 5 puncte procentuale față de media națională de 21,8%. De asemenea, județul Constanța, cu o pondere de 19,7% ocupă o poziție în a doua parte a clasamentului (poziția 29)

Proiectul ofertei de școlarizare la clasa a IX-a învățământ dual pentru anul școlar 2018-2019

La învățământul dual Regiunea Sud - Est se plasează în ierarhia numărului de locuri la clasa a IX-a la învățământul profesional în planul de școlarizare pentru anul școlar 2018-2019 pe poziția antepenultima poziție între regiunile țării.

Este de remarcat faptul că regiunile plasate în Transilvania au număr de locuri la învățământul dual semnificativ mai mare decât restul regiunilor țării. Este important de menționat faptul că învățământul dual se organizează doar la solicitarea operatorilor economici iar inspectoratele școlare au obligația de a satisface integral aceste solicitări, cu excepția situațiilor în care, fie, nu sunt unități de învățământ autorizate să furnizeze calificările solicitate de operatorii economici, fie, numărul de locuri solicitate la o anumită calificare sunt sub pragul minim legal pentru constituirea unei formațiuni de studiu (10 elevi).

Figura 6.104

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Între județele Regiunii Sud - Est, Tulcea și Buzău au în proiectul planului de școlarizare peste 100 de locuri la învățământul dual, locuri solicitate de operatori economici, valori care plasează județul Tulcea pe locul 10 iar județul Buzău pe locul 17 între județele țării, în ierarhia descendentă a județelor funcție de numărul de locuri la învățământul dual.

Școala postliceală⁵⁵

La nivelul Regiunii Sud - Est oferta de școlarizare, la anul I, la școala postliceală, pentru anul școlar 2018-2019, înregistrează o creștere cu 321 de locuri la învățământul de zi și o diminuare cu 68 de locuri la învățământul seral, față de efectivele de elevi din anul I din anul școlar 2017-2018.

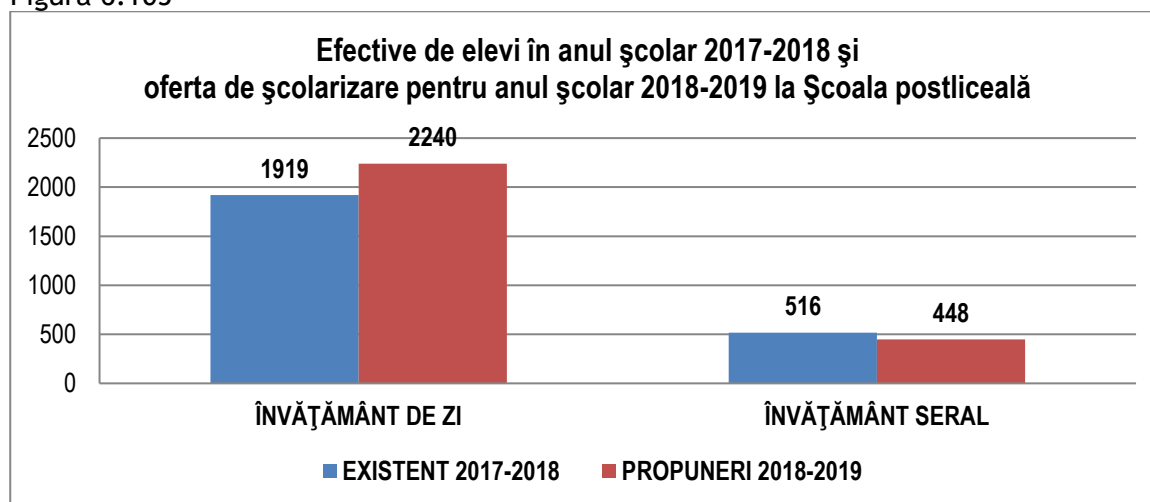
În toate județele regiunii se înregistrează o creștere a ofertei de școlarizare, la anul I, învățământ de zi, la școala postliceală, pentru anul școlar 2018-2019, comparativ cu efectivele de elevi din anul I din anul școlar 2017-2018. Cea mai mare creștere se înregistrează în județul Galați, creștere cu 111 locuri (de la 561 de elevi cuprinși în anul I, în anul școlar curent, la 672 locuri pentru anul școlar viitor). La polul opus se situează județul Tulcea, județ în care practic oferta de locuri pentru anul școlar 2018-2019 este egală cu numărul de elevi înscriși în anul școlar curent.

Din punct de al ierarhiei județelor funcție de numărul locurilor din oferta pentru anul I la școala postliceală, pentru anul școlar 2018-2019, se constată că se păstrează aceeași ierarhie ca și în anul școlar anterior, cu județul Constanța, cu un număr de 728 de locuri, urmat de județul Galați, cu 672 de locuri. La distanță relativ mare față de primele două clasate se situează restul județelor, în ordinea: județul Vrancea (336 locuri), Brăila (280 locuri), Tulcea și Buzău (cu câte 112 locuri).

La învățământul seral, doar județul Galați înregistrează o creștere a ofertei la anul I, școala postliceală pentru anul școlar 2018-2019, cu 43 de locuri (de la 237 de locuri ocupate în anul școlar 2017-2018, la 280 de locuri ofertate pentru anul școlar 2018-2019). În județele Brăila și Buzău, oferta este diminuată față de anul școlar anterior iar în județele Tulcea și Vrancea se menține la același nivel.

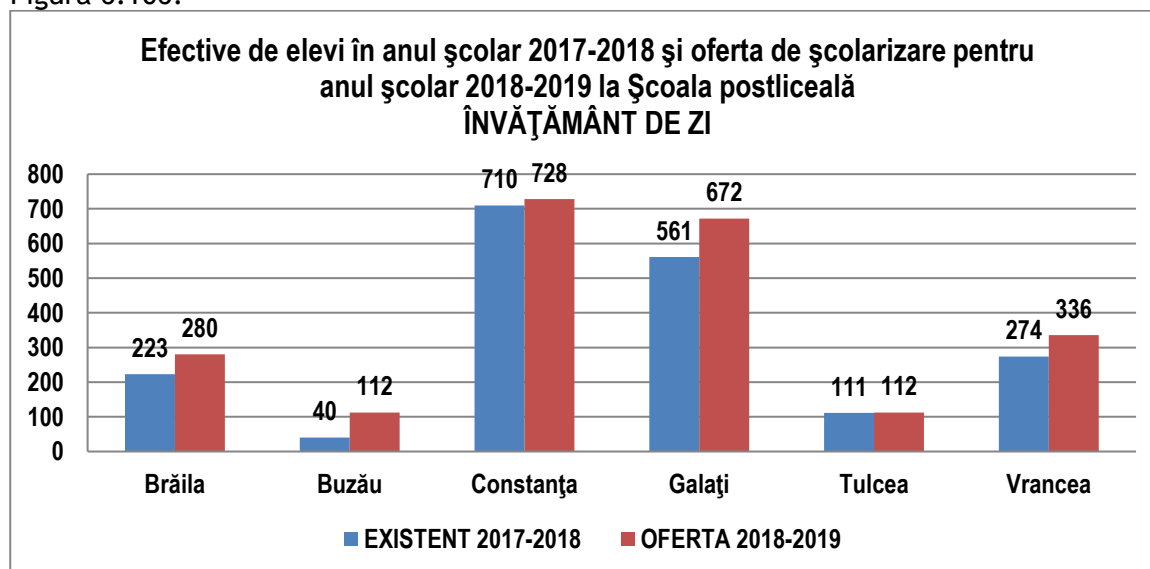
⁵⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„29 Plan școlarizare IPT Postliceal 2018 - 2019” - pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 6.105

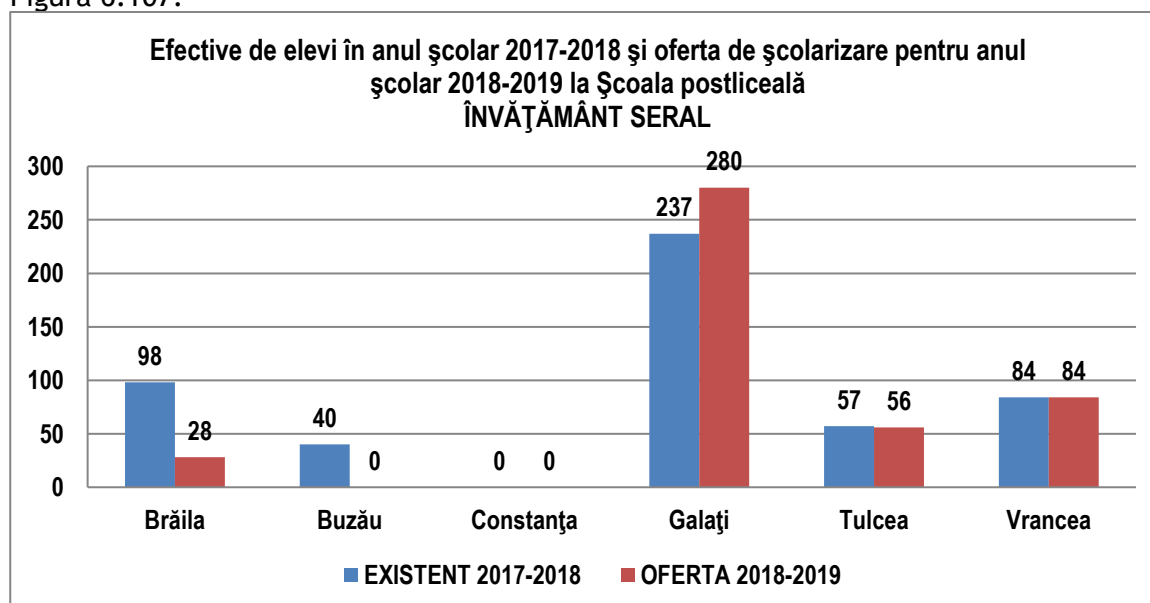
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.106.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

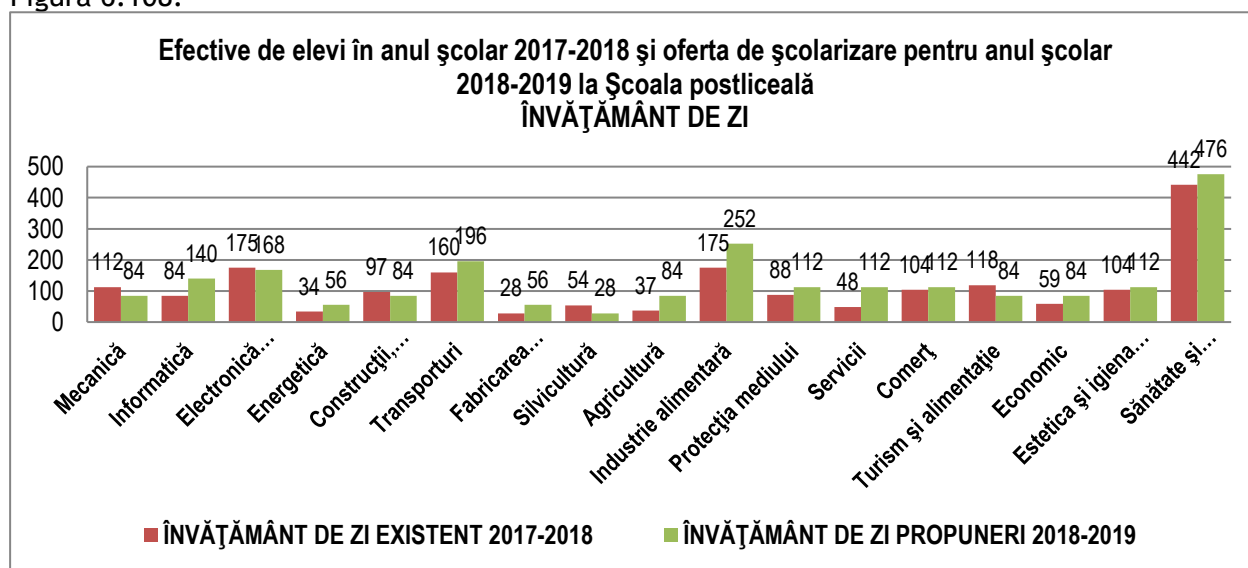
Figura 6.107.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Din punct de vedere al distribuției ofertei de școlarizare pe domenii de formare, la anul I, învățământ de zi, școala postliceală, la nivelul regiunii, se constată că cele mai multe locuri sunt alocate domeniului Sănătate și asistență pedagogică, 476 de locuri, ceea ce reprezintă peste 21% din totalul ofertei. La mare distanță se situează domeniile industrie alimentară (252 de locuri), transporturi (196 de locuri), electronică și automatizări (168 de locuri), informatică (140 de locuri), protecția mediului, servicii, comerț și estetica și igiena corpului omenesc (fiecare cu câte 112 locuri). Pentru restul domeniilor oferta este sub 100 de locuri (sub 5% din total ofertă). Comparativ cu anul școlar trecut, oferta la nivel regional pentru școala postliceală, anul I, pentru anul școlar 2018-2019, înregistrează creșteri la aproape toate domeniile, cu excepția domeniilor mecanică, electronică și automatizări, construcții, silvicultură și turism și alimentație, la care se înregistrează ușoare scăderi.

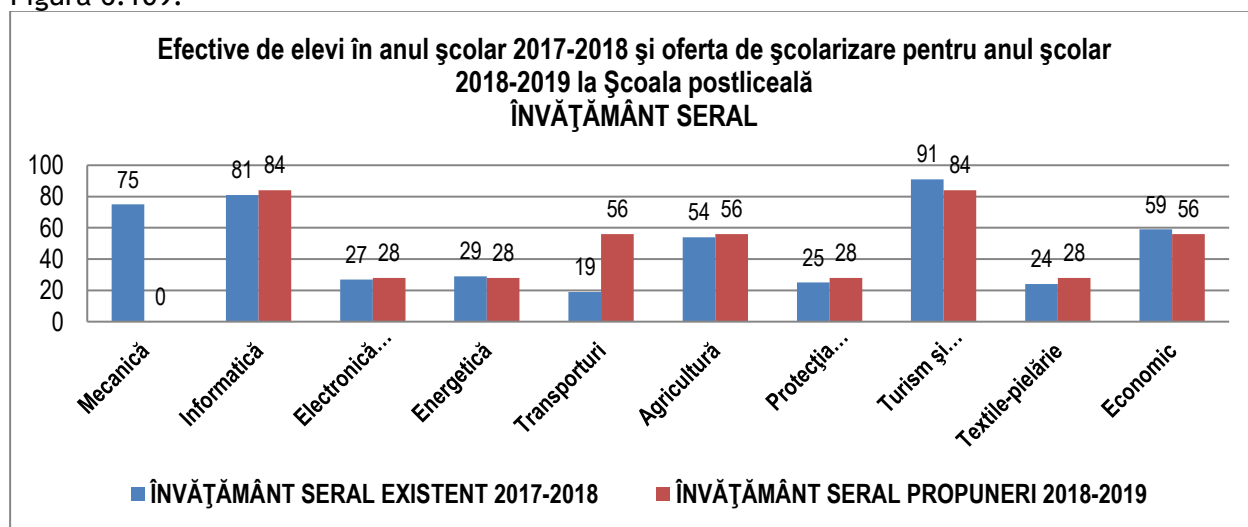
Figura 6.108.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

La învățământul seral, oferta la nivel regional este modestă și se păstrează, în linii mari în aceeași structură ca anul școlar anterior, cu excepția domeniului mecanică, la care nu mai există ofertă de școlarizare.

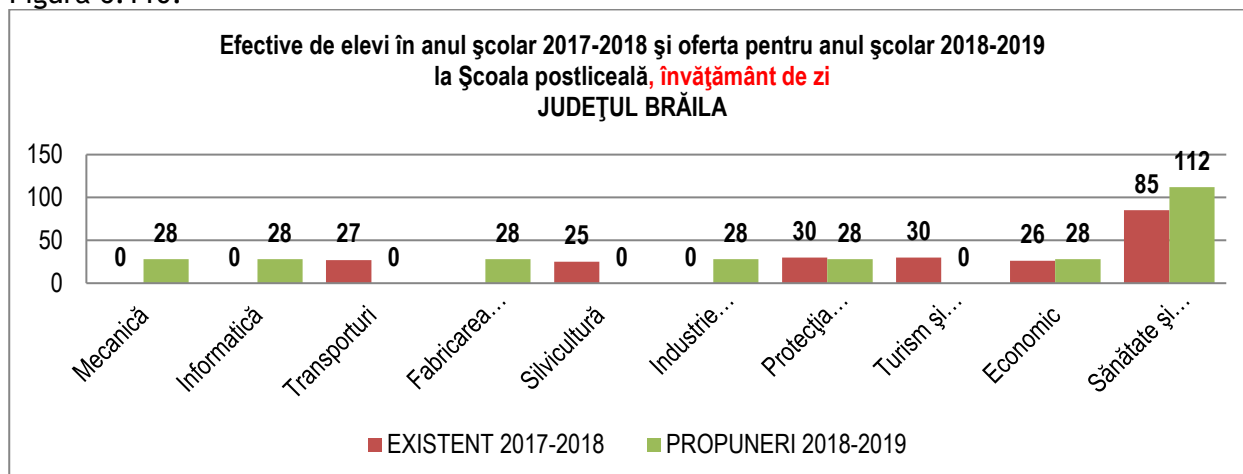
Figura 6.109.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

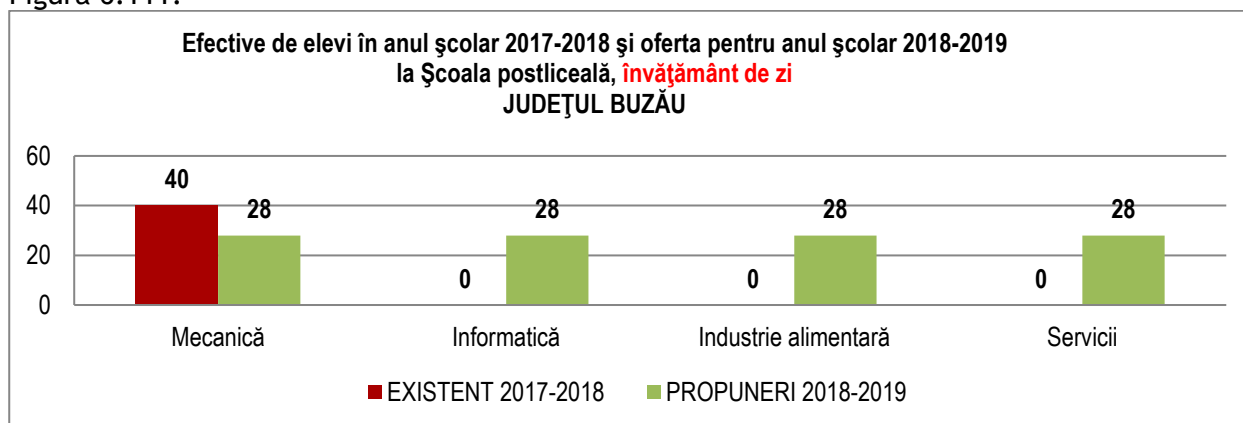
Situația pe județe se prezintă în graficele următoare

Figura 6.110.

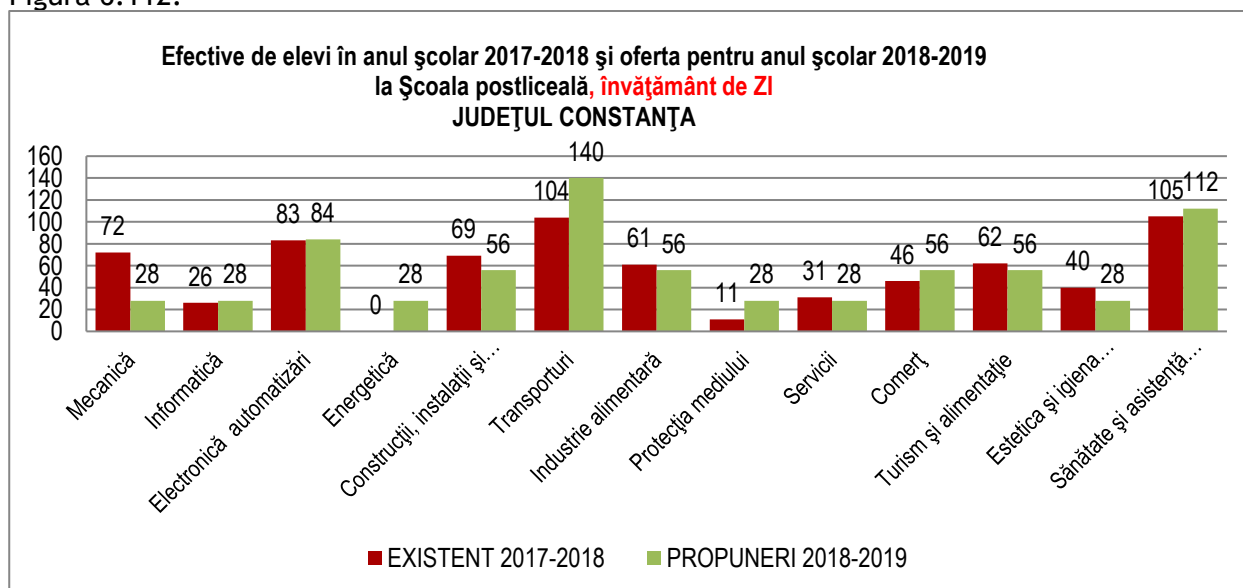
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.111.

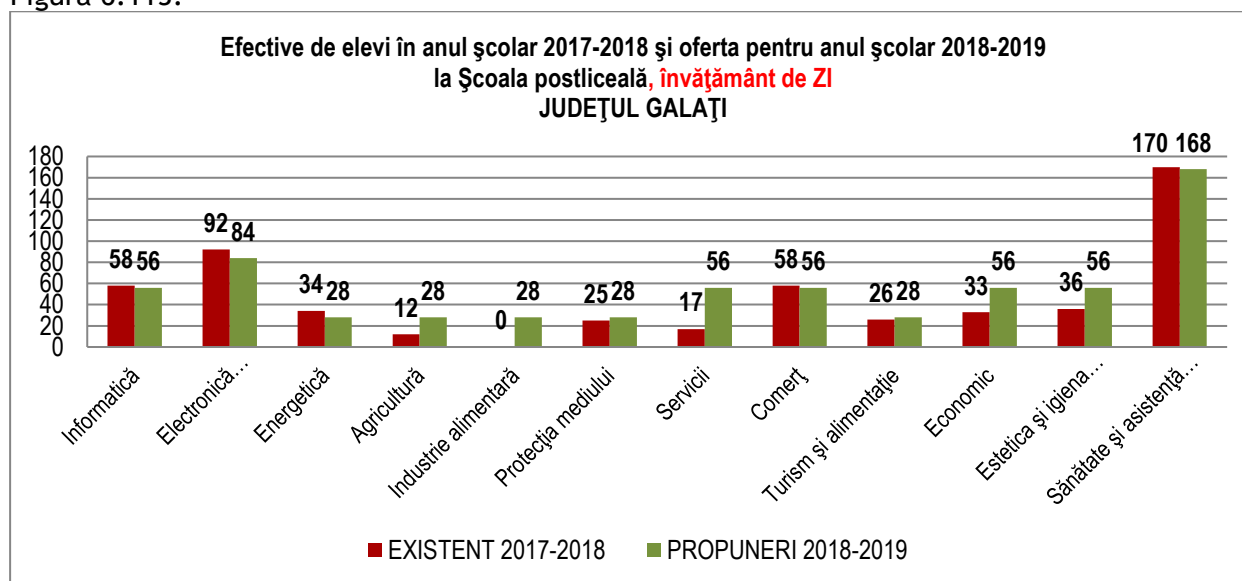
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.112.

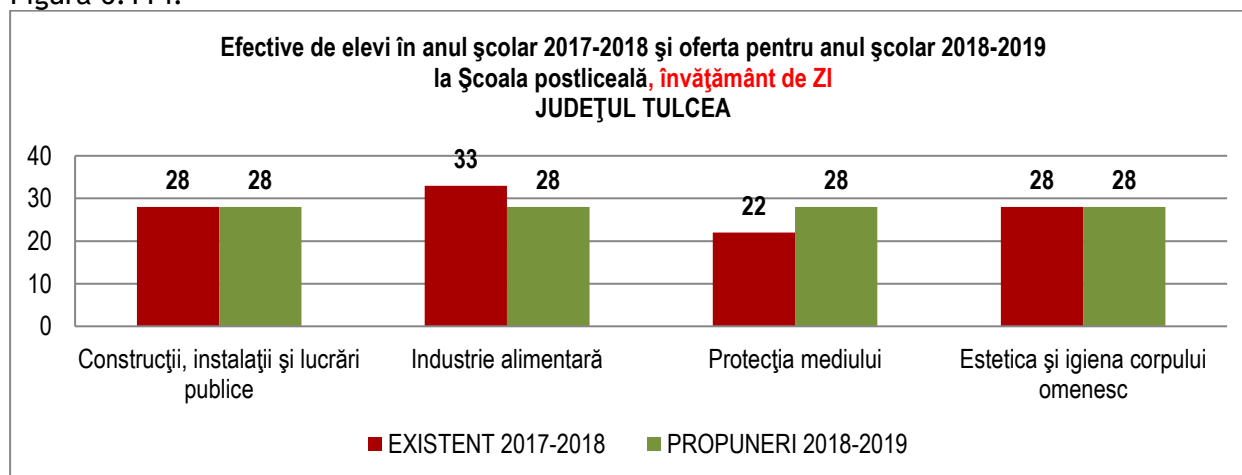
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.113.

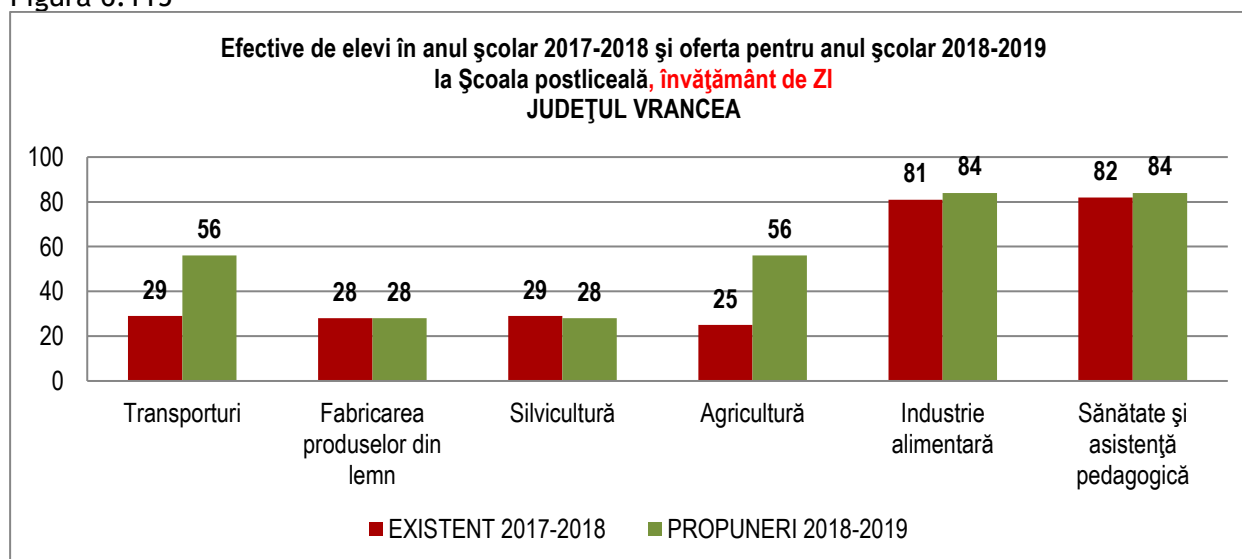
Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.114.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.115

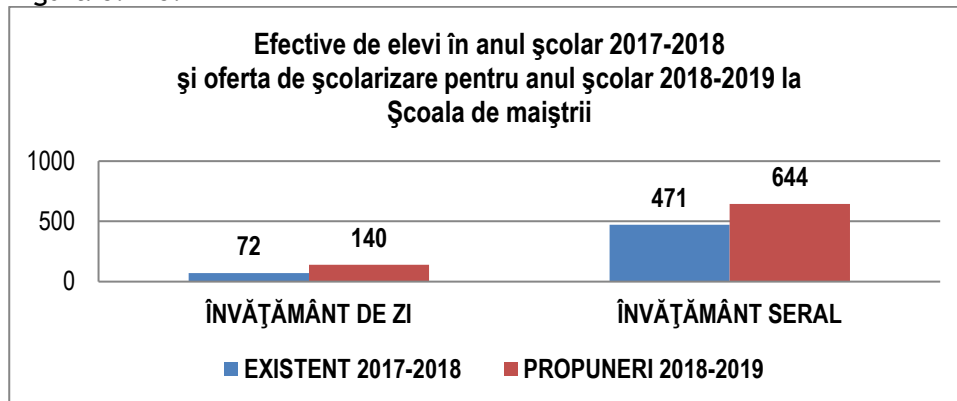

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Școala de maiștrii⁵⁶

La nivelul Regiunii Sud - Est oferta de școlarizare, la anul I, la școala de maiștrii, pentru anul școlar 2018-2019, înregistrează o creștere cu 68 de locuri la învățământul de zi și o creștere cu 173 de locuri la învățământul seral, față de efectivele de elevi din anul I din anul școlar 2017-2018.

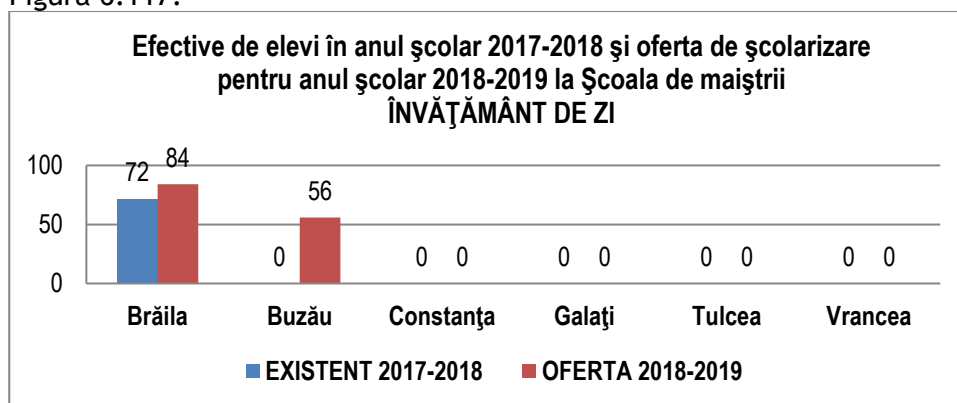
Figura 6.116.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

La școala de maiștrii, învățământ de zi, doar 2 județe din cadrul regiunii au ofertă de școlarizare, la anul I, pentru anul școlar 2018-2019, județul Brăila și județul Buzău. Cu excepția județului Tulcea și a județului Vrancea, în celelalte județe ale regiunii se înregistrează o creștere a ofertei de școlarizare, la anul I, învățământ seral, la școala de maiștrii, pentru anul școlar 2018-2019, comparativ cu efectivele de elevi din anul I din anul școlar 2017-2018. Cea mai mare creștere se înregistrează în județul Galați, creștere cu 101 locuri (de la 95 de elevi cuprinși în anul I, în anul școlar curent, la 196 locuri pentru anul școlar viitor). La polul opus se situează județul Tulcea, județ în care oferta de locuri pentru anul școlar 2018-2019 este cu 30 de locuri sub numărul de elevi cuprinși în anul școlar curent. Din punct de al ierarhiei județelor funcție de numărul locurilor din oferta pentru anul I la școala de maiștrii, pentru anul școlar 2018-2019, la învățământul seral, se constată că județul Constanța ocupă primul loc, cu un număr de 224 de locuri, urmat de județele Galați, cu 196 de locuri, Buzău și Brăila cu câte 84 de locuri și județul Tulcea cu 56 de locuri.

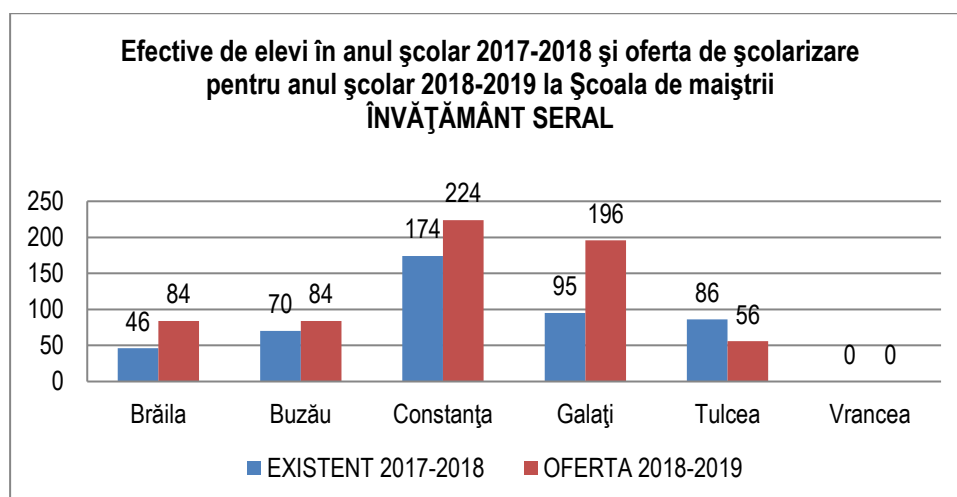
Figura 6.117.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

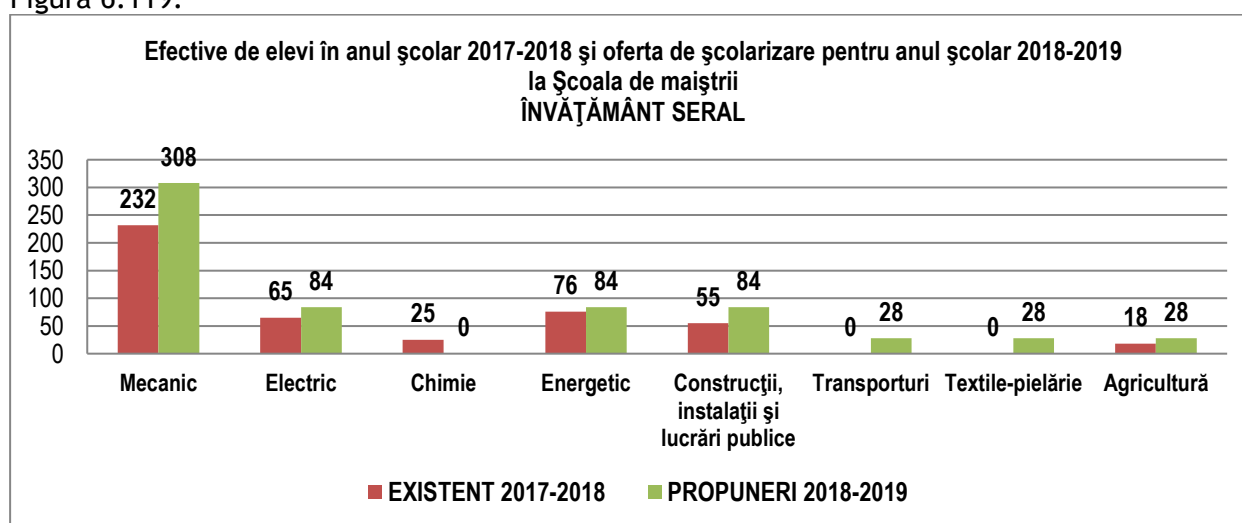
Figura 6.118.

⁵⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„30 Plan școlarizare IPT Sc. Maiștrii 2018-2019” - pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.119.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Parteneriatul cu operatorii economici în învățământul profesional⁵⁷

Pentru anul școlar 2018-2019, la nivel național s-au înregistrat 45.036 de locuri solicitate de operatorii economici pentru școlarizarea la clasa a IX-a prin învățământul profesional. Regiunea Sud - Est, cu un număr de 6866 de locuri solicitate de operatorii economici, pentru școlarizarea în învățământul profesional, se plasează pe locul 3 în ierarhia regiunilor, după regiunile Nord - Est și Nord - Vest.

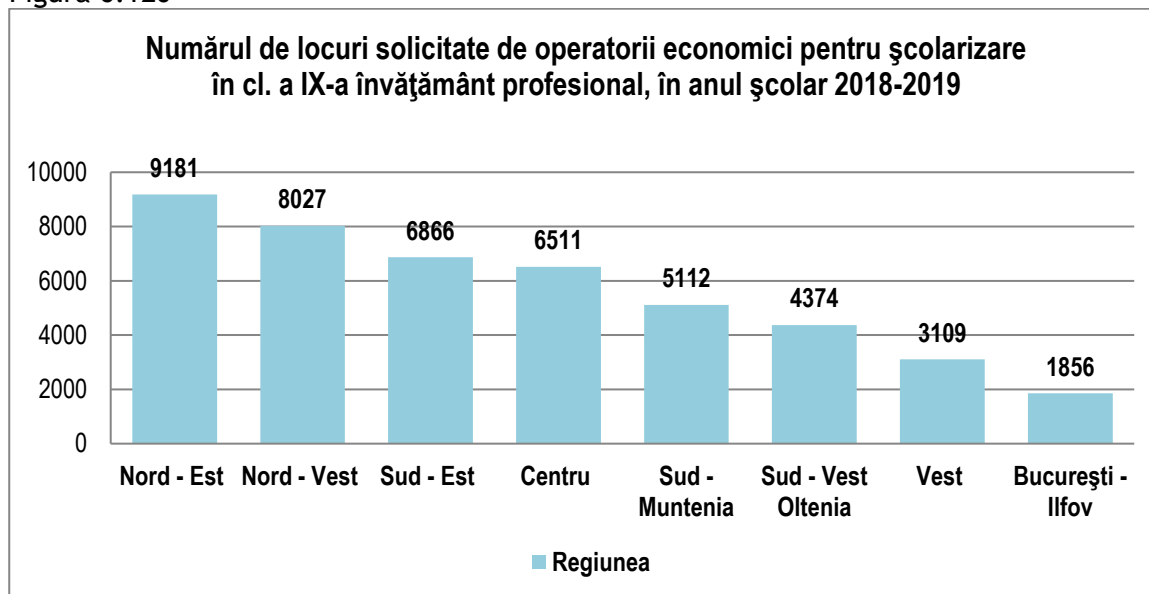
În Regiunea Sud - Est, cele mai multe solicitări au fost înregistrate în județele Constanța (1848 locuri solicitate), Brăila (1504 locuri solicitate), Buzău (1447 locuri solicitate) și Galați (1097 locuri solicitate). La polul opus se situează județele Tulcea cu doar 467 locuri solicitate și Vrancea cu 509 locuri.

Valorile modeste înregistrate în județele Tulcea și Vrancea nu pot fi justificate decât parțial prin argumente care țin de declinul demografic sau de dinamica pieței muncii. Cu siguranță, între cauze se află și o mai slabă informare a operatorilor economici privind oportunitatea de a solicita școlarizare la învățământul profesional. Prin urmare, se impune o intensificare a acțiunilor de informare și publicitate în rândul operatorilor economici, nu numai din județele mai sus menționate, ci și din celelalte județe ale regiunii, în scopul identificării și soluționării nevoilor de calificări din piața muncii.

⁵⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „31 Înv. prof. satisfacere solicitări op. ec. 2018 -2019” - pentru vizualizare [clic aici](#)

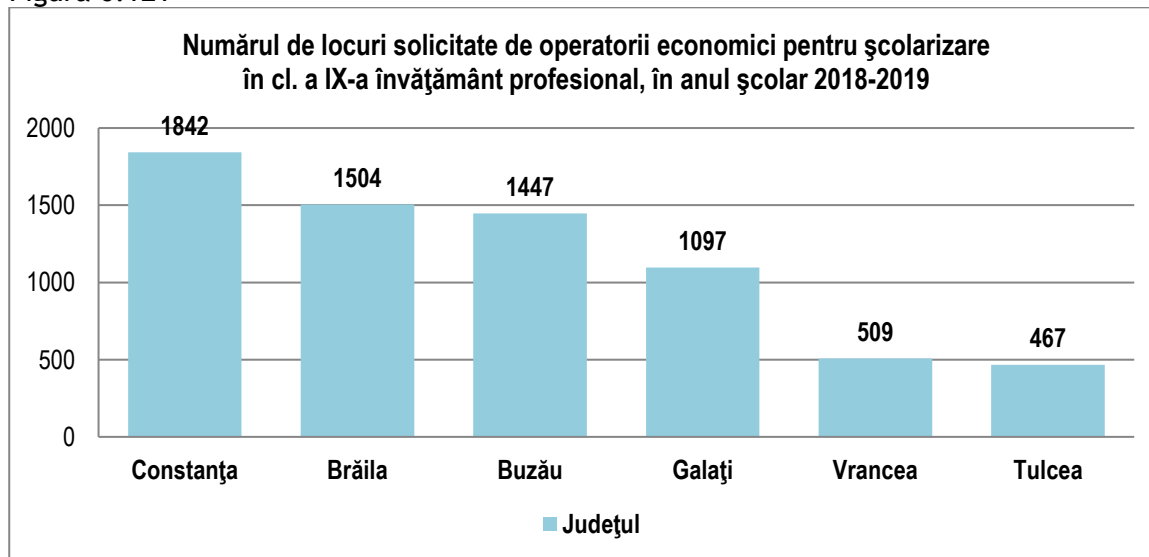
Într-o ierarhizare a județelor țării, în ordinea descendentă a numărului de locuri solicitate de operatorii economici de școlarizare în clasa a IX-a, în anul școlar 2018 - 2019, județele Constanța, Brăila, Buzău și Galați se situează în prima jumătate (Constanța pe poziția a 5-a, Brăila pe poziția a 10-a, Buzău pe poziția a 13-a, Galați pe poziția a 17-a). Județele Vrancea și Tulcea se situează pe pozițiile 38 și 39.

Figura 6.120

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.121

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Din punct de vedere al gradului de satisfacere a solicitărilor de școlarizare formulate de operatorii economici, prin includerea acestora în planul de școlarizare pentru anul școlar 2018 - 2019, Regiunea Sud - Est se plasează pe locul 5 între regiunile țării, cu o pondere de 70,5%, sub media națională de 74,4%.

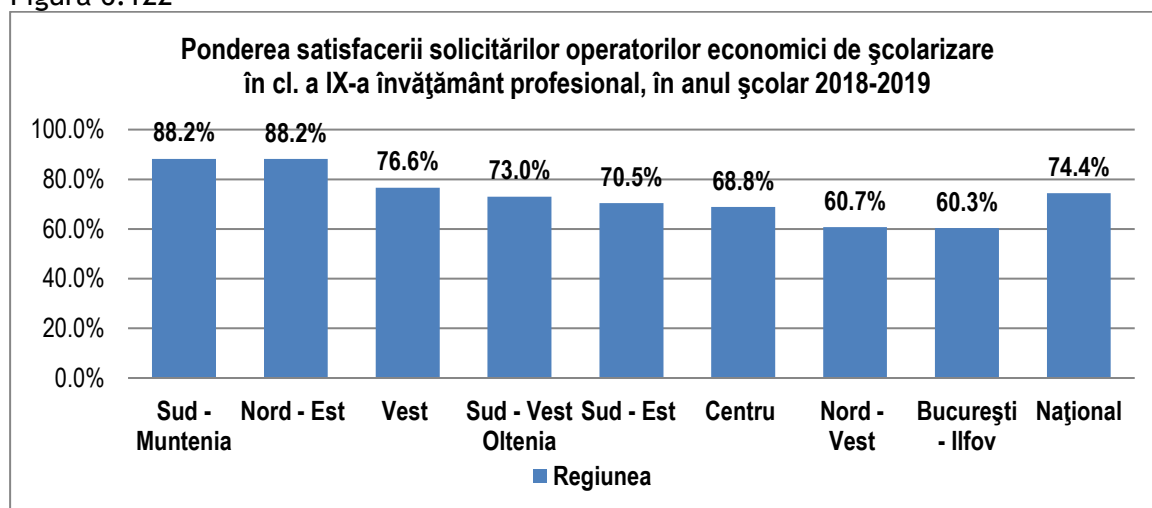
Județele în care gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici a fost superior mediei regionale sunt: Galați (94,4%), Vrancea (93,5%), Tulcea (77,9%). La polul opus se

situează restul județelor regiunii cu ponderi cuprinse între 60,5% în județul Brăila și 62,5% în județul Buzău.

Este de menționat faptul că ponderile ridicate de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici în județele Tulcea și Vrancea, nu trebuie să constituie singurul criteriu de apreciere a eficienței a corelării ofertei cu cererea, în condițiile unor solicitări modeste din partea operatorilor economici. De asemenea, este de menționat faptul că în toate județele regiunii s-au înregistrat valori semnificative pentru solicitări de calificări pentru care unitățile de învățământ nu sunt autorizate să furnizeze formare profesională inițială. În aceste situații este necesară menținerea legăturii cu operatorii economici care au solicitat aceste calificări pentru a identifica situația în care își mențin solicitările și pentru anii școlari următori, în scopul demarării procedurilor de autorizare a unor școli pentru furnizarea noilor calificări solicitate. Un număr important de solicitări nu au putu fi satisfăcute datorită numărului mic de locuri solicitate, sub efectivul minim prevăzut de lege pentru funcționarea unei formațiuni de studiu.

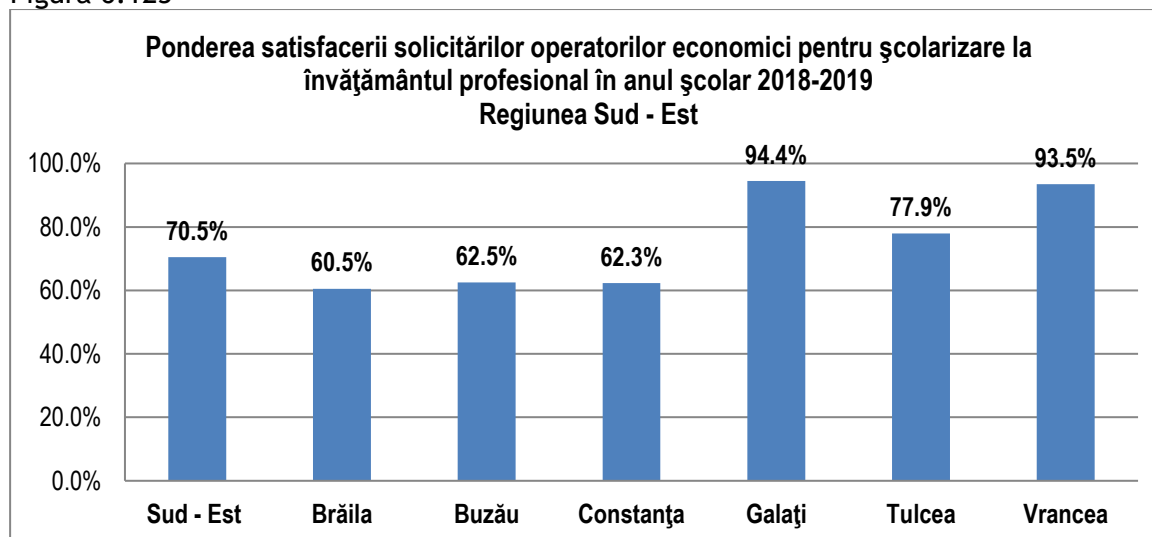
Într-o ierarhizare a județelor țării, în ordinea descendentă a gradului de satisfacere a solicitărilor de școlarizare formulate de operatorii economici, în clasa a IX-a, în anul școlar 2018 - 2019, județele Galați și Vrancea se situează în prima jumătate (Galați pe poziția a 8-a, Vrancea pe poziția a 9-a. Celelalte județe ale regiunii se plasează în a doua jumătate a listei (Tulcea pe poziția 25, Buzău pe poziția 31, Constanța pe poziția 32, Brăila pe poziția 33).

Figura 6.122

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.123

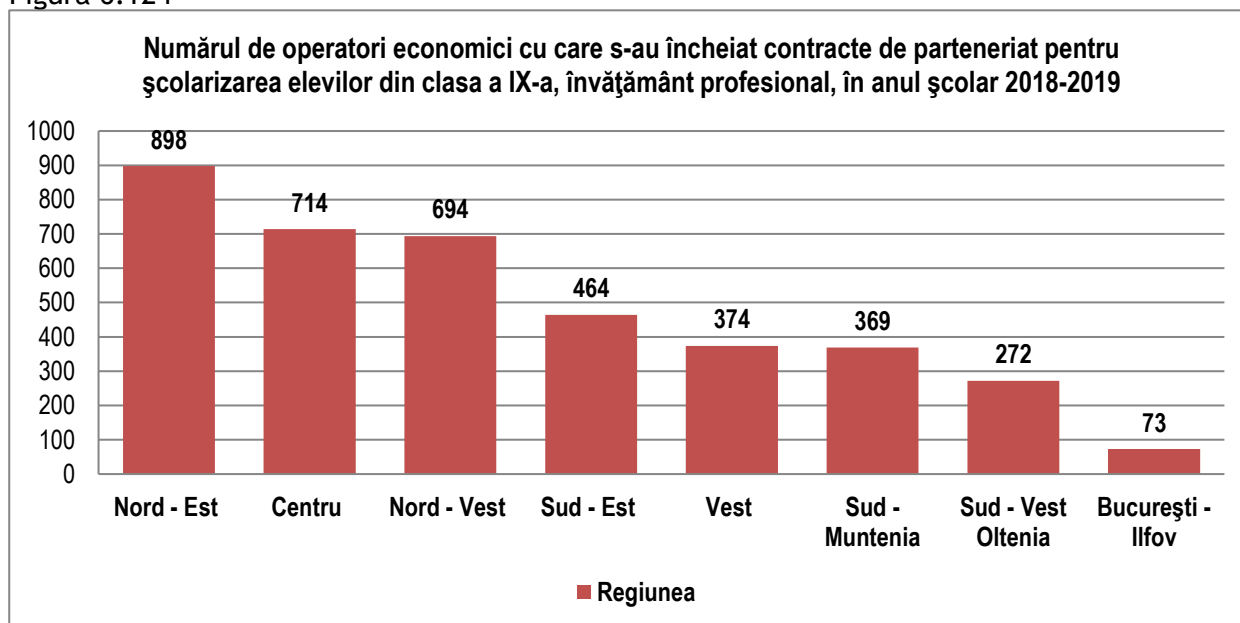

Sursa datelor: inspectoratele școlare

În ceea ce privește numărul de operatori economici cu care au fost încheiate contracte de parteneriat de către unitățile școlare pentru formarea profesională a elevilor din clasa a IX-a, în anul școlar 2018-2019, regiunea Sud - Est se plasează pe locul 4 între regiunile țării, cu 464 de operatori economici parteneri, după regiunile Nord - Est, Centru și Nord - Vest. Este de menționat că față de regiunea Nord - Est, cea mai bine plasată din punct de vedere a numărului de operatori economici parteneri, regiunea Sud - Est se situează la puțin peste jumătate, ca număr de operatori economici parteneri.

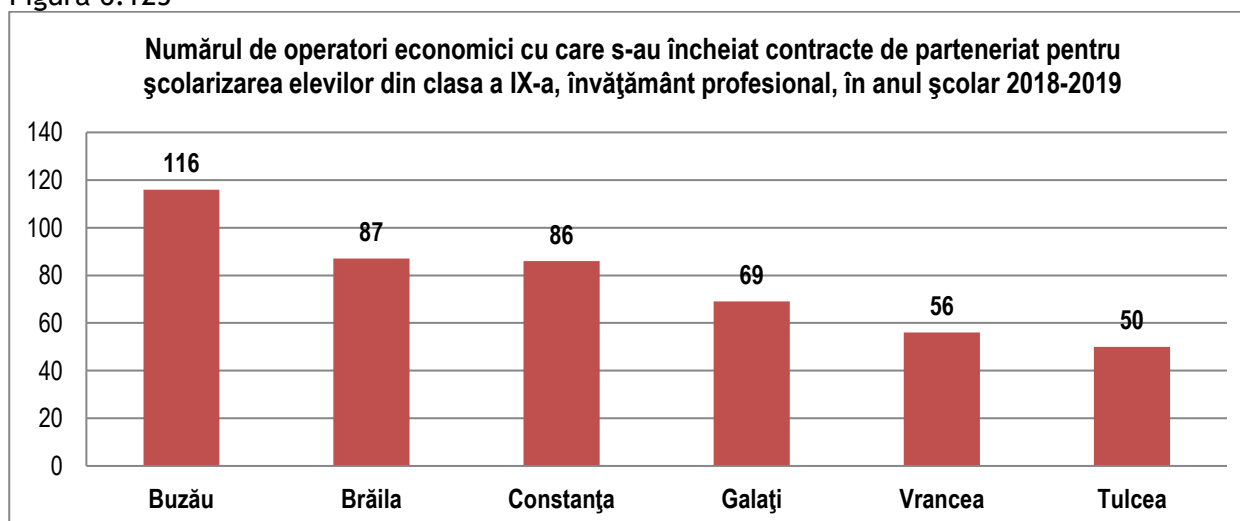
La nivelul județelor regiunii Sud - Est, numărul cel mai mare de operatori economici parteneri este înregistrat în județul Buzău (116 operatori economici), urmat de județul Brăila (87 operatori economici) și județul Constanța (86 operatori economici). Județul Galați are încheiate parteneriate cu 69 de operatori economici, județul Vrancea cu 56 de operatori economici iar județul Tulcea cu 50 de operatori economici.

Figura 6.124

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.125

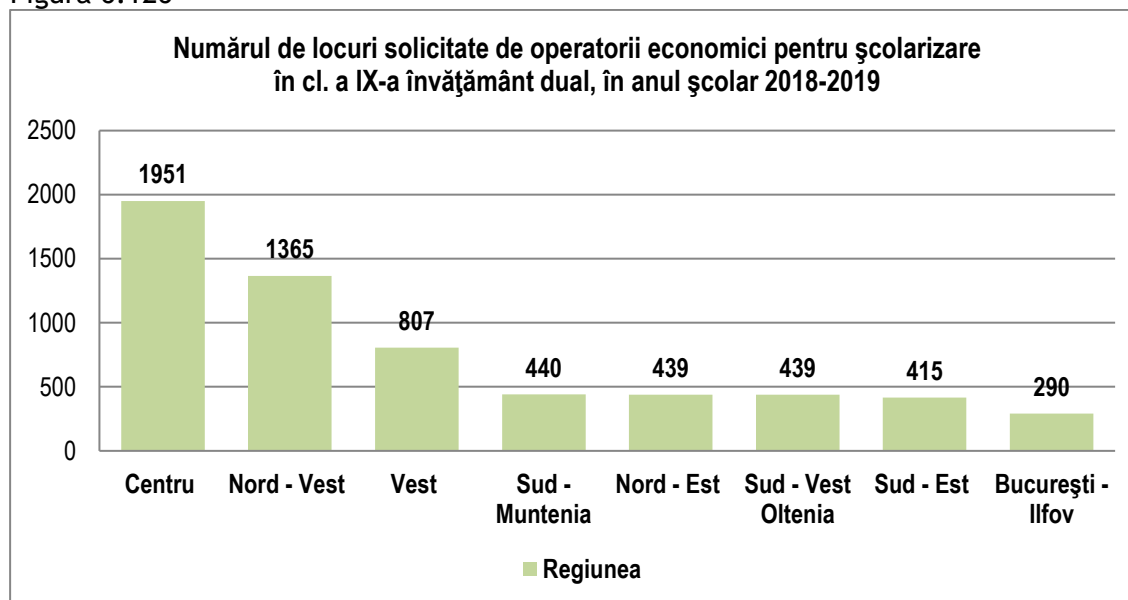

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Parteneriatul cu operatorii economici în învățământul dual⁵⁸

Pentru anul școlar 2018-2019, la nivel național s-au înregistrat 6146 de locuri solicitate de operatorii economici pentru școlarizarea la clasa a IX-a prin învățământul dual. Regiunea Sud - Est, cu un număr de 415 locuri solicitate de operatorii economici, pentru școlarizarea în învățământul dual, se plasează pe penultima poziție înaintea regiunii București - Ilfov.

Figura 6.126

Sursa datelor: inspectoratele școlare

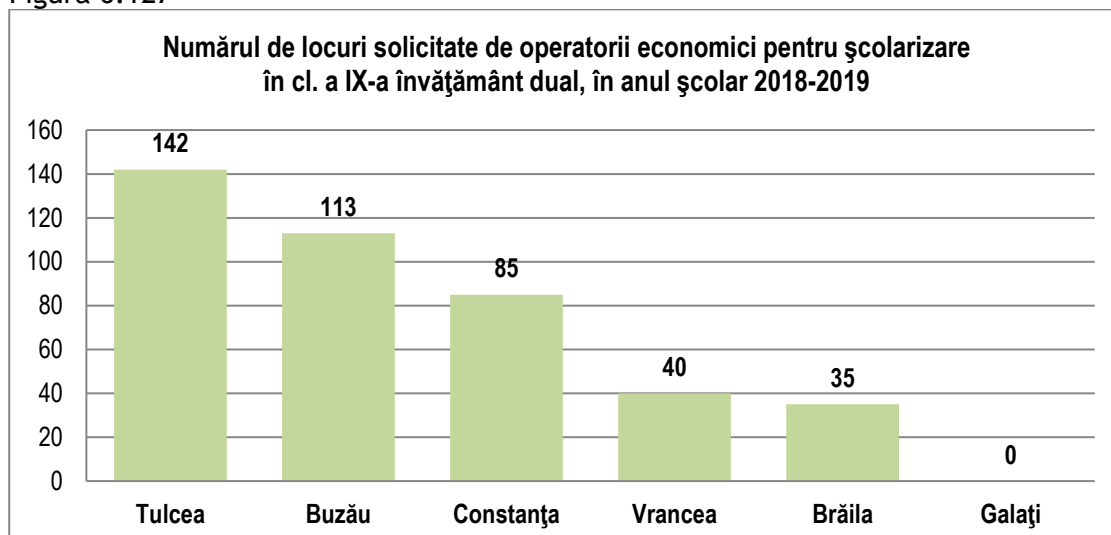
În Regiunea Sud - Est, cele mai multe solicitări au fost înregistrate în județele Tulcea (142 locuri solicitate), Buzău (113 locuri solicitate), Constanța (85 locuri solicitate). La polul opus se situează județele Vrancea și Brăila cu doar 40 de locuri solicitate, respectiv 35 de locuri solicitate. În județul Galați nu s-au înregistrat solicitări de școlarizare la învățământul dual.

Cu toate că, a fost derulată o susținută campanie de informare și publicitate privind oportunitatea solicitării de școlarizare la învățământul dual de către operatorii economici, în toate județele regiunii, solicitările înregistrate sunt deosebit de reduse. Cauza acestei situații, așa cum a reieșit din multe luări de poziție a operatorilor economici în întâlnirile directe, este, în primul rând, legată de obligația legală a operatorilor economici parteneri în învățământul dual de a oferi tuturor elevilor bursa profesională în cuantum de 200 lei/lună, pe întreaga perioadă de școlarizare, fără a exista vreo obligație a viitorilor absolvenți astfel susținuți de a se încadra la operatorii care i-au susținut.

Într-o ierarhizare a județelor țării, în ordinea descendentă a numărului de locuri solicitate de operatorii economici de școlarizare în clasa a IX-a, învățământ dual, în anul școlar 2018 - 2019, județele Tulcea și Buzău se situează în prima jumătate (Tulcea poziția a 14-a, Buzău poziția a 18-a). Județele Constanța, Vrancea și Brăila se situează în a doua jumătate a listei (Constanța poziția 22, Vrancea poziția 28 și Brăila poziția 29). Este de remarcă decalajul foarte mare între județele regiunii Sud - Est și primele 5 clasate (toate județe din Transilvania) care au peste 400 de solicitări, județul Brașov fiind primul clasat în listă, cu aproape 1000 de solicitări.

⁵⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„32 Înv. dual satisfacere solicitări op. ec. 2018 - 2019” - pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 6.127

Sursa datelor: inspectoratele școlare

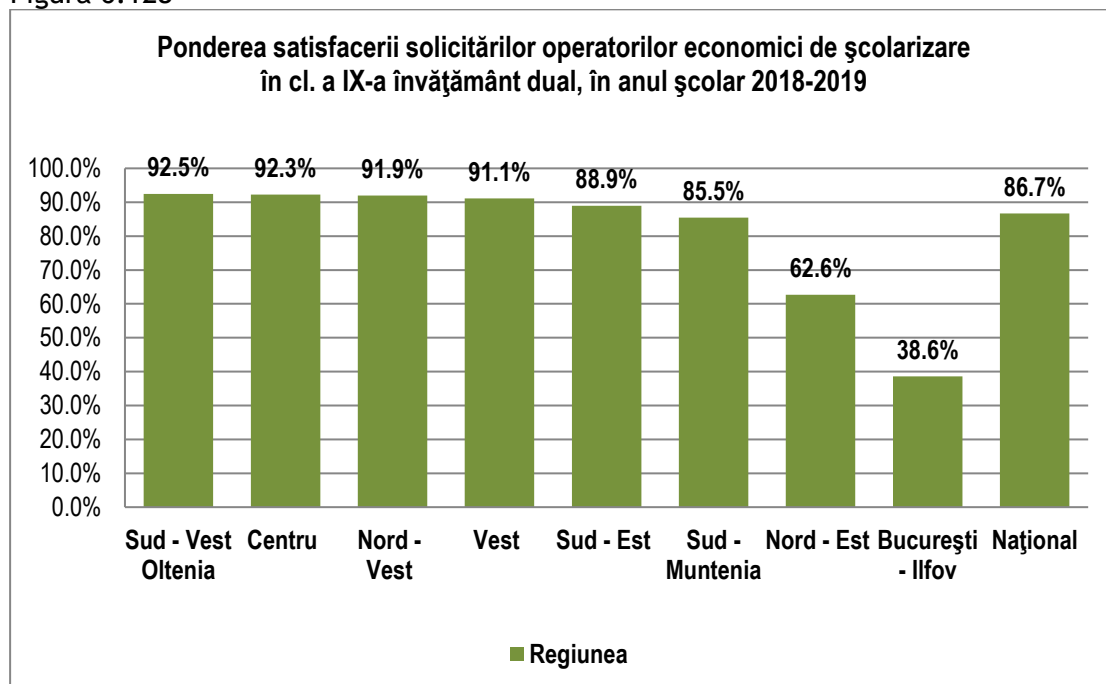
Din punct de vedere al gradului de satisfacere a solicitărilor de școlarizare formulate de operatorii economici, prin includerea acestora în planul de școlarizare pentru anul școlar 2018 - 2019, Regiunea Sud - Est se plasează pe locul 5 între regiunile țării, cu o pondere de 85,5%, puțin sub media națională de 86,7%.

Județele în care gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici a fost superior mediei regionale sunt: Brăila (100%), Tulcea (98,6%), Buzău (97,3%). La polul opus se situează județele Vrancea cu 70% și Constanța cu 65,9%.

Este de menționat faptul că ponderile ridicate de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici în județele Brăila, Tulcea și Buzău, nu trebuie să constituie singurul criteriu de apreciere a eficienței corelării ofertei cu cererea, în condițiile unor solicitări modeste din partea operatorilor economici. De asemenea, este de menționat faptul că în toate județele regiunii s-au înregistrat valori semnificative pentru solicitări de calificări pentru care unitățile de învățământ nu sunt autorizate să furnizeze formare profesională inițială. În aceste situații este necesară menținerea legăturii cu operatorii economici care au solicitat aceste calificări pentru a identifica situația în care își mențin solicitările și pentru anii școlari următori, în scopul demarării procedurilor de autorizare a unor școli pentru furnizarea noilor calificări solicitate. Un alt număr de solicitări nu au putu fi satisfăcute datorită numărului mic de locuri solicitate, sub efectivul minim prevăzut de lege pentru funcționarea unei formațiuni de studiu.

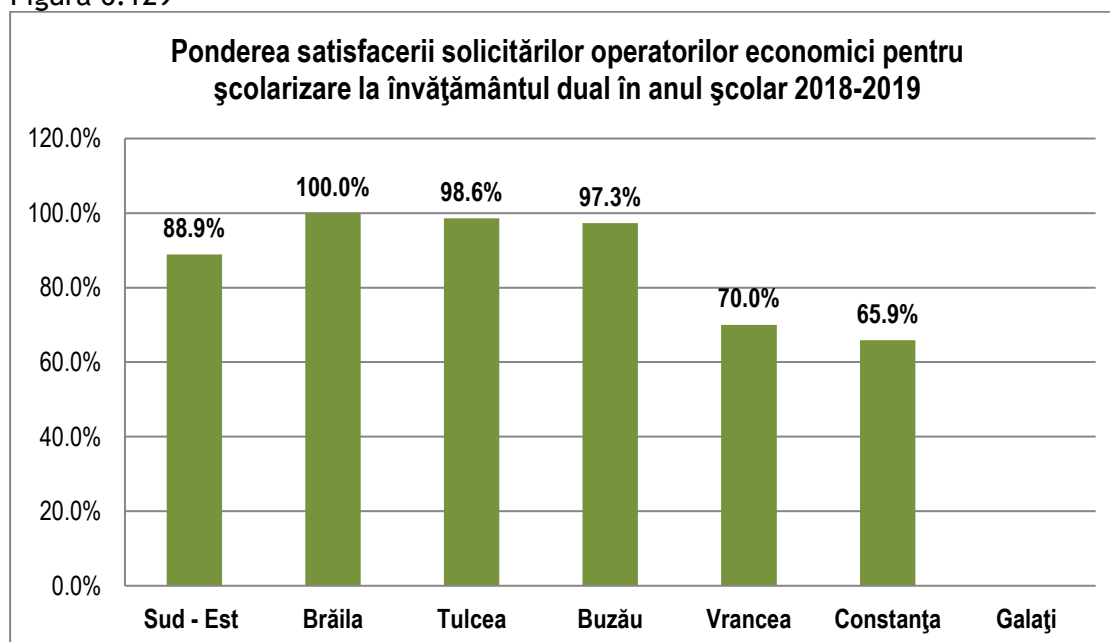
Într-o ierarhizare a județelor țării, în ordinea descendentă a gradului de satisfacere a solicitărilor de școlarizare formulate de operatorii economici, în clasa a IX-a, în anul școlar 2018 - 2019, județele Brăila, Tulcea și Buzău se situează în prima jumătate (Brăila pe poziția a 9-a, Tulcea pe poziția a 16-a și Buzău pe poziția a 19-a). Județe Vrancea și Constanța se situează pe pozițiile 29 și 30, cu ponderi de 70%, respectiv 65,9%.

Figura 6.128

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.129

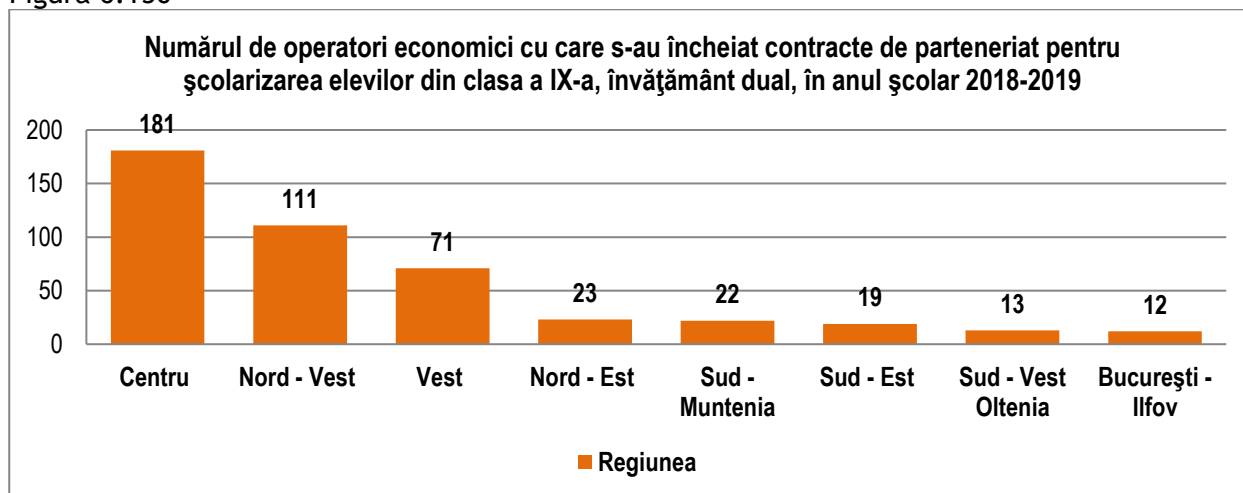

Sursa datelor: inspectoratele școlare

În ceea ce privește numărul de operatori economici cu care au fost încheiate contracte de **parteneriat** de către unitățile școlare pentru formarea profesională a elevilor din clasa a IX-a, în anul școlar 2018-2019, regiunea Sud - Est se plasează pe locul 6 între regiunile țării, cu doar 19 operatori economici parteneri. Și la acest indicator se remarcă regiunile Centru și Nord - Vest, fiecare cu peste 100 de operatori economici parteneri.

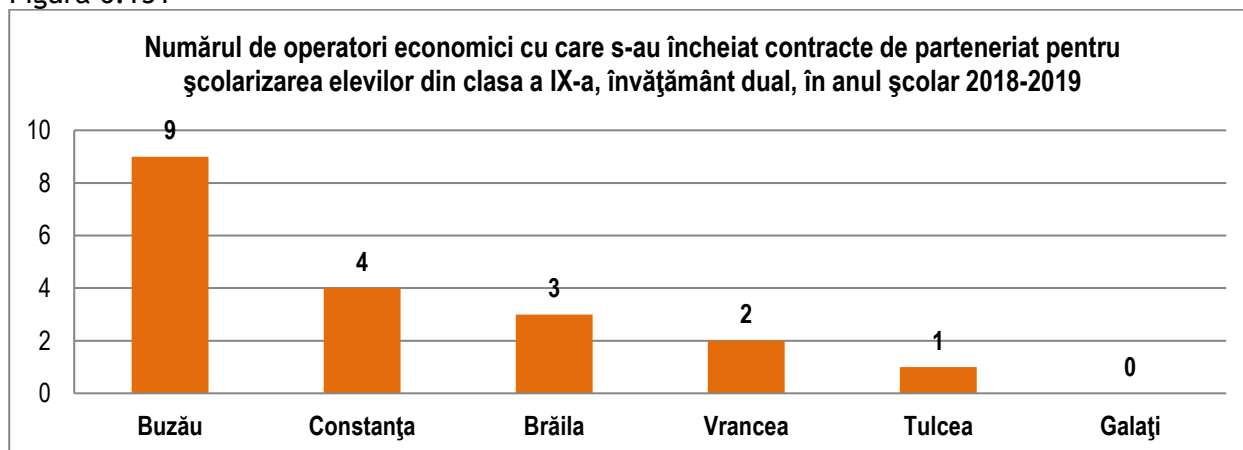
La nivelul județelor regiunii Sud - Est, numărul cel mai mare de operatori economici parteneri este înregistrat în județul Buzău (9 operatori economici). Restul județelor au, fiecare sub 5 operatori economici parteneri în învățământul dual.

Figura 6.130

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Figura 6.131

Sursa datelor: inspectoratele școlare

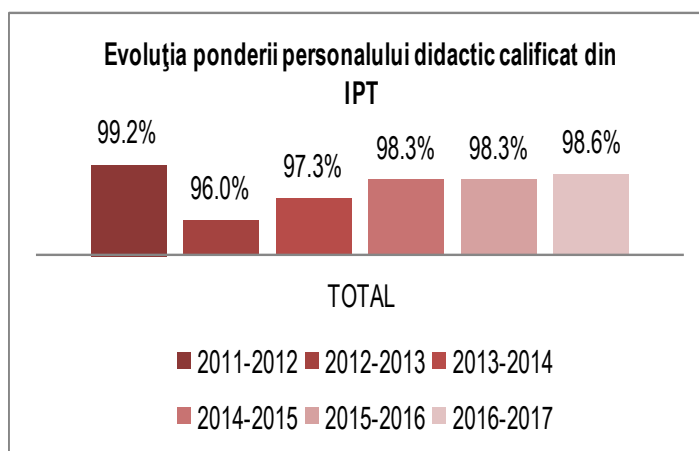
6.1.13. Resursele umane din ÎPT⁵⁹

La nivel național, în anul școlar 2016-2017, numărul total al personalului didactic din învățământul liceal tehnologic, învățământul profesional și învățământul postliceal a fost de 27127 persoane. Ponderea personalului didactic calificat a fost de 98,6%. Ponderea personalului didactic calificat a crescut în perioada 2012-2016 dar este sub valoarea din anul școlar 2011-2012

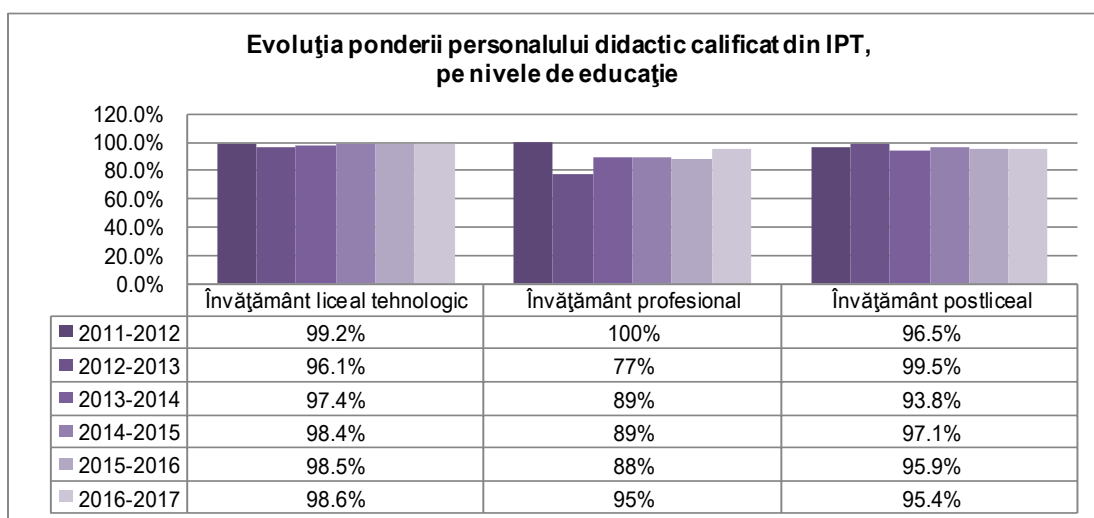
Sursa datelor: INS

Figura 6.133.

Figura 6.132.

⁵⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „14 Resurse umane” - [pentru vizualizare clic aici](#)

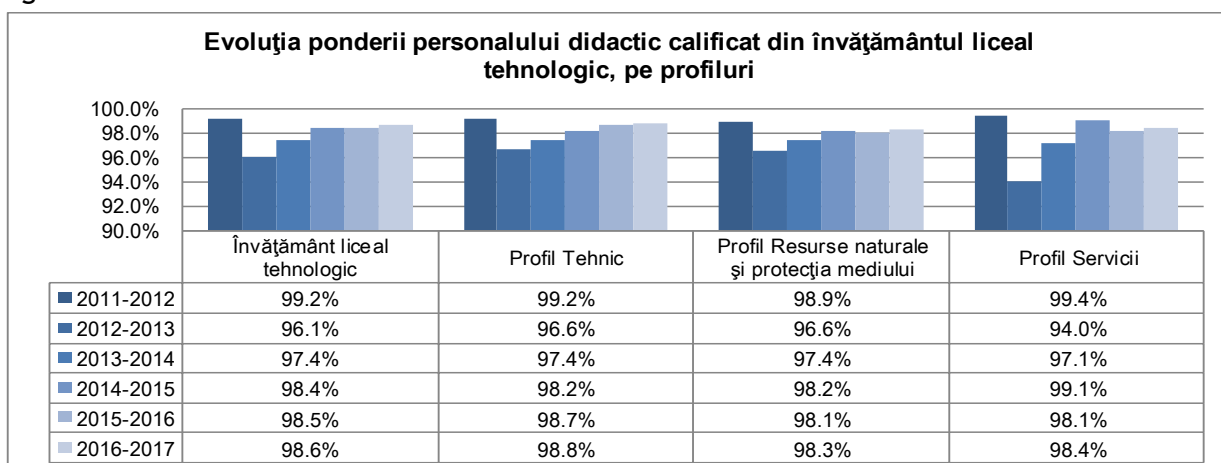

Sursa datelor: INS

În învățământul profesional ponderea personalului didactic calificat a fost în anul școlar 2016-2017 de 95%, inferioară ponderii de la învățământul liceal care a fost de 98,6%. De asemenea, la învățământul postliceal, ponderea personalului didactic calificat a fost în anul școlar 2016-2017 inferioară ponderii la învățământul liceal (95,4% la învățământul postliceal față de 98,6% la învățământul liceal).

Cu toate că ponderile personalului didactic calificat la învățământul liceal tehnologic a crescut în perioada cuprinsă între anii școlari 2012-2013 și 2016-2017, valoarea înregistrată în ultimul an școlar al perioadei analizate este inferioară valorii înregistrate în anul școlar 2011-2012 (98,6% în anul școlar 2016-2017 față de 99,2% în anul școlar 2011-2012). În învățământul liceal tehnologic, în anul școlar 2017-2018, la toate profilurile ponderea personalului didactic calificat a fost peste 98%. Cea mai mare pondere a personalului didactic calificat a fost înregistrată la profilul tehnic, de 98,8%. Cu toate că ponderile personalului didactic calificat la învățământul liceal tehnologic a crescut la toate profilurile în perioada cuprinsă între anii școlari 2012-2013 și 2016-2017, valorile înregistrate în ultimul an școlar al perioadei analizate sunt inferioare valorilor înregistrate în anul școlar 2011-2012 la toate profilurile. Cea mai mare scădere a înregistrat-o profilul servicii la care scăderea a fost de 1 punct procentual.

Figura 6.134.

Sursa datelor: INS

Figura 6.135.

Evoluția pe grupe de vârstă arată o îmbătrânire a personalului didactic din învățământul profesional și tehnic, în condițiile în care ponderea personalului din grupa de vârstă 55-64 de ani și din grupa 65 de ani și peste a crescut în perioada 2011-2017 de la 19,7% la 23,2%, în timp ce ponderea personalului didactic din grupa de vârstă 25-34 de ani a scăzut de la 26,1% la 15,6%.

Sursa datelor: INS

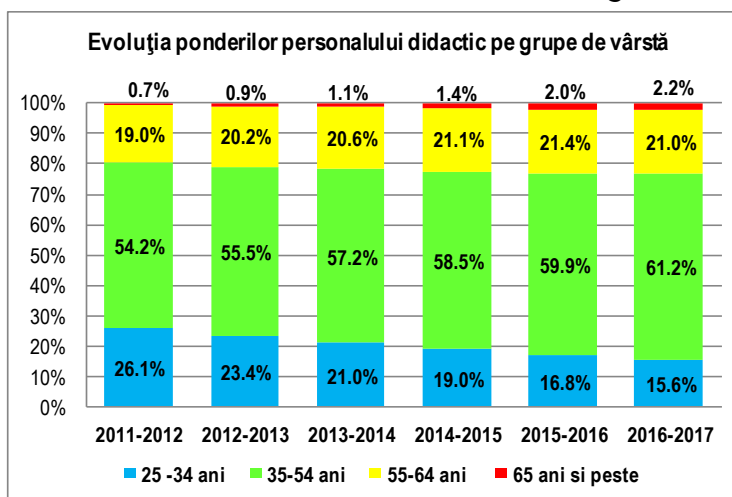

Figura 6.136

La învățământul profesional se constată o întinerire a personalului didactic prin creșterea ponderii personalului din grupa de vârstă 25-34 de ani, pe seama scăderii ponderii personalului din celelalte grupe de vârstă. Astfel, dacă în anul școlar 2011-2012 ponderea personalului cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani a fost de 3,1% iar ponderea personalului din grupa de vârstă 55-65 de ani și peste a fost de 29,7%, în anul școlar 2016-2017 ponderea la grupa de vârstă 25-34 de ani a fost de 19,3% (creștere cu aproape 19 puncte procentuale) iar la grupa de vârstă 55-65 de ani și peste a fost de 21,4% (scădere cu peste 8 puncte procentuale)

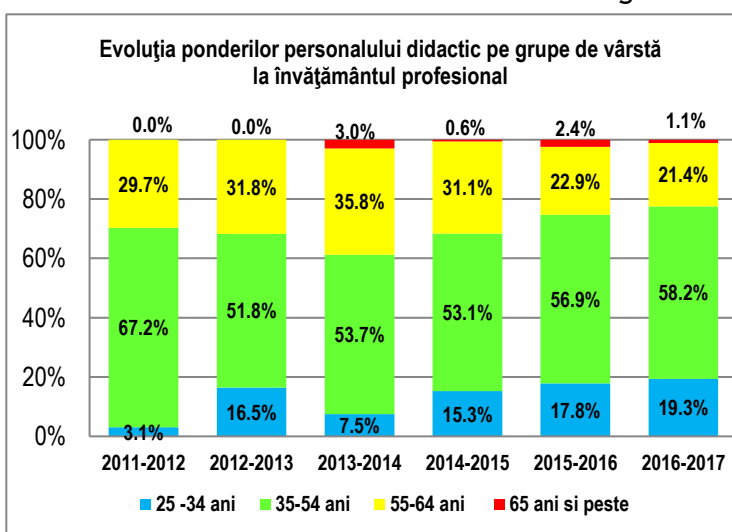
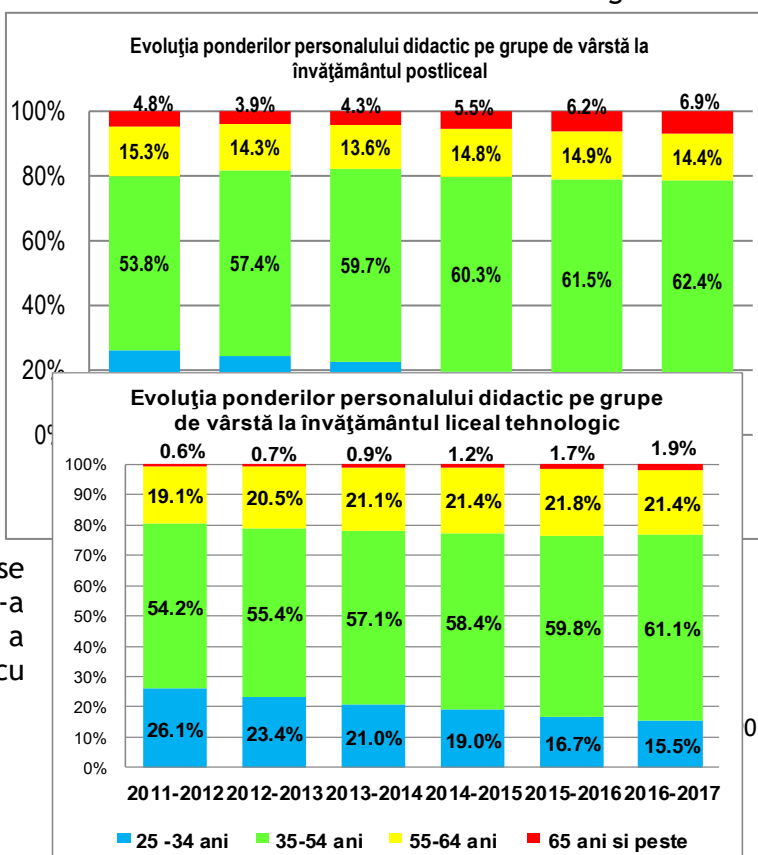

Figura 6.137.

La învățământul postliceal se constată că în perioada analizată s-a înregistrat o scădere drastică a ponderii cadrelor didactice tinere, cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani, cu 9,8 puncte procentuale (de la 26,1% în anul școlar 2011-2012, la 16,3% în anul școlar 2016-2017), în condițiile în care ponderea cadrelor didactice cu vârsta de 65 de ani și peste a crescut de la 4,8% la 6,9%.

Figura 6.138.

La învățământul liceal tehnologic se constată că în perioada analizată s-a înregistrat o scădere semnificativă a ponderii cadrelor didactice tinere, cu

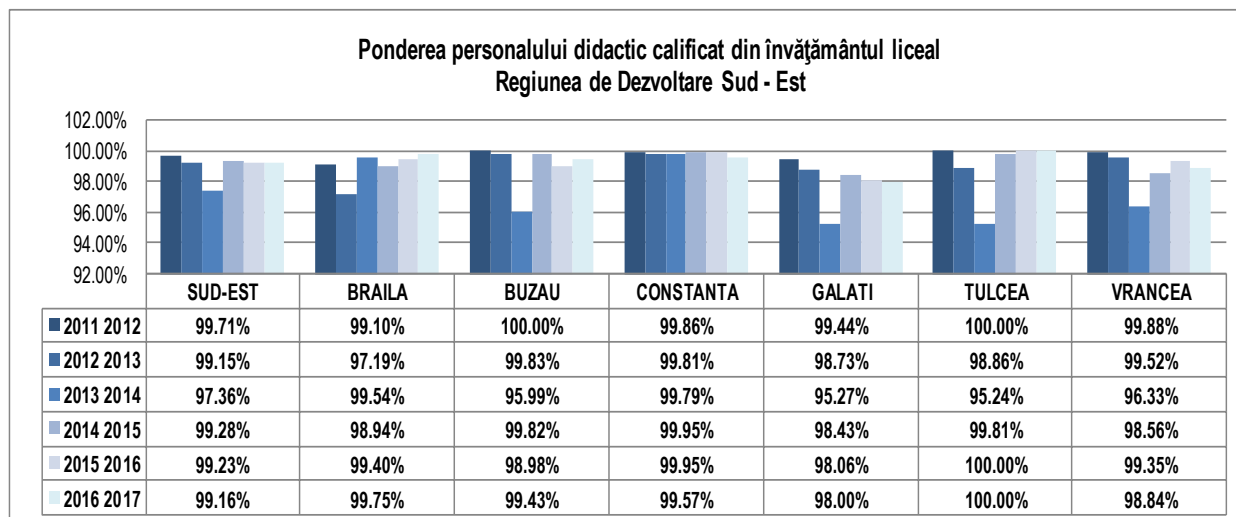

vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani, cu 10,6 puncte procentuale (de la 26,1% în anul școlar 2011-2012, la 15,5% în anul școlar 2016-2017), în condițiile în care ponderea cadrelor didactice cu vârsta între 55 de ani și 65 de ani și peste a crescut de la 19,7 % la 23,3%.

Sursa datelor: INS

La învățământul liceal ponderea personalului didactic calificat a fost în anul școlar 2016-2017, la nivelul Regiunii Sud - Est și în fiecare județ al regiunii peste 98%. Se constată în ultimul an școlar o ușoară scădere a ponderii personalului didactic calificat în județele Constanța, Galați și Vrancea.

Figura 6.139

Sursa datelor: INS

6.1.14. Infrastructura unităților școlare din IPT⁶⁰

Numărul de laboratoare în Regiunea Sud - Est și în județele componente ale regiunii în anul școlar 2016-2017 par a fi suficiente având în vedere că numărul de elevi care revine la 1 laborator este între 40 în județul Brăila și Buzău și 53 în județul Galați. Este necesară însă o analiză la nivelul fiecărui județ pentru identificarea eventualului deficit de laboratoare pe discipline de studiu.

În ceea ce privește numărul de ateliere situația este foarte diferită la nivelul județelor regiunii. Astfel, în județul Brăila numărul de elevi care revine la 1 atelier școlar este de 62 în timp ce, la polul opus se situează județul Buzău cu un număr de 151 de elevi care revin la 1 atelier. Și în acest caz este necesară analiza detaliată pe calificări și unități de învățământ privind necesarul de ateliere școlare în fiecare județ, în raport cu numărul de elevi.

Numărul de elevi care revine la 1 PC este satisfăcător având în vedere că valorile se încadrează între 5,8 elevi/PC în județul Galați și Vrancea și 3,5 elevi/PC în județul Brăila.

Tabel 6.1. Laboratoare, ateliere școlare și PC-uri în IPT, la începutul anului școlar 2016-2017

Regiune si județe	Nr. de laboratoare	Nr. de ateliere	Nr. de PC utilizate de către elevi	Număr total elevi IPT	Nr elevi/ laborator	Nr elevi/ atelier	Nr elevi/ PC
Regiunea SUD-EST	1096	441	10469	47254	43	107	4.5
Brăila	126	80	1441	4978	40	62	3.5
Buzău	186	49	1733	7392	40	151	4.3

⁶⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[15 Baza materiala](#)” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Constanța	324	110	3235	13578	42	123	4.2
Galați	210	107	1951	11226	53	105	5.8
Tulcea	115	41	1039	3868	34	94	3.7
Vrancea	135	54	1070	6212	46	115	5.8

Sursa datelor: INS

Figura 6.140

Față de anul școlar anterior, în anul școlar 2016-2017, numărul de laboratoare a crescut în majoritatea regiunilor, cu excepția regiunilor, Centru, în care s-a înregistrat o scădere cu 27 de laboratoare și Nord - Est, cu o scădere cu 12 laboratoare. Cea mai mare creștere a numărului de laboratoare a avut loc în regiunea Vest, creștere cu 33 de laboratoare, urmată de regiunea Sud Muntenia cu 38 de laboratoare. Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO - Online

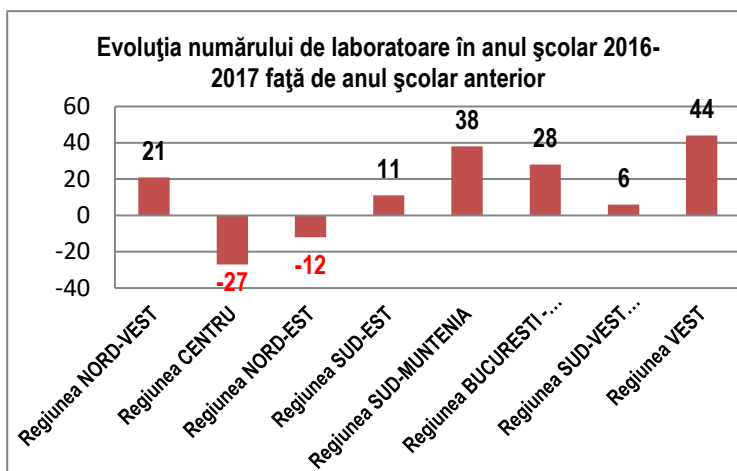

Figura 6.141

În ceea ce privește numărul de ateliere școlare, în anul școlar 2016-2017, doar 3 regiuni au înregistrat creșteri față de anul școlar anterior (Regiunea de dezvoltare Vest cu o creștere de 30 de ateliere, Regiunea de dezvoltare Nord - Vest cu 17 ateliere și Regiunea de dezvoltare Sud Muntenia cu 7 ateliere). Cele mai mari scăderi ale numărului de ateliere școlare a avut loc în Regiunea de dezvoltare Sud - Est (29 de ateliere) și în Regiunea de dezvoltare Sud - Vest Oltenia (21 de ateliere)

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO - Online

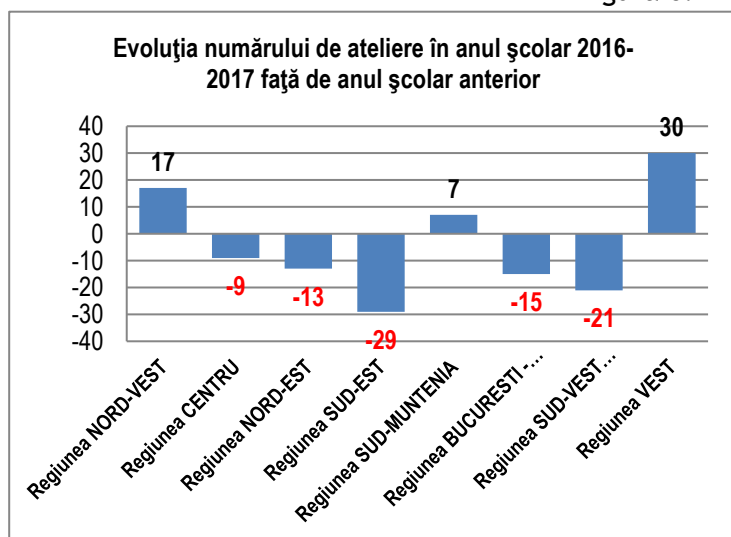
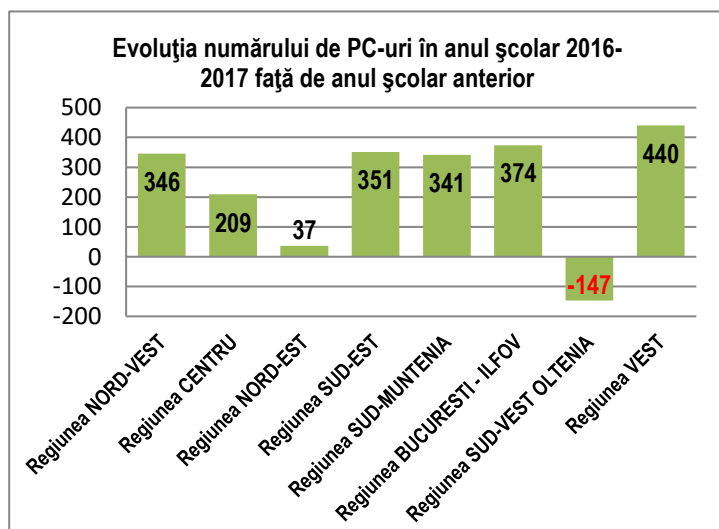

Figura 6.142

Cu excepția Regiunii de dezvoltare Sud - Vest Oltenia, în care s-a înregistrat o scădere a numărului total de PC-uri utilizate în unitățile de învățământ în anul școlar 2016-2017, față de anul anterior, în toate celelalte regiuni numărul de PC-uri a crescut. Cea mai mare creștere s-a înregistrat în Regiunea de dezvoltare Vest, creștere cu 440 de PC-uri. În Regiunea de dezvoltare Sud -Est creșterea a fost de 351 de PC-uri.

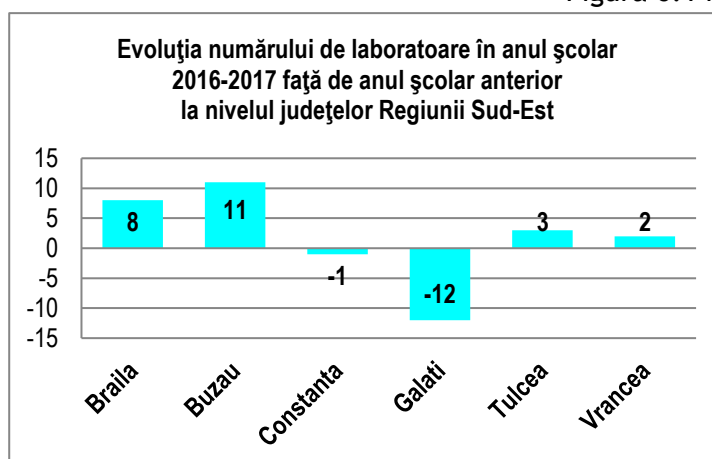

Sursa datelor: INS Baza de date

TEMPO - Online

Figura 6.143

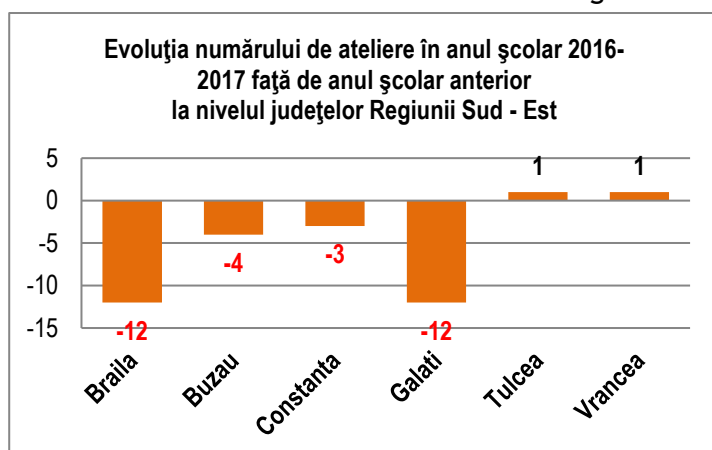
La nivelul județelor Regiunii de dezvoltare Sud - Est, numărul de laboratoare, în anul școlar 2016-2017 a crescut față de anul școlar anterior, în toate județele, cu excepția județului Galați în care s-a înregistrat o scădere cu 12 laboratoare și a județului Constanța, în care s-a înregistrat o scădere cu 1 laborator. Cea mai mare creștere a numărului de laboratoare s-a înregistrat în județul Buzău, creștere cu 11 laboratoare.

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO - Online

Figura 6.144

Numărul de ateliere școlare utilizate în anul școlar 2016-2017 a fost în scădere față de anul anterior în toate județele Regiunii Sud - Est, cu excepția județelor Tulcea și Vrancea în care s-a înregistrat o mică creștere (cu 1 atelier în fiecare din cele două județe). Cele mai importante scăderi au avut loc în județele Brăila și Galați, scăderi cu câte 12 ateliere.

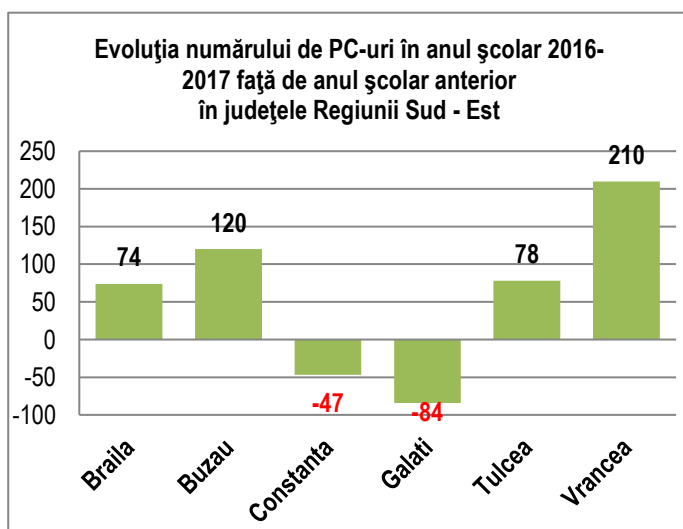

Sursa datelor: INS Baza de date

TEMPO - Online

Figura 6.145

În cea ce privește numărul total de PC-uri utilizate în unitățile de învățământ liceal, profesional și postliceal, în anul școlar 2016-2017, s-a înregistrat o creștere față de anul școlar anterior în toate județele, cu excepția județelor Constanța (scădere cu 47 de PC-uri) și Galați (scădere cu 84 de PC-uri). Cea mai mare creștere a numărului de PC-uri în anul școlar 2016-2017 față de anul anterior s-a produs în județul Vrancea (creștere cu 210 PC-uri), urmat de județul Buzău (creștere cu 120 de PC-uri).

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO - Online

Din numărul total de PC-uri utilizate în învățământul liceal, la nivelul Regiunii de dezvoltare Sud - Est, 96% sunt conectate la internet (13369 PC-uri conectate la internet dintr-un total de 13933 de PC-uri utilizate în învățământul liceal).

Din totalul de PC-uri din unitățile de învățământ liceal din Regiunea Sud - Est, 77% sunt utilizate de elevi în procesul de învățământ, restul fiind utilizate de personalul didactic și de personalul administrativ. Numărul elevi care revin la 1 PC utilizat de către aceștia în procesul de învățământ este, la nivelul județelor Regiunii de dezvoltare Sud - Est foarte diferit. Astfel, dacă în județul Tulcea sunt 5,6 elevi la 1 PC, în județul Galați sunt 10 elevi la 1 PC.

Tabelul 6.2. Situația PC-urilor utilizate de către elevi în procesul de învățământ

Județul	Nr. de PC-uri utilizate de către elevi	Nr de elevi cuprinși în învățământul liceal	Nr de elevi la 1 PC
Brăila	1500	9527	6.4
Buzău	1850	14010	7.6
Constanța	3162	24226	7.7
Galați	1844	18432	10.0
Tulcea	1092	6163	5.6
Vrancea	1271	10711	8.4

Sursa datelor: Sursa datelor: INS Caiete statistice pentru educație

Baza materială în învățământul liceal ca și în cazul bazei materiale pentru întregul învățământ profesional și tehnic din regiunea Sud - Est necesită analize detaliate privind nevoile de săli de clasă, laboratoare și ateliere, în raport cu calificările în care sunt școlarizați elevii, cu atenție deosebită pentru unitățile de învățământ din mediul rural.

Tabel 6.3. Baza materială în învățământul liceal

Regiunea Județul Mediul	Săli de clasă și cabine te școlare	Laborato are școlare	Atelie re școlar e	PC (personal computers)						Conectarea la internet	
				Total	utilizate in:			din care: cu conecta re la rețea	Număr de unități școlare conecta te la internet	Număr de calculato are conectat e la internet	
					procesul de învățământ						
					total	de cătr e elevi	de către persona lul didactic				administrație
Sud - Est	4147	999	433	13933	12428	10719	1709	1505	12808	194	13369
URBA N	3740	909	407	12647	11263	9672	1591	1384	11694	165	12173
RURA L	407	90	26	1286	1165	1047	118	121	1114	29	1196

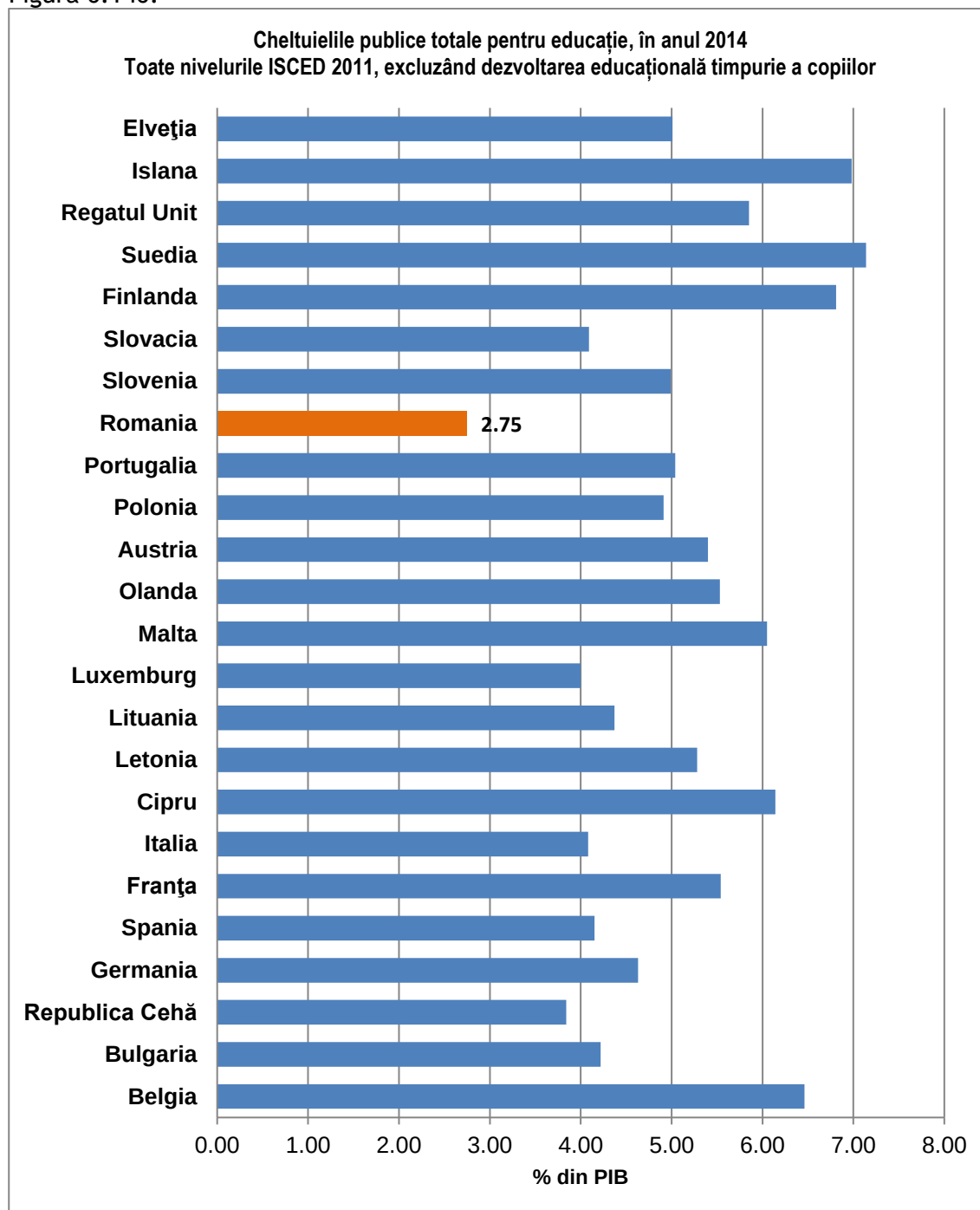
Brăila	620	121	78	1925	1704	1500	204	221	1770	23	1873
URBA N	609	118	77	1865	1648	1444	204	217	1710	22	1813
RURA L	11	3	1	60	56	56	-	4	60	1	60
Buzău	699	151	47	2297	2073	1850	223	224	2166	32	2195
URBA N	640	139	38	2097	1890	1680	210	207	1973	27	1995
RURA L	59	12	9	200	183	170	13	17	193	5	200
Constan ța	1296	299	109	4123	3665	3162	503	458	3782	65	3910
URBA N	1068	251	105	3502	3105	2659	446	397	3248	50	3313
RURA L	228	48	4	621	560	503	57	61	534	15	597
Galați	773	194	105	2518	2216	1844	372	302	2316	34	2414
URBA N	705	180	96	2268	1992	1663	329	276	2079	29	2166
RURA L	68	14	9	250	224	181	43	26	237	5	248
Tulcea	328	111	41	1504	1349	1092	257	155	1410	19	1490
URBA N	319	110	40	1471	1322	1066	256	149	1377	18	1457
RURA L	9	1	1	33	27	26	1	6	33	1	33
Vrance a	431	123	53	1566	1421	1271	150	145	1364	21	1487
URBA N	399	111	51	1444	1306	1160	146	138	1307	19	1429
RURA L	32	12	2	122	115	111	4	7	57	2	58

Sursa datelor: Sursa datelor: INS Caiete statistice pentru educație

6.1.15. Cheltuieli publice pentru educație⁶¹

Conform EUROSTAT, cheltuielile publice totale pentru educație, ca procent din PIB, în România sunt cele mai mici din toate statele UE 28, de doar 2,75% din PIB în anul 2014. Cheltuielile publice totale pentru învățământul secundar superior și postliceal nonterțiar, nivelurile 3 și 4 ISCED, în România, în anul 2014 au fost de 0,67% din PIB, valoarea care plasează România pe ultimul loc în Europa

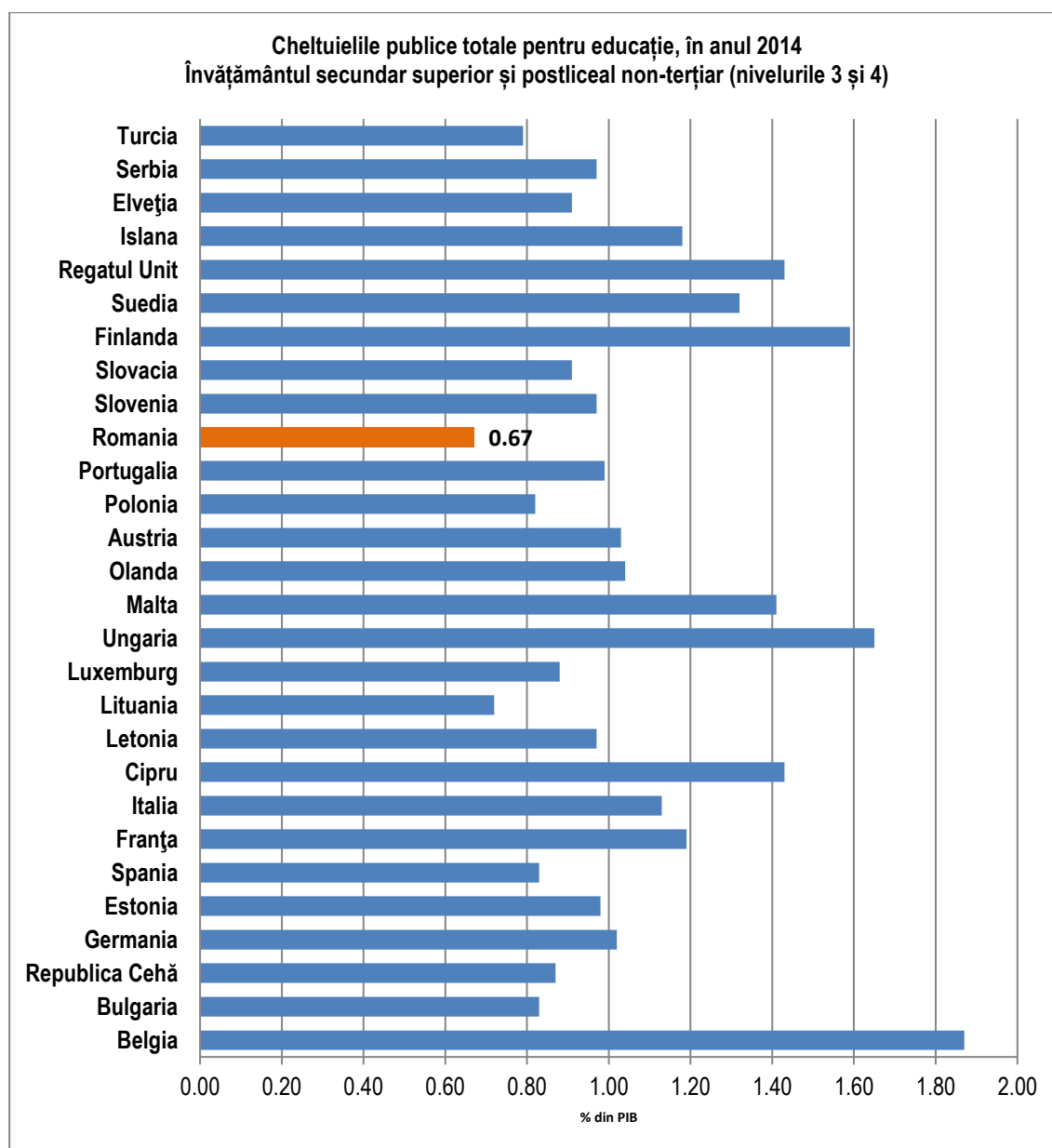
Figura 6.146.

Sursa datelor Eurostat (educ_uae_fine06)

Figura 6.147.

⁶¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „16 Cheltuieli pentru educație” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor Eurostat (educ_uae_fine06)

6.1.16. Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen

La nivel național există o serie de reglementări care vizează egalitatea de șanse și egalitatea de gen:

- Constituția României - consacră principiul egalității între cetățeni.
- Legea 202/2002 - promovează egalitatea de șanse între femei și bărbați în vederea eliminării discriminării pe criterii de sex. Sunt enumerate domeniile în care se aplică egalitatea de șanse: munca, educație, sănătate, cultură și informare, politică, participare la decizii, accesului la servicii și altele.
- Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.
- Legea nr. 48/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.
- Legea nr. 27/2004 privind aprobarea O.G. nr. 77/2003 pentru modificarea și completarea O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

- Hotărârea Guvernului nr. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.
- Notificarea nr. 29323/2004 privind promovarea principiilor școlii incluzive, ca școală interculturală, deschisă tuturor, în care fiecare copil beneficiază de acces egal la o educație de calitate.

Legea Educației Naționale nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare, art. 2 (4) prevede că statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nici-o formă de discriminare. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educaționale speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare de masă, fie în mod individual în unități de învățământ de masă.

Din analiza datelor și informațiilor privind sistemul IPT din Regiunea Sud - Est se constată următoarele:

1. Cu privire la egalitatea de șanse egale la educație și formare profesională inițială se poate aprecia că nu sunt întrunite toate condițiile pentru a asigura o reală egalitate de șanse pentru populația cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani din mediul rural, având în vedere că gradul de cuprindere în unități de învățământ situate în mediul rural pentru populația din această grupă de vârstă este de doar 12,2% iar gradul de cuprindere total este de doar 73,6%. Între posibilele cauze pentru care indicatorii mai sus menționați au valorile modeste precizate se numără:

- insuficienta adaptare a ofertei de formare profesională inițială a unităților de învățământ din mediul rural la oportunitățile de ocupare a unui loc de muncă de către viitorii absolvenți;
- insuficiența sprijinului financiar acordat absolvenților învățământului gimnazial proveniți din mediul rural pentru continuarea studiilor în IPT (bursa profesională și programul „bani de liceu” nu acoperă integral cheltuielile de cazare și masă la internat, programul „bani de liceu” se adresează numai unei anumite categorii de elevi proveniți din familii cu un venit lunar sub un anumit prag)
- insuficienta și slaba adaptare a programelor de orientare și consiliere vocațională a elevilor la oportunitățile de ocupare a unui loc de muncă de către viitorii absolvenți IPT

2. Cu privire la egalitatea de gen se apreciază că aceasta este asigurată la nivelul regiunii. În acest sens este relevant faptul că gradul de cuprindere în învățământ al populației feminine din grupa de vârstă 15 - 18 ani este superior celui pentru populația de sex masculin în anul școlar 2016-2017.

3. Cu privire la nediscriminarea pe criterii etnice, se apreciază că este pe deplin asigurată. Nu au fost înregistrate solicitări de constituire de formațiuni de studiu în limbi ale minorităților naționale. Unele inspectorate școlare au întreprins acțiuni de investigare a opțiunilor elevilor și părinților acestora privind învățarea în limba maternă.

4. Cu privire la egalitatea de șanse oferite elevilor cu dizabilități, a celor cu nevoi speciale și a celor din rândul populației roma, se apreciază că sunt parțial îndeplinite condițiile pentru asigurarea integrală a egalității de șanse pentru aceste categorii. Dacă pentru înrolarea în sistemul IPT sunt asigurate toate condițiile, prin oferta de locuri speciale pentru romi, oferta dedicată elevilor cu dizabilități, pentru asigurarea condițiilor de infrastructură din unitățile de învățământ sunt încă de rezolvat probleme legate de acces în unitățile de învățământ și la utilități în multe școli IPT.

Toate Casele corpului didactic și toate inspectoratele școlare au derulat acțiuni de formare a cadrelor didactice vizând pedagogia centrată asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte, adaptată nevoilor sale specifice. Cadrele didactice sunt formate și consiliate să adopte strategii și mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, să cultive spiritul de toleranță și să ofere șanse egale la educație pentru elevii defavorizați sau cu cerințe educaționale speciale.

Egalitatea șanselor semnifică „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice - evitându-se omogenizarea și încurajându-

se diversitatea, care să creeze premisele egalității șanselor de succes și de acces în viața socială.

Creșterea adaptării cadrului de instruire în unitățile de învățământ, medierea succesului și integrarea profesională a tuturor elevilor, indiferent de nevoile lor, prin asigurarea accesului la educație, are ca efect prevenirea și reducerea a abandonului școlar și a ratei de părăsire timpurie a școlii.

6.2. Indicatori de proces

6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în IPT

Ministerul Educației Naționale implementează începând din anul 2003 un **Model de planificare strategică a ofertei de formare profesională prin IPT**, în scopul asigurării unei oferte de formare profesională relevantă în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii.

Modelul se bazează pe descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local. De asemenea, planificarea strategică este un exercițiu participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor economici și sociali multipli, care reprezintă interesele angajatorilor, asociațiilor profesionale, angajaților/ sindicatelor, administrației publice, ale organizațiilor guvernamentale relevante, precum și ale altor organizații ale societății civile. În acest fel este urmărită asumarea deciziilor și respectarea interesului comun al tuturor celor implicați.

Modelul implementat are în vedere și orizontul de timp al școlarizării. Ieșirile din sistemul IPT se realizează după perioade de timp semnificative, mai mari de 1 an, ceea ce impune anticiparea timpurie a cererii pieței muncii.

Instrumentele modelului sunt: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI), Planul Local (județean) de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) și Planul de Acțiune al Școlii (PAS). Scopul acestor documente de planificare strategică este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional, județean și local.

Documentarea pentru elaborarea PRAI, PLAI, PAS se realizează prin analiza documentelor strategice de nivel național, regional și județean precum și pe studii și analize de piața muncii.

Elaborarea și actualizarea PRAI și PLAI se află în responsabilitatea următoarelor structuri manageriale consultative corespunzătoare nivelurilor decizionale regional și județean: **Consortiile Regionale**, respectiv **Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS)**.

Consortiile Regionale sunt structuri partenariale consultative, fără personalitate juridică, în sprijinul Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și al Inspectoratelor Școlare Județene/al Municipiului București, pentru creșterea contribuției educației și formării profesionale la dezvoltarea regională.

Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social sunt structuri partenariale consultative, fără personalitate juridică, cu atribuții în domeniul învățământului profesional și tehnic, care funcționează în sprijinul Inspectoratului Școlar Județean /al Municipiului București.

Consortiile Regionale, respectiv CLDPS sunt formate din reprezentanți ai Agenției de Dezvoltare Regională (ADR), Consiliilor Județene, Agențiilor de Ocupare a Forței de Muncă (AMOFM/AJOFM), Camerelor de comerț, inspectoratelor școlare, angajatorilor și organizațiilor patronale, sindicatelor, camerelor de comerț, ONG-urilor.

Oferta educațională a IPT pe domenii de formare profesională și calificări precum și rețeaua școlară de la nivelul fiecărui județ este proiectată pe baza recomandărilor PRAI, PLAI, PAS, ca rezultat al planificării strategice.

Inspectoratele școlare elaborează anual proiectul planului de școlarizare la nivel județean/al municipiului București, pe baza propunerilor școlilor. Școlile formulează propunerile de plan de școlarizare după consultarea partenerilor sociali și aprobarea de către membrii Consiliului de administrație.

Inspectoratele școlare organizează consultarea Comitetelor Locale pentru Dezvoltarea Parteneriatului Social (CLDPS), care analizează și avizează planul de școlarizare pe baza recomandărilor PRAI și PLAI. Proiectele planurilor de școlarizare, avizate de CLDPS și aprobate de Consiliul de administrație al ISJ/ISMB sunt transmise la ministerul educației. Pe baza acestor documente, ministerul educației propune Guvernului spre aprobare cifra de școlarizare.

Fundamentarea cifrei de școlarizare se realizează în conformitate cu prevederile metodologiei specifice elaborată de ministerului educației.

Activitatea Consorțiile Regionale și a CLDPS este reglementată prin Ordinul MECȘ nr 4456/08.07.2015.

În plus față de atribuțiile legate de actualizarea PRAI și PLAI și de avizarea proiectului planului de școlarizare la IPT, Consorțiilor regionale și CLDPS au următoarele atribuții:

- oferă, la nivel regional/județean, cadrul organizatoric pentru promovarea parteneriatului social în formarea profesională inițială și continuă, organizată prin unitățile de învățământ;
- monitorizează situația parteneriatului social la nivelul unităților de învățământ, solicită și propune soluții de creștere a eficienței acestuia;
- monitorizează implementarea PRAI, PLAI și PAS;
- furnizează Inspectoratului Școlar Județean/al Municipiului București avizul consultativ privind oportunitatea autorizării unităților de învățământ pentru un nou nivel de învățământ/specializare/calificare profesională în vederea emiterii avizului conform al inspectorului școlar general la Cererea de evaluare externă;
- participă, prin reprezentanții desemnați, în cadrul comisiilor constituite cu ocazia desfășurării examenelor de certificare a calificării absolvenților învățământului profesional și tehnic;
- propune, din proprie inițiativă sau la solicitarea inspectoratului școlar, modificarea/completarea Registrului național al calificărilor/Nomenclatoarelor calificărilor profesionale, pentru calificări pentru care se organizează pregătirea prin învățământul profesional și tehnic;
- facilitează încheierea de acorduri de colaborare pentru organizarea pregătirii practice a elevilor la operatorii economici;
- se implică în realizarea consilierii, orientării și informării privind cariera, în colaborare cu reprezentanții instituțiilor cu atribuții în acest domeniu;
- identifică și promovează acțiuni ce vizează tranziția de la școală la locul de muncă a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, în vederea realizării integrării socio-profesionale a acestora;
- colaborează cu alte structuri județene/locale pentru elaborarea/actualizarea, monitorizarea și implementarea de documente strategice în domeniul resurselor umane;
- contribuie la elaborarea și implementarea de proiecte de dezvoltare a învățământului profesional și tehnic la nivel național/regional/județean;
- avizează Curriculum-ul în Dezvoltare Locală (CDL) conform reglementărilor în vigoare;

6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT

Necesitatea asigurării calității educației, prin stabilirea unui cadrului legislativ care să permită dezvoltarea unei culturi instituționale a calității educației și protecția beneficiarului de educație, a condus la adoptarea legii nr. 87/ 13.04.2006 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

La nivel național activitățile privind asigurarea calității în sistemul național de învățământ sunt coordonate de către două agenții: Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP) și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS).

Sistemul românesc de asigurare a calității formării profesionale este construit pe baza Ghidului european de autoevaluare a furnizorilor de formare.

Introducerea unui **sistem de asigurare a calității în sistemul de formare profesională** va furniza pentru procesul de planificare strategică la toate nivelurile (planurile regionale și locale, planurile de acțiune la nivelul școlii) **un set de indicatori standard** care vor permite decidenților luarea măsurilor necesare pentru creșterea calității formării profesionale.

Prin **creșterea transparenței față de beneficiari**, mecanismele de asigurare a calității vor avea un impact decisiv în motivarea și implicarea **partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire**.

6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar⁶²

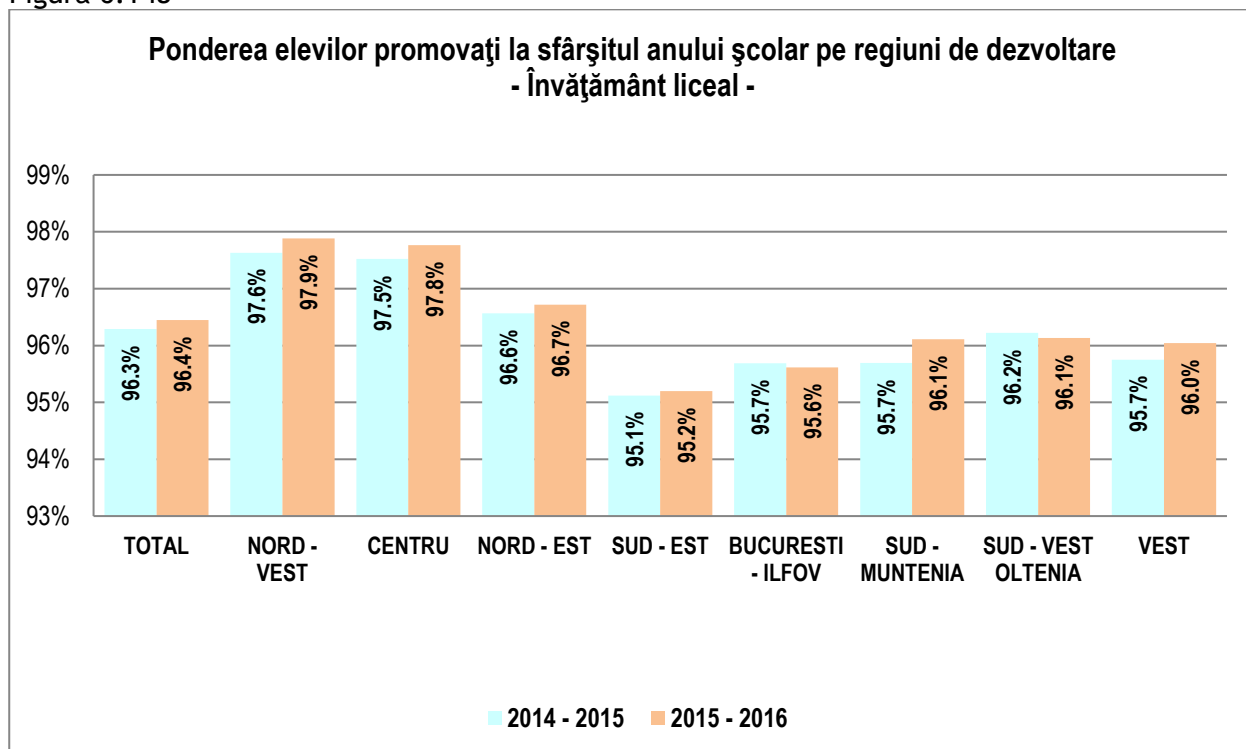
Învățământul liceal

Situația școlară a elevilor din învățământul liceal, la sfârșitul anului școlar 2015-2016, pe regiuni de dezvoltare evidențiază faptul că per total elevi înscriși în învățământul liceal, Regiunea Sud - Est înregistrează cea mai mică pondere a elevilor promovați la sfârșitul anului, de doar 95,2%, sub media națională de 96,4%. Regiunea cu cea mai mare pondere a elevilor promovați, la sfârșitul anului școlar 2015-2016, la învățământul liceal a fost Regiunea Nord - Vest, cu 97,9% promovare. Față de anul școlar anterior, în anul școlar 2015-2016 s-a înregistrat, la nivel național, o ușoară creștere a ponderii elevilor promovați la sfârșitul anului școlar, de la 96,3% la 96,4%. Regiunea București - Ilfov și regiunea Sud - Vest Oltenia au înregistrat la sfârșitul anului școlar ponderi ale elevilor promovați în ușoară scădere față de anul școlar anterior, restul regiunilor înregistrând creșteri. Cea mai mare creștere, de 0,4 puncte procentuale a înregistrat-o Regiunea Sud Muntenia.

Pe clase, situația școlară a elevilor din învățământul liceal, la sfârșitul anului școlar 2015-2016, arată că ponderea elevilor promovați este mai mare la clasele terminale față de clasele de început, cu excepția clasei a XIII-a (învățământ seral), în toate județele regiunii. Aceeași situație se regăsește și la nivel național. Situația se poate explica pe de o parte prin nivelul mai slab de pregătire al absolvenților de clasa a VIII-a care acced în învățământul liceal iar pe de altă parte de exigențele mult mai ridicate ale educației și formării prin învățământul liceal, exigențe pentru care nu toți absolvenții de gimnaziu sunt pregătiți. La clasa a IX-a, ponderile elevilor promovați sunt cuprinse între 95,2% în județul Vrancea și 91,2% în județul Tulcea. La clasa a X-a, ponderile elevilor promovați sunt mai mari decât la clasa a IX-a și sunt cuprinse între 96,2% în județul Vrancea și 92,1% în județul Tulcea. La clasa a XI-a, județul Tulcea deține cea mai mare pondere de elevi promovați, de 97% iar județul Brăila cea mai mică pondere, de 92,4%. La clasa a XII ponderile elevilor promovați, pe județe, se încadrează între 96,3% în județul Brăila și 97,5% în județul Galați. La clasa a XIII-a decalajele între județele regiunii Sud - Est sunt semnificative. Astfel, dacă în județele, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea, ponderea elevilor promovați este, peste 91%, cu cea mai mare valoare în județul Vrancea, de 99%, în județele Brăila și Buzău ponderile sunt de 87,2% și respectiv 77,9%. Față de anul școlar 2014-2015, în anul școlar 2015-2016, în județele Constanța, Galați și Tulcea ponderea elevilor promovați a crescut iar în județele Brăila, Buzău și Vrancea a scăzut.

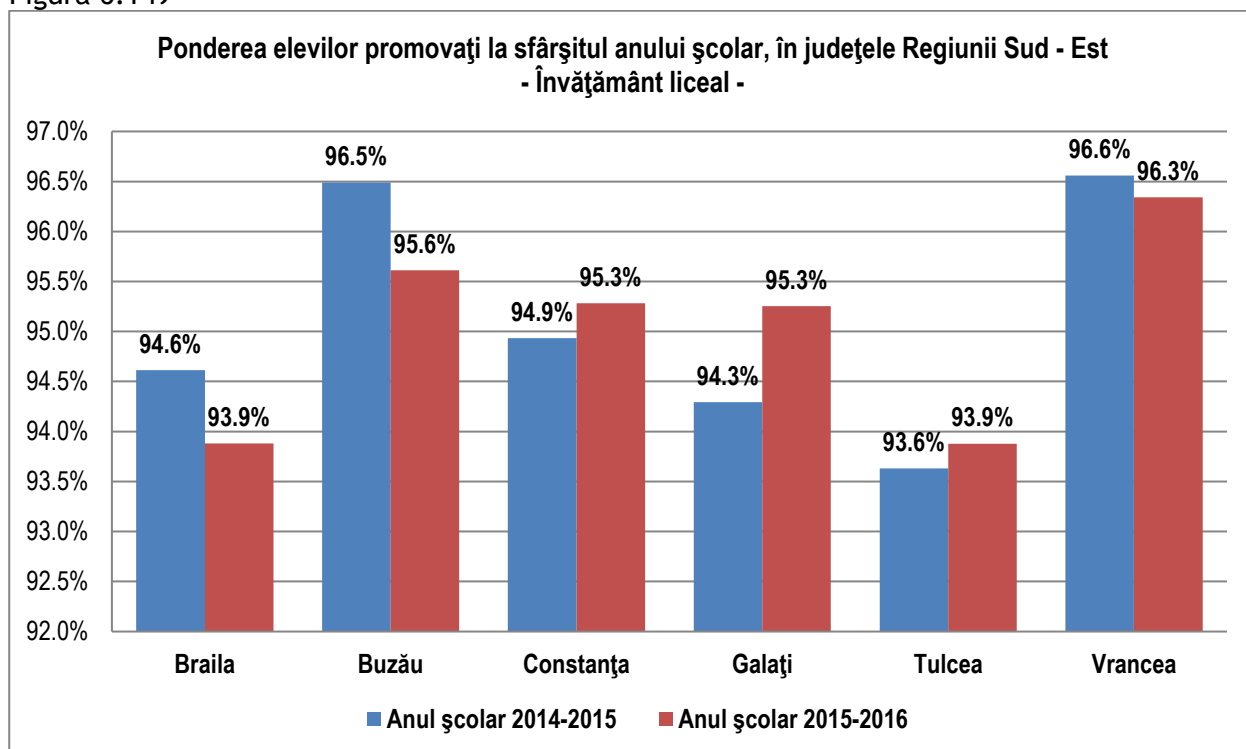
⁶² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „17 Liceal sf. de an” - pentru vizualizare [clic aici](#) ; „18 Profesional sf. de an” - pentru vizualizare [clic aici](#); „19 Postliceal sf. de an” - pentru vizualizare [clic aici](#)

Figura 6.148

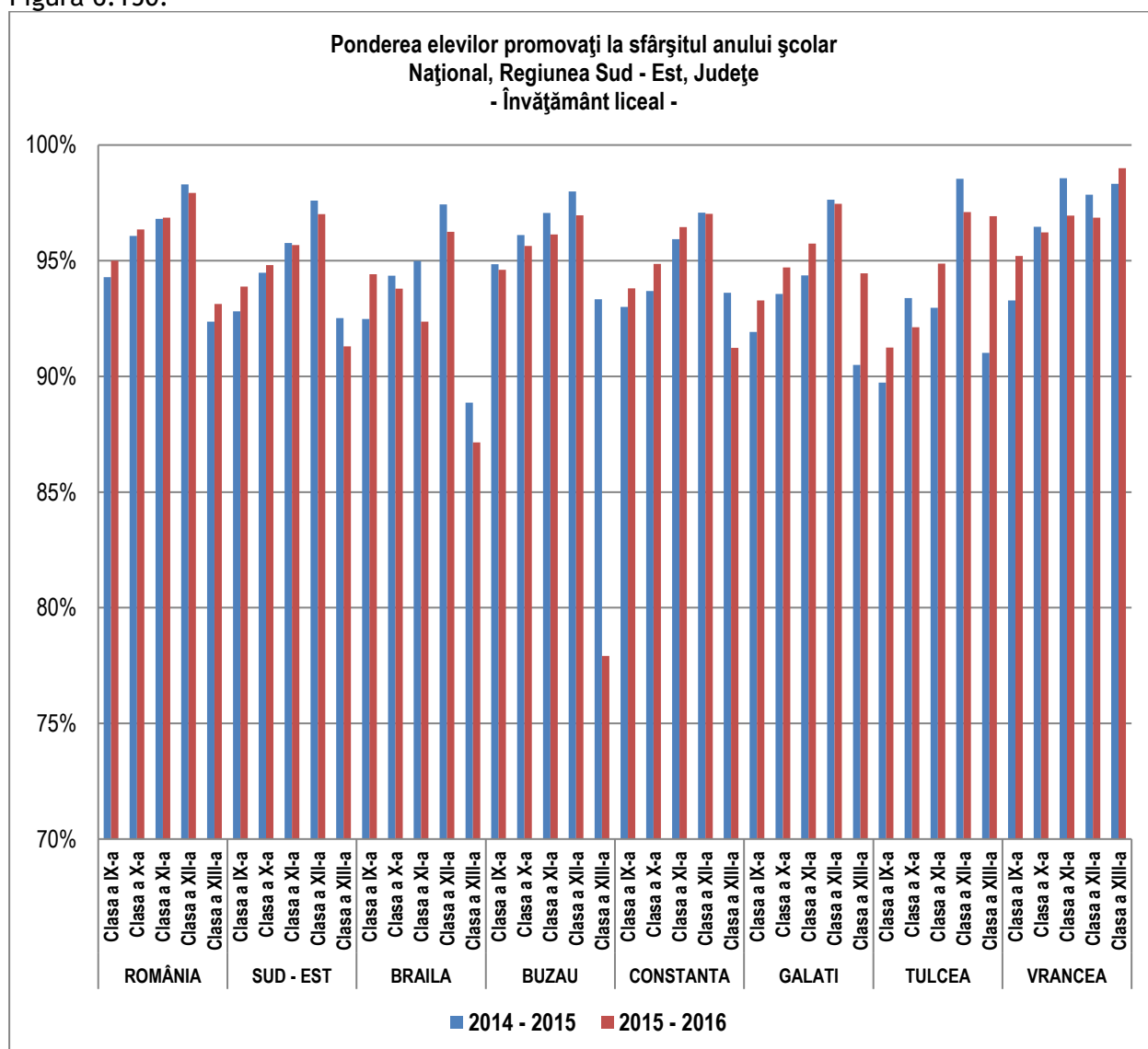
Sursa datelor: INS - "Învățământul liceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.149

Sursa datelor: INS - "Învățământul liceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.150.

Sursa datelor: INS - "Învățământul liceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

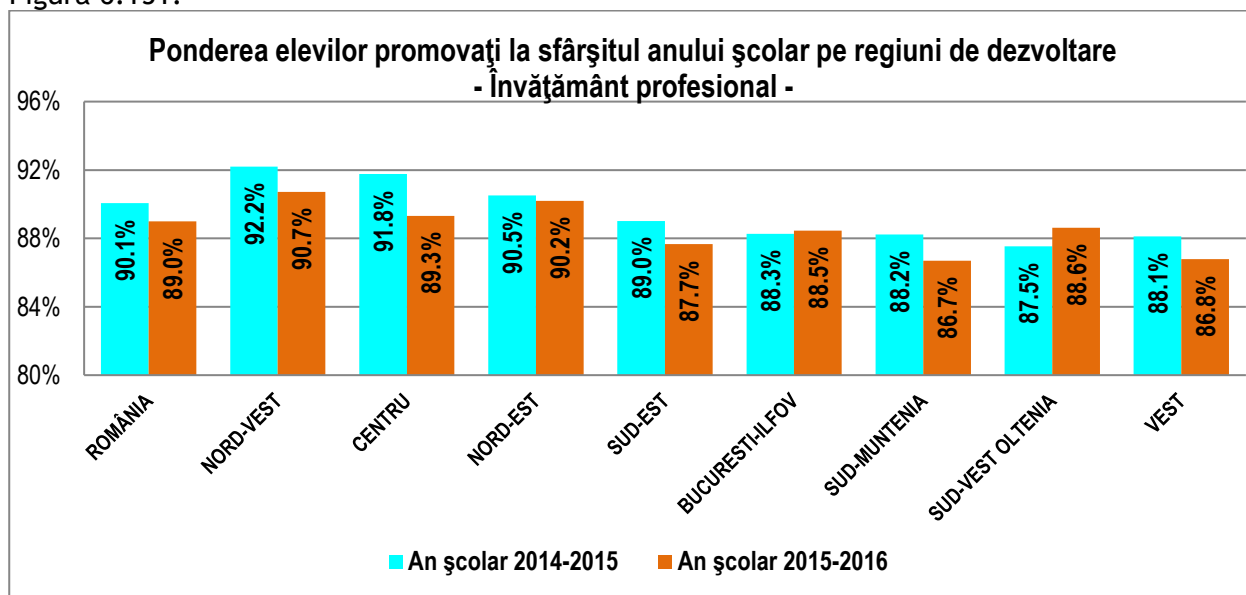
Învățământul profesional

La învățământul profesional, la sfârșitul anului școlar 2015-2016, la nivelul regiunii Sud - Est, promovabilitatea a fost de 87,7%, inferioară ponderii de 89% înregistrată la nivel național. Cea mai mare pondere a elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2015/2016 s-a înregistrat în Regiunea Nord - Vest, de 90,7%. La polul opus s-a situat Regiunea Sud Muntenia cu o pondere de 86,7%.

Toate regiunile, cu excepția Regiunilor Sud - Vest Oltenia și București-Ilfov, au înregistrat la sfârșitul anului școlar 2015 - 2016 ponderi ale elevilor promovați inferioare valorilor din anul școlar anterior. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în Regiunea centru unde promovabilitatea a scăzut în anul școlar 2015-2016 cu 2,5 puncte procentuale față de anul școlar anterior, de la 91,8% în anul școlar 2014-2015 la 89,3% în anul școlar 2015-2016. În Regiunea Sud - Est s-a înregistrat o scădere de 1,3 puncte procentuale, de la 89% în anul școlar 2014-2015 la 87,7% în anul școlar 2015-2016. În valori absolute, la nivelul Regiunii Sud - Est s-au înregistrat, la sfârșitul anului școlar 2015-2016 un număr de 883 de elevi repetenți la învățământul profesional, în creștere față de anul școlar anterior când s-au înregistrat 551 de elevi repetenți. La nivel național numărul elevilor declarați repetenți la sfârșitul anului școlar

2015-2016, la învățământul profesional, a fost de 4746 de elevi. Aceste valori arată că eșecul școlar este unul important în învățământul profesional.

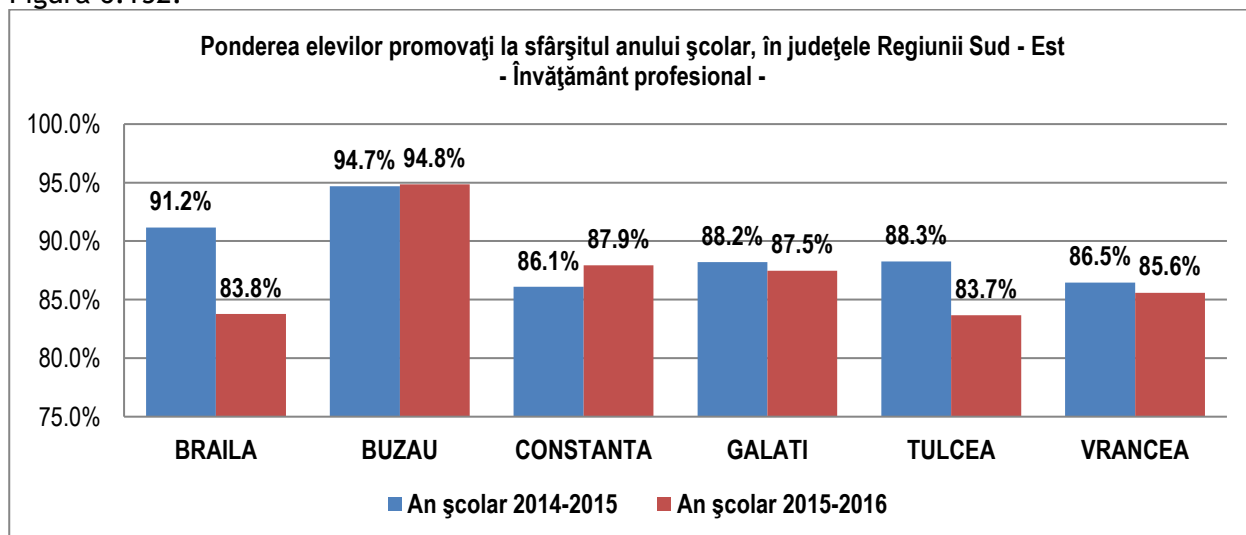
Figura 6.151.

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

La nivelul Regiunii Sud - Est se constată decalaje semnificative între județele regiunii. Astfel, cea mai mare pondere a elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2015-2016, de 94,8% s-a înregistrat în județul Buzău. La polul opus se situează județul Tulcea cu o pondere de doar 83,7%, ceea ce reprezintă un decalaj de peste 11 puncte procentuale față de cea mai ridicată valoare înregistrată în județul Buzău. Cu excepția județelor Buzău și Constanța, celelalte județe au înregistrat scăderi ale ponderilor elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2015-2016 față de anul școlar precedent. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în județul Brăila, de 7,4 puncte procentuale, de la 91,2% în anul școlar 2014-2015 la 83,8% în anul școlar 2015-2016.

Figura 6.152.

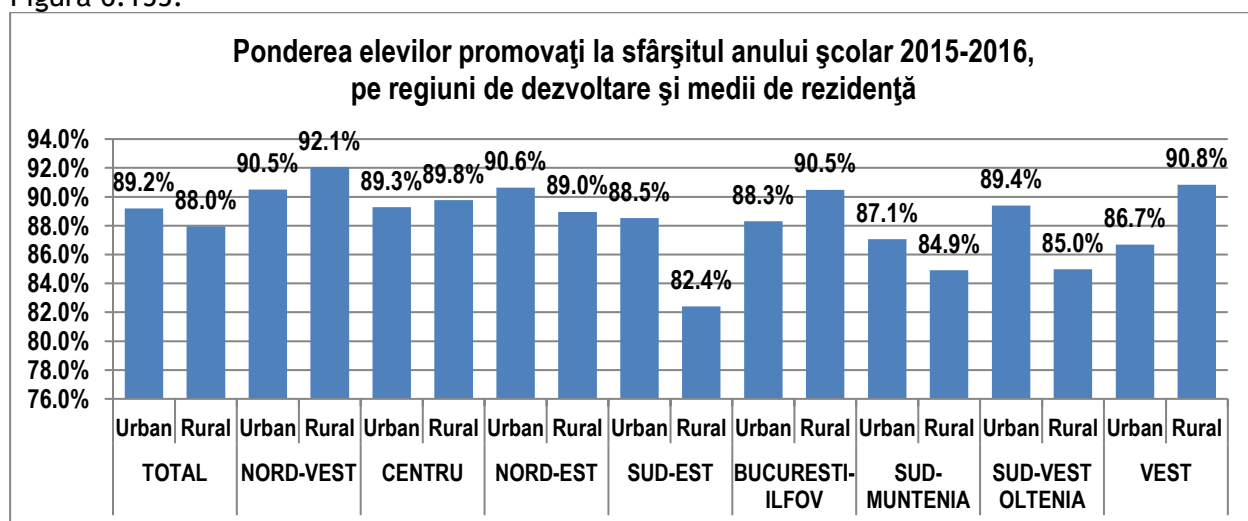
Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Pe medii de rezidență (locația unității de învățământ), Regiunile Nord - Vest, Centru, București - Ilfov și Vest au înregistrat în anul școlar 2015-2016 ponderi ale elevilor promovați la învățământul profesional din mediul rural peste valorile pentru mediul urban. Cea mai mică promovabilitate a elevilor înscriși în învățământul profesional din mediul rural s-a înregistrat

În Regiunea Sud - Est și a fost de doar 82,4%, cu 5,6 puncte procentuale sub media națională de 88%. Față de anul școlar 2014-2015, în anul școlar 2015-2016, doar în Regiunea Nord - Est s-a înregistrat o ușoară creștere a ponderii elevilor promovați din învățământul profesional, în restul regiunilor înregistrându-se scăderi. Cea mai drastică scădere s-a înregistrat în Regiunea Sud - Est, de la 89,7% cât a fost promovabilitatea elevilor în anul școlar 2014-2015 la 82,4% în anul școlar 2015-2016, ceea ce reprezintă o scădere cu peste 7 puncte procentuale.

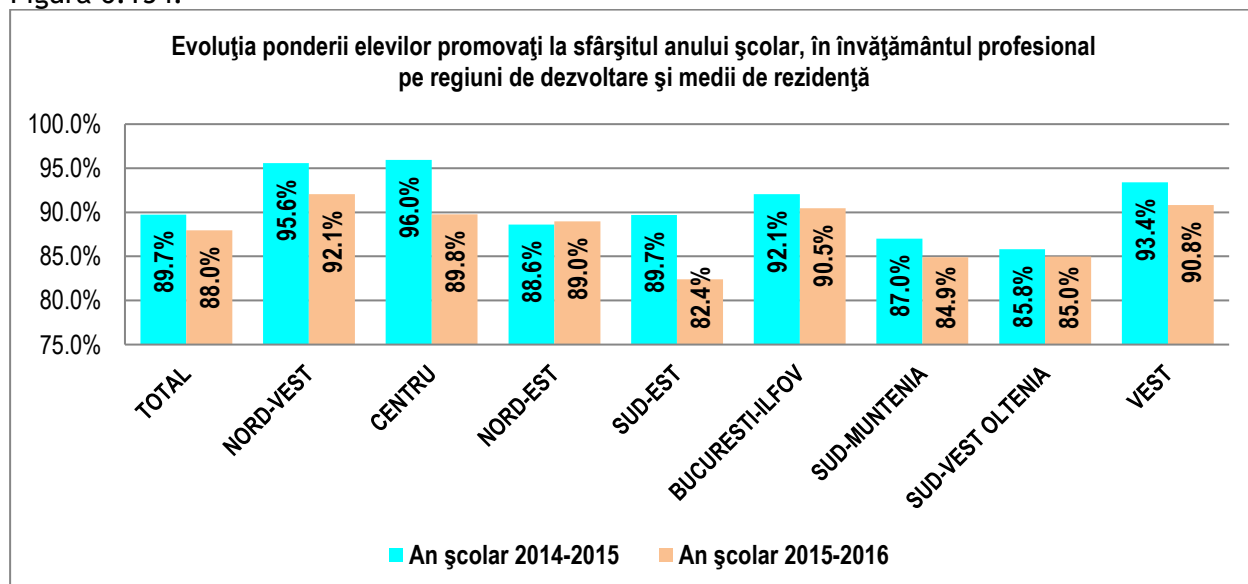
În valori absolute, la nivel național, la sfârșitul anului școlar 2015-2016, un număr de 1271 de elevi din mediul rural, din învățământul profesional au fost declarați repetenți, în creștere față de anul școlar anterior când s-au înregistrat 837 elevi repetenți. Și la nivelul Regiunii Sud - Est numărul elevilor repetenți din mediul rural a crescut în anul școlar 2015-2016 față de anul școlar anterior, de la 75 de elevi repetenți în 2014-2015 la 179 de elevi în anul 2015-2016. Aceste valori arată că într-o anumită măsură eșecul școlar este unul important în învățământul profesional din mediul rural.

Figura 6.153.

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.154.

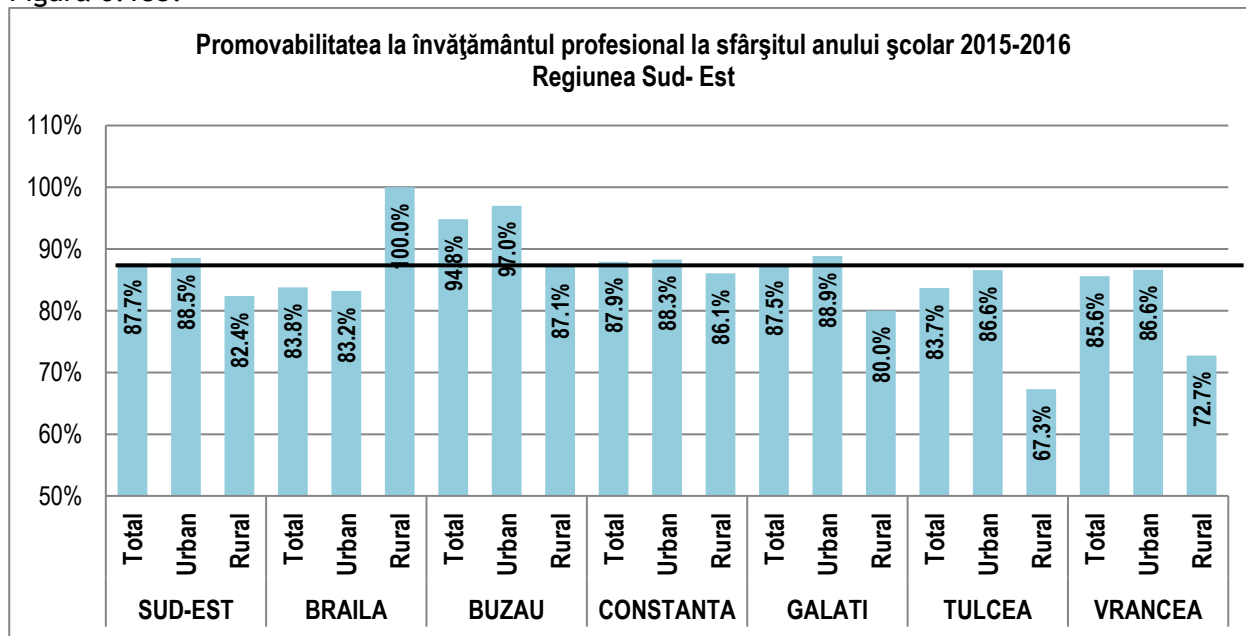
Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Situația promovabilității în mediul rural, la învățământul profesional, în județele Regiunii Sud - Est arată că, în anul școlar 2015-2016, doar în Județul Brăila promovabilitatea în mediul rural a fost superioară valorii promovabilității în mediul urban. Cea mai mare promovabilitate în mediul rural a fost înregistrată în județul Brăila (100%) iar cea mai mică în județul Tulcea,

de doar 67,3%. Sub media regională s-au înregistrat ponderi ale elevilor promovați din învățământul profesional în mediul rural în județele Galați, Tulcea și Vrancea. În valori absolute, la nivelul județelor Regiunii Sud -Est, la învățământul profesional din mediul rural s-au înregistrat 33 de repetenți în Județul Buzău, 35 în județul Constanța, 64 în județul Galați, 35 în județul Tulcea și 12 în județul Vrancea.

Cifrele mai sus menționate, corelate cu numărul mic de elevi cuprinși în învățământul profesional în mediul rural arată o slabă atractivitate și performanță a învățământului profesional în mediul rural.

Figura 6.155.

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Tabelul 6.3. Situația elevilor aflați în evidență la sfârșitul anului școlar 2015-2016, la învățământul profesional, pe județe și medii de rezidență

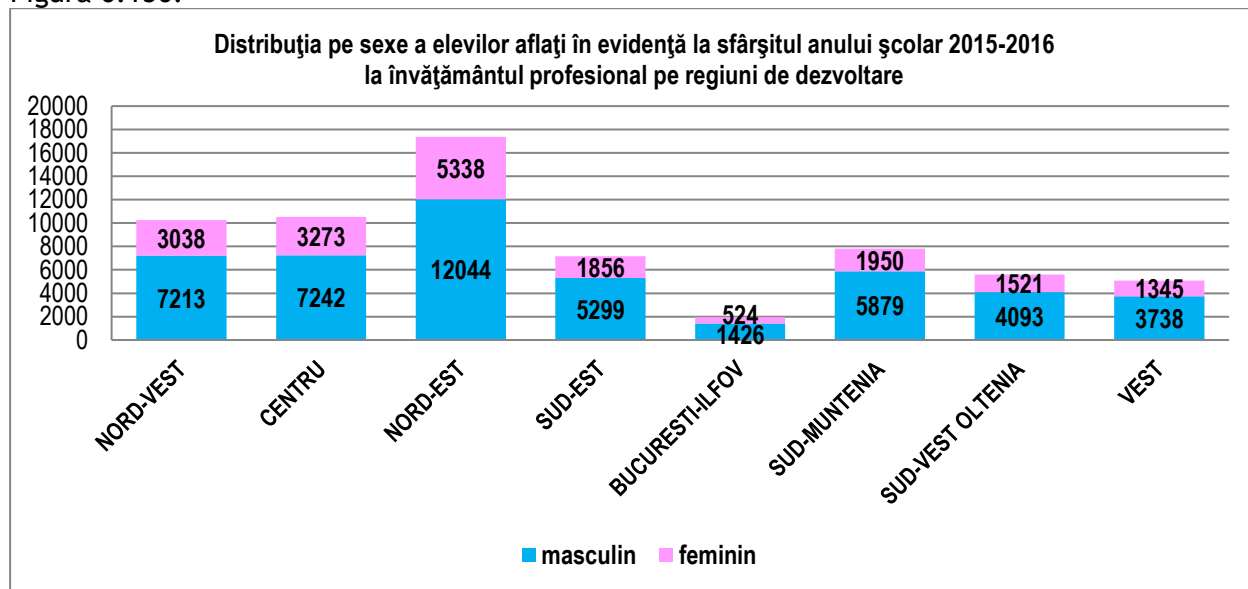
Județ/Regiune	Mediul de rezidență (locația școlii)	Număr de elevi	Pondere
Brăila	Urban	1089	96.5%
	Rural	39	3.5%
Buzău	Urban	907	78.0%
	Rural	256	22.0%
Constanța	Urban	1292	83.7%
	Rural	251	16.3%
Galați	Urban	1714	84.3%
	Rural	320	15.7%
Tulcea	Urban	597	84.8%
	Rural	107	15.2%
Vrancea	Urban	539	92.5%
	Rural	44	7.5%
Regiunea Sud - Est	Urban	6138	85.8%
	Rural	1017	14.2%

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", ediția 2017

Pe sexe, distribuția regională a elevilor aflați în evidență la sfârșitul anului școlar în învățământul profesional arată o slabă atractivitate a acestei forme de educație și formare

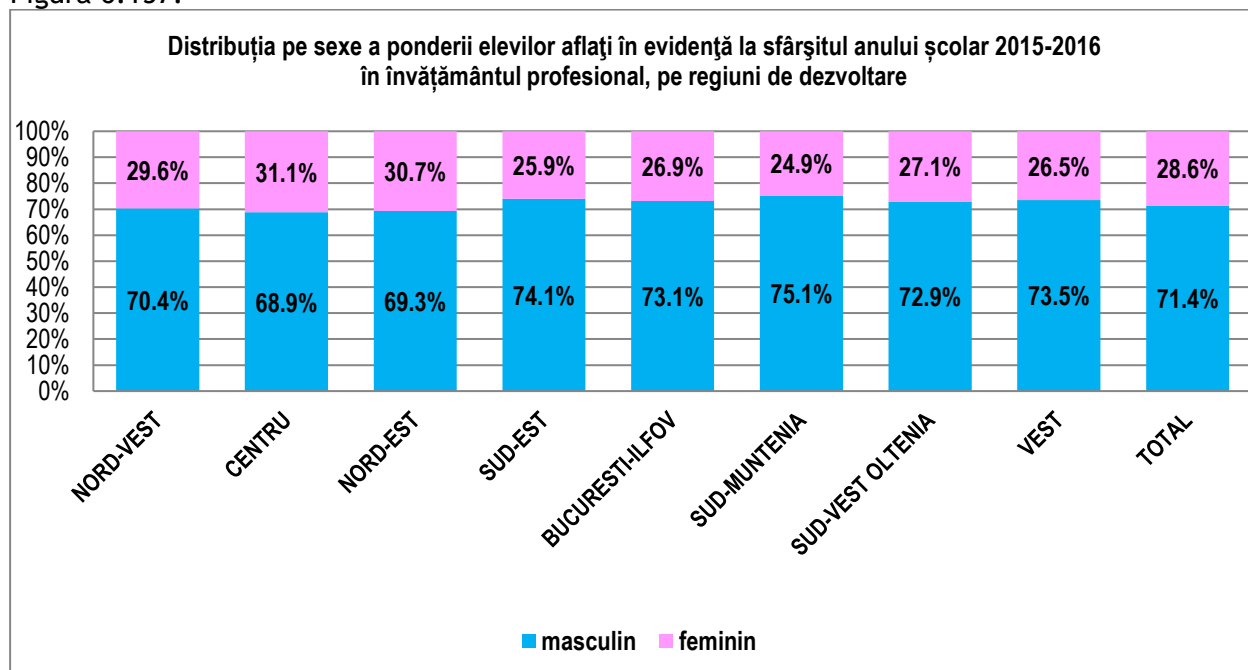
profesională pentru populația școlară de sex feminin. Astfel, regiunea cu cea mai mare pondere a populației feminine înscrisă în învățământul profesional este Regiunea Centru, cu 31,1% din totalul elevilor aflați în evidență la sfârșitul anului școlar în învățământul profesional. La polul opus se situează Regiunea Sud - Muntenia cu 24,9% populație feminină din totalul elevilor aflați în evidență la sfârșitul anului școlar în învățământul profesional. În Regiunea Sud - Est au fost în evidență la sfârșitul anului școlar 2015-2016 un număr de 1856 eleve, ceea ce reprezintă o pondere de 25.9% din totalul elevilor la învățământul profesional.

Figura 6.156.

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", ediția 2017

Figura 6.157.

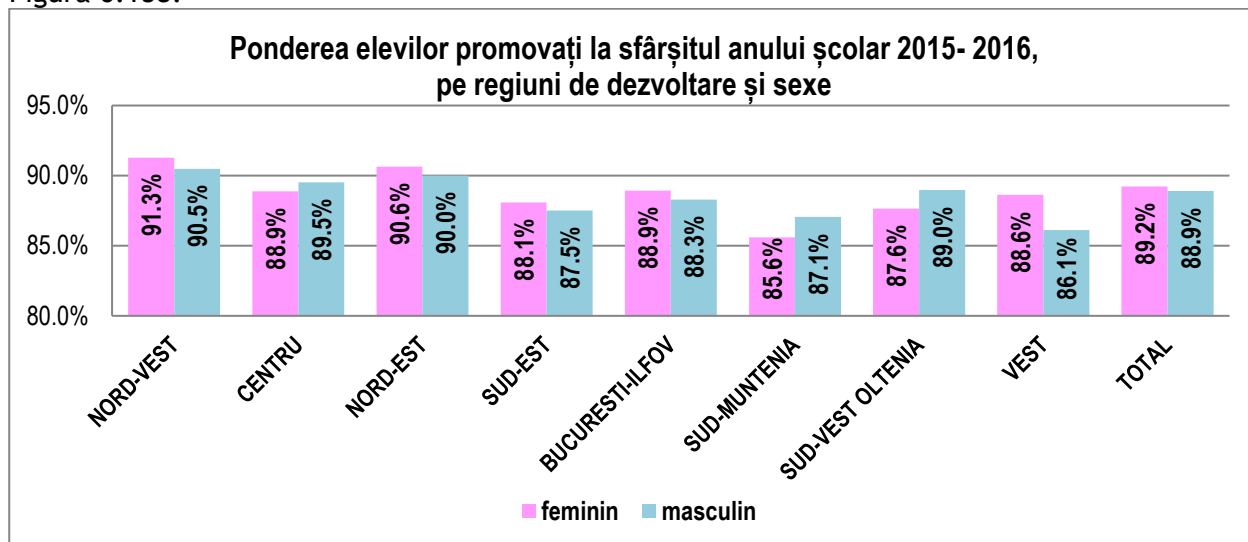

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", ediția 2017

Situația promovabilității elevilor din învățământul profesional, la sfârșitul anului școlar 2015-2016, la nivel regional, pe sexe indică faptul că la nivel național, populația școlară de sex feminin are o promovabilitate mai mare decât cea de sex masculin. Aceeași situație se regăsește și la nivelul Regiunii Sud - Est. Cea mai mare promovabilitate a populației de sex

feminin s-a înregistrat în anul școlar 2015-2016, în Regiunea Nord - Vest, de 91,3% iar cea mai mică promovabilitate în Regiunea Sud -Muntenia, de 85,6%. În cazul populației școlare de sex masculin, ce mai mare pondere a elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2015-2016, la învățământul profesional, s-a înregistrat în Regiunea Nord - Vest (90,5%) iar cea mai mică în Regiunea Vest (86,1%).

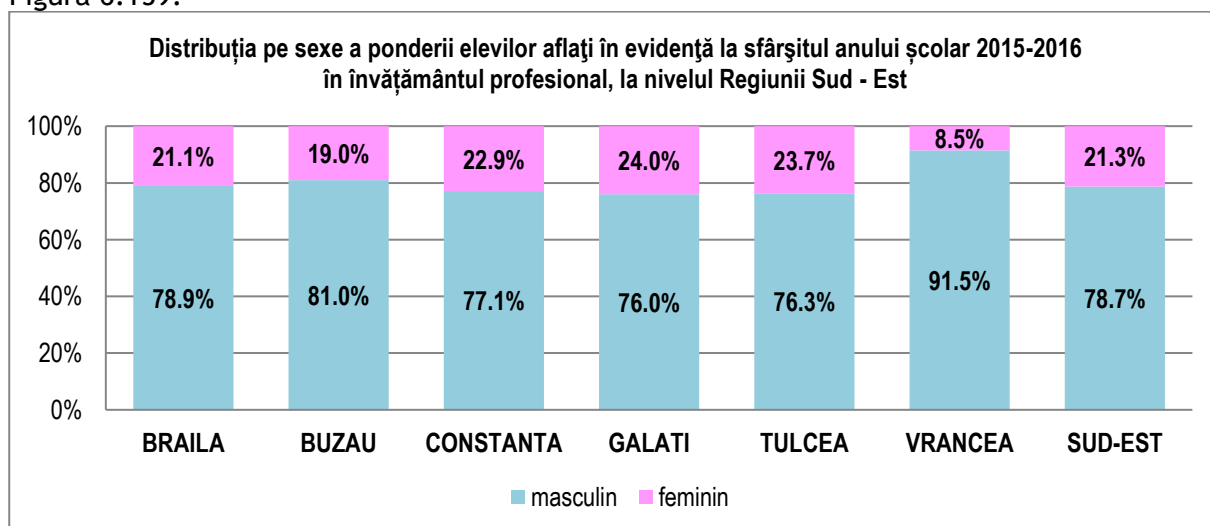
Figura 6.158.

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", ediția 2017

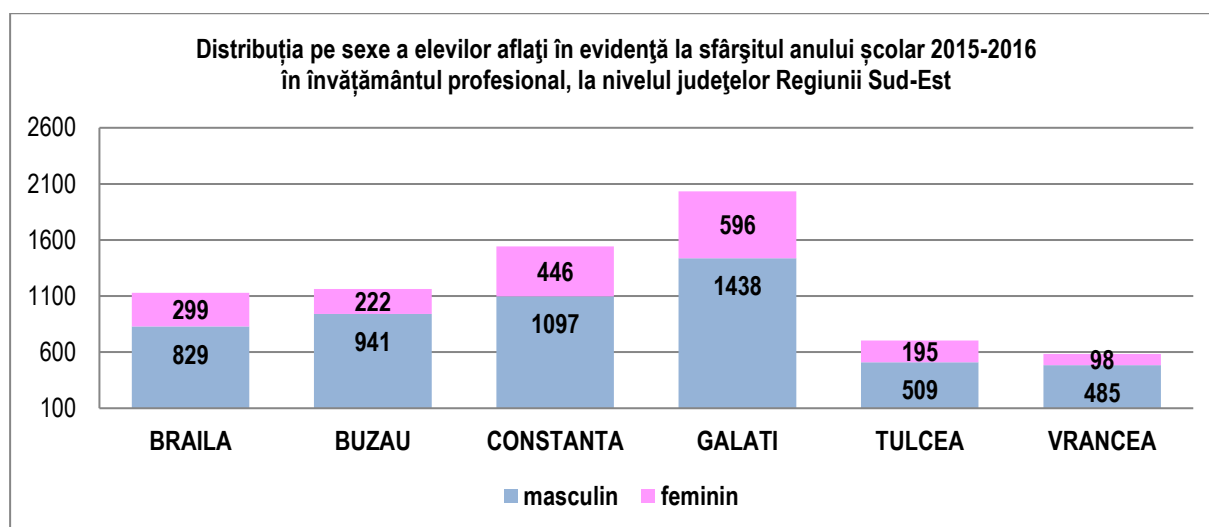
La nivelul județelor Regiunii Sud - Est, ponderile populației feminine aflată în evidență la sfârșitul anului școlar 2015-2016, la învățământul profesional, sunt cuprinse între 8,5% în județul Vrancea și 24% în județul Galați. În cifre absolute, în județul Vrancea erau cuprinse în învățământul profesional 98 de fete iar în județul Galați 596. Aceste date reflectă, pe de o parte, o slabă atractivitate a învățământului profesional pentru populația școlară de sex feminin, iar pe de altă parte, o ofertă educațională mai puțin adaptată interesului populației școlare feminine.

Figura 6.159.

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", ediția 2017

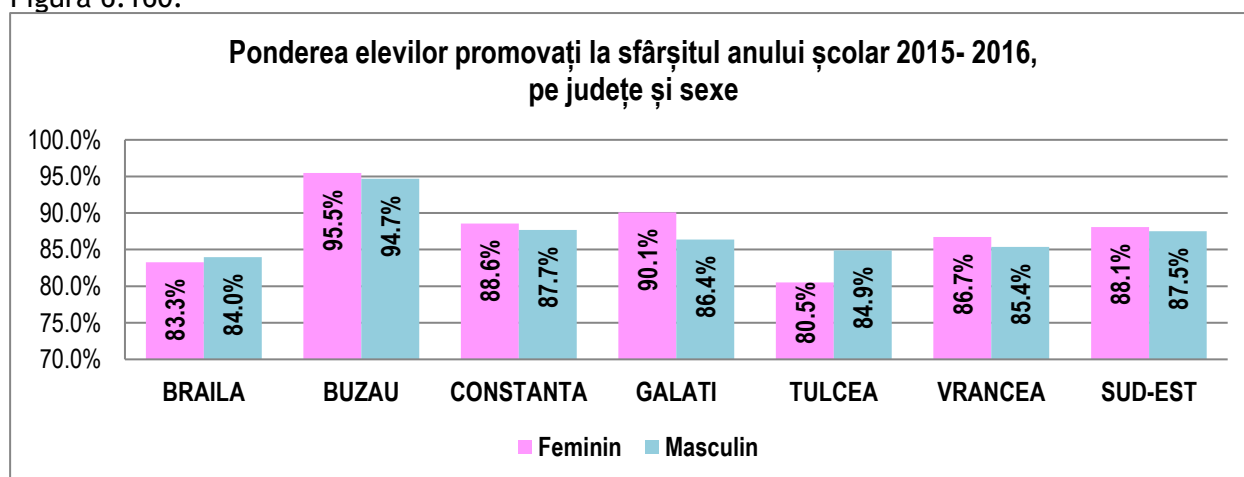
Figura 6.45.

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", ediția 2017

În județele Regiunii Sud - Est, promovabilitatea pe sexe la învățământul profesional, în anul școlar 2015-2016, a fost mai mare în cazul populației școlare feminine în toate județele, cu excepția județului Brăila și a județului Tulcea. Cea mai mare pondere de promovare în cazul populației de sex feminin s-a înregistrat în județul Buzău (95,5%) iar cea mai mică în județul Tulcea (80,5%). În cazul populației de sex masculin, cea mai bună promovabilitate a fost înregistrată în județul Buzău (94,4%) iar cea mai slabă în județul Brăila (84%).

Figura 6.160.

Sursa datelor: INS - "Învățământul profesional - sfârșitul anului școlar", ediția 2017

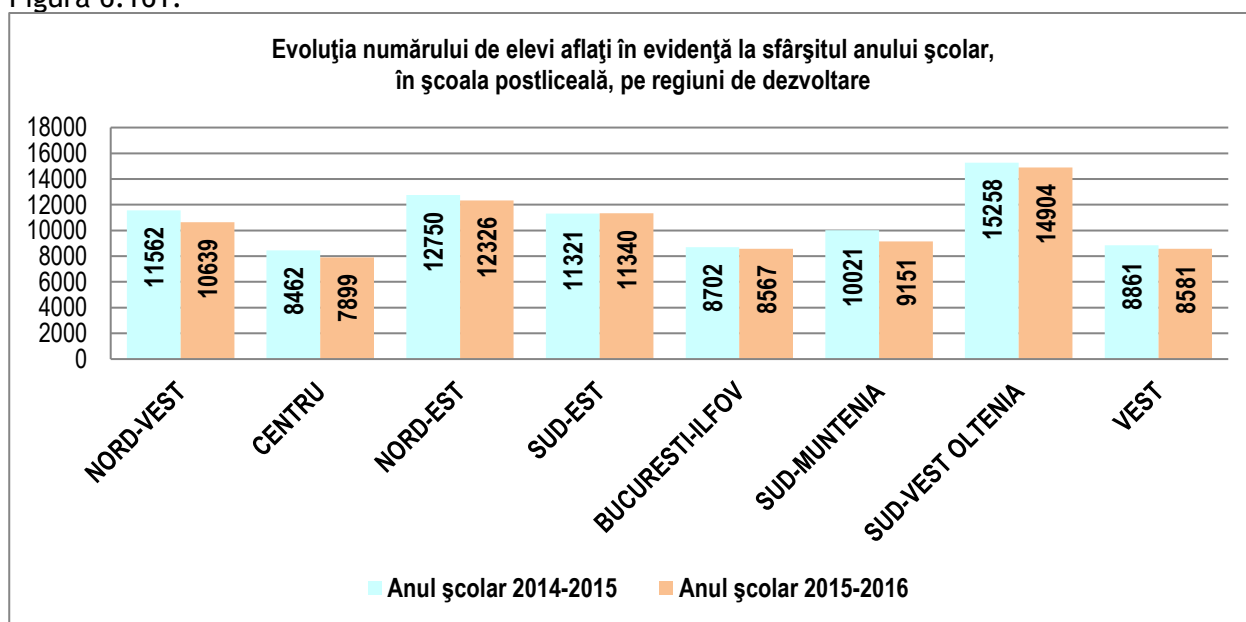
Școala postliceală

Numărul de elevi aflați în evidență la sfârșitul anului școlar 2015-2016 la școala postliceală a scăzut față de anul școlar anterior în toate regiunile, cu excepția Regiunii Sud - Est în care s-a înregistrat o ușoară creștere. Cel mai mare număr de elevi aflați în evidență la sfârșitul anului școlar 2015-2016 s-a înregistrat în Regiunea Sud - Vest Oltenia iar cel mai mic număr în Regiunea București - Ilfov.

Ponderea elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2015-2016 a fost, la nivel național, de 97%, în ușoară scădere față de anul școlar anterior când a fost de 97,3%. Cea mai bună promovabilitate s-a înregistrat în anul școlar 2015-2016 în Regiunile Nord - Vest și Nord - Est, de 98,7%. Cea mai slabă promovabilitate s-a înregistrat în Regiunea București - Ilfov, de 94,9%. Regiunea Sud - Est se situează pe penultima poziție în ceea ce privește ponderea elevilor promovați în anul școlar 2015-2016, cu 96,1%. Cu toate că ponderile menționate par destul de ridicate, în cifre absolute situația arată un eșec școlar semnificativ la școala postliceală. Astfel, la nivel național, în anul școlar 2015-2016 s-au înregistrat 2512 repetenți.

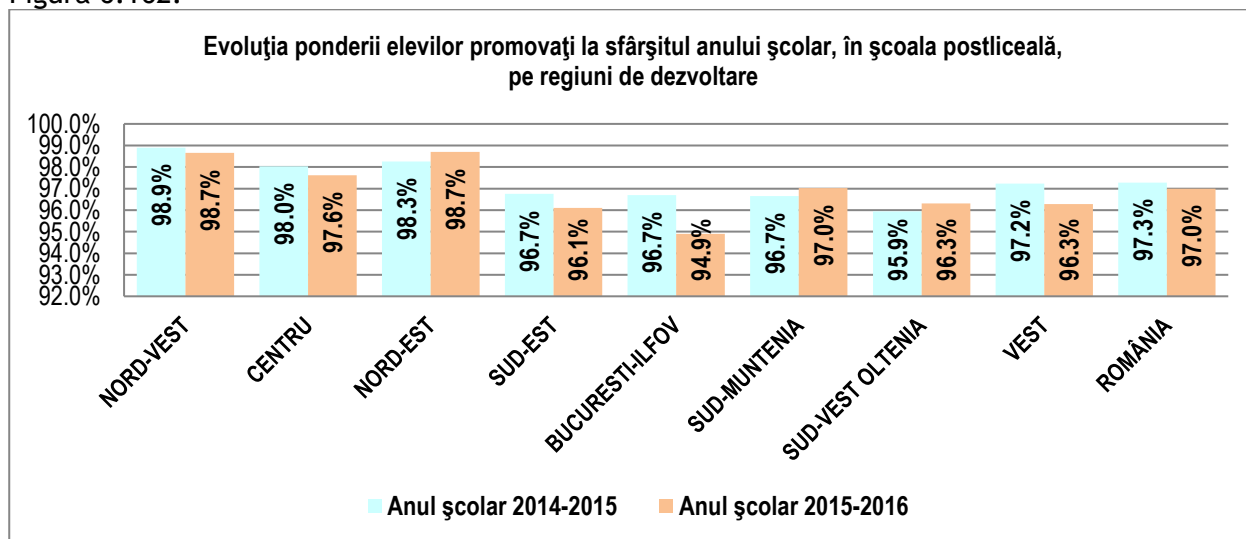
Cea mai mare valoare a fost înregistrată în Regiunea Sud - Est, 442 elevi repetenți. Cea mai mică valoare a fost înregistrată în Regiunea Nord - Vest, 143 de elevi repetenți. Față de anul școlar 2014-2015, în anul școlar 2015-2016, promovabilitatea la școala postliceală a scăzut în toate regiunile, cu excepția Regiunii Nord -Est și a Regiunii Sud Muntenia unde s-au înregistrat ușoare creșteri. Ce mai mare scădere s-a înregistrat la nivelul Regiunii București - Ilfov, de 1,8 puncte procentuale, de la 96,7% în anul școlar 2014-2015 la 94,9% în anul școlar 2015-2016. În Regiunea Sud - Est s-a înregistrat o scădere a ponderii elevilor promovați la sfârșitul anului școlar la școala postliceală de 0,6 puncte procentuale, de la 96,7% în anul școlar 2014-2015 la 96,1% în anul școlar 2015-2016.

Figura 6.161.

Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.162.

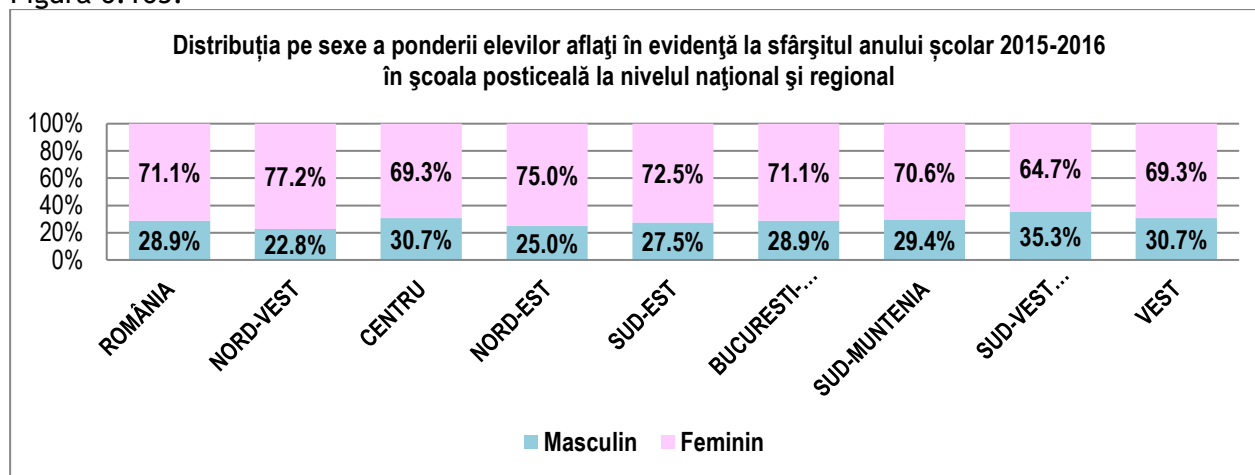
Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Pe sexe, distribuția elevilor aflați în evidență la sfârșitul anului școlar 2015-2016 arată că școala postliceală nu reprezintă o opțiune importantă pentru populația școlară de sex masculin, având în vedere că la nivel național doar 28,9% din numărul total de elevi sunt de genul masculin. Situația este similară la nivelul tuturor regiunilor. Cea mai mare pondere a populației școlare de sex masculin la școala postliceală s-a înregistrat în Regiunea Sud - Vest Oltenia, de 35,3% iar cea mai mică în Regiunea Nord - Vest, de doar 22,8%. În cifre absolute, cel mai mare număr de elevi de sex feminin, aflați în evidență la sfârșitul anului școlar 2015-

2016 s-a înregistrat în Regiunea Sud - Vest Oltenia (9647 eleve) iar cel mai mic număr în Regiunea Centru (5472 eleve).

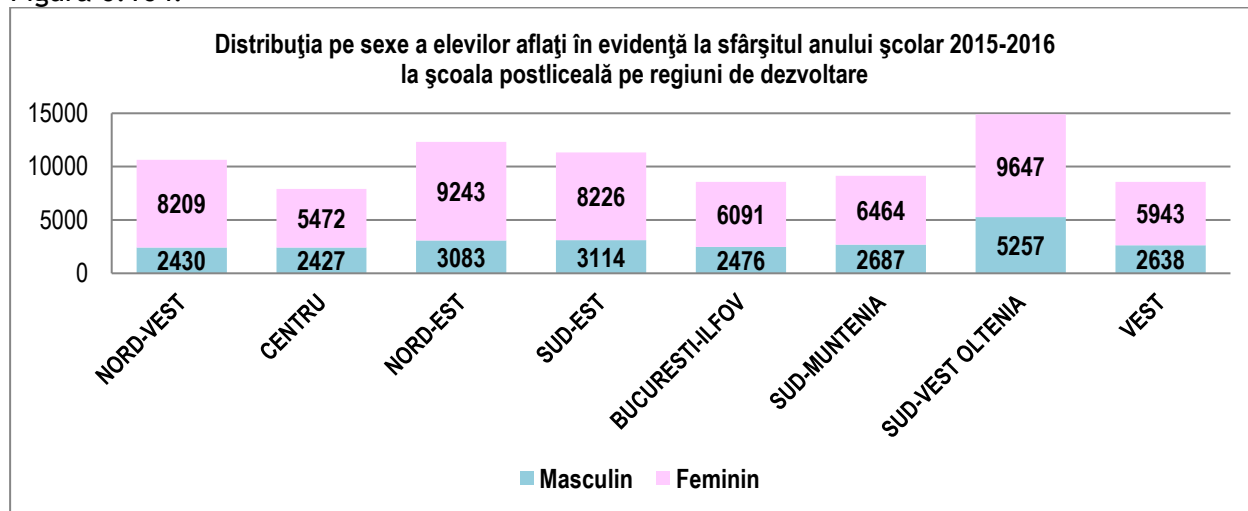
Ponderea elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2015-2016, la școala postliceală, a fost, în anul școlar 2015-2016, mai mare la populația școlară de sex feminin față de ce de sex masculin în toate regiunile. Cea mai mare pondere a fost înregistrată în Regiunea Nord - Vest, de 99,4%, peste media națională, de 98%. Ce mai mică pondere s-a înregistrat la nivelul Regiunii București - Ilfov, de 96,3%. Pentru populația școlară de sex masculin ponderea elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2015-2016 s-a încadrat între 97,2% cât s-a înregistrat la nivelul Regiunii Nord - est și 91,4% cât s-a înregistrat la nivelul Regiunii București - Ilfov. La nivelul Regiunii Sud - Est ponderea elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2015-2016 a fost pentru sexul feminin de 96,9% iar pentru sexul masculin de 94,1%

Figura 6.163.

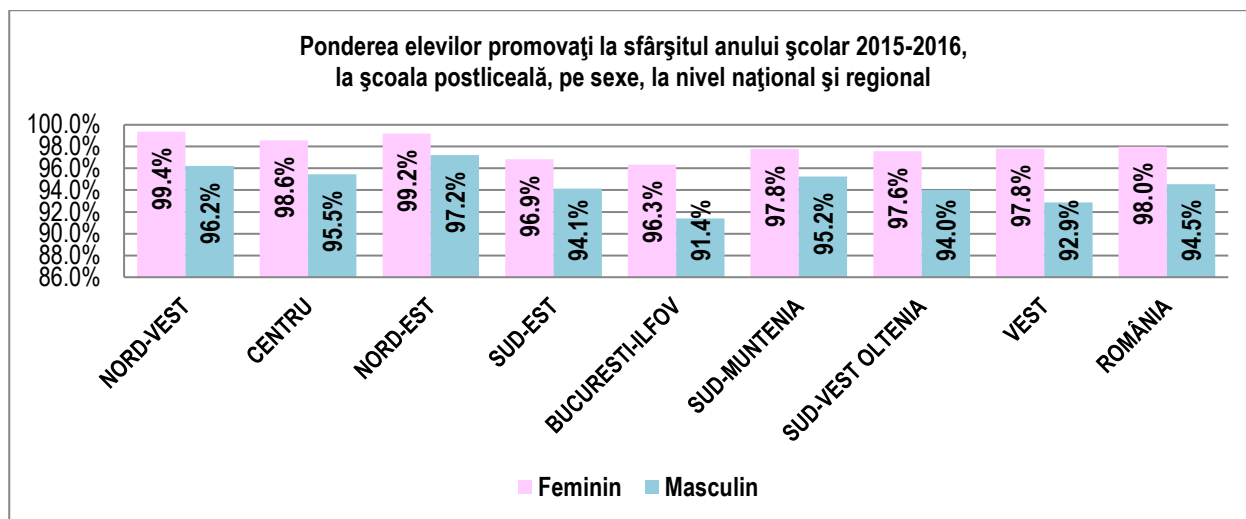
Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.164.

Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.165.

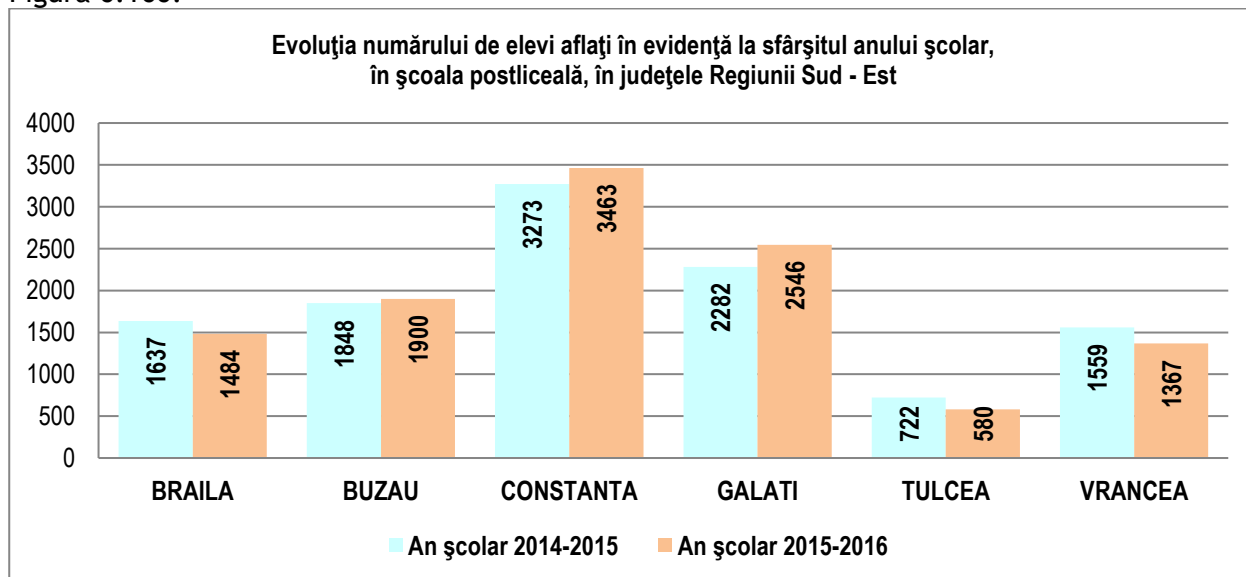

Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Între județele Regiunii Sud - Est numărul elevilor aflați în evidență la sfârșitul anului școlar, la școala postliceală a crescut în anul școlar 2015-2016 față de anul școlar anterior în județele Buzău, Constanța și Galați și a scăzut în restul județelor regiunii.

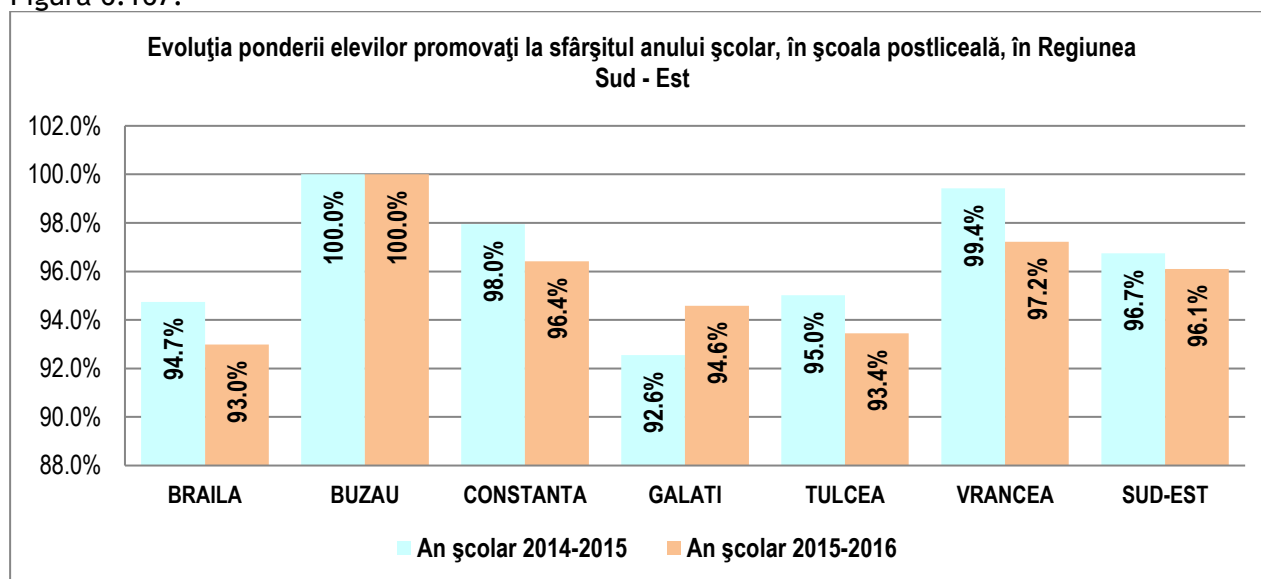
Ponderea elevilor de la școala postliceală, promovați la sfârșitul anului școlar a scăzut în anul școlar 2015-2016 față de anul școlar anterior la nivelul Regiunii Sud - Est și în toate județele regiunii, cu excepția județului Buzău unde s-a menținut la valoarea maximă de 100% și a județului Galați unde a crescut de la 92,6% la 94,6%. Ce mai mare scădere s-a înregistrat în județul Vrancea, scădere cu 2,2 puncte procentuale, de la 99,4% în anul școlar 2014-2015 la 97,2% în anul școlar 2015-2016. În anul școlar 2015-2016 au înregistrat ponderi ale elevilor promovați la școala postliceală, peste media regională de 96,1% județele Buzău (100%), Constanța (96,4%) și Vrancea (97,2%). Cea mai mică valoare a promovabilității din anul școlar 2015-2016 s-a înregistrat în județul Brăila, de 93%.

Figura 6.166.

Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

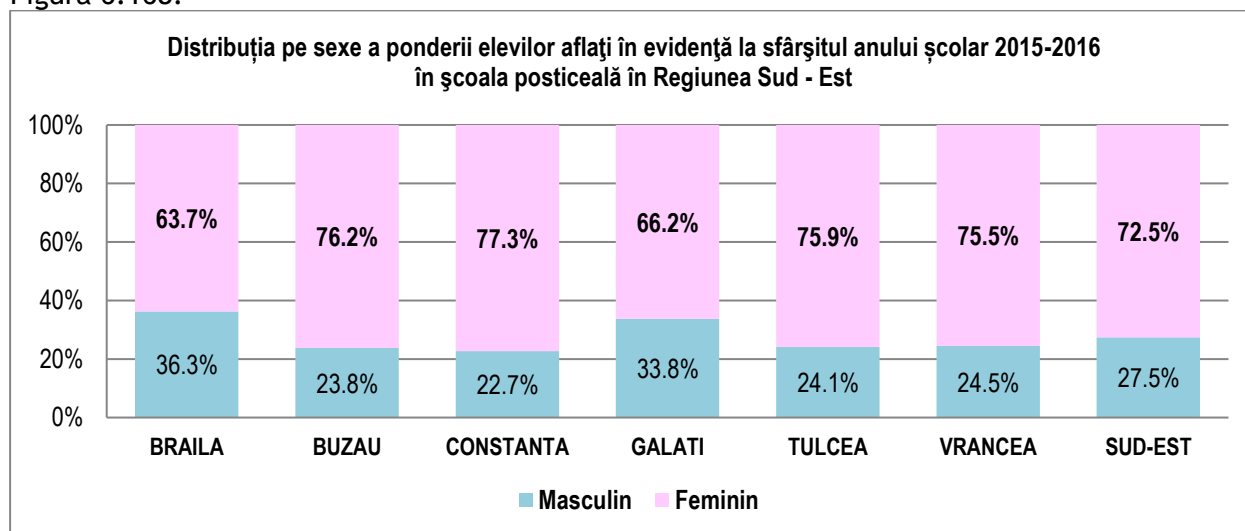
Figura 6.167.

Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

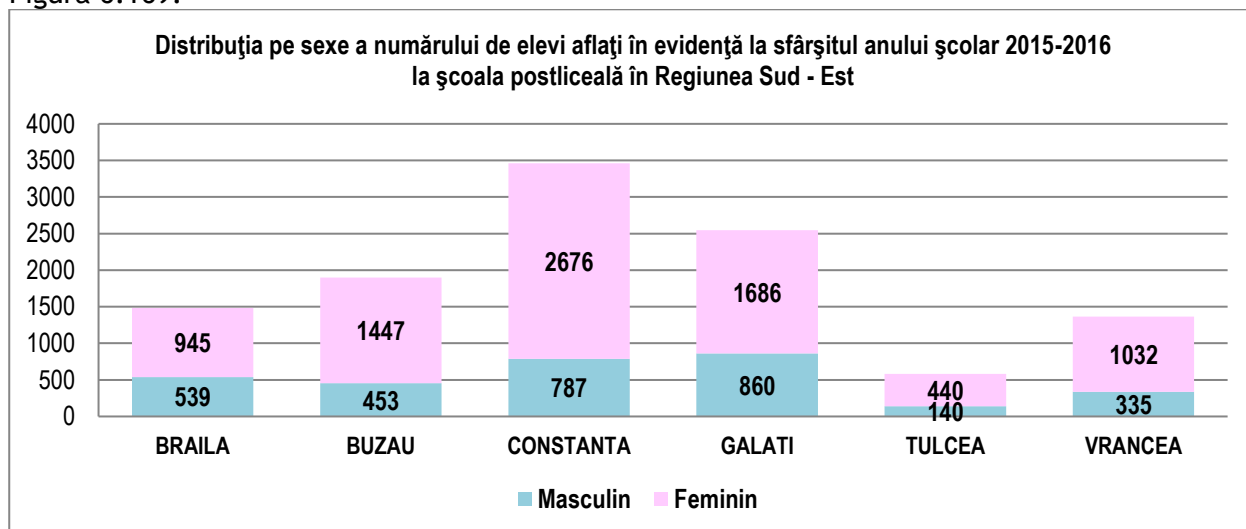
Pe sexe, se constată ca și la nivel național că populația școlară de sex feminin este predominantă în școala postliceală, la nivelul Regiunii Sud - Est și în toate județele regiunii. Ce mai mare pondere a populației școlare feminine din școala postliceală, aflată în evidență la sfârșitul anului școlar 2015-2016, s-a înregistrat în județul Constanța, de 77,3%, iar cea mai mică în județul Brăila, de 63,7%. Pondera elevilor de sex masculin promovați la sfârșitul anului școlar 2015-2016 este inferioară ponderii pentru sexul feminin în toate județele regiunii, cu excepția județului Vrancea. Ponderile elevilor de sex masculin promovați la sfârșitul anului școlar 2015-2016 se situează între 100% în județul Buzău și 89,1% în județul Brăila. La populația școlară de sex feminin ponderile se încadrează între maximul de 100% din județul Buzău și 94,3% în județul Tulcea.

Figura 6.168.

Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

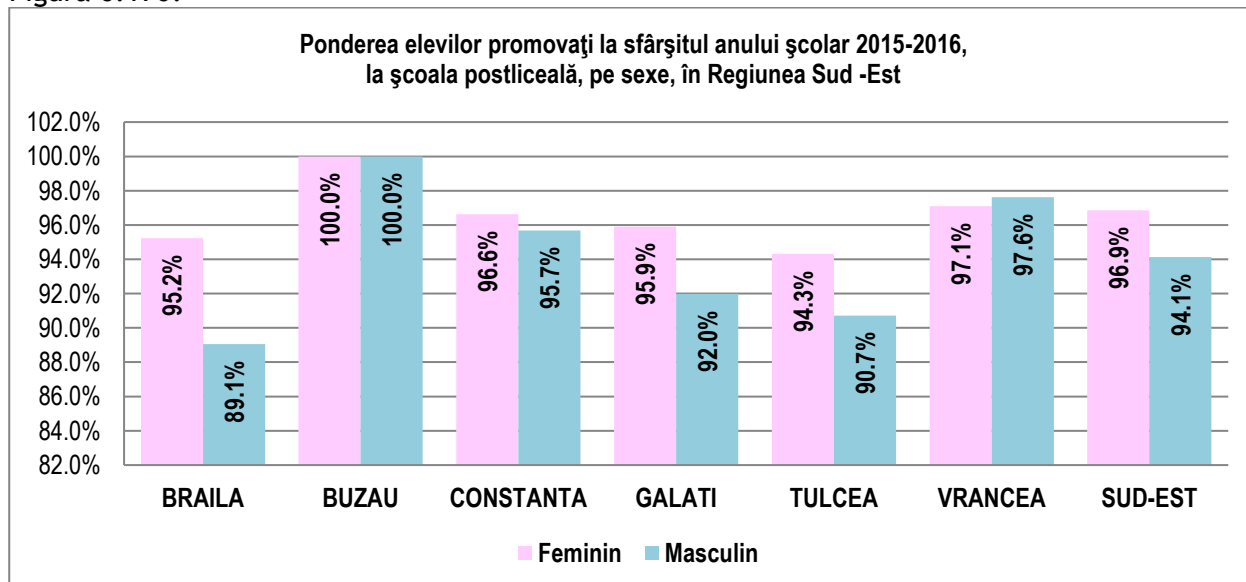
Figura 6.169.

Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Promovabilitatea la populația școlară de sex feminin din școala postliceală a crescut în anul școlar 2015-2016 față de anul școlar anterior în județele Brăila și Galați și a scăzut în celelalte județe ale regiunii. Scăderile înregistrate în perioada analizată au fost importante, cu 2,6 puncte procentuale în județul Vrancea (de la 99,7% în 2014-2015 la 97,1% în 2015-2016); cu 2,1% în județul Tulcea (de la 96,4% în 2014-2015 la 94,3% în 2015-2016); cu 2% în județul Constanța (de la 98,7% în 2014-2015 la 96,7% în 2015-2016). În cazul populației de sex masculin din școala postliceală aceasta a înregistrat creșteri ale promovabilității în anul școlar 2015-2016 față de anul școlar anterior, în toate județele regiunii, cu excepția județului Brăila unde s-a înregistrat o scădere semnificativă, de 5,7 puncte procentuale (de la 94,8% în anul școlar 2014-2015 la 89,1% în anul școlar 2015-2016) și a județului Vrancea unde s-a înregistrat o scădere de 1,2 puncte procentuale (de la 98,8% în anul școlar 2014-2015 la 97,6% în anul școlar 2015-2016)

Figura 6.170.

Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

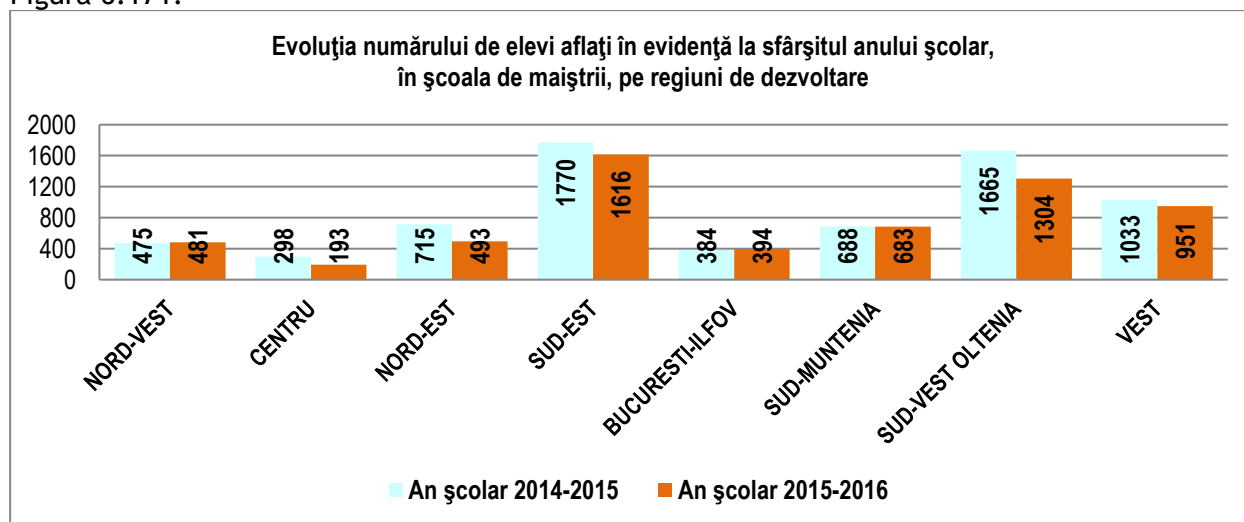
Școala de maiștrii

În anul școlar 2015-2016 numărul elevilor cuprinși la sfârșitul anului școlar în școala de maiștrii a scăzut în toate regiunile, cu excepția Regiunii Nord - Vest și a Regiunii București - Ilfov în care s-au înregistrat forte ușoare creșteri. Cea mai mare scădere a avut loc în Regiunea Nord -Est, cu 222 de elevi, de la 715 elevi în anul școlar 2014-2015 la 493 de elevi în anul școlar 2015-2016. În Regiunea Sud - Est, scăderea a fost cu 154 de elevi, de la 1770 elevi în anul școlar 2014-2015 la 1616 elevi în anul școlar 2015-2016. În anul școlar 2015-2016, cel mai mare număr de elevi aflați în evidență la sfârșitul anului școlar s-a înregistrat în Regiunea Sud - Est, 1616 elevi, iar cel mai mic număr de elevi a fost înregistrat în Regiunea Centru, 193 de elevi.

Ponderile elevilor promovați din școala de maiștrii a înregistrat creșteri în anul școlar 2015-2016 față de anul școlar anterior în Regiunile Nord - Est, Sud Muntenia și Vest, în restul regiunilor ponderile înregistrând o scădere. Cea mai mare promovabilitate înregistrată în anul școlar 2015-2016 a fost în Regiunile Nord - Est și București Ilfov, de 97% iar cea mai mică în Regiunea Centru, de 88,1%. În Regiunea Sud -Est promovabilitatea la școala de maiștrii în anul școlar 2015-2016 a fost de 93,9%, în creștere față de anul școlar anterior și superioară mediei naționale de 92,9%.

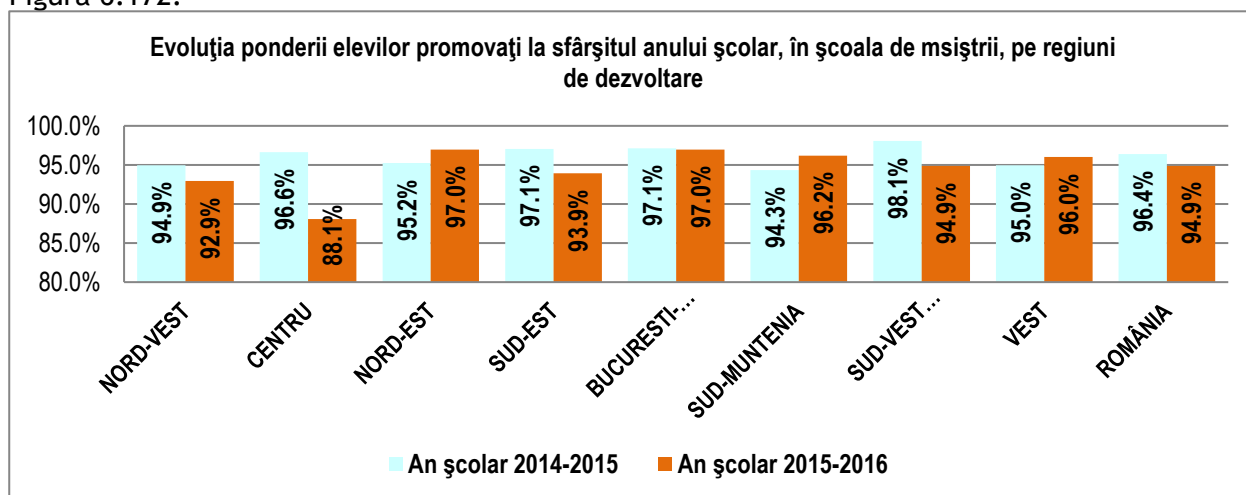
Distribuția pe sexe a numărului de elevi aflați în evidență la sfârșitul anului școlar 2015-2016 arată că populația de sex feminin este foarte puțin implicată în școala de maiștrii. Astfel, numărul elevilor din școala de maiștrii este la nivel național de 488 dintr-un total de 6115 elevi, ceea ce reprezintă doar 8%. La nivel regional, cea mai mare pondere a populației școlare de sex feminin cuprinsă în școala de maiștrii se înregistrează în Regiunea Sud Muntenia, de 12,7%, iar cea mai mică pondere în regiunea București - Ilfov, de 2,5%. În regiunea Sud -Est ponderea populației școlare de sex feminin din școala de maiștrii a fost la sfârșitul anului școlar 2015-2016 de 9%.

Figura 6.171.

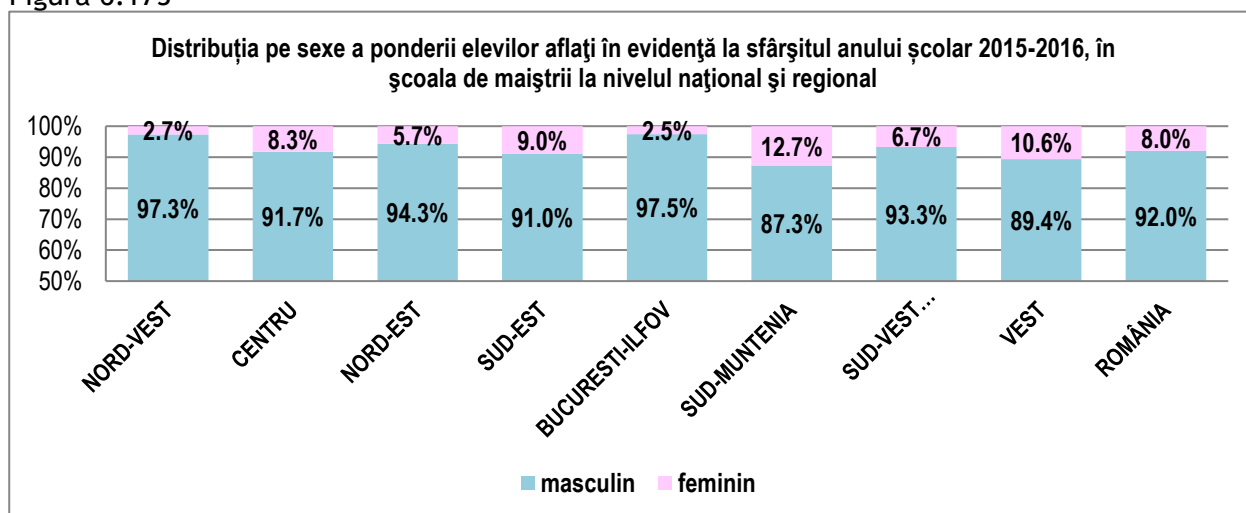
Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.172.

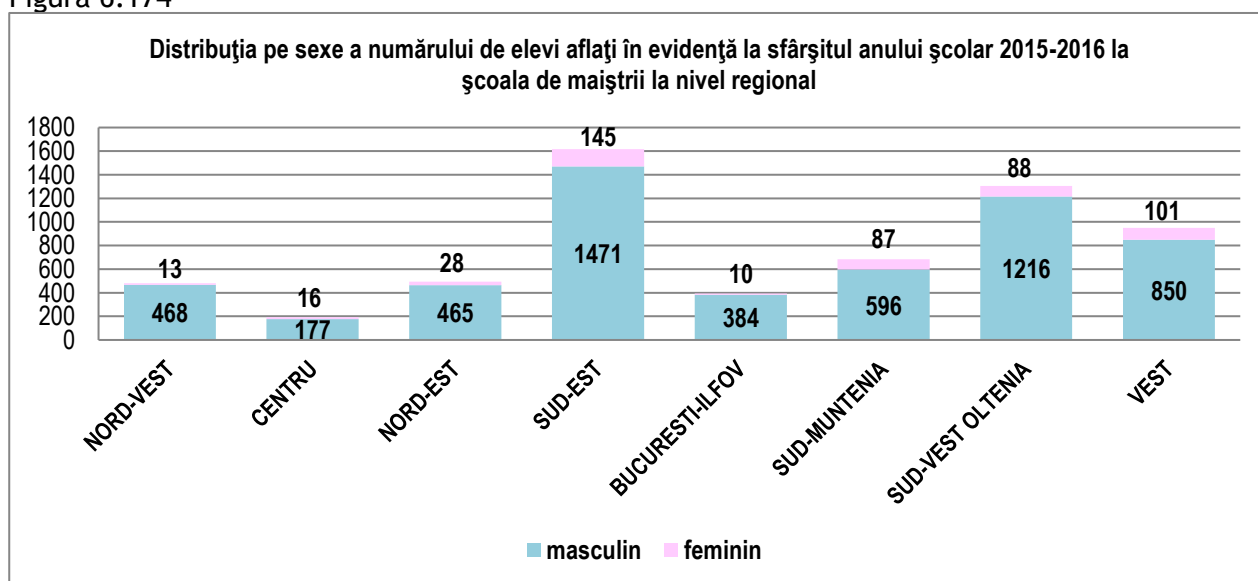
Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.173

Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.174

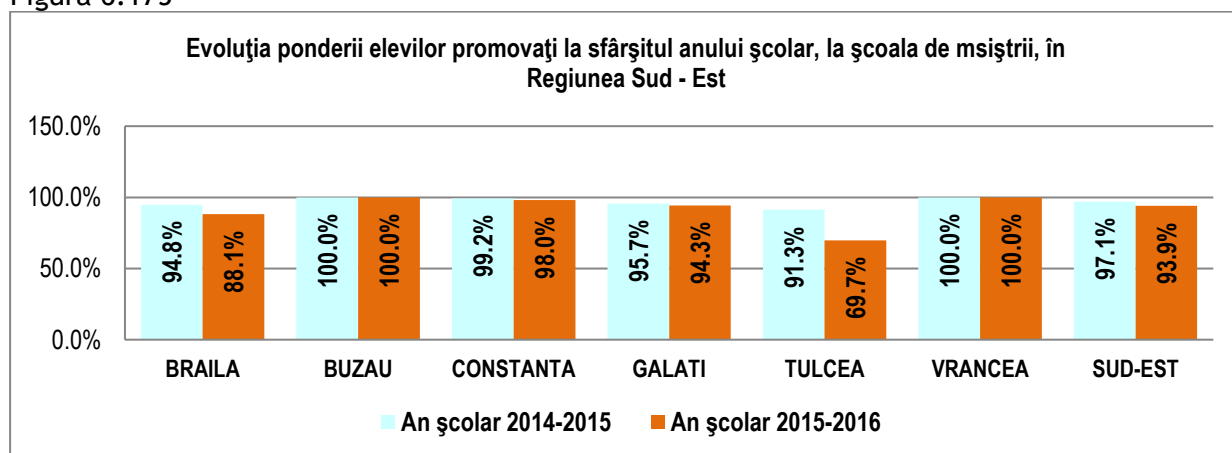

Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017
La nivelul Regiunii Sud - Est promovabilitatea la școala de maiștrii a scăzut în anul școlar 2015-2016 cu 3,2 puncte procentuale față de anul școlar anterior, de la 97,1% în anul școlar

2014-215 la 93,9% în anul școlar 2015-2016. În cadrul județelor regiunii se constată o scădere a promovabilității în toate județele, cu excepția județelor Buzău și Vrancea, în care promovabilitatea se menține la valoarea maximă de 100%. Ce mai mică promovabilitate s-a înregistrat în anul școlar 2015-2016 în județul Tulcea, de 69,7%. Tot în județul Tulcea se înregistrează și cea mai mare scădere a promovabilității în anul școlar 2015-2016 față de anul școlar anterior, de 20,4 puncte procentuale, de la 91,3% în anul școlar 2014-2015 la 69,7% în anul școlar 2015-2016.

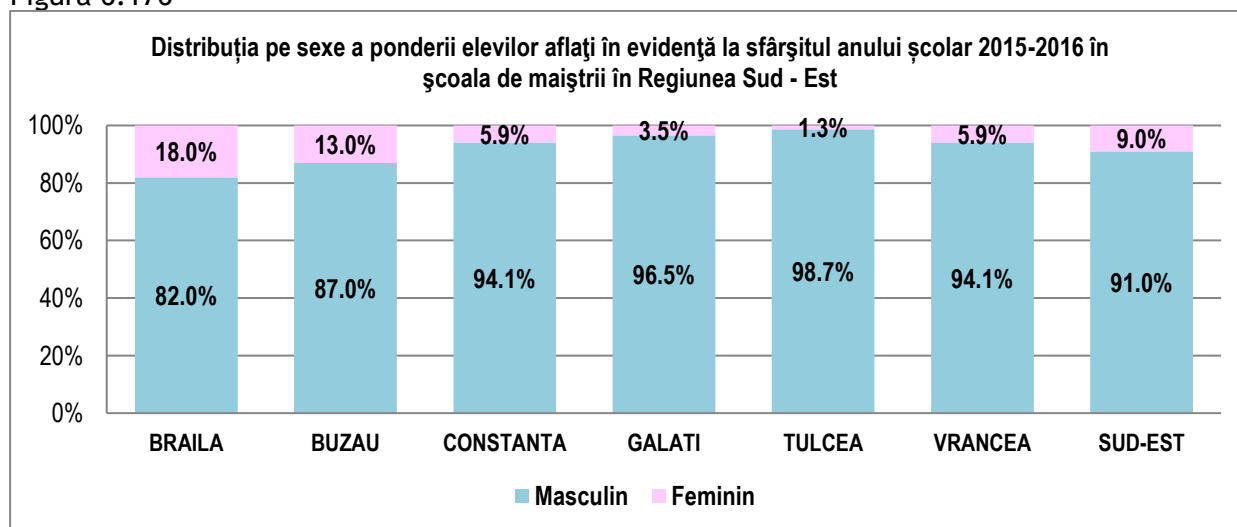
Distribuția pe sexe a elevilor din școala de maiștrii aflați în evidență la sfârșitul anului școlar 2015-2016 arată că la nivelul Regiunii Sud - Est și în toate județele regiunii, populația școlară de sex feminin este foarte slab reprezentată. La nivelul regiunii, ponderea populației feminine din școala de maiștrii a fost în anul școlar 2015-2016 de doar 9%. Cea mai mare pondere a populației feminine aflată în evidență la sfârșitul anului școlar 2015-2016 s-a înregistrat în județul Brăila (18%) iar cea mai mică pondere în județul Tulcea (1,3%). Situația este mai evidentă la o analiză a numărului de elevi de sex feminin aflați în evidențe la sfârșitul anului școlar 2015-2016. Astfel, spre exemplu, în județul Tulcea a fost înscrisă în școala de maiștrii doar o singură elevă iar în județul Vrancea 2 eleve. Aceste date indică faptul că oferta educațională la școala de maiștrii nu este adaptată la nevoile și așteptările populației feminine.

Figura 6.175

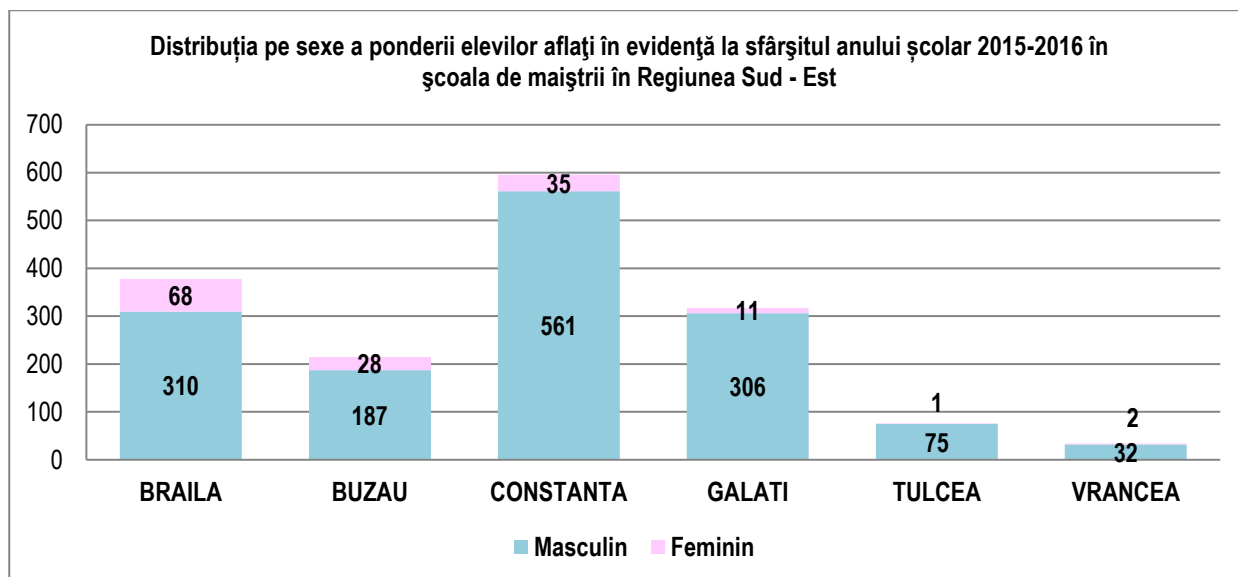
Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.176

Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Figura 6.177.

Sursa datelor: INS - "Învățământul postliceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

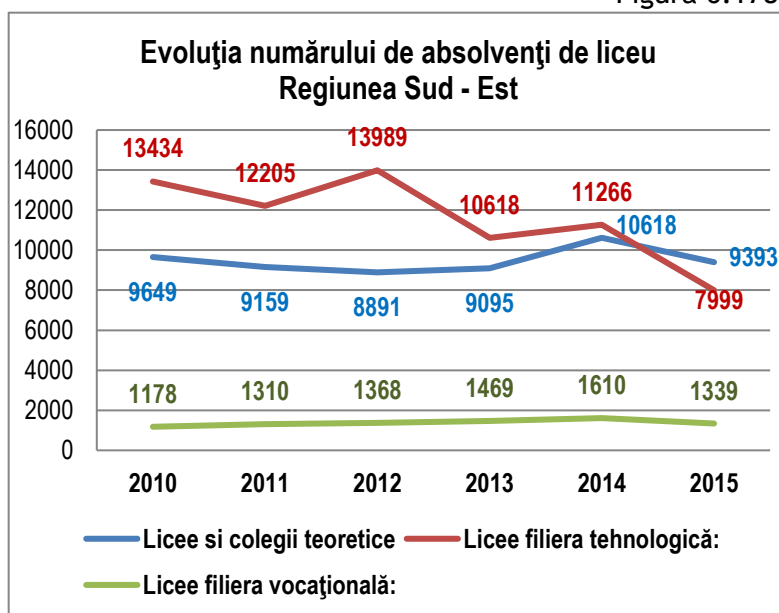
6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere

Din analiza informațiilor disponibile se poate aprecia că, deși în ultimii ani s-au înregistrat progrese în domeniu, totuși, gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere este insuficient datorită în principal numărului insuficient de consilieri școlari și de cabinete de orientare și consiliere din școli. În acest context, nu se poate vorbi de un proces sistematic și coerent de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii informate din partea elevilor și părinților acestora în alegerea traseului de formare.

6.3. Indicatori de ieșire

6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație⁶³

Numărul absolvenților de liceu, filiera tehnologică, din Regiunea Sud - Est, a scăzut de la 13434 în anul 2010 la 7999 în anul 2015, în condițiile în care, la filiera teoretică și la filiera vocațională numărul absolvenților s-a menținut aproximativ constant. Această situație este datorată în principal diminuării numărului de locuri la intrarea în învățământul liceal filiera tehnologică, în favoarea locurilor oferite la învățământul liceal teoretic și vocațional.

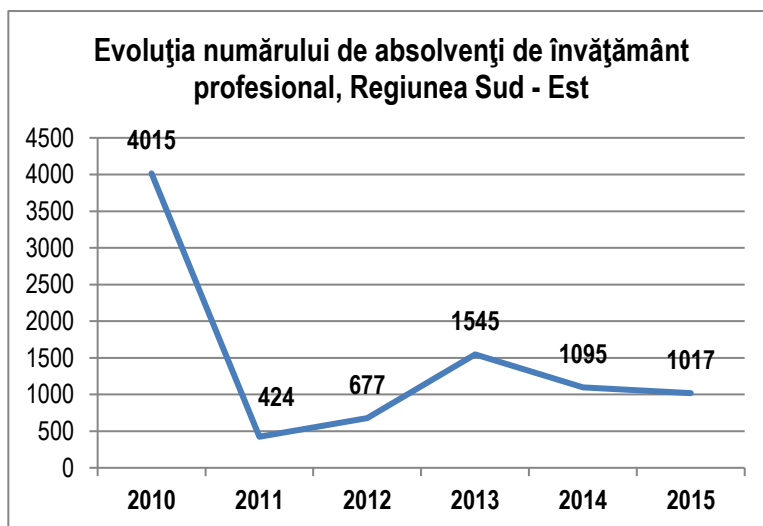

Sursa datelor: INS

Figura 6.179

⁶³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[20 Absolvenți IPT](#)” - [pentru vizualizare clic aici](#)

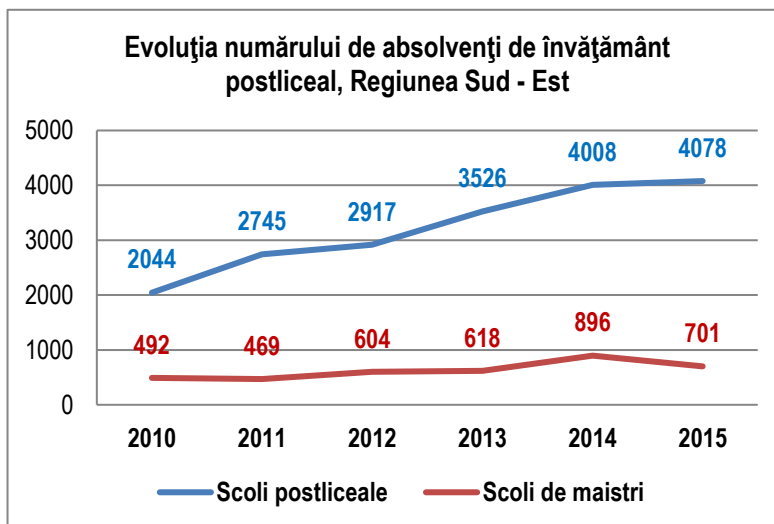
La învățământul profesional, numărul absolvenților din Regiunea Sud - Est a scăzut drastic în 2011 față de anul anterior, ca urmare a reorganizării învățământului profesional, după clasa a IX-a. Începând cu anul 2012 se înregistrează o tendință de creștere a numărului de absolvenți, cu toate că evoluția ultimilor ani arată din nou o scădere.

Sursa datelor: INS

Figura 6.180

Școala postliceală și școala de maiștrii au furnizat un număr de absolvenți din ce în ce mai mare în perioada 2010-2015. Această situație este generată de creșterea atractivității acestei forme de formare profesională inițială în rândul tinerilor, ținând cont și de faptul că absolvenții învățământului liceal care nu au promovat examenul de bacalaureat pot opta pentru continuarea studiilor la învățământul postliceal.

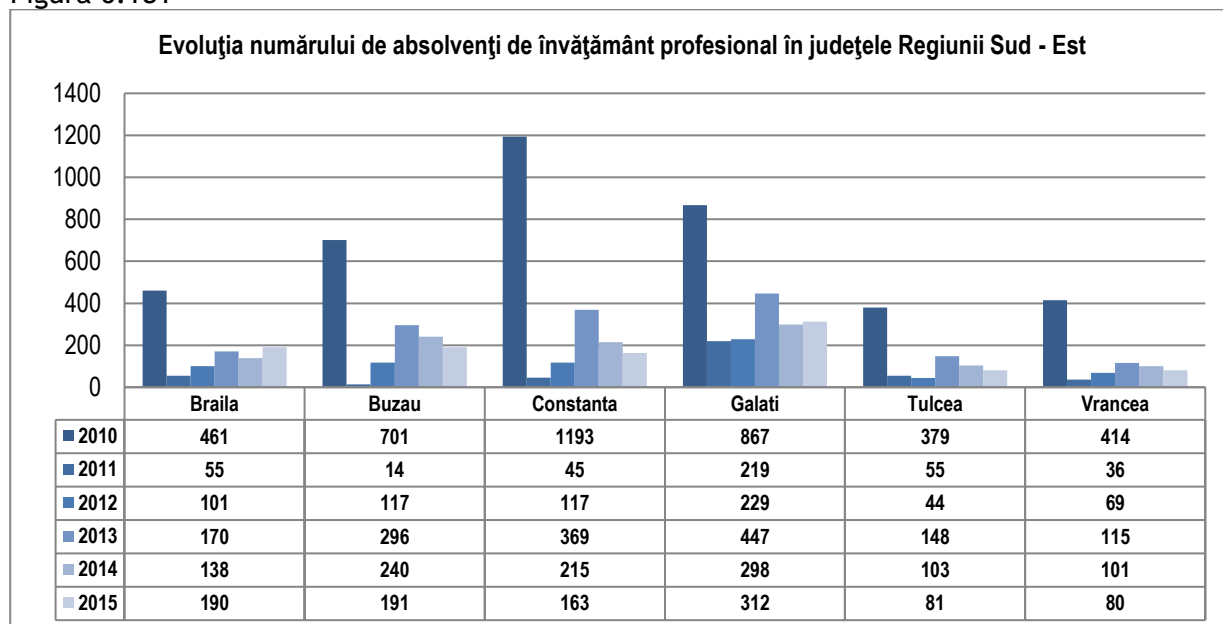

Sursa datelor: INS

La nivelul județelor Regiunii Sud - Est, la învățământul profesional, după declinul masiv din anul 2011 a urmat o perioadă de creștere între anii 2011 și 2013. În perioada 2014-2015 numărul de absolvenți a scăzut din nou. În anul 2015 s-au înregistrat cei mai mulți absolvenți de învățământ profesional în județul Galați, 312 de absolvenți. La polul opus s-a situat județul Vrancea cu 80 de absolvenți.

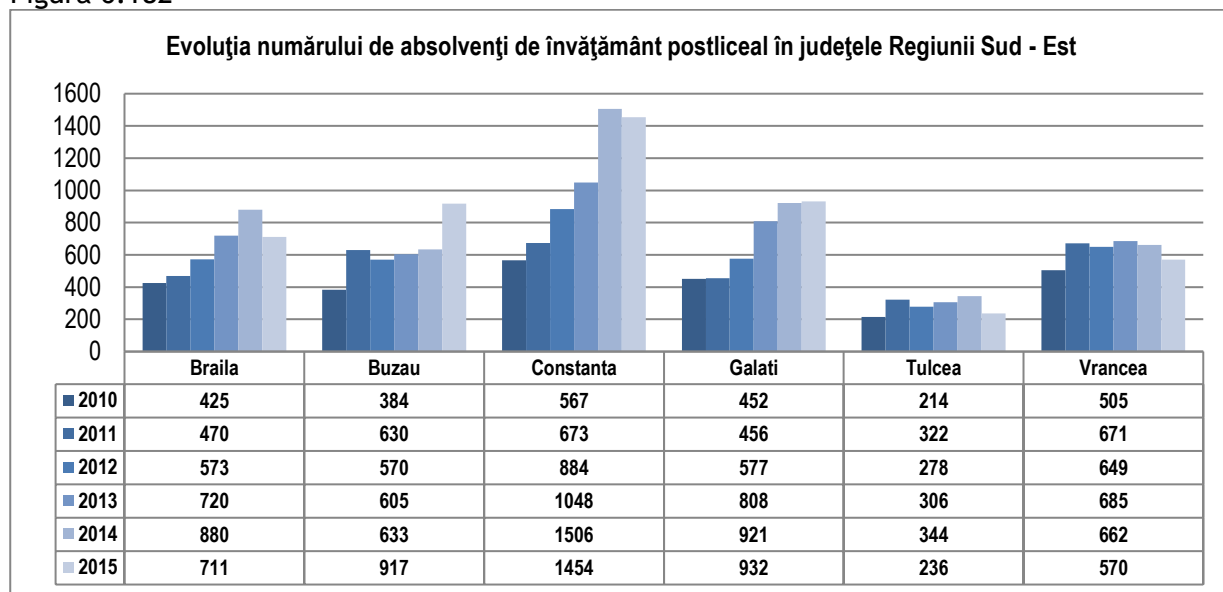
La învățământul postliceal (școala postliceală și școala de maiștrii), evoluția numărului absolvenților de la nivelul județelor Regiunii Sud -Est a înregistrat în perioada 2010-2015 o tendință de creștere. În ultimul an al perioadei analizate s-a înregistrat o scădere a numărului de absolvenți în județele Brăila, Constanța, Tulcea și Vrancea. În anul 2015, cel mai mare număr de absolvenți de învățământ postliceal s-a înregistrat în județul Constanța, de 1454 de absolvenți. La polul opus s-a situat județul Tulcea cu doar 236 de absolvenți. Față de anul 2014, în anul 2015, cea mai importantă scădere a numărului de absolvenți s-a înregistrat în județul Brăila, cu 169 de absolvenți. Județul Buzău a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de absolvenți în anul 2015 față de anul 2014, cu 284 de absolvenți.

Figura 6.181

Sursa datelor: INS

Figura 6.182

6.3.2. Rata de absolvire⁶⁴, pe niveluri de educație ISCED⁶⁵

Învățământul liceal

Tendința evoluției ratei de absolvire a învățământului liceal, pe întreaga perioadă cuprinsă între anii școlari 2006-2007 și 2015-2016 este în creștere la nivel național, al tuturor regiunilor de dezvoltare și al tuturor județelor regiunii Sud - Est.

În anul școlar 2015-2016, se constată o scădere a ratei de absolvire față de anul anterior, atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii de dezvoltare Sud - Est și a tuturor județelor componente ale regiunii. Singurul județ cu rata de absolvire peste media regională și peste

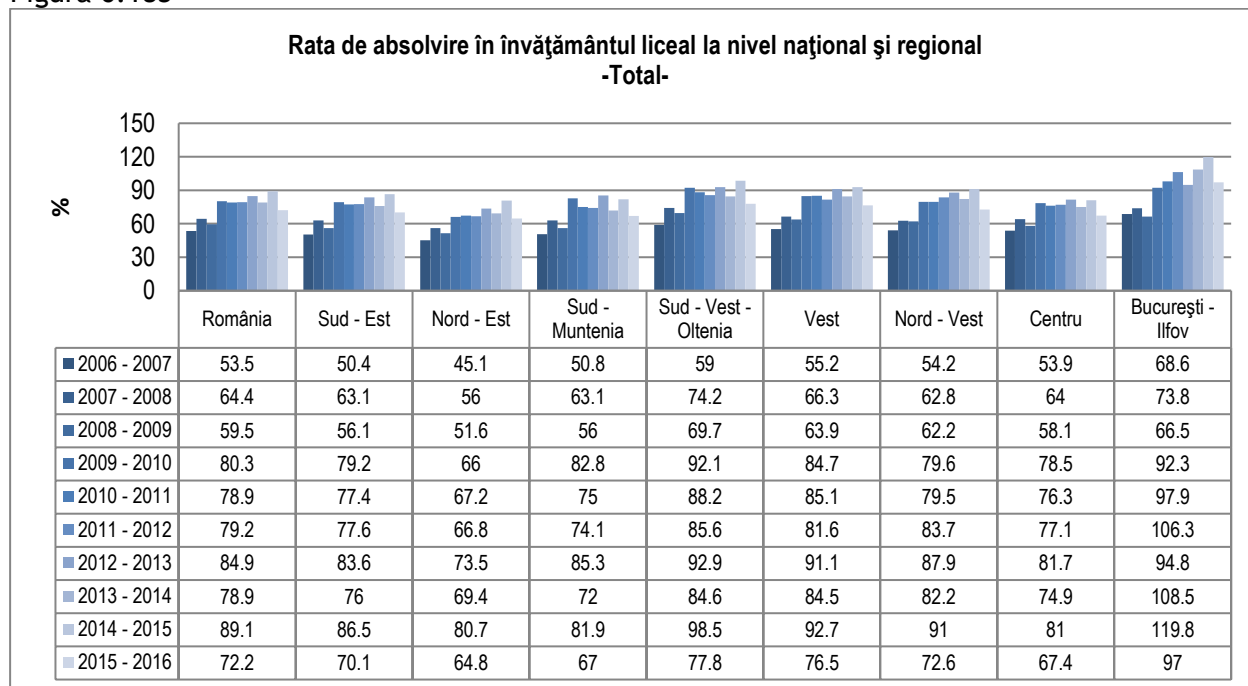
⁶⁴ Rata de absolvire reprezintă numărul absolvenților unui anumit nivel de educație, exprimat ca raport procentual din totalul populației cu vârstă oficială de absolvire a nivelului respectiv de educație.

⁶⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „21Rata de absolvire (INS)” - pentru [vizualizare clic aici](#)

cea națională, în anul școlar 2015-2016, este județul Constanța. Toate celelalte județe înregistrează rate de absolvire sub media regională.

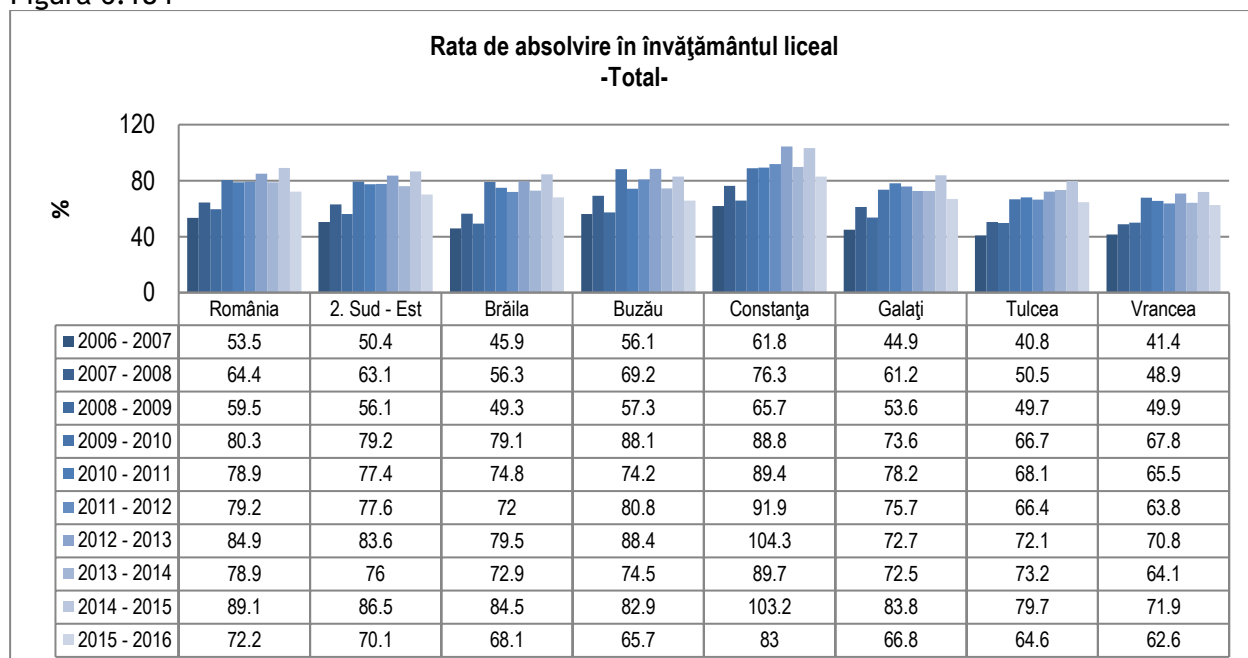
Analiza pe sexe arată că populația feminină înregistrează în anul școlar 2015-2016 o ratei de absolvire a învățământului liceal superioară populației masculine, atât la nivel regional cât și la nivelul tuturor județelor regiunii.

Figura 6.183

Sursa datelor: INS

Figura 6.184

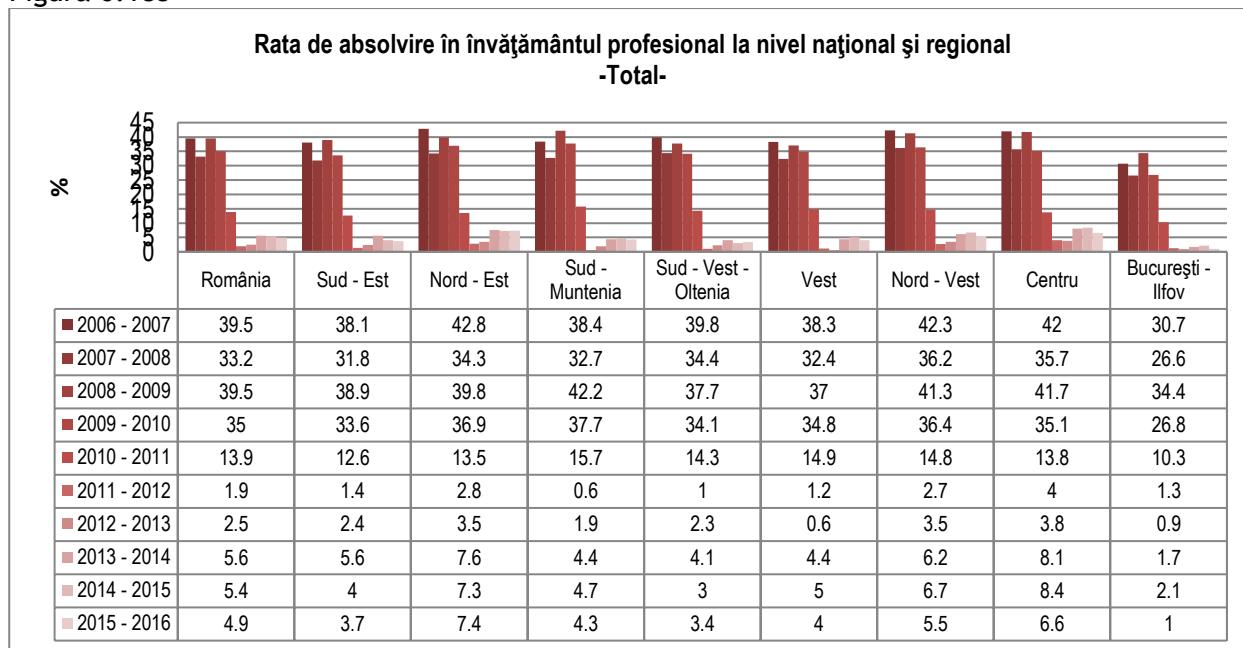

Sursa datelor: INS

Învățământul profesional

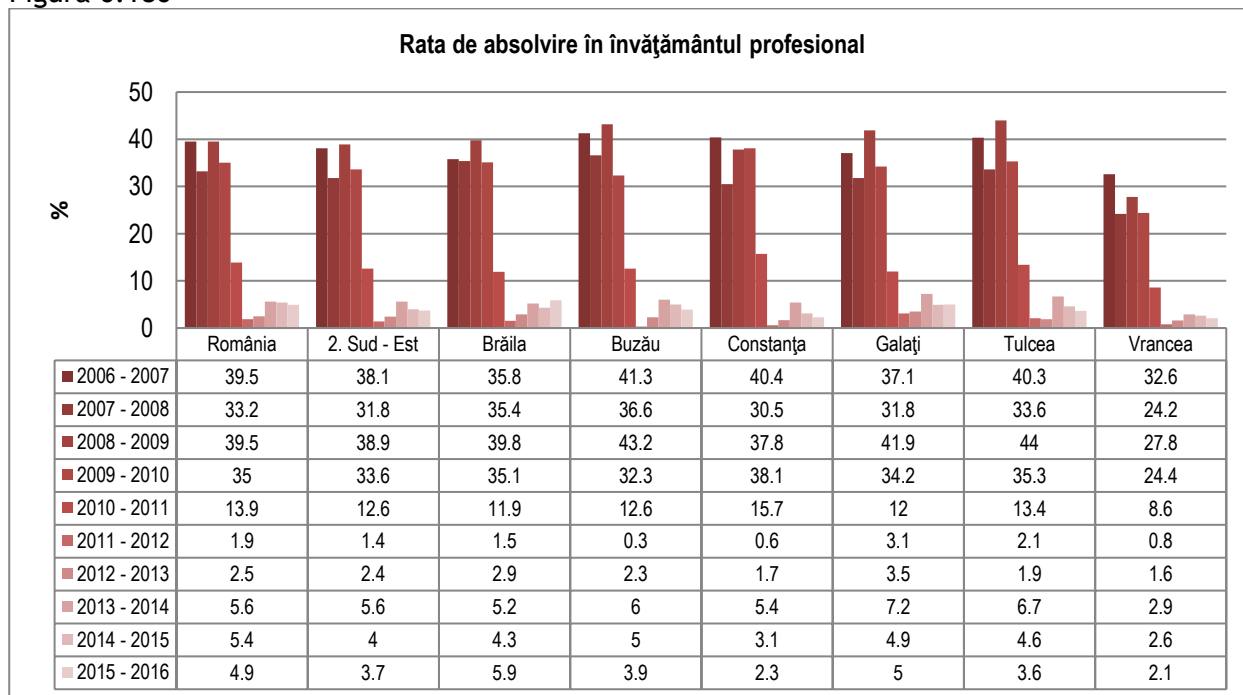
Rata de absolvire în învățământul profesional a înregistrat o scădere drastică în anul școlar 2011-2012 ca urmare a modificărilor legislative prin care învățământul profesional a fost organizat după clasa a IX-a, absolvenții învățământului gimnazial putând opta doar pentru continuarea studiilor în clasa a IX-a de liceu iar ulterior, la finalizarea clasei a IX-a aceștia puteau opta pentru învățământul profesional. Începând cu anul școlar 2012-2013, ca urmare a reintroducerii învățământului profesional, după clasa a VIII-a rata de absolvire a început să crească la nivel național, regional și în toate județele regiunii dar se menține la valori modeste, sub 10%.

Figura 6.185

Sursa datelor: INS

Figura 6.186

Sursa datelor: INS

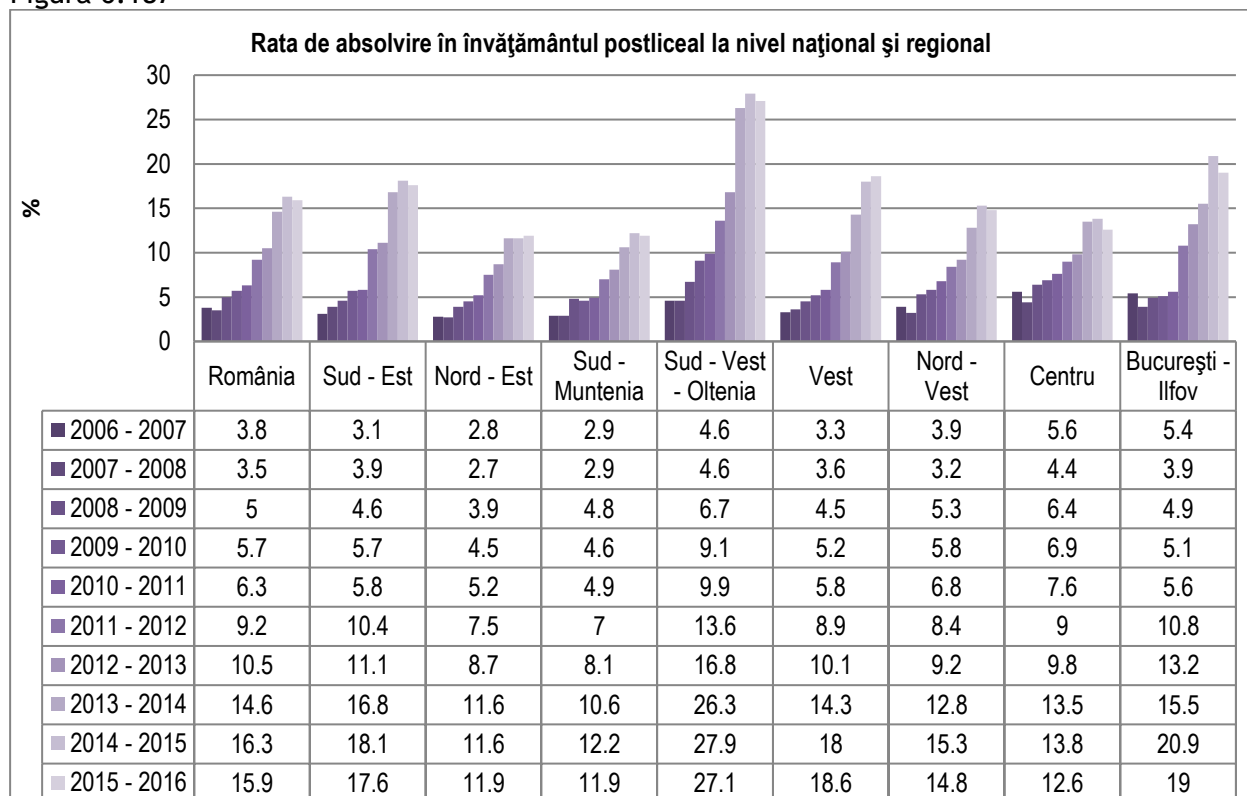
Dacă la învățământul liceal, populația feminină înregistrează rate de absolvire superioare populației masculine, la învățământul profesional, în anul școlar 2016-2017, populația feminină are rate de absolvire cu mult sub valorile înregistrate pentru populația masculină. Astfel, populația feminină înregistrează rate de absolvire între 0,5% în județul Constanța și 2,1% în județul Galați, în timp ce populația masculină înregistrează valori ale ratei peste 4,9% (în județul Vrancea), cu cea mai mare valoare de 8,5% în județul Galați.

Învățământul postliceal

Evoluția ratei de absolvire a învățământului postliceal, în perioada cuprinsă între anii școlari 2006-2007 și 2015-2016 este în creștere atât la nivelul național cât și regional și al tuturor județelor regiunii. La fel ca în cazul învățământului liceal, se constată că în ultimul an școlar din perioada analizată, rata de absolvire la învățământul postliceal a fost inferioară anului școlar anterior, la nivel național, regional și al tuturor județelor regiunii, cu excepția județului Buzău. Rata de absolvire la nivelul regiunii este superioară mediei naționale. Județele Brăila, Buzău și Constanța înregistrează în anul școlar 2015-2016 valori ale ratei de absolvire superioare mediei regionale.

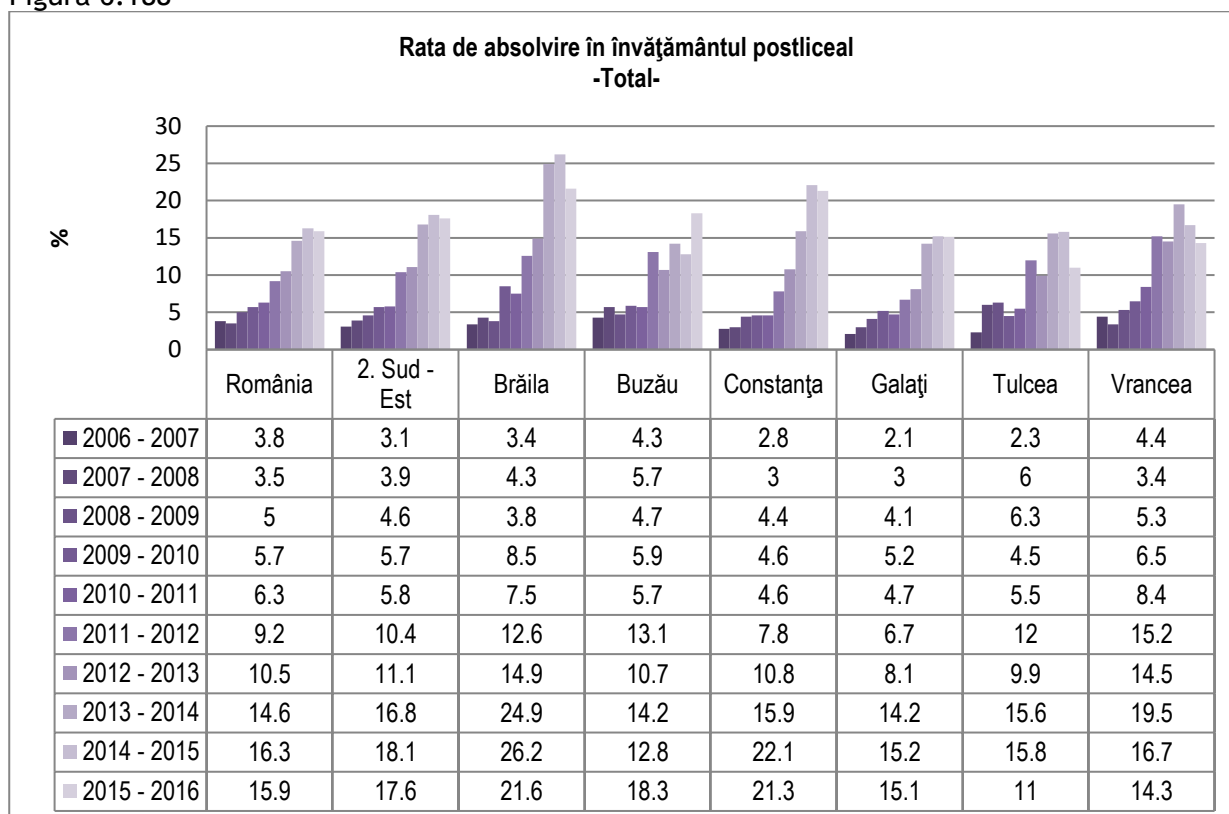
Pe sexe, se constată că în toate județele regiunii rata de absolvire a învățământului postliceal la populația feminină este superioară ratei pentru populația masculină.

Figura 6.187

Sursa datelor: INS

Figura 6.188

Sursa datelor: INS

6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație⁶⁶

Rata de tranziție în învățământul secundar superior

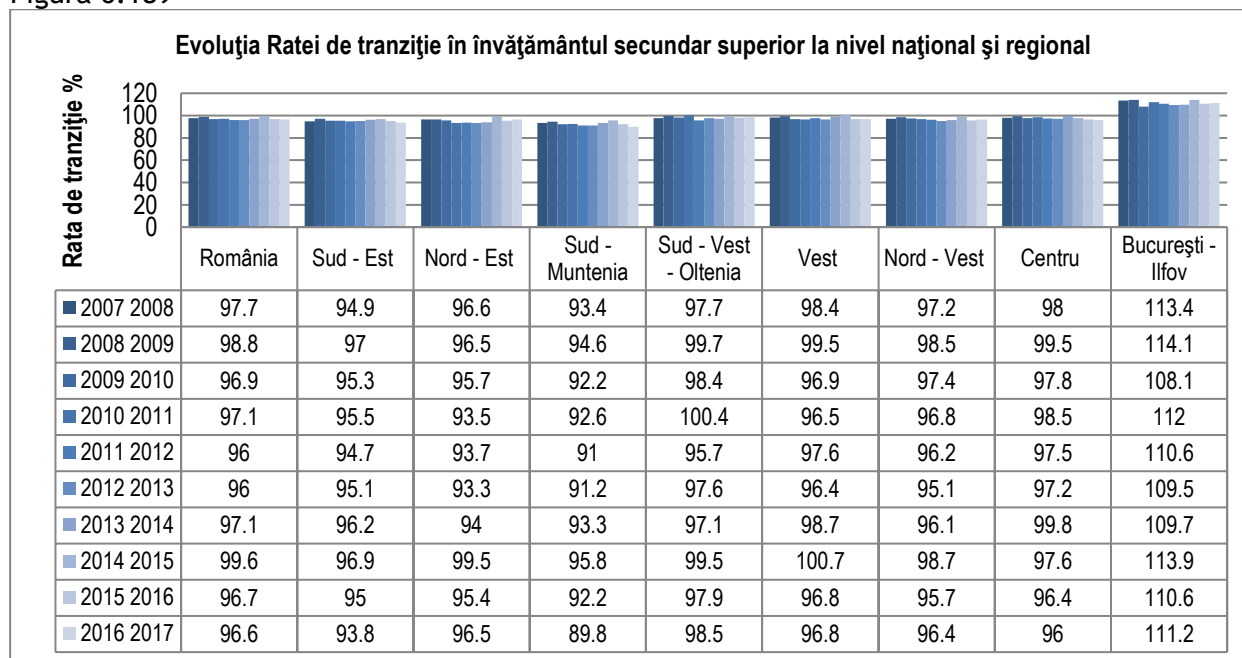
Regiunea de dezvoltare Sud - Est a înregistrat în anul școlar 2016-2017 o valoare a ratei de tranziție în învățământul secundar superior, sub media națională, valoare care o plasează pe penultimul loc între regiunile țării, înaintea regiunii Sud - Muntenia (93,8% la nivelul regiunii, față de 96,6% media națională)

La nivelul regiunii se înregistrează o scădere a ratei de tranziție în învățământul secundar superior în ultimi 3 ani școlari din intervalul de analiză cuprins între anii școlari 2007-2008 și 2016-2017. În anul școlar 2016-2017 s-au înregistrat scăderi ale ratei de tranziție în învățământul secundar superior, față de anul școlar anterior, în județele Buzău, Galați și Tulcea. Județele Constanța, Galați și Vrancea au înregistrat în anul școlar 2016-2017 rate de tranziție în învățământul secundar superior mai mari decât media regională.

Pe sexe, ratei de tranziție în învățământul secundar superior, în anul școlar 2016-2017, este superioară pentru sexul feminin în județele Brăila, Galați și Vrancea, în timp ce în județele Buzău, Constanța și Tulcea, populația de sex masculin înregistrează valori superioare față de populația feminină.

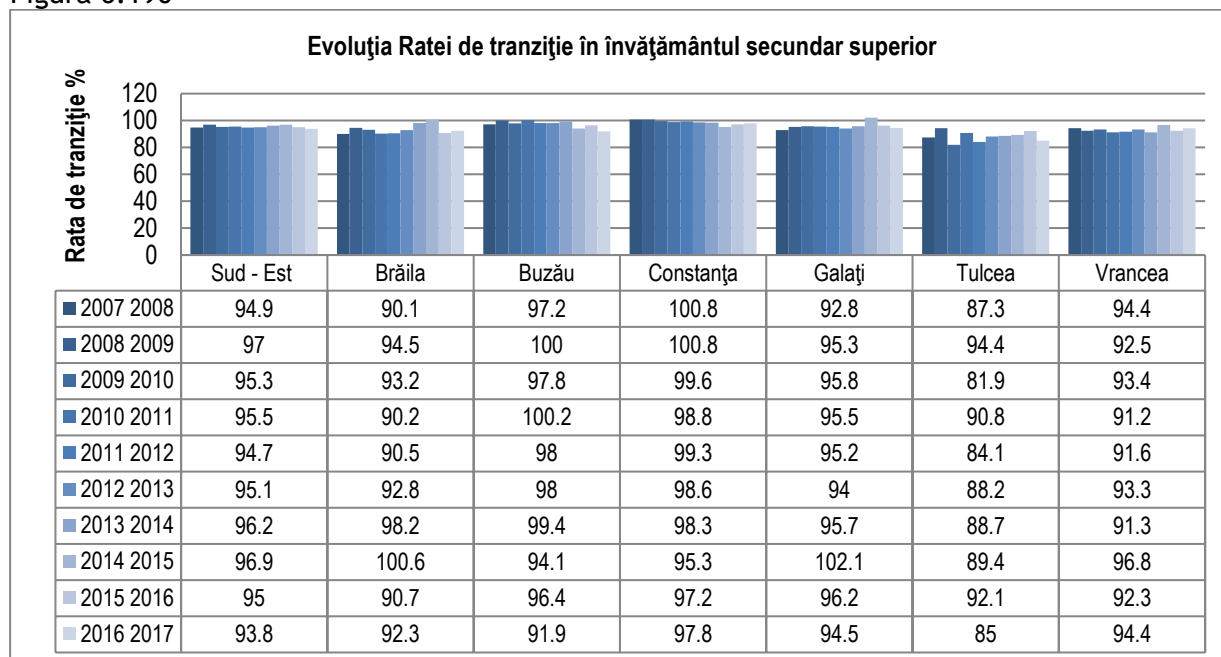
⁶⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[22 Rata tranziție \(INS\)](#)” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 6.189

Sursa datelor: INS

Figura 6.190

Sursa datelor: INS

6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED⁶⁷

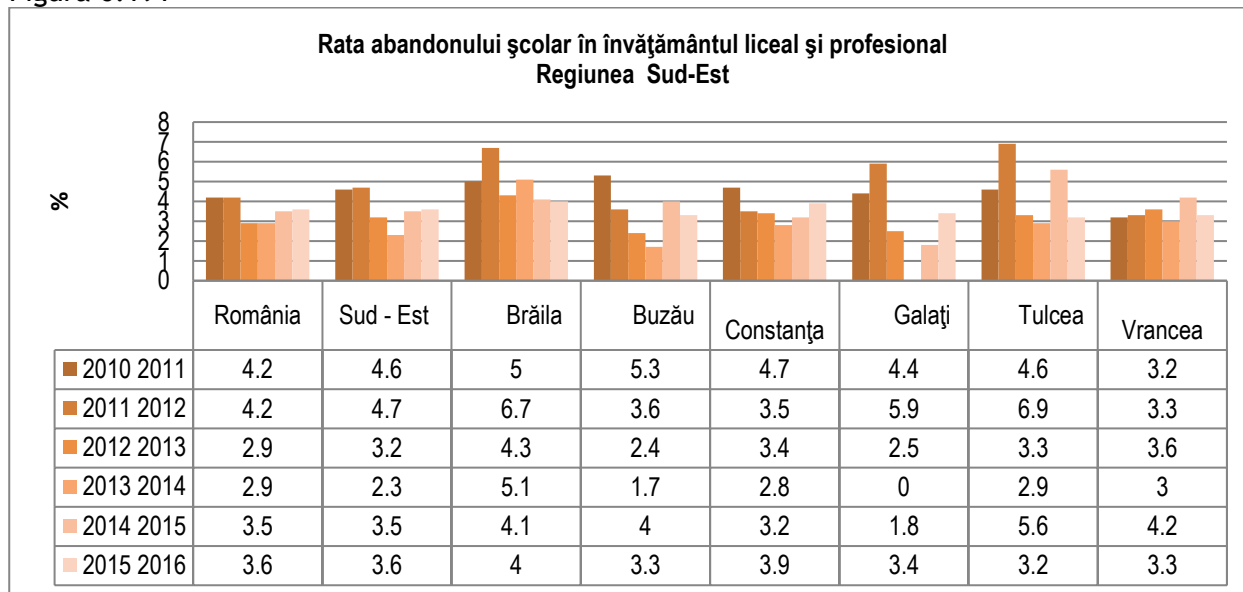
Învățământul liceal și profesional

La nivel național se constată că începând cu anul școlar 2012-2013, rata abandonului școlar la învățământul liceal și profesional este în creștere. La nivelul Regiunii Sud - Est rata abandonului școlar la învățământul liceal și profesional înregistrează o creștere începând cu anul școlar 2013-2014. Regiunea Sud - Est înregistrează în anul școlar 2015-2016 o rată a

⁶⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „23 Rata abandonului (INS)” - pentru vizualizare clic aici

abandonului școlar la învățământul liceal și profesional la același nivel cu media națională (3,6%). Județele Brăila și Constanța înregistrează rate superioare mediei regionale.

Figura 6.191

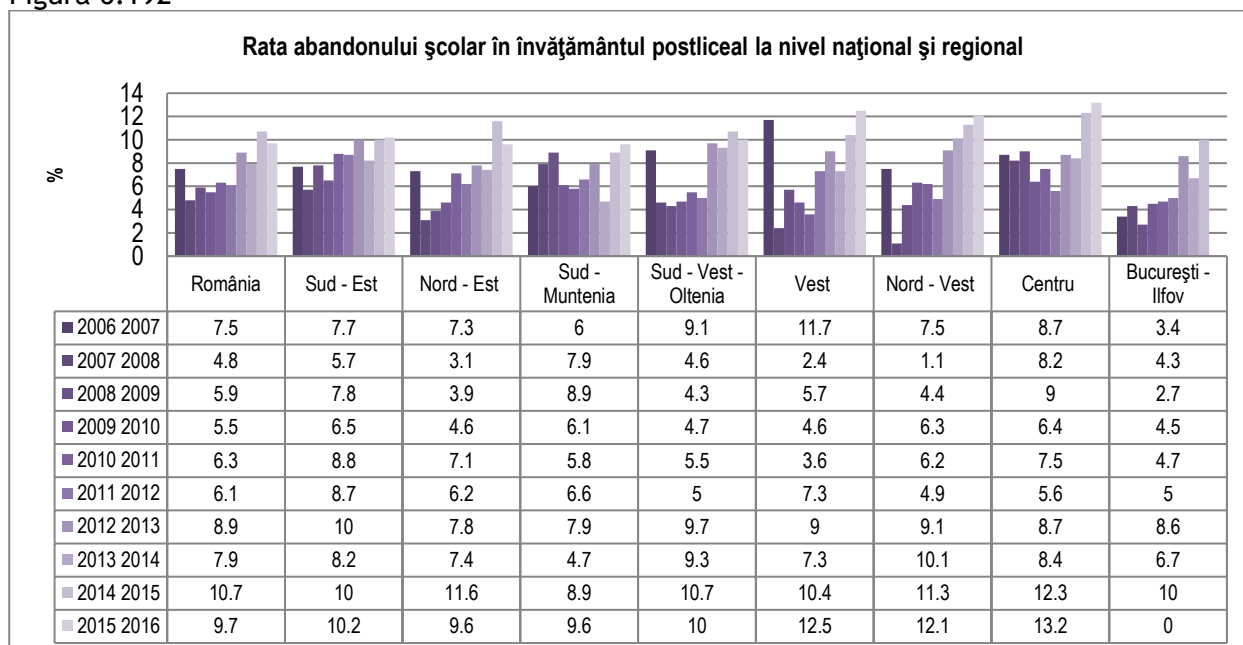

Sursa datelor: INS

Învățământul postliceal

La învățământul postliceal rata abandonului școlar înregistrează la nivel național o tendință de creștere în perioada cuprinsă între anii școlari 2007-2008 și 2015-2016, cu un maxim înregistrat în anul școlar 2014-2015 de 10,7%. În toate regiunile de dezvoltare rata abandonului școlar la învățământul postliceal a înregistrat o creștere în perioada analizată. Rata abandonului școlar la învățământul postliceal este superioară ratei pentru învățământul liceal și profesional la nivel național, regional și al județelor componente ale regiunii.

Figura 6.192

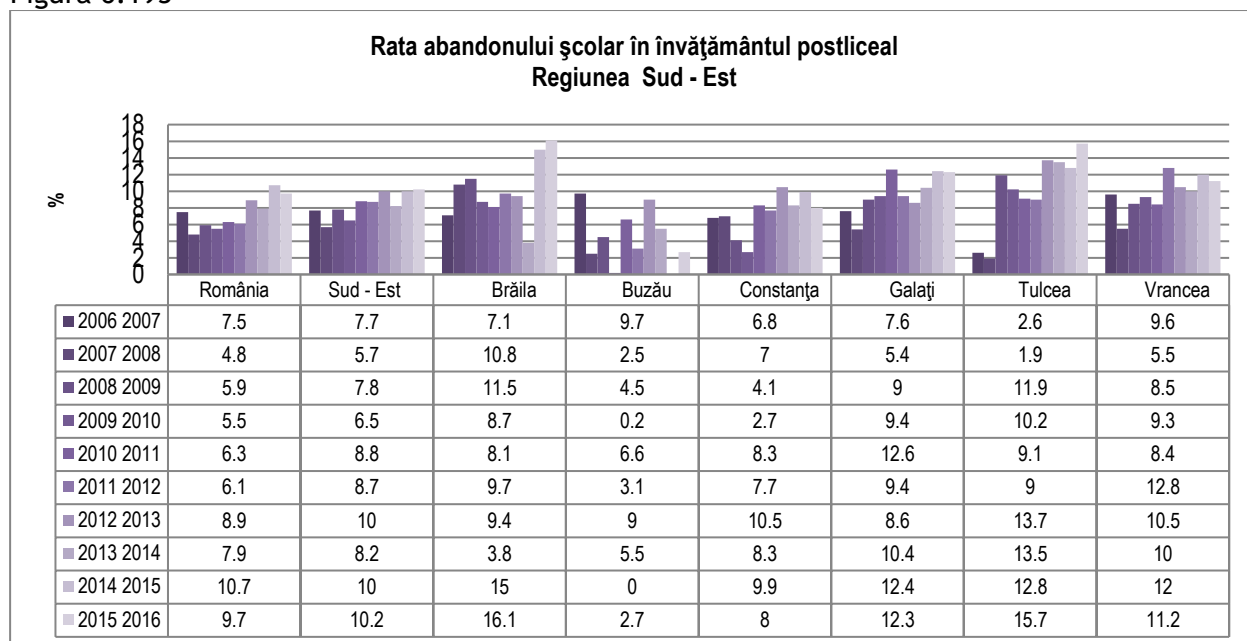

Sursa datelor: INS

La nivelul Regiunii Sud - Est, rata abandonului școlar la învățământul postliceal a fost în toți anii din perioada analizată, cu excepția anului 2014-2015, superioară mediei naționale, cu un

maxim de 10,2% înregistrat în ultimul an școlar al perioadei. Toate județele regiunii, cu excepția județelor Buzău și Constanța, înregistrează în ultimul an al perioadei analizate valori superioare mediei regionale pentru rata abandonului școlar la învățământul postliceal. Cu excepția județului Buzău, toate județele regiunii înregistrează rate inferioare ale abandonului școlar, la învățământul postliceal, în rândul populației feminine, în comparație cu populația masculină.

Figura 6.193

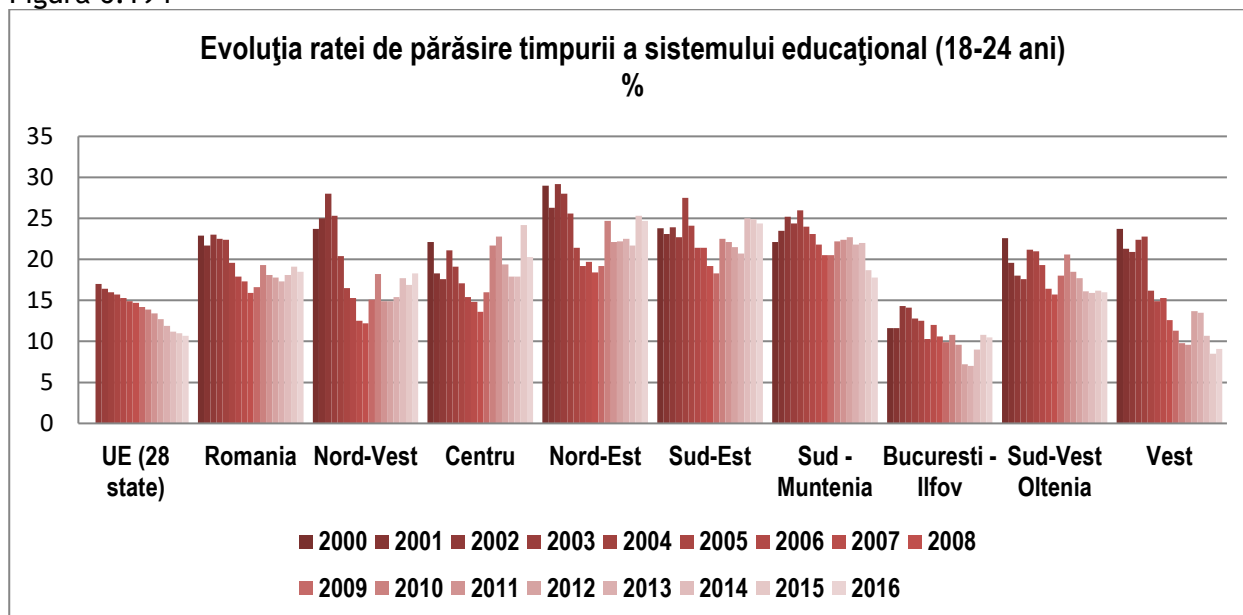
Sursa datelor: INS

6.3.5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație⁶⁸

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație înregistrează la nivel național o evoluție descendentă în perioada 2000-2016, de la 22,9% în anul 2000, la 18,5% în anul 2016. Ce mai mică valoare a fost înregistrată în anul 2008, de 15,9%. La nivelul Regiunii Sud - Est, se constată că, pe întreaga perioadă analizată, se înregistrează o creștere, de la 23,8% în anul 2000, la 24,4% în 2016, cu un minim în anul 2009, de 18,3% și un maxim de 27,5% în 2004. În ultimii 3 ani ai perioadei analizate, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație în Regiunea Sud - Est, a fost în ușoară scădere. Cu toate acestea, regiunea Sud - Est înregistrează în ultimul an al perioadei analizate o rată superioară mediei naționale cu aproape 6 puncte procentuale (24,4% la nivelul regiunii față de 18,5% la nivel național) și foarte departe de media UE 28 (10,7%). Valorile mari ale indicatorului, precum și faptul că în anul 2016 s-a înregistrat o creștere a valorii indicatorului față de anul precedent atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii Sud - Est reprezintă un semnal de alarmă, având în vedere ținta asumată de România la orizontul anului 2020, pentru valoarea de 11,3% a acestui indicator.

⁶⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„24 Rata de părăsire timpurie - EUROSTAT” - pentru vizualizare clic aici](#)

Figura 6.194

Sursa datelor: INS

6.3.6. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)⁶⁹

Cu toate că România a înregistrat progrese în ceea ce privește procentul persoanelor cu nivel scăzut la toate cele trei criterii, citire, matematică și științe, în cadrul testelor PISA, în perioada 2006-2015, valorile mari pe care le înregistrează în 2016 plasează țara noastră, între țările UE 28, pe penultimul loc la citire (înaintea Bulgariei), pe antepenultimul loc la matematică (înaintea Bulgariei și a Ciprului) și pe penultimul loc la științe (înaintea Ciprului). De asemenea, se constată că ponderea persoanelor cu nivel ridicat (nivelul 5 sau peste) la toate cele trei criterii este deosebit de scăzut.

Tabelul 6.3.1 Procentul persoanelor cu performanțe scăzute și a celor cu performanțe de vârf la testele PISA

Criteriul	Nivelul de competență	Procentajul persoanelor			
		PISA 2006	PISA 2009	PISA 2012	PISA 2015
Citire	Sub nivelul 2		40.4%	37.3%	38.7%
	Nivelul 5 sau peste		0.7%	1.6%	2.0%
Matematică	Sub nivelul 2	52.7%	47.0%	40.8%	39.9%
	Nivelul 5 sau peste	1.3%	1.3%	3.2%	3.3%
Științe	Sub nivelul 2	46.9%	41.4%	37.3%	38.5%
	Nivelul 5 sau peste	0.5%	0.4%	0.9%	0.7%

Sursa datelor PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education - © OECD 2016

6.3.7. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)⁷⁰

În ceea ce privește ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă, România înregistrează o îngrijorătoare tendință de creștere în perioada 2007-2017. După un maxim înregistrat în anul

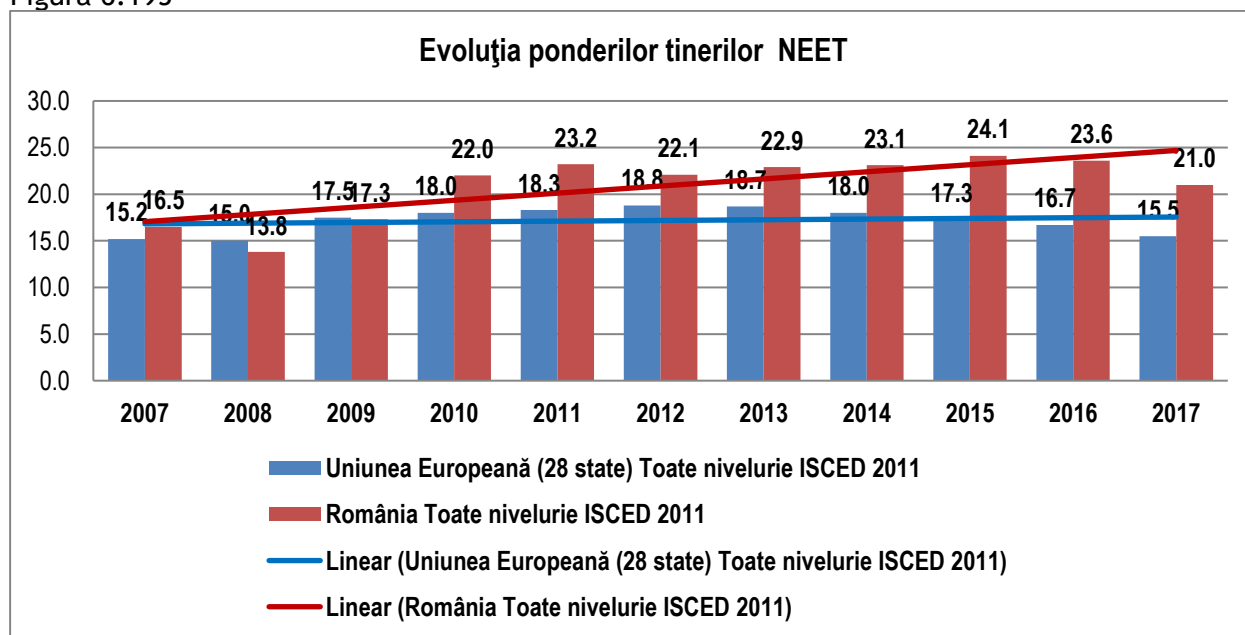
⁶⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „25 PISA” - pentru vizualizare clic aici

⁷⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „26 Tineri NEET” - pentru vizualizare clic aici

2015, de 24,1%, în următorii doi ani s-a înregistrat o scădere cu 3,1 puncte procentuale ajungându-se în anul 2017 la 21%. Cu toate acestea, valoarea înregistrată în 2017 este cu 4,5 puncte procentuale peste valoarea din 2007 și cu 5,5 puncte procentuale peste media UE 28. Mai mult, decalajul dintre UE și România s-a accentuat în perioada analizată. Astfel, dacă în 2007 diferența dintre valorile înregistrate la nivelul UE 28 și România era de 1,3 puncte procentuale, în anul 2017, decalajul s-a mărit la 5,5 puncte procentuale.

Pe niveluri de educație, se remarcă faptul că, în 2017, 98,5% din tinerii cu vârsta între 20 și 24 de ani, cu nivel de educație mai puțin de învățământul primar și secundar inferior (nivelurile 0-2), nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă, în timp ce la nivelul UE 28 ponderea este de 6%. Este de remarcat totuși că în anul 2017, față de anul anterior ponderea tinerilor cu vârsta între 20 și 24 de ani, cu nivel de educație mai puțin de învățământul primar și secundar inferior (nivelurile 0-2), care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă a scăzut cu 1,3 puncte procentuale, de la 9,8% în 2016 la 8,5% în 2017. De asemenea, tinerii cu nivel de educație învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4), care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă, sunt în procent de 11,5% din totalul tinerilor cu nivelul de educație menționat, în timp ce la nivelul UE 28 ponderea este de 7,8%. Și la acest indicator s-a înregistrat în ultimul an un progres, prin diminuarea valorii indicatorului de la 12,6 în anul 2016 la 11,5 în anul 2017. În ceea ce privește învățământul superior (nivelurile 5 - 8) România se plasează mai bine decât media UE 28, cu un procent de 0,9% față de media UE 28 de 1,7%.

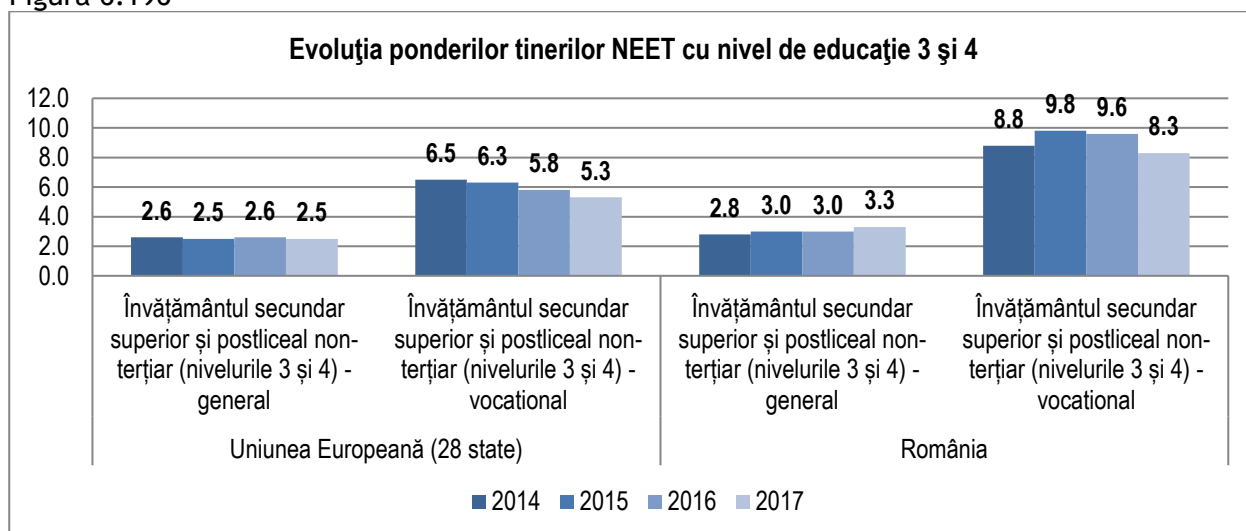
Figura 6.195

Sursa datelor: EUROSTAT [edat_lfse_21]

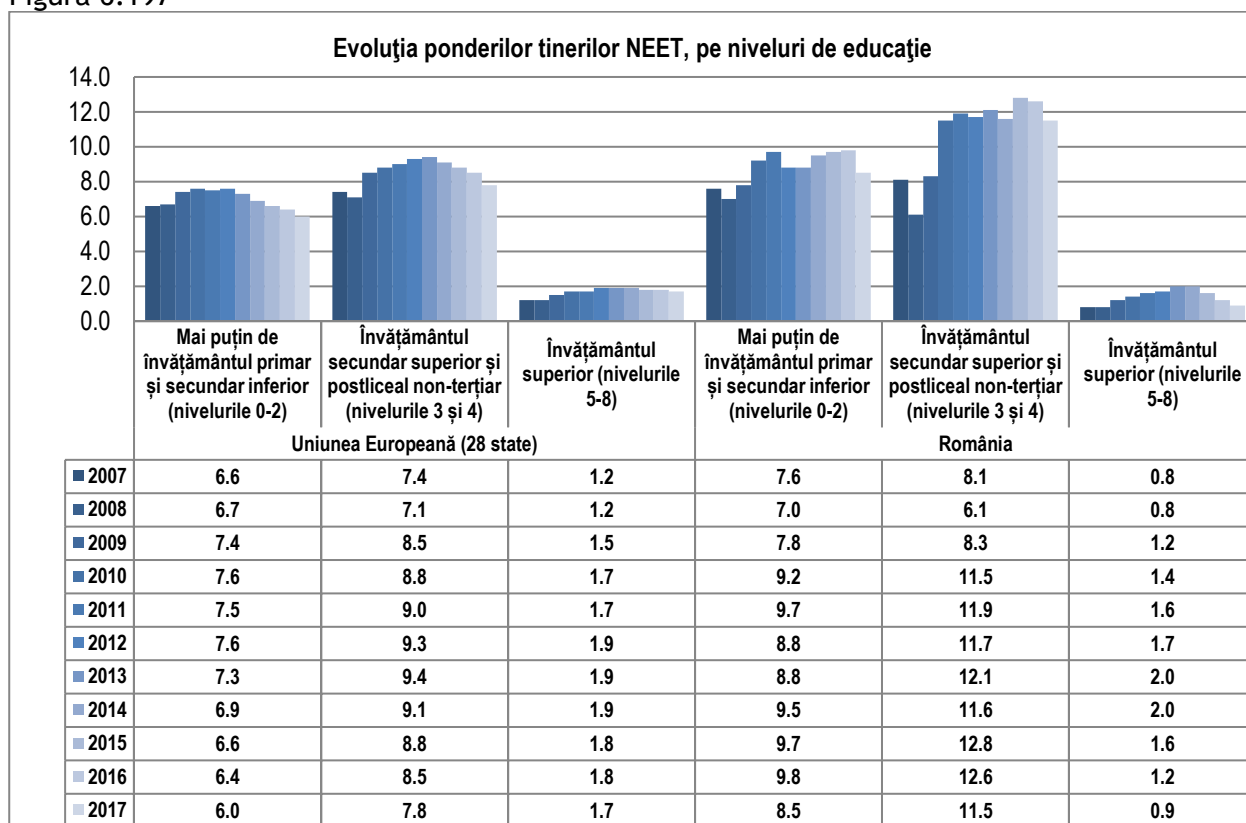
În ceea ce privește, tinerii cu nivel de educație învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) - **profesional și tehnic**, care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă, aceștia sunt în procent de 8,3% din totalul tinerilor cu nivelul de educație menționat, în timp ce la nivelul UE 28 ponderea este de 5,3%. Față de anul 2016 s-a înregistrat un progres prin diminuarea valorii înregistrate, de 9,6% cu 1,3 puncte procentuale.

Figura 6.196

Sursa datelor: EUROSTAT [edat_lfse_21]

Figura 6.197

Sursa datelor: EUROSTAT [edat_lfse_21]

6.3.8. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)⁷¹

Rata de participare în formarea continuă a populației adulte cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani, înregistrează, la nivel național, începând cu anul 2013 o scădere continuă. Valoarea

⁷¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„27 Formare continuă” - pentru vizualizare clic aici](#)

indicatorului din anul 2017, de numai 1,1% este îngrijorător, în condițiile în care ținta propusă de România pentru 2020 este de 10%.

Cea mai mare rată de participare în anul 2017 a fost înregistrată în Regiunea Sud Muntenia, de 1,4%.

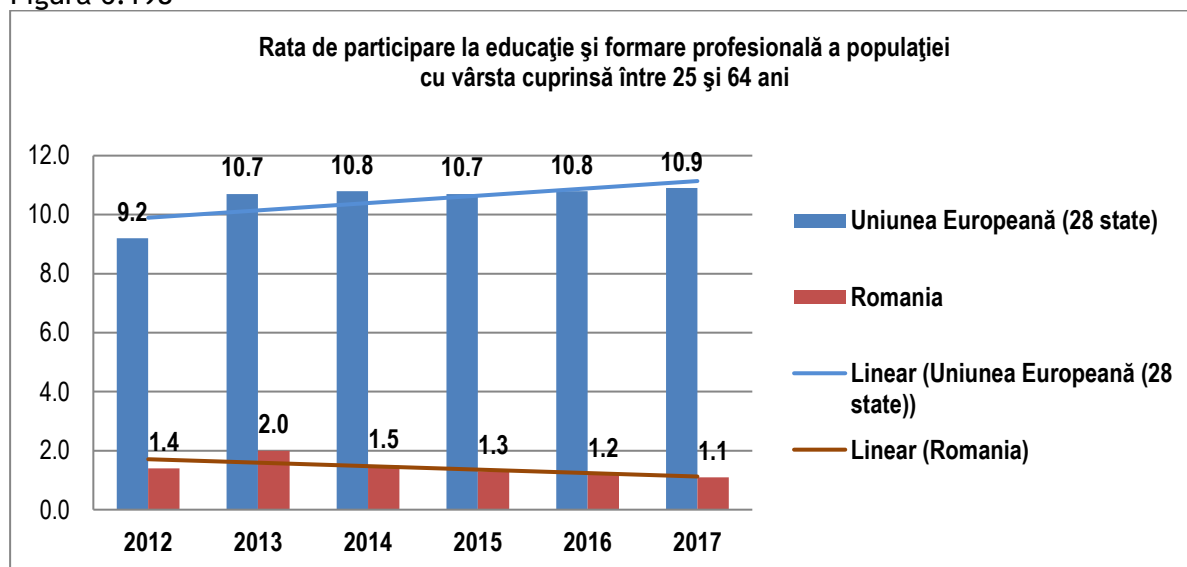
În anul 2017, Regiunea Sud - Est înregistrează cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte dintre regiunile de dezvoltare ale României, de doar 0,6%. Mai mult, în perioada 2013-2016 rata de participare în formarea continuă a populației adulte din Regiunea Sud - Est a cunoscut o scădere continuă.

Pe sexe, la nivel național, se constată că populația de sex masculin are o participare în formarea continuă mai bună decât populația de sex feminin (1,1% pentru populația de sex masculin față de 1% populația de sex feminin)

Cea mai mare rată de participare în formarea continuă a populației de sex feminin în anul 2017 a fost înregistrată în Regiunea centru, de 1,2%.

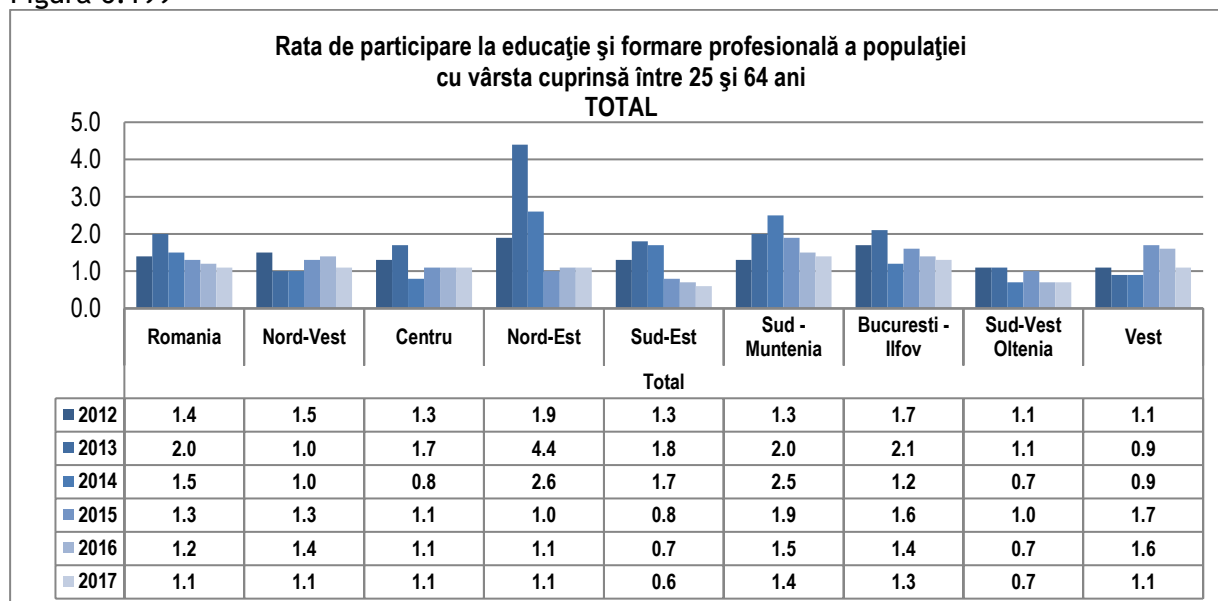
În cazul populației de sex masculin cea mai mare rată de participare în formarea continuă din anul 2017 a fost înregistrată în regiunea Sud Muntenia, de 1,4%. Pentru regiunea Sud -Est statistica nu dispune de date pe sexe.

Figura 6.198

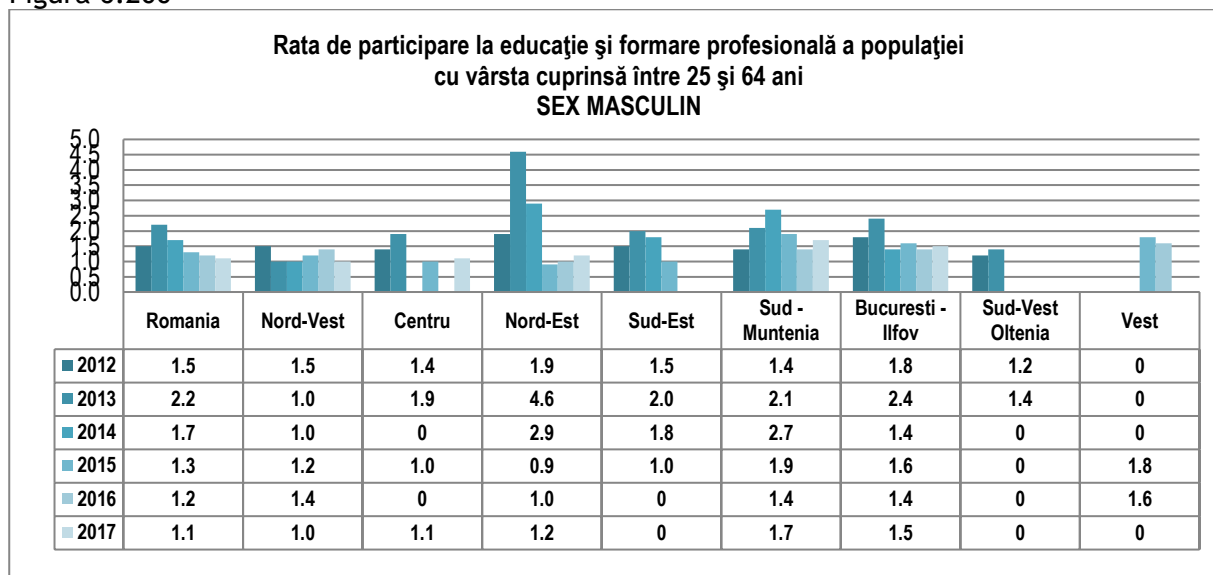
Sursa datelor: Eurostat [trng_lfse_04]

Figura 6.199

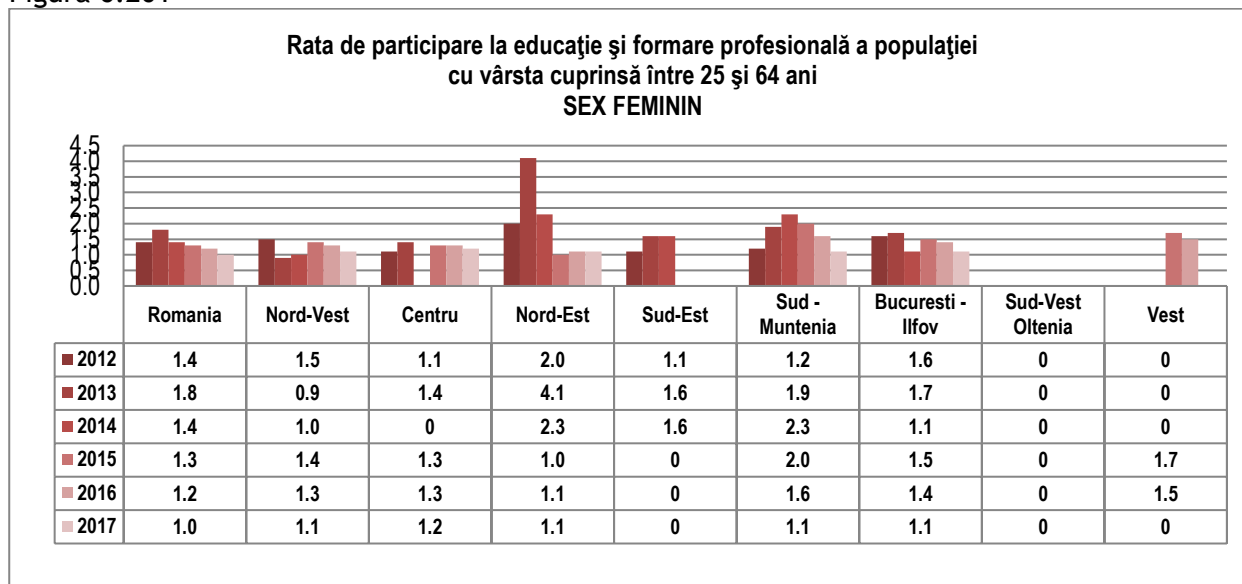
Sursa datelor: Eurostat [trng_lfse_04]

Figura 6.200

Sursa datelor: Eurostat [trng_lfse_04]

Figura 6.201

Sursa datelor: Eurostat [trng_lfse_04]

6.4. Indicatori de impact

6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului

Având în vedere că în 2015, conform AMIGO, rata șomajului de lungă durată pentru tineri a avut, la nivelul Regiunii Sud - Est valoarea de 20,4%, mult mai mare decât rata totală a șomajului de lungă durată, de 4,4%, se poate concluziona că impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului este unul ridicat. De asemenea, este de remarcat faptul că rata șomajului de lungă durată pentru tineri a crescut în 2015 față de 2014 cu aproape 4 puncte procentuale. Ponderea șomerilor tineri din totalul șomerilor, conform AMIGO, în 2015, era de 25%, ceea ce întărește concluzia formulată mai sus.

În contextul datelor prezentate mai sus, se impune o abordare integrată a mai multor măsuri menite să conducă la reducerea șomajului în rândul tinerilor. Pe de o parte este necesară o

mai bună corelare a ofertei IPT cu cererea pieței muncii, adaptarea conținuturilor învățării la realitățile viitoarelor locuri de muncă pentru absolvenți, creșterea ponderii stagiilor de pregătire practică la operatorii economici parteneri ai școlii în scopul dobândirii de către absolvenți a competențelor specifice viitorului loc de muncă. Pe de altă parte, este necesară creșterea atractivității viitoarelor locuri de muncă pentru absolvenți, atât din punct de vedere al condițiilor de muncă cât și al retribuiției.

6.4.2 Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire, pe niveluri de educație

Impactul sistemului de învățământ și de formare profesională asupra șomajului ar putea fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului. În acest moment, în **lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților**, școlile raportează propriile evaluări. Aceste evaluări sunt însă parțiale (bazate în general pe feedback-ul obținut de la absolvenții) și sunt dificil de validat.

Totuși, rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor, sugerează o **problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional**. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, **șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani**, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții IPT.

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din IPT. În Acest sens se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării unitare la nivel național a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de IPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

Pentru monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților, conform Strategiei educației și formării profesionale în România pentru perioada 2016-2020, monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare este una dintre direcțiile de acțiune, având drept acțiuni specifice:

- Crearea unui mecanism național de monitorizare pe cale administrativă a inserției profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic;
- Realizarea sistematică a monitorizării inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic pe cale administrativă și prin anchete la nivel național.

Acțiunile menționate sunt în responsabilitatea Ministerului Educației Naționale, cu implicarea CNDIPT.

6.5. Concluzii din analiza IPT

Schimbările din ultimii ani în sistemul de IPT privind arhitectura traseelor de pregătire cu finalități specifice până la nivelul 5 de calificare, avantajele unui sistem deschis cu o mobilitate crescută pe orizontală și pe verticală, introducerea creditelor transferabile și a portofoliului personal pentru formarea continuă, relevanța sporită a noilor standarde de pregătire profesională (SPP), etc. - favorizează o mai bună adaptare a ofertei la nevoile beneficiarilor (inclusiv prin posibilitatea unor parcursuri individualizate).

Gradul de acoperire cu profesori și maiștri calificați este *relativ bun* în majoritatea județelor regiunii dar se constată dificultăți în **acoperirea cu titulari** în unele domenii cum ar fi: profesori și maiștri în comerț/turism și alimentație, construcții, industrie alimentară, agricultură/veterinar/zootehnie, electronică și automatizări, etc. - situație care generează adesea o fluctuație importantă a personalului încadrat pe posturile respective.

Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze:

- *competențele metodice* (în raport cu noile cerințe și schimbările introduse prin reformele din ÎPT)
- *actualizarea competențelor de specialitate* cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic, realizată în parteneriat și cu sprijinul operatorilor economici parteneri.

Ponderea importantă a populației ocupate în educație în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate (mobilitate în cadrul sistemului, reconversie profesională, etc.).

Situația bazei materiale a unităților școlare din ÎPT reprezintă o problemă prioritară, din perspectiva normelor obligatorii de siguranța, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev. Se impune ca o necesitate realizarea unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică.

În ceea ce privește mecanismele decizionale și descentralizarea funcțională în IPT se recomandă:

- Consolidarea structurilor consultative din ÎPT și creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale
- Susținerea eforturilor pentru introducerea unui sistem de asigurare a calității
- Promovarea rețelelor de colaborare între școli, inclusiv cu școli din UE, pentru stimularea progresului în raport cu un set comun de indicatori de referință și adoptarea celor mai bune practici (*benchmarking*)
- Adoptarea planificării prin PAS (planuri de acțiune ale școlilor) corelate cu planurile regionale și locale (PRAI și PLAI) de către toate unitățile de ÎPT
- Adoptarea unor măsuri vizând creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere, cu privire la numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi testați aptitudinal și consiliați pentru o decizie informată în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire. Se recomandă adoptarea unui sistem unitar de raportare și a unui indicator calitativ de evaluare a activității serviciilor de orientare și consiliere.

Valorile ratei nete și a gradul de cuprindere în educație conduc la recomandarea adoptării unor măsuri de creștere a accesului la educație, în special pentru elevii din mediul rural și pentru cei din grupuri defavorizate, cu accent pe populația roma.

Planificarea în ÎPT va trebui să aibă în vedere stabilirea unor ținte măsurabile privind ratele de tranziție la următorul nivel de calificare, care să țină cont de politicile educaționale, finalitățile în plan ocupațional pe fiecare traseu și nivel de pregătire, dar și de specificul și interesele particulare ale grupului țintă.

Un prim reper în calcularea acestor ținte îl reprezintă benchmark-urile adoptate de UE privind rata abandonului școlar timpuriu, respectiv rata de absolvire a învățământului secundar superior.

Abandonul școlar reprezintă motiv de îngrijorare și în consecință, se recomandă:

- monitorizarea atentă a indicatorului (abandon școlar)
- eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit la învățământul profesional și în special în mediul rural, comunitățile dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației, etc.

Pentru Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație (tinerii din grupa de vârstă 18-24 de ani care au părăsit sistemul de educație, cu cel mult învățământul secundar inferior-maxim ISCED 2 absolvit) nu sunt disponibile date statistice la nivel regional. Deși în scădere,

rata de părăsire timpurie a sistemului de educație la nivel național este mai mare decât *ținta UE (benchmark)*. Corelat cu ratele de cuprindere mai mici și de abandon puțin mai mari decât la nivel național, înregistrate la nivel regional, se poate estima o rată de părăsire timpurie semnificativă și la nivel regional.

Nivel scăzut al competențelor cheie, constatat încă de la intrarea în sistemul de ÎPT, în special în ceea ce privește o parte din elevii din învățământul profesional - începând cu competențele de bază “tradiționale” (matematică, de comunicare, etc.) și continuând cu competențele de învățare, capacitatea de gândire critică și rezolvarea de probleme, de relaționare interpersonală, etc. - necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere:

- învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual
- programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate)
- facilitarea unor trasee individualizate de formare, etc.

Implicarea școlilor din ÎPT în formarea adulților nu reflectă potențialul acestora. De menționat că România (și implicit regiunea) înregistrează cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte. Școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie activ la ținta adoptată ca benchmark de UE.

Școlile din ÎPT sunt chemate să se implice activ în programele de „A doua șansă” - adresate prioritar grupurilor țintă dezavantajate, pentru ca, pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare.

Concluziile formulate din analiza planurilor de școlarizare conduc la nevoia de coordonare pe baza colaborării școlilor în rețea pentru optimizarea ofertei, având în vedere:

- satisfacerea solicitărilor operatorilor economici
- acoperirea rațională a nevoilor de calificare în teritoriu
- eliminarea unor paralelisme nejustificate în scopul largirii gamei de calificări pentru care poate opta elevul în zonă
- utilizarea optimă a resurselor materiale și umane cu impact în creșterea eficienței și calității serviciilor
- soluțiile cele mai bune pentru asigurarea accesului la educație și continuării studiilor la nivelul următor de calificare, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni)

6.5.1. Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire

Plecând de la structura cererii potențiale, în perspectiva 2017-2025, pe domenii de formare ale IPT, în ipoteza scenariului moderat din Studiul previzional, în Regiunea Sud - Est, sunt recomandate următoarele ponderile cuprinderii elevilor, pe domenii din tabelul următor.

Tabelul 5. Ponderi recomandate pentru oferta la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional

Domeniul pregătirii de bază/ Profilul	Ținte propuse pentru oferta de formare * (%)
1.Mecanică	23
2.Electromecanică	2.5
3.Electronică și automatizări	5.5
4.Chimie industrială	1
5.Materiale de construcții	1
6.Electric	5.5
7.Construcții, instalații și lucrări publice	10
8.Agricultură	4.5

9.Silvicultură	1
10.Comerț	10.5
11.Turism și alimentație	12
12.Industrie alimentară	5
13.Fabricarea produselor din lemn	2
14.Industria textilă și pielărie	4.5
15.Tehnici poligrafice	0.5
16.Estetica și igiena corpului omenesc	1
17. Protecția mediului	3
18. Economic	7.5
19. Producție media	0
TOTAL	100

* ponderile reprezintă ieșiri din sistemul ÎPT în 2025

6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)

Țintele menționate în tabelul anterior vor fi adaptate specificului fiecărui județ al Regiunii Sud - Est în cadrul PLAI. Eșalonarea anuală a adaptărilor necesare pentru atingerea țăintelor la nivelul fiecărui județ, în perspectiva 2025, revine inspectoratelor școlare, cu consultarea CLDPS.

7. Monitorizarea implementării PRAI

7.1. Procesul de monitorizare

Monitorizarea PRAI, este realizată de grupuri de lucru formate din membrii Consorțiului regional și/sau reprezentanți ai altor instituții/organizații selectați de către CNDIPT.

În scopul asigurării unității și a comparabilității tuturor rapoartelor de monitorizare PRAI, CNDIPT selectează din rândul personalului propriu sau al altor instituții/organizații un coordonator al activităților de monitorizare a tuturor PRAI.

În scopul sprijinirii grupurilor de lucru și/sau a coordonatorului activităților de monitorizare a tuturor PRAI, CNDIPT selectează din rândul personalului propriu sau al altor instituții/organizații, unul sau mai mulți experți tehnici.

Coordonarea științifică și metodologică a monitorizării PRAI este asigurată de Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT)

Monitorizarea PRAI se realizează, în principal, prin analiza datelor furnizate anual de instituțiile responsabile cu implementarea măsurilor din PRAI.

Pentru anumite măsuri și acțiuni planificate în PRAI, Consorțiile regionale pot decide, în funcție de necesarul de informații, realizarea unor investigații prin: focus grupuri cu factori interesați, aplicarea de chestionare diferitelor grupuri, vizite la instituțiile responsabile de implementarea anumitor acțiuni din PRAI, etc.

Formatul documentelor elaborate de grupurile de lucru pentru monitorizarea PRAI sunt stabilite în Metodologia de actualizare și monitorizare a Planurilor Regionale de Acțiune pentru Învățământ (PRAI), elaborată de CNDIPT.

Procesul de monitorizare și evaluare a implementării PRAI are două componente: autoevaluarea și evaluarea externă. Autoevaluarea este realizată de către membrii Consorțiului regional și/sau reprezentanți ai altor instituții/organizații selectați de către CNDIPT, implicați în elaborarea și actualizarea PRAI. Evaluarea externă este realizată de către membrii altui Consorțiu regional și/sau reprezentanți ai altor instituții/organizații selectați de către CNDIPT, care nu au fost implicați în elaborarea și actualizarea PRAI al regiunii respective.

Instrumentele utilizate pentru Monitorizarea și evaluarea PRAI, stabilite în Metodologia de actualizare și monitorizare a Planurilor Regionale de Acțiune pentru Învățământ (PRAI), sunt:

- Lista de verificare PRAI;
- Fișa de monitorizare la nivel de obiectiv specific din PRAI;
- Fișa de monitorizare a PRAI;
- Raportul de monitorizare PRAI.

7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI

Se constată un progres bun în implementarea următoarelor obiective și acțiuni din PRAI elaborat în anul 2016:

- **OBIECTIV 1.1.: Identificarea nevoilor de calificare, acțiunile:**
 - Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind demografia, economia, piața muncii din surse statistice naționale și administrative regionale și județene
 - Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind educația și formarea profesională inițială din surse statistice și administrative județene
 - Realizarea de Studii previzionale și anchete în întreprinderi
- **OBIECTIVUL 1.2: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate, pe domenii și calificări, acțiunile:**
 - Actualizarea anuală a PRAI
 - Actualizarea anuală a PLAI
 - Actualizarea anuală a PAS pentru toate unitățile școlare IPT

- **OBIECTIVUL 1.3: Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile pieței muncii, acțiunile:**
 - Adaptarea ofertei de școlarizare prin IPT pentru a oferi șanse de continuare a studiilor.
 - Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor prin intermediul chestionarelor și adaptarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat cu agenții economici
 - Dezvoltarea rețelelor de școli pentru fiecare din domeniile de formare profesională prioritare la nivel județean
 - Evaluarea impactului măsurilor de adaptare a ofertei pentru formarea profesională inițială și a acțiunilor de creșterea a nivelului de calificare a absolvenților prin studii de urmărire a inserției profesionale a absolvenților IPT (Studiu la nivelul regional și al fiecărui județ pentru absolvenții IPT, începând cu promoția 2019, la 6 și 12 luni de la absolvire)
- **OBIECTIVUL 1.4: Diversificarea serviciilor de formare profesională oferite prin școlile din ÎPT, acțiunile:**
 - Colaborare cu AJOFM pentru reconversia profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active de ocupare - mai ales pentru absolvenții care nu se încadrează în primele 6 luni de la absolvire
- **OBIECTIVUL 2.1.: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlilor din ÎPT, acțiunile:**
 - Elaborarea direcțiilor de restructurare a rețelei școlare la nivelul fiecărui județ în funcție de nevoile de calificare identificate și de particularitățile rețelei școlare
 - Implementarea direcțiilor de acțiune pentru restructurarea rețelei școlare
 - Ierarhizarea unităților școlare IPT în funcție de prioritățile de dezvoltare a acestora ca răspuns la nevoile de calificare identificate
- **OBIECTIVUL 3.1.: Dezvoltarea managementului unităților școlare IPT, acțiunile:**
 - Stagii de formare a directorilor și directorilor adjuncți ai școlilor IPT în domeniul managementului educațional
 - Stagii de formare pentru membrii echipelor de elaborare a PAS din toate școlile IPT (cadre didactice și membrii ai CA)
- **OBIECTIVUL 3.2.: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT, acțiunile:**
 - Stagii de formare pentru cadrele didactice din școlile IPT pentru aplicarea învățării centrate pe elev și asigurarea calității
 - Stagii de documentare a tuturor cadrelor didactice de specialitate din școlile IPT la agenții economici parteneri pentru adaptarea conținuturilor și metodelor de învățământ la cerințele angajatorilor și la noile tehnologii și echipamente (vizite de documentare / stagii de formare în întreprinderi / întâlniri tematice cu agenții economici
 - Stagii de formare pentru toți consilierii școlari pentru dezvoltarea competențelor de orientare școlară și vocațională
 - Programe de formare continuă pentru dezvoltarea competențelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din ÎPT (stagii de formare prin instituțiile acreditate, întâlniri metodice, lecții deschise, scheme de mentorat în școli, etc.)
 - Anticiparea evoluțiilor personalului didactic de specialitate din unitățile școlare IPT pe termen mediu
 - Stagii de formare privind elemente de metodică, pedagogie și asigurare a calității în educația și formarea profesională pentru tutorii de la operatorii economici parteneri în învățământul dual

- **OBIECTIVUL 4.1.: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT, acțiunile:**
 - Proiectarea și implementarea unui **calendar obligatoriu** și unitar de activități de informare și consiliere pentru:
 - clasele a VII-a, VIII-a: **calificări - cariera profesională**
 - cl. a VIII-a: **oferta de formare** la nivel județean/regional
 - clasa a IX a pentru învățământ profesional și tehnic
 - Acțiuni de orientare și consiliere pentru carieră organizate în parteneriat școli-agenți economici
- **OBIECTIVUL 5.1.: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar, acțiunea:**
 - Facilitarea mobilității elevilor în teritoriu (transport/internat, burse, etc.)
- **OBIECTIVUL 6.1.: Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT, acțiunile:**
 - Revizuirea componenței Consiliilor de Administrație din sistemul de ÎPT prin cooptarea unor reprezentanți ai agenților economici reprezentativi pentru profilul școlii
 - Asigurarea locurilor de practică și condițiilor de pregătire în întreprinderi pentru toți elevii, în conformitate cu Standardele de pregătire profesională și cerințele învățării centrate pe elev
 - Elaborarea și implementarea proiectelor cu finanțare din FSE pentru desfășurarea practicii elevilor la agenții economici

Se constată un progres întârziat în implementarea următoarelor obiective și măsuri:

- **OBIECTIVUL 1.2: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate, pe domenii și calificări, acțiunile:**
 - Monitorizarea și evaluarea acțiunilor planificate în PLAI (anul precedent)
 - Evaluarea acțiunilor planificate în PAS (anul precedent)
- **OBIECTIVUL 2.1.: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlilor din ÎPT, acțiunile:**
 - Identificarea unităților școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional
 - Cuprinderea unităților școlare IPT identificate ca prioritare pentru reabilitare în programe de reabilitare cu finanțare de la bugetele locale, național și prin FEDER
 - Cuprinderea tuturor unităților școlare IPT care necesită reabilitarea infrastructurii în programe de reabilitare. Anual sunt cuprinse 10-20% din școlile IPT care necesită reabilitare în programe
- **OBIECTIVUL 2.2.: Dotarea cu echipamente de instruire, conform standardelor de pregătire profesională a unităților școlare IPT, acțiunile:**
 - Evaluarea necesarului de dotare cu echipamente de instruire la unitățile școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional
 - Dotarea cu echipamente a unităților școlare IPT identificate ca necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional
 - Dotarea cu echipamente a tuturor unităților școlare IPT. Anual sunt cuprinse 10-20% din școlile IPT în programe de dotare

- **OBIECTIVUL 5.1.: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar, acțiunile:**
- Asistență specializată, consiliere și sprijin oferite familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu
 - Organizarea programelor de șansa a doua pentru tinerii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare

Pentru ameliorarea aspectelor constatate ca deficitare se recomandă:

- La acțiunea “Creșterea numărului de unități școlare IPT care derulează programe de formare pentru adulți. Creșterea numărului de programe de formare pentru adulți derulate de unitățile școlare IPT” se impune introducerea de ținte intermediare înainte de 2025.
- Rvizuirea țăintelor acțiunii “Realizarea de proiecte FSE pentru formarea profesională a angajaților agenților economici”
- Eliminarea acțiunii “Elaborarea și promovarea unei oferte diversificate de alte servicii educaționale la cerere, pentru diverse categorii de beneficiari, inclusiv în sprijinul educației non-formale” , datorită lipsei de reglementare
- Eliminarea din cadrul acțiunii “Dezvoltarea de servicii de consultanță, cercetare, microproducție, etc.” a componentei de microproducție datorită lipsei de reglementare, și concurenței neloiale pe care unitățile de învățământ ar realiza-o în raport cu operatorii economici parteneri ceea ce ar conduce la încetarea unui număr de parteneriate, cu efecte negative asupra formării elevilor
- Identificarea tuturor unităților de învățământ necesar a fi reabilitate și dotate la nivelul regiunii
- Dezvoltarea unui plan detaliat în PRAI 2018 privind reducerea abandonului școlar timpuriu
- Stabilirea de măsuri de popularizare și convingere a populației cu ocupată cu nivel de educație primar sau fără școală absolvită de a urma programe de a doua șansă, în special pentru populația tânără

8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
✓ Preocupare constantă pentru adaptarea ofertei de pregătire la nevoile pieței muncii; ✓ Consolidarea rolurilor structurilor consultative din ÎPT- CR și CLDPS; ✓ Implicarea structurilor consultative CR și CLDPS în planificarea strategică a ofertei IPT și în fundamentarea planului de școlarizare la IPT ✓ Implicarea CNDIPT în furnizarea către CR, CLDPS, unități de învățământ și alți factori interesați de studii și analize privind evoluțiile și prognozele demografice, economice și de piața muncii necesare planificării strategice a ofertei IPT ✓ Relansarea învățământului profesional începând cu anul școlar 2014-2015 prin introducerea învățământului profesional cu durata de 3 ani, după finalizarea învățământului gimnazial; ✓ Introducerea învățământului dual începând cu anul școlar 2017-2018;	✓ Existența unor paralelisme nejustificate (calificări care se repetă în școli din zone teritorial apropiate); ✓ Rata netă de cuprindere în educație mai mică în Regiunea Centru decât la nivel național, la toate nivelurile de educație cu excepția învățământului primar. ✓ Rata mare a abandonului școlar, în special în învățământul profesional; ✓ Rată de părăsire timpurie a sistemului de educație la nivel regional este departe de ținta pentru 2020 la nivelul UE (10%) și ținta asumată de România de 11,3%. ✓ Implicare slabă a școlilor din ÎPT în formarea adulților; ✓ Implicare insuficientă a școlilor din ÎPT în programe de ”șansa a doua”; ✓ Lipsa unui sistem funcțional pentru monitorizarea inserției profesionale a absolvenților; ✓ Informare și consiliere deficitară a elevilor;

✓ Rețea de unități de învățământ la nivel regional și județean capabilă să acopere nevoile de calificări ale pieței muncii într-o largă paletă de calificări profesionale ✓ Grad ridicat de acoperire cu profesori și maiștri instructori calificați; ✓ Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT (infrastructură și echipamente) în școlile cuprinse în diferite programe de investiții; ✓ Creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale; ✓ Sistem educațional deschis cu mobilitate crescută pe orizontală și pe verticală; ✓ Introducerea creditelor transferabile și a portofoliului personal pentru formarea continuă; ✓ Creșterea numărului de parteneriate încheiate pentru practica elevilor;	✓ Baza materială a unităților IPT destinată formării profesionale este învechită ✓ Lipsa unui sistem de formare continuă a cadrelor didactice prin care acestea să își actualizeze cunoștințele de specialitate în acord cu noile tehnologii și echipamente de la operatorii economici ✓ Lipsa unui mecanism de monitorizare a calității formării profesionale la operatorii economici parteneri ✓ Lipsa unui sistem de autorizare a operatorilor economici implicați în formarea profesională inițială, în raport cu standardele de pregătire profesională ✓ Lipsa reglementărilor privind statutul tutorelui implicat în formarea profesională inițială din partea operatorului economic
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
✓ Oportunitățile de finanțare prin POCU și POCA pentru îmbunătățirea mecanismelor de planificare strategică în ÎPT și creșterea gradului de corelare a ofertei cu piața muncii și pentru monitorizarea inserției absolvenților; ✓ Oportunitățile de finanțare prin POCU pentru creșterea calității educației și formării profesionale inițiale ✓ Relansarea creșterii economice în ultimii ani; ✓ Ponderea semnificativă serviciilor în economie; ✓ Profilul industrial a regiunii; diversitatea activităților industriale; ✓ Dinamica încurajatoare a investițiilor în economie; ✓ Măsurile și acțiunile cuprinse în strategiile naționale, în special în Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016 -2020	✓ Atractivitate scăzută în rândul elevilor a IPT, în special a învățământului profesional ✓ Declin demografic accentuat pentru grupele tinere de vârstă (15-18 ani); ✓ Migrația externă; ✓ Disparități urban/rural în ceea ce privește accesul la educație de calitate, risc de excludere socială a categoriilor dezavantajate ✓ Lipsa motivației profesionale a cadrelor didactice datorită salarizării din sistemul de învățământ; ✓ Rate de activitate și rate de ocupare semnificativ mai reduse pentru populația feminină și din mediul rural - <i>fenomen îngrijorător al subocupării care afectează în mod deosebit populația feminină din rural, combinat cu o calitate redusă a ocupării în mediul rural (în condițiile unei ocupări paupere, de subzistență, în agricultură)</i>; ✓ Decalaj pe sexe și medii rezidențiale a ratelor de ocupare, mai reduse pentru femeile tinere și în mediul rural. ✓ Rata șomajului (BIM) în mediul rural, mai ridicată decât în urban ✓ Ponderea mare a șomerilor tineri din totalul șomerilor (BIM) la nivelul regiunii; ✓ Disparități majore între rural și urban în structura ocupării pe medii rezidențiale în ceea ce privește populația ocupată pe nivel de educație

9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri

Scopul analizelor detaliate în prezentul document a fost desprinderea unor concluzii și recomandări - sintetizate la sfârșitul fiecărui capitol de analiză - în atenția factorilor de răspundere la diferite niveluri de decizie din sistemul de educație și formare profesională și, în final, de a propune un plan de măsuri. Motiv pentru care, prezentul capitol se rezumă la a sintetiza unele dintre implicațiile mai importante rezultate din analiză și de a introduce acțiunile detaliate în capitolul final.

Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă. Cel mai însemnat declin se proiectează pentru grupul țintă principal (15-18 ani) în care se încadrează elevii de liceu, respectiv școala de arte și meserii

O primă concluzie vizează nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.

Pentru sistemul de educație și formare profesională, previziunile demografice corelate cu concluziile rezultate din analiza indicatorilor pentru educație și din analiza ofertei curente în raport cu tendințele pieței muncii și economiei regionale, conduc la nevoia de planificare a unor măsuri vizând: ajustarea ofertei în raport cu nevoile de calificare pe termen lung, asigurarea accesului la educație și formare profesională (acces vs. calitatea serviciilor și varietatea opțiunilor), optimizarea resurselor.

De asemenea - pentru compensarea pierderilor de populație școlară și consolidarea poziției școlilor în cadrul comunității - se desprinde nevoia și oportunitatea unei strategii de diversificare a grupurilor țintă și a ofertei de servicii: implicarea activă pe piața formării adulților, servicii în folosul comunității, contracte cu întreprinderile și alte organizații pentru studii, cercetări și consultanță, etc.

În sprijinul adaptării permanente a ofertei la comanda socială, se recomandă crearea și aplicarea unor proceduri coerente de investigare a nevoilor de calificare la nivel regional și local, care să furnizeze informațiile necesare - credibile, de calitate, periodic actualizate și accesibile școlilor și beneficiarilor sistemului de educație și formare profesională.

Este esențială coordonarea în acest scop între instituțiile Consorțiului regional, în vederea planificării și implementării unor proceduri adecvate pentru investigarea pieței muncii.

Corelarea bazelor de date din șomaj cu noile finalități (calificări/niveluri de calificare) obținute prin sistemul de educație și formare profesională și cu prevederile viitorului cadru național al calificărilor ar facilita schimbul de informații utile, de interes reciproc.

De asemenea se recomandă colaborarea între instituțiile din educație și formare profesională, universități și ale organizații specializate pentru proiectarea și aplicarea unor proceduri adecvate de sondare a opiniei absolvenților și angajatorilor - vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională

În sprijinul *raționalizării rețelei școlare și optimizării resurselor* se recomandă evaluarea poziției în viitor a fiecărei școli din rețeaua școlară actuală - prin aplicarea unui set de criterii și indicatori obiectivi cu referire la: evoluția demografică, condițiile de acces în zonă/zonile apropiate, calitatea serviciilor, relevanța față de nevoile de calificare și opțiunile elevilor .

În baza analizei SWOT Consorțiul regional apreciază ca necesar a fi stabilite următoarele priorități și obiective

PRIORITATEA 1 : Corelarea ofertei ÎPT din regiune cu nevoile de calificare și creșterea ofertei pentru formarea profesională a adulților

Obiectivul 1.1. : Identificarea nevoilor de calificare

Obiectivul 1.2. : Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate, pe domenii și calificări

Obiectivul 1.3. : Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile unei economii a cunoașterii

Obiectivul 1.4. : Diversificarea serviciilor de formare profesională oferite prin școlile din ÎPT

PRIORITATEA 2 : Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT

Obiectivul 2.1. : Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlilor din ÎPT

Obiectivul 2.2. : Dotarea cu echipamente de instruire, conform standardelor de pregătire profesională a unităților școlare IPT

PRIORITATEA 3 : Dezvoltarea resurselor umane ale școlilor TVET

Obiectivul 3.1. : Dezvoltarea managementului unităților școlare IPT

Obiectivul 3.2. : Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT

PRIORITATEA 4 : Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere

Obiectivul 4.1. : Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă

PRIORITATEA 5 : Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație

Obiectivul 5.1. : Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar

PRIORITATEA 6 : Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT

Obiectivul 6.1. : Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT

Pentru realizarea priorităților și a obiectivele menționate sunt planificate în capitolul următor activități și sunt stabilite responsabilități. Fiecărui obiectiv și fiecărei activități i-au fost asociați indicatori de realizare.

10. Planul de măsuri

PRIORITATEA 1: ADAPTAREA OFERTEI EDUCAȚIONALE DE FORMARE PROFESIONALĂ LA CERINȚELE PIEȚEI MUNCII			
Indicatori de impact: - Până în 2020, rata șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 ani: maxim 12% la nivel regional (față de 24,4 % în 2006, conf. INS, datele din AMIGO) - Până în 2020, ponderea șomerilor din grupa 15-24 ani în numărul total de șomeri înregistrați în evidențele AJOFM: max. 10% la nivel regional (față de 20,4% la 31 dec. 2007)			
Obiectivul 1.1.: Identificarea nevoilor de calificare Indicatori: Cererea pieței muncii pe sectoare economice și calificări relevante identificată		Precondiții și riscuri <i>Piața muncii regională și județeană nu va suporta dezvoltări imprevizibile pe termen scurt</i>	
Rezultate A 1. - Baze de date cu indicatorii relevanți privind aspectele demografice, economice, de piața muncii și formare profesională inițială la nivel regional și județean actualizate anual A 2. - Baze de date cu indicatorii relevanți privind aspectele formării profesionale inițiale la nivel regional și județean actualizate anual A3. - Studii previzionale și anchete în întreprinderi		Precondiții și riscuri <i>Instituțiile care dețin informațiile (INS, ANOFM, ISJ, AJOFM) pun la dispoziția membrilor CR datele necesare în timp util</i> <i>Membrii CR își asumă sarcina de actualizare</i>	
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind demografia, economia, piața muncii din surse statistice naționale și administrative regionale și județene	Anual: luna martie	ADR, AJOFM, Membrii CR	- Instituțiile reprezentate în CR își asumă sarcina de actualizare - INS pune la dispoziția membrilor CR datele necesare
2. Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind educația și formarea profesională inițială din surse statistice și administrative județene	Anual: luna februarie	ISJ	- ISJ pun la dispoziția grupului de lucru al CR datele necesare în timp util

3. Realizarea de Studii previzionale și anchete în întreprinderi	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU CNDIPT, ISJ, AJOFM și ITM își asumă rolurile
--	--	--	--

Obiectiv 1.2.: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate, pe domenii și calificări Indicatori: - Ponderea IPT în planurile de școlarizare este de minim 60% din totalul planului de școlarizare - În anul școlar 2019-2020 vor fi aliniate la țintele PRAI și PLAI cel puțin 12 domenii de formare profesională. - În 2025 vor fi aliniate la țintele PRAI și PLAI toate domenii de formare profesională Abaterile maxime la domeniile aliniate vor fi în anul școlar 2019 - 2020 echivalente cu ponderea unei clase. - Ponderile profilurilor la liceul tehnologic sunt aliniate la țintele PRAI și PLAI în anul școlar 2019-2020. - Distribuția pe calificări a planurilor de școlarizare respectă recomandările PRAI, PLAI și CR, CLDPS - Distribuția teritorială a calificărilor respectă recomandările PRAI și PLAI - Ponderea absolvenților înregistrați în șomaj - Insertia profesională a absolvenților IPT	Precondiții și riscuri <i>Piața muncii regională și județeană nu suportă dezvoltări imprevizibile pe termen scurt ISJ își asumă recomandările PRAI, PLAI și CR și pun în aplicare măsurile necesare adaptării ofertei de școlarizare prin IPT</i>
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Rapoarte anuale de monitorizare a PLAI A 2. Rapoarte anuale de monitorizare a PAS A 3. PRAI actualizat anual A 4. PLAI actualizat anual A 4.Toate unitățile școlare IPT din județ realizează actualizarea anuală a PAS A 5. Planurile de școlarizare în concordanță cu recomandările PRAI și PLAI, avizate de către CLDPS	Precondiții și riscuri <i>Membrii CR și CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare, evaluare și actualizare.</i> <i>Instituțiile componente ale CR pun la dispoziția CR datele necesare monitorizării, evaluării și actualizării în timp util</i> <i>ISJ și CLDPS își asumă luarea deciziilor privind</i>

			<i>adaptarea planului de școlarizare în concordanță cu recomandările PLAI</i>
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Monitorizarea și evaluarea acțiunilor planificate în PLAI (anul precedent)	Anual: luna februarie	- Instituția care asigură președinția CR - Echipele CR pentru monitorizarea și evaluare PLAI	Membrii CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare și evaluare
2. Evaluarea acțiunilor planificate în PAS (anul precedent)	Anual: luna februarie	- ISJ - Echipele CR și CLDPS pentru monitorizarea și evaluare PAS	Membrii CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare și evaluare
3. Actualizarea anuală a PRAI	Anual: luna martie	- ISJ - Grupul de lucru al CR pentru actualizarea PRAI	Instituțiile reprezentate în CR își asumă sarcina de actualizare PRAI
4. Actualizarea anuală a PLAI	Anual: luna iulie	- ISJ - Grupul de lucru al CR pentru monitorizarea și evaluare PLAI - Grupul de lucru al CLDPS pentru actualizarea PLAI	Instituțiile reprezentate în CLDPS își asumă sarcina de actualizare PLAI
4. Actualizarea anuală a PAS pentru toate unitățile școlare IPT din județ	Anual: luna septembrie	- ISJ - Unitățile școlare IPT	Unitățile de învățământ își asumă sarcina de actualizare PAS ISJ și CLDPS își asumă sarcina de a sprijini unitățile de învățământ în procesul de elaborare PLAI
5. Proiectarea anuală a planurilor de școlarizare în concordanță cu recomandările din PRAI și PLAI	Anual: luna decembrie	- ISJ - CR, CLDPS	ISJ și CLDPS își asumă luarea deciziilor privind adaptarea planului de școlarizare în concordanță cu recomandările PRAI și PLAI
Obiectivul 1.3.: Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile pieței muncii Indicatori: - Minim 50% dintre absolvenții IPT care nu continuă studiile se angajează în cel mult 6 luni de la absolvire, începând cu promoțiile de absolvenți din anul școlar 2019-2020 - Cel puțin 70% dintre angajatorii chestionați se declară mulțumiți de competențele dobândite de absolvenți, începând cu promoțiile de absolvenți din anul școlar 2019-2020			Precondiții și riscuri <i>Absolvenții de învățământ profesional doresc să continue studiile</i> <i>Oferta angajatorilor este atractivă pentru absolvenți</i>
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. - Planul de școlarizare pentru IPT răspunde nevoilor de formare identificate			Precondiții și riscuri <i>Absolvenții învățământului profesional</i>

A 2. - Vezi acțiunile de la Prioritatea 4 A 3. - Vezi acțiunile de la Prioritatea 5 A 4.1. - Toate unitățile școlare IPT realizează investigarea cerințelor specifice din partea angajatorilor privind competențele absolvenților începând cu anul școlar 2017-2018 A 4.2. - Toate unitățile școlare realizează CDL în parteneriat cu agenții economici A 5. - Constituirea de rețele de școli pe domenii de formare profesională în care sunt cuprinse toate școlile IPT, începând cu anul școlar 2017-2018. Rolul coordonator al rețelelor revine școlilor cuprinse în Programele Phare TVET. A 6. - Toate rețelele de școli constituite pe domenii de formare profesională elaborează și aplică programe comune pentru utilizarea de către elevi a dotărilor de care dispun școlile A 7. - Vezi acțiunile de la Prioritatea 2 A. 8. - Studiu la nivel regional și al fiecărui județ pentru absolvenții IPT, începând cu promoția 2018 la 6 luni și la 12 luni de la absolvire			<i>optează pentru continuarea studiilor prin învățământul seral</i> <i>Angajatorii sunt dispuși să colaboreze la completarea chestionarelor și elaborarea CDL</i> <i>Toate școlile IPT sunt interesate să constituie rețele de școli pe domenii de formare profesională</i> <i>Unitățile școlare IPT cu dotări în concordanță cu standardele de pregătire profesională, în special școlile din Programele Phare TVET sunt dispuse să pună la dispoziția altor școli dotările existente</i>
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Adaptarea ofertei de școlarizare prin IPT pentru a oferi șanse de continuare a studiilor.	Anual: luna decembrie	ISJ	Absolvenții de învățământ profesional și liceal optează pentru continuarea studiilor
2. Creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere (vezi acțiunile de la Prioritatea 4)			
3. Facilitarea accesului la educație prin IPT pentru grupurile dezavantajate (vezi acțiunile de la Prioritatea 5)			
4. Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor prin intermediul chestionarelor și adaptarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat cu agenții economici	Anual: luna septembrie	ISJ Unitățile școlare IPT CR și CLDPS	Angajatorii sunt dispuși să colaboreze la completarea chestionarelor și elaborarea CDL ISJ, CR și CLDPS își asumă rolurile de consultanță pentru unitățile școlare și agenții economici ISJ, CR și CLDPS își asumă rolul de avizare a CDL
5. Dezvoltarea rețelelor de școli pentru fiecare din domeniile de formare profesională prioritare la nivel județean	Anual, începând cu luna	ISJ Unitățile școlare cuprinse în	Toate școlile IPT sunt interesate să constituie rețele de școli pe domenii de formare profesională

	octombrie	Programele Phare TVET Unitățile școlare IPT	
6. Dezvoltarea de programe între școlile din rețelele constituite pentru utilizarea comună a dotărilor	Anual, începând cu luna Noiembrie	ISJ Unitățile școlare cuprinse în Programele Phare TVET Unitățile școlare IPT	Unitățile școlare IPT cu dotări în concordanță cu standardele de pregătire profesională, în special școlile din Programele Phare TVET sunt dispuse să pună la dispoziția altor școli dotările existente
7. Dotarea cu echipamente de instruire conform standardelor de pregătire profesională a școlilor IPT (vezi prioritatea 2)			
8. Evaluarea impactului măsurilor de adaptare a ofertei pentru formarea profesională inițială și a acțiunilor de creșterea a nivelului de calificare a absolvenților prin studii de urmărire a inserției profesionale a absolvenților IPT: - Studiu la nivelul regional și al fiecărui județ pentru absolvenții IPT, începând cu promoția 2019, la 6 și 12 luni de la absolvire	Anual, luna august	CNDIPT AJOFM ITM	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU CNDIPT, ISJ, AJOFM și ITM își asumă rolurile

Obiectivul 1.4.: Diversificarea serviciilor de formare profesională oferite prin școlile din ÎPT Indicatori: Toate unitățile școlare IPT au rol funcțional de centre pentru furnizarea de servicii de formare profesională pentru comunitățile locale			Precondiții și riscuri <i>Concurența altor furnizori de formare profesională</i>
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Dublarea numărului de programe de reconversie profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active în care sunt implicate școlile IPT până în 2025. Etapizare: 2019 minim 18 programe e reconversie profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active în care sunt implicate școlile IPT A 2. În anul 2025 toate Grupurile Școlare care au identificat nevoi de formare a adulților sunt autorizate ca furnizori de formare continuă și derulează programe de formare profesională continuă. Etapizare: 2020 - 15% din Grupurile Școlare A 3. Minimum 30 % dintre unitățile școlare IPT din regiune sunt implicate în proiecte pentru formarea profesională a angajaților agenților economici până în 2020. Etapizare: 2019 - 15% dintre unitățile școlare IPT din regiune A 4. Numărul serviciilor de consultanță, cercetare, microproducție ale unităților de învățământ			Precondiții și riscuri <i>Unitățile școlare IPT își asumă rolul de furnizori de formare continuă pentru comunitățile din care fac parte și fac demersurile necesare autorizării și derulării cursurilor de formare pentru adulți</i>
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Colaborare cu AJOFM pentru reconversia profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active de ocupare - mai ales pentru absolvenții care nu se încadrează în primele 6 luni de la absolvire	permanent	ISJ Unitățile școlare IPT	Unitățile școlare IPT și AJOFM acceptă colaborările pentru reconversia profesională a șomerilor și pentru alte măsuri active de ocupare
2. Creșterea numărului de unități școlare IPT care derulează programe de formare pentru adulți. Creșterea numărului de programe de formare pentru adulți derulate de unitățile școlare IPT	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Autorizarea unităților școlare IPT ca furnizori de formare profesională pentru adulți Concurența altor furnizori
3. Realizarea/implicarea în proiecte FSE pentru formarea profesională a angajaților agenților economici	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Unitățile școlare IPT dispun de resursele financiare necesare

PRIORITATEA 2: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT			
Indicatori de impact: Creșterea ratei de tranziție a absolvenților învățământului gimnazial în IPT Creșterea ratei de tranziție a absolvenților învățământului profesional			
Obiectivul 2.1.: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlilor din ÎPT Indicatori: Până în 2025, toate școlile IPT din regiune corespund normelor de siguranță și igienă Anual sunt cuprinse în programe de reabilitare și dotare 10-20% din unitățile școlare IPT începând cu 2018		Preconții și riscuri <i>Sunt disponibile resursele de finanțare din surse bugetare locale și naționale</i> <i>Sunt disponibile surse de finanțare POR</i>	
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1., A.2. Direcțiile de restructurare a rețelei școlare de la nivelul fiecărui județ sunt elaborate A 3. Școlile TVET de la nivelul regiunii sunt ierarhizate funcție de relevanța lor în raport cu nevoile de formare profesională inițială - anual începând cu 2018 A 4. Unitățile școlare IPT necesar a fi reabilitate cu prioritate sunt identificate la nivel regional- anual începând cu 2018 A 5 Unitățile școlare necesar a fi reabilitate cu prioritate sunt cuprinse în programe de reabilitare începând cu 2018 A 6.1 Toate unitățile școlare IPT care necesită reabilitarea infrastructurii sunt cuprinse în programe de reabilitare până în 2025. A.6.2 Anual sunt cuprinse în programe de reabilitare 10-20% din totalul unităților școlare ce necesită reabilitare.		Preconții și riscuri <i>CR și CLDPS decid prin consens direcțiile de restructurare a rețelei școlare IPT, ierarhia și prioritățile de reabilitare a unităților școlare IPT la nivel regional.</i> <i>Consiliile locale și unitățile școlare IPT adoptă deciziile de reabilitare a infrastructurii școlilor</i> <i>Există sursele de finanțare necesare reabilitării școlilor</i>	
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Preconții și riscuri
1. Elaborarea direcțiilor de restructurare a rețelei școlare la nivelul fiecărui județ în funcție de nevoile de calificare identificate și de particularitățile rețelei școlare	Anual: luna septembrie	CR, CLDPS ISJ	CR și CLDPS decid prin consens direcțiile de restructurare
2. Implementarea direcțiilor de acțiune pentru restructurarea rețelei școlare	Anual începând cu luna septembrie	ISJ	ISJ și autoritățile locale își însușesc recomandările CR și CLDPS
3. Ierarhizarea unităților școlare IPT în funcție de prioritățile de dezvoltare a acestora ca răspuns la nevoile de calificare identificate	Revizuire anuală	CR, CLDPS, CJ, ISJ	CR și CLDPS decid prin consens ierarhia și prioritățile de reabilitare/dezvoltare/dotare a unităților școlare IPT la nivel regional
4. Identificarea unităților școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional	Anual	CR, CLDPS, CJ, ISJ	CR și CLDPS decid prin consens ierarhia și prioritățile de reabilitare a unităților

			școlare IPT la nivel regional
5. Cuprinderea unităților școlare IPT identificate ca prioritare pentru reabilitare în programe de reabilitare cu finanțare de la bugetele locale, național și prin FEDR	Anual, Începând cu 2015	ISJ, CJ, CL	Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe. Există sursele de finanțare necesare reabilitării școlilor
6. Cuprinderea tuturor unităților școlare IPT care necesită reabilitarea infrastructurii în programe de reabilitare. Anual sunt cuprinse 10-20% din școlile IPT care necesită reabilitare în programe	Anual	CL, ISJ, Unitățile școlare	Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe. Există sursele de finanțare necesare reabilitării școlilor

Obiectivul 2.2.: Dotarea cu echipamente de instruire, conform standardelor de pregătire profesională a unităților școlare IPT Indicatori: Până în 2025, toate școlile IPT din regiune beneficiază cel puțin de dotarea prevăzută în standardele de dotare minimă obligatorie Anual sunt cuprinse în programe de dotare 10-20% din unitățile școlare IPT			Preconțiții și riscuri Sunt disponibile resursele de finanțare din surse bugetare locale și naționale Sunt disponibile surse de finanțare FEDR
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Liste de echipamente necesare școlilor IPT identificate ca prioritare pentru dezvoltare A 2. Unitățile școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate sunt cuprinse în programe de dotări cu finanțare din fonduri bugetare, Europene sau alte fonduri atrase, începând din 2018 A 3. Toate școlile IPT din regiune sunt cuprinse în programe de dotări cu finanțare din surse bugetare și FEDR pentru asigurarea standardelor de dotare minim obligatorie până în 2025. Anual sunt cuprinse în programe de dotare 10-20% din unitățile școlare IPT			Preconțiții și riscuri Există sursele de finanțare necesare Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Preconțiții și riscuri
1. Evaluarea necesarului de dotare cu echipamente de instruire la unitățile școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional(vezi acțiunea 4 obiectivul 2.1.)	Anual: luna septembrie	ISJ, CL, Operatorii economici parteneri Unitățile școlare	
2. Dotarea cu echipamente a unităților școlare IPT identificate ca necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional (vezi acțiunea 4 obiectivul 2.1.)	2018	ISJ, CL, Operatorii economici parteneri Unitățile școlare	Există sursele de finanțare necesare Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe

3. Dotarea cu echipamente a tuturor unităților școlare IPT. Anual sunt cuprinse 10-20% din școlile IPT în programe de dotare	Anual	ISJ, CL, Operatorii economici parteneri Unitățile școlare	Există sursele de finanțare necesare Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe
--	-------	---	---

PRIORITATEA 3: Dezvoltarea resurselor umane ale școlilor TVET			
Indicatori : Creșterea capacității de management a unităților școlare Creșterea competențelor metodice și de specialitate a tuturor cadrelor didactice de specialitate din unitățile școlare IPT			
Obiectivul 3.1.: Dezvoltarea managementului unităților școlare IPT Indicatori: Toți directorii și directorii adjuncți ai școlilor IPT au competențele necesare exercitării unui management eficient până în 2020. Toate unitățile școlare IPT au echipe de cadre didactice și membrii ai CA cu competențe necesare pentru elaborarea PAS		Precondiții și riscuri <i>Există resursele financiare umane și logistice necesare</i>	
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Toți directorii și directorii adjuncți ai școlilor IPT au parcurs cel puțin un stagiul de formare până în 2020. Anual sunt cuprinși în programele de formare 10-20% din directorii și directorii adjuncți ai școlilor IPT A 2. Membrii echipelor de elaborare a PAS din toate unitățile școlare IPT au competențele necesare elaborării PAS. Anual sunt organizate stagii pentru toate echipele de elaborare PAS în scopul actualizării în raport cu PRAI și PLAI		Precondiții și riscuri CCD și ISJ își asumă rolurile de furnizori de formare Există resursele financiare umane și logistice necesare	
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
Stagii de formare a directorilor și directorilor adjuncți ai școlilor IPT în domeniul managementului educațional	Anual	ISJ CCD	CCD și ISJ își asumă rolurile de furnizori de formare Există resursele necesare
Stagii de formare pentru membrii echipelor de elaborare a PAS din toate școlile IPT (cadre didactice și membrii ai CA)	Anual: luna mai	ISJ Unitățile școlare cuprinse în Programele Phare TVET	Unitățile școlare cuprinse în Programele Phare TVET își asumă rolul de furnizor de formare în cadrul rețelelor de școli constituite

			Există resursele necesare
Stagii de informare și formare pentru echipe de cadre didactice din toate școlile IPT pentru elaborarea proiectelor cu finanțare din fondurile structurale	Stagii anuale	ISJ în colaborare cu OI POS DRU	

Obiectivul 3.2.: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT Indicatori: Toate cadrele didactice de specialitate din unitățile școlare IPT au dezvoltate competențele necesare desfășurării unei activități didactice de calitate începând cu anul școlar 2020-2021 Ponderea cadrelor didactice necalificate la disciplinele de specialitate este sub 1 % în 2025 Toți consilierii școlari au dezvoltate competențele de orientare școlară și vocațională a elevilor	Preconții și riscuri
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1.1. Toate cadrele didactice din școlile IPT au abilitățile necesare pentru aplicarea învățării centrate pe elev până la sfârșitul anului 2020. Anual sunt cuprinse în programele de formare 15 - 20% din cadrele didactice din școlile IPT A 1.2. Toate cadrele didactice din școlile IPT au abilitățile necesare pentru aplicarea sistemului de asigurare a calității până la sfârșitul anului 2020. Anual sunt cuprinse în programele de formare 15 -20% din cadrele didactice din școlile IPT A 2.1. Toate cadrele didactice de specialitate parcurg anual stagiul de documentare la agenții economici parteneri începând cu anul 2018-2019 A 2.2. Toate cadrele didactice de specialitate din școlile TVET integrează în procesul didactic cerințele angajatorilor, tehnologiile și echipamentele din dotarea agenților economici parteneri începând cu anul 2019 A 3. Toți consilierii școlari au dezvoltate competențele de orientare școlară și vocațională a elevilor A 4.1. Toate cadrele didactice de specialitate sunt cuprinse anual în activitățile metodice organizate la nivelul școlii sau al rețelei școlare A 4.2. Cel puțin 20% dintre cadrele didactice de specialitate participă anual la stagii de formare organizate de instituții abilitate A 5. Scheme de mentorat realizate pentru toți profesorii debutanți în toate unitățile școlare IPT A 6. Cel puțin un schimb de experiență organizat anual în cadrul fiecărei rețele de școli pe domenii de formare profesională prioritare A 8. Deficitul și excedentul de cadre didactice de specialitate sunt anticipate la orizontul anului 2020 A 9. 1. Setul de măsuri pentru asigurarea cu cadre didactice de specialitate la specializări cu deficit de cadre calificate este elaborat și aplicat începând cu 2018-2019. Ponderea cadrelor didactice necalificate la disciplinele de specialitate este sub 1 % în 2025 A 9.2. Setul de măsuri pentru sprijinirea reconversiei profesionale a cadrelor didactice la specializări cu	Preconții și riscuri <i>Există resursele financiare umane și logistice necesare</i> Preconții și riscuri <i>Există resursele financiare necesare</i> <i>Agenții economici acceptă implicarea în organizarea stagiilor de documentare a cadrelor didactice</i> <i>Specialiști cu specializări necesare optează pentru cariera didactică</i>

excedent de cadre didactice calificate este elaborat și aplicat începând cu 2018-2019 A 10. Toți tutorii de la operatorii economici parteneri în învățământul dual parcurg stagii de formare privind elemente de metodică, pedagogie și asigurare a calității în educația și formarea profesională			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Stagii de formare pentru cadrele didactice din școlile IPT pentru aplicarea învățării centrate pe elev și asigurarea calității	Anual	ISJ, CCD Unitățile școlare cuprinse în Programe Phare TVET	Există resursele financiare necesare
2. Stagii de documentare a tuturor cadrelor didactice de specialitate din școlile IPT la agenții economici parteneri pentru adaptarea conținuturilor și metodelor de învățământ la cerințele angajatorilor și la noile tehnologii și echipamente (vizite de documentare / stagii de formare în întreprinderi / întâlniri tematice cu agenții economici)	Anual	ISJ, Unitățile școlare IPT, Agenții economici parteneri	Agenții economici acceptă implicarea în organizarea stagiilor de documentare a cadrelor didactice
3. Stagii de formare pentru toți consilierii școlari pentru dezvoltarea competențelor de orientare școlară și vocațională	Anual	ISJ CCD	Există resursele financiare necesare
4. Programe de formare continuă pentru dezvoltarea competențelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din ÎPT (stagii de formare prin instituțiile acreditate, întâlniri metodice, lecții deschise, scheme de mentorat în școli, etc.)	Anual	ISJ CCD, Universități	Există resursele financiare necesare
5. Scheme de mentorat pentru profesorii debutanți	Anual	ISJ, Unitățile școlare IPT	Unitățile de învățământ acceptă implicarea în schemele de mentorat
6. Schimburi de experiență cu alte școli în cadrul rețelelor de colaborare, inclusiv cu școli din UE	Anual	ISJ, Unitățile școlare cuprinse în Programe Phare TVET, Unitățile școlare IPT	Resursele financiare necesare sunt disponibile la nivelul unităților școlare IPT
8. Anticiparea evoluțiilor personalului didactic de specialitate din unitățile școlare IPT pe termen mediu	Anual, decembrie	ISJ	
9. Elaborarea și implementarea măsurilor necesare pentru asigurarea cu personal didactic de specialitate la disciplinele cu deficit de cadre calificate și sprijinirea cadrelor didactice de specialitate pentru reconversia profesională și creșterea mobilității ocupaționale la disciplinele cu excedent previzionat de cadre calificate	Anual	ISJ, Universități	Specialiști cu specializări necesare optează pentru cariera didactică

10. Stagii de formare privind elemente de metodică, pedagogie și asigurare a calității în educația și formarea profesională pentru tutorii de la operatorii economici parteneri în învățământul dual			Agenții economici acceptă implicarea în Stagiile de formare privind
--	--	--	---

PRIORITATEA 4: Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere

Indicatori :

Creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere

Obiectivul 4.1.: Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă Indicatori: A 1. 1. Reducerea, până în 2025, la max. 200 a numărului de elevi arondați/consilier A 1.2. Realizarea unui număr mediu de minim 2 ore de consiliere specializată / elev, anual începând cu 2019/2020 pentru elevii din clasele terminale (VIII, XI și, XII/XIII ciclul superior al liceului) A 2. Sistem unitar de raportare și indicatori calitativi de evaluare a activităților și rezultatelor serviciilor de consiliere din regiune, adoptat și implementat la nivel regional până în 2019 A 3. Sistem unitar de investigare a opțiunilor elevilor adoptat și implementat la nivel regional până în 2019 A 4. Calendar obligatoriu și unitar de activități de informare și consiliere a elevilor adoptat și implementat începând cu 2019 A 4. Materiale de promovare a carierei, oferta și alternativele în cadrul sistemului de ÎPT, pe fiecare domeniu de pregătire, accesibile elevilor începând din 2019			Precondiții și riscuri <i>Existența resurselor financiare, umane și logistice necesare</i> <i>Legislația permite creșterea numărului de consilieri școlari</i>
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A1. Toate grupurile școlare dispun de cabinet de orientare școlară și vocațională și de consilieri calificați până în 2013			Precondiții și riscuri
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
1. Încadrarea unui număr de consilieri CJRAE corespunzător raportului normat de 200 elevi/consilier	septembrie 2019	ISJ CJRAE	Existența resurselor financiare, umane și logistice necesare MEN își asumă deciziile
2. Adoptarea unui sistem unitar de raportare și indicatori	octombrie 2019	ISJ	Colaborarea CJRAE din regiune

calitativi de evaluare a activităților și rezultatelor serviciilor de consiliere		CJRAE	ISJ și CJRAE își asumă rolurile
3. Adoptarea unui sistem unitar de investigare a opțiunilor elevilor pentru continuarea studiilor	octombrie 2019	ISJ CJRAE	Colaborarea CJRAE din regiune ISJ și CJRAE își asumă rolurile
4. Proiectarea și implementarea unui calendar obligatoriu și unitar de activități de informare și consiliere pentru: - clasele a VII-a, VIII-a: calificări - cariera profesională - cl. a VIII-a: oferta de formare la nivel județean/regional - clasa a IX a pentru învățământ profesional și tehnic	septembrie 2019 anual	ISJ CJRAE AJOFM	Colaborarea ISJ, CJRAE, AJOFM din regiune ISJ, CJRAE ȘI AJOFM își asumă rolurile
5. Acțiuni de orientare și consiliere pentru carieră organizate în parteneriat școli-agenți economici	Anual	ISJ CJRAE Unități școlare IPT Agenți economici	Agenții economici parteneri își asumă rolurile în cadrul parteneriatului pentru orientarea și consilierea pentru carieră a elevilor
6. Elaborarea de materiale de promovare a carierei pe fiecare domeniu de pregătire	Ianuarie 2019 Anual, luna ianuarie	ISJ, CJRAE Unitățile școlare IPT cuprinse în rețelele de școli pe domenii Agenții economici parteneri	Existența resurselor financiare Asumarea rolurilor de către ISJ, CJRAE, Unitățile de învățământ, Agenții economici

PRIORITATEA 5: Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație

Indicatori: Abandon școlar la ÎPT, maxim 2 % până în 2020. Asigurarea ratelor de tranziție menționate la obiectivul 1.3

Obiectivul 5.1.: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar

Indicatori: Abandon școlar la ÎPT, maxim 2 % până în 2020.

Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile)

A 1. Elevii din categoriile dezavantajate beneficiază de facilități specifice de acces și de sprijin pentru continuarea studiilor în cadrul ÎPT

A 2. Toate unitățile școlare au infrastructura adaptată pentru accesul elevilor cu deficiențe până în 2020

A 3. Program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale adoptat și implementat începând cu anul școlar 2019-2020 în toate unitățile școlare IPT

A 4. Elevii cu risc de abandon timpuriu identificați și sprijiniți prin asistență specializată și consiliere

Precondiții și riscuri

Existența resurselor financiare

Precondiții și riscuri
*Existența resurselor financiare
Unitățile școlare și CL își asumă rolul de promotori de proiecte cu finanțare din surse naționale, locale și fonduri structurale*

A 5. Programe pentru a doua șansă oferite pentru toți elevii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
2. Facilitarea mobilității elevilor în teritoriu (transport/internat, burse, etc.)	Anual	ISJ CJ CL	Existența resurselor financiare Unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU
3. Adaptarea Infrastructurii unităților școlare IPT pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale (rampe de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.)	Anual	ISJ CJ CL	Existența resurselor financiare Unitățile școlare și CL își asumă rolul de promotori de proiecte pentru reabilitarea infrastructurii și dotarea școlilor.
4. Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în școlile din ÎPT	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Existența resurselor financiare Unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU
5. Asistență specializată, consiliere și sprijin oferite familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Existența resurselor financiare Unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU
6. Organizarea programelor de șansa a doua pentru tinerii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Existența resurselor financiare

PRIORITATEA 6: Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT	
Indicatori: Structuri parteneriale funcționale și eficiente	
Obiectivul 6.1.: Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT Indicatori: Asistarea deciziei privind IPT se realizează cu eficiență la cele 3 nivele de management participativ: - <u>regional prin Consorțiul regional</u> - <u>local (judetean) prin CLDPS</u>	Precondiții și riscuri Instituțiile reprezentate CLDPS își asumă rolurile pentru dezvoltarea parteneriatului ISJ, unitățile școlare IPT și agenții economici își asumă rolurile pentru dezvoltarea parteneriatului

- școlii prin CA			
Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile) A 1. Reprezentarea în Consiliul de administrație al unităților școlare a cel puțin câte 1 partener social începând cu 2018-2019 A 2. Toți elevii din IPT beneficiază de locurilor de practică și condiții de pregătire la operatorii economici parteneri începând cu 2018-2019 A 3. Implementarea de către unitățile de învățământ, în parteneriat cu agenții economici de proiecte prin POCU, pentru practica elevilor începând cu anul școlar 2018-2019			Preconții și riscuri <i>Instituțiile reprezentate în CR și CLDPS își asumă rolul de aplicant pentru proiectele POCU</i> <i>Existența resurselor financiare</i> <i>Agenții economici parteneri își asumă implicarea în CA</i> <i>Unitățile școlare își asumă rolul de aplicant pentru proiectele POCU</i> <i>Lansarea apelurilor la propuneri de proiecte POCU</i>
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Preconții și riscuri
1. Revizuirea componenței Consiliilor de Administrație din sistemul de ÎPT prin cooptarea unor reprezentanți ai agenților economici reprezentativi pentru profilul școlii	Începând cu septembrie 2018	ISJ Unitățile școlare IPT	Agenții economici parteneri acceptă implicarea în CA
2. Asigurarea locurilor de practică și condițiilor de pregătire în întreprinderi pentru toți elevii, în conformitate cu Standardele de pregătire profesională și cerințele învățării centrate pe elev	Începând cu septembrie 2018	ISJ, CR, CLDPS Unitățile școlare IPT Agenții economici parteneri	Agenții economici parteneri acceptă realizarea practicii elevilor în întreprinderi ISJ, CR și CLDPS își asumă rolurile de consultanță pentru unitățile școlare IPT și agenții economici parteneri ISJ, CR și CLDPS își asumă rolurile de monitorizare a calității formării profesionale prin IPT
3. Elaborarea și implementarea proiectelor cu finanțare din FSE pentru desfășurarea practicii elevilor la agenții economici	Funcție de calendarul de lansare a apelurilor la propuneri de proiecte POCU	ISJ Unitățile școlare IPT Agenții economici parteneri	Unitățile școlare își asumă rolul de aplicant pentru proiecte POS DRU Existența resurselor financiare

11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională

Strategia Națională pentru Învățământul Terțiar 2015-2020, potrivit căreia, pe termen mediu și lung, învățământul terțiar va constitui motorul creșterii economice, va contribui la creșterea productivității și va promova coeziunea socială, punând astfel fundamentele unei economii bazate pe cunoaștere.

Sprijinirea dezvoltării învățământului terțiar reprezintă atât unul dintre obiectivele de bază ale Cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020, cât și o condiționalitate ex-ante pentru a putea beneficia de fonduri structurale și de investiții europene în perioada de programare 2014-2020.

Strategia Națională pentru Învățământul Terțiar 2015-2020 vizează două grupuri țintă, anume, beneficiarii principali ai învățământului terțiar (studenți și elevi, inclusiv din grupuri dezavantajate sau subreprezentate, personalul din instituțiile de învățământ superior, participanții adulți în învățământul profesional și tehnic continuu), precum și organizațiile și furnizorii de educație.

În ceea ce privește obiectivele Europa 2020, Strategia vizează creșterea numărului persoanelor cu vârstă cuprinsă între 30-34 de ani, absolvente ale învățământului terțiar, de la 23,8% (în trim. III 2014) la 26,7% (în 2020), cu impact direct asupra ocupării și creării unei forțe de muncă înalt calificate, capabilă să contribuie la dezvoltarea economică a țării. Astfel, Strategia are în vedere trecerea treptată către o economie bazată mai mult pe cunoaștere precum și satisfacerea cererii crescute de locuri de muncă înalt calificate, pregătind specialiști care pot să dezvolte o societate competitivă într-o economie globală.

Viziunea asupra dezvoltării învățământului terțiar din România 2015-2020 este elaborată ca o structură inter-relaționată de condiții de sprijin și piloni de acțiune, care va fi susținută prin mai multe măsuri și inițiative pe termen scurt, mediu și lung.

Pentru a face din această viziune o realitate, strategia se axează pe patru domenii principale de acțiune:

- i. consolidarea guvernancei, finanțării, monitorizării și evaluării învățământului terțiar („condițiile de sprijin”); respectiv următorii piloni de acțiune:
- ii. încurajarea și susținerea unei participări mai largi în învățământul terțiar, în special pentru grupurile dezavantajate și sub-reprezentate;
- iii. îmbunătățirea calității și relevanței învățământului terțiar;
- iv. dezvoltarea angajamentelor față de economie, în special legătura cu piața muncii și inovarea/antreprenoriatul.

Finanțarea necesară îndeplinirii măsurilor prevăzute în această strategie se realizează de către fiecare instituție/autoritate publică implicată, prin absorbția fondurilor europene nerambursabile și prin asigurarea resurselor financiare necesare pentru cofinanțarea acestora, precum și în limita fondurilor aprobate anual în bugetele instituțiilor publice implicate.

Costul total general estimat de implementare a Strategiei Naționale pentru Învățământul Terțiar 2015-2020 este de peste 2,1 miliarde de euro și vizează un număr aproximativ de 625.000 de beneficiari. Informații suplimentare Strategia Națională pentru Învățământul Terțiar 2015-2020 este esențială pentru a realiza obiectivele naționale în domeniu, în concordanță cu viziunea europeană. Strategia Europa 2020 își propune să transforme UE într-o economie inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii, pentru a oferi un nivel ridicat al ocupării forței de muncă, al productivității și pentru a asigura coeziunea economică, socială și teritorială.

Atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020 este condiționată de îmbunătățirea nivelurilor de educație și formare profesională, prin dezvoltarea învățământului terțiar în vederea reducerii șomajului, sărăciei și excluziunii sociale. Conform acestei strategii, România trebuie să sprijine eforturile de îmbunătățire a competențelor individuale, ceea ce conduce la creșterea ocupării forței de muncă și a productivității, incluzând o mărire a numărului de persoane, cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani, cu studii terțiare finalizate.

Strategia Europa 2020 este pusă în aplicare și monitorizată în cadrul Semestrului European, ciclul anual de coordonare a politicilor bugetare și economice.

În cazul în care estimările actuale se dovedesc corecte, numărul elevilor va scădea cu 40% în 2025⁷², determinând necesitatea unor reforme pentru educație care să abordeze calitatea, eficiența, echitatea și relevanța. Populația activă și numărul de studenți în scădere au implicații, imediate și pe termen lung, asupra capitalului uman din România și agendei macroeconomice pentru promovarea ocupării forței de muncă și a creșterii economice. Capitalul uman este esențial pentru toate sectoarele de activitate, îndeosebi pentru sectoarele servicii și agricultură, care utilizează cea mai mare parte a forței de muncă.

Populația rurală are cea mai scăzută rată de participare la educație și formare la diferite niveluri. Potrivit datelor curente de la INS, din cei aproximativ 45% tineri români care trăiesc în mediul rural, numai 24% din numărul total de studenți provin din mediul rural. Părăsirea timpurie a școlii este un fenomen cu precădere întâlnit în mediul rural din România: rata de abandon a fost de aproximativ 1,5 ori mai mare în unitățile de învățământ secundar, din mediul rural, decât în cele din mediul urban. Pe măsură ce tinerii avansează în sistemul de învățământ, sub-reprezentarea celor din mediul rural se amplifică, având cea mai mare valoare în învățământul superior.

Programele existente de învățare pe tot parcursul vieții (IPV) sunt adesea greu accesibile, în condițiile unui număr redus de centre de formare în mediul rural și în zonele dezavantajate, dar și dată fiind reducerea ofertei de pregătire disponibilă pentru învățământul profesional și tehnic începând cu anul 2009. Lipsa resurselor financiare, alături de gradul de redus de informare privind programele de IPV existente și oportunitățile pe piața muncii sunt cauze importante ale acestei stări de fapt.

Părăsirea timpurie a școlii și neparticiparea contribuie la nivelurile relativ scăzute înregistrate de România în învățământul obligatoriu. Pentru indivizii afectați, schimbările de viață, accesul la piața muncii și incluziunea socială sunt cu un nivel ridicat de risc.

Prezenta strategie trebuie să fie înțeleasă în contextul actualului cadru național de politici publice din România. Cadrul național include inițiative legislative și programe importante, cu un impact major asupra învățământului terțiar, elemente care au condus la o îmbunătățire semnificativă a învățământului terțiar, și aici menționăm autonomia crescută a instituțiilor, revizuirea modelului de finanțare, coordonarea cu procesul Bologna.

Prin Legea nr. 88/1993 privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor s-a introdus un sistem de evaluare și acreditare pentru noile specializări și instituții. Acest fapt se datorează, în mare parte, creșterii explozive a numărului de universități private la acel moment. Legea nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare a reorganizat sistemul de învățământ superior din România pe trei cicluri: studii universitare de licență, studii universitare de masterat și studii universitare de doctorat, compatibile cu Cadrul European al Calificărilor și Procesul Bologna. În anul 2005, a fost înființată Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ARACIS) prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității.

Prin prezenta strategie se îndeplinește una dintre condiționalitățile ex-ante ale CE, privind accesul, participarea și calitatea învățământului terțiar din România. Stimularea accesului și participării în învățământul terțiar include următoarele grupuri dezavantajate: studenți cu dizabilități, studenți care provin din familii cu venituri scăzute, studenți orfani sau din centre de plasament, etnici români din afara granițelor, studenți romi și studenți din zonele rurale (de exemplu: alocarea de burse pe criterii sociale și de performanță; subvenții pentru transportul în comun; sistem de credite pentru studii).

Ministerul Educației și Cercetării Științifice și instituțiile sale au investit în dezvoltarea învățământului terțiar. Universitățile publice din România primesc în prezent aproape 1,8 miliarde lei pe an ca finanțare de bază. Spre exemplu, universitățile au ca ofertă

⁷² În comparație cu nivelurile din 2005.

educațională pentru ciclul de studii universitare de licență aproximativ 62.000 de locuri pe an pentru studenții finanțați de la bugetul de stat. Pe lângă aceasta, universitățile primesc o „finanțare complementară”. Această finanțare complementară acoperă cheltuielile pentru infrastructura universitară (clădiri noi și întreținere), achiziția de materiale și echipamente, fonduri de cercetare și, de asemenea, fondurile „sociale”, incluzând bursele și subvențiile pentru cazarea și masa studenților.

În intervalul 2012 - 2015, nivelul finanțării a înregistrat o tendință de creștere la toate capitolele. Pentru anul 2014, educației i s-au alocat cu aproape 2 miliarde de lei mai mult decât în anul 2013. Nivelul de finanțare chiar dacă a fost direcționat către o politică de creștere continuă este încă la un nivel care ridică mari așteptări atât la nivelul instituțiilor de învățământ cât și la nivelul de decizie ministerial și guvernamental. MECS va pleda, permanent, pentru creșterea bugetului dedicat învățământului, dar în concordanță cu nivelului de performanță a economiei românești.

Pentru promovarea calității sistemului de educație și formare profesională inițială și continuă, inclusiv a învățământului superior și a cercetării, în perioada 2007-2015 au fost implementate 337 de proiecte în valoare de 1.158.665.701,02 lei. Proiectele dezvoltate au vizat dezvoltarea și implementarea instrumentelor și mecanismelor pentru îmbunătățirea învățământului superior, dezvoltarea sistemului național al calificărilor în învățământul superior, dezvoltarea și implementarea sistemului de asigurare a calității în universități, creșterea accesului la educația universitară, dezvoltarea învățământului superior bazat pe competențe (programe de licență și masterat), sprijin pentru dezvoltarea rețelelor între universități, institute de cercetare și companii, promovarea antreprenoriatului, formarea continuă a cercetătorilor, stimularea și dezvoltarea carierei în cercetare.

Ca urmare a implementării acestora, au rezultat:

- 1090 calificări dezvoltate/actualizate din care 795 calificări validate;
- 1402 programe de licență/ masterat dezvoltate/adaptate conform CNCIS;
- 455 programe de licență/ masterat conform CNCIS implementate;
- 96 universități acreditate conform standardelor de calitate;
- 6690 doctoranzi sprijiniți;
- 5366 cercetători post doctorat asistați financiar;
- 17629 lucrări științifice prezentate - programe doctorale;
- 9160 lucrări științifice prezentate - cercetare post doctorală.

Un rol important l-a avut, în acest sens, utilizarea Fondului Social European pentru cofinanțarea unor intervenții care au susținut asigurarea calității în învățământul superior, derularea programelor doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării, facilitarea tranziției studenților de la universitate la piața muncii.

Inițiativele de sprijinire a tranziției de la învățământul terțiar la viața activă s-au materializat în 274 de proiecte dedicate studenților (pentru 156 dintre proiecte, instituțiile de învățământ superior au avut calitatea de beneficiar, în restul cazurilor acestea participând la implementare, de cele mai multe ori, în calitate de parteneri). Suma contractată pentru implementarea acestor proiecte este 253,75 mil. €.

Aspectele menționate anterior fundamentează direcțiile de acțiune pentru prezenta strategie națională pentru îmbunătățirea participării, calității și eficienței învățământului terțiar.

Strategia se bazează, în fapt, pe trei considerente principale:

- i. România este angajată în valorificarea oportunităților oferite de Uniunea Europeană și Statele Membre și utilizează documentele de bază și directivele politice ale UE în dezvoltarea acestei strategii;
- ii. România folosește bunele practici pentru construirea unui învățământ terțiar relevant, eficient și eficace pe termen scurt, mediu și lung;
- iii. România este angajată în dezvoltarea învățământului terțiar ca instrument important în strategia generală de dezvoltare socio-economică, sprijinind toate celelalte planuri și inițiative de dezvoltare ale statului, în special, Programul Național de Reformă, Strategia Națională pentru Competitivitate 2014-2020 și Strategia Cercetare - Dezvoltare - Inovare.

Implementarea acestei strategii va fi realizată prin asigurarea unei finanțări adecvate, bazată pe o legislație relevantă, în colaborare cu întreaga comunitate a părților interesate din învățământul terțiar, incluzând instituții de învățământ superior, instituții de învățământ terțiar non-universitar, mediul economic, guvernul și partenerii internaționali. Poate fi constituit un Grup de coordonare pentru dezvoltarea învățământului terțiar, cu reprezentarea tuturor părților interesate relevante, incluzând: conducerea universităților, asociațiilor studențești, federațiilor sindicale și reprezentanți ai angajatorilor și ai societății civile. Acest Grup ar putea fi reprezentat de Consiliu Consultativ pentru Educație (cu posibilitatea extinderii acestuia) și va asigura cooperarea interinstituțională și angajamentul față de îndeplinirea obiectivelor acestei strategii.

Viziunea asupra dezvoltării învățământului terțiar din România 2015-2020 este elaborată ca o structură inter-relaționată de *condiții de sprijin și piloni*, care va fi susținută prin mai multe măsuri și inițiative pe termen scurt, mediu și lung.

Strategia se axează pe patru domenii principale de acțiune:

- i. consolidarea guvernantei, finanțării, monitorizării și evaluării învățământului terțiar („condițiile de sprijin”);
- ii. încurajarea și susținerea unei participări mai largi în învățământul terțiar, în special pentru grupurile sub - reprezentate;
- iii. îmbunătățirea calității și relevanței învățământului terțiar;
- iv. dezvoltarea angajamentelor față de economie, în special legătura cu piața muncii și inovarea/antreprenoriatul

Acțiunile specifice pe care această strategie le propune pentru fiecare dintre domeniile cheie, se bazează pe analiza socio-economică contextuală a României și a situației învățământului terțiar. Acțiunile propuse vor încerca să depășească obstacolele (barierele) care afectează posibilitatea de a transforma în realitate viziunea asupra dezvoltării învățământului terțiar din România și să răspundă provocărilor identificate în analiză.

Costurile totale pentru fiecare condiție de sprijin, pilon și obiectiv au fost estimate folosind informațiile existente, puse la dispoziție de instituțiile publice centrale, cu privire la costurile unitare și la disponibilitatea Fondurilor Europene Structurale și de Investiții (FESI), precum și cu privire la proiecțiile beneficiarilor pentru perioada 2014- 2020. Deoarece măsurile propuse diferă funcție de activitățile și grupurile țintă, costurile de implementare estimate variază în mod semnificativ.

Exemplu: Pilonul 1, care susține nevoia de a îmbunătăți participarea în toate domeniile învățământului terțiar, este estimat la peste 811,14 milioane €, în timp ce costurile pentru ceilalți piloni sunt estimate în total la 208,99 milioane €. Aceeași structură a estimării costurilor se aplică și condițiilor de sprijin. Pentru Condiția de Sprijin 1, asigurarea de fonduri adecvate și eficiente, costul estimat este de 1.075,44 milioane €, iar celelalte condiții ar putea costa în total 8,18 milioane €.

Această estimare a costurilor indică unde se vor concentra eforturile financiare pentru a atinge țintele stabilite în cadrul acestei strategii. Fondurile alocate pentru asigurarea unei finanțări adecvate și eficiente și costurile asigurării creșterii participării în învățământul terțiar reprezintă 96,9% din finanțarea totală necesară.

Costurile ridicate în vederea îndeplinirii acestor obiective pot fi explicate prin includerea celor mai importante activități, menite să acopere un număr important de beneficiari direcți, inclusiv asigurarea de burse și dezvoltarea unei scheme eficace și eficiente de creditare pentru studenți. Aceste scenarii de costuri diferite au fost întocmite pe baza finanțării disponibile, a nivelului finanțării anuale de bază, a nivelurilor finanțării de bază per student și a numărului prognozat de studenți și cadre didactice. Scenariile sunt realizate parțial pe baza creșterii/diminuării fondurilor pentru anumite obiective cu 20%, pentru altele fiind legate și de numărul de beneficiari, după cum se explică în Anexă. Potrivit scenariului moderat, costul integral al implementării strategiei este estimat la aproximativ 2,1 miliarde €, în perioada 2015- 2020, din care 465,51 milioane € din fondurile FESI, în baza Obiectivului Tematic 10. Toate aceste scenarii sunt prezentate integral în Anexa la cadru strategic.

Se preconizează că această strategie va avea impact asupra a peste 625.500 de persoane, din care aproape 58.000 de persoane absolvente de învățământ terțiar, cu vârste de 30-34 de ani. Acest număr este corespunzător țintei de 26,7 %, asumată de România până în anul 2020. Acțiuni strategice cheie: stabilirea condițiilor și a pilonilor de sprijin

Condițiile de sprijin

MECȘ va aborda trei domenii principale: finanțare, guvernanta și responsabilitatea publică, și instituționalizarea procesului de elaborare de politici bazate pe dovezi (date concrete). Aproape toate sistemele naționale de învățământ terțiar sunt recalibrate în funcție de aceste trei domenii, fie ca răspuns la preocupările curente, fie în anticiparea noilor obiective de politici publice- definite în această strategie drept „piloni”.

Îmbunătățirea acestor „condiții de sprijin” este fundamentală pentru progres în implementarea oricărei strategii. Astfel, această strategie pune accentul, în primul rând, pe condițiile de sprijin, deoarece acestea trebuie să fie suficient de robuste pentru a reflecta și/sau sprijini activitatea stabilită în cadrul pilonilor.

În contextul învățământului terțiar din România, caracteristicile cheie ale acestor condiții de sprijin reflectă următoarele elemente fundamentale pentru asigurarea succesului acestei strategii:

- i. Este necesară crearea unui model de finanțare flexibil și de impact, care să promoveze eficiența și inovarea, necesare îndeplinirii obiectivelor strategice.**

Dezvoltarea învățământului terțiar trebuie sprijinită printr-un model de finanțare care să asigure folosirea eficientă a resurselor. Alocarea resurselor de finanțare în contextul performanței instituționale, pentru îndeplinirea obiectivelor strategice și a rezultatelor dorite, asigură flexibilitate pentru promovarea inovării și îmbunătățirea calității predării și cercetării.

- ii. Autonomia și responsabilitatea publică sunt fundamentale pentru furnizarea unui învățământ terțiar flexibil și eficient la toate nivelurile.**

Fără a îmbunătăți guvernanta și responsabilitatea publică, încrederea în capacitatea instituțiilor centrale de a direcționa schimbarea va fi semnificativ redusă. Un învățământ terțiar de înaltă calitate asociază nivelul autonomiei operaționale cu responsabilitatea publică în ceea ce privește atingerea performanței, pornind de la obiective bine definite, în concordanță cu cerințele mediului socio - economic. Acestea permit comunicarea periodică și deschisă cu părțile interesate și favorizează dezvoltarea managementului universitar de înaltă calitate, orientat spre rezultate.

- iii. Procesul decizional trebuie să se bazeze pe date concrete, corecte, colectate cu exactitate și utilizate eficient.**

Abilitatea de a monitoriza impactul și rezultatele inițiativelor strategice, precum și de a face ajustări de politici publice pe măsură ce evenimentele evoluează vor fi posibile doar în condițiile existenței unei capacități de analiză riguroase, pe baza datelor colectate. Un învățământ terțiar de înaltă performanță colectează și folosește date fiabile, unitare privind rezultatele procesului de învățământ și oferă mecanisme pentru evaluarea continuă a performanței la nivel de program, instituție și sistem. Este necesară asumarea și dezvoltarea unei culturi a calității, care să-i determine pe membrii comunităților academice să-și îmbunătățească în mod continuu activitatea, pe baza datelor furnizate.

MECS a avut în vedere compatibilizarea periodică a conținuturilor programelor de studii cu competențele cerute pe piața muncii (au fost evaluate sau reevaluate de către ARACIS 95% dintre programe). În consecință, au intrat în lichidare începând cu anul universitar 2012 - 2013, 468 programe de studii universitare de licență, reprezentând 17% din numărul total de 2718 programe de studii din anul universitar 2014 - 2015. De asemenea, ca urmare a evaluărilor instituționale, un număr de 10 instituții de învățământ superior particular au toate programele de studii intrate în lichidare.

O serie de schimbări semnificative trebuie operate în fiecare dintre domeniile prezentate anterior pentru a stabili bazele necesare implementării unei strategii naționale.

Pentru a implementa acțiunile prevăzute în prezenta Strategie, MECS va beneficia de suportul organismelor consultative cu atribuții în domeniul învățământului superior (Consiliul Național al Rectorilor (CNR), Consiliul Consultativ pentru Educație, Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior (CNSPIS), Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU), Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS), Colegiul consultativ pentru cercetare-dezvoltare și inovare (CCCDI) și Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS)), precum și a partenerilor de dialog social (asociații studențești, federații sindicale, reprezentanți ai autorităților publice locale, ai angajatorilor și ai societății civile).

Condiția de sprijin 1: Asigurarea unei finanțări adecvate și eficiente

Cheltuielile cu învățământul terțiar din România sunt puțin peste 1,1% din PIB, cu un procent de aproximativ 0,8% din PIB alocat învățământului post-secundar din sectorul public. Deși acestea sunt comparabile în procente cu media la nivelul OCDE și a altor țări din regiune, PIB-ul României este mult sub media europeană (figura 5). De aceea, un nivel similar al cheltuielilor publice în procente înseamnă în realitate mult mai puțini bani în valoare absolută.

În plus, deși cheltuielile cu ÎS ca procent din PIB nu sunt departe de media europeană, de 1,3%, UE consideră că această investiție este prea scăzută în comparație cu SUA și Japonia unde investițiile în ÎS sunt de 2,7%, și respectiv 1,5%⁷³. Recomandarea UE privind investițiile în învățământul terțiar din statele membre este de 2% din PIB, așa cum este specificat în Comunicarea CE din 2005⁷⁴ și reiterat în una din cele șapte inițiative emblematiche ale Strategiei Europa 2020.

Proiectarea unor noi modalități de finanțare publică pentru studenți este necesară astfel încât să combine un sistem de burse cu unul de credite, pentru a acoperi atât cheltuielile de subzistență, cât și taxele de școlarizare, acolo unde este cazul. Documentul de însoțire a Comunicării CE menționată anterior recunoaște creșterea cheltuielilor private pentru învățământul superior -pentru studenți și familiile acestora -și încurajează Statele Membre să ia în calcul schimbări în cadrul finanțării publice, incluzând extinderea oportunităților de creditare a studenților și reevaluarea criteriilor prin care subvențiile publice sunt furnizate studenților. Se va efectua o analiză a nivelurilor taxelor de școlarizare și a oportunității acestora, astfel încât studenții și instituțiile să fie sprijinite cât mai eficient posibil.

MECS va evita suplimentarea în exces a fondurilor aferente bugetelor de bază. Prin reformarea modelului de finanțare, bugetele de bază ale instituțiilor vor fi mai consistente, astfel încât să nu fie nevoie de finanțări suplimentare. Aceste finanțări suplimentare din surse guvernamentale vor fi orientate fie pentru inițiative strategice (dezvoltarea capacității, inovare, echitate etc.), fie pentru stimularea instituțiilor, în baza rezultatelor imediate sau pe termen lung. Cu o astfel de planificare, ministerul poate avea o capacitate mai bună de a coordona învățământul terțiar prin crearea schemelor de finanțare alternativă și nu neapărat prin creșterea bugetelor de bază. Obiectivul este acela de a aloca cel puțin 10% din bugetul general pentru învățământul superior (fără orice sprijin din fonduri structurale) pentru atingerea obiectivelor strategice naționale.

⁷³ Comisia Europeană (2011) „Sprijinirea creșterii economice și a locurilor de muncă - o agendă pentru modernizarea sistemelor de învățământ superior din Europa”, *ibid*.

⁷⁴ Investiția minimă necesară pentru economiile cu grad ridicat de cunoaștere (finanțare publică și privată combinată) este de 2% din PIB potrivit Inițiativei „Tineret în mișcare” care se referă la Comunicarea CE 17 COM (2005) Consultați: „Tineret în mișcare. O inițiativă de declanșare a potențialului tinerilor de a obține o creștere economică inteligentă, durabilă și incluzivă în Uniunea Europeană”. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: p. 8. COM(2010) 477 versiunea finală.

Una dintre metodele de a obține, simultan, atât diversificarea ofertelor, cât și o bună calitate a rezultatelor, constă în stabilirea unui număr mai mare de criterii de finanțare, iar ÎS să fie în competiție pentru obținerea unor alocări financiare diferențiate pe baza acestor criterii.⁷⁵ De exemplu, în baza unui indicator prestabilit și agreat, o sumă de bani va fi alocată instituțiilor care au avut performanțe bune în ceea ce privește cercetarea științifică. O altă alocare, pe bază de competiție, s-ar putea axa pe obținerea excelenței în reformarea curriculei sau în crearea parteneriatelor cu economia locală. Alte granturi ar putea recompensa ratele de ocupare post-absolvire, nivelurile crescute ale înscrierii studenților din mediul rural și din grupuri sub-reprezentate, utilizarea strategiilor de predare inovatoare, excelența în învățământul la distanță ș.a. Finanțarea pentru aceste stimulente poate proveni din finanțarea suplimentară sau din surse proprii. Agenda UE pentru modernizarea învățământului superior recomandă adaptarea mecanismelor de asigurare a calității și a mecanismelor de finanțare pentru a recompensa succesul în echiparea studenților cu competențele necesare pieței muncii.

O astfel de strategie de finanțare este una de „stimulare și competiție”. Rezultatele specifice pot fi finanțate suplimentar, oferind instituțiilor de învățământ superior posibilitatea specializării în anumite domenii de nișă.

Aceste seturi de rezultate, pe care ministerul le poate alege pentru a stimula ÎS, trebuie:

- să fie suficient de specifice;
- să stimuleze cu adevărat competiția.

Dacă finanțarea suplimentară acoperă în întregime unul sau două aspecte (de exemplu număr studenți înmatriculați, rezultatele cercetării), atunci stimulentele vor face ca toate instituțiile să se îndrepte în aceeași direcție.

Unele dintre aceste rezultate pot fi ușor de cuantificat (de exemplu: numărul de studenți romi, numărul de studenți proveniți din mediul rural, numărul de publicații științifice etc.); altele pot necesita un efort mai mare în vederea evaluării sau au un caracter puternic subiectiv (de exemplu: metode de predare inovatoare).

<i>Direcții și indicatori strategici</i>			
Obiectiv	Măsură/Acțiune	Domeniu de aplicare/Audiența	Indicator
Asigurarea finanțării necesare pentru sprijinirea unui ÎT de bună calitate, relevant și eficient	Creșterea progresivă a finanțării alocate învățământului terțiar în următorii ani	Național; instituțional	% din PIB cheltuit pentru ÎT depășește media UE de 1,3%
Alocarea finanțării în contextul performanței instituționale în raport cu obiectivele de politică publică și rezultatele așteptate	Alocarea finanțărilor suplimentare (program pilot) pentru finanțarea performanței, pentru a îndrepta sistemul spre obiectivele de politică publică și rezultatele așteptate	Național; instituțional	% din bugetul ÎT alocat prin finanțarea performanței; progresul în raport cu indicatorii obiectivelor de politică publică pentru finanțarea performanței

Condiția de sprijin 2: Promovarea guvernantei eficiente

MECS atestă legalitatea și analizează tezele tuturor doctoranzilor, pentru a face o propunere cu privire la acordarea titlului de doctor. Similar, dreptul de a acorda diplome de doctor este administrat de minister și nu de comunitatea academică sau o instituție de

⁷⁵ O altă metodă este dezvoltarea clasificărilor precum U-multirank lansată de UE în 2012, <http://www.u-portal.org/u-multirank/>.

învățământ superior. Spre exemplu, din anul academic 2009-2010, 58 de instituții au primit dreptul de a dezvolta programe de studii doctorale. Pentru a obține acreditarea, universitățile publice și private au trimis solicitări către CNATDCU cu privire la avizarea din punct de vedere al resursei umane și au fost supuse unei evaluări realizate de ARACIS privind capacitatea instituțională a acestora de a oferi diplomele. Verificarea suplimentară de către minister a calificărilor doctorandului este inefficientă și replică evaluarea efectuată atât de universități cât și de ARACIS în procesul de asigurare a calității.

În România, puterea de decizie în cadrul universităților aparține Senatului și Consiliului de administrație, organisme de luare a deciziilor, care nu au în mod obligatoriu reprezentare externă. Conform legii, Senatul universitar este cel mai înalt for de decizie și deliberare la nivelul universității, fiind alcătuit din 75% cadre didactice și cercetători și 25 % studenți. Reprezentarea externă în structurile universității este posibilă, dar nu obligatorie. Conform Legii educației naționale nr. 1/2011 cu modificările și completările ulterioare, universitățile pot dezvolta structuri consultative cu membri din mediul extern, dar nu au obligația de a face acest lucru. Singura situație în care părțile interesate externe trebuie să fie incluse în activitatea universității este cea în care modalitatea de alegere a rectorului, votată de majoritatea cadrelor didactice și a studenților, este prin „concurș public” și nu prin „vot universal”. Astfel, 50% dintre membrii comisiei de selecție trebuie să fie din exterior; acești membri externi se definesc ca „personalități științifice și academice”. Prin promovarea unei mai mari participări la decizii din mediul extern universității, se va putea consolida încrederea publică în activitatea universitară și se vor crea premisele pentru consolidarea relațiilor dintre universități, mediul economic și societatea civilă, și chiar s-ar putea dezvolta gradul de internaționalizare al universităților românești.

Rezoluția din noiembrie 2007, a Consiliului UE privind competitivitatea,⁷⁶ reafirmă faptul că modernizarea învățământului superior și a cercetării este imperativă pentru creșterea competitivității Europei. Rezoluția încurajează Statele Membre să ia măsurile necesare pentru modernizarea instituțiilor de învățământ superior prin acordarea unei mai mari autonomii acestora și creșterea responsabilității publice, ceea ce le permite:

- să-și consolideze capacitatea de modernizare a curriculei pentru a răspunde mai eficient nevoilor pieței muncii și ale studenților;
- să-și îmbunătățească practicile de management;
- să-și dezvolte capacitatea de inovare.

Agenda UE din 2011 pentru modernizarea Europei s-a axat pe problema autonomiei și a importanței guvernantei și sistemelor de finanțare flexibile, care echilibrează autonomia crescută a instituțiilor de învățământ cu asumarea responsabilității publice față de toate părțile interesate. Autonomia ajută la creșterea diversificării în interiorul unei instituții de învățământ superior. CE promovează, de asemenea, autonomia ca cerință fundamentală pentru inovare.⁷⁷ Echilibrarea autonomiei și a asumării responsabilității publice a ÎIS din România este o mare provocare. Aceasta, ca și alte provocări, ar putea constitui teme ale unui program de formare a conducătorilor actuali și viitori ai instituțiilor de învățământ superior.

O altă metodă de evaluare comparativă a calității constă în utilizarea clasificărilor bazate pe indicatori obiectivi. Pentru realizarea unor astfel de comparații se pot folosi informații indirecte, cum ar fi numărul de instituții care au obținut un loc în top 400 sau 500 al uneia dintre clasificările internaționale recunoscute. În afara centrelor academice majore ale lumii (de exemplu, SUA, Marea Britanie, Japonia), astfel de clasificări pot să ofere, de fapt, informații despre performanța relativă a unor instituții, nu a sistemului în întregime. Pentru analize de sistem, se pot consulta clasificările U21 ale sistemelor de învățământ, care au început să fie elaborate din 2012. Aceste clasificări măsoară sistemele naționale de învățământ în raport cu resursele, mediul, conectivitatea și rezultatele. În cea mai nouă

⁷⁶ Consiliul Uniunii Europene, Rezoluția Consiliului privind modernizarea universităților pentru competitivitatea Europei în economia globală a cunoașterii.

⁷⁷ „Introducerea agendei privind modernizarea în universități: educație, cercetare și inovare.” Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European. 10.5.2006. COM(2006) 208 versiunea finală. Accesată la adresa <http://bit.ly/1f0a6Me>; Citată în documentul de lucru al Comisiei cu privire la elaborările recente; ibid: p. 48.

versiune a acestor clasificări, România se situează pe locul 39 din 50 de țări, înaintea Argentinei, Braziliei și Chinei.

Indicatori cum ar fi cei care evaluează rezultatele proceselor de predare/învățare și cercetare sau relevanța calificărilor pentru mediul socio - economic, rolul social și de motor al dezvoltării regionale al instituției, precum și gradul de internaționalizare a activităților trebui să fie la baza sistemului de clasificare.

Cele mai utile, dar încă subiective, surse de date comparative, privind educația în contextul competitivității, pot fi cele bazate pe anchete realizate în proiecte precum Raportul global al competitivității (RGC) al Forumului Economic Mondial. Printre multe alte aspecte, RGC adresează directorilor de companii din 148 de țări mai multe întrebări privind calitatea învățământului terțiar, a absolvenților și a interacțiunii dintre învățământul terțiar și mediul economic. Deși răspunsurile nu ar putea fi clasificate ca fiind „științifice”, ele pot oferi percepții ale persoanelor care controlează efectiv investițiile din economie. Pentru ca învățământul terțiar să fie ”motorul” investițiilor viitoare și să ofere o bună calitate, percepțiile privind satisfacția acestor respondenți ar trebui să fie înțelese și în România.

Deși percepțiile pot fi subiective, acestea sunt indicatori importanți ai reputației educației și ÎIS pentru angajatorii locali și internaționali. Astfel de evaluări și altele similare privind competitivitatea ÎT ridică multe întrebări și oferă date comparative importante, pentru ca România să-și evalueze mai bine poziția în sistemul de educație și în sistemul economic european și internațional.

<i>Direcții și indicatori strategici</i>			
Obiectiv	Măsură/Acțiune	Domeniu de aplicare/Audiența	Indicator
Implicarea părților interesate în procesul de identificare și urmărire a obiectivelor strategice	Creșterea rolului și a reprezentării părților interesate relevante, în special a părților interesate din mediul extern, în aspectele legate de guvernare	Părți interesate naționale și locale	Numărul părților interesate din exterior implicate în procesele/structurile formale de guvernare
Armonizarea nivelului de autonomie operațională cu asumarea responsabilității publice pentru performanță, în raport cu așteptări bine definite	Recalibrarea nivelului de autonomie instituțională în strânsă și echilibrată legătură cu asumarea responsabilității publice față de performanță, în raport cu așteptări bine definite ale mediului socio - economic	Național și local	Analiză comparativă a consecvenței României față de tendințele europene realizată
Asigurarea transparenței în procesul de clasificare a universităților	Desfășurarea unui exercițiu de clasificare bazat pe date care respectă misiunile instituțiilor	Național și local	Metodologie de clasificare, date relevante, și justificarea modului de realizare a clasamentului în raport cu toți parametrii importanți pentru activitatea instituției, publicate

Condiția de sprijin 3: Utilizarea monitorizării și evaluării datelor pentru elaborarea politicilor bazate pe evidențe

Creșterea eficienței sistemului de învățământ superior din România este corelată cu deținerea unui set de date complet și complex. În acest context, pot fi luate decizii fundamentate la nivel de sistem și pot fi responsabilizate instituțiile. Fără date legate de rezultate, instituțiile de învățământ superior nu vor putea să-și evidențieze progresul și nici MECS nu va putea să evidențieze evoluțiile la nivel de sistem. În plus, datele deținute în prezent de MECS și de Institutul Național de Statistică, diferă. Fără compatibilizarea bazelor de date și a procedurilor de raportare, MECS și instituțiile aflate în subordonarea și coordonarea sa, nu vor avea sisteme de măsurare relevante, altele decât măsurările bazate pe intrări, folosite în prezent.

Pentru o eficiență mai mare, generarea și partajarea datelor trebuie să fie reglementate și standardizate, atât la nivel național, cât și instituțional. Ca prioritate principală, va fi adoptat un Cadru național al datelor din învățământul superior. Acest cadru se va axa în special pe domeniile acoperite în această strategie și va fi bazat parțial pe date colectate la nivel instituțional și parțial pe date naționale strânse prin diferite anchete. Printre elementele necesare în generarea și partajarea datelor se regăsesc următoarele:

Subiectul	Descrierea	Sursa datelor
Admitere	Date de la instituțiile de învățământ superior cu privire la studenții înmatriculați în funcție de program, locul de proveniență (internațional/național, urban /rural), educația anterioară etc. (colectare anuală)	Instituții de învățământ superior
Incluziune socială	Date privind istoricul socio-economic, etnic, privind dizabilitățile etc. al noilor studenți (colectare în ani impari)	Anchetă guvernamentală
Personalul academic	Date privind funcția, salariul și calificările personalului didactic și de cercetare (colectare anuală)	Instituții de învățământ superior
Finanțarea ministerială	Date privind plățile făcute fiecărei instituții (colectare anuală)	Date administrative ale ministerului
Finanțare instituțională	Date privind venituri din diferite surse (minister, studenți, altele), plus cheltuielile în funcție de tip (salariile personalului didactic și de cercetare, TIC etc.) (colectare anuală)	Instituții
Angajamentul studenților /anchetă financiară	Date despre studenți care descriu angajarea /experiența acestora, precum și date privind veniturile și cheltuielile acestora (colectare în ani pari)	Chestionare obligatorii cu sprijinul altor instituții centrale
Date privind abandonul și transferul	Date privind studenții înscriși în anul anterior care nu au continuat studiile și studenții nou înscriși care au fost anterior într-o altă instituție (colectare anuală)	Date instituționale
Date privind absolvirea	Numărul absolvenților pe program/domeniu de studiu	Instituțional
Ancheta privind absolvirii	Date colectate la 24 de luni după absolvire, referitoare la ocupare, venit, planuri privind continuarea educației, gradul de satisfacție etc.	Chestionare obligatorii cu sprijinul altor instituții centrale
Anchetă privind angajatorii	Studiu la nivelul angajatorilor cu privire la gradul de satisfacție asociat absolvenților, evoluția competențelor acestora, aspecte ce trebuie îmbunătățite	Chestionare obligatorii cu sprijinul altor instituții centrale

Dezvoltarea și implementarea unei anchete standard privind absolvenții - studiu de monitorizare -va fi desfășurată de fiecare instituție, pentru a se asigura că sunt disponibile date precise, comparabile. Ca parte a Cadrului național al datelor, o anchetă standard privind absolvenții (studiu de monitorizare) ar trebui să fie realizată periodic de instituții. Unele din aceste date vor fi utilizate pentru a crea statistici cantitative la nivel instituțional și național, referitoare la gradul de satisfacție al absolvenților și inserția pe piața muncii; alte date ar putea fi calitative și axate pe îmbunătățirea programului de studiu la nivel de facultate/departament. Instituțiile pot personaliza o parte din datele solicitate pentru a maximiza beneficiile unor astfel de anchete, menținând în același timp o bază de întrebări standardizate la nivel național pentru a permite construirea unor indicatori naționali fiabili.

Potrivit Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, foile matricole și sistemele IT ale tuturor universităților trebuie să fie integrate într-un program denumit „Registrul matricol unic” sau „RMU”. Un studiu de monitorizare va corela informațiile privind performanța universitară cu datele post-absolvire (de exemplu: ocupație, statut de angajat, salariu etc.), oferind informații utile pentru viitori studenți (de exemplu, în selectarea facultății în funcție de corelarea traseului academic cu cel profesional), angajatori (de exemplu, informații despre absolvenții diferitelor universități și domeniile specifice de ocupare) și instituții (de exemplu: cât de bine sunt pregătiți studenții pentru o anumită carieră). Datele post-absolvire vor fi colectate periodic sau, ca alternativă, baza de date RMU ar putea fi conectată cu alte baze de date administrative din România (de exemplu: pensii/asigurări sociale). Această abordare, similară cu implementarea în Bulgaria a sistemului BURS⁷⁸, va furniza date actualizate și fiabile pentru sprijinirea continuă a deciziilor pentru toți actorii interesați de învățământul superior.

⁷⁸ „Sistemul de clasificare a universităților din Bulgaria” sau BURS a fost creat de Ministerul Educației, Tineretului și Științei cu finanțare de la Fondul Social European. A fost dezvoltat pentru a informa actorii interesați despre poziția unei universități față de alte instituții și de a oferi informații studenților. Versiunea din 2012 a sistemului a conținut informații cu privire la 52 de domenii profesionale de la 51 de universități acreditate. Utilizatorul poate selecta indicatorul sau indicatorii care sunt cei mai importanți pentru acesta, iar sistemul produce apoi clasificarea în mod corespunzător. BURS compară universitățile în funcție de 49 de indicatori diferiți care se bazează pe date statistice și rezultatele anchetei sociologice. Un punct forte principal al BURS este acela că strânge date prin legături automate cu sistemul de învățământ superior oficial, piața muncii, registrele privind veniturile și administrația fiscală

Direcții și indicatori strategici			
Obiectiv	Măsură/Acțiune	Domeniu de aplicare/Audiența	Indicator
Implicarea părților interesate în procesul de identificare și atingere a obiectivelor strategice pentru învățământul terțiar	Creșterea rolului și a reprezentării părților interesate relevante, în special a actorilor interesați din exterior, în aspectele legate de guvernanță	Actorii naționali și locali interesați	Numărul actorilor interesați din exterior implicați în procesele/structurile formale de guvernanță
Armonizarea autonomiei operaționale a I.Î.S. cu responsabilizarea publică pentru rezultatele obținute, în raport cu așteptările părților interesate	Recalibrarea nivelului de autonomie instituțională cu responsabilizarea față de performanță, în raport cu așteptări bine definite	Național și local	Analiză comparativă a consecvenței României față de tendințele europene realizată
Publicarea datelor relevante pentru studenții și angajatorii eligibili în organisme necesare unei bune guvernante	Desfășurarea unui exercițiu de clasificare bazat pe date care respectă misiunile instituțiilor	Național și local	Sistem de clasificare (și justificarea sa în raport cu toți parametrii importanți pentru activitatea instituției - educație, cercetare, relevanța calificărilor pentru mediul socio - economic, rolul social și de motor al dezvoltării regionale, precum și gradul de internaționalizare a activităților instituțiilor respective) elaborat și publicat
Asigurarea transparenței datelor pentru părțile interesate, inclusiv a celor ce privesc calitatea programelor	Dezvoltarea unui studiu de monitorizare a performanței absolvenților	Național și local	Sistem de monitorizare recunoscut creat; Număr de studenți monitorizați.

Pilonii reformelor din învățământul terțiar românesc

Prin condițiile de sprijin menționate anterior, învățământul terțiar va beneficia de instrumente care să sprijine progresul în domeniile sale vitale, în termeni de rezultate, calitate și implicare. Aceste domenii relevante sunt considerate „piloni” care pot sprijini progresul în cadrul învățământului terțiar.

Îmbunătățirea participării în învățământul terțiar • Stabilirea unui traseu clar de la învățământul secundar profesional și de alt tip la învățământul terțiar • Completarea scutirii de la plata taxei în funcție de merite, cu un program de burse bazate pe necesități • Implementarea unui program de credite pentru studii • Încurajarea atragerii studenților din grupurile subreprezentate și a celor netradiționale, inclusiv a adulților • Creșterea transparenței informațiilor și furnizarea îndrumării cu privire la oportunitățile și rezultatele educaționale pentru alegerea informată a parcursului educațional și reducerea abandonului școlar.	Programe flexibile, relevante și de înaltă calitate • Revizuirea reglementărilor de acreditare a programelor în sprijinul modernizării acestora; • Extinderea capacității de reproiectare a programelor; • Dezvoltarea unei evaluări permanente a programelor pentru competențe transversale și de antreprenariat; • Dezvoltarea de studii pentru monitorizarea performanței absolvenților; • Îmbunătățirea programei TIC pentru completarea ofertei existente; • Analiza posibilității extinderii formării de tip dual la nivelul învățământului terțiar din domeniul tehnic.	Angajament strategic față de sectorul economic • Dezvoltarea unui program național pentru încurajarea dialogului dintre învățământ și sectoarele economice de activitate; • Înființarea unei funcții de legătură cu industria/agricultura în fiecare instituție; • Implicarea angajatorilor în proiectarea și furnizarea programelor, sprijinirea schimburilor de personal și includerea experienței practice în cursuri.
--	---	---

Caracteristici importante care definesc pilonii, de care va depinde succesul învățământului terțiar din România:

- În mijlocul unor schimbări demografice majore și cu obiectivul european stabilit ca 26,7% din populația cu vârste între 30 și 34 de ani să fie absolvenți de învățământ terțiar până în anul 2020, România va trebui să crească participarea în învățământul terțiar. Un învățământ terțiar cu înalte performanțe creează și îmbunătățește capitalul uman prin extinderea participării, facilitarea transferului și avansarea/progresul studenților la toate formele și nivelurile sistemului de învățământ, în special de la cel secundar la cel terțiar și la învățarea pe tot parcursul vieții.
- Pentru ca instituțiile să răspundă la cerințele pieței muncii și să le anticipeze, corelat standardele de calitate academică, se vor dezvolta într-o manieră dinamică

noi programe care să ofere studenților un mix de competențe disciplinare și aptitudini transversale, aflate mereu în schimbare. Acestea, vor crește valoarea învățământului, stimulând astfel cererea. Un învățământ terțiar cu performanțe ridicate asigură:

- bună pregătirea absolvenților prin dobândirea de competențe transversale și o înțelegere comprehensivă a disciplinelor parcurse;
- menținerea nivelului de calitate a programelor de studii la nivelul așteptărilor părților interesate relevante, printr-o cooperare permanentă cu acestea.

iii. Relația dintre mediul socio - economic și educație va fi consolidată și aprofundată la toate nivelurile. Universitățile pot juca un rol important, atât în sprijinirea angajatorilor din industrie și agricultură să devină mai competitivi, prin creșterea receptivității acestora pentru cunoaștere și noi competențe, cât și prin adaptarea ofertei educaționale la cerințele acestora. Un învățământ terțiar cu performanțe înalte folosește feedback-ul de la angajatori pentru a-l include în crearea programelor, priorităților instituționale și politicilor sectoriale, stimulând dezvoltarea economică și socială.

Acțiunea Pilonului 1: Îmbunătățirea participării în toate domeniile învățământului terțiar

La nivel global există o puternică corelație între statutul socio-economic și numărul celor care se înscriu și finalizează învățământul terțiar. Peste 50% din chintila cea mai bogată a tinerilor din România (25-29 de ani în 2009) sunt absolvenți de învățământ terțiar, în timp ce, în cadrul chintilei celei mai sărace, rata de absolvire a învățământului terțiar reprezintă 3,8% (figura 7). Cu toate că situația s-a îmbunătățit oarecum între 2002 și 2009, totuși studenții din familii mai sărace (și din zona rurală) continuă să fie semnificativ în urma colegilor lor din zone urbane cu o stare materială mai bună. Provocările cu care se confruntă peroanele/studenții din grupurile subreprezentate se observă din momentul admiterii, iar apoi pe tot parcursul studiilor până la finalizarea învățământului terțiar, astfel încât este necesar să li se acorde sprijin pe toată perioada desfășurării învățământului terțiar.

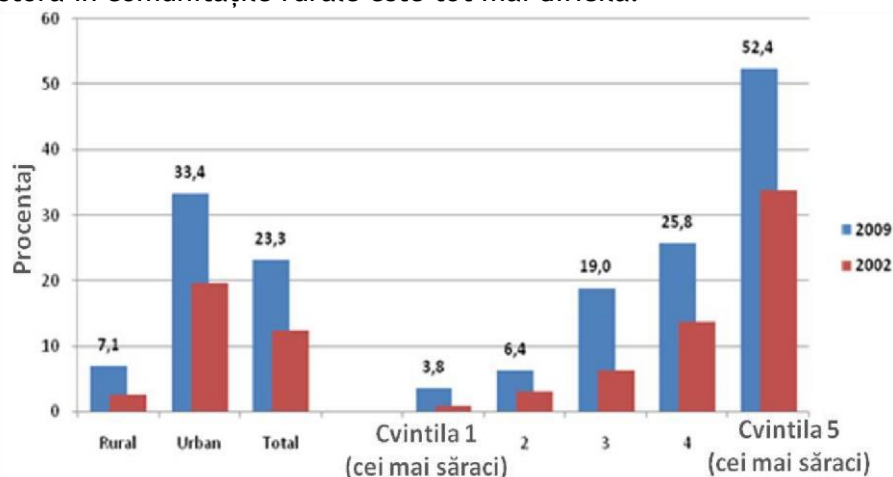
Subreprezentarea studenților cu venituri reduse în rândul absolvenților învățământului terțiar indică problema în rândul studenților mai săraci, care se reflectă într-un procentaj scăzut la admitere și în procentaj mare de abandon. În luna noiembrie a anului 2013, Banca Mondială a realizat un studiu privind cauzele abandonului studiilor universitare în România. Studiul a implicat o serie de interviuri cu foști studenți care au abandonat studiile înainte de absolvire, din universități din București, Cluj și Suceava. Printre motivele cel mai des întâlnite privind abandonul studiilor universitare se regăsesc probleme financiare, comunicare redusă între studenți și cadrele didactice și raportul inadecvat între cursurile obligatorii și cele opționale. Posibile soluții pentru aceste probleme se pot obține prin consolidarea reformelor curriculare, a finanțării învățământului dar și prin îmbunătățirea condițiilor sociale pentru populația care provine din medii/grupuri defavorizate.

Discrepanța semnificativă dintre mediul rural și cel urban în ceea ce privește participarea la învățământul terțiar din România poate fi explicată printr-o serie de factori. Discrepanța între proporția tinerilor din zona rurală și a celor din zona urbană se reflectă în lipsa de participare - nu doar la nivelul învățământului terțiar, ci și în învățământul liceal - reducând astfel numărul de elevi care „se califică” pentru a continua studiile în învățământul terțiar. Doar 37% dintre tinerii cu vârste între 19-21 de ani din zona rurală au absolvit liceul, comparativ cu 68% dintre colegii lor din zona urbană.⁷⁹ Mai mult, elevii din zone rurale care doresc să urmeze liceul sunt adesea nevoiți să se mute de acasă pentru a merge la o școală din mediul urban și să se confrunte cu costuri de trai deosebit de ridicate.⁸⁰

⁷⁹ ibid

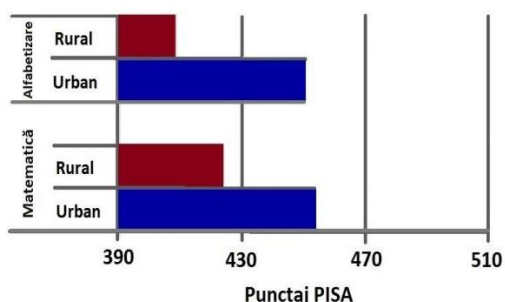
⁸⁰ Notă a Băncii Mondiale privind învățământul (2007).

Discrepanțele dintre rezultatele în învățământul terțiar la nivelul comunităților rurale și rezultatele la nivelul comunităților urbane prezentate în figura 7 indică: doar 7,1% dintre tinerii cu vârste între 25-29 de ani din comunitățile rurale finalizaseră o formă de învățământ terțiar în 2009, pe când rata pentru același grup de vârstă din zone urbane era de 33,4%. Foarte probabil, această situație se datorează celor două caracteristici reflectate în tiparele migrației: universitățile se grupează în zonele urbane, atrăgând viitorii tineri angajați către centrele urbane, iar agenții economici tind să se grupeze acolo unde capitalul uman și infrastructura sunt mai dense, adică tot în centrele urbane. Acțiunea cumulată a acestor forțe determină migrarea din zonele rurale a tinerilor cu un nivel educațional mai înalt, iar revenirea acestora în comunitățile rurale este tot mai dificilă.

Procentul populației cu vârste între 25-29 de ani absolvenți de învățământ terțiar, per chintilă de venit și proveniență, 2002 și 2009 (Sursă: Banca Mondială, Studiu privind venitul per familie 2014)

Problema subreprezentării în mediul rural crește direct proporțional cu selectivitatea instituțiilor. După cum ilustrează figura 8, rezultatele obținute de elevii din mediul rural la matematică și limba română sunt mult mai slabe decât cele ale colegilor lor din mediul urban. La matematică, elevii din mediul rural sunt ca nivel, cu aproape o clasă în urma celor din mediul urban și cu o jumătate de clasă la limba română.

Sursa: OECD, 2012 *Rezultate PISA urban versus rural*, OECD 2012

Procentul absolvenților de învățământ terțiar cu vârste între 30-34 ani este de aproximativ 1% în rândul romilor, comparativ cu peste 20% în rândul populației generale⁸¹. Cu toate că estimările variază, se consideră că, în România, mai puțin de un procent din tinerii romi sunt absolvenți de învățământ terțiar⁸². Ca și în cazul participării reduse a tinerilor din zona rurală și a celor cu o situație socio-economică precară menționați anterior, principalele probleme constau în accesul și rata de absolvire a învățământului

⁸¹ Diagnostic and policy advice for supporting Roma inclusion in Romania **Studiu de diagnosticare și consultanță pentru politicile de sprijinire a incluziunii romilor din România*], Banca Mondială 2014. INS, 2014

⁸² Banca Mondială. (2011). Functional Review: Higher Education Sector (Romania) **Analiză funcțională: sectorul învățământului superior (România)*]. Consultată pe 19 noiembrie 2013 accesând <http://bit.ly/1IEr7NE>

gimnazial și liceal de către aceștia. În prezent, politicile publice care au ca scop creșterea accesului la învățământul terțiar pentru elevii romi includ alocarea de locuri rezervate la fiecare universitate⁸³. Cu toate că aceste măsuri sunt binevenite și ar putea fi extinse, cel mai mare obstacol pentru tinerii romi este, în mod clar, accesul la ciclurile gimnazial și liceal, pentru care este nevoie de măsuri urgente. Un studiu recent al „Fundației Împreună” arată că în perioada 1998-2012, procentul de femei rome absolvente ale unei forme de învățământ terțiar s-a dublat, de la 0,7% la 1,6%, în timp ce în cazul bărbaților romi, acesta a rămas constant, aproximativ 1%⁸⁴.

„Strategia de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015 - 2020” își propune în mod explicit două obiective privind educația elevilor proveniți din grupuri dezavantajate și, în mod specific, a celor de etnie romă:

- Asigurarea accesului egal, gratuit și universal al cetățenilor români aparținând minorității rome la educație de calitate la toate formele și nivelurile din sistemul public de învățământ, pentru a sprijini creșterea economică și dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere;
- Promovarea educației incluzive în cadrul sistemului educațional, atât prin prevenirea și eliminarea segregării, precum și prin combaterea discriminării pe baze etnice, de statut social, dizabilități sau alți factori care au impact asupra copiilor și tinerilor proveniți din grupuri dezavantajate, inclusiv romi⁸⁵.

Pentru populația care, în mod tradițional, nu participă la învățământul terțiar, îmbunătățirea opțiunilor privind învățământul primar, secundar și terțiar ar putea să nu fie de ajuns. Experiența internațională arată că sunt necesare și alte inițiative de politici, care se concentrează pe aspecte privind asistența financiară, barierele socio-culturale, dizabilități și egalitatea de gen. În multe cazuri, în mediul socio-cultural în care se formează un student, învățământul terțiar nu este prezentat ca un traseu „normal” de urmat în viață. Documentul de poziție al CE privind elaborarea Acordului de Parteneriat cu România evidențiază importanța concentrării eforturilor asupra unor categorii aflate în situații de risc: populația afectată sever de sărăcie, persoanele vârstnice (al căror număr este în creștere), minoritatea romă și populația rurală⁸⁶.

Rata natalității în scădere și modificările aduse examenului de bacalaureat au afectat înscrierile în universități în mod dramatic. De-a lungul anilor 2000, aproximativ 80% dintre absolvenții învățământului secundar promovau cu succes examenul de bacalaureat, ceea ce le dădea dreptul să se înscrie la învățământul terțiar. După modificarea metodologiei în anul 2011, rata de promovare a examenului de bacalaureat a scăzut la 62,6% în 2014. Împreună cu scăderea demografică, aceste reguli mai stricte de examen accentuează scăderea ratei de înscrieri în învățământul superior tradițional (tabelul 4). Asigurarea accesului- pentru toate generațiile din învățământul liceal -la învățământul terțiar trebuie să constituie o prioritate națională, pentru a asigura niveluri de înscriere rezonabile.

Tabel - Evoluția numărului de studenți înmatriculați în anul I de studii universitare, pentru perioada 2007 - 2014

An universitar	Total licență (public + privat)	Public (licență anul 1)	Public (licență anul 1) din care		Privat (licență, anul 1)	Total master (public, anul 1)	Total doctorat (public, anul 1)
			buget	taxă			
2013/	128.992	106.741	62.264	44.477	22.251	50.923	4.619

⁸³ Vezi: http://www.anr.gov.ro/html/Politici_Publice.html

⁸⁴ Dumnică și Ivăsiuc 2013

⁸⁵ Strategy of the Government of Romania for the Inclusion of the Romanian Citizens belonging to Roma Minority for the period 2012-2050 [Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor romi aparținând minorității romilor pentru perioada 2012-2050]. <http://bit.ly/Pshsfe>

⁸⁶ Poziția CE..., *ibid*: pp. 5, 6, 22.

2014							
2012/ 2013	131.861	103.816	60.865	42.951	28.045	52.931	3.828
2011/ 2012	142.348	110.577	61.903	48.674	31.771	53.094	4.148
2010/ 2011	175.016	125.987	62.277	63.710	49.029	61.936	5.962
2009/ 2010	210.605	149.155	61.887	87.268	61.450	73.419	6.843
2008/ 2009	278.655	151.163	61.493	89.670	127.492	66.725	6.798
2007/ 2008	285.684	141.415	56.455	84.960	144.269	54.308	5.998

Sursa: INS, pentru datele privind învățământul universitar particular/privat (raportarea pentru începutul anului universitar); CNFIS, pentru datele privind învățământul universitar de stat/public (pe baza raportărilor realizate de universități, cu data de referință 1 ianuarie a fiecărui an universitar, actualizate pentru ianuarie 2014 și 2015).

Creșterea rapidă a învățământului terțiar s-a bazat pe programe în domeniul științelor sociale, în timp ce domeniile ingineriești și științifice au înregistrat o scădere în termeni relativi (dar nu și în termeni absoluți).⁸⁷ Începând cu anul 2000, 63% din noile locuri pentru ÎS, create în România, au fost în domeniul științelor sociale, al științelor economice și juridice. Această orientare spre profilul umanist a fost declanșată de învățământul superior particular în plină dezvoltare, care s-a specializat în aceste domenii.

Ca urmare a acestei creșteri în rândul disciplinelor „umaniste”, România are, în prezent, cea mai mare proporție de absolvenți de științe socio - economice din UE. În 2008, 72% dintre studenți au absolvit programe de studii din domeniul „umanist”, iar 58% dintre absolvenții din România au obținut diplome în științe sociale. În schimb, doar 24% au obținut diplome pentru științele „reale” (inginerie, medicină, fizică, chimie și altele similare)⁸⁸. În concluzie, datorită faptului că majoritatea sectoarelor performante din economia românească sunt asociate științelor ingineriești (inclusiv agricultura), este absolut necesară corelarea ofertei actuale a învățământului terțiar cu nevoile pieței muncii.

Analiza situației studenților înmatriculați la programele de studii universitare evidențiază aspecte privind egalitatea de gen. Luând în considerare procentul de absolvenți ai unei forme de învățământ terțiar pe domenii de studiu, constatăm că în anul 2010 femeile reprezentau peste 85% dintre absolvenți în general și peste 60% dintre absolvenții domeniilor „medicină”, „studii umaniste și arte” și „științe sociale, economice și juridice”. Procentul femeilor în rândul absolvenților de „științe reale” a fost peste 50%. Peste jumătate dintre absolvenții în domeniile „servicii”, „agricultură” și „inginerie, industria prelucrătoare și construcții” au fost bărbați⁸⁹. Rata participării în învățământul terțiar din România, exprimată ca procent al grupului de vârstă relevant, este de 68% pentru femei și 50% pentru bărbați. Comparativ cu Europa și Asia Centrală, aceleași procente înregistrează cote de 66%, respectiv 54%.⁹⁰ În concluzie, învățământul terțiar din România trebuie să continue monitorizarea și sprijinirea accesului și echității de gen.

Având în vedere contribuția importantă pe care universitățile o au în specializarea forței de muncă, în dezvoltare economică și încurajarea activităților de cercetare - inovare, este importantă dezvoltarea și modernizarea infrastructurii instituțiilor de învățământ terțiar și a

⁸⁷ Banca Mondială. (2011). Functional Review: Higher Education Sector (Romania) **Analiză funcțională: sectorul învățământului superior (România)*]. <http://bit.ly/1eeDrfW>.

⁸⁸ ibid

⁸⁹ 2010 Date furnizate de GenderStats (descărcate pe 10 septembrie 2013), UNECE, Inter-Parliamentary Union (1 septembrie 2013), și biroul central de statistic din România.

⁹⁰ ibid

resurselor relevante, ținând cont de tendințele de dezvoltare economică în raport cu cerințele pieței și politicile naționale în domeniu (SNC și SNCDI și strategia privind infrastructura educațională). Investiția în infrastructura din învățământul superior va spori capacitatea universităților de a anticipa și a răspunde cerințelor pieței privind standardele și calitatea academică, de a dezvolta noi programe, beneficiind de tehnologie modernă și echipamente pentru a oferi studenților competențe cros-disciplinare. Investițiile se vor face cu prioritate în domenii cu potențial de creștere care contribuie la creșterea angajabilității absolvenților învățământului superior în sectoare competitive și cu specializări inteligente. De asemenea, trebuie acordată o atenție deosebită condițiilor de învățare ale studenților prin asigurarea unui nivel adecvat de calitate a acestora, menite să îmbunătățească accesul și participarea persoanelor dezavantajate la sistemul de învățământ superior și rezultatele acestora la acest nivel de învățământ, îndeosebi ale studenților netradiționali, ale celor care provin din mediul rural, dar și ale persoanelor de etnie romă și ale altor grupuri dezavantajate, precum și a măsurilor de aliniere a învățământului superior la nevoile pieței muncii.

Direcții și indicatori strategici			
Obiectiv	Măsură/Acțiune	Domeniu de aplicare/Audiența	Indicatori
Facilitarea transferurilor și a traseului profesional al tinerilor între diverse forme și niveluri de învățământ, în special de la învățământul secundar către cel terțiar și mai departe către învățarea pe tot parcursul vieții	Stabilirea unui parcurs clar de trecere de la învățământul profesional și secundar la învățământul terțiar	Național și local	Rate de înscriere; Rate de înscriere a studenților netradiționali
Eliminarea barierelor care împiedică potențialii și actualii studenți să își atingă obiectivele educaționale	Completarea sistemului de subvenționare a locurilor acordate studenților cu rezultate bune, cu extinderea programelor de burse sociale și implementarea unei scheme de creditare pentru studenți	Național și local	Numărul studenților înmatriculați; Rata de absolvire; Cuantumul burselor acordate; Rata de participare a tinerilor din medii defavorizate
Dezvoltarea capitalului uman specializat prin creșterea gradului de participare la învățământul terțiar	Încurajarea atragerii tinerilor din grupuri subreprezentate și a celor netradiționale, inclusiv a adulților	Național și local	Rata de înscriere și de absolvire pentru grupurile-țintă;
Consilierea tinerilor în a lua decizii informate cu privire la traseul lor profesional în învățământul terțiar	Creșterea transparenței și a profesionalismului informațiilor și asigurarea orientării privind oportunitățile și rezultatele educaționale pentru a sprijini alegerile făcute și a reduce abandonul	Național și local	Indicatori relevanți publicați pe website-ul fiecărei instituții; Studii privind gradul de satisfacție în urma sesiunilor de orientare; Rate de înscriere; Rate de menținere în sistem

Creșterea accesului și participării la sistemul de învățământ superior, inclusiv a persoanelor aparținând grupurilor dezavantajate și a studenților netradiționali	Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii instituțiilor de învățământ terțiar și a resurselor relevante, inclusiv a spațiilor de învățare ținând cont de tendințele de dezvoltare economică în raport cu cerințele pieței	Național și local	Număr de I.Î.S. cu infrastructură educațională reabilitată, modernizată și echipată
--	---	-------------------	---

Activități în cadrul Pilonului 1

- **Crearea unor rute progresive clare de trecere de la învățământul secundar la învățământul terțiar**

Crearea unor rute de acces multiple de la învățământul secundar până la învățământul terțiar poate juca un rol esențial în creșterea ratei de înscriere și absolvire, în special pentru tinerii din grupurile vulnerabile, ale căror nevoi nu au fost, în mod tradițional, vizate. Sistemul de învățământ din România se va dezvolta asigurându-se că nu limitează oportunitățile tinerilor. Modalitățile multiple de intrare și de ieșire ale sistemului educațional vor oferi tinerilor mai multe opțiuni și vor crea o mai mare flexibilitate.

- **Consolidarea rețelei de trasee educaționale**

Conform studiilor, mulți tineri nu sunt pregătiți corespunzător pentru învățământul terțiar, în special cei ce aparțin grupurilor dezavantajate/vulnerabile. Ca soluții la aceste preocupări, toate sectoarele educaționale trebuie să împărtășească obiectivele strategice și ale programelor operaționale pentru a înțelege modalitățile prin care își pot corela așteptările și se pot sprijini reciproc (de ex.: revizuirea curriculei de pregătire a cadrelor didactice sau chiar a programelor de studii).

- **Îmbunătățirea sistemului de acordare a burselor prin creșterea numărului de burse sociale pe bază de nevoi**

Îmbunătățirea alocării burselor prin creșterea numărului de burse sociale pe bază de nevoi va sprijini sistemul pentru a deveni mai eficient și mai eficace, în special răspunzând la nevoile studenților din grupurile dezavantajate/vulnerabile. Această transformare trebuie să revină în sarcina unei agenții naționale, schimbarea constituind un element important în revizuirea finanțării învățământului superior.

- **Lansarea unui program de creditare pentru studenți**

După cum se menționează în studiul de fezabilitate întocmit de Banca Mondială privind posibilitatea implementării unei scheme de creditare pentru studenți în România⁹¹, nu este necesară mai întâi crearea unui sistem de burse sociale și apoi punerea în practică a unui program de credite pentru studenți. Există deja studenți plătitori de taxe de școlarizare care au nevoie de sprijin. În această situație, elementul cheie constă în identificarea metodelor de atenuare a riscurilor și mobilizarea de fonduri publice sau private susținute prin garanții guvernamentale.

În proiectarea programului de creditare, trei factori vor fi luați în considerare:

- Asocierea introducerii sistemului de creditare a studenților cu o reformă mai amplă de sprijin în cadrul căreia sistemul de burse să fie orientat mai mult de cât în prezent

⁹¹ Banca Mondială. (2009). Introducing a Student Loan Scheme in Romania (*Introducerea unei scheme de credite pentru studenți în România*). <http://bit.ly/1lsafqM>

către studenții cu nevoi. Ideea de pregătire în paralel a unei scheme de împrumuturi complementară sistemului de burse bazat pe nevoi va fi parte integrantă a strategiei de comunicare.

- Introducerea unei scheme de creditare, denumită „grant de studii”.
 - Conștientizarea faptului că schema de creditare pentru studenți nu va avea capacitatea de a rezolva în totalitate problema abandonului sau a creșterii accesului.
- **Încurajarea atragerii studenților din grupuri subreprezentate sau netradiționale, inclusiv a adulților prin:**
 - Elaborarea strategiilor instituționale de atragere a grupurilor sub-reprezentate;
 - Acordarea de stimulente financiare pentru asigurarea atragerii și menținerii persoanelor din grupurile subreprezentate în cadrul învățământului terțiar;
 - Încurajarea instituțiilor pentru echilibrarea numărului de studenți de gen feminin și masculin la nivelul fiecărui domeniu de studii, prin acordarea de stimulente financiare, pentru atingerea sau depășirea anumitor praguri de acces.

Pilonul 2: Promovarea dezvoltării programelor de studii de înaltă calitate, flexibile și corelate cu cerințele pieței muncii

Mecanismele de asigurare a calității educației din România respectă standardele europene, respectiv există un proces format din două etape - asigurarea internă a calității și asigurarea externă a calității. Asigurarea calității învățământului superior și a cercetării științifice universitare este o obligație a instituției de învățământ superior și o atribuție fundamentală a Ministerului Educației și Cercetării Științifice. În realizarea acestei atribuții, MECȘ colaborează cu ARACIS, organism independent, precum și cu alte organisme aflate în subordinea ministerului.

Asigurarea externă a calității este realizată, conform legii, de ARACIS sau de către alte agenții de asigurare externă a calității care se regăsesc înregistrate în EQAR. În procesul de evaluare externă a calității, potrivit atribuțiilor prevăzute în lege, acest organism independent are în vedere respectarea de către instituțiile de învățământ superior a standardelor de calitate (capacitatea instituțională, baza materială, norma didactică, raport studenți/cadre didactice etc.).

ARACIS are și rolul de a oferi publicului informații corecte și accesibile despre calitatea la nivel de instituții și de program, ceea ce poate sprijini studenții în luarea deciziilor privind traseul lor profesional/educațional. Acest fapt necesită asigurarea transparenței datelor la nivel instituțional și existența unei alte structuri care să asigure colectarea și raportarea acestor date în mod fidel și unitar.

Pentru a răspunde cerințelor reale ale calificărilor de pe piața forței de muncă, ARACIS actualizează standardele de evaluare. Universitățile pot modifica conținutul curriculumului pentru un procent de maxim 20% în vederea corelării programelor de studii cu cerințele mediului socio - economic.

Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) analizează și asigură corelarea dintre programele de studii universitare, competențele și calificările obținute în concordanță cu diplomele eliberate. ANC are în responsabilitate Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS) ca parte a Registrului Național al Calificărilor (RNC) ce reprezintă un instrument care stabilește structura calificărilor, asigură compatibilitatea și comparabilitatea internațională și vizează introducerea unei calificări din piața muncii, în concordanță cu Cadrul european al calificărilor. ANC are rolul de armonizare a calificărilor învățământului superior cu cerințele pieței muncii. Prin măsurile din cadrul acestei strategii se vor sprijini universitățile în proiectarea de curriculum universitar pornind de la competențe profesionale solicitate pe piața muncii, introducerea de noi calificări în RNCIS, noi programe de studii universitare/postuniversitare aferente respectivelor calificări. e realizează un proces periodic de redefinire a competențelor cerute pe piața muncii pentru fiecare calificare, realizat de către ANC, cu implicarea Comitetele sectoriale.

Consolidarea capacității universităților de a dezvolta și furniza programe relevante pentru piața muncii - cu accent special pe asigurarea competențelor transversale (inclusiv

competențe în domeniul TIC), dar și pentru dezvoltarea acelor competențe necesare în sectoarele economice cu potențial competitiv identificate conform SNC (industria auto și componente, TIC, procesarea alimentelor și a băuturilor, sănătate și produse farmaceutice, turism și eco-turism, textile/pielărie, lemn și mobilă, industrii creative, energie și management de mediu, bioeconomie (agricultura, silvicultură, pescuit și acvacultură) biofarmaceutică și biotehnologii) și domeniile de specializare inteligentă conform SNCDI (bioeconomia, tehnologia informațiilor și a comunicațiilor, spațiu și securitate, energie, mediu și schimbări climatice, eco-nano-tehnologii și materiale avansate și sănătate).

Printre datele cheie care ar trebui să fie puse la dispoziția studenților cu privire la fiecare program se numără rata de absolvire, rata de angajare și, în măsura posibilului, veniturile post absolvire. Acestea impun anchete periodice privind angajarea absolvenților. De asemenea, datele privind absolvenții învățământului terțiar trebuie să poată fi asociate datelor din alte sisteme administrative pentru a corela electronic statutul de angajat al absolvenților cu salariul și alți indicatori relevanți. Pentru a oferi informații cu privire la opțiunile studenților și planificarea instituțională, un grup consultativ permanent format din reprezentanți ai pieței muncii și ai învățământului terțiar ar trebui să se reunească periodic pentru a publica estimări privind locurile de muncă pe termen mediu (de exemplu: cinci-șapte ani) și a discuta potențialul impact asupra ofertelor de programe și capacității învățământului terțiar.

Pentru asigurarea integrată a calității este esențială corelarea strategiei învățământului terțiar cu abordările/mecanismele privind învățarea pe tot parcursul vieții. România a elaborat Cadrul Național al Calificărilor din învățământul superior, armonizat cu Cadrul European al Calificărilor și are nevoie de un cadru comun de asigurare a calității pentru învățarea pe tot parcursul vieții, învățământ preuniversitar și învățământ terțiar. Necesitatea acestui cadru, recomandat de CE solicită reflecții cu privire la o abordare sectorială a asigurării calității și asupra posibilității de a identifica principii de bază și linii directe aplicabile întregului domeniu de educație și formare profesională. CE susține dialogul și inițiativele legate de asigurarea calității în învățământul superior, ce sunt abordate într-un context cuprinzător care înglobează toate instrumentele pentru transparență și asigurarea calității.

În prezent, piața de formare oferă numeroase oportunități instituțiilor de învățământ superior. Universitățile dețin infrastructura și resursa umană cu o înaltă calificare, necesare pentru a răspunde cerințelor de formare continuă și perfecționare la standarde impuse de angajatori. MECS va promova prin Strategia Națională de Învățare pe Tot Parcursul Vieții, măsuri care vizează creșterea implicării instituțiilor de învățământ superior în învățarea pe tot parcursul vieții.

Actualizarea/îmbunătățirea reglementărilor elaborate de MECS/ARACIS reprezintă un alt domeniu care ar putea aduce beneficii privind modalitățile flexibile de învățare, inclusiv învățământul cu frecvență redusă, învățământ la distanță și stagiile de pregătire practică. Recunoașterea diverselor modalități de învățare schimbă modul în care persoanele percep învățământul terțiar și acesta trebuie să se adapteze noilor provocări, în special să asigure flexibilitatea sistemului. Un exemplu în acest sens, îl poate constitui promovarea sistemelor e-learning sau blended-learning.

Îmbunătățirea TIC și a inovației va avea de asemenea un rol semnificativ în asigurarea calității și a diversificării experiențelor de învățare. Legislația prevede posibilitatea ca ÎIS să ofere cursuri pentru învățământul la distanță și cu frecvență redusă, după reguli precise, cu condiția ca instituția de învățământ superior furnizoare să aibă același program și la forma de învățământ cu frecvență.

MECS și Guvernul României s-au angajat pentru dezvoltarea soluțiilor de e-learning și vor analiza care sunt opțiunile optime de a acționa în vederea îmbunătățirii reglementărilor în domeniu care să permită instituțiilor să se dezvolte și să valorifice beneficiile pe care noile forme de furnizare a formării le oferă, respectiv acces și noi oportunități.

În final, asigurarea calității învățământului superior și cercetării depinde într-o mare măsură de îmbunătățirea formării doctoranzilor și post-doctoranzilor. Una dintre cele mai

importante verigi privind resursa umană pentru instituțiile de învățământ superior o reprezintă doctoranzii și cercetătorii cu titlul de doctor. Aceștia nu vor constitui numai baza de selecție pentru viitorii profesori care se vor ocupa de educația studenților, ci vor fi și cei mai productivi și inovativi cercetători, jucând un rol semnificativ atât în sporirea eficienței cheltuielilor publice pentru cercetare și dezvoltare, cât și în promovarea unui mai bun transfer tehnologic către sectorul privat.

<i>Direcții și indicator strategici</i>			
Obiectiv	Măsură/Acțiune	Domeniu de aplicare/Audiență	Indicator
Dobândirea de către absolvenți atât a competențelor transversale cât și a competențelor profesionale cu prioritate în sectoarele economice cu potențial competitiv și în domeniile de specializare inteligentă	Revizuirea curriculumului și elaborarea unor modalități de evaluare pentru competențele transversale și antreprenoriale	Național și local	Procese de proiectare și revizuire curriculară pentru competențele și abilitățile transversale vizate în procesul de asigurare a calității
Actualizarea/adaptarea curriculei cu referitor atât la conținuturi cât și didactica disciplinelor	Îmbunătățirea ofertelor TIC pentru a completa ofertele existente	Național și local	Program pilot vizând îmbunătățirile TIC pentru programe foarte solicitate, cu impact major
Promovarea unei formări de calitate a cadrelor didactice la toate nivelurile învățământului terțiar cu prioritate în sectoarele economice cu potențial competitiv și în domeniile de specializare inteligentă	Asigurarea oportunităților de formare pedagogică pentru doctoranzi; sprijinirea dezvoltării profesionale pe tot parcursul carierei personalului didactic	Național și instituțional	Procent al doctoranzilor care accesează oportunități de formare pedagogică; procent al personalului didactic care beneficiază anual de formare profesională
Diversificarea ofertei de programe de studii care să răspundă cerințelor pieței muncii și studenților	Introducerea unor programe de studii pentru învățământul non - universitar terțiar Actualizarea sistemului național de asigurare externă a calității prin fundamentarea programelor de studii pe evaluarea nevoilor de pe piața muncii în ceea ce privește învățământul terțiar universitar și nonuniversitar	Național și local	Analiza posibilității extinderii formării de tip dual la nivelul învățământului terțiar din domeniul tehnic, realizată; Numărul de programe disponibile; Sistem de asigurare a calității

	(dezvoltarea mecanismelor de anticipare a competentelor); Proiectarea de curriculum universitar pornind de la competențe profesionale solicitate pe piața muncii, introducerea de noi calificări în RNCIS, noi programe de studii universitare/postuniversitare aferent respectivelor calificări.		actualizat și corelat cu nevoile de pe piața muncii; Numărul de calificări corelate cu piața muncii și Cadrul European al Calificărilor
--	--	--	--

Activități în cadrul Pilonului 2:

- **Revizuirea reglementărilor MECS și ARACIS privind acreditarea programelor**

Reglementările actuale privind acreditarea programelor nu sunt percepute de personalul didactic, de studenți și de conducerea instituțiilor de învățământ superior ca stimulatoare sau contribuatoare la inovarea curriculară. Aceste reglementări privind asigurarea calității atât în învățământul superior cât și pentru învățământul profesional și tehnic continuu vor fi revizuite pentru a vedea modul în care pot fi flexibilizate și orientate spre rezultate directe, spre/impactul pe piața muncii.

- **Compatibilizarea domeniilor CNATDCU și ARACIS**

În momentul de față, fiecare din aceste două structuri de importanță capitală pentru învățământul universitar operează cu seturi diferite de domenii sau cu titlaturi diferite pentru același domeniu. Acest lucru generează dificultăți nejustificate în procesul de raportare și poate crea confuzii în rândul beneficiarilor finali ai informației.

- **Extinderea capacității de proiectare de curriculum**

În timp ce o libertate mai mare în luarea deciziilor este importantă, o atenție deosebită trebuie acordată dezvoltării curriculum-ului la nivelul facultăților și departamentelor, cu sprijinul managerilor. Se pot face mai multe lucruri pentru a integra competențele transversale ca elemente de bază ale curriculei, iar ÎIS vor susține inovațiile curriculare, promovarea bunelor practici ș.a.

- **ARACIS va elabora un plan de evaluare a gradului de inovare curriculară în instituțiile de învățământ superior inclusiv a competențelor transversale și antreprenoriale, plan care să permită monitorizarea în perioada 2015-2020**

Având în vedere dezvoltarea inovării curriculare ca și obiectiv strategic, o evaluare este necesară în vederea stabilirii gradului de îndeplinire a țăintelor. În perioada 2015-2016, ARACIS trebuie să cerceteze și să identifice, atât la nivel național cât și la nivel internațional, metodele de măsurare și evaluare ce permit evaluarea modului în care competențele transversale și antreprenoriale au fost introduse în curriculum și să le aplice în următoarea perioadă.

- **Utilizarea de stimulente financiare (finanțarea suplimentară) pentru instituțiile care au elaborat programe noi cu privire la competențele transversale și antreprenoriale**

Se va oferi sprijin financiar pentru instituții în scopul îmbunătățirii și integrării competențelor transversale și antreprenoriale în curriculum. Acest tip de competiție va fi

evaluat cu mijloace atât cantitative cât și calitative, iar pentru asigurarea transparenței cadrului de evaluare se vor coopta experți naționali/internaționali.

- **Sprijin financiar pentru programe TIC**

O altă contribuție majoră a MECS și a Guvernului României va fi aceea de a îmbunătăți infrastructura TIC ce va permite furnizarea programelor de învățământ la distanță. Această măsură va determina revizuirea reglementărilor privind învățământul la distanță și cu frecvență redusă pe de o parte, iar pe de altă parte va face programele de învățământ mult mai atractive. Ca urmare a revizuirii regulamentelor pentru anul universitar 2015-2016, vor urma competiții pentru accesarea fondurilor de îmbunătățire a infrastructurii TIC.

Pilonul de acțiune 3: Angajament strategic față de sectorul economic

Instituțiile de învățământ terțiar cooperează cu angajatorii locali și comunitățile respective. Instituțiile de învățământ terțiar au o contribuție semnificativă la creșterea economică prin formarea și dezvoltarea capitalului uman într-un sens general, asigurându-le acestora competențe transversale pe tot parcursul vieții. Capacitatea de a furniza competențe specifice relevante oportunităților, în cadrul companiilor din interiorul comunității, constituie un avantaj-cheie pentru respectivul domeniu de activitate. Pentru ca acest lucru să aibă loc, reprezentanții învățământului terțiar și agenții economici din sectorul respectiv trebuie să dobândească o cunoaștere mult mai detaliată a nevoilor și capacităților fiecăruia.

Pentru creșterea relevanței lor, programele doctorale și post-doctorale trebuie să pună accent pe promovarea stagiilor de practică astfel încât să flexibilizeze traseele către și dinspre companii și universități. Din punct de vedere al inovării, acest aspect este esențial: doctoranzii și post doctoranzii din domeniile științifice și tehnice își aduc o contribuție mai mare privind inovarea atunci când sunt implicați în problemele reale cu care se confruntă domeniul respectiv, față de situația în care aceștia sunt implicați exclusiv în activități de cercetare fundamentală. Creșterea gradului de transfer al cunoașterii și stimularea investițiilor în învățământul terțiar sunt posibile prin colaborarea strânsă între instituțiile de învățământ terțiar și mediul de afaceri.

Există două provocări majore cu care se confruntă în prezent instituțiile de învățământ superior din România cu privire la atragerea și menținerea doctoranzilor și post-doctoranzilor în programe de înaltă calitate: nivelul finanțării și relațiile dintre instituții și mediul de afaceri. Alocarea de fonduri suficiente pentru a păstra doctoranzii și post-doctoranzii este o problemă actuală majoră pentru România; mulți dintre ei părăsesc mediul academic pentru a urma studii în străinătate sau pentru a lucra în țară în sectorul privat, din cauza salariilor necompetitive. Mai mult decât atât, abilitatea de a dezvolta parteneriate cu mediul economic care să creeze oportunități de dezvoltare fie în calitate de cercetători, fie ca experți într-un domeniu specific de activitate, reprezintă un aspect esențial în creșterea relevanței cercetării și inovării în contextul economiei românești.

Noțiunea de "triunghi al cunoașterii" - educație, cercetare și inovare - este un element central al Strategiei Comisiei Europene pentru Educație și Formare 2020 (ET2020),⁹² fiind în continuare promovat de Raportul comun privind stadiul implementării strategiei ET2020⁹³. Consiliul European consideră că educația și formarea sunt condițiile unei bune funcționări a triunghiului cunoașterii, fiind esențiale pentru stimularea creșterii economice și a numărului locurilor de muncă. Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor Statelor Membre privind dezvoltarea rolului educației în cadrul unui triunghi al cunoașterii

⁹² Educație și formare profesională 2020" (ET 2020) este cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale, care oferă obiective strategice comune pentru statele membre, inclusiv un set de principii pentru atingerea acestor obiective, precum și metode de lucru comune cu domenii prioritare pentru fiecare ciclu de lucru periodic.
http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/general_framework/ef0016_en.htm

⁹³ Ibid, March 2007

⁹⁴complet funcțional stabilesc șapte priorități de acțiune, printre care: reforma pedagogică, parteneriate cu mediul de afaceri, dezvoltarea unei culturi a inovării în cadrul instituțiilor de învățământ superior și noi abordări pentru evaluarea calității.

Se vor implementa sisteme pentru a colecta și evalua feedback-ul de la instituții și companii. O astfel de comunicare este vitală, atât pentru sistem, cât și pentru instituțiile de învățământ superior. Angajatorii informează universitățile cu privire la cantitatea și calitatea absolvenților lor, în timp ce instituțiile de învățământ terțiar pot oferi feedback-cheie pentru angajatori, evidențiind eventualele oportunități legate de necesarul de cunoștințe și competențe specifice.

Raportul intermediar privind ET2020 subliniază⁹⁵, de asemenea, importanța parteneriatelor nu doar cu companiile private, ci și cu alte părți interesate. Printre prioritățile stabilite în raportul din cadrul celui de-al doilea ciclu de lucru al ET2020, se numără importanța dezvoltării unor forme eficiente și inovatoare de rețele, cooperarea și parteneriatul între furnizorii de educație și formare profesională și cu o gamă largă de actori interesați, inclusiv parteneri sociali, companii private, instituții de cercetare și societatea civilă.

Este necesară, de asemenea, aplicarea inițiativelor-cheie de internaționalizare în vederea asigurării relevanței și competitivității învățământului terțiar și care să se constituie ca mecanism de promovare a cunoașterii și inovației. MECȘ este angajat în dezvoltarea domeniilor cheie în cadrul unei strategii ample de internaționalizare identificată de către Comisia Europeană⁹⁶:

- Promovarea mobilității internaționale a studenților și personalului didactic și de cercetare;
- Promovarea internaționalizării învățământului superior inclusiv prin învățământ online;
- Consolidarea cooperării strategice, a parteneriatelor și dezvoltarea capacității administrative.

În plus, alte două obiective de politică legate de Agenda UE de internaționalizare și la care învățământul terțiar românesc s-a angajat să contribuie, includ:

- Creșterea atractivității ÎS european prin îmbunătățirea calității, creșterea transparenței;
- Creșterea cooperării la nivel mondial în domeniul inovării și dezvoltării⁹⁷.

Direcții și indicatori strategici			
Obiectiv	Măsură/Acțiune	Domeniul de aplicare/Audiență	Indicatori
Colectarea feedback-ului de la angajatori care să fundamenteze politicile publice naționale și regionale în domeniu și prioritățile	Elaborarea unui program care să încurajeze dialogul dinamic și continuu între instituțiile de învățământ și mediul economic	Național și local	Programe elaborate, în cadrul unor grupuri de lucru

⁹⁴ Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor Statelor Membre, reuniți în cadrul Consiliului, din data de 26 noiembrie 2009 privind dezvoltarea rolului educației în cadrul unui triunghi al cunoașterii complet funcțional.

⁹⁵ 2012 Raport intermediar comun al Consiliului și al Comisiei privind implementarea cadrului strategic ET2020. (2012/C 70/05) Consultare din 1 aprilie 2014 de pe <http://bit.ly/1IErJDa>, (pag. 17).

⁹⁶ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor pentru sprijinirea creșterii și a ocupării forței de muncă - un proiect pentru modernizarea sistemelor de învățământ superior din Europa. Consultare din 1 aprilie 2014 de pe <http://bit.ly/1sdSnnF>

⁹⁷ Ibid.

instituționale			
Conectarea învățământului terțiar la mediul de afaceri și la societate pentru a stimula dezvoltarea	Crearea unui punct de legătură cu agenții economici în cadrul fiecărei instituții; Dezvoltarea și implementarea de programe de formare în parteneriat - inclusiv pentru crearea și implementarea unor programe de învățare la locul de muncă.	Național și local	Birou sau departament care asigură conexiunea instituțiilor de învățământ superior cu mediul socio - economic, înființat; % din instituții care vor avea aceste puncte de legătură; Număr programe de formare în parteneriat ÎS și mediul de afaceri.
Pregătirea forței de muncă pentru a genera creștere economică la nivel național și regional	Implicarea angajatorilor în proiectarea și furnizarea de programe, sprijinirea schimburilor de personal și includerea experienței practice în cursuri	Național și local	Reglementări privind programele de stagii de practică revizuite și implementate; rate de participare; rata angajării absolvenților recenți; studii privind gradul de satisfacție a angajatorilor.

Activitățile din cadrul Pilonului 3

- **Dezvoltarea unui program național pentru încurajarea dialogului între instituțiile de învățământ terțiar și mediul socio - economic**

În elaborarea agendei privind politica de cercetare în România, încă primează interesul academic în defavoarea interesului privind inovarea și transferul tehnologic. În acest sens, este necesară eficientizarea colaborării părților interesate pentru promovarea unei agende coordonate care să se axeze pe domeniile ce necesită îmbunătățiri, în special cele ce privesc implementarea noii Strategii de Cercetare și Inovare (de exemplu: includerea unui cadru legal de garantare a drepturilor de proprietate intelectuală, procesul de transfer tehnologic etc.). MECȘ se va consulta pe larg cu mediul universitar și cel economic pentru elaborarea unui program național de colaborare între universități și agenții economici. Se vor avea în vedere următoarele:

- I. **Eliminarea barierelor în calea colaborării cu întreprinderile autohtone și străine**
Care sunt factorii cheie care împiedică întreprinderile să utilizeze mai mult cunoștințele științifice în cadrul proceselor de producție? Ce se poate face prin intermediul unor parteneriate pentru eliminarea acestor bariere?
- II. **Recompensarea succesului instituțional**
Care sunt mijloacele de măsurare a succesului instituțional în promovarea relației dintre universități și agenții economici din respectivul sector de activitate? Ce fel de stimulente pot fi introduse și aplicate pentru încurajarea acestei relații?
- III. **Promovarea mobilității personalului didactic și de cercetare**
Care sunt modalitățile de plasare pe termen scurt a personalului didactic în companiile industriale în vederea creșterii nivelului de expertiză tehnică în aceste companii și al gradului de informare cu privire la nevoile de calificare și competențe ale studenților?

IV. Evaluarea rolului stimulentei fiscale

Care sunt modalitățile prin care sistemul fiscal poate contribui la extinderea cooperării între instituții și companii?

Odată adoptate, pentru implementarea acestor acțiuni vor fi atribuite responsabilități instituționale și vor fi stabilite termenele limită în decursul următorilor ani (de exemplu, până la jumătatea anului 2017).

Stabilirea specialiștilor responsabili cu menținerea legăturii cu agenții economici din sectorul respectiv în cadrul fiecărei instituții; instituțiile de învățământ terțiar trebuie să elaboreze planuri de sprijinire a afacerilor din comunitățile locale.

Începând cu anul 2014, s-a reglementat înființarea și organizarea Centrelor de consiliere și orientare în carieră, la nivelul tuturor instituțiilor de învățământ superior. În cadrul acestor Centre vor funcționa unități de analiză și gestiune previzională a solicitărilor pieței muncii. În același sens, al facilitării corelării sistemului de învățământ cu piața muncii, se creează posibilitatea stabilirii, la nivelul universității, de structuri consultative formate din reprezentanți ai mediului economic, academic, cultural și profesional extern.

Ca parte integrantă a procesului de elaborare a unui Cadru național de date, este necesară efectuarea unui sondaj în rândul angajatorilor, care să evidențieze tipul competențelor necesare inserției profesionale a absolvenților și nivelul transferului de tehnologie. Chestionarul va fi elaborat în perioada 2015- 2016, cu implementare în anul următor. Nu în ultimul rând, se urmărește utilizarea chestionarului și a altor instrumentele similare în studiul dinamicii pieței muncii, care va oferi informații actualizate și date cu privire la inserția profesională și piața forței de muncă.

- **Implicarea angajatorilor în proiectarea și furnizarea programelor de studii, sprijinirea schimburilor de personal și includerea mai largă a experienței practice în curricula, pot constitui rezultate ale chestionarelor menționate anterior.**

Atât studenții, cât și angajatorii susțin revizuirea calificărilor și a curriculei, adaptarea competențelor la standardele impuse de angajatori, instituirea unui sistem funcțional de stagii de practică, programe de internship, precum și modernizarea resurselor (ex. sisteme de informații). Prezenta strategie fundamentează dezvoltarea/revizuirea politicilor publice în domeniu, prin consultarea tuturor părților externe interesate și ținând cont de aspectele menționate anterior.

- **Elaborarea programelor de masterat cu scopul promovării cercetării și dezvoltării competențelor specifice domeniului de activitate**

Programele de masterat reprezintă instrumente deosebit de utile pentru învățarea practică, bazată pe competențe relevante pentru piața muncii, stabilind legătura între cunoștințe și competențele care se dobândesc printr-o instruire directă la locul de muncă. Standardizarea programelor de masterat impusă de Declarația de la Bologna oferă un instrument puternic pentru învățarea la nivel înalt, orientată, necesară într-o economie aflată în dezvoltare, bazată pe cunoaștere. Programele, care se întind pe o perioadă de 1-2 ani, sunt ușor de adaptat, permițând modificări rapide pe măsura apariției nevoilor. Spre deosebire de pregătirea generală, care reprezintă fundamentul unei prime diplome, programele de masterat oferă instrumente specifice asociate pieței muncii pentru locurile de muncă/posturile care necesită cele mai înalte competențe. Universitățile trebuie sprijinite în identificarea avantajelor lor competitive, pentru îmbunătățirea sau dezvoltarea de noi programe de masterat, relevante pentru piața muncii locale, regionale sau naționale.

Pentru a monitoriza implementarea acestei strategii este nevoie să fie stabilit și desemnat un comitet format din reprezentanți ai părților interesate. Membrii comitetului vor fi selectați pentru a reprezenta interesele principalelor grupuri interesate (de exemplu: studenți, cadre didactice, manageri, angajatori, reprezentanți ai ministerului și altor autorități și instituții etc.), care să stabilească programe/planuri de acțiune, termene eșalonate și responsabilități, indicatori și ținte pentru a asigura continuitatea orientărilor strategice asumate prin prezentul cadru, în interesul învățământului terțiar din România.

Acest document oferă o direcție generală importantă pentru învățământul terțiar, dar este nevoie de efort suplimentar în identificarea acțiunilor necesare pentru implementarea și monitorizarea succesului acestei strategii. Dintre aceste acțiuni menționăm următoarele:

- Identificarea programelor /planurilor de acțiune și a activităților aferente;
- Facilitarea colaborării între părțile interesate în implementarea prezentului cadru strategic;
- Monitorizarea progresului și atingerea obiectivelor prin utilizarea indicatorilor de performanță;
- Diseminarea informațiilor și a rapoartelor anuale privind progresul implementării cadrului strategic în întregul învățământ terțiar și în rândul părților externe interesate;
- Identificarea nevoilor de formare și a resurselor necesare pentru implementarea cadrului strategic;
- Adaptarea obiectivelor/acțiunilor cadrului strategic în perspectiva evoluțiilor viitoare sau în funcție de necesitate.

Aspecte demografice specifice învățământului superior

Dinamica generală

Transformările economice și sociale care au avut loc în România au determinat schimbări importante în evoluția fenomenelor demografice, în numărul și structura populației. Populația României a scăzut continuu, cauzele acestui fenomen fiind multiple, începând de la o scădere a ratei nașterilor, combinată cu o creștere a ratei deceselor, emigrare etc.

Cea mai semnificativă scădere se preconizează pentru populația din grupa de vârstă 15-24 ani, această scădere estimată fiind cu 41,19% față de anul 2003. Județele Brăila, Galați și Tulcea vor înregistra scăderi mai mari la nivelul regiunii.

Populația rezidentă la 20 octombrie 2011 înregistrată la Recensământul populației în Regiunea Sud - Est era de 2.545.923 persoane dintre care 155.407 persoane (6,10%) aveau vârsta cuprinsă între 20 și 24 ani. Pe județe ponderea populației cu vârsta cuprinsă între 20-24 ani în total populație rezidentă din Regiunea de dezvoltare Sud - Est, înregistrată la recensământul populației din 2011 se prezenta astfel: Constanța 48.288 persoane (1,33%), Galați 33.268 persoane (1,22%), Buzău 24.518 persoane (0,95%), Vrancea 19.588 persoane (0,78%), Brăila 17.628 persoane (0,63%) și Tulcea 12.067 persoane (0,44%).

Regiunea Sud - Est se caracterizează printr-o mare diversitate etnică. Datele de la recensământul populației din 2011, arată că 5,34% din populația Regiunii Sud - Est reprezintă minorități etnice.

Structura etnică la nivelul regiunii se prezintă astfel:

- romi (2,74%), o pondere ridicată în total populație din județul Buzău (4,52%);
- ruși-lipoveni (0,63%), comunitate concentrată în județul Tulcea (4,85%);
- turci (0,9%), comunitate mai numeroasă în județul Constanța (3,04%);
- tătari (0,78%), comunitate concentrată în județul Constanța (2,87%);
- greci (0,07%).

Analiza diagnostic realizată evidențiază următoarele caracteristici spațiale ale evoluției populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 24 ani cu domiciliul în Regiunea de dezvoltare Sud - Est, în perioada 2008 -2016:

- Populația din grupa de vârstă analizată este într-o continuă scădere numerică de la 220.797 persoane în anul 2008 la 155.935 persoane în anul 2016, ceea ce reprezintă o diminuare cu 64.862 persoane, respectiv cu 29,38% față de începutul perioadei analizate;
- Procesul s-a manifestat intens în toate județele din regiune: Tulcea (-37,23%), Constanța (-36,29%), Brăila (-30,79%), Galați (-26,61%), Vrancea (-24%) și Buzău (-19,32%);
- Aceste tendințe sunt determinate de caracteristicile mișcării naturale a populației: natalitate într-o continuă scădere și o mortalitate în creștere, care au determinat apariția unor valori negative ale sporului natural; la acestea se adaugă și mișcările

migratorii, care au condus la redistribuirea populației în spațiul național și la depopularea unor areale, cu precădere a celor rurale, ca urmare a migrației intense pentru muncă în străinătate;

- Ca urmare a evoluției ratei de creștere naturală și a ratei nete a migrației, s-au înregistrat modificări importante ale structurilor pe grupe de vârstă, se manifestă în mod special o îmbătrânire accentuată a populației, cu o îngustare accentuată a piramidei vârstelor. Se constată că cele mai afectate județe din regiune sunt: Brăila, Buzău și Tulcea.

Analiza indicatorilor demografici a scos în evidență diferențe marcante între județele din regiunile teritoriului național, dar și în ceea ce privește cele două medii de rezidență. Disparitățile teritoriale dintre cele două medii de rezidență sunt, de asemenea importante. Din analiza datelor statistice a rezultat faptul că, după 1990, comportamentul demografic s-a schimbat radical. Din cauza dificultăților economice din perioada de tranziție, ambele medii au avut de suferit, scăderile de populație afectând cea mai mare parte a teritoriului, excepție făcând marile orașe. Analiza evoluției numărului populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 24 de ani la nivelul Regiunii de dezvoltare Sud - Est în perioada analizată a relevat o diminuare a populației din mediul urban de la 138.942 persoane în anul 2008 la 76.702 persoane în anul 2016, precum și o diminuare a populației din mediul rural de la 93.670 persoane în anul 2008 la 79.233 persoane în anul 2016.

În perioada analizată, evoluția repartiției pe medii de rezidență se prezintă astfel: în anul 2016 populația din mediul urban reprezintă 49,2% iar cea din mediul rural deține o pondere de 50,8% comparativ cu anul 2008, în care ponderea populației din mediul urban a fost de 59,7% iar populația din mediul rural reprezenta 40,3% din totalul populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 24 ani.

Pe județe, în anul 2016, o pondere mai însemnată în mediul urban o are populația din această grupă de vârstă în Constanța (64,3%) și Brăila (61%), iar în mediul rural o pondere ridicată o are populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 24 ani în județul Vrancea (66,9%), Buzău (61%), Tulcea (54,6%) și Galați (51,8%).

La categoria de vârstă analizată, este preponderentă populația masculină atât la nivel regional (51%) cât și la nivelul fiecărui județ din cadrul Regiunii Sud - Est.

Cea mai mare diferență dintre ponderea populației masculine și a celei feminine se înregistrează în județul Tulcea, diferența fiind de 3,6%.

Structura populației pe sexe poate fi caracterizată și prin intermediul unui indicator indirect, calculat ca mărime relativă de coordonare, cunoscut sub denumirea de raport de feminitate sau raport de masculinitate. Raportul de feminitate/masculinitate indică numărul persoanelor de sex feminin/masculin corespunzător unui efectiv de 100 persoane de sex masculin/feminin.

La nivelul Regiunii Sud - Est raportul de feminitate este de 96,19% iar raportul de masculinitate este de 103,96%. În toate județele regiunii raportul de masculinitate are valori mai ridicate în comparație cu raportul de feminitate. În județul Constanța valorile sunt cele mai apropiate (99,44% rata de feminitate și 100,56% rata de masculinitate), comparativ cu județul Tulcea unde raportul de feminitate este de 93,02% iar raportul de masculinitate este de 107,5%.

Analiza evoluției emigrației definitive la nivelul Regiunii Sud - Est, pe județe de plecare evidențiază că în perioada 1990 - 2015 un număr de 30.114 persoane au părăsit definitiv regiunea. Pe județe situația emigrației definitive se prezintă astfel: Constanța 10.411 persoane (34,6%), Galați 7.333 persoane (24,4%), Vrancea 4.066 persoane (13,5%), Buzău 3.204 persoane (10,6%), Brăila 2.985 persoane (9,9%) și Tulcea 2.115 persoane (7%). Se remarcă o tendință crescătoare în evoluția emigrației definitive la nivelul județelor din Regiunea Sud - Est în anul 2015 față de anul anterior.

Populația din grupa de vârstă 20-24 ani reprezintă 10,15% din totalul de 26.690 persoane care au emigrat definitiv din Regiunea Sud - Est în perioada 1992-2015. Cei mai mulți tineri cu vârsta cuprinsă între 20-24 ani au plecat definitiv din județele Constanța 826 persoane (30,5%), Galați 778 persoane (28,7%), Vrancea 394 persoane (14,6%), Brăila 263 persoane (9,7%), Buzău 239 persoane (8,8%), Tulcea 208 persoane (7,7%).

Din totalul de 24.952 persoane care au emigrat temporar în anul 2015 din Regiunea Sud - Est 4.106 persoane aveau vârsta cuprinsă între 20-24 ani (16,46%). Pe județe, în anul 2015, situația emigrației temporare pentru categoria de vârstă 20-24 ani se prezenta astfel: Constanța 1150 persoane, Galați 848 persoane, Buzău 713 persoane, Vrancea 545 persoane, Brăila 503 persoane și Tulcea 347 persoane.

Evoluția numărului populației se explică având în vedere și nivelul de trai scăzut care se înregistrează la nivelul Regiunii Sud - Est. Astfel nivelul indicatorului Rata deprivării materiale severe (32%) situează Regiunea Sud - Est pe prima poziție, cea mai nefavorabilă, între cele 8 regiuni de dezvoltare din România.

În ceea ce privește Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), Regiunea de dezvoltare Sud - Est ocupă locul 2, cu 46,1%, după Regiunea de dezvoltare Nord - Est cu 46,2%.

La orizontul anului 2060 proiectarea populației României, varianta constantă, evidențiază o diminuare a populației de vârstă școlară (15-24 ani) cu - 49,4%, cu influența migrației externe, față de nivelul înregistrat în anul 2011 și cu - 46,66% fără influența migrației externe.

Implicațiile evoluțiilor demografice pentru învățământul superior

În ultimele decenii, declinul populației și îmbătrânirea au pus probleme în diverse domenii. În ceea ce privește învățământul superior, modificările în structura demografică și în special creșterea și contracția grupelor de tineri pot afecta în mod semnificativ ratele de participare, volumul cheltuielilor și a personalului didactic. Astfel, evoluția negativă a numărului de studenți a condus la diminuarea personalului didactic din învățământul superior, acesta fiind disponibilizat sau părăsind sistemul universitar ca urmare a lipsei de perspectivă în carieră.

Învățământul superior din România este afectat negativ de declinul demografic al populației tinere, în sensul că numărul studenților din universități va scădea continuu, iar o serie de specializări vor dispărea sau se vor restrânge foarte mult.

Ratele de participare în cadrul învățământului superior sunt influențate de o multitudine de factori, printre care politicile de acces în învățământul superior, disponibilitatea sprijinului financiar, cererea de competențe pe piața forței de muncă, sau chiar structura demografică și situația economică generală, toate cele enumerate joacă un rol.

Înscrierile în învățământul superior din România au scăzut la jumătate în anul universitar 2013-2014 comparativ cu anul universitar 2008-2009. În 2013-2014 numărul studenților a scăzut cu 47,8 %, la un total de aproximativ 541.000 înscrieri. În timp ce universitățile de stat au înregistra o scădere de 26,1% (aproximativ 461.000 de studenți în 2013-2014, comparativ cu aproximativ 625.000 în 2008-2009), numărul de înscriși în instituțiile private s-a redus cu 80,75%. Doar aproximativ 79.000 de studenți au fost înmatriculați în instituții private în 2013-2014, comparativ cu 411.000 cinci ani mai devreme. Numărul de studenți pe locuri bugetate a rămas aproape constant în această perioadă, la 290.000 de locuri de studiu. Chiar dacă adăugăm cei aproximativ 36.000 de studenți români care au ales să urmeze studii universitare în afara țării, nu poate fi ignorată scăderea majoră a cohortei de studenți din instituțiile de învățământ superior românesc.

În perioada 2014 - 2016 populația școlară înscrisă în învățământul superior (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale) a înregistrat o evoluție negativă la nivel național (-1,86%), la nivelul Regiunii Sud - Est (-4,35%), față de nivelul înregistrat la începutul perioadei analizate. Pe județe, la nivelul Regiunii Sud - Est diminuarea cea mai ridicată s-a produs la Brăila (-17,15%), Constanța (-4,12%), Galați (-4,10%), Vrancea (-3,4%) și Buzău (-1,39%).

Populația școlară din România înscrisă în învățământul superior studii de licență din grupa de vârstă 20-24 ani a înregistrat o diminuare cu 189.098 persoane (-44,01%) în anul 2015 comparativ cu nivelul din 2008 (429.655 persoane). Pe sexe, populația feminină înscrisă la studii de licență s-a redus cu 105.465 persoane, ajungând la 129.299 persoane în anul 2015 comparativ cu 234.764 persoane în 2008, ceea ce reprezintă modificare relativă de -44,92%.

Populația rurală cu vârsta cuprinsă între 20-24 ani, care reprezintă 50,8% din totalul populației din Regiunea Sud - Est, necesită o analiză atentă pentru a stabili cu exactitate în

ce proporție participă la educația de nivel superior și care sunt cauzele specifice care nu permit frecventarea cursurilor universitare. Potrivit Institutului Național de Statistică, în România, 45% dintre tineri locuiesc în mediul rural, dar constituie doar 24% din studenți.

Factorii demografici influențează nivelul general de educație, în sensul că impactul schimbărilor demografice poate genera un declin semnificativ în furnizarea de absolvenți calificați care pentru a fi diminuat presupune adaptarea ofertei de învățământ superior, sprijinirea învățării pe tot parcursul vieții. și sporirea atenției referitoare la diversificarea populației de studenți.

Având în vedere evoluția factorilor demografici și influența asupra sistemului de învățământ, în general și a învățământului superior, în special, precum și influențele generate la nivelul pieței muncii, universitățile din Regiunea Sud - Est au făcut și fac eforturi pentru a face față acestor provocări.

În acest sens, au fost încheiate: parteneriate între universități și angajatori care au condus și la înființarea unor clustere; parteneriate inter-universitare pentru a facilita crearea de programe atractive la nivel global. Universitățile sunt acum mult mai conectate. Multe dintre ele fac parte din consorții sau alianțe menite să le ajute în dezvoltarea dimensiunii internaționale a educației, precum și în activitatea de cercetare, dezvoltare, inovare. Accentul pe cooperare este definit în moduri diferite: prin specializare academică; proiecte comune. Indiferent de punctul central al alianțelor, aceste parteneriate oferă universităților modalități de a coopera în scopul de a fi competitive.

Vârsta influențează toate aspectele activității economice, culturale, sociale etc., de aceea, analiza structurii populației pe vârste necesită o gamă mai largă de metode și procedee. Astfel, planificarea activităților educaționale, planificarea și prognoza utilizării forței de muncă, organizarea de servicii, de ocrotire a sănătății populației și în general, specificul consumului depind atât de efectivul, cât și de structura pe vârste a populației. Creșterea atribuțiilor forurilor locale de decizie în organizarea vieții social-economice, în dezvoltarea regională, impune cunoașterea structurii populației pe vârste și estimarea modificărilor posibile în perspectivă în profil teritorial, pentru fiecare localitate în parte.

Analiza ocupării după nivel de instruire, statut profesional, categorii de ocupații și forma de proprietate a locului de muncă

Procesul de restructurare și modernizare economică solicită o forță de muncă cu pregătire tot mai complexă și cu un nivel mai înalt de calificare.

Modificările din economia Regiunii de Dezvoltare Sud - Est au determinat schimbări semnificative în structura socio-profesională a populației ocupate.

Analizând dinamica structurii ocupării după nivelul de instruire în perioada 2000-2014 se constată o creștere a ponderii persoanelor ocupate cu studii superioare. Pentru aceeași perioadă ponderea persoanelor cu studii liceale și gimnaziale a fost în creștere iar cea a persoanelor cu nivel de instruire primar sau fără școală absolvită, postliceal de specialitate sau de ucenici și profesional, complementar sau de ucenici în scădere.

Tabel - Evoluția structurii pe grade de instruire a populației ocupate din regiunea de Dezvoltare SE în anii 2000, 2005 și 2014

- % -			
Nivel de instruire	2000	2005	2014
Superior	9,0	10,4	15,01
Postliceal de specialitate sau tehnic de maiștri	5,4	4,6	3,70
Liceal	28,9	29,6	34,46
Profesional, complementar sau de ucenici	18,7	27,1	17,86
Gimnazial	23,6	19,3	24,95
Primar sau fără școală absolvită	14,4	9,0	4,01

Sursa: Anuarul statistic al României, INS, 2001 și 2006. Tempo-online

În anul 2014 ponderile cele mai mari se înregistrează la persoanele cu studii liceale (34,46%) și gimnaziale (24,95%).

Apar schimbări semnificative și în structura populației ocupate după statutul profesional. Acestea sunt determinate de diversificarea structurii profesionale cât și de modificările intervenite în formele de proprietate și încurajarea inițiativei private.

Tabel - Structura populației ocupate după statutul profesional în anii 2004, 2005 și 2014

- % -

Statutul profesional	2004	2005	2014
Salariat	64,8	64,6	68,92
Patron	1,9	1,5	0,95
Lucrător pe cont propriu	20,1	20,5	19,98
Lucrător familial neremunerat	13,2	13,3	10,15

Sursa: Forța de muncă în România, ocupare și șomaj, 2004-2005, INS București, Tempo-online

Statutul profesional reprezintă situația unei persoane ocupate, în funcție de modul de obținere a veniturilor prin exercitarea unei activități.

Analiza seriei de date pentru anii 2004, 2005 și 2014 relevă o creștere cu 4,12% a ponderii salariaților, pe seama reducerilor ne semnificative de la celelalte statute profesionale.

Structura populației ocupate după statutul profesional relevă ponderea mare pe care o dețin persoanele cu statutul de salariat.

Aspecte economice specifice învățământului superior

Activitatea economică a regiunii în ultimii ani se caracterizează prin intrarea în declin a ramurilor industriale, generând lichidarea și/sau restructurarea marilor întreprinderi (cu impact negativ asupra șomajului) și înființarea de întreprinderi mici și mijlocii.

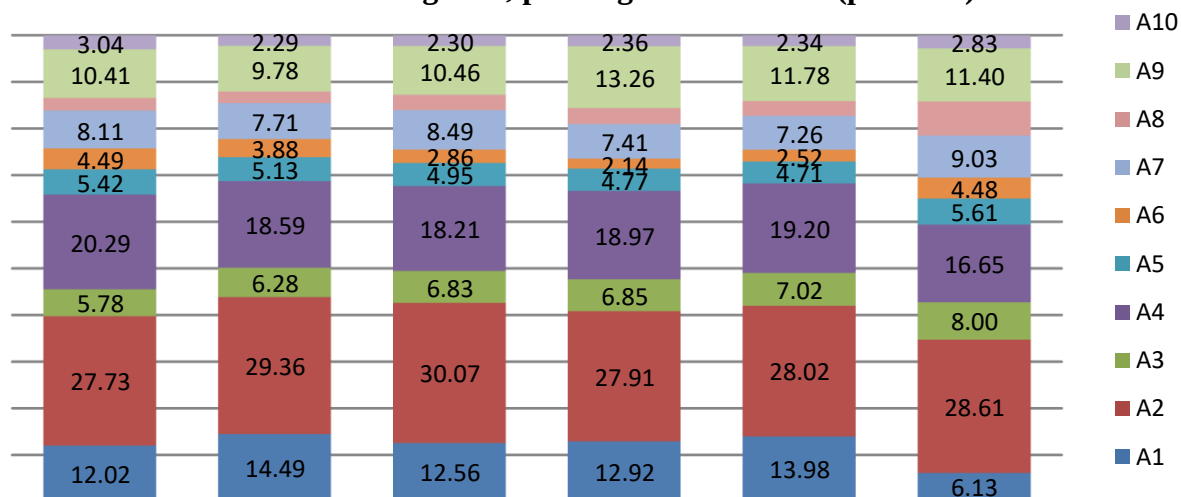
Conform datelor statistice la nivel regional, în ultimii ani ponderea în economia regiunii o dețin micro întreprinderile, întreprinderile mici și mijlocii. Majoritatea întreprinderilor mari activează în industria prelucrătoare, construcții, transport și depozitare.

Industria și serviciile sunt concentrate mai ales în centrele urbane. Aproape toate sectoarele industriale sunt reprezentate în zonă. Cele mai productive sectoare sunt industria textilă, cu fabrici în Brăila, Focșani și Măcin și industria alimentară, prezentă în aproape toate orașele.

Produsul intern brut

Specificul Regiunii Sud - Est îl reprezintă disparitățile dintre nodurile de concentrare a activităților industriale și terțiare (Brăila - Galați; Constanța - Năvodari), centrele industriale complexe, areale cu specific turistic (litoralul și Delta) și întinsele zone cu suprafețe de culturi agricole și viticole (Buzău, Focșani).

Structura PIB regional, pe categorii de resurse (procente)

Sursa: INS Tempo online

Legenda:

A1 Agricultură, silvicultură și pescuit

A2 Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare

A3 Construcții

A4 Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante

A5 Informații și comunicații

A6 Intermedieri financiare și asigurări

A7 Tranzacții imobiliare

A8 Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport

A9 Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială

A10 Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii

Ponderile principalelor sectoare de activitate la realizarea produsului intern brut regional (PIB) au avut evoluții diferite. Astfel, începând cu perioada 2000-2002, sectoarele: Construcții și Industrie au înregistrat creșteri ale ponderilor în PIB regional, în timp ce sectoarele: Comerț, Hoteluri și restaurante au înregistrat diminuări ale ponderilor în PIB regional.

În perioada 2003-2004 sectoarele: Construcții și Industrie cunosc o creștere a ponderii în PIB, în timp ce sectoarele: Administrație publică și apărare, Activități profesionale au înregistrat diminuări ale ponderilor în PIB regional. (Grafic nr.2.1). În anul 2013 agricultura contribuia în proporție de 6,13% la formarea PIB regional.

Se constată că evoluția alternantă a valorii PIB-ului a fost rezultatul direct al privatizării, cât și al lichidării acelor întreprinderi de stat care s-au dovedit lipsite de viabilitate economică, al efortului investițional intern și extern în restructurări, modernizări și re tehnologizări și, nu în ultimul rând, al mutațiilor structurale majore din economia națională și a regiunii.

Analiza activității și sectoarelor economice

Agricultura și mediul rural

Prin tradiție Regiunea Sud - Est este o zonă agricolă. Condițiile pedoclimatice din regiune favorizează cultivarea porumbului (în principal în nord), a grâului (în special în centrul regiunii), a orzului, a plantelor industriale, a florii soarelui, mai ales în Constanța (regiunea ocupa locul I la nivel național). Suprafața cultivată reprezintă peste 45% din total. La aceasta au contribuit și lucrările de îmbunătățiri funciare executate în Balta Brăilei, în special asanări, ce au permis reintroducerea în circuitul producției agricole o suprafață importantă de soluri aluvionare. Astfel, în Regiunea Sud - Est se află cea mai mare exploatare agricolă din România.

Suprafața agricolă a regiunii (2.326.564 ha) reprezintă 15,9 % din suprafața agricolă a țării, situându-se pe locul doi la nivel național, după Regiunea Sud-Muntenia. Suprafața agricolă a regiunii reprezintă 65,06% din suprafața totală a acesteia.

În pofida potențialului agricol ridicat, capacitatea de prelucrare a produselor agricole nu este foarte ridicată. Fragmentarea suprafețelor arabile în porțiuni mici este un alt obstacol în calea dezvoltării agriculturii. Potențialul economic scăzut al micilor ferme și

managementul ineficient al exploatărilor agricole au determinat subdezvoltarea sectorului de prelucrare a produselor agricole.

În anul 2014 producția agricolă în regiune a înregistrat o valoare de 12.665.267 mii RON, reprezentând 16,99% din producția agricolă la nivel național. Componenta producției agricole regionale a fost similară cu cea națională.

Valoarea totală a producției agricole situează regiunea în anul 2014, pe locul III la nivel național.

În anul 2014 producția agricolă regională era în proporție de 97,70% în proprietate majoritar privată, apropiată de valoarea procentuală corespunzătoare la nivel național (97,74%).

Sectorul secundar - industria și profilul activităților de producție

Numărul de angajați în sectorul industrial și sectorul construcțiilor la nivel regional, era în 2014 de 171,3 mii persoane, înregistrând de la an la an o scădere continuă. (Tabel nr.2.1).

Majoritatea investițiilor străine în regiune sunt concentrate în industria construcțiilor navale și în industria alimentară, industrie ușoară.

Tabel - Evoluția numărului de întreprinderi și a numărului de angajați în industrie și construcții la nivel regional

	2003		2004		2005		2014		2014	
	Nr. unități	Nr. angajați (mii pers.)	Nr. unități	Nr. angajați (mii pers.)	Nr. unități	Nr. angajați (mii pers.)	Nr. unități	Nr. angajați (pers.)	Nr. unități	Nr. angajați (pers.)
Industria extractivă	70	5,1	75	4,6	78	4,6	150	3.732	1.325	57.317
Industria prelucrătoare	5.429	190,2	5.884	187,5	6.165	180,6	5.494	119.604	49.274	1.172.165
Energie electrică, termică, gaze, apa	101	19,5	102	18,5	103	18,4	157	8.345	1.643	60.557
Construcții	2.245	46,8	2.646	50,1	3.060	50,8	4731	39.641	48.176	364.083

Sursa: Tempo-online

Industria și serviciile sunt concentrate în principalele centre urbane:

- Industria petrochimică este reprezentată prin Combinatul de la Năvodari;
- Industria metalurgică în Galați și Tulcea;
- Industria constructoare de mașini în Brăila, Buzău, Constanța, Tecuci;
- Industria construcțiilor navale și platforme de foraj marin la Galați, Constanța, Brăila, Tulcea, Mangalia;
- Industria materialelor de construcții în Medgidia;
- Industria confecțiilor în Brăila, Buzău, Constanța, Focșani, Galați, Tulcea;
- Industria alimentară este prezentă în majoritatea orașelor.

Principalele caracteristici ale industriei regiunii:

- este concentrată în marile orașe și foarte puțin prezentă în mediul rural;

- industria prelucrătoare deține ponderea în privința cifrei de afaceri, a investițiilor brute și nete și a numărului de angajați în raport cu celelalte activități industriale.

Sectorul terțiar - Profilul industriei serviciilor

Valoarea adăugată generată de sectorul serviciilor în regiune în 2004 a fost de 12345,5 milioane lei, reprezentând 47,2% din valoarea adăugată regională.

În perioada 2008-2014, numărul de angajați în acest sector în regiune a scăzut cu cca. 11%. O prezentare detaliată a numărului de întreprinderi din sectorul serviciilor în perioada 2008-2014 este dată în tabelul următor:

Tabel - Evoluția numărului de întreprinderi

Secțiune CAEN Rev.2	2008	2012	2013	2014
G	29.090	22.130	22.115	22.327
H	4.680	4.658	4.837	5.184
I	3.337	3.313	3.360	3.509
J	1.346	1.076	1.133	1.187
K	777	791	811	791
L	1.388	1.179	1.222	1.229
M	4.612	4.152	4.284	4.442
N	2.001	1.685	1.798	1.850
P	281	303	327	358
Q	957	958	1.011	1.058
R	563	533	573	646
S	1.399	1.226	1.328	1.356
Total servicii	50.431	42.004	42.799	43.937

Sursa: INS, *Anuarul Statistic al României - edițiile 2003-2006*

În perioada 2012-2014 numărul unităților active din comerț (Secțiunea G) din regiune reprezenta peste 50% din numărul unităților active care aparțin sectorului serviciilor din regiune. Majoritatea întreprinderilor din sectorul comerțului la nivel regional aveau până la 9 angajați.

Tabel - Cifra de afaceri în sectorul serviciilor comparativ cu nivelul național în anul 2014

- milioane lei -

Tipul serviciilor	Nivelul național	Nivelul regional
G COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	442.338	44.521
H TRANSPORT SI DEPOZITARE	63.953	6.824
I HOTELURI SI RESTAURANTE	12.356	1.591
J INFORMATII SI COMUNICATII	41.809	1.136
TRANZACTII IMOBILIARE, INCHIRIERI SI ACTIVITATI DE SERVICII PRESTATE IN PRINCIPAL INTREPRINDERILOR (activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport)	65.056	3.490
P INVATAMANT	782	58
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	5.897	407
S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	10.209	848

Sursa:INS, Tempo-online

Turismul

Turismul în regiune este diversificat, aici existând aproape toate tipurile de turism: turism de litoral, montan, de croazieră, cultural, de afaceri, turism ecologic, balnear, agroturism, de agrement, de week-end, pescuit sportiv și de vânătoare, practicarea sporturilor nautice.

Turismul în regiune este caracterizat de existența unor resurse naturale specifice, cum ar fi litoralul Mării Negre și Delta Dunării. De asemenea, în regiune se află stațiuni balneo-climaterice renumite în țară (Lacu Sărat, Techirghiol, Sărata Monteoru, Balta Alba, Soveja), pensiuni agro - turistice (în special în zonele montane și în Delta Dunării). Turismul cultural este prezent în Regiune, în special prin mănăstirile din nordul Dobrogei și din munții Buzăului și Vrancei, precum și prin vestigiile culturale (situri arheologice, case memoriale).

O caracteristică a regiunii este potențialul turistic ridicat, ce este asigurat de existența unor lacuri naturale cu proprietăți terapeutice, de vulcanii noroioși, de rezervația Biosferei din Delta Dunării și de litoralul Mării Negre. Regiunea concentrează cca. o treime din structurile de cazare turistică ale țării a căror capacitate de cazare în 2015 era de 100.921 locuri. Indicele de utilizare netă a capacității de cazare își menține cel mai ridicat nivel din țară pe întreaga durată a anului (37,8% în anul 2005, față de media națională de 33,4%).

La nivelul anului 2015, peste 26% din capacitatea de cazare turistică a României, se regăsește în stațiunile de pe litoralul Marii Negre (care nu este valorificat decât 2-3 luni/an) și 1,21% în Delta Dunării, regiunea situându-se pe locul trei la numărul de turiști cazați (13,57 % din valoarea totală la nivel național).

Cel mai bine reprezentat este turismul de pe litoralul Mării Negre, ce include 13 stațiuni cu 58 structuri de primire turistică, situate de-a lungul a 70 de km de coastă între stațiunile Năvodari și Mangalia.

Regiunea mai prezintă un cadru propice pentru practicarea agroturismului, care a luat amploare în județele Buzău (Gura-Teghii, Lopătari, Bisoca, Cătina, Calvini), Tulcea (Delta Dunării) și Vrancea (Soveja, Lepșa, Greșu).

Structura întreprinderilor

Numărul unităților locale active din regiune a cunoscut o creștere mai lentă până în 1998, după care a înregistrat o scădere continuă. Regiunea Sud - Est se situează pe locul IV după Regiunile București-Ilfov, Regiunea Nord - Vest și Centru, în ceea ce privește numărul unităților locale active.

Industria și serviciile sunt concentrate mai ales în centrele urbane. Aproape toate sectoarele industriale sunt reprezentate în zonă. Cele mai productive sectoare sunt industria textilă (cu tradiție în județele Brăila, Buzău, Focșani, Tulcea) și industria alimentară, prezenta în aproape toate orașele.

Un alt punct reprezentativ al Regiunii de Sud - Est este industria construcțiilor navale care este prezentă în patru șantiere navale (Galați, Brăila, Mangalia și Tulcea) cu tradiție și caracterizată prin calitatea produselor sale, apreciate atât pe piața internă cât și pe cea externă. În porturi există de asemenea importante oportunități de afaceri. Două porturi fluviale (Basarabi și Medgidia) furnizează toată gama de servicii de încărcare și descărcare de mărfuri, de înmagazinare precum și transportul de pasageri.

Din punct de vedere al repartiției unităților active pe clase de mărime, cea mai mare pondere o deține la nivel regional în 2014, clasa de mărime 0-9 (87,9%), întreprinderi care au o durată de viață mai scurtă decât al celorlalte clase de mărime. De asemenea, cea mai mare pondere în totalul întreprinderilor active din regiune este deținută de întreprinderile active din comerț cu 50,81%. Aproape toate întreprinderile active din regiune sunt private, respectiv 96 %.

Forța de muncă disponibilizată din marile întreprinderi afectate de procesul de restructurare economică are o capacitate de adaptare la alte activități redusă, datorită faptului că cei afectați de șomaj au, în general, o pregătire profesională strictă și în sectoare neperformante

și/sau au o vârstă ridicată (peste 40 ani). În aceste condiții, adaptarea la cerințele pieței muncii este mai dificilă, determinând creșterea șomajului de lungă durată. În perioada 2008-2014, cifra de afaceri din industrie față de anul de bază (2008) a înregistrat, o evoluție descendentă datorită, în principal, în industria prelucrătoare.

Sectorul IMM

O activitate antreprenorială cu o creștere rapidă joacă un rol deosebit de important în echilibrarea economiilor din întreaga lume și de aceea, stimularea firmelor este mai necesară ca niciodată. Un ritm rapid de creștere ar contura un potențial tot mai mare de creare de locuri de muncă într-o perioadă în care multe țări se confruntă cu șomaj ridicat.

În anul 2014, în Regiunea Sud - Est s-a înregistrat un număr de 57.888 întreprinderi, din care 99,76 % întreprinderi mici și mijlocii. Din totalul de 57.888 de IMM-uri din regiune, cea mai mare parte activează în domeniul comerțului. IMM-ul reprezintă forța în economie, având un rol vital în relansarea economică prin crearea de noi locuri de muncă. În ceea ce privește piața muncii se constată o atitudine flexibilă din partea IMM-urilor, fiind acel sector în care se concentrează lucrul temporar și în timp parțial.

Din totalul de 54.809 de IMM-uri din regiune (conform CAEN Rev.2), în anul 2011, cea mai mare parte (44%) activau în domeniul comerțului, 9,86% în "Industria prelucrătoare", 8,66% în domeniul "Transport și depozitare", 8,06% în „Construcții”. În mod firesc, dinamica IMM-urilor trebuia să fie pozitivă pentru întreprinderile regionale în ansamblu: creșterea de 54,1% în perioada 2002-2008 scoate totuși în evidență un dinamism redus, sub nivelul național, unde numărul de IMM-uri s-a mărit cu 69,17%. După această perioadă, din cauza crizei economice înregistrate la nivel internațional, numărul IMM-urilor a scăzut cu 18,56% în următorii trei ani (2009-2011).

În perioada 2000-2005, repartitia procentuala a IMM-urilor în Regiunea Sud - Est a înregistrat ușoară scădere de la an la an, regiunea ocupând locul IV (în 2005). Aceleași tendințe sunt înregistrate și de celelalte regiuni, cu excepția Regiunilor București-Ilfov și Vest. În plan regional, cea mai mare pondere a investițiilor în IMM-uri este deținută de județul Constanța.

La nivel regional, în anul 2005, prin comparație cu anii precedenți se constată o creștere a numărului de IMM-uri, a personalului angajat (situație asemănătoare și la nivel național), a cifrei de afaceri și a investițiilor brute, în timp ce numărul IMM-urilor din industrie și construcții au înregistrat scăderi în intervalul 2002-2003 și o creștere semnificativă în intervalul 2003-2005.

Analizând situația IMM-urilor la nivel județean, în anul 2011, ponderea cea mai mare a acestora o deține județul Constanța, cu 36,30%, urmat de Galați cu 18,98%, Buzău cu 15,27%, Brăila cu 10,98%, Vrancea cu 10,76% și Tulcea cu 7,68%. Din punctul de vedere al repartitiei IMM-urilor pe clase de mărime, la nivel județean, în anul 2011, cea mai mare pondere o dețineau microîntreprinderile. În județul Constanța, microîntreprinderile reprezentau 86,51% din totalul IMM-urilor, existente la nivelul regiunii, ocupând primul loc.

Cifra de afaceri înregistrată de IMM-uri a crescut în 2005, atât la nivel regional, cât și la nivel național, în toate sectoarele. Având în vedere vecinătatea regiunii cu țări pentru care dezvoltarea sectorului IMM-urilor reprezintă de asemenea prioritate, se pot dezvolta o serie de proiecte de cooperare transfrontaliera între Regiunea de Dezvoltare Sud - Est și regiunile învecinate, proiecte care să conducă la dezvoltarea IMM-urilor din aceste regiuni și implicit la dezvoltarea acestor regiuni în ansamblul lor.

În perioada 2008-2011, întreprinderile mici și mijlocii s-au confruntat cu mari probleme, datorită declinului economic accentuat. Ca și în alte țări din lume și UE, acestea au făcut greu față crizei economice, situație ce se explică prin faptul că IMM-urile sunt în general mai vulnerabile la turbulențele contextuale decât firmele mari. Problema-cheie a IMM-urilor în următorii ani va fi creșterea concurenței din partea firmelor de pe piața externă. Creșterea competitivității va fi o condiție obligatorie pentru supraviețuirea agenților economici.

Măsurile care trebuie puse în aplicare pentru dezvoltarea IMM-urilor sunt:

- continuarea pregătirii sectoriale a IMM din punct de vedere al preluării standardelor europene;
- dezvoltarea serviciilor destinate micro-întreprinderilor, prin centrele de dezvoltare a IMM;
- susținerea orientării IMM-urilor în faza de inițiere a afacerilor, în special prin incubatoare de afaceri și tehnologice;
- specializarea, pe sectoare economice, a programelor destinate IMM (finanțate de bănci, din surse guvernamentale sau fonduri structurale);
- susținerea IMM inovative în special prin sistemul de garantare și de capital de risc;
- continuarea acțiunilor de dezvoltare a spiritului antreprenorial;
- continuarea acțiunilor de dezvoltare a serviciilor de consultanță specializate orientate către nevoile IMM-urilor;
- simplificarea și îmbunătățirea cadrului legislativ și administrativ;
- diminuarea fiscalității asupra IMM-urilor;
- stimularea exporturilor și implementarea tehnologiilor și tehnicilor de vârf;
- dezvoltarea parteneriatului public-privat;
- dezvoltarea unor rețele naționale de incubatoare de afaceri și parcuri științifice.

Cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare (C.D.I)

Activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare este caracterizată la nivel regional prin:

- existența unei tradiții valoroase de activitate și rezultate ale domeniului cercetării;
- capacitatea ridicată de adaptare a sistemului CDI, care menține un nivel anual relativ stabil al activității și rezultatelor, în ciuda dificultăților cu care se confruntă;
- procesul de creștere (treptată) a gradului de vizibilitate și implicare internațională a comunității științifice și tehnice;
- problema finanțării insuficiente din fonduri publice, fondurile alocate pentru cercetare de la bugetul de stat continuă să se situeze mult sub nivelul necesar;
- problema infrastructurii de cercetare-dezvoltare depășite: decalajul dotărilor existente în laboratoarele din institute și universități (echipamente, aparatură), față de cerințele conforme standardelor actuale;
- problema resurselor umane: în ultimii ani, în privința personalului din cercetare se înregistrează două tendințe defavorabile: reducerea numărului și creșterea mediei de vârstă. Cauza o reprezintă în general plecarea spre alte sectoare, mai bine remunerate, combinată cu dificultatea de a atrage și menține tinerii specialiști în acest sector, datorită unei salarizări neatractive;
- capacitatea redusă a unităților și instituțiilor CD de a face față regimului concurențial și condițiilor de piață;
- legătura încă slabă dintre cercetare și economie și capacitatea relativ redusă de valorificare a rezultatelor cercetării;
- interesul și implicarea scăzută a agenților economici în activități de cercetare-dezvoltare și inovare;
- nivelul insuficient de dezvoltare a activităților și infrastructurii CDI la nivel regional;
- capacitatea încă redusă de colaborare științifică și integrare tehnologică pe plan european și internațional.

Activitatea de cercetare și dezvoltare este slabă în regiune. Toți indicatorii observați (numărul de cercetători, de angajați în sectorul C&D, cheltuieli în C&D) pun în evidență fie un mediu de cercetare relativ puțin dezvoltat, fie o performanță scăzută a actorilor din domeniu: regiunea este sub media națională și se clasifică pe ultimele poziții din Uniunea Europeană. Disparitățile intra-regionale sunt importante, județele mai active în cercetare și dezvoltare fiind Constanța, Galați și Tulcea. Cu toate că numărul de întreprinderi inovative a înregistrat o scădere ușoară în perioada 2008-2010, în mod surprinzător, Regiunea Sud - Est fiind a doua regiune din țară în această privință. În contextul inovării, activitățile de dezvoltare rămân totuși mai puțin importante decât achiziționarea de mașini, echipamente și software.

Există în regiune un număr important de centre de cercetare, localizate în Constanța remarcându-se în cercetări specifice mării (privind tehnica marină, precum și ecologia marină), Galați, un centru de importanță regională, care se remarcă prin specializări tehnice specifice, în special arhitectură navală și metalurgie, iar două centre de cercetare sunt localizate în Brăila, în cadrul Facultății de Inginerie.

În anul 2010, regiunile României au o valoare a ponderii cheltuielilor cu cercetarea dezvoltarea din PIB, sub media națională de 0,46%, cu excepția Regiunii București-Ilfov care înregistrează o valoare peste media națională.

La nivelul Regiunii Sud - Est, în pofida creșterii valorii absolute, trendul cheltuielilor de C&D exprimate ca procent al PIB, nu este foarte pozitiv: reprezentând în anul 2007, 0,18% din PIB-ul regional, iar cheltuielile de C&D au scăzut până la 0,16% din PIB în anul 2010. În aceasta privință, regiunea se situează sub media națională de 0,46% din PIB și mult sub media UE27 de 2,00% din PIB, fapt ce conduce, contrar aspirațiilor, la accentuarea decalajelor.

Tabel - Ponderea cheltuielilor totale cu Cercetarea & Dezvoltarea în PIB

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
UE27	1,82%	1,85%	1,85%	1,92%	2,01%	2,00%
Romania	0,41%	0,45%	0,52%	0,58%	0,47%	0,46%
Regiune Sud Est	0,12%	0,14%	0,18%	0,18%	0,17%	0,16%
Brăila	0,10%	0,06%	0,06%	0,04%	0,04%	0,05%
Buzău	0,03%	0,05%	0,03%	0,01%	0,06%	0,05%
Constanța	0,08%	0,10%	0,12%	0,13%	0,14%	0,13%
Galați	0,29%	0,36%	0,46%	0,53%	0,47%	0,35%
Tulcea	0,33%	0,28%	0,47%	0,33%	0,25%	0,34%
Vrancea	0,01%	0,01%	0,02%	0,01%	0,03%	0,03%

Sursa: Anuarul Statistic al României, INS, București - edițiile 2007- 2012 și date EUROSTAT

În perioada 2000-2005, cheltuielile totale pentru cercetare-dezvoltare la nivelul unui an, efectuate atât în sectorul public, cat și în cel privat, au înregistrat în general un nivel relativ stabil, dar care nu a depășit 0,40% din PIB:

O altă caracteristică nefavorabilă derivă din structura acestor cheltuieli, în anul 2011, la nivel național, doar 36,6% din acestea au fost realizate de către sectorul mediului de afaceri, principalele cauze fiind subcapitalizarea firmelor românești și lipsa unor stimulente fiscale care să sprijine activitățile de cercetare dezvoltare.

Pentru susținerea activităților de cercetare dezvoltare, raportat la bunele practici la nivel european, s-au formulat unele propuneri:

- creșterea plafonului deducerii suplimentare la calculul impozitului pe profit pentru cheltuielile de cercetare - dezvoltare de la 20% la:
 - 50 % pentru întreprinderile mari și
 - 75 % pentru IMM-uri;
- deducerea suplimentară din baza impozabilă a 50% din totalul veniturilor obținute din valorificarea brevetelor de invenție rezultate din activitățile de C-D derulate în regie proprie sau subcontractate;
- reglementarea deductibilității totale a cheltuielilor cu investiții (echipamente, licențe software) la momentul achiziției, dacă acestea sunt efectuate în scopul desfășurării activităților de cercetare-dezvoltare⁹⁸.

La nivelul Regiunii Sud - Est, în anul 2011, își desfășurau activitatea în sectorul cercetare-dezvoltare 1.515 salariați, mai puțin cu 198 salariați față de anul anterior, regiunea situându-se în ultimii 5 ani, pe ultimul loc în România, cu doar 15,4 salariați din C&D la 10.000 persoane ocupate, fiind sub media națională de 50,6.

⁹⁸ www.immromania.ro /Soluții formulate de CNIPMMR privind dezvoltarea activităților de cercetare dezvoltare din România în consonanță cu Strategia UE 2020

Tabel - Salariați în cercetare și dezvoltare, în perioada 2005-2011

	2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	Nr. salariați în C&D	Salariați din C&D/10.000 persoane ocupate civile	Nr. salariați în C&D	Salariați din C&D/10.000 persoane ocupate civile	Nr. salariați în C&D	Salariați din C&D/10.000 persoane ocupate civile	Nr. salariați în C&D	Salariați din C&D/10.000 persoane ocupate civile	Nr. salariați în C&D	Salariați din C&D/10.000 persoane ocupate civile	Nr. salariați în C&D	Salariați din C&D/10.000 persoane ocupate civile	Nr. salariați în C&D	Salariați din C&D/10.000 persoane ocupate civile
România	41.035	48,9	42.220	49,9	42.484	48,7	43.502	49,7	42.420	50,4	39.065	46,7	42.363	50,6
Regiunea Nord Est	3.704	29,3	3.891	31,9	4.156	32,9	4.172	33,4	4.044	33,5	3.376	28,0	3.561	29,9
Regiunea Sud Muntenia	3.850	32,4	3.794	32,0	4.376	36,0	4.484	37,3	3.676	31,7	3.543	30,7	2.253	19,5
Regiunea Sud-Vest Oltenia	2.569	30,0	2.491	29,2	2.506	28,6	2.321	26,8	2.290	27,4	2.315	27,8	2.282	27,5
Regiunea Vest	1.855	22,2	1.587	18,9	2.321	26,7	2.186	25,5	3.051	37,4	4.055	50,0	3.183	39,1
Regiunea Nord Vest	2.690	23,5	3.484	30,2	3.923	33,1	4.146	34,9	4.185	36,2	4.018	34,8	3.809	32,9
Regiunea Centru	2.419	24	2.865	28,0	2.641	25,2	2.897	27,7	3.732	37,3	3.113	31,1	3.526	35
Regiunea București Ilfov	22.050	207,6	21.937	194,1	20.360	168,0	21.366	166,7	19.577	160,4	16.932	139,4	22.234	181,6
Regiunea Sud-Est	1.898	18,5	2.081	20,1	2.201	20,8	1.930	18,2	1.865	18,4	1.713	17,2	1.515	15,4
Brăila	122	9,7	114	8,9	92	7,0	83,0	6,3	73	5,7	30	2,4	13	1,1
Buzău	70	3,9	51	2,8	53	2,9	33,0	1,8	38	2,2	63	3,6	73	4,2
Constanța	454	15,8	600	20,4	620	20,5	672	21,7	735	24,9	663	22,7	787	27,4
Galați	1.136	55,6	1.204	59,3	1.307	63,3	900	43,6	794	41,4	812	44,2	458	25,2
Tulcea	98	11,2	98	11,1	118	13,4	226	26,0	210	25,4	127	15,8	176	22,0
Vrancea	18	1,3	14	1,0	11	0,8	16	1,1	15	1,1	18	1,3	8	0,6

Sursa: Anuarul Statistic al României, INS, București - edițiile 2007- 2012 și date EUROSTAT

Salariații din activitatea de cercetare-dezvoltare sunt concentrați mai ales în județele Constanța (27,4/10.000 persoane ocupate civile), Galați (25,2/10.000 persoane ocupate civile) și Tulcea (22,0/10.000 persoane ocupate civile), având în vedere că primele două orașe sunt importante centre universitare iar în Tulcea mai funcționează centre de cercetare. Ponderea dominantă a cercetătorilor din domeniul științelor tehnice și ingineresti reprezintă o premisă favorabilă pentru adaptarea la cererea din mediul economic. Salariile reduse, resursele materiale total neadecvate realizării de performanțe, ca și oportunitățile oferite de programele de cercetare din alte țări, au condus treptat la creșterea mediei de vârstă a personalului înalt calificat din activitatea de CD, astfel încât cei cu vârste de peste 40 de ani reprezintă, în prezent, aproximativ 60% din totalul cercetătorilor.

Nivelul cheltuielilor de inovare este însă foarte redus, reprezentând cca.3% din cifra totală de afaceri a întreprinderilor inovative.

Activitatea de cercetare-dezvoltare proprie nu reprezintă principala sursă de inovare în întreprinderile inovative. La nivelul regiunii Sud - Est, volumul cheltuielilor de inovare, reprezintă cca.8,8 % din totalul acestor cheltuieli la nivel de țară.

Aceste date reflectă capacitatea redusă și interesul scăzut al agenților economici pentru activitățile de cercetare-dezvoltare și inovare - atât pentru cele proprii, cât și pentru cele desfășurate în parteneriat cu instituțiile de profil CD, precum și capacitatea redusă de absorbție a rezultatelor cercetării.

Costurile scăzute rămân principala sursă de competitivitate și nu inovarea produselor și tehnologiilor. În marea majoritate, tehnologiile noi provin din import sau prin investiții străine directe și nu prin efort local.

Piața muncii din Regiunea Sud - Est

Analiza evoluțiilor și prognozelor privind piața muncii

Piața forței de muncă, joacă un rol hotărâtor în asigurarea creșterii economice și a productivității pe termen lung. Crearea condițiilor pentru creșterea competențelor profesionale, în scopul asigurării unui proces de producție performant, care să dea naștere unor produse competitive, capabile să facă față cerințelor pieței, devine o prioritate absolută.

Problemele cu care se confruntă Regiunea Sud - Est, și în egală măsură întreaga țară, sunt legate, în special de scăderea populației totale, active și ocupate.

Scăderea numărului total al populației, a avut repercusiuni majore și asupra pieței forței de muncă.

Structura după nivelul de educație, în anul 2015, a populației ocupate la nivelul Regiunii Sud Est arată că 26% din totalul populației ocupate are nivel de instruire scăzut (nivel gimnazial, primar sau fără școală absolvită) mai redus decât în 2006 (29%) și doar 16,1% are nivel superior de instruire, pondere aflată însă în ușoară creștere față de anii precedenți.

Evoluția structurii populației ocupate după nivelul de educație în perioada 2008- 2015 evidențiază creșterea ponderii populației cu nivel superior și scăderea ponderii populației cu nivel mediu (postliceal, liceal, profesional) și scăzut.

Structura pe sexe, în anul 2015 indică faptul că populația feminină cu nivel mediu de educație are o pondere cu peste 6 puncte procentuale mai mică decât populația masculină. Pentru nivelul superior populația feminină deține o pondere mai mare decât cea masculină cu peste 7 puncte procentuale. De remarcat este faptul că la nivelul scăzut de instruire populația feminină deține o pondere de 25%, cu 1,6 puncte procentuale mai puțin decât populația masculină.

Structura pe medii rezidențiale indică disparități majore. Astfel, în mediul rural 44,6% din populația ocupată are nivel scăzut de educație față de numai 10,1% în mediul urban.

Se remarcă faptul că ponderea populației din mediul rural cu nivel scăzut de educație s-a diminuat în 2015 față de 2014 (48,8%). Populația ocupată din mediul rural cu nivel superior de educație (5,5%) este în continuă creștere și este în 2015 de 5 ori mai puțin numeroasă decât cea din mediul urban cu același nivel de educație (25,1%). Ponderea populația ocupată cu nivel mediu de educație din mediul rural este de 49,9%. În anul 2015 decalajul dintre ponderea populației ocupate cu nivel mediu de instruire din mediul rural și cea din mediul urban este de 14,8 puncte procentuale

Schimbările structurale în economia regiunii au determinat scăderea șomajului. Astfel, se observă o scădere semnificativă a ratei șomajului înregistrat în regiune în 2014 față de 2002. În Regiunea Sud - Est rata șomajului înregistrat era de 6,9% în anul 2014 mai mare decât rata șomajului înregistrat la nivel național (5,4%). Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare din România, Regiunea Sud - Est ocupă poziția a treia.

Se observă o creștere a ratei șomajului înregistrat în 2014 față de 2013 în toate județele regiunii, cu excepția județelor Constanța și Tulcea unde s-a înregistrat o scădere în 2014. La nivelul regiunii, cea mai mare rată a șomajului înregistrat la sfârșitul anului 2014 era în județul Buzău (9,7%).

Din totalul șomerilor înregistrați la nivelul Regiunii Sud - Est, în anul 2014, aproximativ 41% reprezintă șomeri de sex feminin, respectiv un număr de 29.790 persoane, mai redusă decât ponderea la nivel național (41,8%).

În anul 2015, la nivelul Regiunii Sud - Est, numărul șomerilor înregistrați era de 68.896 persoane (ceea ce reprezenta 15,79% din total șomeri înregistrați la nivel național), 82,9% dintre șomerii înregistrați aveau nivel de educație „Primar, gimnazial și profesional”, 16,9% nivel „Liceal și postliceal” și 3,2% aveau studii universitare.

Șomerii înregistrați cu studii superioare dețineau, în 2015, ponderi diferite la nivelul județelor din Regiunea Sud - Est, Constanța 6,3%, Tulcea 3,7%, Brăila 3,4%, Galați 2,6% , Vrancea 2,6% și Buzău 1,9%.

În perioada 2008 -2015, la nivelul Regiunii Sud - Est se observă că șomerii BIM au deținut cele mai ridicate ponderi în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 15-24ani și 25-34 ani. Având în vedere că în anul 2014 față de anii precedenți, se înregistrează o scădere în ceea ce privește personalul din agricultură, industrie, construcții, comerț și alte servicii, județele Constanța și Galați se mențin pe primele locuri în ceea ce privește numărul persoanelor ocupate, depășind media pe regiune. Rata de participare la forța de muncă, reprezentând raportul dintre populația activă civilă și populația totală în vârstă de muncă, a fost apropiată de valoarea la nivel național.

Implicațiile evoluțiilor pieței muncii pentru învățământul superior

Pentru învățământul superior, *grupele majore de ocupații COR*, se remarcă, în ordinea numărului de locuri de muncă vacante la nivel regional în 2015: Specialiști în diverse domenii de activitate (699 locuri de muncă vacante) și Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori (126 locuri de muncă vacante). Așadar numărul locurilor de muncă vacante care necesită studii superioare, la nivelul Regiunii Sud - Est era în anul 2015 de 825 față de 2.194 șomeri cu studii superioare. Ocupațiile care necesită studii superioare înregistrează o balanță negativă *locuri de muncă-șomeri și o cerere redusă pe piața muncii regională*.

Analizând dinamica structurii ocupării după nivelul de instruire în perioada 2000-2014 se constată o creștere a ponderii persoanelor ocupate cu studii superioare.

Rata șomajului peste media la nivel național, șomajul ridicat al tinerilor și șomajul de lungă durată - obligă sistemul de ÎS la:

- anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii
- acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor
- abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți
- implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii.
- parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților - prioritate permanentă a managementului școlar.

Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă - în contrast cu nevoile de formare în creștere (pentru întreprinderi, salariați, șomeri), decurgând din mobilitatea ocupațională accentuată de procesele de restructurare a economiei, nevoile de actualizare și adecvare a competențelor la cerințele în schimbare la locul de muncă etc. - oferă universităților oportunitatea unei implicării active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:

- creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi
- reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii
- diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță etc.

Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă - trebuie avute în vedere pentru:

- Planificarea strategică pe termen lung a ofertei
- Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între ofertele universităților din Regiunea Sud - Est și nevoile de calificare

Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban - obligă la:

- Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate pentru tinerii din mediul rural
- Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către tinerii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social

Adaptarea ofertei instituțiilor de învățământ superior din Regiunea Sud - Est la nevoile anticipate ale pieței muncii.

Este de menționat totuși că în contextul economico-social actual, caracterizat de o dinamică accelerată a schimbărilor este necesară verificarea ținutelor prognozate și, dacă realitățile pieței muncii o impun, corectarea și ajustarea acestora.

Învățământul superior din Regiunea Sud - Est

La nivel regional, în anul școlar 2015/2016, învățământul superior s-a desfășurat în 7 universități și 50 facultăți.

Tabel - ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR, PE MACROREGIUNI, REGIUNI DE DEZVOLTARE ȘI JUDEȚE, ÎN ANUL UNIVERSITAR 2015/2016
(învățământ de zi, seral, cu frecvență redusă și deschis la distanță, nivel licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale)

- număr -

Macroregiunea Regiunea de dezvoltare Județul	Instituții de învățământ superior	Facultăți	Studenti înscriși		Personal didactic	
			Total	din care: femini n	Total	din care: feminin
TOTAL România	99	567	535218	288432	26949	13480
MACROREGIUNEA 2	21	115	109554	58075	4987	2497
Sud - Est	7	50	40052	19980	1548	835
Brăila	-	2	765	313	13	7
Buzău	-	3	502	333	-	-
Constanța	5	27	23692	10677	906	492
Galați	2	16	14790	8403	629	336
Tulcea	-	-	-	-	-	-
Vrancea	-	2	303	254	-	-

Sursa: INS, Tempo-online

În ceea ce privește educația universitară la nivelul regiunii, se constată existența instituțiilor de învățământ superior aflate atât în sectorul public cât și în cel privat.

În regiune învățământul superior de stat este prezent prin numeroase facultăți, principalele centre universitare fiind la Constanța și Galați.

Așa cum reiese din tabelul de mai sus, în Regiunea Sud - Est există facultăți care funcționează ca filiale/centre, fără personalitate juridică, ale unor universități, care au studenți înscriși din județele respective, fără a avea personal didactic angajat acesta provenind din universitățile din regiune sau din afara regiunii. Această situație se regăsește în toate județele regiunii cu precădere în județele Vrancea și Buzău.

Evoluția ofertei învățământului superior din regiune

În timp ce numărul universităților aflate în proprietate publică a rămas constant (4 pe tot parcursul perioadei analizate), la nivelul Regiunii de dezvoltare Sud - Est numărul instituțiilor de învățământ superior s-a redus cu 30%, de la 10 universități în 2002 la 7 în anul 2015. Această evoluție a fost influențată de reducerea numărului de instituții de învățământ superior aflate în proprietate privată cu 50% (de la 6 universități în 2002 la 3 universități în 2015).

Evoluția numărului de facultăți a înregistrat o creștere la începutul perioadei analizate, de la 57 în anul 2002, la 66 în 2005, urmată de o scădere semnificativă cu 11 facultăți în anul 2007, iar după o perioadă cuprinsă între 2008 și 2013 cu o evoluție relativ constantă aceasta a

continuat trendul negativ, în anul 2015 se înregistrau 50 de facultăți. Numărul de facultăți s-a redus cu 12,2% la universitățile de stat și cu 12,5% la universitățile private, în anul 2015 față de anul 2002.

Principalul centru universitar al Regiunii Sud - Est este Municipiul Constanța, 5 universități (3 de stat și 2 aflate în proprietate privată), 27 facultăți (25 ale 7 universități care au sediul în Constanța la care se adaugă Facultatea de Științe juridice și Științe Economice, Constanța a Universității „Spiru Haret” București și Facultatea de Management Turistic și Comercial din Constanța a Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” București).

Pentru anul universitar 2016-2017 și-au prezentat oferta pentru studii de licență un număr de 13 universități (6 de stat și 7 particulare), care au în total un număr de 50 de facultăți. Trebuie menționat faptul că printre cele 12 universități se regăsesc 5 universități care au sediul în Regiunea București-Ilfov (2 de stat: **ASE București**, Centrul teritorial de învățământ economic deschis la distanță Buzău cu Facultatea de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori (Finanțe și bănci 50 locuri), **Universitatea din București** centru studii Buzău și Vrancea cu .Facultatea de Psihologie și Științele Educației (Pedagogia învățământului primar și preșcolar la Buzău și la Focșani) și 3 universități private: **Universitatea “SPIRU HARET” din București** Centrul teritorial Constanța cu Facultatea de Științe juridice și Științe Economice, Constanța, **Universitatea Creștină „DIMITRIE CANTEMIR” din București** cu Facultatea de Management Turistic și Comercial din Constanța, **Universitatea Bioterra București** cu filiale în Buzău și Vrancea cu Facultatea de Management Agroturistic din Focșani, jud. Vrancea, cu specializarea acreditată Inginerie și Management în Alimentație Publică și Agroturism;.Facultatea de Management Agroturistic din Buzău, jud. Buzău, cu specializarea autorizată Inginerie și Management în Alimentație Publică și Agroturism; Facultatea Controlul și Expertiza Produselor Alimentare din Buzău cu specializarea autorizată Controlul și Expertiza Produselor Alimentare) și o universitate privată cu sediul în Regiunea Sud-Muntenia (Universitatea Constantin Brâncoveanu Pitești cu Facultatea de Management Marketing în Afaceri Economice - Brăila).

Astfel la Constanța funcționează, în sectorul de stat, Universitatea Ovidius (16 Facultăți), Universitatea Maritimă (2 Facultăți), Academia Navală Militară Mircea cel Bătrân (2 Facultăți), cu specializări diverse

În Galați are sediul **UNIVERSITATEA “DUNĂREA DE JOS”** cu 13 facultăți.

În județele din regiune au fost înființate după 1989 facultăți care aparțin învățământului privat .

În **Galați** funcționează **Universitatea “DANUBIUS” Galați**, având 3 facultăți:

- Facultatea de Drept - Specializarea Drept
- Facultatea de Științe Economice, cu specializările:
 - Finanțe și bănci;
 - Economia comerțului, turismului și serviciilor;
 - Economia comerțului, turismului și serviciilor cu predare în limba engleză;
 - Contabilitate și informatică de gestiune;
- Facultatea de Comunicare și Relații Internaționale, cu specializările:
 - Comunicare și relații publice;
 - Relații internaționale și studii europene;
 - Psihologie.

În **Brăila** funcționează:

Universitatea “CONSTANTIN BRANCOVEANU” din Pitești - Filiala Brăila având o facultate:

- Facultatea de Management Marketing în Afaceri Economice din Brăila, cu specializările:
 - Management;
 - Contabilitate și informatica de gestiune;
 - Finanțe și bănci;
 - Administrație publică.

În **Constanța** funcționează:

Universitatea „ANDREI ȘAGUNA” din Constanța, cu 4 facultăți:

- Facultatea de Psihosociologie cu specializarea psihologie;
- Facultatea de Științe Economice cu specializările:
 - Finanțe și Bănci;
 - Contabilitate și Informatică de gestiune;
 - Management;
 - Marketing.
- Facultatea de Științele Comunicării și Științe Politice cu specializările:
 - Jurnalism;
 - Relații Internaționale și Studii Europene;
- Facultatea de Drept și Științe Administrative cu specializările:
 - Drept;
 - Administrație Publică.

Fundația „Gaudeamus” - Universitatea „TOMIS” din Constanța, cu specializările:

- Administrarea afacerilor;
- Economia comerțului turismului și serviciilor și managementul calității;
- Finanțe bănci.

Universitatea “SPIRU HARET” din București,

- Facultatea de Științe Juridice și Științe Economice Constanța, cu specializările:
 - Drept;
 - Contabilitate și informatica de gestiune;
 - Finanțe - bănci;
 - Management.

Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București

- Facultatea de Management Turistic și Comercial Constanta cu specializarea:
 - Economia comerțului, turismului și serviciilor

În **Focșani** funcționează:

Universitatea „Bioterra” din București, Facultatea de Management Agroturistic din Focșani, specializarea Inginerie și management în alimentația publică și agroturism.

În **Buzău** funcționează:

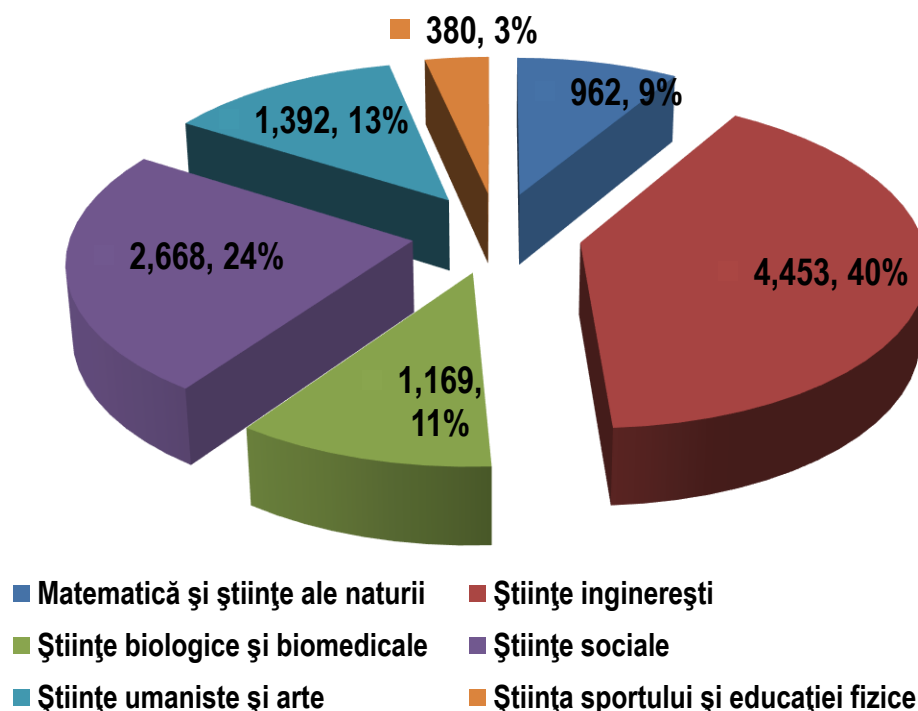
Universitatea „Bioterra” din București,

- Facultatea de Management Agroturistic din Buzău, cu specializarea:
 - Inginerie și management în alimentația publică și agroturism.
- Facultatea de Controlul și Expertiza produselor Alimentare din Buzău, cu specializarea:
 - Controlul și expertiza produselor alimentare.

Oferta universităților private pentru studii de licență la nivelul Regiunii Sud - Est cuprinde 4140 de locuri repartizate pe specializări din două domenii fundamentale de licență: **Științe ingineresti** (200 locuri, aflate în oferta Universității Bioterra, domeniul de licență Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală, specializarea Inginerie și management în alimentația publică și agroturism (150 locuri) și domeniul de licență ingineria produselor alimentare, specializarea Controlul și expertiza produselor alimentare (50 locuri) și **Științe sociale** (3940 de locuri repartizate astfel Universității „Danubius” din Galați 30,64%, Universitatea „Andrei Șaguna” din Constanța 20,43%, Universitatea „Spiru Haret” din București, Facultatea de Științe juridice și Științe Economice, Constanța 20,30%, Universitatea „Constantin Brâncoveanu” Pitești, filiala Brăila 16,11%, Fundația “Gaudeamus” Constanța - Universitatea “Tomis” din Constanța 6,34% și “Dimitrie Cantemir” București, filiala Constanța 6,34%).

Universităților de stat din Regiunea Sud - Est pentru învățământul universitar de licență le-au fost repartizate în total 3501 locuri de la buget, din care 44 locuri pentru romi

Structura ofertei universităților de stat din Regiunea Sud - Est pentru studii de licență pe domenii fundamentale, 2016-2017

Din analiza structurii ofertei pentru, anul universitar 2016-2017, studii nivel licență se observă că locurile în universitățile de stat au fost distribuite în ordine pe domenii fundamentale astfel: științe inginerești 40%, Științe sociale 24%, Științe umaniste 13%, Științe biologice și biomedicale 11%, Matematică și Științe ale naturii 9%, Știința sportului și educației fizice 3% (Grafic 4.1).

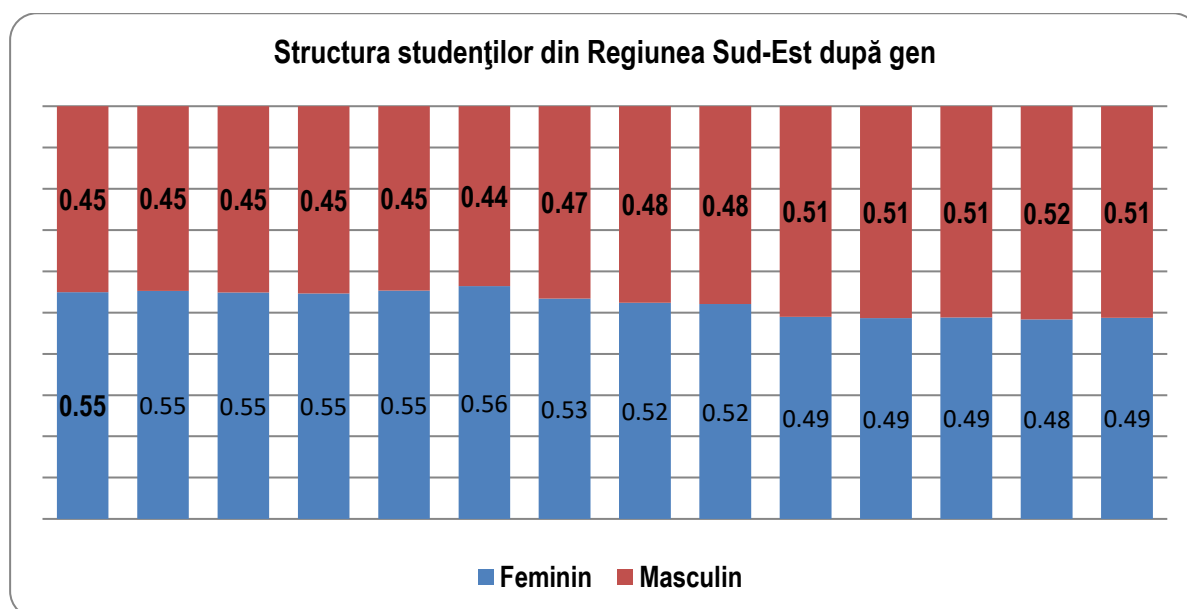
Se constată un număr redus de locuri repartizat domeniului Horticultură specializarea horticultură (0,89%), 3,14% specializării agricultură, domeniul de licență Agronomie, ceea ce denotă că există o atracție scăzută a tinerilor pentru acest domeniu, cu toate că Regiunea Sud - Est dispune de un potențial agricol important. Această situație este o consecință a faptului că predomină agricultura de subzistență, fărâmițarea excesivă a suprafețelor agricole nu poate asigura resursele necesare desfășurării unei agriculturi moderne.

Analiza comparativă a ofertei generale pentru studii de licență existentă la nivel național cu oferta universităților din Regiunea Sud - Est evidențiază faptul că la nivelul regiunii nu sunt acoperite toate domeniile de licență

În acest sens se impune o analiză pentru a stabili dacă printre domeniile care nu se regăsesc în oferta universităților se află și domenii în care se resimte lipsa unor specialiști la nivel regional și de ce nu chiar național, mai ales dacă avem în vedere continuarea gestionării de către țara noastră a Fondurilor Europene Structurale și de Investiții (FESI) cu rol important în susținerea proiectelor care au ca obiectiv dezvoltarea regională/metropolitană/urbană/rurală.

Evoluția numărului de studenți înscriși la studii nivel licență la facultăți din Regiunea Sud - Est a înregistrat un trend crescător în perioada 2002-2008 (+18.337 persoane) urmat de un trend descrescător în perioada 2008-2015 (-30.550 persoane).

Analizând **structura pe genuri**, se observă că, la începutul perioadei analizate persoanele de sex feminin reprezentau 55% din numărul studenților, ajungând să reprezinte 48,8% în anul 2015.

Cercetare-dezvoltare și inovație

Viziunea la nivel național privind CDI, pentru anul 2020, stabilește un set de principii de acțiune, având la bază 3 piloni principali:

- firmele devin actori cheie ai inovării pe o piață a cunoașterii dinamice și deschise, unde rezultatele cercetării publice sunt ușor accesibile, regimul de proprietate intelectuală încurajând competiția echitabilă;
- sectorul CDI constituie un spațiu de oportunități pentru cei capabili, unde educația susține comportamentul creativ antreprenorial în toate etapele sale și unde formarea cercetătorilor prin doctorate, postdoctorate și pregătirea pe parcursul carierei se concentrează în jurul unor domenii strategice;
- domeniile strategice beneficiază de programe pe termen lung, care vizează atât cercetarea fundamentală cât și tehnologii cheie, inclusiv prin integrarea acestora în parteneriate internaționale.

Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați promovează dezvoltarea unui mediu de cercetare, centrat pe progres tehnologic și inovare, competitiv la nivel național și internațional, care să consolideze această instituție într-un pol de excelență axat pe generarea cunoașterii și a transferului tehnologic, cu impact direct asupra creșterii performanței științifice, a vizibilității și a calității serviciilor către mediul economic și social. Totodată sunt promovate principiile corecte ale deontologiei și eticii în cercetarea științifică, pentru formarea, dezvoltarea și motivarea resursei umane.

Serviciul Cercetare, Dezvoltare, Inovare la Universitatea Dunărea de Jos

Serviciul cercetare - dezvoltare - inovare asigură cadrul organizatoric și informațional pentru implementarea și dezvoltarea politicilor și strategiilor de cercetare instituționale, precum și asistență, consiliere și sprijin logistic în vederea lansării și derulării proiectelor de cercetare științifică, centralizarea și raportarea rezultatelor cercetării, prin activități ce vizează:

- diseminarea informațiilor referitoare la competițiile de proiecte, granturi, contracte etc.;
- asistență tehnică și financiară pentru depunerea noilor propuneri de proiecte;
- gestionarea programelor de cercetare științifică și a proiectelor derulate în UDJG;
- monitorizare financiară pe parcursul derulării proiectelor, granturilor, contractelor etc.;
- conlucrarea dintre compartimentele administrative ale universității, implicate în derularea proiectelor;

- monitorizarea derulării proiectelor și informarea operativă a conducerii universității asupra derulării fiecărui proiect;
- gestiunea evidențelor privind activitatea de cercetare științifică în ansamblul ei;
- asigurarea asistenței la vizitele de auditare și vizitele la fața locului pentru proiectele derulate;
- evidența brevetelor de invenție deținute de UDJG;
- raportare statistică anuală privind activitatea de cercetare;
- raportare instituțională privind desfășurarea activității de cercetare și finanțarea acesteia;
- raportări privind finanțarea proiectelor din fonduri structurale.

Universitatea „Ovidius” din Constanța

Domeniile de cercetare ale UOC sunt foarte variate Activitatea de cercetare este finanțată din fonduri naționale și internaționale. Proiectele de cercetare recente sunt granturi din cadrul Planului Național 2 de Cercetare - Dezvoltare - Inovare, precum și al Programului Cadru 7 al Uniunii Europene. De asemenea, există contracte de cercetare bilaterale, finanțate prin parteneriat cu universități din Elveția, Norvegia, etc. UOC este membru fondator și deține Secretariatul General al Rețelei Universităților de la Marea Neagră (BSUN), face parte din Asociația Universităților Europene (EUA) etc.

Universitatea Ovidius Constanța a înființat Departamente suport cercetare: Departament cercetare, Direcția Editorială, Carte universitară și Relații Publice și Departament Tehnologii Informaționale & Comunicații.

Universitatea Maritimă din Constanța reprezintă cea mai important component a învățământului de marină din România și a cercetării științifice de specialitate.

În contextul societății bazate pe cunoaștere, domeniul maritim suferă mutații importante, în aceste condiții Universitatea Maritimă propunându-și să contribuie la bunăstarea cetățenilor și a mediului socio-economic prin generarea și transferul de noi cunoștințe, prin abordări inovative în domeniul cercetării și prin implicarea universității în colaborări internaționale cu alte instituții similare din Europa și din lume.

În vederea îndeplinirii misiunii sale, Universitatea Maritimă din Constanța are ca obiectiv central asigurarea calității cercetării și a utilității rezultatelor cercetării.

Activitatea de cercetare este reglementată printr-un regulament dedicat, fiind coordonată la nivelul universității de către Consiliul Cercetării.

Din punct de vedere administrativ, la nivelul UMC există un prorector cu activitatea de cercetare care este și Președintele Consiliului Cercetării, iar la nivel de facultăți coordonarea Administrativă se face de către un prodecan sau secretarul științific.

O parte consistentă a cercetărilor științifice se face în cadrul studiilor doctorale, în domeniile de doctorat: Inginerie Mecanică și Inginerie Electronică și Telecomunicații.

Valorificarea rezultatelor cercetărilor se face în principal prin publicare, brevetare integrare în cursurile destinate studenților.

Universitatea Maritimă din Constanța organizează, anual, Sesiunea de comunicări științifice a studenților. O bună parte a cercetărilor efectuate se valorifică prin publicare în Analele UMC - publicație indexată în mai multe baze de date internaționale.

Gestiunea proiectelor de cercetare, a contractelor și a rezultatelor cercetării se face de către Departamentul de Cercetare și Programe Europene (DCPE) care menține și paginile de WEB dedicate activităților de cercetare, în cadrul site-ului Universității Maritime din Constanța.

Prin reglementările și practicile actuale, Universitatea Maritimă din Constanța aplică stimulente financiare pentru încurajarea diseminării rezultatelor în reviste și la conferințe de prestigiu, iar regia percepută din bugetele proiectelor din cercetare nu depășește 20% din valoarea totală a proiectului. În aceste condiții, prestatorii activităților de cercetare beneficiază de cea mai mare parte a veniturilor atrase.

Orientarea cercetării științifice spre domeniile declarate prioritare în strategia

Națională de cercetare dezvoltare, cu accent pe domeniile în care Universitatea Maritimă din Constanța este bine reprezentată: Inginerie aerospațială, autovehicule și transporturi

(subdomeniul Inginerie Marină și Navigație);Inginerie și management; Ingineria mediului; Inginerie electric și energetic;Inginerie electronic și telecomunicații.

Academia navală „Mircea cel Bătrân”

Cercetarea științifică este unul din motoarele dezvoltării economice și sociale, constituit o parte importantă din cultura unei țări, perspectivă care justifică atenția deosebită și importanța prioritară de care se bucură acest domeniu în abordările academice. În acest context, strategia de cercetare a Academiei Navale „Mircea cel Bătrân” este elaborată pe baza Planului managerial al Rectorului pentru perioada 2012-2016, a Planului Strategic de Dezvoltare Instituțională și urmează îndeaproape dezideratele Strategiei naționale pentru cercetare, dezvoltare și inovare pentru 2014-2020, plecând în formulările sale instituționale de la prevederile Strategiei Europa 2020 și a programului cadru UE pentru cercetare și inovare „Horizon 2020”

Implicarea instituțională în cercetarea interdisciplinară prin parteneriate de cercetare vizate de ANMB presupun asumarea unei perspective coordonate, integrate asupra sistemului de cercetare - dezvoltare - inovare (CDI) și exprimă un angajament pe termen lung în următoarele privințe:

- asigurarea resurselor;
- asumarea la nivel instituțional și departamental a unui set de priorități strategice;
- predictibilitate;
- credibilizarea parteneriatului public-privat;
- masa critică de cercetători.

Academia Navală „Mircea cel Bătrân” face parte din categoria instituțiilor de educație și cercetare științifică având ca obiective:

- deținerea unei poziții recunoscute la nivel național și internațional de profil, pe baza cercetării care se desfășoară în structurile de cercetare afiliate facultăților;
- dezvoltarea capacității de inovare;
- dezvoltarea capacității instituționale de cercetare și creșterea performanței

Desfășurarea activității de cercetare, dezvoltare și inovare științifică la nivelul ANMB se realizează în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare care reglementează cercetarea științifică la nivel național și european, cu respectarea prevederilor regulamentului ANMB și procedurilor interne privind activitățile de cercetare. Politica și strategiile ANMB privind cercetarea - dezvoltarea - inovarea aplicate la nivelul facultăților și a centrelor de cercetare urmăresc îndeaproape Strategia instituțională de dezvoltare și prevederile Planului managerial al Rectorului ANMB în raport cu direcțiile strategice de acțiune enunțate

ANMB își stabilește următoarele direcții prioritare de cercetare: Dezvoltare durabilă în industria navală; Aplicații ale managementului în transportul naval și operarea portuară; Tehnici și tehnologii de dezvoltare a transportului maritim și fluvial; Științe fundamentale aplicate în industria navală; Proiecte interdisciplinare în industria navală. Procese și produse inovative în ingineria electrică cu aplicare în industria navală; Mașini termice, instalații de propulsie, instalații auxiliare de bord; Modelarea și simularea proceselor din industria navală; Armament naval.

În cadrul ANMB funcționează 2 centre de cercetare: Centrul de Cercetare Interdisciplinar în Domeniul Navigației și Managementului Naval (CCINM) și Centrul de Cercetare Interdisciplinar în Domeniul Ingineriei Marine (CCIIM).

Universitatea „Danubius”, își propune o abordare sistemică a problematicii științifice, abordare în care își au locul toate părțile interesate - de la elevi și studenți până la instituții de profil și autorități locale și naționale. În opinia prorectorului cu cercetarea științifică „Această abordare asigură progresul și succesul, nu doar al nostru, ci al comunității în general.”

Structuri instituționale de coordonare și analiză

Comisia pentru cercetare științifică a Senatului universității - cu rol în proiectarea și coordonarea activităților și rezultatelor cercetării, dezvoltării și inovării la nivelul universității.

Biroul de administrare a cercetării - cu rol de administrare a sistemului resurselor, activităților și rezultatelor cercetării la nivelul universității, prin asigurarea suportului funcțional al acestuia. Biroul asigură managementul eficient al activităților de cercetare și coerența funcțională a structurilor de cercetare în universitate.

Comisia de avizare a proiectelor și rezultatelor cercetării - analizează propuneri de proiecte și armonizează inițiative și direcții de cercetare la nivelul universității, realizează apoi avizarea și validarea (împreună cu Comisia de Etică) a rezultatelor cercetării, autorizează difuzarea acestor rezultate de către persoanele în drept (autori, coordonatori de echipă - după caz).

Structuri cu rol de cercetare științifică

Centrul de Cercetări privind Dinamica Socio - Economică în Dezvoltarea Durabilă (DiSEDD) desfășoară activități de cercetare științifică, dezvoltare și inovare pluri - și inter-disciplinare din domeniile economic, social și juridic, în contextul dezvoltării durabile. Printre activitățile de cercetare-dezvoltare ale Centrului de Cercetări se numără:

- a) cercetări fundamentale și aplicative privind dezvoltarea economică și socială, competitivitatea și inovarea, impactul social și asupra mediului și resurselor a dezvoltării economico-sociale, cercetări în principal orientate către studiul și modelarea evoluției în timp a fenomenelor specifice acestor domenii;
- b) modelarea fenomenelor economico-sociale pentru previzionarea pe termen scurt, mediu și lung a evoluției lor, precum și a impactului economic, social și asupra mediului pe care acestea le pot provoca;
- c) analize și studii privind sistemele informatice și eficientizarea sistemelor informaționale în companii, administrație, educație și cercetare, ca mijloace de modelare și control computaționale; campanii de utilizare a sistemelor informatice în management și gestiune și predicție în dezvoltarea durabilă.

Centrul de Studii și Cercetări Danubiene (CSCD), centru de cercetare care își propune să devină un pol de promovare a valorilor științifice și culturale în zona Dunării, de mobilizare și integrare a eforturilor politice și administrative în dezvoltarea și inovarea regională, precum și în cooperarea cu națiuni și comunități plasate de-a lungul Dunării.

Centrul de cercetare „Vintilă Dongoroz”, centru care grupează cercetători din domeniul Dreptului public și privat, implicați în studierea fenomenului juridic în corelație cu fenomenele economice și financiare bancare, precum și a fenomenelor legate de evoluția socială privind aspectele juridice și legislative, de comunicare interumană, de relații internaționale și geopolitice.

Universitatea Andrei Șaguna

Activitatea de cercetare în cadrul Universității se desfășoară la nivelul catedrelor: la începutul fiecărui an universitar se completează planul de cercetare avizat de șeful catedrei. Planul cuprinde natura temelor, modul de desfășurare a activității, colectivul de cercetare, nivelul la care se desfășoară, rezultatele preconizate.

Planurile de cercetare ale catedrelor sunt discutate și aprobate în Senatul Universității, fiind apoi însumate într-un plan general de cercetare pe termen scurt și pe termen lung al Universității care urmărește următoarele obiective: desfășurarea unei activități de cercetare științifică performantă; creșterea competitivității Universității "Andrei Șaguna" Constanța pe scara calificărilor de vârf în domeniul cercetării științifice; sprijinirea instituțională a formării elitei performante din rândul tinerei generații și formarea tinerelor cadre pentru înalta cercetare; crearea unui mediu adecvat colaborării în vederea soluționării unor teme reprezentative de cercetare; dezvoltarea unei baze materiale și de informare adecvate cercetării; stimularea și susținerea propunerilor de proiecte și granturi la nivel național și internațional; - identificarea și activarea surselor de finanțare necesare proiectelor de cercetare științifică; dezvoltarea unui mediu atractiv pentru studenții interesați în activitățile de cercetare ale Centrului și stimularea cercetării studentești în general; crearea unui forum

de prezentare de către doctoranzi a activității de cercetare desfășurate; acordarea de asistență de specialitate și realizarea de expertize și rapoarte (avize, opinii) legale, la cerere; includerea activității Centrului în circuitul național și european de valori științifice; organizarea Sesiunii de Comunicări Științifice anuale, din cadrul Universității "Andrei Șaguna"; susținerea participării membrilor Centrului la manifestări științifice, conferințe, seminarii, colocvii, sesiuni de comunicări științifice, legate de obiectivele Centrului; cooperarea cu alte centre de cercetare din țară și străinătate.

Programele de cercetare se desfășoară prin:

– Centrul de informatică și comunicații "Andrei Șaguna" în cadrul căruia se realizează studii privind proiectarea sistemelor informaționale financiar bancare, software pentru instituțiile bugetare și pentru administrația publică, cercetări aplicative în domeniul contabilității, auditului și informaticii de gestiune, studii și proiecte privind aplicarea modelării matematice în previziune și planificare;

- Centrul de studii și anchete socio-umane, care desfășoară cercetări în domeniul comportamentului opiniei publice, evaluarea efectelor media, studii electorale, cercetări privind comunicarea politică;

- Centrul de psihologie aplicată, centru acreditat care realizează evaluări ale potențialului intelectual, compatibilizarea aptitudinilor, profilul psihologic cu profesia și locul de muncă, evaluarea aptitudinilor manageriale, determinarea indicilor de relaționare, anxietate, depresie, testare pentru angajare, testare obținere permis auto, etc.

Datorită necesității ca universitatea să se constituie într-o interfață cu mediul economico-social și pentru a contribui la dezvoltarea comunității locale prin promovarea transferului de cunoștințe în scopul valorificării potențialului de cercetare și formare, universitatea este unic acționar sau acționar majoritar la următoarele firme:

- Societatea de Servicii Informatică TOTAL DATA S.A.
- Societatea de Servicii Informatică INFOMAR S.A.
- S.C. MIORIȚA S.A.
- S.C. ROMMEGA S.A.

Acțiuni propuse:

Adoptarea unui pact între universitățile din Regiunea Sud - Est al cărui obiectiv principal să îl constituie dezvoltarea regională.

Urmărirea inserției absolvenților de învățământ superior pe piața muncii - realizarea de studii, analize care pot fi finanțate din FSE.

Crearea de rețele parteneriale între universități, unități de învățământ profesional și tehnic și agenți economici pe diverse domenii, de interes.

Crearea de rețele între facultăți, mediul de afaceri și institute de cercetare pe domenii specifice, la nivelul Regiunii Sud - Est.

Programe de învățământ pentru cadrele didactice din învățământul profesional și tehnic.

Cursuri de formare organizate în parteneriat, universitate - agent economic.

Proiectarea unei baze de date la nivelul Regiunii Sud - Est, utilă pentru a realiza o serie de documente de planificare, relevante, la nivel județean/regional.

Centrul Național de Dezvoltare a
Învățământului Profesional și Tehnic

Strada Spiru Haret nr. 10-12, Sector 1
010176, București, ROMÂNIA
Tel: +4021.311.11.62
Fax: +4021.312.54.98
E-mail: vet@tvvet.ro

www.tvvet.ro

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă
cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.

Titlul proiectului: Cadrul strategic pentru infrastructura educațională și sprijin în planificarea
strategică a educației și formării profesionale - INFRAED

Editorul materialului: Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic
Data publicării: septembrie 2018

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială
a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Material gratuit